WEALE'S (S) ASSICAL

SERIES (D'15-G)

ERODOTUS Part. II.



PA 4002 A33 1889

TOKDON

WEALE'S RUDIMENTARY SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL SERIES.

The following are the Works already published in the

GREEK AND LATIN CLASSICAL SERIES.

(The Volumes are bound in limp cloth, except where otherwise stated.)

GREEK CLASSICS.

(With Explanatory Notes in English.)

- GREEK DELECTUS; containing Extracts from Classical Authors, with Genealogical Vocabularies and Explanatory Notes, by H. Young. 1s. 6d.

- ARISTOPHANES: Acharnians. From the Text of C. H. Weise. With Notes, by C. S. D. TOWNSHEND, M.A. 1s. 6d.
- EURIPIDES: Alcestis. Chiefly from the Text of Dindorf. With Notes, Critical and Explanatory, by J. MILNER, B.A. 1s. 6d.
- EURIPIDES: Hecuba and Medea. Chiefly from the Text of Dindorf. With Notes, Critical and Explanatory, by W. Brownrigg Smith, M.A., F.R.G.S. 1s. 6d.
- HERODOTUS, the History of, chiefly after the Text of Gaisford, with Preliminary Observations and Appendices, and Notes, Critical and Explanatory, by T. H. L. LERRY, M.A., D.C.L.
 - Part 1. Books i., ii., 2s.
 - Part 2. Books iii., iv., 2s.
 - Part 3. Books v., vi., vii., 2s.
 - Part 4. Books viii., ix., and Index, 1s. 6d.
- LUCIAN'S Select Dialogues, with Grammatical and Explanatory Notes, by H. Young. 1s. 6d.
- DEMOSTHENES. The Oration on the Crown and the Philippics. With English Notes. By Rev. T. H. L. LEARY D.C.L., formerly Scholar of Brasenose College, Oxford. ♥1s. 6d

CROSBY LOCKWOOD & CO., 7, STATIONERS' HALL COURT, E.C.

A SELECTION FROM WEALE'S SERIES.

OMER, the included the control of th HOMER, the Works of, according to the Text of Baeumlein. With Notes, Critical and Explanatory, drawn from the best and latest authorities, with Preliminary Observations and

THE ILIAD:

THE ODYSSEY: Part 1. Books i. to vi., 1s. 6d.

Part 2. Books vii. to xii., 1s. 6d. Part 3. Books xiii. to xviii., 1s. 6d.

Part 4. Books xix. to xxiv., and Hymns, 2s.

PLATO'S Dialogues. The Apology of Socrates, the Crito, and the Phædo. From the Text of C. F. Hermann. Edited, with Notes, by J. Davies, M.A. 2s.

SOPHOCLES: Œdipus Tyrannus. Notes by H. Young, 1s.

SOPHOCLES: Antigone. Notes, Critical and Expla-

natory, by J. MILNER, B.A. 2s. THUCYDIDES: History of the Peloponnesian War.

Notes by H. Young. Book i., 1s.

XENOPHON'S Anabasis; or the Retreat of the Ten Thousand. Notes and a Geographical Register, by H. Young. Part 1. Books i., ii., iii., 1s.

Part 2. Books iv., v., vi., vii., 1s. XENOPHON'S Panegyric on Agesilaus. Notes and Introduction by LL. F. W. JEWITT. 1s. 6d.

LATIN CLASSICS.

(With Explanatory Notes in English.)

LATIN DELECTUS: containing Extracts from Classical Authors, with Genealogical Vocabularies and Explanatory Notes, by H. Young. 1s.

CÆSARIS Commentarii de Bello Gallico. Notes, and a

Geographical Register, by H. Young. 28.

CICERONIS Cato Major, Lælius, Brutus, sive de Senectute, de Amicitia, de Claris Oratoribus Dialogi. Notes, by W. Browneige Smith, M.A., F.R.G.S. 2s.

CICERONIS Oratio pro Sexto Roscio Amerino. Edited, with an Introduction, Analysis, and Notes Explanatory and Critical, by J. DAVIES, M.A. 1s.

CICERONIS Orationes in Catilinam, Verrem, et pro Archia. With Introduction, Analysis, and Notes Explanatory and Critical, by Rev. T. H. L. LEARY, D.C.L., formerly Scholar of Brasenose College, Oxford. 1s. 6d.

CORNELIUS Nepos. With Notes. Intended for the

use of Schools, by H. Young.

ROSBY LOCKWOOD & CO., 7, STATIONERS' HALL COURT, E.C.

GRE (The

GR1sica No

ÆS Dir by

ÆS of : tor

ARI C. 1s.

EUIdor

B.A

EUF Ter

W. HE1

Gai No D.(

LUC Exp DEN Phi

D.C

CROSI

BOOK SELLER.

ΉΡΟΔΟΤΟΥ 'ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΊΣΤΟΡΙΩΝ Γ-Δ

THE THALIA AND MELPOMENE

THE THALIA AND MELPOMENE

HERODOTUS

CHIEFLY AFTER THE TEXT OF GAISFORD

ITH PRELIMINARY OBSERVATIONS AND APPENDICES
AND ENGLISH NOTES

By THE REV. T. H. L. LEARY, D.C.L.

ATE SCHOLAR OF BRASENOSE COLLEGE, OXFORD; EDITOR OF "HOMERI OPERA OMNIA," ETC.

FOR THE USE OF SCHOOLS AND COLLEGES



LONDON

CROSBY LOCKWOOD AND CO.

7, STATIONERS' HALL COURT, LUDGATE HILL



479

PA 4002 A33 1889

ΉΡΟΔΟΤΟΥ ΊΣΤΟΡΙΩΝ ΤΡΙΤΗ.

ΘΑΛΕΙΑ.

ΈΠΙ τοῦτον δὴ τὸν "Αμασιν Καμβύσης ὁ Κύρου 1 έστρατεύετο, άγων καὶ άλλους των ήρχε, καὶ Έλλήνων "Ιωνάς τε καὶ Αἰολέας, δι' αἰτίην τοιήνδε. Πέμψας Καμβύσης ές Αίγυπτον κήρυκα, αίτες "Αμασιν θυγατέρα. αίτεε δὲ ἐκ συμβουλίης ἀνδρὸς Αἰγυπτίου, ὃς μεμφόμενος "Αμασιν, έπρηξε ταῦτα, ὅτι μιν ἐξ ἀπάντων τῶν ἐν Αἰγύπτω ἐητρῶν ἀποσπάσας ἀπὸ γυναικός τε καὶ τέκνων, έκδοτον ἐποίησε ἐς Πέρσας, ὅτε Κῦρος πέμψας παρά "Αμασιν αίτες ἰητρον οφθαλμών, ος είη άριστος τών έν Αἰγύπτω, ταῦτα δὴ ἐπιμεμφόμενος ὁ Αἰγύπτιος, ἐνῆγε τῆ συμβουλίη κελεύων αἰτέειν τὸν Καμβύσεα "Αμασιν θυγατέρα ίνα ή δούς ανιώτο, ή μή δούς, Καμβύση απέχθοιτο. ὁ δὲ 'Αμασις, τἢ δυνάμει τῶν Περσέων ἀχθόμενος, καὶ ἀρρωδέων, οὐκ εἶχε οὔτε δοῦναι οὔτε ἀρνήσασθαι εὖ γὰρ ἡπίστατο, ὅτι οὐκ ώς γυναῖκά μιν ἔμελλε Καμβύσης έξειν, άλλ' ώς παλλακήν. ταῦτα δη ἐκλογιζόμενος, ἐποίησε τάδε. ἦν ᾿Απρίεω τοῦ προτέρου βασιλέος θυγάτηρ κάρτα μεγάλη τε καὶ εὐειδής, μούνη τοῦ οίκου λελειμμένη ούνομα δέ οι ην Νίτητις, ταύτην δη την παίδα ὁ "Αμασις κοσμήσας ἐσθητί τε καὶ χρυσώ, αποπέμπει ές Πέρσας ώς έωυτοῦ θυγατέρα. μετά δὲ χρόνον ώς μιν ήσπάζετο, πατρόθεν οὐνομάζων, λέγει πρός αὐτὸν ή παίς: "Ω βασιλεῦ, διαβεβλημένος ὑπὸ " Αμάσιος οὐ μανθάνεις, ος έμε σοι κόσμω ἀσκήσας ἀπέ-" πεμψε, ώς έωυτου θυγατέρα διδούς, ἐοῦσαν τῆ ἀληθηίη " Απρίεω τον έκεινος, έόντα έωυτου δεσπότεα, μετ' Αί-" γυπτίων ἐπαναστὰς, ἐφόνευσε." Τοῦτο δὴ τὸ ἔπος καὶ HEROD. II.

700

σαν

7080

ταύτη

πυθά

αὕτη ἡ αἰτίη ἐγγενομένη ἤγαγε Καμβύσεα τὸν Κύρου, μεγάλως θυμωθέντα, ἐπ' Αἴγυπτον. οὕτω μέν νυν λέ 2 γουσι Πέρσαι. Αἰγύπτιοι δὲ οἰκηϊεῦνται Καμβύσεα κάμενοί μιν ἐκ ταύτης δὴ τῆς ᾿Απρίεω θυγατρὸς γενέσθαι Κύρον γὰρ εἶναι τὸν πέμψαντα παρὰ ἍΑμασιν ἐπὶ τὴν θυγατέρα, ἀλλ' οὐ Καμβύσεα. λέγοντες δὲ ταῦτα, οὐκ ὀρθῶς λέγουσι. οὐ μὴν οὐδὲ λέληθε αὐτοὺς, (εἰ γάρ τινες καὶ ἄλλοι, τὰ Περσέων νόμιμα ὀρθῶς ἐπιστέαται καὶ Αἰγύπτιοι,) ὅτι πρῶτα μὲν νόθον οὐ σφι νόμος ἐστὶ βασιλεῦσαι, γυησίου παρεόντος: αὖτις δὲ, ὅτι Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρὸς ἦν παῖς Καμβύσης, ἀνδρὸς Αχαιμενίδεω, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Αἰγυπτίης. ἀλλὰ παρατρέπουσι τὸν λόγον, προσποιέμενοι τῆ Κύρου οἰκίη συγτροσείες εἶναι. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε ἔχει. Λέγεται δὲ καὶ ὅδε ὁ λόγος, ἐμοὶ μὲν οὐ πιθανός: ὧς τῶν Περσίδων

τρέπουσι τὸν λόγον, προσποιεύμενοι τῆ Κύρου οἰκίη συγβ γενέες εἶναι. καὶ ταῦτα μὲν ώδε ἔχει. Λέγεται δὲ καὶ
ὅδε ὁ λόγος, ἐμοὶ μὲν οὐ πιθανός ὡς τῶν Περσίδων
γυναικῶν ἐσελθοῦσά τις παρὰ τὰς Κύρου γυναῖκας, ὡς
εἶδε τῆ Κασσανδάνη παρεστεῶτα τέκνα εὐειδέα τε καὶ
μεγάλα, πολλῷ ἐχρῶτο τῷ ἐπαίνῳ, ὑπερθωυμάζουσα. ἡ
δὲ Κασσανδάνη, ἐοῦσα τοῦ Κύρου γυνὴ, εἶπε τάδε
"Τοιῶνδε μέντοι ἐμὲ παίδων μητέρα ἐοῦσαν Κῦρος ἐν
"ἀτιμίῃ ἔχευ τὴν δ' ἀπ' Αἰγύπτου ἐπίκτητον ἐν τιμῆ
"τίθεται." Τὴν μὲν, ἀχθομένην τῆ Νιτήτι, εἰπεῖν ταῦτα
τῶν δέ οἱ παίδων τὸν πρεσβύτερον εἰπεῖν Καμβύσεα
"Τοιγάρ τοι, ὡ μῆτερ, ἐπεὰν ἐγὼ γένωμαι ἀνὴρ, Αἰγύ-
"πτου τὰ μὲν ἀνω κάτω θὴσω τὰ δὲ κάτω, ἄνω." Ταῦτα
εἰπεῖν αὐτὸν ἔτεα ὡς δέκα κου γεγονότα, καὶ τὰς γυναῖκας
ἐν θωύματι γενέσθαι τὸν δὲ, διαμνημονεύοντα, οὕτω δῆ,
ἐπεί τε ἀνδρώθη καὶ ἔσχε τὴν βασιληίην, ποιήσασθαι
τὴν ἐπ' Αἴγυπτον στρατηίην.

Συνήνείκε δὲ καί ἄλλο τι τοιόνδε πρῆγμα γενέσθαι ἐς τὴν ἐπιστράτευσιν ταύτην. ἦν τῶν ἐπικούρων τῶν ᾿Αμάσιος ἀνὴρ γένος μὲν ʿΑλικαρνησσεὺς, οὔνομα δέ οἱ Φάνης, καὶ γνώμην ἱκανὸς, καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος. οὖ-τος ὁ Φάνης, μεμφόμενός κού τι ᾿Αμάσι, ἐκδιδρήσκει πλοίῳ ἐξ Αἰγύπτου, βουλόμενος Καμβύση ἐλθεῖν ἐς λόγους. οἶα δὲ ἐόντα αὐτὸν ἐν τοῖσι ἐπικούροισι λόγου οὐ σμικροῦ, ἐπιστάμενόν τε τὰ περὶ Αίγυπτον ἀτρεκέστατα, μεταδιώκει ὁ Ἡμασις, σπουδὴν ποιεύμενος ἑλεῖ. μετα-

διώκει δὲ, τῶν εὐνούχων τὸν πιστότατον ἀποστείλας τρι-ήρεϊ κατ' αὐτόν 'δς αίρέει μιν ἐν Λυκίη, ἐλὼν δὲ, οὐκ ἀνή-γαγε ἐς Αἴγυπτον σοφίη γάρ μιν περιῆλθε ὁ Φάνης. καταμεθύσας γὰρ τοὺς φυλάκους, ἀπαλλάσσετο ἐς Πέρσας. ώρμημένω δε στρατεύεσθαι Καμβύση επ' Αίγυπτον. και ἀπορέοντι τὴν ἔλασιν, ὅκως τὴν ἄνυδρον διεκπερᾶ, ἐπελθὼν φράζει μὲν καὶ τἄλλα τὰ ᾿Αμάσιος πρήγματα, έξηγέςται δὲ καὶ την ἔλασιν, ὧδε παραινέων πέμψαντα παρά του 'Αραβίων βασιλέα δέεσθαι, την διέξοδον οί ασφαλέα παρασχείν. Μούνη δε ταύτη είσι φανεραί 5 έσβολαὶ ες Αίγυπτον. από γὰρ Φοινίκης μέχρι οὔρων τῶν Καδύτιος πόλιος, ἡ ἐστὶ Σύρων τῶν Παλαιστινῶν καλεομένων ἀπὸ δὲ Καδύτιος, ἐούσης πόλιος (ώς ἐμοὶ δοκέει) Σαρδίων οὐ πολλώ ἐλάσσονος, ἀπὸ ταύτης τὰ ἐμπόρια τὰ ἐπὶ θαλάσσης μέχρι Ἰηνύσου πόλιός ἐστι τοῦ ἸΑραβίου ἀπὸ δὲ Ἰηνύσου, αὖτις Σύρων μέχρι Σερβω-νίδος λίμνης, παρ' ῆν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν ἀπὸ δὲ Σερβωνίδος λίμνης, ἐν τῆ δὴ λόγος τὸν Τυφὼ κεκρύφθαι, ἀπὸ ταύτης ἥδη Αἴγνπτος. τὸ δὴ μεταξύ Ίηνύσου πόλιος καὶ Κασίου τε οὔρεος καὶ τῆς Σερ-Βωνίδος λίμνης, έὸν τοῦτο οὐκ ὀλίγον χωρίον ἀλλ' όσον τε έπι τρείς ήμέρας όδου, ἄνυδρου ἐστι δεινώς. Τὸ δὲ 6 ολίγοι των ές Αίγυπτον ναυτιλλομένων έννενώκασι, τούτο έρχομαι φράσων. ές Αίγυπτον έκ της Έλλάδος πάσης. καὶ πρὸς, ἐκ Φοινίκης, κέραμος ἐσάγεται πλήρης οἴνου δίς του έτεος έκάστου και εν κεράμιον οινηρον άριθμω κείμενον οὐκ ἔστι (ώς λόγω εἰπεῖν) ἰδέσθαι, κοῦ δῆτα. είποι τις αν, ταθτα αναισιμοθνται; έγω και τοθτο φράσω. δεί τὸν μεν δήμαρχον εκαστον εκ της έφυτοῦ πόλιος συλλέξαντα πάντα τον κέραμου, άγειν ές Μέμφιν τους δὲ ἐκ Μέμφιος ἐς ταῦτα δὴ τὰ ἄνυδρα τῆς Συρίης κομίζειν, πλήσαντας ύδατος. ούτω ὁ ἐπιφοιτέων κέραμος, καὶ ἐξαιρεόμενος ἐν Αὐγύπτω, ἐπὶ τὸν παλαιὸν κομίζεται ἐς 7 Συρίην. Οὔτω μέν νυν Πέρσαι εἰσὶ οἱ τὴν ἐσβολὴν ταύτην παρασκευάσαντες ἐπ' Αἴγυπτον, κατὰ δὴ τὰ εἰρημένα σάξαντες ὕδατι, ἐπεί τε τάχιστα παρέλαβον Αἴγυπτον. Τότε δὲ οὐκ ἐόντος κω ὕδατος ἑτοίμου, Καμβύσης πυθόμενος τοῦ Αλικαρνησσήος ξείνου, πέμψας παρά τὸν

'Αράβιον ἀγγέλους, καὶ δεηθεὶς τῆς ἀσφαλείης ἔτυχε, πίστις δούς τε καὶ δεξάμενος παρ' αὐτοῦ.

Σέβονται δὲ ᾿Αράβιοι πίστις ἀνθρώπων όμοῖα τοῖσι μάλιστα. ποιεθνται δε αθτάς τρόπω τοιώδε των βουλομένων τα πιστά ποιέεσθαι, άλλος άνηρ αμφοτέρων αὐτῶν έν μέσω έστεως, λίθω δξέι τὸ έσω των χειρών παρά τούς δακτύλους τους μεγαλους έπιτάμνει των ποιευμένων τὰς πίστις καὶ έπειτα λαβών έκ τοῦ ίματίου έκατέρου κροκύδα, άλείφει τῶ αίματι ἐν μέσω κειμένους λίθους ἐπτά τοῦτο δὲ ποιέων, ἐπικαλέει τόν τε Διόνυσον καὶ τὴν Οὐρανίην. ἐπιτελέσαντος δὲ τούτου ταῦτα, ὁ τὰς πίστις ποιησάμενος τοίσι φίλοισι παρεγγυά τὸν ξείνον, ἡ καὶ τον αστον, ην προς αστον ποιέηται οί δε φίλοι και αυτοί τὰς πίστις δικαιεῦσι σέβεσθαι. Διόνυσον δὲ θεὸν μοῦνον καὶ τὴν Οὐρανίην ἡγεῦνται εἶναι καὶ τῶν τριχῶν τὴν κουρήν κείρεσθαί φασι, κατάπερ αὐτὸν τὸν Διόνυσον κεκάρθαι κείρονται δὲ περιτρόχαλα, περιξυροῦντες τοὺς κροτάφους. οὐνομάζουσι δὲ τὸν μὲν Διόνυσον, 'Οροτάλ.

την δε Ουρανίην, 'Αλιλάτ.

Έπεὶ ὧν τὴν πίστιν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι παρὰ Καμβύσεω ἀπιγμένοισι ἐποιήσατο ὁ ᾿Αράβιος, ἐμηχανατο τοιάδε. ασκούς καμήλων πλήσας ύδατος, ἐπέσαξε έπὶ τὰς ζωὰς τῶν καμήλων πάσας τοῦτο δὲ ποιήσας, ήλασε ές την ἄνυδρον, καὶ ὑπέμενε ἐνθαῦτα τὸν Καμβύσεω στρατόν. Οὖτος μὲν ὁ πιθανώτερος τῶν λόγων είρηται δεί δε και τον ήσσον πιθανον, έπεί γε δη λέγεται, ρηθήναι. Ποταμός έστι μέγας έν τη 'Αραβίη, τώ ούνομα Κόρυς. ἐκδιδοῖ δὲ οὖτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην θάλασσαν. ἀπὸ τούτου δὴ ὧν τοῦ ποταμοῦ λέγεται τὸν βασιλέα τῶν 'Αραβίων, ῥαψάμενον τῶν ώμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων όχετὸν μήκει ἐπικνεύμενον ές την άνυδρον, άγαγείν δια δή τούτου το ύδωρ έν δὲ τῆ ἀνύδρω μεγάλας δεξαμενὰς ὀρύξασθαι, ἵνα δεκόμεναι τὸ ὕδωρ σώζωσι. όδὸς δ' ἔστι δυώδεκα ήμερέων άπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς ταύτην τὴν ἄνυδρον. ἄγειν δέ μιν διὰ ὀγετών τριών ἐς τριξὰ χωρία.

 Έν δὲ τῷ Πηλουσίω καλεομένω στόματι τοῦ Νείλου ἐστρατοπεδεύετο Ψαμμήνιτος ὁ ᾿Αμάσιος παῖς, ὑπομένων

Καμβύσεα. "Αμασιν γάρ οὐ κατέλαβε ζώντα Καμβύσης. έλάσας ἐπ' Αίγυπτον ἀλλὰ βασιλεύσας ὁ "Αμασις τέσσερα καὶ τεσσαράκοντα ἔτεα, ἀπέθανε ἐν τοῖσι οὐδέν οί μέγα ανάρσιον πρήγμα συνενείχθη. αποθανών δέ, και ταριχευθείς, ετάφη εν τῆσι ταφῆσι τῆσι εν τῷ ίρῷ, τας αὐτὸς οἰκοδομήσατο. Ἐπὶ Ψαμμηνίτου δε τοῦ Ἀμάσιος βασιλεύοντος Αιγύπτου, φάσμα Αιγυπτίοισι μέγιστον δη εγένετο "σθησαν γάρ Θηβαι αι Αιγύπτιαι, οίτε πρότερον οὐδαμὰ ὑσθεῖσαι, οὕτε ὕστερον τὸ μέχρι ἐμεῖ. ώς λέγουσι αὐτοὶ Θηβαίοι. οὐ γὰρ δὴ ὕεται τὰ ἄνω τῆς Αινύπτου το παράπαν άλλα και τότε ύσθησαν αί Θηβαι ψακάδι. Οί δε Πέρσαι, έπεί τε διεξελάσαντες την άνυ- 11 δρον ίζουτο πέλας των Αίγυπτίων ώς συμβαλέουτες. ένθαθτα οί ἐπίκουροι οί τοθ Αλγυπτίου, ἐόντες ἄνδρες "Ελληνές τε καὶ Κάρες, μεμφόμενοι τῶ Φάνη, ὅτι στρατον ήγαγε ἐπ' Αίγυπτον άλλοθροον, μηγανώνται πρήγμα ἐς αὐτὸν τοιόνδε. ἡσαν τῶ Φάνη παίδες ἐν Αἰγύπτω καταλελειμμένου τους αγαγόντες ές το στρατόπεδον καί ές όψιν τοῦ πατρὸς, κρητίρα ἐν μέσφ ἔστησαν ἀμφοτέρων των στρατοπέδων μετά δε, αγινέοντες κατά ένα έκαστον των παίδων, έσφαζον ές τον κρητήρα. διά πάντων δε διεξελθόντες των παίδων, οίνον τε και ύδωρ έσεφορεον ές αὐτόν ἐμπιόντες δὲ τοῦ αίματος πάντες οι ἐπίκουροι. ούτω δη συνέβαλον. μάχης δε γενομένης καρτερής, και πεσόντων εξ αμφοτέρων των στρατοπέδων πλήθει πολλών, ετράποντο οί Αιγύπτιοι.

Θῶυμα δὲ μέγα ἴδον, πυθόμενος παρὰ τῶν ἐπιχωρίων. 12 τῶν γὰρ ὀστέων περικεχυμένων χωρὶς ἐκατέρων τῶν ἐν τῆ μάχη ταύτη πεσόντων '(χωρὶς μεν γὰρ τῶν Περσέων ἐκέετο τὰ ὀστέα, ὡς ἐχωρίσθη κατ' ἀρχάς ἐτέρωθι δε, τῶν Αἰγυπτίων) αἱ μεν τῶν Περσέων κεφαλαὶ εἰσι ἀσθενέες οὐτω, ὡστε εἰ θέλεις ψήφω μούνη βαλέειν, διατετρανέεις αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων ούτω δή τι ἰσχυραὶ, μόγις ἀν λίθω παίσας διαρρήξειας. αἴτιον δὲ τούτου τόδε ἔλεγον, καὶ ἐμέ γ εὐπετέως ἔπειθον, ὅτι Αἰγύπτιοι μὲν, αὐτίκα ἀπὸ παιδίων ἀρξάμενοι, ξυρεῦνται τὰς κεφαλὰς, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον παχύνεται τὸ ὀστέον. τὰυτὸ δὲ τοῦτο καὶ τοῦ μὴ φαλικοροῦσθαι αἴτιόν ἐστι· Αἰγυ-

πτίων γὰρ ἀν τις ελαχίστους ἴδοιτο φαλακροὺς πάντων ἀνθρώπων. τούτοισι μὲν δὴ τοῦτό ἐστι αἴτιον ἰσχυρὰς φορέειν τὰς κεφαλάς. τοῖσι δὲ Πέρσησι, ὅτι ἀσθενέας φορέουσι τὰς κεφαλὰς, αἴτιον τόδε σκιητροφέουσι ἐξ ἀρχῆς, πίλους τιάρας φορέοντες. ταῦτα μέν νυν τοιαῦτα ἐόντα ἴδον ἴδον ὸ καὶ ἄλλα ὁμοῖα τούτοισι ἐν Παπρήμι, τῶν ἄμα ᾿Αχαιμένεϊ τῷ Δαρείου διαφθαρέντων ὑπὸ

Ίνάρω τοῦ Λίβυος.

13 Οί δὲ Αἰγύπτιοι ἐκ τῆς μάχης, ὡς ἐτράποντο, ἔφευγον ουδενί κόσμω, κατειληθέντων δε ές Μέμφιν, έπεμπε ανά ποταμον Καμβύσης νέα Μυτιληναίην, κήρυκα ἄγουσαν ανδρα Πέρσην, ές όμολογίην προκαλεόμενος Αίγυπτίους. οί δὲ, ἐπεί τε τὴν νέα ἴδον ἐσελθοῦσαν ἐς τὴν Μέμφιν, έκχυθέντες άλέες έκ τοῦ τείχεος, τήν τε νέα διέφθειραν, και τους άνδρας κρεουργηδον διασπάσαντες, εφόρεον ές το τείχος, καὶ Αἰγύπτιοι μὲν μετὰ τοῦτο πολιορκεύμενοι. γρόνω παρέστησαν. Οί δὲ προσεχέες Λίβυες, δείσαντες τὰ περὶ τὸν Αἴγυπτον γεγονότα, παρέδοσαν σφέας αὐτοὺς αμαχητί καὶ φόρον τε ἐτάξαντο, καὶ δώρα ἔπεμπον, ώς δε Κυρηναίοι και Βαρκαίοι, δείσαντες όμοίως ά και οί Λίβυες, έτερα τοιαθτα ἐποίησαν. Καμβύσης δὲ τὰ μὲν παρά Λιβύων ελθόντα δώρα φιλοφρόνως εδέξατο τά δε παρά Κυρηναίων άπικομενα μεμφθείς, ώς έμοι δοκέει, ότι ην ολίγα έπεμθαν γάρ δη πεντηκοσίας μνέας άργυρίου οί Κυρηναίοι ταύτας δρασσόμενος, αὐτογειρίη διέσπειρε τη στρατιή.

4 'Ημέρη δὲ δεκάτη ἀπ' ης παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον ἐπὶ λύμη τὸν βασιλέα τῶν λίγυπτίων Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μηνας ἔξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἰγυπτίσισι, διεπειρατο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς, ποιέων τοιάδε. στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθητι δουληίη, ἔξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν ἱδρήϊον' συνέπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους, ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, όμοίως ἐσταλμένας τῆ τοῦ βασιλέος. ως δὲ βοῆ τε καὶ κλαυθμῷ παρῆσαν αὶ παρθένοι κατά τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πατέρες ἀνεβόων τε καὶ ἀντέκλαιον, ὁρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα ὁ δὲ Ψαμμήνιτος, προϊδῶν καὶ μαθῶν, ἔκυψε ἐς τὴν ῃῆν. παρεξελταρείς.

θουσέων δὲ τῶν ύδροφόρων, δεύτερά οἱ τὸν παίδα ἔπεμπε μετ' άλλων Αίγυπτίων δισχιλίων την αυτην ήλικίην έγοντων, τούς τε αυγένας κάλω δεδεμένους, και τὰ στοματα έγκεχαλινωμένους. άγοντο δὲ ποινήν τίσοντες Μυτιληναίων τοίσι έν Μέμφι απολομένοισι σύν τη νηί ταθτα γάρ εδίκασαν οι βασιλήϊοι δικασταί, ύπερ ανδρός έκάστου δέκα Αίγυπτίων των πρώτων ανταπόλλυσθαι. ό δὲ, ἰδών παρεξιόντας, καὶ μαθών τὸν παῖδα ἡγεόμενον ἐπι θάνατον, των άλλων Αίγυπτίων των περικατημένων αύτον κλαιόντων και δεινά ποιεύντων, τώυτο εποίησε το καὶ ἐπὶ τῆ θυγατρί, παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεικε ώστε των συμποτέων οι άνδρα απηλικέστερον, έκπεπτωκότα έκ των έόντων, έχοντά τε οὐδεν, εί μη όσα πτωχός, καὶ προσαιτέοντα την στρατιήν, παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν Αμάσιος, καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείω κατημένους των Αίγυπτίων. ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ώς ίδε, ανακλαύσας μέγα, καὶ καλέσας οὐνόματι τὸν εταίρου, ἐπλήξατο την κεφαλήν. "Ησαν δ' άρα αὐτοῦ φύλακοι, οἱ τὸ ποιεύμενον παν έξ έκείνου ἐπ' ἐκάστη ἐξόδω Καμβύση έσήμαινον. θωυμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιεύμενα, πέμψας άγγελον, εἰρώτα αὐτὸν, λέγων τάδε "Δεσπότης " σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, είρωτα, διότι δή την μεν " θυγατέρα δρέων κεκακωμένην, καὶ τὸν παίδα ἐπὶ θάνατον " στείχοντα, ούτε ανέβωσας, ούτε απέκλαυσας τον δέ "πτωχον, οιδέν σοι προσήκοντα, ώς άλλων πυνθάνομαι " ἐτίμησας;" 'Ο μὲνδὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε. " Ω παι Κύρου, τὰ μὲν οἰκήϊα ἦν μέζω κακὰ ἡ ώστε ἀνα-" κλαίειν το δὲ τοῦ ἐταίρου πένθος, ἄξιον ἡν δακρύων ος ἐκ " πολλών τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσών, ἐς πτωχηίην ἀπίκται " ἐπὶ γήραος οὐδῷ." Καὶ ταῦτα ώς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου, εὖ δοκέειν οἱ εἰρῆσθαι. ὡς δὲ λέγεται ὑπ' Αἰγυ-πτίων, δακρύειν μὲν Κροῖσον, ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὖτος έπισπόμενος Καμβύση ἐπ' Αἴγυπτον, δακρύειν δὲ Περσέων τους παρεόντας αὐτῷ τε Καμβύση ἐσελθεῖν οἶκτόν τινα, καὶ αὐτίκα κελεύειν τόν τε οἱ παιδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σώζειν, καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας, άγειν παρ' έωυτόν. Τὸν μὲν δὴ παίδα εὖρον οἱ με- 15 τιόντες οὐκέτι περιεόντα, άλλα πρώτον κατακοπέντα.

αὐτὸν δὲ Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες, ἦγον παρὰ Καμβύσεαν ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο, ἔχων οὐδὲν βίαιον. εἰ δὲ καὶ ἢπιστήθη μὴ πολυπρηγμονεῖν, ἀπέλαβε ἄν Αἴγυπτον, ώστε ἐπιτροπεύειν αὐτῆς. ἐπεὶ τιμᾶν ἐώθασι Πέρσαι τῶν βασιλέων τοὺς παῖδας· τῶν, ἢν καὶ σφεων ἀποστέωσι, ὅμως τοῖσί γε παισὶ αὐτῶν ἀποδιδοῦσι τὴν ἀρχήν. πολλοῖσι μέν νυν καὶ ἄλλοισί ἐστι σταθμώσασθαι, ὅτι τοῦτο οὕτω νενομίκασι ποιέειν· ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε, τῷ Λίβυος Ἱνάρω παιδὶ Θαννύρα, δς ἀπέλαβε τὴν οἱ ὁ πατηρεῖχε ἀρχήν· καὶ τῷ ᾿Αμυρταίου Παυσίρι· καὶ γὰρο οὕτος ἀπέλαβε τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχήν. καίτοι Ἰνάρω τε καὶ ᾿Αμυρταίου οὐδαμοί κω Πέρσας κακὰ πλέω ἐργάσαντο. ὑῦν δὲ μηχανώμενος κακὰ ὁ Ψαμμήνιτος, ἔλαβε τὸν μισθόν· ἀπιστὰς γὰρ Λίγυπτίους ἢλω. ἐπεί τε δὲ ἐπάϊστος ἐγένετο ὑπὸ Καμβύσεω, αἷμα ταύρου πιὼν ἀπέθανε

παραχρημα. ούτω δη ούτος ετελεύτησε.

16 Καμβύσης δὲ ἐκ Μέμφιος ἀπίκετο ἐς Σάϊν πόλιν, βουλόμενος ποιήσαι τὰ δή καὶ ἐποίησε. ἐπεί τε γάρ έσηλθε ές τὰ τοῦ 'Αμάσιος οἰκία, αὐτίκα ἐκέλευε ἐκ τῆς ταφής του 'Αμάσιος νέκυν εκφέρειν έξω. ώς δε ταθτά οί ἐπιτελέα ἐγένετο, μαστιγοῦν ἐκέλευε, καὶ τὰς τρίχας αποτίλλειν, και κεντούν τε, και τάλλα πάντα λυμαίνεσθαι. ἐπεί τε δὲ καὶ ταῦτα ἔκαμον ποιεῦντες, (ὁ γὰρ δὴ νεκρός, "τε τεταριχευμένος, αντείχε τε καὶ οὐδεν διεχέετο,) ἐκέλευσέ μιν ὁ Καμβύσης κατακαθσαι, ἐντελλόμενος ούκ όσια. Πέρσαι γαρ θεον νομίζουσι είναι πύρ. το ών κατακαίειν γε τους νεκρούς ουδαμώς έν νόμω ουδετέροισί έστι Πέρσησι μέν, δι όπερ είρηται, θεῶ οὐ δίκαιον είναι λέγοντες νέμειν νεκρον ανθρώπου Αίγυπτίοισι δε νενόμισται πύρ θηρίον είναι έμψυχον, πάντα δὲ αὐτὸ κατεσθίειν τά περ αν λάβη, πλησθέν δε αὐτὸ τῆς βορῆς συναποθυήσκειν τῶ κατεσθιομένω, οὔκων θηρίοισι νόμος ούδαμῶς σφί ἐστι τὸν νέκυν διδόναι. καὶ διὰ ταῦτα ταριχεύουσι, ίνα μη κείμενος ύπο είλεων καταβρωθή. ούτω δη οὐδετέροισι νομιζόμενα ένετέλλετο ποιέειν δ Καμβύ-'Ως μέντοι Αἰγύπτιοι λέγουσι, οὐκ "Αμασις ήν δ ταθτα παθών, άλλα άλλος των τις Αίγυπτίων, έχων την αύτην ηλικίην 'Αμάσι' ὧ λυμαινόμενοι Πέρσαι, έδόκεον "Αμασιν λυμαίνεσθαι. λέγουσι γάρ, ώς πυθόμενος έκ μαντηίου ό "Αμασις τὰ περὶ έωυτὸν μέλλοι ἀποθανόντα γίνεσθαι, ούτω δη ακεόμενος τα επιφερόμενα, τον μεν άνθρωπον τούτον, τὸν μαστιγωθέντα, ἀποθανόντα ἔθαψε έπι τησι θύρησι έντζες της έωυτου θήκης, έωυτον δε ένετείλατο τῶ παιδὶ ἐν μυχῷ τῆς θήκης ὡς μάλιστα θείναι. αί μέν νυν έκ τοῦ 'Αμάσιος έντολαὶ αὖται, αί ές τὴν ταφήν τε και τὸν ἄνθρωπον ἔγουσαι, οὔ μοι δοκέουσι ἀρχήν

γενέσθαι, άλλως δ' αὐτὰ Αἰγύπτιοι σεμνοῦν.

Μετά δε ταθτα ο Καμβύσης εβουλεύσατο τριφασίας 17 στρατηίας, ἐπί τε Καρχηδονίους, καὶ ἐπὶ ᾿Αμμωνίους, και έπι τους Μακροβίους Λίθίοπας, οίκημένους δε Λιβύης έπι τη νοτίη θαλάσση. βουλευομένω δέ οι έδοξε, έπι μεν Καρχηδονίους τον ναυτικόν στρατόν αποστέλλειν έπι δε 'Αμμωνίους, του πεζου αποκρίναντα έπι δε τους Αίθίοπας, κατόπτας πρώτου, όψομένους τε την έν τούτοισι τοίσι Αιθίοψι λεγομένην είναι ήλίου τράπεζαν, εί έστι αληθέως, καὶ πρὸς ταύτη τὰ ἄλλα κατοψομένους δώρα δε τω λόγω φέροντας τω βασιλέι αὐτών. ή δε τράπεζα 18 του ήλίου τοιήδε τις λέγεται είναι λειμών έστι έν τώ προαστείω ἐπίπλεος κρεῶν ἐφθῶν πάντων τῶν τετραποδων, ές του τας μεν νύκτας επιτηδεύοντας τιθέναι τα κρέα τους έν τέλει έκάστους έόντας των αστών, τὰς δὲ ἡμέρας δαίνυσθαι προσιόντα τον βουλόμενον φάναι δε τους έπιχωρίους ταθτα την γην αθτην αναδιδόναι έκάστοτε. ή μεν δή τράπεζα του ήλίου καλεομένη, λέγεται είναι τοιήδε. Καμβύση δὲ ώς ἔδοξε πέμπειν τοὺς κατασκόπους, αὐτίκα 19 μετεπέμπετο έξ Έλεφαντίνης πόλιος των Ίχθυοφάγων ανδρών τους επισταμένους την Λίθιοπίδα γλώσσαν εν δ δε τούτους μετήϊσαν, εν τούτω εκέλευε επί την Καργηδόνα πλέειν τον ναυτικον στρατόν. Φοίνικες δε ούκ έφασαν ποιήσειν ταθτα ορκίοισί τε γάρ μεγάλοισι ένδεδέσθαι, καὶ οὐκ ἂν ποιέειν όσια, ἐπὶ τοὺς παίδας τοὺς έωυτων στρατευόμενοι. Φοινίκων δε ου βουλομένων, οί λοιποί οὐκ ἀξιόμαχοι ἐγίνοντο. Καρχηδόνιοι μέν νυν ούτω δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων. Καμβύσης γαρ βίην ουκ έδικαίου προσφέρειν Φοίνιξι, ότι σφέας τε αύτους έδεδώκεσαν Πέρσησι, και πάς έκ Φοινίκων ήρτητο

ό ναυτικὸς στρατός. δόντες δὲ καὶ Κύπριοι σφέας αὐ20 τοὺς Πέρσησι, ἐστρατεύοντο ἐπ' Αἴγυπτον. Ἐπεί τε δὲ
τῷ Καμβύση ἐκ τῆς Ἐκεφαντίνης ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, ἔπεμπε αὐτοὺς ἐς τοὺς Αἰθίοπας, ἐντειλάμενος τὰ
λέγειν χρὴ, καὶ δῶρα φέροντας, πορφύρεόν τε εἶμα, καὶ
χρύσεον στρεπτὸν περιαυχένιον, καὶ ψέλια, καὶ μύρου
ἀλάβαστρον, καὶ φοινικηΐου οἴνου κάδον. Οἱ δὲ Αἰθίοπες οὖτοι, ἐς τοὺς ἀπέπεμπε ὁ Καμβύσης, λέγονται εἶναι
μέγιστοι καὶ κάλλιστοι ἀνθρώπων πάντων νόμοισι δὲ
καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι αὐτούς φασι κεχωρισμένοισι τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὴν βασιληίην τοιῷδε
τὸν ἄν τῶν ἀστῶν κρίνωσι μέγιστόν τε εἶναι, καὶ κατὰ
τὸ μέγαθος ἔχειν τὴν ἰσχὺν, τοῦτον ἀξιοῦσι βασιλεύειν.

Ές τούτους δη ών τους άνδρας ώς απίκοντο οί Ίχθυοφίνοι, διδόντες τὰ δώρα τῶ βασιλέι αὐτῶν, έλεγον τάδε " Βασιλεύς ὁ Περσέων Καμβύσης, βουλόμενος φίλος τοι " καὶ ξείνος γενέσθαι, ήμέας τε ἀπέπεμψε, ἐς λόγους τοι " έλθεῖν κελεύων, καὶ δώρα ταῦτά τοι διδοί, τοίσι καὶ αί-" τὸς μάλιστα ήδεται χρεώμενος." Ο δὲ Αἰθίοψ, μαθών ότι κατόπται ήκοιεν. λέγει πρός αὐτοὺς τοιάδε "Οὔτε ο Περσέων βασιλεύς δώρα ύμέας ἔπεμψε φέροντας, προ-" τιμών πολλοῦ ἐμοὶ ξείνος γενέσθαι, οὔτε ὑμεῖς λέγετε " ἀληθέα, (ήκετε γὰρ κατόπται τῆς ἐμῆς ἀρχῆς,) οὐτε " ἐκείνος ἀνήρ ἐστι δίκαιος εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, οὕτ' ἃν " ἐπεθύμησε χώρης ἄλλης ἢ τῆς ἐωυτοῦ, οὕτ' ἃν ἐς δου-" λοσύνην ανθρώπους ήγε υπ αν μηδεν ηδίκηται. νῦν " δε αὐτῷ τόξον τόδε διδόντες, τάδε ἔπεα λέγετε Βασι-" λεύς ὁ Λιθιόπων συμβουλεύει τῷ Περσέων βασιλέϊ, ' ἐπεὰν ούτω εὐπετέως ἔλκωσι τὰ τόξα Πέρσαι ἐόντα " μεγάθεϊ τοσαῦτα, τότε ἐπ' Αἰθίοπας τοὺς Μακροβίους "πλήθει ύπερβαλλόμενον στρατεύεσθαι. μέχρι δὲ τού-" του θεοίσι είδέναι χάριν, οὶ οὐκ ἐπὶ νόον τρέπουσι Αίθι-

22 "όπων παισὶ γῆν ἄλλην προσκτᾶσθαι τῆ ἐωυτῶν." Ταυτα δὲ εἔπας, καὶ ἀνεις τὸ τόξου, παρέδωκε τοῖσι ἤκουσι. λαβών δὲ τὸ εἶμα τὸ πορφύρεου, εἰρώτα ὅ τι εἴη, καὶ ὅκως πεποιημένον. εἰπάντων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὴν ἀληθητην περὶ τῆς πορφύρης καὶ τῆς βαφῆς, δολεροὺς μὲν τοὺς ἀνθρώπους ἔφη εἶναι, δολερὰ δὲ αὐτῶν τὰ εἴ-

ματα. δεύτερα δὲ, τὸν χρυσοῦν εἰρώτα στρεπτὸν τίν περιαυχένιου, καὶ τὰ ψέλια. ἐξηγεομένων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὸν κόσμον αὐτῶν, γελάσας ὁ βασιλεύς, καὶ νομίσας είναι σφεα πέδας, είπε ώς παρ' έωυτοισί είσι ρωμαλεώτεραι τούτων πέδαι, τρίτον δὲ, εἰρώτα τὸ μύρον. είπαντων δε της ποιήσιος πέρι και αλείψιος, του αίτου λόγον τὸν καὶ περὶ τοῦ είματος εἶπε. ὡς δὲ ἐς τὸν οἶνον οπίκετο, καὶ ἐπύθετο αὐτοῦ τὴν ποίησιν, ὑπερησθεὶς τῶ πόματι, ἐπείρετο ο τι τε σιτέεται ο βασιλεύς, καὶ χρόνου όκόσον μακρότατον ανήρ Πέρσης ζώει. οί δὲ σιτέεσθαι μέν τὸν ἄρτον εἶπαν, έξηγησάμενοι τῶν πυρῶν τὴν φύσιν ογδώκοντα δ' έτεα ζίης πλήρωμα ανδρί μακρότατον προκέεσθαι, προς ταθτα ο Αιθίοψ έφη, ουδέν θωυμάζειν, εί σιτεόμενοι κόπρον, έτεα ολίγα ζώουσι οὐδε γάρ αν τοσαίτα δύνασθαι ζώειν σφέας, εί μη τῶ πόματι ἀνέφερον. φράζων τοισι Ίχθυοφάγοισι τὸν οίνον τοῦτο γὰρ έωντους ύπο Περσέων έσσουσθαι. 'Αντειρομένων δε τον 23 βασιλέα των Ίχθυοφάγων της ζόης καὶ διαίτης πέρι, έτεα μεν ές εείκοσι καὶ έκατον τούς πολλούς αιτών απικνέεσθαι, ύπερβάλλειν δέ τινας καὶ ταῦτα σίτησιν δὲ εἶναι κρέα έφθά καὶ πόμα, γάλα. θῶυμα δὲ ποιευμένων τῶν κατασκόπων περί των ετέων, επί κρήνην σφι ήγήσασθαι, απ' ης λουόμενοι, λιπαρώτεροι εγίνοντο, κατάπερ εί ελαίου είη όζειν δε απ' αὐτης ώσει ίων. ασθενές δε τὸ ύδωρ της κρήνης ταύτης ούτω δή τι έλεγον είναι οι κατάσκοποι, ώστε μηδεν οξόν τε είναι έπ' αὐτοῦ ἐπιπλέειν, μήτε ξύλον, μήτε τῶν ὅσα ξύλου ἐστὶ ἐλαφρότερα· ἀλλὰ πάντα σφέα χωρέειν ές βυσσόν. τὸ δὲ ίδωρ τοῦτο εί σφί έστι άληθέως οδόν τι λέγεται, δια τοῦτο αν εἶεν, τούτω τὰ πάντα χρεώμενοι, μακρόβιοι. ἀπὸ τῆς κρήνης δὲ ἀπαλλασσομένων, αγαγείν σφέας ές δεσμωτήριον ανδρών, ένθα τούς πάντας εν πέδησι χρυσέησι δεδέσθαι. έστι δε εν τοίτοισι τοίσι Αιθίοψι πάντων ὁ χαλκὸς σπανιώτατον καὶ τιμιώτατον. θεησάμενοι δε και το δεσμωτήριον, εθεήσαντο καὶ τὴν τοῦ Ἡλίου λεγομένην τράπεζαν. Μετὰ δὲ ταύ- 24 την, τελευταίας έθεήσαντο τὰς θήκας αὐτῶν, αὶ λέγονται σκευάζεσθαι έξ ύέλου, τρόπω τοιώδε. ἐπεάν τὸν νεκρὸν ίσχυήνωσι, είτε δή κατάπερ λίγύπτιοι, είτε άλλως κως,

γυψώσαντες ἄπαντα αὐτὶν, γραφή κοσμέουσι, έξομοιεῦντες τὸ εἰδος ἐς τὸ δυνατόν ἔπειτα δέ οι περιϊστῶσι στήτλην ἐξ ὑέλου πεποιημένην κοιλην ἡ δὲ σφι πολλή καὶ εἰεργος ὀρύσσεται. ἐν μέση δὲ τἢ στήλη ἐνεὰν διαφαίνεται ὁ νέκυς, οὐτε ὀδμὴν οὐδεμίαν ἄχαριν παρεχόμενος, οὐτε ἄλλο ἀεικές οὐδέν καὶ ἔχει πάντα φανερά όμοιως αὐτῷ τῷ νέκυϊ. ἐνιαυτὸν μὲν δὴ ἔχουσι τὴν στήλην ἐν τοῦσι οἰκίοισι οἱ μάλιστα προσήκοντες, πάντων τε ἀπαρχόμενοι, καὶ θυσίας οἱ προσάγοντες, μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκο-

μίσαντες, ίστασι περί την πόλιν.

Θεησάμενοι δε τὰ πάντα οἱ κατάσκοποι, ἀπαλλάσσοντο οπίσω. απαγγειλάντων δε ταθτα τούτων, αὐτίκα ό Καμβύσης, όργην ποιησάμενος, έστρατεύετο έπὶ τοὺς Αίθίοπας ούτε παρασκευήν σίτου ούδεμίαν παραγγείλας, ούτε λόγον έωυτώ δούς, ότι ές τὰ ἔσχατα τῆς γῆς ἔμελλε στρατεύεσθαι. οία δε εμμανής τε εων και ου φρενήρης, ώς ήκουε των Ίχθυοφάγων, εστρατεύετο, Έλληνων μέν τούς παρεόντας αὐτοῦ ταύτη τάξας ὑπομένειν, τὸν δὲ πεζών πάντα άμα ἀγόμενος. Έπεί τε δε στρατευόμενος εγένετο εν Θήβησι, ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ώς πέντε μυριαζας καὶ τουτοισι μεν ένετέλλετο, Αμμωνίους έξανδραποδισαμέτους το χρηστήριον το τοῦ Διος εμπρησαι αὐτος δε τον λοιπον άγων στρατον, ήμε επί τους Αιθίοπας. Πρίν δὲ τῆς όδοῦ τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι τὴν στρατιήν, αὐτίκα πάντα αὐτοὺς τὰ εἶχον σιτίων έχόμενα έπελελοίπεε μετά δε τά σιτία, καὶ τὰ ὑποζύγια ἐπέλιπε κατεσθιόμενα. εὶ μέν νυν μαθών ταῦτα ὁ Καμβύσης έγνωσιμάνεε, καὶ ἀπηγε ὁπίσω τὸν στρατὸν, ἐπὶ τη ἀρχήθεν γενομένη άμαρτάδι ήν αν άνηρ σοφός νθν δέ οιδένα λόγον ποιεύμενος, ήτε αιεί ές το πρόσω. οι δε στρατιώται, έως μέν τι είχον έκ της γης λαμβάνειν, ποιηφαγέουτες διέζωου έπει δε ές την ψάμμου απίκουτο, δεινον έργον αὐτῶν τινες ἐργάσαντο ἐκ δεκάδος γὰρ ἕνα σφέων αὐτῶν ἀποκληρώσαντες, κατέφαγον. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης, δείσας τὴν ἀλληλοφαγίην, ἀπεὶς τον ἐπ' Λιθίσπας στόλον, ὀπίσω ἐπορεύετο, καὶ ἀπικνέεται ές Θήβας, πολλούς απολέσας τοῦ στρατοῦ. ἐκ Θη-Βέων δε καταβάς ές Μέμφιν, τους Ελληνας απήκε αποπλέειν. ὁ μὲν ἐπ' Αἰθίοπας στόλος ούτω ἔπρηξε. Οί 26 δ' αὐτῶν ἐπ' 'Αμμωνίους ἀποσταλέντες στρατεύεσθαι, έπεί τε όρμηθέντες έκ των Θηβέων επορεύοντο έχοντες άγωγούς, απικόμενοι μεν φανεροί είσι ές "Οασιν πόλιν, τὴν ἔχουσι μέν Σάμιοι, τῆς Λίσχριωνίης φυλῆς λεγόμενοι εἶναι ἀπέχουσι δὲ ἐπτὰ ἡμερέων όδὸν ἀπὸ Θηβέων διὰ ψάμμου οὐνομάζεται δὲ ὁ χῶρος οὖτος κατὰ Ἑλλήνων γλώσσαν, Μακάρων νήσος. ές μεν δή τούτον τον χώρον λέγεται απικέσθαι του στρατόν το ένθευτεν δε, ότι μη αὐτοὶ 'Αμμώνιοι καὶ οἱ τούτων ἀκοί σαντες, ἄλλοι οὐδένες ούδεν έχουσι είπειν περί αὐτων ούτε γάρ ές τους 'Αμμωνίους απίκοντο, ούτε οπίσω ενόστησαν, λέγεται δε καί τάδε ὑπ' αὐτῶν 'Αμμωνίων ἐπειδή ἐκ τῆς 'Οάσιος ταύτης ίέναι διὰ τῆς ψάμμου ἐπὶ σφέας, γενέσθαι τε αὐτούς μεταξύ κου μάλιστα αὐτῶν τε καὶ τῆς 'Οάσιος, ἄριστον αίρεομένοισι αὐτοῖσι ἐπιπνεῦσαι νότον μέγαν τε καὶ ἐξαίσιον, φορέοντα δὲ θίνας τῆς ψάμμου, καταχῶσαί σφεας, καὶ τρόπω τοιούτω άφανισθηναι. 'Αμμώνιοι μεν ούτω λέγουσι γενέσθαι περί της στρατιής ταύτης.

Απιγμένου δε Καμβύσεω ες Μέμφιν, εφάνη Αίγυπτί- 27 οισι ό "Απις, τον "Ελληνες "Επαφον καλέουσι επιφανέος δὲ τούτου γενομένου, αὐτίκα οἱ Λίγύπτιοι είματά τε ἐφόρεον τὰ κάλλιστα, καὶ ἦσαν ἐν θαλίησι. ἰδών δὲ ταῦτα τούς Αίγυπτίους ποιεύντας ὁ Καμβύσης, πάγγυ σφέας καταδόξας, έωυτοῦ κακῶς πρήξαντος, χαρμόσυνα ταῦτα ποιέειν, ἐκάλεε τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Μέμφιος ἀπικομένους δε ες όψιν, είρετο "ό τι πρότερον μεν, εόντος αὐτοῦ " έν Μέμφι, εποίευν τοιούτον ούδεν Αιγύπτιου τότε δε. " ἐπεὶ αὐτὸς παρείη τῆς στρατιῆς πληθός τι ἀποβαλών;" οί δὲ ἔφραζον, ώς σφι θεὸς εἴη φανείς, διὰ χρόνου πολλοῦ έωθως επιφαίνεσθαι και ως επεάν φανή, τότε πάντες οί Αἰγύπτιοι κεχαρηκότες όρτάζοιεν. ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμ-Βύσης, έφη ψειδεσθαί σφεας καὶ ώς ψευδομένους, θανάτω έζημίου. 'Αποκτείνας δὲ τούτους, δεύτερα τοὺς ίρέας 28 έκάλεε èς ἄψιν. λεγόντων δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ τῶν ἰρέων, οὐ λήσειν ἔφη αὐτὸν, εἰ θεός τις χειροήθης ἀπιγμένος εἴη Αἰγυπτίοισι. τοσαῦτα δὲ εἴπας, ἐπάγειν ἐκέλευε τὸν "Απιν τοὺς ἰρέας· οἱ μὲν δὴ μετήϊσαν ἄξοντες. ΄() δὲ

"Απις οὖτος, ὁ "Επαφος, γίνεται μόσχος ἐκ βοὸς ἥτις οὖκέτι οἶή τε γίνεται ἐς γαστέρα ἄλλον βάλλεσθαι γόνου. Αἰγύπτιοι δὲ λέγουσι σέλας ἐπὶ τὴν βοῦν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατίσχειν, καί μιν ἐκ τούτου τίκτειν τὸν "Απιν. "Εχει δὲ ὁ μόσχος οὖτος, ὁ "Απις καλεόμενος, σημήτα τοιάδε ἐῶν μέλας, ἐπὶ μὲν τῷ μετώπῳ λευκὸν τετράγωνον [φορέει] ἐπὶ δὲ τοῦ νώτου, αἰετὸν εἰκασμένον ἐν δὲ τῇ οὐρῆ,

29 τὰς τρίχας διπλῶς ἐπὶ δὲ τῆ γλώσση, κάνθαρον. 'Ως δὲ ἤγαγον τὸν 'Απιν οἱ ἰρέες, ὁ Καμβύσης, οἰα ἐων ὑπομαργότερος, σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον, θέλων τύψαι τὴν γαστέρα τοῦ 'Απιος, παίει τὸν μηρὸν γελάσας δὲ, εἰπε πρὸς τοὺς ἰρέας. '''Ω κακαὶ κεφαλαὶ, τοιοῦτοι θεοὶ γιίνον- ''ται, ἔναιμοί τε καὶ σαρκώδεες, καὶ ἐπαίοντες σιδηρίων; '' ἄξιος μὲν Αἰγυπτίων οὐτός γε ὁ θεός. ἀτάρ τοι ὑμεῖς ''γε οὐ χαίροντες γέλωτα ἐμε θήσεσθε.'' Γαῦτα εἴπας, ἐνετείλατο τοῖσι ταῦτα πρήσσουσι, τοὺς μὲν ἱρέας ἀπομαστιγῶσαι, Αἰγυπτίων δὲ τῶν ἄλλων τὸν ἀν λάβωσι ὁρτάζοντα, κτείνειν. ὁρτὴ μὲν δὴ διελέλυτο Αἰγυπτίοισι οἱ δὲ ἰρέες ἐικαιεῦντο. ὁ δὲ ᾿Απις πεπληγμένος τὸν μηρὸν, ἔφθινε ἐν τῷ ἰρῷ κατακείμενος. καὶ τὸν μὲν, τελευτήσαντα ἐκ τοῦ τρώματος, ἔθαναν οἱ ἰρέες λάθοη Καμβύσεω.

Καμβύσης δὲ, ώς λέγουσι Αἰγύπτιοι, αὐτίκα διὰ τοῦτο τὸ αδίκημα ἐμάνη, ἐων οὐδὲ πρότερον φρενήρης. Καὶ πρώτα μεν των κακών έξεργάσατο τον άδελφεον Σμέρδιν, έοντα πατρός και μητρός της αυτής τον απέπεμψε ές Πέρσας φθόνω έξ Αίγύπτου, ότι τὸ τόξου μοῦνος Περσέων όσου τε ἐπὶ δύο δακτύλους είρυσε, τὸ παρὰ τοῦ Αἰθίοπος ήνεικαν οί Ἰχθυοφάγοι τῶν δὲ ἄλλων Περσέων οὐδεὶς οἶός τε ἐγένετο. ᾿Αποιχομένου ὧν ἐς Πέρσας τοῦ Σμέρδιος, όψιν είδε ὁ Καμβύσης ἐν τῷ ὕπνῷ τοιήνδε. έδοξε οι άγγελον ελθόντα εκ Περσέων άγγελλειν, ώς εν τῶ θρόνω τῶ βασιληίω ίζόμενος Σμέρδις, τῆ κεφαλή τοῦ οὐρανοῦ ψαύσειε. Πρὸς ὧν ταῦτα, δείσας περὶ έωυτοῦ μή μιν ἀποκτείνας ὁ ἀδελφεὸς ἄρχη, πέμπει Πρηξάσπεα ές Πέρσας, δς ην οι ανήρ Περσέων πιστότατος, αποκτενέοντα μιν. δ δε, αναβάς ες Σούσα, απέκτεινε Σμέρδιν οί μεν λέγουσι, ἐπ' ἄγρην ἐξαγαγόντα οί δὲ, ἐς τὴν Ἐρυθρην θάλασσαν προσαγαγόντα καταποντώσαι.

Πρώτον μεν δη λέγουσι Καμβύση τών κακών ἄρξαι \$1 τούτο. δεύτερα δὲ έξεργάσατο την άδελφεην, ἐπισπομέυην οί ές Αίγυπτον, τη καὶ συνοίκες, καὶ ην οί ἀπ' άμφοτέρων άδελφεή. έγημε δε αὐτην ώδε οὐδαμώς γάρ εώθεσαν πρότερον τησι άδελφεησι συνοικέειν Πέρσαι, ηράσθη μιης των άδελφεων Καμβύσης, καὶ έπειτα βουλόμενος αὐτὴν γημαι, ὅτι οὐκ ἐωθότα ἐπενόεε ποιήσειν, εἴρετο καλέσας τους βασιληίους δικαστώς, εί τίς έστι κελεύων νόμος τον βουλόμενον άδελφεή συνοικέειν. Οί δὲ βασιλήϊοι δικασταί κεκριμένοι άνδρες γίνονται Περσέων, ές οῦ ἀποθάνωσι, ή σφι παρευρεθή τι άδικον, μέχρι τούτου. ούτοι δὲ τοῖσι Πέρσησι δίκας δικάζουσι, καὶ ἐξηγηταὶ των πατρίων θεσμών γίνονται, καὶ πάντα ές τούτους άνα-Εἰρομένου ὧν τοῦ Καμβύσεω, ὑπεκρίνοντο αὐτῶ οὖτοι καὶ δίκαια καὶ ἀσφαλέα φάμενοι, νόμον οὐδένα έξευρίσκειν, ος κελεύει άδελφεή συνοικέειν άδελφεόν άλλον μέντοι έξευρηκέναι νόμον, τῷ βασιλεύοντι Περσέων έξειναι ποιέειν τὸ αν βούληται. ούτω ούτε τὸν νόμον έλυσαν, δείσαντες Καμβύσεα ίνα τε μη αυτοι απόλωνται τον νόμον περιστέλλοντες, παρεξεύρον άλλον νόμον σύμμαχον τω θέλοντι γαμέειν άδελφεάς. Τότε μεν δη δ Καμβύσης έγημε την έρωμένην μετά μέντοι οὐ πολλόν χρόνον έσχε άλλην άδελφεήν. τουτέων δήτα την νεωτέρην, ἐπισπομένην οἱ ἐπ' Αίγυπτον, κτείνει. 'Αμφὶ δὲ τῷ 32 θανάτω αὐτῆς διξὸς, ώσπερ περί Σμέρδιος, λέγεται λόγος. Έλληνες μεν λέγουσι, Καμβύσεα συμβαλέειν σκύμνον λέοντος σκύλακι κυνός θεωρέειν δε και την γυναικα ταύτην. νικωμένου δε τοῦ σκύλακος, άδελφεον αὐτοῦ ἀλλον σκύλακα, απορρήξαντα τον δεσμον, παραγενέσθαι οί δύο δέ γενομένους ούτω δή τούς σκύλακας έπικρατήσαι τού σκύμνου. καὶ τὸν μὲν Καμβύσεα ήδεσθαι θεώμενον την δέ, παρημένην δακρύειν. Καμβύσεα δέ μαθόντα τοῦτο. έπείρεσθαι διότι δακρύοι την δε είπειν, ώς ίδουσα τον σκύλακα τῶ ἀδελφεῷ τιμωρήσαντα, δακρύσειε, μνησθεῖσά τε Σμέρδιος, καὶ μαθοῦσα ώς κείνω οὐκ εἴη ὁ τιμωρήσων. "Ελληνες μέν δη διά τοῦτο τὸ ἔπος φασὶ αὐτην ἀπολέσθαι ύπὸ Καμβύσεω. Αἰγύπτιοι δὲ, ώς τραπέζη περικατημένων, λαβούσαν θρίδακα την γυναϊκα περιτίλαι.

καὶ ἐπανείρεσθαι τὸν ἄνδρα, κότερον περιτετιλμένη ἢ δασεῖα ἡ θρίδαξ ἐοῦσα εἴη καλλίων. καὶ τὸν φάναι, δασεῖαν. τὴν δ' εἰπεῖν " Ταύτην μέντοι κοτὲ σὰ τὴν θρί- "δακα ἐμιμήσαο, τὸν Κύρου οἶκον ἀποψιλώσας." Τὸν δὲ, θυμωθέντα ἐμπηδῆσαι αὐτῆ, ἐχούση ἐν γαστρί· καί

μιν έκτρώσασαν αποθανείν.

33 Ταθτα μὲν ἐς τοὺς οἰκηίους ὁ Καμβύσης ἐξεμάνη, εἴτε δὴ διὰ τὸν ᾿Απιν, εἴτε καὶ ἄλλως, οἶα πολλὰ ἐώθεε ἀνθρώπους κακὰ καταλαμβάνειν. καὶ γάρ τινα καὶ ἐκ γενεῆς νοῦσον μεγιὶλην λέγεται ἔχειν ὁ Καμβύσης, τὴν ἰρὴν οὐνομάζουσί τινες. οὔ νύν τοι ἀεικὲς οὐδὲν ἦν, τοῦ σώματος νοῦσον μεγιὰλην νοσέοντος, μηδὲ τὰς φρένας

34 υγιαίνειν. Τάδε δ' ές τους άλλους Πέρσας έξεμάνη. λέγεται γάρ είπειν αὐτὸν πρὸς Πρηξάσπεα, τὸν ἐτίμα τε μάλιστα, καί οι τὰς ἀγγελίας ἐφόρεε οὖτος, τούτου τε ό παις οινοχόος ην τω Καμβύση, τιμη δὲ καὶ αύτη ου σμικρή είπειν δε λέγεται τάδε "Πρήξασπες, κοιόν μέ "τινα νομίζουσι Πέρσαι είναι άνδρα; τίνας τε λόγους "περὶ ἐμέο ποιεῦνται;" Τον δὲ εἰπεῖν "Ω δέσποτα, "τὰ μὲν ἄλλα πάντα μεγάλως ἐπαινέαι τῆ δὲ φιλοινίη "σέ φασι πλεόνως προσκέεσθαι." Τὸν μεν δη λέγειν ταῦτα περὶ Περσέων τὸν δὲ, θυμωθέντα, τοιάδε ἀμεί-Βεσθαι "Νῦν ἄρα μέ φασι Πέρσαι οἴνω προσκείμενον "παραφρονέειν, καὶ οὐκ είναι νοήμονα; οὐδ' ἄρα σφέων "οί πρότεροι λόγοι ησαν άληθέες." Πρότερον γὰρ δη άρα, Περσέων οἱ συνέδρων ἐόντων καὶ Κροίσου, εἴρετο Καμβύσης, κοίος τις δοκέοι ανήρ είναι προς τον πατέρα τελέσαι Κύρον οι δε αμείβοντο, ώς είη αμείνων τοῦ πατρός τά τε γὰρ ἐκείνου πάντα ἔχειν αὐτὸν, καὶ προσεκτήσθαι Αίγυπτον τε καὶ τὴν θάλασσαν. Πέρσαι μὲν δή ταῦτα έλεγον Κροῖσος δὲ παρεών τε καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τη κρίσει, εἶπε πρὸς τὸν Καμβύσεα τάδε "Εμοὶ " μέν νυν, ὧ παῖ Κύρου, οὐ δοκέεις όμοῖος εἶναι τῷ πα-" τέρι ου γάρ κω τοί έστι υίος οίον σε έκείνος κατελί-"πετο." ήσθη τε ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, καὶ

πετο. ησθη τε ταυτα ακουσας ο Καμβυσης, και 35 ἐπαίνεε τὴν Κροίσου κρίσιν. Τούτων δὴ ὧυ ἐπιμνησθέντα, ὀργῷ λέγειν πρὸς τὸν Πρηξάσπεα: "Σὺ νῦν μάθε "αὐτὸς, εἰ λέγουσι Πέρσαι ἀληθέα, εἴτε αὐτοὶ λέγοντες " ταθτα παραφρονέουσι. εἰ μὲν γὰρ τοῦ παιδὸς τοῦ σοῦ " τούδε, έστεῶτος ἐν τοῖσι προθύροισι, βαλών τύγοιμι " μέσης της καρδίης, Πέρσαι φανέονται λέγοντες οὐδεν ην "δὲ άμάρτω, φάναι Πέρσας τε λέγειν άληθέα, καὶ μὲ "μὴ σωφρονέειν." Ταῦτα δὲ εἰπόντα, καὶ διατείναντα τὸ τόξον, βαλέειν τὸν παίδα πεσόντος δὲ τοῦ παιδὸς, άνασχίζειν αὐτὸν κελεύειν, καὶ σκέψασθαι τὸ βλημα. ώς δε έν τη καρδίη εύρεθηναι ενεόντα τον οϊστον, είπειν πρός του πατέρα του παιδός, γελάσαντα, καὶ περιχαρέα γενόμενον "Πρήξασπες, ώς μεν έγωγε οὐ μαίνομαι, Πέρ-" σαι τε παραφρονέουσι, δήλά τοι γέγονε. νῦν δέ μοι " είπε, τίνα είδες ήδη πάντων ανθρώπων ούτως επίσκοπα "τοξεύοντα;" Πρηξάσπεα δε δρέοντα άνδρα ου φρενήρεα, καὶ περὶ έωυτῶ δειμαίνοντα, εἰπεῖν " Δέσποτα, οὐδ' " αν αυτον έγωγε δοκέω τον θεον ούτω αν καλώς βαλέειν." Τότε μεν ταθτα έξεργάσατο ετέρωθι δε Περσέων, δμοία τοίσι πρώτοισι, δυώδεκα ἐπ' οὐδεμιῆ αἰτίη ἀξιόχρεω έλων, ζώοντας έπὶ κεφαλήν κατώρυξε.

Ταῦτα δέ μιν ποιεῦντα ἐδικαίωσε Κροῖσος ὁ Λυδὸς 36 νουθετήσαι τοισίδε τοίσι έπεσι " Ω βασιλεύ, μη πάντα " ήλικίη καὶ θυμώ ἐπίτρεπε, ἀλλ' ἴσχε καὶ καταλάμβανε " σεωυτόν. αγαθόν τι, πρόνοον είναι σοφόν δὲ ή προ-" μηθίη. σὺ δὲ κτείνεις μὲν ἀνδρας, σεωυτοῦ πολιήτας, "ἐπ' οὐδεμιῆ αἰτίη ἀξιόχρεω ἐλών κτείνεις δὲ παίδας. " ην δε πολλά τοιαθτα ποιέης, όρα όκως μή σευ αποστή-"σονται Πέρσαι. ἐμοὶ δὲ πατήρ σὸς Κῦρος ἐνετέλλετο "πολλά κελεύων σε νουθετέειν, καὶ ὑποτίθεσθαι ο τι ἀν "εὐρίσκω ἀγαθόν." Ο μεν δή εἴνοιαν φαίνων συνεβού-λευέ οἱ ταῦτα. ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε "Σὐ καὶ ἐμοὶ "τολμάς συμβουλεύειν, δε χρηστώς μὲν τὴν σεωυτοῦ "πατρίδα ἐπετρόπευσας, εὖ δὲ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ συνε-" βούλευσας, κελεύων αὐτὸν 'Αράξεα ποταμὸν διαβάντα " ίέναι ἐπὶ Μασσαγέτας, βουλομένων ἐκείνων διαβαίνειν "ές την ημετέρην; και άπο μεν σεωυτον άλεσας, τ'ς " σεωυτοῦ πατρίδος κακῶς προστάς ἀπὸ δὲ ἄλεσας Κί-" ρου, πειθόμενου σοι. άλλ' ού τι χαίρων έπεί τοι καὶ "πάλαι ές σε προφάσιός τευ έδεόμην επιλαβέσθαι." Ταῦτα δὲ εἴπας, ἐλάμβανε τὸ τόξον ώς κατατοξεύσων

αὐτόν. Κροῖσος δὲ ἀναδραμὼν ἔθεε ἔξω ὁ δὲ, ἐπεί τε τοξεῦσαι οὐκ εἶχε, ἐνετείλατο τοῖσι θεράπουσι λαβόντας μιν ἀποκτεῖναι. οἱ δὲ θεράπουτες, ἐπιστάμενοι τὸν τρόπον αὐτοῦ, κατακρύπτουσι τὸν Κροῖσον ἐπὶ τῷδε τῷ λόγω ὅστε εἰ μὲν μεταμελήσει τῷ Καμβύση, καὶ ἐπιζητήσει τὸν Κροῖσον, οἱ δὲ, ἐκφήναυτες αὐτὸν, δῶρα λάμψονται ζωάγρια Κροίσου ἡν δὲ μὴ μεταμελῆται, μηδὲ ποθῆ μιν, τότε καταχρῆσθαι. Ἐπόθησέ τε δὴ ὁ Καμβύσης τὸν Κροῖσον οὐ πολλῷ μετέπειτα χρόνω ὕστερον καὶ οἱ θεράποντες μαθόντες τοῦτο, ἐπήγγελλον αὐτῷ ὡς περιείη. Καμβύσης δὲ Κροίσω μὲν συνήδεσθαι ἔφη περιεόντι ἐκείνους μέντοι τοὺς περιποιήσαντας οὐ καταπροίξεσθαι, ἀλλ' ἀποκτενέειν. καὶ ἐποίησε ταῦτα.

δὲ καὶ ταῦτα όμοῖα τοῦ Ἡφαίστου τούτου δέ σφεας παι38 δας λέγουσι εἶναι. Παυταχή ὧν μοι δῆλά ἐστι, ὅνι

ὲμάνη μεγάλως ὁ Καμβύσης οὐ γὰρ ἂν ἰροῖσί τε καὶ
νομαίοισι ἐπεχείρησε καταγελῦν. εἰ γάρ τις προθείη
πᾶσι ἀνθρώποισι ἐκλέξασθαι κελεύων νόμους τοὺς καλλίστους ἐκ τῶν πάντων νόμων, διασκεψάμενοι ἂν ἐλοίατο
ἔκαστοι τοὺς ἑωυτῶν οὕτω νομίζουσι πολύ τι καλλίστους
τοὺς ἐωυτῶν νόμους ἔκαστοι εἶναι. οὔκων οἰκός ἐστι
ἄλλου γε δὴ ἡ μαινόμενον ἄνδρα γέλωτα τὰ τοιαῦτα
τίθεσθαι. ΄Ως δὲ οὕτω νενομίκασι τὰ περὶ τοὺς νόμους
οἱ πάντες ἄνθρωποι, πολλοῖσί τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σταθμώσασθαι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε. Δαρεῖος ἐπὶ τῆς ἐωυτοῦ ἀρχῆς καλέσας Ἑλλήνων τοὺς
παρεουτας εἰρετο ἐπὶ κόσω ὰν χρήματι βουλοίατο τοὺς

@AAETA.

πατέρας ἀποθυήσκοντας κατασιτέεσθαι. οί δὲ ἐπ' οὐδενὶ έφασαν έρδειν αν τούτο. Δαρείος δε μετά ταθτα καλέσας Ίνδών τοὺς καλεομένους Καλλατίας, οἱ τοὺς γονέας κατεσθίουσι, είρετο, παρεόντων των Έλλήνων και δι' έρμηνέος μανθανόντων τὰ λεγόμενα, ἐπὶ τίνι γρήματι δεξαίατ' αν τελευτέοντας τούς πατέρας κατακαίειν πυρί. οί δὲ, ἀμβώσαντες μέγα, εὐφημέειν μιν ἐκέλευον. Ούτω μέν νυν ταθτα νενόμισται και ορθώς μοι δοκέει Πίνδαρος

ποιησαι, νόμον πάντων βασιλέα φήσας είναι.

Καμβίσεω δε έπ' Αίγυπτον στρατευομένου, εποιή-39 σαντο καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατηίην ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα του Αιάκεος, δς έσχε Σάμου επαναστάς καὶ τὰ μὲν πρώτα τριχή δασάμενος τὴν πόλιν, τοῖσι ἀδελφεοίσι Πανταγνώτω καὶ Συλοσώντι ένειμε μετά δὲ, τὸν μέν αὐτῶν ἀποκτείνας, τὸν δὲ νεώτερον Συλοσῶντα έξελάσας, ἔσχε πᾶσαν την Σάμον ἴσχων δὲ, ξεινηίην Αμάσι τῶ Αἰγύπτου βασιλέι συνεθήκατο, πέμπων τε δῶρα, καὶ δεκόμενος άλλα παρ' εκείνου. 'Εν χρόνω δε ολίγω αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεος τὰ πρήγματα αὐξετο, καὶ ἦν βεβωμένα ανά τε την Ίωνίην, και την άλλην Έλλάδα. Όκου γάρ ίθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οί έχώρεε εὐτυχέως. Εκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε έκατὸν, καὶ χιλίους τοξότας ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων οὐδένα. τῷ γὰρ φίλω ἔφη γαριείσθαι μάλλον αποδιδούς τὰ έλαβε, η άρχην μηδέ λαβών. συχυὰς μὲν δὴ τῶν νήσων αίρήκεε, πολλά δὲ καὶ τῆς ἠπείρου ἄστεα· ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους, πανστρατιῆ βοηθέοντας Μιλησίοισι, ναυμαχίη κρατήσας είλε, οὶ τὴν τάφρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμω πᾶσαν δεδεμένοι ώρυξαν. Καί κως τον "Αμασιν εὐτυγέων μεγάλως ὁ 40 Πολυκράτης ουκ ελάνθανε, άλλά οι τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. πολλώ δὲ ἔτι πλεῦνός οἱ εὐτυχίης γινομένης, γράψας ἐς βιβλίου τάδε, ἐπέστειλε ἐς Σάμου "''Αμασις Πολυκράτει " ώδε λέγει. 'Ηδύ μεν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ " ξείνον εὖ πρήσσοντα εμοί δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι "οὐκ ἀρέσκουσι, τὸ θεῖον ἐπισταμένω ώς ἔστι φθονερόν. "καί κως βούλομαι, καὶ αὐτὸς, καὶ τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ "μέν τι εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν "καὶ ούτω διαφέρειν τὸν αἰωνα, ἐναλλάξ πρήσσων, ἡ

" εὐτυχέειν τὰ πάντα. οὐδένα γάρ κω λόγφ οίδα ἀκούσας,
"ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυ" χέων τὰ πάντα. Σὐ ὧν νῦν ἐμοὶ πειθομενος, ποίησον
" πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε ' φροντίσας τὸ ἄν εὕρης ἐόν
" τοι πλείστου ἄξιον, καὶ ἐπ' ὧ σὺ ἀπολομένφ μάλιστα
" τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅκως μηκέτι
"ἤξει ἐς ἀνθρώπους. ἢν τε μὴ ἐναλλὰξ ἤδη τὸ ἀπὸ τού" του αἱ εὐτυχίαι τοι ταῖσι πάθαισι προσπίπτωσι, τρόπφ
41 " τῷ ἔξ ἐμεῦ ὑποκειμένφ ἀκέο." Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ

1 "τῷ ἔξ ἐμεῦ ὑποκειμένιο ἀκέο." Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης, καὶ νόφ λαβὼν ώς οἱ εῦ ὑπετίθετο ''Αμασις, ἐδίζητο ἐπ' ὁ ἄν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείη ἀπολομένω τῶν κειμηλίων· διζήμενος δ' εὔρισκε τόδε. ἢν οἱ σφρηγίς τὴν ἐφόρεε χρυσύδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον δὲ ἢν Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου· ἐπεὶ ῶν ταὶτην οἱ ἔδόκεε ἀποβαλέειν, ἐποίεε τοιάδε. πεντηκόντερου πληρώσας ἀνδρῶν, ἐσέβη ἐς αὐτήν· μετὰ δὲ, ἀνατερου πληρώσας ἀνδρῶν, ἐσέβη ἐς αὐτήν· μετὰ δὲ, ἀνατερου πληρώσας ἀνδρῶν, ἐσέβη ἐς αὐτήν· μετὰ δὲ, ἀναξόγενετο, περιελόμενος τὴν σφρηγίζα, πάντων ὁρεόντων τῶν συμπλόων, ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος· τοῦτο δὲ ποιήσας, ἀπέπλεε. ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία, συμφορῆ ἐχρῆτο.

42 Πέμπτη δὲ η έκτη ημέρη ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνεικε γενέσθαι. ἀνὴρ άλιεὺς, λαβών ἰχθῦν μέγαν τε καὶ καλὸν, ηξίου μιν Πολυκράτει δώρον δοθήναι φέρων δη έπι τας θύρας, Πολυκράτει έφη έθέλειν έλθειν ές όψιν. χωρήσαντος δέ οι τούτου, έλεγε, διδούς τον ίχθυν, "Ω βασι-"λεῦ, ἐγω τόνδε έλαν, οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, " καίπερ γε έων αποχειροβίωτος, άλλα μοι έδοκεε σεῦ τε " είναι άξιος και της σης άρχης σοι δη μιν φέρων δίδω-"μι." Ο δε, ήσθεις τοισι έπεσι, αμείβεται τοισδε "Κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλέη τῶν τε λόγων "καὶ τοῦ δάρου καί σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν." 'Ο μὲν δή άλιεὺς, μέγα ποιεύμενος ταῦτα, ή ε ές τὰ οἰκία τὸν δὲ λχθῦν τάμνοντες οἱ θεράποντες, εὐρίσκουσι ἐν τῆ νηδύϊ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγίδα. ὡς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα διδόντες δέ οἱ τὴν σφρηγίδα, ἔλεγον ὅτεω τρόπω εύρέθη. Τὸν δὲ ώς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράφει ές βιβλίον πάντα, τὰ ποιήσαντά μιν οἶα καταλελαβήκεε γράψας δὲ, ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. Ἐπιλεξ. 43 άμενος δὲ ὁ "Αμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ῆκου, ἔμαθε ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἴη ἀνθρώπω ἔνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος, καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλει Πολυκράτης, εὐτυχέων τὰ πάντα, ὃς καὶ τὰ ἀποβάλλει εὐρίσκει. πέμψας δε οἰ κήρυκα ἐς Σάμον, διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινήην. τοῦ δὲ είνεκα ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ, συντυχίης δεινής τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούσης, αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν

ψυχην ώς περί ξείνου ανδρός.

Επὶ τοῦτον δὴ ὧν τὸν Πολυκράτεα, εὐτυχέοντα τὰ 44 πάντα, ἐστρατεύοντο Λακεδαιμόνιοι, ἐπικαλεσαμένων τῶν μετὰ ταῖτα Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτη κτισάντων Σαμίων. Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβύσεα τὸν Κύρου, συλλέγοντα στρατον ἐπ' Αίγυπτον, ἐδεήθη ὅκως αν και παρ' έωυτον πέμψας ές Σάμον, δέοιτο στρατού. Καμβύσης δὲ ἀκούσας τούτων, προθύμως ἔπεμψε ἐς Σάμου, δεόμενος Πολυκράτεος στρατόν ναυτικόν άμα πέμψαι έωυτῶ ἐπ' Αἴγυπτον. ὁ δὲ, ἐπιλέξας τῶν ἀστῶν τοὺς ύπώπτευε μάλιστα ές έπανάστασιν, απέπεμπε τεσσεράκουτα τριήρεσι, εντειλάμενος Καμβύση οπίσω τούτους μη αποπέμπειν. Οι μεν δη λέγουσι τους αποπεμφθέν- 45 τας Σαμίων ύπο Πολυκράτεος ούκ απικέσθαι ές Αίγνπτον άλλ' ἐπεί τε ἐγένοντο ἐν Καρπάθω πλέοντες, δοῦναί σφι λόγον, καί σφι άδειν τὸ προσωτέρω μηκέτι πλέειν οί δὲ λέγουσι, ἀπικομένους τε ἐς Αίγυπτον καὶ φυλασσομένους, ενθεύτεν αυτούς αποδρήναι καταπλέουσι δε ές την Σάμον Πολυκράτης νηυσί αντιάσας, ές μάχην κατέστη, νικήσαντες δε οί κατιόντες, ἀπέβησαν ές την νησον πεζομαχήσαντες δε εν αὐτῆ, εσσώθησαν καὶ ούτω δή έπλεον ές Λακεδαίμονα. Είσι δε οἱ λέγουσι τους ἀπ' Αἰγύπτου νικήσαι Πολυκράτεα λέγοντες, ἐμοὶ δοκέειν, ούκ ορθώς. οὐδὲν γὰρ ἔδεε σφέας Λακεδαιμονίους ἐπικαλέεσθαι, είπερ αὐτοὶ ίκανοὶ ήσαν Πολυκράτεα παραστήσασθαι. πρός δὲ τούτοισι, οὐδὲ λόγος αίρέει, τῷ ἐπίκουροί τε μισθωτοί καὶ τοξόται οἰκήϊοι ήσαν πλήθεϊ πολλοί, τοῦτον ύπὸ τῶν κατιόντων Σαμίων, ἐίντων ὁλίγων, έσσωθηναι. των δε ύπ' έωυτω εόντων πολιητέων

τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναίκας ὁ Πολυκράτης ἐς τοὺς νεωσοίκους συνειλήσας, εἶχε ἐτοίμους, ἢν ἄρα προδιδῶσι οὖτοι πρὸς τοὺς κατιόντας, ὑποπρῆσαι αὐτοῖσι τοῖσι νεωσοίκοισι.

46 'Επεί τε δὲ οἱ ἐξελασθέντες Σαμίων ὑπὸ Πολυκράτεος ἀπίκοντο ἐς τὴν Σπάρτην, καταστάντες ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, ἔλεγον πολλὰ, οἱα κάρτα δεόμενοι. οἱ δέ σφι τῆ πρώτη καταστάσει ὑπεκρίναντο, τὰ μὲν πρώτα λεχθέντα ἐπιλεληθέναι, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνιέναι. μετὰ δὲ ταῦτα, δεύτερα καταστάντες, ἄλλο μὲν εἶπον οὐδὲν, θύλακον δὲ φέροντες, ἔφασαν τὸν θύλακον ἀλφίτων δέεσθαι. οἱ δέ σφι ὑπεκρίναντο, τῷ θυλάκῳ περιεργάσθαν

εσται. οι δε σφι υπεκριναντο, τω συνλακω περιεργασθαν βοηθέειν δ' ὧν ἔδοξε αὐτοῖσι. Καὶ ἔπειτα παρασκενασάμενοι ἐστραπεύουτο Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ Σάμον ὡς μὲν Σάμιοι λέγουσι, εὐεργεσίας ἐκτίνοντες, ὅτι σφι πρότεροι αὐτοὶ νηυσὶ ἐβοήθησαν ἐπὶ Μεσσηνίους ὡς δὲ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, οὐκ οἴτω τιμωρῆσαι δεομένοισι Σαμίοισι ἐστραπεύουτο, ὡς τίσασθαι βυυλόμενοι τοῦ κρητῆρος τῆς ἀρπαγῆς, τὸν ἦγον Κροίσω, καὶ τοῦ θώρηκος τὸν αὐτοῖσι "Αμασις ὁ Λίγύπτου βασιλεὺς ἔπεμινε δῶρον. καὶ γὰρ Θωρηκα ἐληίσαντο τῷ προτέρω ἔπεὶ ἢ τὸν κρητῆρα οί Σάμιοι ἐόντα μὲν λίνεον, καὶ ζώων ἐνυφασμένων συχνῶν, κεκοσμημένον δὲ χρυσῷ καὶ εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου. τῶν δὲ είνεκα θωυμάσαι ἄξιον, ἀρπεδόνη ἐκάστη τοῦ θώρηκος ποίεςι ἐοῦσα γὰρ λεπτὴ, ἔχει ἀρπεδόνας ἐν ἑωυτῆ τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα, πάσας φανεράς. τοιοῦτος ἔτερός ἐστι καὶ τὸν ἐν Λίνδω ἀνέθηκε τῆ 'Αθηναίη' Αμασςς.

Συνεπελάβοντο δὲ τοῦ στρατεύματος τοῦ ἐπὶ Σάμον, ὅστε γενέσθαι, καὶ Κορίνθιοι προθύμως. ὕβρισμα γὰρ καὶ ἐς τούτους εἶχε ἐκ τῶν Σαμίων γενόμενον γενεῆ προτερον τοῦ στρατεύματος τούτου, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ κρητῆρος τῆ ἀρπαγῆ γεγονός. Κερκυραίων γὰρ παιδας τριηκοσίους ἀνδρῶν τῶν πρώτων Περίανδρος ὁ Κυψέλου ἐς Σάρδις ἀπέπεμψε παρὰ ᾿Αλυάττεα ἐπ᾽ ἐκτομῆ, προσχόντων δὲ ἐς τὴν Σάμον τῶν ἀγόντων τοὺς παίδας Κορινθίων, πυθόμενοι οἱ Σάμιοι τὸν λόγον, ἐπ᾽ οἰσι ἀγοίτατο ἐς Σάρδις, πρῶτα μὲν τοὺς παίδας ἐδίδαξαν ἱροῦ ἄνλασθαι ᾿Αρτέμιδος: μετὰ δὲ, οὐ περιορέοντες ἀπέλκειν

τους ίκέτας έκ του ίρου, σιτίων δέ τους παίδας έργοντων Κορινθίων, ἐποιήσαντο οἱ Σάμιοι ὁρτην, τῆ καὶ νῦν ἔτι χρέωνται κατά ταὐτά. νυκτὸς γὰρ ἐπιγενομένης, ὅσον χρόνον ίκέτευον οί παίδες, ίστασαν χορούς παρθένων τε και ηϊθέων ίστάντες δε τούς χορούς, τρωκτά σησάμου τε καὶ μέλιτος ἐποιήσαντο νόμον φέρεσθαι, ίνα άρπάζοντες οί των Κερκυραίων παίδες έγοιεν τροφήν. ές τούτο δὲ τόδε εγίνετο, ες δ οι Κορίνθιοι, των παίδων οι φύλακοι. οίγοντο απολιπόντες τους δε παίδας απήγαγον ές Κέρκυραν οι Σάμιοι. Εί μέν νυν Περιάνδρου τελευτήσαντος 49 τοίσι Κορινθίοισι φίλα ην προς τους Κερκυραίους, οί δέ ούκ αν συνελάβοντο του στρατεύματος του έπι Σάμον ταύτης είνεκεν της αιτίης. νῦν δὲ αιεί, ἐπεί τε ἔκτισαν την νήσον, είσι διάφοροι εόντες έωντοίσι. τούτων ών είνεκεν απεμνησικάκεον τοίσι Σαμίοισι οί Κορίνθιοι. 'Απέπεμπε δὲ ἐς Σάρδις ἐπ' ἐκτομῆ Περίανδρος, τῶν πρώτων Κερκυραίων επιλέξας τους παίδας, τιμωρεύμενος πρότεροι γαρ οί Κερκυραίοι ήρξαν ές αὐτὸν πρήγμα ατάσθαλον ποιήσαντες. Επεί τε γάρ την έωυτοῦ γυναῖκα 50 Μέλισσαν Περίανδρος, απέκτεινε, συμφορήν τοιήνδε οί άλλην συνέβη προς τη γεγονυίη γενέσθαι. ήσάν οί έκ Μελίσσης δύο παίδες, ήλικίην ὁ μεν, έπτακαίδεκα, ὁ δε, οκτωκαίδεκα έτεα γεγονώς. τούτους ο μητροπάτωρ Προκλής, έων Έπιδαύρου τύραννος, μεταπεμψάμενος παρ' έωυτον, εφιλοφρονέετο, ώς είκος ην, θυγατρός εόντας της έωυτοῦ παίδας. ἐπεί τε δέ σφεας ἀπεπέμπετο, εἶπε προπέμπων αὐτούς: "' Αρα ἴστε, ὧ παίδες, δς ύμέων τὴν "μητέρα ἀπέκτεινε;" Τοῦτο τὸ ἔπος ὁ μὲν πρεσβύτερος αὐτῶν ἐν οὐδενὶ λόγω ἐποιήσατο ὁ δὲ νεώτερος, τῶ οὔνομα ην Λυκόφρων, ήλγησε ακούσας ούτω, ώστε απικόμενος ές την Κόρινθον, άτε φονέα της μητρός τον πατέρα ούτε προσείπε, διαλεγομένω τε ούτε προσδιελέγετο, ίστορέοντί τε λόγον οὐδένα ἐδίδου. τέλος δέ μιν, πέρι θυμῷ ἐχόμενος, ό Περίανδρος έξελαύνει έκ των οἰκίων. Έξελάσας 51 δε τούτον, ίστόρεε τὸν πρεσβύτερον τά σφι ὁ μητροπάτωρ διελέχθη. ὁ δέ οἱ ἀπηγέετο, ώς σφεας φιλοφρόνως ἐδέξατο ἐκείνου δὲ τοῦ ἔπεος τό σφι ὁ Προκλής ἀποστέλλων είπε, άτε ου νόω λαβών, ουκ εμέμνητο, Περίανδρος

δε οὐδεμίαν μηχανήν έφη είναι μή οὔ σφι ἐκεῖνον ὑποθέσθαι τι ελιπάρεε τε ίστορέων. ὁ δε, αναμνησθείς. εἶπε καὶ τοῦτο. Περίανδρος δὲ νόω λαβών καὶ τοῦτο. καὶ μαλακὸν ἐνδιδόναι βουλόμενος οὐδὲν, ἢ ὁ ἐξελασθεὶς ύπ' αὐτοῦ παῖς δίαιταν ἐποιέετο, ἐς τούτους πέμπων ἀγγελου, απηγόρευε μή μιν δέκεσθαι οἰκίοισι. δ δὲ, ὅκως απελαυνόμενος έλθοι ές άλλην οἰκίην, απελαύνετ' αν καὶ από ταύτης, ἀπειλέοντός τε τοῦ Περιάνδρου τοῖσι δεξαμένοισι, καὶ έξέργειν κελεύοντος. ἀπελαυνόμενος δ' αν ήϊε ἐπ' ἐτέρην τῶν ἐταίρων οἱ δὲ, ἄτε Περιάνδρου ἐόντα 52 παίδα, καίπερ δειμαίνοντες, όμως εδέκοντο. Τέλος δε ό Περίανδρος κήρυγμα έποιήσατο, δς αν η οἰκίοισι ύποδεξηταί μιν, ή προσδιαλεχθή, ίρην ζημίην τοῦτον τῷ ᾿Απόλλωνι ὀφείλειν, ὅσην δὴ εἴπας. πρὸς ὧν δὴ τοῦτο τὸ κήρυγμα, οὔτε τίς οἱ διαλέγεσθαι, οὔτε οἰκίοισι δέκεσθαι ήθελε πρός δε, οὐδε αὐτὸς ἐκεῖνος ἐδικαίευ πειρῶσθαι απειρημένου, αλλά διακαρτερέων εν τησι στοησι εκαλινδέετο. τετάρτη δ' ήμέρη ιδών μιν ο Περίανδρος άλουσίησί τε καὶ ἀσιτίησι συμπεπτωκίτα, οἴκτειρε ὑπεὶς δὲ της οργης, ή ε άσσον καὶ έλεγε " Ω παῖ, κότερα τούτων " αίρετώτερά έστι, ταθτα τὰ νθν έχων πρήσσεις, ή την " τυραννίδα καὶ ἀγαθὰ τὰ νῦν ἐγὰ ἔχω, ταῖτα, ἐόντα τῷ " πατρὶ ἐπιτήδεον, παραλαμβάνειν; δς ἐων ἐμός τε παῖς, "καὶ Κορίνθου τῆς εὐδαίμονος βασιλεύς, ἀλήτην βίον " είλευ, αντιστατέων τε και δργή γρεώμενος ές τόν σε " ήκιστα έχρην. εί γάρ τις συμφορή έν αὐτοῖσι έγεγόνεε, " έξ ης υποψίην ές έμε έχεις έμοι τε αυτη γέγονε, καὶ " έγω αὐτῆς τὸ πλεῦν μέτοχός εἰμι, ὅσω αὐτός σφε έξερ-"γασάμην. σὺ δὲ μαθών ὅσφ Φθονέεσθαι κρέσσον ἐστὶ " η οικτείρεσθαι, άμα τε όκοιον τι ές τους τοκέας και ές " τους κρέσσονας τεθυμωσθαι, άπιθι ές τὰ οἰκία." Περίανδρος μέν τούτοισι αὐτὸν κατελάμβανε ὁ δὲ άλλο μέν ούδεν αμείβεται τον πατέρα, έφη δέ μιν ίρην ζημίην όφείλειν τῶ θεῶ, ἐωυτῶ ἐς λόγους ἀπικόμενον. Μαθών δὲ ὁ Περίανδρος ώς ἄπορόν τι τὸ κακὸν εἴη τοῦ παιδὸς καὶ ανίκητον, έξ όφθαλμών μιν αποπέμπεται, στείλας πλοίον, ές Κέρκυραν έπεκράτες γάρ και ταύτης. αποστείλας δε

τούτον ο Περίανδρος, έστρατεύετο έπὶ τὸν πενθερὸν Προ-

κλέα, ώς των παρεόντων οι πρηγμάτων εόντα αιτιώτατον καὶ είλε μὲν τὴν Ἐπίδαυρον, είλε δὲ αὐτὸν Προκλέα, καὶ έζωγρησε. Έπεὶ δὲ, τοῦ χρόνου προβαίνοντος, ὅ τε Πε- 53 ρίανδρος παρηβήκες, καὶ συνεγινώσκετο έωυτῶ οὐκέτι είναι δυνατός τὰ πρήγματα ἐπορᾶν τε καὶ διέπειν, πέμψας ές την Κέρκυραν, ἀπεκάλεε τον Λυκόφρονα ἐπὶ την τυραννίδα εν γάρ δή τῷ πρεσβυτέρω τῶν παίδων οὐκ ένεώρα, άλλά οἱ κατεφαίνετο εἶναι νωθέστερος, ὁ δὲ Λυκόφρων οὐδε ανακρίσιος ηξίωσε τον φέροντα την αγγελίην. Περίανδρος δὲ, περιεχόμενος τοῦ νεηνίεω, δεύτερα ἀπ-έστειλε ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀδελφεὴν, ἐωυτοῦ δὲ θυγατέρα, δοκέων μιν μάλιστα ταύτη αν πείθεσθαι. ἀπικομένης δὲ ταύτης, καὶ λεγούσης '' Ω παῖ, βούλεαι τήν τε τυραν-"νίδα ες άλλους πεσέειν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς δια-" φορηθέντα μάλλον, ή αὐτός σφε ἀπελθών ἔχειν; ἄπιθι " ές τὰ οἰκία, παῦσαι σεωυτὸν ζημιών. φιλοτιμίη, κτημα " σκαιόν μη τω κακώ τὸ κακον ίω. πολλοί των δικαίων "τὰ ἐπιεικέστερα προτιθέασι πολλοὶ δὲ ἤδη τὰ μητρῶα "διζήμενοι, τὰ πατρῷα ἀπέβαλον. τυραννὶς, χρῆμα "σφαλερόν πολλοί δε αὐτης ερασταί είσι ο δε, γέρων "τε ήδη καὶ παρηβηκώς. μη δώς τὰ σεωυτοῦ ἀγαθὰ " ἄλλοισι." 'Η μὲν δὴ τὰ ἐπαγωγότατα, διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, έλεγε πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ, ὑποκρινάμενος, ἔφη ούδαμὰ ήξειν ές Κόρινθον, έστ' αν πυνθάνηται περιεόντα τὸν πατέρα. ᾿Απαγγειλάσης δὲ ταύτης ταῦτα, τὸ τρίτον Περίανδρος κήρυκα πέμπει, βουλόμενος αὐτὸς μὲν ές Κέρκυραν ήκειν έκείνου δε εκέλευε ές Κόρινθον άπικόμενον, διάδοχον γίνεσθαι της τυραννίδος. Καταινέσαντος δ' έπὶ τούτοισι τοῦ παιδός, ὁ μὲν Περίανδρος ἐστέλλετο ές την Κέρκυραν, ὁ δὲ παῖς οἱ ές την Κόρινθον. μαθόντες δὲ οἱ Κερκυραῖοι τούτων ἕκαστα, ἵνα μή σφι Περίανδρος ες την χώρην ἀπίκηται, κτείνουσι τον νεηνίσκον. 'Αντὶ τούτων μεν Περίανδρος Κερκυραίους έτιμωρέετο.

Λακεδαιμόνιοι δὲ στόλω μεγάλω ὡς ἀπίκοντο, ἐπο-54 λιόρκεον Σάμον. προσβαλόντες δὲ πρὸς τὸ τεῖχος, τοῦ μὲν πρὸς θαλάσση ἑστεῶτος πύργου κατὰ τὸ προάστειον τῆς πόλιος ὑπερέβησαν μετὰ δὲ, αὐτοῦ βοηθήσαντος

Πολυκράτεος χειρί πολλή, ἀπηλάσθησαν. κατὰ δὲ τὸν ἐπάνω πύργον, τὸν ἐπὶ τῆς ῥάχιος τοῦ οὔρεος ἐπεόντα, ἐπεξήλθον οἴ τε ἐπίκουροι καὶ αὐτῶν Σαμίων συχνοί· δεξάμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπ' ὀλίγον χρόνον,

55 έφευγου όπίσω οι δὲ, ἐπισπόμενοι ἔκτεινου. Εἰ μέυ νυν οι παρεόντες Λακεδαιμονίων όμοῖοι ἐγίνοντο ταύτην τὴν ἡμέρην 'Αρχίη τε καὶ Λυκώπη, αἰρέθη ἀν Σάμος. 'Αρχίης γὰρ καὶ Λυκώπης μοῦνοι συνεσπεσόντες φείγουσι ες τὸ τεῖχος τοῖσι Σαμίοισι, καὶ ἀποκληϊσθέντες τῆς ὁπίσω ὁδοῦ, ἀπέθανου ἐν τῆ πόλι τῆ Σαμίων. τρίτω δὲ ἀπ' 'Αρχίεω τούτου γεγονότι ἄλλω 'Αρχίη, τῷ Σαμίου τοῦ 'Αρχίεω, αὐτὸς ἐν Πιτάνη συνεγενόμην δήμου γὰρ τοίτου ἡν' ὁς ξείνων πάντων μάλιστα ἐτίμα τε Σαμίους, καὶ οὶ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοῦνομα τεθῆναι, ὅτι οἱ ὁ πατὴρ 'Αρχίης ἐν Σάμω ἀριστεύσας ἐτελεύτησε τιμᾶν δε Σαμίους, ἔφη, διότι ταφῆναί οἱ τὸν πάππον δημοσίη

56 ήπο Σαμίων. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὤς σφι τεσσεράκοντα ἐγεγόνεσαν ἡμέραι πολιορκέουσι Σάμον, ἐς τὸ πρόσω τε οὐδὲν προεκόπτετο τῶν πρηγμάτων, ἀπαλλάσσοντο ἐς Πελοπόννησον. ὡς δὲ ὁ ματαιότερος λόγος ὤρμηται, λέγεται Πολυκράτεα ἐπιχώριον νόμισμα κόψαντα πολλὸν μολύβδου, καταχρυσώταντα δοῦναί σφι· τοὺς δὸ δεξαμένους, οὕτω δὴ ἀπαλλάσσεσθαι. Ταύτην πρώτην στρατηίην ἐς τὴν ᾿Ασίην Λακεδαιμόνιοι Δωριέες ἐποιή-

σαντο.

57 Οί δ' ἐπὶ τὸν Πολυκράτεα στρατευσάμενοι Σαμιων, ἐπεὶ οί Λακεδαιμόνιοι αὐτοὺς ἀπολείπειν ἔμελλον, καὶ αὐτοὺ ἀπέπλεον ἐς Σίφνον χρημάτων γὰρ ἐδέοντο τὰ δὲ τῶν Σιφνίων πρήγματα ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ νησιωτέων μάλιστα ἐπλούτεον, ἄτε ἐδντων αὐτοῖσι ἐν τῆ νήσω χρυσέων καὶ ἀργυρέων μετάλλων, οὐτω ὥστε ἀπὸ τῆς δεκατης τῶν γινομένων αὐτόθεν χρημάτων θησαυρὸς ἐν Δελφοῖσι ἀνακέεται, ὁμοῖα τοῖσι πλουσιωτάτοισι αὐτοὶ δὲ τὰ γινόμενα τῷ ἐνιαυτῷ ἑκάστῳ χρήματα διενέμοντο. "Ότε ὧν ἐποιεῦντο τὸν θησαυρὸν, ἐχρέωντο τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἶά τε ἐστι πολὺν χρόνον παραμένειν. ἡ δὲ Πυθίη ἔχρησε σφι

' Αλλ' όταν ἐν Σάφνω πρυτανήμα λευκά γένηται, λεύκοφρύς τ' άγορη, τότε δη δεί φράδμονος άνδρὸς, φράσσασθαι ξίλινον τε λόχον κήρυκά τ' ἐρυθρόν.

Τοίσι δὲ Σιφνίοισι ήν τότε ή άγορη καὶ τὸ πρυτανήϊου Παρίω λίθω ήσκημένα. Τοῦτον τὸν χρησμὸν οἰκ οἶοί 58 τε ήσαν γνώναι, ούτε τότε ίθὺς, ούτε τῶν Σαμίων ἀπιγμένων. ἐπεί τε γὰρ τάχιστα πρὸς τὴν Σίφνον προσίσχον οι Σάμιοι, επεμπον των νεων μίαν, πρέσβεας άγουσαν ές την πόλιν. τὸ δὲ παλαιὸν άπασαι αι νῆες ήσαν μιλτηλιφέες καὶ ἦν τοῖτο τὸ ἡ Πυθίη προηγόρευε τοῖσι Σιφνίοισι, φυλάξασθαι του ξύλινου λόχου κελεύουσα, καὶ κήουκα έρυθρον. 'Απικόμενοι ων οι άγγελοι έδέοντο των Σιφνίων δέκα τάλαντά σφι χρήσαι ου φασκόντων δε χρήσειν των Σιφνίων αὐτοῖσι, οι Σάμιοι τοὺς χώρους αυτών επόρθεον. πυθύμενοι δ' ίθυς ήκον οι Σίφνιοι βοηθέοντες, καὶ συμβαλόντες αὐτοῖσι, ἐσσώθησαν καὶ αὐτῶν πολλοί επεκληίσθησαν του είστεος ύπο των Σαμίων. και αὐτοὺς μετὰ ταῦτα έκατὸν τάλαντα ἔπρηξαν. Παρὰ δὲ 59 Ερμιονέων νήσον αυτί χρημάτων παρέλαβον, Ύδρέην την έπὶ Πελοποννήσω, καὶ αὐτην Τροιζηνίοισι παρακατέθεντο αιτοί δε Κυδωνίην την εν Κρήτη έκτισαν οὐκ ἐπὶ τούτω πλέοντες, άλλα Ζακυνθίους έξελουντες έκ της νήσου. έμειναν δ' έν ταύτη, καὶ εὐδαιμόνησαν ἐπ' ἔτεα πέντε ώστε τὸ ίρὰ τὰ ἐν Κυδωνίη ἐόντα νῦν οὖτοί εἰσι οί ποιήσαντες, καὶ τὸν τῆς Δικτύνης νηόν. ἔκτφ δὲ ἔτεϊ Αίγινήται αὐτοὺς ναυμαχίη νικήσαντες ήνδραποδίσαντο μετά Κρητών και τών νηών καπρίους έχουσέων τάς πρώρας ηκρωτηρίασαν, καὶ ἀνέθεσαν ἐς τὸ ίρὸν τῆς 'Αθηναίης ἐν Αἰγίνη. Ταῦτα δὲ ἐποίησαν ἔγκοτον ἔχοντες Σαμίοισι Αίγινῆται. πρότεροι γὰρ Σάμιοι, ἐπ' Άμφικράτεος βασιλεύοντος εν Σάμφ, στρατευσάμενοι επ' Αίγιναν, μεγάλα κακὰ ἐποίησαν Αἰγινήτας, καὶ ἔπαθον ὑπ' έκείνων. ή μεν αίτίη αύτη.

Ἐμήκυνα δὲ περί Σαμίων μᾶλλου, ὅτι σφι τρία ἐστὶ ιο μέγιστα ἀπάντων Ἑλλήνων ἐξεργασμένα. οὐρεός τε ὑψηλοῦ ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀργυιὰς, τούτου ὄρυγμα, κάτωθεν ἀρξάμενου, ἀμφίστομου. τὸ μὲυ μῆκος τοῦ ὀργγματος, ἐπτὰ στάδιοί εἰσυ τὸ δὲ ὕψος καὶ εὖρος, ὀκτὼ

έκατερον πόδες. διὰ παντός δὲ αὐτοῦ ἄλλο ὅρυγμα εἰκοσίπηχυ βάθος δρώρυκται, τρίπουν δὲ τὸ εὖρος, δι' οὖ τὸ ύδωρ, όχετευόμενον διά σωλήνων, παραγίνεται ές την πόλιν, αγόμενον από μεγάλης πηγής, αργιτέκτων δε του ορύγματος τούτου έγένετο Μεγαρεύς Εύπαλίνος Ναυστρόφου. τοῦτο μεν δή εν των τριών εστί. Δεύτερον δε, περί λιμένα χώμα έν θαλάσση, βάθος κατά είκοσι οργυιέων μήκος δέ τοῦ γώματος, μέζον δύο σταδίων. Τρίτον δέ σφι εξέργασται, νηὸς μέγιστος πάντων νηῶν τῶν ἡμεῖς ἴδμεν τοῦ ἀρχιτέκτων πρώτος ἐγένετο Ῥοῖκος Φίλεω ἐπιχώριος.

Τούτων είνεκεν μᾶλλόν τι περί Σαμίων εμήκυνα.

Καμβύση δὲ τῷ Κύρου, χρονίζοντι περὶ Αἴγυπτον καὶ παραφρονήσαντι, ἐπανιστέαται ἀνδρες Μάγοι, δύο αδελφεοί των τον έτερον καταλελοίπες των οικίων μελεζωνον ο Καμβύσης. οδτος δη ών οι επανέστη, μαθών τε του Σμέρδιος θάνατου, ώς κρύπτοιτο γενόμενος, καὶ ας ολίγοι ήσαν οι επιστάμενοι αυτον Περσέων, οι δε πολλοί περιεόντα μιν είδείησαν. πρός ταῦτα βουλεύσας τάδε, ἐπεχείρησε τοίσι βασιληίοισι. Ἡν οί άδελφεὸς, τον εἶπά οί συνεπαναστῆναι, οἰκὼς μάλιστα τὸ εἶδος Σμέρδι τῶ Κύρου, τὸν ὁ Καμβύσης, ἐόντα ἐωυτοῦ ἀδελσεον, απέκτεινε ήν τε δη όμοιος είδος τῷ Σμέρδι, καὶ δή και ούνομα τώυτο είχε Σμέρδιν. τοῦτον τον άνδρα άναγνώσας ὁ Μάγος Πατιζείθης, ώς οἱ αὐτὸς πάντα διαπρήξει, είσε άγων ές του βασιλήϊου θρόνου. ποιήσας δέ τούτο, κήρυκας τη τε άλλη διέπεμπε, καὶ δη καὶ ές Αίγυπτον, προερέοντα τῷ στρατῷ, ὡς Σμέρδιος τοῦ Κύρου 62 ακουστέα είη τοῦ λοιποῦ, ἀλλ' οὐ Καμβύσεω, Οί τε δὴ ών άλλοι κήρυκες προηγόρευον ταθτα, καὶ δη καὶ δ ἐπ' Αίγυπτον ταχθείς, εύρισκε γάρ Καμβύσεα καὶ τὸν στρατον έόντα της Συρίης έν 'Αγβατάνοισι, προηγόρευε στάς ές μέσον τὰ ἐντεταλμένα ἐκ τοῦ Μάγου. Καμβύσης δὲ ακούσας ταθτα έκ τοθ κήρυκος, και έλπίσας μιν λέγειν άληθέα, αὐτός τε προδεδόσθαι έκ Πρηξάσπευς, (πεμ-Φθέντα γὰρ αὐτὸν ώς ἀποκτενέοντα Σμέρδιν, οὐ ποιῆσαι

ταῦτα,) βλέψας ἐς τὸν Πρηξάσπεα εἶπε "Πρήξασπες, "ούτω μοι διεπρήξαο το τοι προσέθηκα πρηγμα;" 'Ο δè εἶπε "΄ Ω δέσποτα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθέα, ὅκως κοτέ

" σοι Σμέρδις άδελφεὸς ὁ σὸς ἐπανέστηκε, οὐδὲ ὅκως τι " ἐξ ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς νεῖκός τοι ἔσται ἢ μέγα ἢ σμικρόν "έγω γαρ αὐτὸς, ποιήσας τὰ σύ με ἐκέλευες, ἔθαψά μιν "γερσί τησι έμεωυτοῦ. εἰ μέν νυν οἱ τεθνεῶτες ἀνεστέ-"ασι, προσδέκεό τοι καὶ 'Αστυάγεα τὸν Μῆδον ἐπανα-" στήσεσθαι εί δ' έστι ώσπερ πρό τοῦ, οὐ μή τι τοι έκ "γε ἐκείνου νεώτερον ἀναβλαστήσει. νῦν ὧν μοι δοκέει, "μεταδιώξαντας τον κήρυκα, έξετάζειν είρωτεθντας παρ "ότευ ήκων προαγορεύει ήμιν Σμέρδιος βασιλέος ακού-" ειν." Ταθτα είπαντος Πρηξάσπεος, ήρεσε γάρ Καμ- 63 Βύση, αὐτίκα μεταδίωκτος γενόμενος ὁ κῆρυξ ἦκε. ἀπιγμένον δέ μιν είρετο ὁ Πρηξάσπης τάδε ""Ωνθρωπε, Φής "γαρ ήκειν παρά Σμέρδιος τοῦ Κύρου άγγελος νῦν ὧν, " εἴπας τὴν ἀληθηίὴν, ἄπιθι χαίρων. κέτερα αὐτός τοι "Σμέρδις φαινόμενος ἐς ὄψιν ἐνετέλλετο ταῦτα, ἢ τῶν τις " ἐκείνου ὑπηρετέων;" 'Ο δὲ εἶπε· " Ἐγὼ Σμέρδιν μὲν "τὸν Κύρου, ἐξ ὅτου βασιλεὺς Καμβύσης ήλασε ἐς Λί-"γυπτον, ού κω όπωπα ο δέ μοι Μάγος, τον Καμβύσης " ἐπίτροπον τῶν οἰκίων ἀπέδεξε, οὖτος ταῦτα ἐνετείλατο, "φὰς Σμέρδιν τὸν Κύρου εἶναι τὸν ταῦτα ἐπιθέμενοι "εἶπαι πρὸς ὑμέας." Ὁ μὲν δή σφι ἔλεγε, οὐδὲν ἐπικατεψευσμένος. Καμβύσης δε είπε "Πρήξασπες, στ "μέν, οία ανήρ αγαθός ποιήσας το κελευόμενον, αιτίην "έκπέφευγας έμοι δε τίς αν είη Περσέων ο επανεστεώς. " ἐπιβατεύων τοῦ Σμέρδιος οὐνόματος;" 'Ο δὲ εἶπε-" Έγώ μοι δοκέω συνιέναι τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὧ βασιλεῦ. " οἱ Μάγοι εἰσί τοι οἱ ἐπανεστεῶτες, τόν τε ἔλιπες μελε-"δωνον των οικίων, Πατιζείθης, και ο τούτου άδελφείς "Σμέρδις." Ένθαῦτα ἀκούσαντα Καμβύσεα τὸ Σμέρδιος 64 ούνομα, έτυψε ή άληθητη τών τε λόγων καὶ τοῦ ἐνυπνίου. ος εδόκεε εν τω ύπνω απαγγείλαι τινά οι, ως Σμέρδις ίζόμενος ές του βασιλήτου θρόνου ψαύσειε τη κεφαλή τοῦ ουρανού. μαθών δε ώς μάτην απολωλεκώς είη τον άδελφεον, απέκλαιε Σμέρδιν. αποκλαύσας δε, και περιημεκτήσας τη άπάση συμφορή, αναθρώσκει έπὶ τὸν ἵππον, έν νόω έχων την ταχίστην ές Σουσα στρατεύεσθαι έπι τον Μάγον, καί οι αναθρώσκοντι έπι τον ίππον, τοῦ κουλεού του ξίφεος ο μύκης αποπίπτει γυμνωθέν δε το

ξίφος παίει τὸν μηρόν. τρωματισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο τῆ αἰτὸς πρότερον τον τῶν Αἰγυπτίων θεὸν "Απιν ἔπληξε, τός οἱ καιρίη εδοξε τετὐφθαι, εἰρετο ὁ Καμβύσης ὁ τι τῆ πόλι οἴνομα εἰη. οἱ δὲ εἶπαν ὅτι 'Αγβάτανα. τῷ δὲ ἔτι πρότερον ἐκέχρηστο ἐκ Βουτοῦς πόλιος, ἐν 'Αγβατάνοισι τὰκεντήσειν τὸν βίον. ὁ μεν δὴ ἐν τοῖσι Μηδικοῖσι 'Αγβατάνοισι ἐδόκεε τελευτήσειν γηραιὸς, ἐν τοῖσι οἱ ἡν πάντα τὰ πρήγματα τὸ δὲ χρηστήριον τοῖσι ἐν Συρίη 'Αγβατάνοισι ελεγε άρα. και δὴ ὡς τότε ἐπειρεόμενος ἐπύθετο τῆς πόλιος τὸ οὔνομα, ὑπὸ τῆς συμφορῆς τῆς τε ἐκ τοῦ Μάγου ἐκπεπληγμένος καὶ τοῦ τρώματος, ἐσωφρόνησε συλλαβών δὲ τὸ θεοπρόπιον, εἶπε. "Ενθαῦτα "Καμβύσεα τὸν Κύρου ἐστὶ πεπρωμένον τελευτᾶν."

Τότε μέν τοσαθτα ήμέρησι δὲ ύστερον ώς είκοσι μεταπεμινάμενος Περσέων των παρεόντων τους λογιμωτάτους, έλεγε σφι τάδε " Ω Πέρσαι, καταλελάβηκε με, "τὸ πάντων μάλιστα έκρυπτον πρηγμάτων, τοῦτο ές " ύμέας έκφηναι. έγω γάρ, έων έν Αίγύπτω, είδον όψιν " έν τω ύπνω, την μηδαμά οφελον ίδειν. Εδόκεον δέ μοι " άγγελον ελθόντα έξ οίκου άγγελλειν, ώς Σμέρδις ίζό-"μενος ές τον βασιλήϊον θρόνον ψαύσειε τῆ κεφαλῆ τοῦ "οὐρανοῦ. δείσας δὲ μὴ ἀπαιρεθέω τὴν ἀρχὴν πρὸς τοῦ " άδελφεοῦ, ἐποίησα ταχύτερα ἡ σοφώτερα ἐν τῆ γὰρ " ἀνθροπηΐη φύσει οὐκ ἐνῆν ἄρα τὸ μελλου γίνεσθαι " ἀποτρέπειν' ἐγώ δὲ ὁ μάταιος Πρηξάσπεα ἀποπέμπω " ές Σουσα αποκτενέοντα Σμέρδιν. Εξεργασθέντος δὲ " κακοῦ τοσούτου, ἀδεῶς διαιτώμην, οὐδαμὰ ἐπιλεξάμενος " μή κοτέ τίς μοι, Σμέρδιος ύπαραιρημένου, άλλος έπα-'' νασταίη ἀνθρώπων. παντὸς δε τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι '' άμαρτων, ἀδελφεοκτόνος τε, οὐδὲν δέον, γέγονα, καὶ τῆς "βασιληίης οὐδεν ήσσον ἐστέρημαι. Σμέρδις γὰρ δη "ην ὁ Μάγος, τόν μοι ὁ δαίμων προέφαινε ἐν τῆ ὄψει " ἐπαναστήσεσθαι. Τὸ μὲν δὴ ἔργον ἐξέργασταί μοι, "καὶ Σμέρδιν τὸν Κύρου μηκέτι ὑμῖν ἐόντα λογίζεσθε "οί δὲ ὑμῖν Μάγοι κρατέουσι τῶν βασιληίων, τόν τε " έλιπον επίτροπον των οικίων, και δ εκείνου άδελφεδς " Σμέρδις. του μέν νυν μάλιστα χρην, έμεῦ αἰσχρά πρὸς των Μάγων πεπουθότος, τιμωρέειν έμοι, οίτος μέν

" ἀνοσίω μόρω τετελεύτηκε ύπὸ τῶν ἐωυτοῦ οἰκηϊοτάτων. "Τούτου δὲ μηκέτι ἐόντος, δεύτερα τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὧ "Πέρσαι, γίνεταί μοι ἀναγκαιότατον ἐντέλλεσθαι, τα "θέλω μοι γενέσθαι, τελευτῶν τὸν βίον. καὶ δὴ ὑμῖν "τάδε έπισκήπτω, θεοὺς τοὺς βασιληίους ἐπικαλέων, και "πᾶσιν ὑμῖν, καὶ μάλιστα 'Αχαιμενιδέων τοῖσι παρε-" οῦσι, μη περιϊδείν την ήγεμονίην αὖτις ἐς λίηδους περι-" ελθουσαν άλλ', εἴτε δόλω έχουσι αὐτὴν κτησάμενοι, "δόλω ἀπαιρεθηναι ύπο ύμέων είτε και σθένει τεω κατ-" εργασάμενοι, σθένεϊ κατά τὸ καρτερὸν ἀνασώσασθαι. "καὶ ταῦτα μὲν ποιεῦσι ὑμῖν γῆ τε καρπὸν ἐκφέροι, καὶ "γυναϊκές τε και ποίμνια τίκτοιεν, ἐοῦσι ἐς τὸν ἄπαντα "χρόνον έλευθέροισι μή ανασωσαμένοισι δέ την αρχήν, "μηδ' ἐπιχειρήσασι ἀνασώζειν, τὰ ἐναντία τούτοισι ἀρέο-"μαι ύμιν γενέσθαι καὶ πρὸς ἔτι τούτοισι, τὸ τέλος Περ-"σέων εκάστω επιγενέσθαι οίον εμοί επιγέγονε." "Αμα τε είπας ταθτα ὁ Καμβύσης, ἀπέκλαιε πάσαν τὴν έωυτοῦ πρήξιν. Πέρσαι δ' ώς τὸν βασιλέα εἶδον ἀνακλαύ- 66 σαντα, πάντες τά τε έσθητος έχόμενα είχον, ταῦτα κατηρείκοντο, καὶ οἰμωγῆ ἀφθόνω διεχρέωντο. μετὰ δὲ ταῦτα, ώς ἐσφακέλισέ τε τὸ ὀστέον, καὶ ὁ μηρὸς τάχιστα ἐσαπη, απήνεικε Καμβύσεα του Κύρου, βασιλεύσαντα μεν τα πάντα έπτὰ έτεα καὶ μῆνας πέντε, ἀπαιδα δὲ τὸ παράπαν έόντα έρσενος καὶ θήλεος γόνου. Περσέων δὲ τοῖσι παρεούσι απιστίη πολλή ύπεκέχυτο, τους Μάγους έχειν τα πρήγματα άλλ ηπιστέατο έπὶ διαβολή εἰπεῖν Καμβύσεα τὰ εἶπε περὶ τοῦ Σμέρδιος θανάτου, ἵνα οἱ ἐκπολεμωθή πῶν τὸ Περσικόν. οὖτοι μέν νυν ἡπιστέατο Σμέρδιν τὸν Κύρου βασιλέα ἀνεστεῶτα δεινῶς γὰρ καὶ ό Πρηξάσπης έξαρνος ήν μη μεν αποκτείναι Σμέρδιν οὐ γαρ ην οι ασφαλές, Καμβύσεω τετελευτηκότος, φάναι τον Κύρου υίον απολωλεκέναι αυτοχειρίη.

Ό μεν δη Μάγος, τελευτήσαντος Καμβύσεω, άδεως 67 έβασίλευσε, ἐπιβατεύων τοῦ ὁμωνύμου Σμέρδιος τοῦ Κύρου, μήνας ἐπτὰ τοὺς ἐπιλοίπους Καμβύση ἐς τὰ ὁκτὼ ἔτεα τῆς πληρώσιος. ἐν τοῦσι ἀπεδέξατο ἐς τοὺς ὑπηκόους πάντας εὐεργεσίας μεγιλλας, ὥστε ἀποθανόντος αὐτοῦ πόθου ἔχειν παντας τοὺς ἐν τὴ ᾿λσίη, πάρεξ αὐτῶν Περσέων. διαπέμψας γὰρ ὁ Μάγος ἐς πῶν ἔθνος τῶν ἦρχε, προεῖπε ἀτεληίην εἶναι στρατηίης καὶ φόρου ἐπ' ἔτεα τρία. προεῖπε μὲν δὴ ταῦτα αὐτίκα ἐνιστάμενος ἐς

68 την άρχην. 'Ογδόφ δὲ μηνὶ ἐγένετο κατάδηλος τρόπω τοιώδε. 'Οτάνης ην Φαρνάσπεω μεν παις, γένει δε καί γρήμασι όμοιος τῶ πρώτω Περσέων. οὖτος ὁ 'Οτάνης πρώτος ύπόπτευσε τον Μάγον, ώς οὐκ είη ὁ Κύρου Σμέρδις, άλλ' όσπερ ην τηδε συμβαλλόμενος, έτι τε ούκ έξεφοίτα έκ της ακροπόλιος, καὶ ότι οὐκ ἐκάλεε ἐς όψιν έωυτῶ οὐδένα τῶν λογίμων Περσέων. ὑποπτείσας δέ μιν, ἐποίεε τάδε. "Εσχε αὐτοῦ ὁ Καμβύσης θυγατέρα, τη ούνομα ην Φαιδίμη την αυτην δη ταύτην είχε τότε ό Μάγος, καὶ ταύτη τε συνοίκες, καὶ τῆσι ἄλλησι πάσησι τησι τοῦ Καμβύσεω γυναιξί, πέμπων δη ών ό 'Οτάνης παρά ταύτην την θυγατέρα, ἐπυνθάνετο παρ' ότεφ ανθρώπων κοιμφτο, έἴτε μετά Σμέρδιος τοῦ Κύρου, εἴτε μετὰ ἄλλου τευ. ἡ δέ οἱ ἀντέπεμπε, φαμένη οὐ γινώσκειν ούτε γαρ τον Κύρου Σμέρδιν ίδέσθαι ούδαμά. ούτε όστις είη ο συνοικέων αυτή είδεναι. έπεμπε δεύτερα ό 'Οτάνης, λέγων "Εί μη αὐτή Σμέρδιν του Κύρου γινώ-" σκεις, σύ δὲ παρὰ 'Ατόσσης πύθευ ότεω τούτω συνοι-" κέει αὐτή τε ἐκείνη, καὶ σύ. πάντως γὰρ δή κου τόν " γε έωυτης άδελφεον γινώσκει." Αντιπέμπει προς ταῦτα ή θυγάτηρ "Ούτε 'Ατόσση δύναμαι ές λόγους έλθειν, " ούτε άλλην ουδεμίαν ιδέσθαι των συγκατημένων γυναι-"κῶν ἐπεί τε γὰρ τάχιστα οὖτος ἄνθρωπος, ὅστις κοτέ " έστι, παρέλαβε την βασιληίην, διέσπειρε ήμέας, άλλην 69 " άλλη ταξας." 'Ακούοντι δε ταῦτα τῷ 'Οτάνη, μᾶλλον κατεφαίνετο τὸ πρηγμα. τρίτην δὲ ἀγγελίην ἐσπέμπει παρ' αὐτὴν, λέγουσαν ταῦτα: "3 Ω θύγατερ, δεῖ σε, γεγο-" νυΐαν εὖ, κίνδυνον ἀναλαβέσθαι τὸν ἀν ὁ πατὴρ ὑποδύ-" ειν κελεύη. εί γαρ δή μή έστι ὁ Κύρου Σμέρδις, άλλλ " τον καταδοκέω έγω, ούτοι μιν, σοί τε συγκοιμώμενον καὶ "τὸ Περσέων κράτος έχοντα, δεῖ χαίροντα ἀπαλλάσσειν, " άλλα δούναι δίκην. νύν ών ποίησον τάδε έπεαν σοι " συνεύδη, καὶ μάθης αὐτὸν κατυπνωμένον, ἄφασσον αὐ-"τοῦ τὰ ὧτα. καὶ ἢν μὲν φαίνηται ἔχων ὧτα, νόμιζε "σεωυτὴν Σμέρδι τῷ Κύρου συνοικέειν ἢν δὲ μὴ ἔχων,

"σὺ δὲ τῷ μάγῳ Σμέρδι." Αυτιπέμπει πρὸς ταῦτα ἡ Φαιδίμη, φαμένη κινδυνεύσειν μεγάλως, ἡν ποιῆ ταῦτα. ἡν γὰρ δὴ μὴ τυγχάνη τὰ ὧτα ἔχων, ἐπίλαμπτος δὲ ἀφισσουσα ἔσται, εὐ εἰδέναι ὡς ἀιστώσει μιν Όμως μέντοι ποιήσειν ταῦτα. ἡ μὲν δὴ ὑπεδέξατο ταῦτα τῷ πατρὶ κατεργάσεσθαι. τοῦ δὲ Μάγου τούτου τοῦ Σμέρδιος Κῦρος ὁ Καμβύσεω ἄρχων τὰ ὧτα ἀπέτεμε ἐπ' αἰτίη δή τινι οὐ σμικρῆ. Ἡ ὡν δὴ Φαιδίμη αὕτη, ἡ τοῦ Ὁ Τάνεω θυγάτηρ, πάντα ἐπιτελέουσα τὰ ὑπεδέξατο τῷ πατρι, ἐπεί τε αὐτῆς μέρος ἐγίνετο τῆς ἀπίξιος παρὰ τὸν Μάγου, (ἐν περιτροπῆ γὰρ δὴ αὶ γυναῖκες φοιτέουσι τοῖοι Πέρσησι,) ἐλθοῦσα παρ' αὐτὸν ηὖδε. ὑπνωμένου δὲ καρτερῶς τοῦ Μάγον, ἡφασσε τὰ ὧτα. μαθοῦσα δὲ οὐ χαλεπῶς, ἀλλ' εὐπετέως, οὐκ ἔχοντα τὸν ἄνδρα ὧτα, ὡς ἡμέρη τάχιστα ἐγεγόνεε, πέμψασα ἐσήμηνε τῷ πατρὶ τὰ γενομενα.

'Ο δὲ 'Οτάνης παραλαβών 'Ασπαθίνην καὶ Γωβρύην, 70 Περσέων τε πρώτους έόντας και έωυτῷ ἐπιτηδεωτάτους ές πίστιν, απηγήσατο παν το πρηγμα οι δε και αυτοι άρα ὑπόπτευον ούτω τοῦτο ἔχειν. ἀνενείκαντος δὲ τοῦ 'Οτάνεω τους λόγους, εδέξαντο καὶ έδοξέ σφι, εκαστον ανδρα Περσέων προσεταιρίσασθαι τοῦτον, τῶ πιστεύει μάλιστα. 'Οτάνης μέν νυν εἰσάγεται Ίνταφέρνεα Γω-Βρύης δὲ, Μεγάβυζον 'Ασπαθίνης δὲ, 'Υδάρνεα. γεγονότων δὲ τούτων εξ, παραγίνεται ἐς τὰ Σοῦσα Δαρείος ό Υστάσπεος, έκ Περσέων ήκων τούτων γάρ δη ήν οί ό πατήρ υπαρχος. ἐπεὶ ὧν οὖτος ἀπίκετο, τοῖσι ἐξ τῶν Περσέων έδοξε καὶ Δαρείον προσεταιρίσασθαι. Συνελ-71 θόντες δε οῦτοι, εόντες έπτα, εδίδοσαν σφισι πίστις και λόγους. ἐπεί τε δὲ ἐς Δαρεῖον ἀπίκετο γνώμην ἀποφαίνεσθαι, ἔλεγέ σφι τάδε: "Έγὼ ταῦτα ἐδόκεον μὲν αὐτος " μοῦνος ἐπίστασθαι, ὅτι τε ὁ Μάγος εἴη ὁ βασιλεύων, "καὶ Σμέρδις ὁ Κύρου τετελεύτηκε καὶ αὐτοῦ τούτου " είνεκεν ήκω σπουδή, ώς συστήσων ἐπὶ τῷ Μάγω θάνα-"τον. ἐπεί τε δὲ συνήνεικε ώστε καὶ ὑμέας εἰδέναι καὶ "μή μοῦνον ἐμὲ, ποιέειν αὐτίκα μοι δοκέει, καὶ μή ὑπερ-" βάλλεσθαι οὐ γὰρ ἄμεινον." Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ότανης " Ω παι Υστασπεος, είς τε πατρός άγαθου, και έκ-

" φαίνειν έρικας σεωυτόν έόντα του πατρός ουδέν ήσσω. " την μέντοι ἐπιγείρησιν ταύτην μη ούτω συντάχυνε " άβούλως, άλλ' έπὶ τὸ σωφροιέστερον αὐτὴν λάμβανε " δεί γάρ πλεύνας γενομένους, ούτω ἐπιχειρέειν." Λέγει προς ταυτα Δαρείος ""Ανδρες οι παρεόντες, τρόπω τῶ " είρημένω εξ 'Οτάνεω εί χρήσεσθε, επίστασθε ότι απο-" λέεσθε κάκιστα Εξοίσει γάρ τις πρὸς του Μάγου, ίδιη " περιβαλλόμενος έωυτῷ κέρδεα. μάλιστα μέν νυν ώφεί-" λετε έπ' ύμέων αὐτῶν βαλόμενοι ποιέειν ταῦτα ἐπεί " τε δε ύμιν αναφέρειν ές πλεύνας έδοκες, και έμοι ύπερέ-" θεσθε, η ποιέωμεν σήμερον, η ίστε, ύμιν ότι ην ύπερ-" πέση ή νῦν ἡμέρη, ώς οὐκ ἄλλος Φθας ἐμεῦ κατήγορος " έσται, άλλά σφεα αὐτὸς έγω κατερέω πρὸς τὸν Μάγον." Λέγει πρὸς ταῦτα 'Οτάνης, ἐπειδη ώρα σπεργόμενον Δαρείον "Επεί τε ήμέας συνταχύνειν αναγκάζεις, και ύπερ-" βάλλεσθαι οὐκ ἐᾶς, ἴθι ἐξηγέο αὐτὸς ὅτεφ τρόπφ πάρι-"μεν ές τὰ βασιλήτα, καὶ ἐπιχειρήσομεν αὐτοῖσι. φυλα-"κας γαρ δη διεστεώσας οίδας κου και αυτός, εί μη ίδων, " άλλ' ἀκούσας ας τέω τρόπω περήσομεν;" 'Αμείβεται Δαρείος τοίσδε " Ότάνη, ή πολλά έστι τὰ λόγφ μεν οὐκ "ολά τε δηλώσαι, έργω δέ άλλα δ' έστι τα λόγω μεν ολά "τε, έργον δε οὐδεν ἀπ' αὐτων λαμπρον γίνεται. ὑμεις "δὲ ἴστε φυλακὰς τὰς κατεστεώσας ἐούσας οὐδὲν χαλε-"πας παρελθείν. τούτο μεν γαρ, ήμέων εόντων τοίων, "οὐδεὶς όστις οὐ παρήσει τὰ μέν κου καταιδεόμενος " ήμέας, τὰ δέ κου καὶ δειμαίνων. τοῦτο δὲ, ἔγω αὐτὸς " σκήθιν ευπρεπεστάτην, τη πάριμεν φας άρτι τε ήκειν " ἐκ Περσέων, καὶ βούλεσθαί τι ἔπος παρά τοῦ πατρὸς " σημήναι τω βασιλέι. Ενθα γώρ τι δεί ψεύδος λέγεσθαι. " λεγέσθω. τοῦ γὰρ αὐτοῦ γλιχόμεθα, οί τε ψευδόμενοι. "καὶ οί τη άληθηίη διαχρεώμενοι. οί μέν γε ψεύδονται " τότε, ἐπεάν τι μέλλωσι τοῖσι ψεύδεσι πείσαντες κερδή-"σεσθαι οί δ' άληθίζονται, "να τι τη άληθηίη επισπά-" σωνται κέρδος, καί τι μαλλόν σφι επιτράπηται. ούτω " οὐ ταὐτὰ ἀσκέοντες, τώυτοῦ περιεχόμεθα. εἰ δὲ μηδὲν "κερδήσεσθαι μέλλοιεν, όμοίως αν ό τε αληθιζόμενος,

" ψευδής είη, καὶ ὁ ψευδόμενος. ἀληθής. ος αν μέν νυν "των πυλουρών έκων παρίη, αὐτώ οι ἄμεινον ές χρόνον "ἔσται ος δ' αν ἀντιβιείνειν πειραται, διαδεικνύσθω ἐν-"θαῦτα ἐων πολέμιος καὶ ἔπειτα ωσάμενοι ἔσω, ἔργου

" εχώμεθα."
Λέγει Γωβρύης μετὰ ταῦτα: ""Ανδρες φίλοι, ήμῖν 7:3 "κότε κάλλιον παρέξει ἀνασάσασθαι τὴν ἀρχὴν, ή, ει γε μη οἶοί τε ἐσόμεθα αὐτὴν ἀναλαβέειν, ἀποθανέειν; ὅτε "γε ἀρχόμεθα μὲν, ἐόντες Πέρσαι, ὑπὸ Μήδου ἀνδρος "Μάγου, καὶ τοῦτου ὧτα οὐκ ἔχοντος. ὅσοι τε ὑμέων "Καμβύση νοσέοντι παρεγένοντο, πάντως κου μέμνησθε "τὰ ἐπέσκηψε Πέρσησι τελευτῶν τὸν βίον, μὴ πειρεω" μένοισι ἀνακτᾶσθαι τὴν ἀρχὴν τὰ τότε οὐκ ἐνεδε- "κόμεθα, ἀλλ' ἐπὶ διαβολή ἐδοκέομεν εἰπεῖν Καμβύσεα. "Νῦν ὧν τίθεμαι ψῆφον πείθεσθαι Δαρείω, καὶ μὴ "διαλύεσθαι ἐκ τοῦ συλλόγον ἀλλ ἱοντας ἐπὶ τὸν Μάγον "ἰθέως." Ταῦτα εἶπε Γωβρύης καὶ πάντες ταῦτα άνεον.

Έν & δε ούτοι ταθτα εβουλεύοντο, εγίνετο κατά συν- 74 τυχίην τάδε. Τοίσι Μάγοισι έδοξε βουλευομένοισι Πρηξάσπεα φίλον προσθέσθαι, ότι τε επεπόνθεε πρός Καμβύσεω ἀνάρσια, ός οι τὸν παίδα τοξείσας ἀπολωλέκεε. καὶ διότι μοῦνος ηπίστατο τὸν Σμέρδιος τοῦ Κύρου θάνατον, αὐτοχειρίη μιν ἀπολέσας πρὸς δ' ἔτι, ἐόντα ἐν αἴνη μεγίστη του Πρηξάσπεα εν Πέρσησι. τούτων δή μιν είνεκεν καλέσαντες φίλον προσεκτέωντο, πίστι τε λαβόντες καὶ ὁρκίοισι, ἢ μὲν έξειν παρ' έωυτώ, μηδ' έξοίσειν μηδενὶ ανθρώπων την από σφέων απάτην ές Πέρσας γεγονυίαν ύπισχνεύμενοι τὰ πάντα οἱ μυρία δώσειν. ύποδεκομένου δε του Πρηξάσπεος ποιήσειν ταυτα, ώς ανέπεισάν μιν οί Μάγοι, δεύτερα προσέφερον, αὐτοί μεν φάμενοι Πέρσας πάντας συγκαλέειν ύπο το βασιλήϊον τείχος, κείνου δ' ἐκέλευον ἀναβάντα ἐπὶ πύργον ἀγορεῦσαι, ώς ύπὸ τοῦ Κύρου Σμέρδιος ἄρχονται, καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου. ταῦτα δὲ οὕτω ἐνετέλλοντο, ώς πιστοτάτου δήθεν έόντος αὐτοῦ ἐν Πέρσησι, καὶ πολλάκις ἀποδεξαμένου γνώμην ώς περιείη ὁ Κύρου Σμέρδις, καὶ έξαρνησαμένου τον φόνον αὐτοῦ. Φαμένου δὲ καὶ ταῦτα ἐτοίμου 75 είναι ποιέειν τοῦ Πρηξάσπεω, συγκαλέσαντες Πέρσας οί Μάγοι, ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ πύργον, καὶ ἀγορεύειν ἐκέλευον. 'Ο δέ, των μέντοι ἐκείνοι προσεδέοντο αὐτοῦ.

τούτων μὲν ἐκὼν ἐπελήθετο· ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ ᾿Αχαιμένεος, ἐγενεηλόγησε τὴν πατριὴν τὴν Κύρου· μετὰ δὲ, ὡς ἐς τοῦτον κατέβη, τελευτῶν ἔλεγε ὅσα ἀγαθὰ Κῦρος Πέρσας πεποιήκοι· διεξελθῶν δὲ ταῦτα, ἐξέφαινε τὴν ἀληθηίην, φάμενος πρότερον μὲν κρύπτειν· (οὐ γάρ οἱ εἶναι ἀσφαλὲς λέγειν τὰ γενόμενα· ἐν δὲ τῷ παρεόντι ἀναγκαίην μιν καταλαμβάνειν φαίνειν. καὶ δὴ ἔλεγε, τὸν μὲν Κύρου Σμέρδιν ὡς αὐτὸς ὑπὸ Καμβύσεω ἀναγκαζόμενος ἀποκτείνειε, τοὺς Μάγους δὲ βασιλεύειν. Πέρσησί κοὶ δὲ πολλὰ ἐπαρησάμενος, εἰ μὴ ἀνακτησαίατο ὁπίσω τὴν ἀρχὴν καὶ τοὺς Μάγους τισαίατο, ἀπῆκε ἐωυτὸν ἐπὶ κεφαλὴν φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ πύργου κάτω. Πρηξάσπης μέν νυν, ἐων τὸν πάντα χρόνον ἀνὶ ρ δόκιμος, οὕτω ἐτε-

λεύτησε. Οί δὲ δὴ ἐπτὰ τῶν Περσέων, ώς ἐβουλεύσαντο αὐτίκα 76 έπιγειρέειν τοίσι Μάγοισι καὶ μὴ ὑπερβάλλεσθαι, ἡϊσαν εὐξάμενοι τοῖσι θεοῖσι, τῶν περί Πρηξάσπεα πρηχθέντων είδοτες ουδέν. Εν τε δη τη όδω μέση στείχοντες εγίνοντο, καὶ τὰ περὶ Πρηξάσπεα γεγονότα ἐπυνθάνοντο. ἐνθαῦτα έκστάντες της όδου, εδίδοσαν αθτίς σφισι λόγους οι μέν αμφί του 'Οτάνην πάγγυ κελεύοντες ύπερβαλέσθαι, μηδέ, οιδεόντων των πρηγμάτων, επιτίθεσθαι οι δε άμφι τον Δαρείου, αὐτίκα τε ἰέναι, καὶ τὰ δεδογμένα ποιέειν, μηδὲ ύπερβάλλεσθαι, ωθιζομένων δ' αὐτών, εφάνη ίρήκων έπτα ζεύγεα, δύο αίγυπιῶν ζεύγεα διώκοντά τε καὶ τίλλοντα καὶ ἀμύσσοντα. ἰδόντες δὲ ταῦτα οἱ ἐπτὰ, τήν τε Δαρείου πάντες αίνεον γνώμην, καὶ ἔπειτα ήϊσαν ἐπὶ τὰ 77 βασιλήϊα, τεθαρσηκότες τοίσι όρνισι. Ἐπιστάσι δὲ ἐπὶ τας πύλας εγίνετο οίον τι Δαρείω ή γνώμη έφερε καταιδεόμενοι γάρ οἱ φίλακοι ἄνδρας τοὺς Περσέων πρώτους. καὶ οὐδὲν τοιοῦτον ὑποπτεύοντες ἐξ αὐτῶν ἔσεσθαι, παρίεσαν, θείη πομπή χρεωμένους οὐδ' ἐπειρώτα οὐδείς. έπεί τε δε παρηλθον ές την αυλήν, ενέκυρσαν τοίσι τὰς αγγελίας εσφέρουσι εὐνούχοισι, οί σφεας ίστόρεον ό τι θέλοντες ήκοιεν καὶ "μα ίστορέοντες τούτους, τοίσι πυλουροίσι ἀπείλεον, ὅτι σφέας παρήκαν ἴσχον τε βουλο-

μένους τοὺς έπτὰ ἐς τὸ πρόσω παριέναι. οί δὲ, διακελευσάμενοι, καὶ σπασάμενοι τὰ ἐγγειρίδια, τούτους μὲν

τους ἴσχοντας αὐτοῦ ταύτη συγκεντέουσι· αὐτοὶ δὲ ἤϊσαν δρόμω ἐς τὸν ἀνδρεῶνα. Οί δὲ Μάγοι ἔτυχον ἀμφότεροι 78 τηνικαῦτα ἐόντες τε ἔσω, καὶ τὰ ἀπὸ Πρηξάσπεος γενόμενα έν βουλή έχοντες. έπει ών είδον τους εύνούχους τεθορυβημένους τε καὶ βοώντας, ανά τε έδραμον πάλιν αμφότεροι, καὶ ώς έμαθον τὸ ποιεύμενον, πρὸς άλκην έτράποντο, ὁ μὲν δὴ αὐτῶν Φθάνει τὰ τόξα κατελόμενος. ό δὲ, πρὸς τὴν αἰχμὴν ἐτράπετο. ἐνθαῦτα δὲ συνέμισγον άλληλοισι, τω μεν δη τὰ τόξα ἀναλαβόντι αὐτών, εόντων τε άγχοῦ τῶν πολεμίων καὶ προσκειμένων, ἦν χρηστὰ οὐδέν. ὁ δ' ἔτερος τῆ αἰχμῆ ἡμύνετο, καὶ τοῦτο μεν 'Ασπαθίνην παίει ές τον μηρον, τοῦτο δὲ Ίνταφέρνεα ές τον οφθαλμόν και έστερήθη μέν του όφθαλμου έκ του τρώματος ὁ Ἰνταφέρνης, οὐ μέντοι ἀπέθανέ γε. τῶν μὲν δη Μάγων ούτερος τρωματίζει τούτους ο δε έτερος, έπεί τέ οι τὰ τόξα οὐδὲν χρηστὰ ἐγένετο, ἢν γὰρ δὴ θάλαμος έσέχων ές του ανδρεώνα, ές τούτον καταφεύγει, θέλων αὐτοῦ προσθείναι τὰς θύρας καί οι συνεσπίπτουσι τῶν έπτὰ δύο, Δαρεῖός τε καὶ Γωβρύης. συμπλακέντος δὲ Γωβρύεω τῶ Μάγω, ὁ Δαρεῖός ἐπεστεως ἡπόρει, οἶα ἐν σκότει προμηθεόμενος μη πλήξη τον Γωβρύην. δρέων δέ μιν άργον ἐπεστεῶτα ὁ Γωβρίης, εἴρετο ο τι ου χρᾶται τη χερί ο δε εἶπε "Προμηθεόμενος σέο, μη πλήξω." Γωβρίης δε αμείβετο "Ωθει και δι αμφοτέρων τὸ "ξίφος." Δαρείος δὲ πειθόμενος, ὧσέ τε τὸ ἐγχειρίδιον, καὶ ἔτυχέ κως τοῦ Μάγου.

'Αποκτείναντες δὲ τοὺς Μάγους, καὶ ἀποταμόντες αὐ-79 τῶν τὰς κεφαλὰς, τοὺς μὲν τρωματίας ἐωυτῶν αὐτοῦ λείπουστι, καὶ ἀδυνασίης είνεκεν, καὶ φυλακῆς τῆς ἀκροπολιος οἱ δὲ πέντε αὐτῶν ἔχοντες τῶν Μάγων τὰς κεφαλὰς, ἔθεον ἔξω, βοῆ τε καὶ πατάγιο χρεώμενοι, καὶ Πέρσας τοὺς ἄλλους ἐπεκαλίοντο, ἐξηγεόμενοί τε τὸ πρῆγμα, καὶ δεικνύοντες τὰς κεφαλάς καὶ ἄμα ἔκτεινον πάντα τινὰ τῶν Μάγων τὸν ἐν ποσὶ γινόμενον. Οἱ δὲ Πέρσαι, μαθόντες τὸ τε γεγονὸς ἐκ τῶν ἔπτὰ καὶ τῶν Μάγων τὶν ἀπάτην, ἐδικαίευν καὶ αὐτοὶ ἔτερα τοιαῦτα ποιέειν σπαφαμενοι δὲ τὰ ἐγχειρίδια, ἔκτεινον ὅκου τινὰ Μάγου εὐρισκον εἰ δὲ μὴ νὶξ ἐπελθοῦσα ἔσχε, ἔλιπον ἀν οὐδένα

Μάγου. Ταύτην τὴν ἡμέρην θεραπεύουσι Πέρσαι κοινῆ μάλιστα τῶν ἡμερέων καὶ ἐν αὐτῆ όρτὴν μεγάλην ἀνάγουσι, ἡ κέκληται ὑπὸ Περσέων Μαγοφόνια ἐν τῆ Μάγον οὐδένα ἔξεστι φανῆναι ἐς τὸ φῶς, ἀλλὰ κατ οἴκους

έωυτούς οι Μάγοι έχουσι την ημέρην ταύτην.

80 Έπεί τε δὲ κατέστη ὁ θόρυβος, καὶ ἐκτὸς πέντε ήμερέων ένένετο, έβουλεύοντο οί έπαναστάντες τοίσι Μάγοισι περί των πρηγμάτων πάντων καὶ έλέχθησαν λόγοι άπιστοι μεν ενίοισι Ελλήνων, ελέχθησαν δ' ών. 'Οτάνης μεν εκέλευε ες μέσον Πέρσησι καταθείναι τὰ πρήγματα, λέγων τάδε "Εμοὶ δοκέει, ένα μεν ημέων μούναρχον "μηκέτι γενέσθαι οὔτε γαρ ήδὺ, οὔτε ἀγαθόν. είδετε "μεν γὰρ τὴν Καμβύσεω ὕβριν ἐπ' ὅσον ἐπεξῆλθε, μετε-" σγήκατε δὲ καὶ τῆς τοῦ Μάγου ὕβριος. Κῶς δ' αν είη " χρήμα κατηρτημένον μουναρχίη, τη έξεστι ανευθύνω "ποιέειν τὰ βούλεται; καὶ γὰρ αν τὸν ἄριστον ἀνδρών " πάντων, στάντα ές ταύτην την άρχην, έκτος των έωθό-"των νοημάτων στήσειε. έγγίνεται μεν γάρ οι ύβρις " ύπὸ τῶν παρεύντων ἀγαθῶν, Φθόνος δὲ ἀρχηθεν ἐμφύ-" εται ανθρώπω. δύο δ' έχων ταῦτα, έχει πασαν κακό-"τητα τὰ μὲν γὰρ, ὕβρι κεκορημένος, ἔρδει πολλά καὶ " ἀτάσθαλα τὰ δὲ, Φθόνω, καίτοι ἄνδρα γε τίραννον " ἄφθονον ἔδει εἶναι, ἔχοντά γε πάντα τὰ ἀγαθά τὸ δ' " ύπεναντίον τούτου ές τούς πολιήτας πέφυκε. φθονέει "γάρ τοῖσι ἀρίστοισι περιεοῦσί τε καὶ ζώουσι, χαίρει δὲ " τοίσι κακίστοισι των ἀστων, διαβολώς δὲ ἄριστος ἐν-" δέκεσθαι, αναρμοστότατος δὲ πάντων ἤν τε γὰρ αὐτὸν "μετρίως θωυμάζης, ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται "ήν τε θεραπεύη τις κάρτα, ἄχθεται άτε θωπί. τὰ δὲ "δή μέγιστα έρχομαι έρεων νόμαιά τε κινεί πάτρια, καὶ " βιάται γυναίκας, κτείνει τε ακρίτους. Πλήθος δε άρχον "πρώτα μεν ούνομα πάντων κάλλιστον έχει, ἰσονομίην" " δεύτερα δε, τούτων των ο μούναρχος ποιέει οὐδέν. πάλω "μεν άρχας άρχει, ύπεύθυνον δε άρχην έχει, βουλεύματα "δὲ πάντα ἐς τὸ κοινὸν ἀναφέρει. Τίθεμαι ὧν γνώμην, " μετέντας ήμέας μουναρχίην, τὸ πλήθος ἀέξειν ἐν γὰρ "τῷ πολλῷ ἔνι τὰ πάντα." 'Οτάνης μὲν δη ταύτην την 81 γνώμην εσέφερε. Μεγάβυζος δε όλιγαρχή εκέλευε έπι-

τράπειν, λέγων τάδε "Τὰ μεν 'Οτάνης εἶπε, τυραννίδα " παύων, λελέγθω κάμοι ταιτα τὰ δ' ἐς τὸ πλήθος ἄνωνε " φέρειν το κράτος, γνώμης της αρίστης ήμαρτηκε. όμί-"λου γάρ αχρηίου οὐδέν έστι αξυνετώτερον, οὐδε ύβρι-" στότερον καί τοι τυράννου ύβριν φεύγοντας άνδρας ές "δήμου ακολάστου ύβριν πεσέειν έστι οὐδαμώς ανασγε-"τόν. ὁ μὲν γὰρ, εἴ τι ποιέει, γινώσκων ποιέει τῶ δὲ "οὐ γινώσκειν ένι. κῶς γὰρ ὰν γινώσκοι, ὸς οὐτ' έδι-" δάχθη, οὔτε οἶδε καλὸν οὖδὲν, οὖδ' οἰκήῖον; ἀθέει τε " έμπεσών τὰ πρήγματα ἄνευ νόου, χειμάρρω ποταμώ " ίκελος: Δήμω μέν νυν, οὶ Πέρσησι κακὸν νοέουσι, οὖτοι "χράσθων. ήμεις δε, ανδρών τών αρίστων επιλέξαντες " δμιλίην, τούτοισι περιθέωμεν τὸ κρατος έν γάρ δη τού-" τοισι καὶ αὐτοὶ ἐνεσόμεθα. ἀρίστων δὲ ἀνδρῶν οἰκος " ἄριστα βουλεύματα γίνεσθαι." Μεγάβυζος μεν δή ταύ-την γνώμην ἐσέφερε. Τρίτος δὲ Δαρεῖος ἀπεδείκυυτο γνώ- 82 μην, λέγων "Έμοὶ δὲ τὰ μὲν εἶπε Μεγάβυζος ἐς τὸ πλη-" θος έχουτα, δοκέει ορθώς λέξαι τὰ δ' ἐς ολιγαρχίην, οὐκ " όρθως. Τριών γάρ προκειμένων, καὶ πάντων των λέγω " ἀρίστων ἐόντων, δήμου τε ἀρίστου, καὶ ὀλιγαρχίης, καὶ "μουνάρχου, πολλώ τοῦτο προέχειν λέγω. ἀνδρὸς γὰρ "ένος του αρίστου ουδέν άμεινον αν φανείη γνώμη γαρ " τοιαύτη χρεώμενος, επιτροπεύοι αν αμωμήτως του πλή-"θεος σιγώτό τε αν βουλεύματα ἐπὶ δυσμενέας ἀνδρας " ούτω μάλιστα. ἐν δὲ ὀλιγαρχίη, πολλοῖσι ἀρετὴν ἐπα-" σκέουσι ές τὸ κοινὸν, ἔχθεα ίδια ἰσχυρὰ φιλέει ἐγγίνε-"σθαι. αὐτὸς γὰρ ἕκαστος βουλόμενος κορυφαίος είναι " γνώμησι τε νικάν, ες έχθεα μεγάλα άλλήλοισι απικνέ-" ονται έξ ων στάσιες εγγίνονται έκ δε των στασίων, " φόνος έκ δε του φόνου, ἀπέβη ές μουναρχίην και έν ' τούτω διέδεξε, όσω έστι τοῦτο ἄριστον. Δήμου τε αὖ " ἄρχοντος, ἀδύνατα μη οὐ κακότητα ἐγγίνεσθαι. κακό-"τητος τοίνυν έγγινομένης ές τὰ κοινὰ, έχθεα μὲν οὐκ " ἐγγίνεται τοῖσι κακοῖσι, φιλίαι δὲ ἰσχυραί· οί γὰρ κα-" κοῦντες τὰ κοινὰ, συγκύψαντες ποιεῦσι. τοῦτο δὲ τοι-" οῦτο γίνεται, ἐς ὁ ἀν προστάς τις τοῦ δήμου τοὺς τοιού-"τους παύση. ἐκ δὲ αὐτῶν θωυμάζεται οὖτος δὴ ὑπὸ " τοῦ δήμου θωυμαζόμενος δὲ, ἀν ὧν ἐφάνη μούναρχος

" ἐών' καὶ ἐν τούτῳ δηλοῖ καὶ οὖτος ὡς ἡ μουναρχίη κρά-" τιστον. Ένὶ δὲ ἔπεῖ πάντα συλλαβόντα εἰπεῖν, κόθεν " ἡμῖν ἡ ἐλευθερίη ἐγένετο; καὶ τεῦ δόντος; κότερα παρὰ " ὅήμου, ἡ ὅλιγαρχίης, ἡ μουνάρχου; Έχω τοίνυν γνώ-" μην, ἡμέας ἐλευθερωθέντας διὰ ἔνα ἄνδρα, τὸ τοιοῦτο " περιστέλλειν' χωρίς τε τούτου, πατρίους νόμους μὴ λύ-

" ειν έχοντας εδ. ού γάρ ἄμεινον." 83 Γνώμαι μέν δή τρείς αθται προεκέατο οί δὲ τέσσερες των έπτα ανδρών προσέθεντο ταύτη. 'Ως δὲ έσσώθη τη γνώμη δ 'Οτάνης, Πέρσησι ισονομίην σπεύδων ποιήσαι, έλεξε ες μέσον αὐτοῖσι τάδε ""Ανδρες στασιῶται, δήλα " γάρ δή ότι δεί ένα γέ τινα ήμέων βασιλέα γενέσθαι, " ήτοι κλήρω γε λαχόντα, η έπιτρεψάντων τῷ Περσέων "πλήθει τον αν έκείνοι έλωνται, η άλλη τινὶ μηχανή. "έγω μέν νυν ύμιν οὐκ έναγωνιεθμαι οὔτε γὰρ ἄρχειν "ούτε άρχεσθαι έθέλω. ἐπὶ τοίτω δὲ ὑπεξίσταμαι τῆς " ἀρχής, ἐπ' ὧ τε ὑπ' οὐδενὸς ὑμέων ἄρξομαι, οὕτε αὐτὸς " έγω, ούτε οι ἀπ' έμεῦ αἰεὶ γινόμενοι." Τούτου εἴπαντος ταῦτα, ώς συνεχώρεον οἱ εξ ἐπὶ τούτοισι, οὖτος μεν δή σφι ούκ ενηγωνίζετο, άλλ' εκ του μέσου καθήστο. Καὶ νῦν αύτη ή οἰκίη διατελέει μούνη ἐλευθέρη ἐοῦσα Περσέων, καὶ ἄργεται τοσαῦτα όσα αὐτή θέλει, νόμους οὐκ ὑπερβαί-84 νουσα τους Περσέων. Οι δε λοιποί των έπτα εβουλεύοντο ώς βασιλέα δικαιότατα στήσονται καί σφι έδοξε, 'Οτάνη μεν καὶ τοῖσι ἀπὸ 'Οτάνεω αἰεὶ γινομένοισι, ἣν ές άλλον τινά των έπτα έλθη ή βασιληίη, έξαίρετα δίδοσθαι ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ἔτεος ἐκάστου, καὶ τὴν πᾶσαν δωρεήν ή γίνεται εν Πέρσησι τιμιωτάτη. τοῦδε δὲ είνεκεν έβουλεύσαντό οι δίδοσθαι ταῦτα, ὅτι ἐβούλευσέ τε πρώτος το πρήγμα, καὶ συνέστησε αὐτούς. ταῦτα μὲν δή Ότάνη έξαίρετα. Τάδε δὲ ἐς τὸ κοινὸν ἐβούλευσαν παριέναι ές τὰ βασιλήϊα πάντα τὸν βουλόμενον τῶν έπτὰ άνευ έσαγγελέος, ην μη τυγχάνη είδων μετά γυναικός βασιλεύς γαμέειν δε μη έξειναι άλλοθεν τω βασιλέι ή έκ των συνεπαναστάντων. περί δὲ τῆς βασιληίης έβουλεύσαντο τοιόνδε ότευ αν ό ίππος ήλίου ἐπανατέλλοντος πρώτος φθέγξηται έν τῶ προαστείω, αὐτῶν ἐπιβεβηκότων, τοῦτον έχειν την βασιληίην.

Δαρείω δὲ ἦν ἱπποκόμος, ἀνὴρ σοφὸς, τῷ οἴνομα ἦν 85 Οίβάρης, πρὸς τοίτον τὸν ἀνδρα, ἐπεί τε διελύθησαν, έλεξε Δαρείος τάδε · Ο εβαρες, ήμιν δέδοκται περί τῆς " βασιληίης ποιέειν κατά τάδε "ότευ αν ό "ππος πρώτος " Φθέν Επται άμα τω ήλίω ανιόντι, αυτών επαναβεβηκό-"των, τοῦτον ἔχειν τὴν βασιληίην. νῦν ὧν, εἴ τινα έχεις "σοφίην, μηχανῶ ὡς ὰν ἡμεῖς σχῶμεν τοῦτο τὸ γέρας, "καὶ μὴ ἄλλος τις." ᾿Αμείβεται Οἰβάρης τοῖσδε· "Εἰ "μὲν δὴ, ὧ δέσποτα, ἐν τούτω τοί ἐστι ἢ βασιλέα εἶναι " η μη, θάρσες τούτου είνεκεν, καὶ θυμον έχε αγαθόν ώς " βασιλεύς οὐδεὶς ἄλλος πρό σεῦ ἔσται τοιαῦτα ἔχω " φάρμακα." Λέγει Δαρεῖος " Εἰ τοίνυν τι τοιοῦτον ἔχεις "σόφισμα, ὥρη μηχανᾶσθαι, καὶ μὴ ἀναβάλλεσθαι ὡς "τῆς ἐπιούσης ἡμέρης ὁ ἀγὼν ἡμῖν ἐστι." 'Ακούσας ταῦτα ὁ Οἰβάρης, ποιέει τοιόνδε ώς ἐγίνετο ή νὺξ, τῶν θηλέων ίππων μίαν, την ο Δαρείου ίππος έστεργε μάλιστα, ταύτην άγαγών ές τὸ προάστειον, κατέδησε, καὶ έπήγαγε του Δαρείου ίππου καὶ τὰ μὲν πολλά περιήγε άγχοῦ τῆ ἴππω, ἐγχρίπτων τῆ θηλέη τέλος δὲ, ἐπῆκε ἐχεῦσαι τὸν ἵππον. "Αμ' ἡμέρη δὲ διαφωσκούση, οι εξ, 86 κατὰ συνεθήκαντο, παρῆσαν ἐπὶ τῶν ἵππων. διεξελαυνόντων δὲ κατὰ τὸ προάστειον, ώς κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον έγίνοντο ίνα της παροιχομένης νυκτός κατεδέδετο ή θήλεα ίππος, ενθαθτα ο Δαρείου ίππος προσδραμών εχρεμέτισε. άμα δὲ τῷ ἴππῷ τοῦτο ποιήσαντι, ἀστραπή ἐξ αἰθρίης καὶ βρουτή ἐγένετο. ἐπιγενόμενα δὲ ταῦτα τῷ Δαρείῳ, έτελέωσε μιν, ώσπερ εκ συνθέτου τευ γενόμενα οί δε, καταθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων, προσεκύνεον τὸν Δαρείον [ώς βασιλέα].

Οἱ μὲν δή φασι τὸν Οἰβάρεα ταῦτα μηχανήσασθαι 57 οἱ δὲ, τοιάδε: (καὶ γὰρ ἐπὶ ἀμφότερα λέγεται ὑπὸ Περσέων) ὡς τῆς ἵππου ταὐτης τῶν ἄρθρων ἐπιψαύσας τῆ χειρὶ, ἔχοι αὐτὴν κρύψας ἐν τῆσι ἀναξυρίσι ὡς δὲ ἄμα τῷ ἡλίω ἀνιόντι ἀπίεσθαι μέλλειν τοὺς ἵππους, τὸν Οἰβάρρεα τοῦτον ἐξείραντα τὴν χείρα, πρὸς τοῦ Δαρείου ἵππου τοὺς μυκτῆρας προσενείκαι τὸν δὲ, αἰσθόμενον, φριμάσοῦς και ἐνος ἐκαι και δεξείραντα τὸν δὲς αἰσθόμενον, φριμάσοῦς ἐνος ἐχείραντα και δεξείραντα τὸν δὲς αἰσθόμενον, φριμάσοῦς ἐκαι δεξείραντα και δεξείραντα τὸν δὲς αἰσθόμενον, φριμάσοῦς ἐκαι δεξείραντα και δεξείραντα τὸν δὲς αἰσθόμενον, φριμάσοῦς ἐκαι δεξείραντα και δεξείραντα τὸν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τοῦς ἐκαι δεξείραντα τὸν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τοῦς ἐκαι δεξείραντα τὸν δεξείραντα τοῦς ἐκαι δεξείραντα τὸν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τὸν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τοῦν δεξείραντα τοῦν δεξείρα

ξασθαί τε καὶ χρεμετίσαι.

Δαρείος τε δή, δ Υστάσπεος, βασιλεύς απεδέδεκτο 58

καί οι ήσαν έν τη 'Ασίη πάντες κατίκοοι, πλην 'Αραβίων, Κύρου τε καταστρεψαμένου, καὶ ύστερον αὖτις Καμβύσεω. 'Αράβιοι δε ούδαμὰ κατήκουσαν έπὶ δουλοσύνη Πέρσησι, άλλα ξείνοι εγένοντο, παρέντες Καμβύσεα επ' Αίγυπτον ἀεκόντων γὰρ ᾿Αραβίων οὐκ ἀν ἐσβάλοιεν Πέρσαι ές Αίγυπτον. Γάμους τε τους πρώτους εγάμεε Πέρσησι ὁ Δαρείος, Κύρου μεν δύο θυγατέρας, "Ατοσσάν τε καὶ 'Αρτυστώνην την μεν "Ατοσσαν, προσυνοικήσασαν Καμβύση τε τω άδελφεω καὶ αἶτις τω Μάγω τὴν δε 'Αρτυστώνην, παρθένον. έτέρην δε, Σμέρδιος τοῦ Κύρου θυγατέρα, έγημε, τη οὔνομα ην Πάρμυς. έσχε δί καὶ τὴν τοῦ 'Οτάνεω θυγατέρα, ἡ τὸν Μάγον κατάδηλοι έποίησε. δυνάμιος τε πάντα οι έπιπλέατο. Πρώτον μέν νυν τύπον ποιησάμενος λίθινον, έστησε ζώον δέ οί ένίν. ανήρ ίππεύς ἐπέγραψε δὲ γράμματα λέγοντα τάδε ΔΑ-ΡΕΙΟΣ Ο ΥΣΤΑΣΠΕΟΣ ΣΥΝ ΤΕ ΤΟΥ ΊΠΠΟΥ ΤΗι ΑΡΕΤΗι (τὸ οὔνομα λέγων) ΚΑΙ ΟΙΒΑΡΕΟΣ ΤΟΥ ΊΠΠΟΚΟΜΟΥ, ΈΚΤΗΣΑΤΟ ΤΗΝ ΠΕΡΣΕ-

89 ΩΝ ΒΑΣΙΛΗΙΗΝ. Ποιήσας δὲ ταῦτα ἐν Πέρσησι, άρχας κατεστήσατο είκοσι, τας αυτοί καλέουσι σατραπηίας. καταστήσας δε τας άρχας και άρχοντας επιστήσας, ετάξατο φόρους οί προσιέναι κατά έθνεά τε, καὶ πρὸς τοίσι έθνεσι τούς πλησιοχώρους προστάσσων, καὶ ύπερ-Βαίνων τους προσενέας, άλλοισι άλλα τὰ έκαστέρω έθνεα νέμων. 'Αρχας δε και φόρων πρόσοδον την επέτεον κατα τάδε διείλε. τοίσι μεν αυτών αργύριον απαγινέουσι, είρητο Βαβυλώνιον σταθμον τάλαντον απαγινέειν τοῖσι δε χρυσίον απαγινέουσι, Εύβοϊκόν. τὸ δε Βαβυλώνιον τάλαντον δύναται Ευβοίδας έβδομήκοντα μνέας. Έπὶ γάρ Κύρου άρχοντος, καὶ αὖτις Καμβύσεω, ἦν κατεστηκὸς οὐδεν φόρου πέρι, ἀλλά δώρα ἀγίνεον. διά δὲ ταύτην την ἐπίταξιν τοῦ φόρου, καὶ παραπλήσια ταύτη άλλα. λέγουσι Πέρσαι, ώς Δαρείος μεν ήν κάπηλος Καμβύσης δέ, δεσπότης. Κύρος δέ, πατήρι ὁ μέν, ὅτι ἐκαπήλευε πάντα τὰ πρήγματα ὁ δὲ, ὅτι χαλεπός τε ἡν καὶ ὁλίγωρος ὁ δὲ, ὅτι ἢπιός τε, καὶ ἀγαθά σφι πάντα ἐμηγα-

90 νήσατο. 'Απὸ μεν δη 'Ιώνων, καὶ Μαγνήτων τῶν ἐν τῆ Ασίη, και Λίολέων, και Καρών, και Λυκίων, και Μιλυέων, καὶ Παμφύλων, (είς γάρ ην οἱ τεταγμένος φόρος οὖτος,) προσή ε τετρακόσια τάλαντα άργυρίου. ὁ μεν δή πρώτος οὖτός οἱ νομὸς κατεστήκεε. `Από δὲ Μυσών, καὶ Λυδών, καὶ Λασονίων, καὶ Καβαλίων, καὶ Ύγεννέων, πεντακόσια τάλαντα. νομὸς δευτέρος οὖτος. 'Απὸ δέ Έλ-λησποντίων, τῶν ἐπὶ δεξιὰ ἐσπλέοντι, καὶ Φρυγῶν, καὶ Θρηίκων των έν τη 'Ασίη, καὶ Παφλαγόνων, καὶ Μαριανδυνών, καὶ Συρίων, έξήκοντα καὶ τριηκόσια ην τάλαντα φόρος. νομός τρίτος ούτος. Από δὲ Κιλίκων, ίπποι τε λευκοί έξήκοντα καὶ τριηκόσιοι, έκάστης ήμέρης είς γινόμενος, καὶ τάλαντα αργυρίου πεντακόσια. τούτων τεσσεράκοντα μέν καὶ έκατον ές την φρουρέουσαν ίππον την Κιλικίην χώρην αναισιμοῦτο, τα δὲ τριηκόσια καὶ έξήκοντα Δαρείω έφοίτα. νομός τέταρτος ούτος. 'Από δε Ποσειδηίου πόλιος, την 'Αμφίλοχος δ 'Αμφιάρεω 91 οίκισε έπ' ούροισι τοῖσι Κιλίκων τε καὶ Σύρων, ἀρξάμενον άπὸ ταύτης μέχρι Αἰγύπτου, πλην μοίρης της 'Αραβίων, (ταῦτα γάρ ἦν ἀτελέα,) πεντήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα φόρος ήν. ἔστι δὲ ἐν τῶ νομῶ τούτω Φοινίκη τε πάσα, καὶ Συρίη ή Παλαιστίνη καλεομένη, καὶ Κύπρος. νομός πέμπτος ούτος. 'Απ' Αἰγύπτου δὲ, καὶ Λιβύων των προσεχέων Αιγύπτω, και Κυρήνης τε και Βάρκης, (ες γαρ του Αιγύπτιου νομου αξται έκεκοσμέατο.) έπτακόσια προσήϊε τάλαντα, πάρεξ τοῦ ἐκ τῆς Μοίριος λίμνης γινομένου άργυρίου, τὸ ἐγίνετο ἐκ τῶν ἰχθύων. τούτου τε δή χωρίς τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ ἐπιμετρουμένου σίτου προσήϊε έπτακόσια τάλαντα προς γάρ δύο καὶ δέκα μυριάσι Περσέων τε τοῖσι ἐν τῷ Λευκῷ τείχει τῷ έν Μέμφι κατοικημένοισι καταμετρέουσι, καὶ τοῖσι τούτων ἐπικούροισι. νομὸς ἔκτος οὖτος. Σατταγύδαι δὲ, καὶ Γανδάριοι, καὶ Δαδίκαι τε καὶ Απαρύται, ἐς τώϋτὸ τεταγμένοι, έβδομήκοντα καὶ έκατὸν τάλαντα προσέφερου νομός ούτος εβδομος. ἀπὸ Σούσων δὲ, καὶ τῆς άλλης Κισσίων χώρης, τριηκόσια νομός όγδοος υξτος. Από Βαβυλώνος δὲ, καὶ τῆς λοιπῆς ᾿Ασσυρίης, χίλιά 92 οί προσήϊε τάλαντα άργυρίου, και παίδες έκτομίαι πευ-τακόσιοι· νομός είνατος ούτος. 'Απὸ δὲ 'Αγβατάνων καὶ της λοιπης Μηδικης, καὶ Παρικανίων, καὶ 'Ορθοκορυβαντίων, πεντήκοντά τε καὶ τετρακόσια τάλαντα νομὸς δέκατος οὖτος. Κάσπιοι δὲ καὶ Παυσίκαι, Παντίμαθοί τε καὶ Δαρεῖται, ἐς τώυτὸ συμφέροντες, διηκίσια τάλαντα ἀπαγίνεον. νομὸς ἐνδέκατος οὖτος. ᾿Απὸ Βακτριανῶν δὲ μέχρι Λίγλῶν, ἐξήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα φόρος

93 ήν. νομός δυαδέκατος οὖτος. Από Πακτυϊκής δὲ, καὶ ᾿Αρμενίων, καὶ τῶν προσεχέων μέχρι τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου, τετρακόσια τάλαντα. νομός τρίτος καὶ δέκατος οὖτος. ᾿Απὸ δὲ Σαγαρτίων, καὶ Σαραγγέων, καὶ Θαμααίων, καὶ Οὐτίων, καὶ Μίκων, καὶ τῶν ἐν τῆσι νήσοισι οἰκεόντων τῶν ἐν τῆ Ἦτους καλ ποικίζει βασιλεὺς, ἀπὸ τούτων πάντων ἐξακόσια τάλαντα ἐγίνετο φόρος. νομὸς τέταρτος καὶ δέκατος οὖτος. Σάκαι δὲ καὶ Κάσπιοι πεντήκοντα καὶ διηκόσια ἀγίνεον τάλαντα. νομὸς πέμπος καὶ δέκατος οὖτος. Πάρθοι δὲ, καὶ Χοράσμιοι, καὶ Σόγδοι τε καὶ Ἦλρειοι. τριηκόσια τάλαντα. νομὸς ἕκτος

94 και δέκατος οὖτος. Παρικάνιοι δὲ, καὶ Αἰθίοπες οἱ ἐκ τῆς ᾿Ασίης, τετρακόσια τάλαντα ἀπαγίνεον νομὸς ἔβδομος καὶ δέκατος οὖτος. Ματιηνοῦσι δὲ, καὶ Σάσπειρσι, καὶ ᾿Αλαροδίοισι διηκόσια ἐπετέτακτο τάλαντα. νομὸς ὄγδοος καὶ δέκατος οὖτος. Μόσχοισι δὲ, καὶ Τιβαρηνοῦσι, καὶ Μάκρωσι, καὶ Μοσσυνοίκοισι, καὶ Μαρσὶ, τριηκόσια τάλαντα προείρητο. νομὸς εἴνατος καὶ δέκατος οὖτος. Ἰνδῶν δὲ πλῆθός τε πολλῷ πλεῖστόν ἐστι πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ἀνθρώπων, καὶ φόρον ἀπαγίνεον πρὸς πάντας τοὺς ἄλλονς, έξηκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα

παντας τους άλλους, εξηκουτα και τριηκοσία ταλαυτα 5 ψήγηματος. νομός εἰκοστός οὖτος. Τό μὲν δη ἀργήτριον τό Βαβυλώνιον πρός το Εὐβοϊκὸν συμβαλλεόμενον τάλαντον γίνεται τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσια καὶ εἰνακισχίλια τάλαντα. τὸ δὲ χρυσίον τρισκαιδεκαστάσιον λογιζόμενον, τὸ ψήγμα εὐρίσκεται ἐὸν Εὐβοϊκῶν ταλιντων ογδώκοντα καὶ ἐξακοσίων καὶ τετρακισχιλίων. τούτων ὧν πάντων συντιθεμένων τὸ πλήθος, Εὐβοϊκὰ τάλαντα συνελέγετο ἐς τὸν ἐπέτειον φόρον Δαρείω μύρια καὶ τετρακισχίλια καὶ πεντακόσια καὶ ἐξήκοντα: τὸ δ΄

96 έτι τούτων έλασσον ἀπιείς, οὐ λέγω. Οὖτος Δαρείω προσήϊε φόρος ἀπό τε τῆς ᾿Ασίης, καὶ τῆς Λιβύης ὀλι-

γαχόθεν. προϊόντος μέντοι τοῦ χρόνου, καὶ ἀπὸ νήσων προσήιε ἄλλος φόρος, καὶ τῶν ἐν τῆ Εὐρώπη μέχρι Θεσσαλίης οἰκημένων. Τοῦτον τὸν φόρον θησαυρίζει ὁ βασιλεὺς τρόπω τοιῷδε. ἐς πίθους κεραμίνους τήξας καταχέευ πλήσας δὲ τὸ ἄγγος, περιαιρέει τὸν κέραμον. ἐπεὰν δὲ δεηθῆ χρημάτων, κατακόπτει τοσοῦτο ὅσου ὰν ἐκάστοτε δέηται.

Αίται μέν νυν άρχαί τε ήσαν, καὶ φόρων ἐπιτάξιες. 97 ή Περσίς δε χώρη μουνη μοι ουκ εϊρηται δασμοφόρος ἀτελέα γὰρ Πέρσαι νέμονται χώρην. Οίδε δε φόρον μεν οὐδένα ἐτάχθησαν φέρειν, δώρα δὲ ἀγίνεον Αἰθίοπες οί πρόσουροι Αίγύπτω, τους Καμβύσης έλαύνων έπὶ τους Μακροβίους Αιθίοπας κατεστρέψατο οὶ περί τε Νύσην την ίρην κατοίκηνται, καὶ τῷ Διονύσφ ἀνάγουσι τὰς όρτάς. ούτοι οι Αίθίοπες, και οι πλησιόχωροι τούτοισι, σπέρματι μεν χρέωνται τῶ αὐτῶ τῶ καὶ οἱ Καλαντίαι Ίνδοί οἰκήματα δὲ έκτηνται κατάγαια. οὖτοι συναμφότεροι διὰ τρίτου έτεος ἀγίνεον, ἀγινέουσι δὲ καὶ τὸ μέχρι έμεῦ, δύο χοίνικας ἀπύρου χρυσίου, καὶ διηκοσίας φαλαγγας έβένου, καὶ πέντε παίδας Αίθίοπας, καὶ ἐλέφαντος οδόντας μεγάλους είκοσι. Κόλχοι δε ετάξαντο ές την δωρεήν, καὶ οἱ προσεχέες μέχρι τοῦ Καυκάσιος οὐρεος. ές τούτο γάρ τὸ οὖρος ὑπὸ Πέρσησι ἄρχεται τὰ δὲ πρὸς Βορήν ἄνεμον τοῦ Καυκάσιος Περσέων οὐδεν έτι φροντίζει. οὖτοι ὧν δῶρα. τὰ ἐτάξαντο, ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ διὰ πεντετηρίδος αγίνεον, έκατον παίδας, καὶ έκατον παρθένους. 'Αράβιοι δὲ χίλια τάλαντα ἀγίνεον λιβανωτοῦ ἀνὰ πῶν ἔτος. Ταῦτα μὲν οὖτοι δῶρα πάρεξ τοῦ φόρου βασιλέϊ ἐκόμιζον.

Τον δέ χρυσον τοῦτον τον πολλον οι Ἰνδοὶ, ἀπ' οὖ το 98 ψῆγμα τῷ βασιλέῖ τὸ εἰρημένον κομίζουσι, τρόπῳ τοιῷδε κτέωνται. "Εστι τῆς Ἰνδικῆς χώρης τὸ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ψάμμος. τῶν γὰρ ἡμεῖς ἴδμεν, τῶν καὶ πέρι ἀτρεκές τι λέγεται, πρῶτοι πρὸς ηῷ καὶ ἡλίου ἀνατολὰς οἰκέουσι ἀνθρώπων τῶν ἐν τῆ ᾿Ασίη Ἰνδοί· Ἰνδῶν γὰρ τὸ πρὸς τὴν ηῷ ἐρημίη ἐστὶ, διὰ τὴν ψάμμον. "Εστι δὲ πολλὰ ἔθνεα Ἰνδῶν, καὶ οὖκ ὁμόφωνά σφισι. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν νομάδες εἰσί· οἱ δὲ, οὔ. οἱ δὲ ἐν τοῖσι ἔλεσι οἰκέ-

ουσι τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἰχθύας σιτέονται ωμοὺς, τοὺς αίρέουσι ἐκ πλοίων καλαμίνων ὁρμεώμενοι. καλάμου δὲ ἐν γόνυ πλοῖον ἕκαστον ποιέεται. οὖτοι μὲν δὴ τῶν Ἰνδῶν ψορέουσι ἐσθῆτα φλοῦνην ἐπεὰν ἐκ τοῦ ποταμοῦ φλοῦν ἀμήσωσι καὶ κόψωσι, τὸ ἐνθεῦτεν φορμοῦ τρόπον κατα-

99 πλέξαντες, ώς θώρηκα ἐνδυνέουσι. "Αλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν πρὸς ἢῶ οἰκέοντες τούτων, νομάδες εἰσὶ, κρεῶν ἐδεσταὶ ώμῶν καλέονται δὲ Παδαῖου νομαίοισι δὲ τοιοῖσδε λέγονται χρῶσθαι. ὡς ἄν κάμη τῶν ἀστῶν, ἤν τε γυνη ἤν τε ἀνὴρ, τὸν μὲν ἄνδρα ἄνδρες οἱ μάλιστά οἱ ὁμιλέοντες κτείνονσι, φάμενοι αὐτὸν τηκόμενου τῆ νούσω τὰ κρέα σφίσι διαφθείρεσθαι. ὁ δὲ ἄπαρνός ἐστι μὴ μὲν νοσέειν οἱ δὲ, οὐ συγγινωσκόμενοι, ἀποκτείναντες κατευωχέονται. ἢν δὲ γυνὴ κάμη, ὡσαὐτως αἱ ἐπιχρεώμεναι μάλιστα γυναῖκες ταὐτὰ τοῖσι ἀνδράσι ποιεῦσι. τὸν γὰρ δὴ ἐς γῆρας ἀπικόμενου θύσαντες κατευωχέονται. ἐς δὲ τοὐτου λόγον οῦ πολλοί τυνες αὐτῶν ἀπικνέονται πρὸ γὰρ τοῦ τὸν ἐς 100 νοῦσον πίπτοντα πάντα κτείνουσι. 'Ετέρων δὲ ἐστι Ἰν-

00 νοῦσον πίπτοντα πάντα κτείνουσι. Ετέρων δέ έστι Ίνδῶν ὅδε ἄλλος τρόπος οἴτε κτείνουσι οὐδὲν ἔμψυχον, οὕτε τι σπείρουσι, οὔτε οἰκίας νομίζουσι ἐκτῆσθαι ποιηφαγέουσι δὲ, καὶ αὐτοῖσί ἐστι ὅσον κέγχρος τὸ μέγαθος ἐν κάλνκι, αὐτόματον ἐκ τῆς γῆς γινόμενον τὸ συλλέγοντες, αὐτῆ κάλνκι ἔψουσί τε καὶ σιτέονται. ὡς δ΄ ἃν ἐς νοῦσον αὐτῶν πέση, ἐλθῶν ἐς τὴν ἔρημον κέεται φρον-01 τίζει δὲ οὐδὲς κῆτ ἀποθανόντος οὐτες κόμνουτος Μίξιο

101 τίζει δὲ οὐδεὶς οὖτ ἀποθανόντος, οὖτε κάμνοντος. Μίξις δὲ τούτων τῶν Ἰνδῶν τῶν κατέλεξα πάντων ἐμφανής ἐστι, κατάπερ τῶν προβάτων καὶ τὸ χρῶμα φορέουσι ὁμοῖον πάντες καὶ παραπλήσιον Αἰθίοψι. ἡ γουὴ δὲ αὐτῶν, τὴν ἀπίενται ἐς τὰς γυναῖκας, οὐ, κατάπερ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἐστὶ λευκὴ, ἀλλὰ μέλαινα, κατάπερ τὸ χρῶμα τοιαύτην δὲ καὶ Αἰθίοπες ἀπίενται θορήν. οὖτοι μὲν τῶν Ἰνδῶν ἐκαστέρω τῶν Περσέων οἰκέουσι, καὶ πρὸς νότου ἀνέμου καὶ Δαρείου βασιλέος οὐδαμὰ ὑπήκουσαν

102 "Αλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν Κασπατύρω τε πόλι καὶ τῆ Πακτυϊκῆ χώρη εἰσὶ πρόσουροι, πρὸς ἄρκτου τε καὶ βορέω ἀνέμων κατοικημένοι τῶν ἄλλων Ἰνδῶν, οὶ Βακτρύσιστι παραπλησίην ἔχουσι δίαιταν. οὕτοι καὶ μαχιμώτατοί εἰσι Ἰνδῶν, καὶ οἱ ἐπὶ τὸν χρυσὸν στελλόμενοι εἰσὶ οῦτοι.

κατά γάρ τοῦτό ἐστι ἐρημίη διὰ τὴν ψάμμοι ἐν δὴ ὧν τη έρημίη ταύτη καὶ τη Ψάμμω γίνονται μύρμηκες, μεγάθεα έγοντες κυνών μεν ελάσσονα, άλωπεκεων δε μεζονα. είσι γάρ αὐτῶν καὶ παρὰ βασιλέϊ τῶν Περσέων, ἐνθεῦτεν θηρευθέντες. οῦτοι ὧν οἱ μύρμηκες, ποιεύμενοι οἴκησιν ύπο γην, αναφορέουσι την ψάμμον, κατάπερ οί έν τοίσι "Ελλησι μύρμηκες, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσὶ δὲ καὶ τὸ είδος όμοιότατοι. ή δε ψάμμος ή αναφερομένη έστι γρυσῖτις. Ἐπὶ δὴ ταύτην τὴν ψάμμον στέλλονται ἐς τὴν ἐρῆμον οἱ Ἰνδοὶ, ζευξάμενος ἕκαστος καμήλους τρεῖς, σειρηφόρου μεν έκατερωθεν έρσενα παρέλκειν, θήλεαν δε. ές μέσον έπι ταύτην δη αυτός αναβαίνει, επιτηδεύσας όκως άπὸ τέκνων ώς νεωτάτων αποσπάσας ζεύξη. αί γάρ σφι κάμηλοι ίππων οὐκ ήσσονες ές ταχύτητά εἰσι χωρίς δὲ, ἄχθεα δυνατώτεραι πολλον φέρειν. Τὸ μὲν δή εἶδος 103 όκοιον τι έχει ή καμηλος, επισταμένοισι τοίσι Έλλησι οὐ συγγράφω τὸ δὲ μὴ ἐπιστέαται αὐτῆς, τοῦτο φράσω. κάμηλος έν τοίσι οπισθίοισι σκέλεσι έχει τέσσερας μηρούς, καὶ γούνατα τέσσερα τὰ δὲ αἰδοῖα διὰ τῶν ὀπισθίων σκελέων πρός την ουρην τετραμμένα. Οί δὲ δη Ἰνδοί 104 τρόπω τοιούτω καὶ ζεύξει τοιαύτη χρεώμενοι, ελαύνουσι έπὶ τὸν χρυσὸν, λελογισμένως ὅκως ἀν καυμάτων τῶν θερμοτάτων εόντων έσονται εν τη άρπαγη ύπο γάρ τοῦ καύματος οι μύρμηκες άφανέες γίνονται ύπο γην. θερμότατος δέ έστι ο ήλιος τούτοισι τοίσι ανθρώποισι τὸ έωθινόν ου, κατάπερ τοῖσι άλλοισι, μεσαμβρίης άλλ' ύπερτείλας, μέγρις οὖ άγορης διαλύσιος. τοῦτον δὲ τὸν χρόνον καίει πολλώ μάλλον ή τῆ μεσαμβρίη τὴν Έλ-λάδα, οὕτως ὥστ' ἐν ὕδατι λόγος αὐτούς ἐστι βρέχεσθαι τηνικαῦτα. μεσοῦσα δὲ ἡ ἡμέρη σχεδὸν παραπλησίως καίει τούς τε άλλους ανθρώπους και τους Ίνδούς. αποκλιναμένης δε της μεσαμβρίης, γίνεται σφι δ ήλιος κατάπερ τοίσι άλλοισι ὁ έωθινός καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἐπιὼν έπι μάλλον ψύχει, ές δ έπι δυσμήσι έων, και το κάρτα ψύχει. Ἐπεὰν δὲ ἔλθωσι ἐς τὸν χῶρον οἱ Ἰνδοὶ ἔχοντες 105 θυλάκια, ἐμπλήσαντες ταῦτα τῆς ψάμμου, τὴν ταχίστην έλαύνουσι όπίσω. αὐτίκα γὰρ οἱ μύρμηκες, όδμῆ (ώς δὴ λέγεται ύπο Περσέων) μαθόντες, διώκουσι είναι δε τα-

χύτητα οὐδενὶ έτέρω όμοῖον, οὕτω ὥστε, εἰ μὴ προλαμβάνειν τοὺς Ἰνδοὺς τῆς όδοῦ ἐν ῷ τοὺς μύρμηκας συλλέγεσθαι, οὐδένα ἄν σφεων ἀποσώζεσθαι. τοὺς μέν νυν
ἔρσενας τῶν καμήλων (εἶναι γὰρ ἤσσονας θεῖν τῶν θηλέων) καὶ παραλύεσθαι, ἐπελκομένους οὐκ όμοῦ ἀμφοτέρους·
τὰς δὲ θηλέας, ἀναμιμνησκομένας τῶν ἔλιπον τέκνων, ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδέν. Τὸν μὲν δὴ πλέω τοῦ χρυσοῦ οὕτω οἱ Ἰνδοὶ κτῶνται, ὡς Πέρσαι φασί· ἄλλος δὲ σπα-

νιώτερός έστι, έν τῆ χώρη όρυσσόμενος.

106 Αί δ' ἐσχατιαί κως τής οἰκουμένης τὰ κάλλιστα ἔλαχον, κατάπερ ή 'Ελλὰς τὰς ὥρας πολλόν τι κάλλιστα κεκραμένας ἔλαχε. τοῦτο μὲν γὰρ, πρὸς τὴν ἕω ἐσχάτη τῶν οἰκεομένων ή 'Ινδική ἐστι, ὥσπερ δλίγον πρότερον εἰρηκα. ἐν ταύτη, τοῦτο μὲν, τὰ ἔμψυχα τετράποδὰ τε καὶ τὰ πετηνὰ πολλῷ μέζω ἢ ἐν τοῖσι ἀλλοισι χωρίσισί ἐστι, πάρεξ τῶν ἵππων τοῦτφ δὲ ἐσσοῦνται ὑπό τῶν Μηδικῶν, Νισαίων δὲ καλευμένων ἵππων. τοῦτο δὲ, χρυσὸς ἄπλετος αὐτόθι ἐστί' ὁ μὲν, ὀρυσσόμενος ὁ δὲ, καταφορεύμενος ὑπὸ ποταμῶν ὁ δὲ, ὥσπερ ἐσήμηνα, άρπαζόμενος. τὰ δὲ δένδρεα τὰ ἄγρια αὐτόθι φέρει καρπὸν εἰρια, καλλονῆ τε προφέροντα καὶ ἀρετῆ τῶν ἀπὸ τῶν ὁἰων καὶ ἐσθῆτι οἱ Ἰνδοὶ ἀπὸ τοῦτων τῶν δενδρέων 107 χρέωνται. Πρὸς δ' αὖ μεσαμβρίης ἐσχάτη 'Αραβίη τῶν 107 χρέωνται.

107 χρέωνται. Πρὸς δ' αὖ μεσαμβρίης ἐσχάτη ᾿Αραβίη τῶν οἰκοριένων χωρέων ἐστί· ἐν δε ταὐτη λιβανωτός τέ ἐστι μούνη χωρέων πασέων φυόμενος, καὶ σμύρνη, καὶ κασίη, καὶ κιννάμωμον, καὶ λήδανον. ταῦτα πάντα, πλην τῆς σμύρνης, δυσπετέως κτέωνται οἱ ᾿Αράβιοι. Τὸν μέν γε λιβανωτὸν συλλέγουσι, τὴν στύρακα θυμιῶντες, τὴν ἐς Ἕλληνας Φοίνικες ἐξάγουσι· ταὐτην θυμιῶντες λαμβάνουσι. τὰ γὰρ δένδρεα ταῦτα τὰ λιβανωτοφόρα ἄφιες ὑπόπτεροι, μικροὶ τὰ μεγάθεα, ποικίλοι τὰ ἔίδεα, φυλάσσουσι, πλήθεῖ πολλοὶ περὶ δένδρον ἔκαστον οὖτοι οἵπερ ἐπ Αίγνπτον ἐπιστρατεύονται. οὐδενὶ δὲ ἄλλφ ἀπελαυνονται ἀπὸ τῶν δευδρέων, ἢ τῆς στύρακος τῷ καπνῷ.

108 Λέγουσι δὲ καὶ τόδε Λράβιοι, ὡς πᾶσα ἀν γὴ ἐπίμπλατο τῶν ὀφίων τούτων, εἰ μὴ γίνεσθαι κατ' αὐτοὺς οἶόν τι κατὰ τὰς ἐχίδνας ὴπιστάμην γίνεσθαι. Καὶ κως τοῦ θείου ἡ προνοίη, ὥσπερ καὶ οἰκὸς, ἔστι ἐοῦσα σοφή. ὅσα

μεν γάρ ψυχήν τε δειλά καὶ εδώδιμα, ταθτα μεν πάντα πολύγονα πεποίηκεν, ίνα μη ἐπιλίπη κατεσθιόμενα όσα δὲ σγέτλια καὶ ἀνιηρὰ, ὀλιγόγονα, τοῦτο μὲν, ὅτι ὁ λαγὸς ὑπὸ παντὸς θηρεύεται θηρίου καὶ ὅρνιθος καὶ ἀνθρώπου, ούτω δή τι πολύγονόν έστι, έπικυΐσκεται μοῦνον παντων θηρίων καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῆ γαστρί τὸ δὲ, ψιλόν τὸ δὲ, ἄρτι ἐν τῆσι μήτρησι πλάσσεται τὸ δὲ, ἀναιρέεται. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτό ἐστι. ή δὲ δὴ λέαινα, ἐὸν ἰσχυρότατον καὶ θρασύτατον, ἄπαξ ἐν τῷ βίω τίκτει εν τίκτουσα γὰρ, συνεκβάλλει τῷ τέκνω τάς μήτρας. τὸ δὲ αἴτιον τούτου τόδε ἐστί ἐπεὰν ὁ σκύμνος έν τῆ μήτρη έων ἄρχηται διακινεόμενος, ὁ δὲ, ἔχων ουυχας θηρίων πολλον πάντων οξυτάτους, αμύσσει τας μήτρας αὐξανόμενός τε δή πολλώ μάλλον ἐσικνέεται καταγνάφων πέλας τε δη ὁ τόκος ἐστὶ, καὶ τὸ παράπαν λείπεται αιτέων ύγιες ουδε έν. "Ως δε και αι έχιδναί τε, 100 καὶ οἱ ἐν ᾿Αραβίοισι ὑπόπτεροι ὄφιες, εἰ ἐγίνοντο ὡς ή φύσις αὐτοῖσι ὑπάρχει, οὐκ αν ἦν βιώσιμα ἀνθρώποισι. νῦν δ', ἐπεὰν θορνύωνται κατὰ ζεύγεα, καὶ ἐν αὐτῆ ἢ ὁ έρσην τη εκποιήσει, απιευμένου αυτού την γονην, ή θήλεα άπτεται της δειρης, και έμφυσα, ουκ ανίει πρίν αν διαφάγη. ὁ μεν δη έρσην ἀποθνήσκει τρόπω τω εἰρημένω. ή δε θήλεα τίσιν τοιήνδε αποτίνει τῷ ἔρσενι τῷ γονεῖ τιμωρέοντα έτι εν τη γαστρί εόντα τὰ τέκνα, διεσθίει την μήτραν. διαφαγόντα δε την νηδύν αὐτης, ούτω την έκδυσιν ποιέεται. οί δὲ ἄλλοι ὄφιες, ἐόντες ἀνθρώπων οὐ δηλήμονες, τίκτουσί τε ωα, καὶ ἐκλέπουσι πολλόν τι χρήμα των τέκνων. αί μεν δή νυν έχιδναι κατά πάσαν την γην είσι οι δε υπόπτεροι εόντες, άθρόοι είσι εν τη 'Αραβίη, καὶ οὐδαμη ἄλλη κατά τοῦτο δοκέουσι πολλοὶ εἶναι. Τὸν μὲν δὴ λιβανωτὸν τοῦτον οὕτω κτῶνται ᾿Αράβιοι 110

Τον μεν δη λιβανωτόν τουτον ούτω κτώνται Άράβιοι την δε κασίην, ώδε. έπεὰν καταδήσωνται βύρσησι και δέρμασι ἄλλοισι πῶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον, πλην αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν, ἔρχονται ἐπὶ την κασίην. ἡ δὲ ἐν λίμνη φύεται οὐ βαθέη περὶ δὲ αὐτὴν καὶ ἐν αὐτῆ αὐλίζεταὶ κου θηρία πτερωτὰ, τῆσι νυκτερίσι προσείκελα μάλιστα, καὶ τέτριγε δεινὸν, καὶ ἐς ἀλκην ἄλκιμα. τὰ δη ἀπαμυνομένους ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, οὕτω δρέπειν τὴν

HEROD, II.

3

111 κασίην. Το δε δή κιννάμωμον έτι τούτων θωυμαστότερον συλλέγουσι. Όκου μεν γάρ γίνεται, καὶ ήτις μιν γη ή τρέφουσά έστι, οὐκ ἔχουσι εἰπεῖν πλην ὅτι, λόγω οἰκότι γρεώμενοι, εν τοισίδε χωρίοισί φασί τινες αὐτὸ φύεσθαι, έν τοῖσι ὁ Διόνυσος ἐτράφη. ὄρνιθας δὲ λέγουσι μεγάλας φορέειν ταῦτα τὰ κάρφεα, τὰ ἡμεῖς ἀπὸ Φοινίκων μαθόντες κιννάμωμον καλέομεν φορέειν δὲ τὰς ὄρνιθας ές νεοσσιάς, προσπεπλασμένας έκ πηλού πρός αποκρήμνοισι ούρεσι, ένθα πρόσβασιν ανθρώπω οὐδεμίαν είναι. πρὸς ών δή ταῦτα τοὺς 'Αραβίους σοφίζεσθαι τάδε βοών τε καὶ ὄνων τῶν ἀπογινομένων καὶ τῶν ἄλλων ὑποζυγίων τὰ μέλεα διαταμόντας ώς μέγιστα, κομίζειν ές ταῦτα τὰ χωρία καί σφεα θέντας άγχοῦ τῶν νεοσσιέων, ἀπαλλάσσεσθαι έκὰς αὐτέων τὰς δὲ ὄρνιθας καταπετεωμένας, τὰ των ύποζυγίων μέλεα αναφορέειν έπὶ τὰς νεοσσιάς τὰς δέ, οὐ δυναμένας ἴσχειν, καταρρήγνυσθαι ἐπὶ γῆν τοὺς δε, επιόντας, συλλέγειν ούτω το κιννάμωμον συλλεγόμε-

112 νον δὲ ἐκ τούτων ἀπικνέεσθαι ἐς τὰς ἄλλας χώρας. Τὸ δὲ δὴ λήδανον, τὸ καλέουσι Άράβιοι λάδανον, ἔτι τούτου θωυμασιώτερον γίνεται ἐν γὰρ δυσοδμοτάτω γινόμενοι, εἰωδέστατόν ἐστι. τῶν γὰρ αἰγῶν τῶν τράγων ἐν τοῖσι πώγωσι εὐρίοκεται ἐγγινόμενοι, οἶον γλοιὸς, ἀπὸ τῆς ὕλης. χρήσιμον δ' ἐς πολλὰ τῶν μύρων ἐστί θυμιῶσι

τε μάλιστα τοῦτο ᾿Αράβιοι.

113 Τοσαῦτα μὲν θυωμάτων πέρι εἰρήσθω ἀπόζει δὲ τῆς χώρης τῆς ᾿Αραβίης θεσπέσιον ὡς ήδυ. Δύο δὲ γένεα οἴων σφί ἐστι θώνματος ἄξια, τὰ οὐδαμόθι ἑτέρωθί ἐστι. τὰ μὲν αὐτέων ἔτερον ἔχει τὰς οὐρὰς μακρὰς, τριῶν πήχεων οὐκ ἐλιάσσονας τὰς εἰ τις ἐπείη σφι ἐπέλκειν, ἔλκεα ων ἔχοιεν, ἀνατριβομενέων πρὸς τῆ γῆ τῶν οὐρέων. νῦν ελ ἄπας τις τῶν ποιμένων ἐπίσταται ξυλουργέειν ἐς τοσοῦτο ἀμαξίδας γὰρ ποιεῦντες, ὑποδέουσι αὐτὰς τῆρι οὐρῆσι, ἐνὸς ἐκάστου κτήνεος τὴν οὐρὴν ἐπὶ ἀμαξίδα ἐκάστην καταδέοντες. τὸ δὲ ἔτερον γένος τῶν οἰων τὰς οὐρὰς πλατέας φορέουσι, καὶ ἐπὶ πῆχυν πλάτος.

114 'Αποκλινομένης δὲ μεσαμβρίης παρήκει πρὸς δύνοντα ἥλιον ἡ Αἰθιοπίη χώρη, ἐσχάτη τῶν οἰκεομένων αὐτη δὲ χρυσόν τε φέρει πολλὸν, καὶ ἐλέφαντας ἀμφιλαφέας, καὶ δένδρεα πάντα άγρια, καὶ έβενον, καὶ άνδρας μεγίστους

καὶ καλλίστους καὶ μακροβιωτάτους. Αὖται μέν νυν ἔν τε τῆ ᾿Ασίη ἐσχατιαί εἰσι καὶ ἐν τῆ 115 Λιβύη. Περί δὲ τῶν ἐν τῆ Εὐρώπη τῶν πρὸς ἐσπέρην έσχατιέων έχω μεν ούκ άτρεκέως λέγειν ούτε γάρ έγωγε ενδέκομαι 'Ηριδανόν τινα καλέεσθαι προς βαρβάρων ποταμόν, εκδιδόντα ες θάλασσαν την πρός βορην άνεμον, άπ' ότευ τὸ ήλεκτρον φοιτάν λόγος έστὶ, οὔτε νήσους οἶδα Κασσιτερίδας ἐούσας, ἐκ τῶν ὁ κασσίτερος ἡμῖν φοιτά. τούτο μεν γάρ, ό Ἡριδανὸς, αὐτὸ κατηγορέει τὸ οὔνομα ώς έστι Έλληνικον καὶ οὐ βάρβαρον, ὑπὸ ποιητέω δέ τινος ποιηθέν τοῦτο δὲ, οὐδενὸς αὐτόπτεω γενομένου οὐ δύναμαι ἀκοῦσαι, τοῦτο μελετῶν, ὅκως θάλασσά ἐστι τὰ ἐπέκεινα τῆς Εὐρώπης. ἐξ ἐσχάτης δ' ὧν ό τε κασσίτερος ήμιν φοιτά, και τὸ ήλεκτρον. Πρὸς δὲ ἄρκτου τῆς 116 Ευρώπης πολλώ τι πλείστος χρυσός φαίνεται έών όκως μεν γινόμενος, οὐκ έχω οὐδε τοῦτο ἀτρεκέως εἶπαι λέγεται δε ύπ' έκ των γρυπων άρπάζειν 'Αριμασπούς, άνδρας μουνοφθάλμους. πείθομαι δε ουδε τούτο, όκως μουν-όφθαλμοι ἄνδρες φύουται, φύσιν έχοντες την ἄλλην όμοίην τοίσι άλλοισι ανθρώποισι. Αί δή ων έσχατιαί οίκασι, περικληίουσαι την άλλην χώρην καὶ έντὸς ἀπέργουσαι, τὰ κάλλιστα δοκέοντα ἡμῖν εἶναι καὶ σπανιώτατα έχειν αὖται.

Έστι δὲ πεδίον ἐν τῆ ᾿Ασίη περικεκληϊμένον οὔρεϊ 117 πάντοθεν, διασφάγες δὲ τοῦ οὔρεός εἰσι πέντε. τοῦτο τὸ πεδίον ἢν μέν κοτε Χορασμίων, ἐν οὔροισι ἐὸν τῶν Χορασμίων τε αὐτῶν καὶ Ὑρκανίων, καὶ Πάρθων, καὶ Σαραγγέων, καὶ Θαμαναίων ἐπεί τε δὲ Πέρσαι ἔχουσι τὸ κράτος, έστι τοῦ βασιλέος. ἐκ δὴ ὧν τοῦ περικληίοντος ούρεος τούτου ρέει ποταμὸς μέγας, ούνομα δέ οἱ ἐστὶ "Ακης. οὖτος πρότερου μὲυ ἄρδεσκε, διαλελαμμένος πευταχοῦ, τῶν εἰρημένων τούτων τὰς χώρας, διὰ διασφάγος αγόμενος έκάστης έκάστοισι. ἐπεί τε δὲ ὑπὸ τῷ Πέρση είσι, πεπόνθασι τοιόνδε. Τὰς διασφάγας τῶν οὐρέων ἐνδείμας ὁ βασιλεύς, πύλας ἐπ' ἐκάστη διασφάγι ἔστησε. αποκεκληϊμένου δὲ τοῦ ύδατος τῆς διεξόδου, τὸ πεδίον τὸ έντὸς τῶν οὐρέων πέλαγος γίνεται, ἐνδιδόντος μὲν τοῦ

ποταμοῦ, ἔχουτος δὲ οὐδαμῆ ἐξήλυσιν. οὖτοι ἀν, οἴπερ ἔμπροσθεν ἐψθεσαν χράσθαι τῷ ὕδατι, οὐκ ἔχουτες αὐτῷ χράσθαι, συμφορῆ μεγάλη διαχρέωνται. τον μὲν γὰρ χειμῶνα ὕει σφι ὁ θεὸς, ὥσπερ καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρωποισι τοῦ δὲ θέρεος σπείρουτες μελίνην καὶ σήσαμον, χρηίσκοντο τῷ ὕδατι. ἐπεὰν ἀν μηδέν σφι παραδίδωται τοῦ ὕδατος, ἐλθόντες ἐς τοὺς Πέρσας αὐτοί τε καὶ γυναίκες, στάντες κατὰ τὰς θύρας τοῦ βασιλέος, βοῶσι ἀρυίμενοι. ὁ δὲ βασιλεύς τοῖσι δεομένοισι αὐτῶν μάλιστα ἐντέλλεται ἀνοίγειν τὰς πύλας τὰς ἐς τοῦτο φερούσας ἐπεὰν δὲ διάκορος ἡ γῆ σφέων γένηται πίνουσα τὸ ὕδωρ, αὕται μὲν αὶ πύλαι ἀποκληἴονται, ἄλλας δὶ ἐντέλλεται ἀνοίγειν τὸς πόρος τὰ μάλιστα τῶν λοιπῶν. ὡς δὲ ἐγὰ οἶδα ἀκούσας, χρήματα μεγάλα πρησσόμενος ἀνοίγει, πάρεξ τοῦ φόρου, ταῦτα μὲν δὶ ἔνει οἴτω.

118 Των δὲ τῷ Μάγῳ ἐπαναστάντων ἐπτὰ ἀνδρων, ἔνα αὐτῶν Ἰνταφέρνεα κατέλαβε, ὑβρίσαντα τάδε, ἀποθανεῖν αὐτίκα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν. ἤθελε ἐς τὰ βασιλήῖα ἐσελθῶν χρηματίσασθαι τῷ βασιλέῦ· καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ νόμος οὕτω εἶγα τοῖοι ἐπαναστᾶσι τῷ Μάγῳ, ἔσοδον εἶναι παρὰ βασιλέα ἀνευ ἀγγέλου, ἢν μὴ γυναικὶ τυγχώνη μισγόμενος ὁ βασιλεύς. οὕκων δὴ Ἰνταφέρνης ἐδικαίευ οὐδένα οἱ ἐσαγγεῖλαι· ἀλλ', ὅτι ἢν τῶν ἑπτὰ, ἐσιέναι ἤθελε. ὁ δὲ πυλουρὸς καὶ ὁ ἀγγελιηφόρος οὐ περιώρεον, φάμενοι τὸν βασιλέα γυναικι μίσγεσθαι. ὁ δὲ Ἰνταφέρνης, δοκέων σφέας ψεὐδεα λέγειν, ποιέει τοιάδε. σπασάμενος τὸν ἀκινάκεα, ἀποτάμνει αὐτῶν τά τε ὧτα καὶ τὰς ρίνας καὶ ἀνείρας περὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου, περὶ τοὺς αὐχέ-

119 νας σφέων ἔδησε, καὶ ἀπηκε. Οἱ δὲ τῷ βασιλεῖ δεικνύασι έωυτοὺς, καὶ τὴν αἰτίην εἰπον, δι ἡν πεπουθότες εἴησαν. Δαρεῖος δὲ, ἀρρωδήσας μὴ κοινῷ λόγιω οἱ ἔξ πεποιηκότες ἔωσι ταῦτα, μεταπεμπόμενος ἔνα ἔκαστον, ἀπεπειρῶτο γνώμης, εἰ συνέπαινοί εἰσι τῷ πεποιημένῳ. ἐπεί
τε δὲ ἔξέμαθε ώς οὐ σὺν ἐκείνοισι εἰη ταῦτα πεποιηκὸς,
ἔλαβε αὐτόν τε τὸν Ἰνταφέρνεα, καὶ τοὺς παίδας αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰκηίους πάντας, ἐλπίδας πολλὰς ἔχων
μετὰ τῶν συγγενέων μιν ἐπιβουλεύειν οἱ ἐπανάστασιν,
συλλαβών δέ σφεας, ἔδησε τὴν ἐπὶ θανάτω. Ἡ δὲ γωνὴ

τοῦ Ἰνταφέρνεος φοιτέουσα ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ βασιλέος, κλαίεσκε ων και εδυρέσκετο ποιεύσα δε αίει τωυτό τουτο, τὸν Δαρείον ἔπεισε οἰκτείραί μιν. πέμψας δὲ ἄγγελον, έλεγε τάδε " Ω γύναι, βασιλεύς τοι Δαρείος διδοί " ένα των δεδεμένων οἰκηίων ρίσασθαι, του βούλεαι έκ "πάντων." 'Η δε, βουλευσαμένη, ύπεκρίνατο τάδε "Εί " μεν δή μοι διδοί βασιλεύς ένος την Λυχην, αίρέσμαι έκ "πάντων τὸν ἀδελφεόν." Πυθόμενος δε Δαρείος ταῦτα, καὶ θωυμάσας τὸν λόγον, πέμψας ηγόρευς " Ω γύναι, " εἰρωτᾶ σε βασιλεύς, τίνα ἔχουσα γνώμην, τὸν ἄνδρα τε "καὶ τὰ τέκνα ἐγκαταλιποῦσα, τὸν ἀδελφεὸν είλευ περι-"είναι τοι δς και άλλοτριώτατός τοι των παίδων, και "ήσσον κεχαρισμένος τοῦ ἀνδρός ἐστι." 'Η δ' ἀμείβετο τοῖσδε " Ω βασιλεῦ, ἀνὴρ μέν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ " δαίμων εθέλοι, και τέκνα άλλα, εί ταθτα αποβάλοιμι " πατρός δὲ καὶ μητρός οὐκ ἔτι μευ ζωόντων, ἀδελφεὸς ἀν " ἄλλος οὐδενὶ τρύπω γένοιτο. ταύτη τῆ γνώμη χρεω-"μένη, ἔλεξα ταῦτα." Εὐ τε δὴ ἔδοξε τῷ Δαρείω εἰπεῖν ή γυνή, καί οι απήκε τουτόν τε τον παραιτέετο, και των παίδων του πρεσβύτατον, ήσθεις αυτή τους δε άλλους απέκτεινε πάντας. των μεν δη έπτα είς αὐτίκα τρόπω τῷ εἰρημένω ἀπολώλεε.

Καπὰ δέ κου μάλιστα τὴν Καμβύσεω νοῦσον ἐγένετο 120 τάδε. 'Υπὸ Κύρου κατασταθεὶς ἢν Σαρδίων ὑπαρχος 'Οροίτης, ἀνὴρ Πέρσης. οὖτος ἐπεθύμησε πρήγματος οἰκ οἴου οὐτε γάρ τι παθὼν οὕτε ἀκούσας μάταιον ἔπος πρὸς Πολυκράτεος τοῦ Σαμίου, οὕτε ίδὼν πρότερου, ἐπεθύμεε λαβὼν αὐτὰν ἀπολέσαι ὡς μὰν οἱ πλεῦνες λέγουσι, διὰ τοιἡνδε τινὰ αἰτίην. ἐπὶ τῶν βασιλέος θυρέων κατήμενον τόν τε 'Οροίτην καὶ ἄλλον Πέρσην, τῷ οὐνομα εἰναι Μιτροβάτεα, νομοῦ ἄρχοντα τοῦ ἐν Δασκυλείφ, τούτους ἐκ λόγων ἐς νείκεα συμπεσέειν. κρινομένων δὲ περὶ ἀρετής, εἰπεῖν τὸν Μιτροβάτεα τῷ 'Οροίτη, προφέροντα' "Σὰ γὰρ ἐν ἀνδρῶν λόγφ, δς βασιλέῖ νῆσον Σάμον πρὸς "τῷ σῷ νομῷ προσκειμένην οὐ προσεκτήσαο, ὁδε δὴ τι 'ἐοῦσαν εὐπετέα χειρωθῆναι; τὴν τῶν τις ἐπιχωρίων "πεντεκαίδεκα ὁπλίτησι ἐπαναστὰς ἔσχε, καὶ νῦν αὐτῆς 'πυραννείει." Οἱ μὲν δὴ μίν φασι τοῦτο ἀκούσαντα, καὶ

αλγήσαντα τῶ ὀνείδεϊ, ἐπιθυμῆσαι οὐκ οὕτω τὸν εἴπαντα ταῦτα τίσασθαι, ὡς Πολυκράτεα πάντως ἀπολέσαι, δι'

121 ου τινα κακώς ήκουσε. Οἱ δὲ ἐλάσσονες λέγουσι, πέμψαι 'Οροίτεα ἐς Σάμον κήρυκα, ὅτευ δὴ χρήματος δεησύμενον οὐ γὰρ ὧν δὴ τοῦτό γε λέγεται καὶ τὸν Πολυκράτεα τυχεῖν κατακείμενον ἐν ἀνδρεώνι, παρεῖναι δὲ οἱ καὶ 'Ανακρέοντα τὸν Τήτον καί κως, εἴτ ἐκ προνοίης αὐτὸν καταλογέοντα τὰ 'Οροίτεω πρήγματα, εἴτε καὶ συντυχίη τις τοιαύτη ἐπεγένετο· τόν τε γιὰρ κηρικι τὸν 'Οροίτεω παρελθόντα διαλέγεσθαι, καὶ τὸν Πολυκράτεα, τυχεῖν γὰρ ἐπεστραμμένον πρὸς τὸν τοῖχον, οὕτε τι μεταστραφῆναι,

122 ούτε ύποκρίνασθαι. Αἰτίαι μέν δη αῦται διφάσιαι λέγουται τοῦ θανάτου τοῦ Πολυκράτεος γενέσθαι πάρεστι δὲ πείθεσθαι ὁκοτέρη τις βούλεται αὐτέων. 'Ο δη ων 'Οροίτης, ίζομενος έν Μαγνησίη τη ύπερ Μαιάνδρου ποταμοῦ οἰκημένη, ἔπεμπε Μύρσον τὸν Γύγεω, ἄνδρα Λυδὸν, ές Σάμου αγγελίην φέροντα, μαθών τοῦ Πολυκράτεος τὸν νόον. Πολυκράτης γάρ έστι πρώτος των ήμεις ίδμεν Έλλήνων, ος θαλασσοκρατέειν έπενοήθη, πάρεξ Μίνωός τε τοῦ Κνωσσίου, καὶ εἰ δή τις ἄλλος πρότερος τούτου ήρξε της θαλάσσης της δε ανθρωπηίης λεγομένης γενεής Πολυκράτης έστὶ πρώτος, έλπίδας πολλάς έχων Ίωνίης τε καὶ νήσων ἄρξειν. μαθών ὧν ταῦτά μιν διανοεύμενον ό 'Οροίτης, πέμψας αγγελίην, έλεγε τάδε "'Οροίτης "Πολυκράτει ώδε λέγει. Πυνθάνομαι επιβουλεύειν σε "πρήγμασι μεγάλοισι, καὶ χρήματά τοι οὐκ είναι κατά "τὰ Φρονήματα. σὰ νῦν ὧδε ποιήσας, ὀρθώσεις μεν σεω-" υτον, σώσεις δε καὶ ἐμέ. ἐμοὶ γὰρ βασιλεύς Καμβύ-" σης έπιβουλεύει θάνατον, καί μοι τοῦτο έξαγγέλλεται " σαφηνέως. σὺ νῦν ἐμὲ ἐκκομίσας, αὐτὸν καὶ χρήματα, "τὰ μὲν αὐτῶν αὐτὸς ἔχε, τὰ δὲ ἐμὲ ἔα ἔχειν. είνεκέν " τε χρημάτων, άρξεις άπάσης της Ελλάδος. εί δέ μοι "ἀπιστέεις τὰ περὶ τῶν χρημάτων, πέμψον ὅστις τοι 123 "πιστότατος τυγχάνει ἐῶν, τῷ ἐγὼ ἀποδέξω." Ταῦτα

23 "πιστότατος τυγχάνει έων, τῷ ἐγω ἀποδέξω." Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πολυκράτης, ήσθη τε καὶ ἐβούλετο καί κως, ίμείρετο γὰρ χρημάτων μεγάλως, ἀποπέμπει πρῶτα κατο-ψόμενον Μαιάνδριον Μαιανδρίου, ἄνδρα τῶν ἀστῶν, ὅς οἱ ἦν γραμματιστής Ὁς χρόνω οὐ πολλῷ ὕστερον τούτων,

τὸν κόσμον τὸν ἐκ τοῦ ἀνδρεῶνος τοῦ Πολυκράτεος, ἐόντα άξιοθέητον, ανέθηκε πάντα ές τὸ Ἡραῖον. 'Ο δὲ 'Οροίτης, μαθών τον κατάσκοπον έόντα προσδόκιμον, έποίες τοιάδε. λάρνακας όκτω πληρώσας λίθων, πλην κάρτα Βραγέος τοῦ περὶ αὐτὰ τὰ χείλεα, ἐπιπολῆς τῶν λίθων γρυσον επέβαλε καταδήσας δε τας λάρνακας, είνε ετοίμας. έλθων δε ο Μαιάνδριος, και θεησάμενος, απηγηειλε τῶ Πολυκράτεϊ. Ὁ δὲ, πολλὰ μὲν τῶν μαντίων ἀπα-124 γορευόντων, πολλά δὲ τῶν Φίλων, ἐστέλλετο αὐτὸς ἀπιέναι πρός δέ, καὶ ίδούσης της θυγατρός όψιν ένυπνίου τοιήνδε εδόκεε οι τον πατέρα εν τω ήερι μετέωρον εόντα. λουσθαι μεν ύπο του Διος, χρίεσθαι δε ύπο του ήλίου. ταύτην ίδουσα την όψιν, παντοίη εγίνετο μη αποδημήσαι τον Πολυκράτεα παρά τον 'Οροίτεα καὶ δή καὶ ἰόντος αύτου έπι την πεντηκόντερον έπεφημίζετο. δ δέ οι ηπείλησε, ην σως απονοστήση, πολλόν μιν χρόνον παρθενεύεσθαι. ή δὲ ήρήσατο ἐπιτελέα ταῦτα γενέσθαι βούλεσθαι γὰρ παρθενεύεσθαι πλέω χρόνον η τοῦ πατρὸς ἐστερήσθαι. Πολυκράτης δέ, πάσης συμβουλίης άλογήσας. 125 έπλεε παρά τον 'Οροίτεα, άμα αγόμενος άλλους τε πολ λούς των εταίρων, εν δε δή και Δημοκήδεα τον Καλλιφώντος, Κροτωνιήτην, άνδρα ίητρον τε έόντα, καὶ την τέγνην ασκέοντα άριστα των κατ' έωυτόν, 'Απικόμενος δε ές την Μαγνησίην ο Πολυκράτης, διεφθάρη κακώς. ούτε έωυτου άξιως ούτε των έωυτου φρονημάτων ότι γάρ μη οι Συρηκοσίων γενόμενοι τύραννοι, οὐδὲ είς των άλλων Ελληνικών τυράννων άξιος έστι Πολυκράτει μεγαλοπρεπείην συμβληθήναι. αποκτείνας δέ μιν οὐκ άξίως άπηγήσιος 'Οροίτης, ανεσταύρωσε. των δέ οι έπομένων όσοι μεν ήσαν Σάμιοι, απήκε, κελεύων σφέας έωυτω χάριν είδεναι, εόντας ελευθέρους όσοι δε ήσαν ξείνοί τε καὶ δούλοι των επομένων, εν ανδραπόδων λόγω ποιεύμενος είγε. Πολυκράτης δε άνακρεμάμενος, επετέλεε πάσαν την όψιν της θυγατρός έλουτο μέν γάρ ύπο του Διώς Όκως ύοι, εχρίετο δε ύπο του ήλίου, ανιείς αύτος έκ του σώματος ικμάδα. Πολυκράτεος μεν δή αι πολλαί εύτυγίαι ές τούτο ετελεύτησαν, τη οί "Αμασις ο Λίγύπτου βασιλεύς προεμαντεύσατο.

126 Χρόνφ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ 'Οροίτεα Πολυκράτεος τίσιες μετῆλθον. μετὰ γὰρ τὸν Καμβύσεω θάνατον καὶ τῶν Μάγων τὴν βασιληἴην, μένων ἐν τῆσι Σάρδισι 'Οροίτης, ἀφέλει μὲν οὐδὲν Πέρσας, ὑπὸ Μήδων ἀπαραιρημένους τὴν ἀρχήν ὁ δὲ ἐν ταὐτη τῆ ταραχῆ κατὰ μὲν ἔκτεινε Μιτροβάτεα τὸν ἐκ Δασκυλείου ὑπαρχον, ὅς οἱ ἀνείδισε τὰ ἐς Πολυκράτεα ἔχοντα, κατὰ δὲ τοῦ Μιτροβάτεω τὸν παίδα Κρανάσπην, ἄνδρας ἐν Πέρσησι δοκίμους ἄλλα τε ἐξύβρισε παντοῖα, καί τινα ἀγγαρήϊον Δαρείου ἐλθόντα παρ' αὐτὸν, ὡς οὐ πρὸς ἡδονήν οἱ ἡν τὰ ἀγγγελλόμενα, κτείνει μιν ὁπίσω κομιζόμενον, ἀνδρας οἱ ὑπείσας κατ' ὁδόν ἀποκτείνας δὲ μιν, ἡφάνισε αὐτῷ

127 ἵππω. Δαρείος δὲ ὡς ἔσχε την ἀρχην, ἐπεθύμεε τον Ὁροίτεα τίσασθαι, πάντων τε τῶν ἀδικημάτων είνεκεν, καὶ μάλιστα Μιτροβάτεω καὶ τοῦ παιδός. ἐκ μὲν δη τῆς ἰθείης στρατὸν ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἐδόκεε πέμπειν, ἄτε οἱ οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων, καὶ νεωστὶ ἔχων τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸν Ὀροίτεα μεγάλην τὴν ἰσχὺν πυνθανόμενος ἔχειν τὸν χίλιοι μὲν Περσέων ἐδορυφόρεον, εἶχε δὲ νομὸν τὸν τε Φρύγιον καὶ Λύδιον καὶ Ἰωνικόν. Πρὸς ταῦτα δη ὧν ὁ Δαρείος τάδε ἐμηχανήσατο. συγκαλέσας Περσέων τοὺς δοκιμωτάτους, ἔλεγέ σφι τάδε " Ω Πέρσαι, τίς ἄν μοι "τοῦτο ὑμέων ὑποστὰς ἐπιτελέσειε σοφίη, καὶ μὴ βίη τε "καὶ ὁμίλω; ἔνθα γὰρ σοφίης δέει, βίης ἔργον οὐδὲν, "ὑμέων δὴ ὧν τίς μοι 'Οροίτεα ἢ ζώοντα ἀγάγοι, ἢ ἀπο-"κτείνειε; ὸς ἀφέλησε μέν κω Πέρσας οὐδὲν, κακὰ δὲ "μεγάλα ἔοργε· τοῦτο μὲν, δύο ἡμέων ἡίστωσε, Μιτρο-"βάτεά τε καὶ τὸν παίδα αὐτοῦ· τοῦτο δὲ, καὶ τοὺς ἀνα-"καλέοντας αὐτὸν, καὶ πεμπομένους ὑπ' ἐμεῦ, κτείνει, "ὕβριν οὐκ ἀνάσχετον φαίνων. πρίν τι ὧν μέζον ἐξερ-"γάσασθαί μιν Πέρσας κακὸν, καταλαμπτέος ἐστὶ ἡμῶν

128 " θανάτω." Δαρείος μὲν ταῦτα ἐπειρώτα. τῷ δὲ ἄνδρες τριήκοντα ὑπέστησαν, αὐτὸς ἔκαστος ἐθέλων ποιέειν ταῦτα. ἐρίζοντας δὲ Δαρείος κατελάμβανε, κελεύων πάλλεσθαι παλλομένων δὲ, λαγχάνει ἐκ πάντων Βαγαῖος ὁ ᾿Αρτόντεω. λαχὼν δὲ ὁ Βαγαῖος ποιέει τοιάδε βιβλία γραψάμενος πολλὰ, καὶ περὶ πολλῶν ἔχοντα πρηγμάτων, ε ἡρηγίδά σφι ἐπέβαλε τὴν Δαρείου μετὰ δὲ, ἤιε ἔχων

ταθτα ἐς τὰς Σάρδις. ἀπικόμενος δὲ, καὶ 'Οροίτεω ἐς ὅψιν ἐλθὰν, τῶν βιβλίων ὲν ἔκαστον περιαιρεόμενος, ἐδίδον τῷ γραμματιστῆ τῷ βασιληῖῳ ἐπιλέγεσθαι· γραμματιστὰς δὲ βασιληῖους οἱ πάντες ὕπαρχοι ἔχονσι. ἀποπευρεώμενος δὲ τῶν δορυφόρων, ἐδίδον τὰ βιβλία ὁ Βαγαῖος, εἰ ἐνδεξαίατο ἀπόστασιν ἀπὸ 'Οροίτεω. ὁρέων δέ σφεας τά τε βιβλία σεβομένους μεγάλως, καὶ τὰ λεγόμενα ἐκ τῶν βιβλίων ἔτι μεζόνως, διδοῖ ἄλλο, ἐν τῷ ἐνῆν ἔπεα τάδε "'Ω Πέρσαι, βασιλεὺς Δαρεῖος ἀπαγορεύει "ὑμῦν μὴ δορυφορέειν 'Οροίτεα." Οἱ δὲ, ἀκούσαντες τούτων, μετῆκὰν οἱ τὰς αἰχμάς. ἰδῶν δὲ τοῦτό σφεας ὁ Βαγαῖος πειθομένους τῷ βιβλίω, ἐνθαῦτα δὴ θαρσήσας, τὸ τελευταῖον τῶν βιβλίων διδοῖ τῷ γραμματιστῆ, ἐν τῷ ἐγέγραπτο· "Βασιλεὺς Δαρεῖος Πέρσησι τοῖοι ἐν Σάρδισι "ἐντέλλεται κτείνειν 'Οροίτεα." Οἱ δὲ δορυφόροι ὡς ἡκουσαν ταῦτα, σπασάμενοι τοὺς ἀκινάκεας, κτείνουσι παραυτίκα μιν. Οὕτω δὴ 'Οροίτεα τὸν Πέρσην Πολυπαραυτίκα μιν.

κράτεος τοῦ Σαμίου τίσιες μετηλθον.

'Απικομένων δὲ καὶ ἀνακομισθέντων τῶν 'Οροίτεω 129 χρημάτων ές τὰ Σοῦσα, συνήνεικε χρόνω οὐ πολλῷ ὕστερον βασιλέα Δαρείον, εν άγρη θηρών αποθρώσκοντα από ίππου, στραφήναι τὸν πόδα. καί κως ἰσχυροτέρως ἐστράφη· δ΄ γάρ οἱ ἀστράγαλος ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων. νομίζων δὲ καὶ πρότερον περὶ ἐωυτὸν ἔχειν Λίγυπτίων τους δοκέοντας είναι πρώτους την ιητρικήν, τούτοισι έχρητο. οί δὲ, στρεβλοῦντες καὶ βιώμενοι τὸν πόδα, κακὸν μέζον έργάζοντο. ἐπ' έπτὰ μὲν δὴ ἡμέρας καὶ έπτὰ νύκτας ύπὸ τοῦ παρεόντος κακοῦ ὁ Δαρεῖος ἀγρυπνίησι εἴχετο. τη δε δη ζηδόη ημέρη έχοντί οι φλαύρως, παρακούσας τις πρότερου έτι ἐν Σάρδισι τοῦ Κροτωνιήτεω Δημοκήδεος την τέχνην, αγγέλλει τῷ Δαρείω ό δὲ ἄγειν μιν την ταχίστην παρ' έωυτον ἐκέλευσε. τον δὲ ώς ἐξεθρον ἐν τοῖσι Όροίτεω ανδραπόδοισι όκου δη απημελημένον, παρήγον ές μέσου, πέδας τε έλκοντα, καὶ ράκεσι ἐσθημένου. Στα- 130 θέντα δὲ ἐς μέσον εἰρώτα ὁ Δαρεῖος, τὴν τέχνην εἰ ἐπίσταιτο. ὁ δ' οὐκ ὑπεδέκετο, ἀρρωδέων μὴ ἑωυτὸν ἐκφήνας, τὸ παράπαν τῆς Ελλάδος ἢ ἀπεστερημένος. κατεφάνη δὲ τῷ Δαρείῳ τεχνάζειν, ἐπιστάμενος καὶ τοὺς

3-5

αγαγόντας αυτον εκέλευσε με στιγάς τε και κέντρα παραφέρειν ές τὸ μέσον. 'Ο δε ένθαθτα δη ων εκφαίνει, φάς ατρεκέως μεν οὐκ ἐπίστασθαι, ὁμιλήσας δὲ ἰητρῷ, Φλαύ-ρως ἔχειν τὴν τέχνην. μετὰ δὲ, ὡς οἱ ἐπέτρεψε, Ἑλληνικοίσι ίήμασι χρεώμενος, καὶ ήπια μετά τὰ ἰσχυρὰ προσάγων, ύπνου τέ μιν λαγχάνειν εποίεε, καὶ εν χρόνω ολίγω ίγιεα μιι εόντα απέδεξε, οὐδαμὰ ἔτι ελπίζοντα αρτίπουν έσεσθαι. Δωρέεται δή μιν μετά ταῦτα ὁ Δαρεῖος πεδέων χρυσέων δύο ζεύγεσι. ό δέ μιν ἐπείρετο, εί οι διπλήσιον το κακον ἐπίτηδες νέμει, ὅτι μιν ὑγιέα ἐποίησε. ήσθεὶς δὲ τῷ ἔπεϊ ὁ Δαρεῖος, ἀποπέμπει μιν παρὰ τὰς έωυτοῦ γυναίκας. παράγοντες δε οί εὐνοῦχοι, έλεγον πρός τὰς γυναίκας, ώς βασιλέι ούτος είη ός την ψυχην ἀπέδωκε. ύποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἐκάστη φιάλη ἐς τοῦ χρυσοῦ τὴν θήκην, εδωρέετο Δημοκήδεα ούτω δή τι δαψιλέι δωρεή, ώς τους αποπίπτοντας από των φιαλέων στατήρας έπόμενος δ οἰκέτης, τῷ οὔνομα ἦν Σκίτων, ἀνελέγετο, καί οἱ χρημα πολλόν τι χρυσού συνελέγθη.

131 Το δε Δημοκήδης οὐτος, ώδε εκ Κρότωνος ἀπιγμένος, Πολυκράτεϊ ώμίλησε. πατρὶ συνείχετο ἐν Κρότωνι, ὀργην χαλεπῷ τοῦτον ἐπεί τε οὐκ ἐδύνατο φέρειν, τῷ πρώτον οἴχετο ἐς λἴγιναν. καταστὰς δὲ ἐς ταὐτην, τῷ πρώτον ἔτεἰ ὑπερεβάλετο τοὺς πρώτονς ἰητροὺς, ἀσκευής περ ἐων, καὶ ἔχων οὐδὲν τῶν ὅσα περὶ τὴν τέχνην ἐστὶ ἐργαλήϊα. καί μιν δευτέρω ἔτεῖ ταλάντου Αἰγινῆται δημοσίη μισθεῦνται τρίτω δὲ ἔτεῖ Ἰαλήναῖοι, ἐκατὸι μνέων τετάρτω δὲ ἔτεῖ Πολυκράτης δυῶν ταλάντων. οὕτω μὲν ἀπίκετο ἐς τὴν Σάμον. Καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἤκιστα Κροτωνιῆται ἰητροὶ εὐδοκίμησαν. ἐγένετο γὰρ ὧν τοῦτο ἵπε πρώτοι μὲν Κροτωνιῆται ἰητροὶ ἐλέγοντο ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι δεύτεροι δὲ, Κυρηναίοι. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον καὶ ᾿Αργεῖοι ἤκουον μουσικὴν εἶναι Ἑλλήνων 132 πρῶτοι. Τὸτε δὲ ὁ Δημοκήδης, ἐν τοῖαι Σούσοισι ἔξιπο

32 πρώτοι. Τότε δε ό Δημοκήδης, ἐν τοῖσι Σούσοισι ἐξιησάμενος Δαρεῖον, οἶκόν τε μέγιστον εἶχε, καὶ ὁμοτράπεζος
βασιλέι ἐγεγόνες πλήν τε ένὸς τοῦ ἐς Ἑλληνας ἀπιέναι,
πάντα τὰ ἄλλα οἱ παρῆν. καὶ τοῦτο μὲν, τοὺς Αἰγυπτίους ἰητρο`ς, οἱ βασιλέα πρότερον ἰῶντο, μέλλοντας ἀνασκολοπ.εῖσθαι, διότι ὑπὸ Ἑλληνος ἰητροῦ ἐσσώθησαν.

τούτους, βασιλέα παραιτησάμενος, ἐρρύσατο τοῦτο δὲ, μάντιν Ἡλεῖον Πολυκράτεϊ ἐπισπόμενον, καὶ ἀπημελημένον ἐν τοῖσι ἀνδραπόδοισι, ἐρρύσατο. ἦν δὲ μέγιστον

πρήγμα Δημοκήδης παρά βασιλέι.

Εν χρόνω δὲ ὀλίγω μετὰ ταῦτα, τάδε ἄλλα συνήνεικε 133 γενέσθαι. ἀ Ατόσση, τῆ Κύρου μὲν θυγατρὶ Δαρείου δε γυναικὶ, ἐπὶ τοῦ μαστοῦ ἔφυ φῦμα· μετὰ δὲ, ἐκραγὲν, ενέμετο πρόσω. όσον μεν δή χρόνον ήν έλασσον, ή δε, κρύπτουσα καὶ αἰσχυνομένη, ἔφραζε οὐδενί ἐπεί τε δὲ ἐν κακώ ην. μετεπέμθατο τον Δημοκήδεα, και οι επέδεξε. ό δὲ, φὰς ὑγιέα ποιήσειν, ἐξορκοῖ μιν, ἡ μέν οἱ ἀντυπουργήσειν εκείνην τοίτο το αν αντής δεηθή δεήσεσθαι δε ούδενος των όσα ές αισχύνην έστι φέροντα. 'Ως δε άρα 134 μιν μετά ταῦτα ἰώμενος ύγιεα ἀπεδεξε, ἐνθαῦτα δὴ διδαχθείσα ύπὸ τοῦ Δημοκήδεος ή "Ατοσσα, προσέφερε ἐν τῆ κοίτη Δαρείω λόγον τοιόνδε " Ω βασιλεῦ, ἔχων δύναμιν " τοσαύτην, κάτησαι, ούτε τι έθνος προσκτώμενος ούτε " δύναμιν Πέρσησι. οἰκὸς δέ ἐστι ἄνδρα, καὶ νέον, καὶ "χρημάτων μεγάλων δεσπίτην, φαίνεσθαί τι αποδεικνύ-"μενον, ίνα καὶ Πέρσαι ἐκμάθωσι ὅτι ὑπ' ἀνδρὸς ἄρχον-"ται. ἐπ' ἀμφότερα δέ τοι φέρει ταῦτα ποιέειν, και ίνα "σφέων Πέρσαι ἐπιστέωνται ἀνδρα είναι τὸν προεστεώ-"τα, καὶ ἵνα τρίβωνται πολέμω, μηδὲ σχολήν ἄγοντες "ἐπιβουλεύωσί τοι. νῦν γὰρ ἄν τι καὶ ἀποδέξαιο ἔργον, " έως νέος εἶς ἡλικίην αὐξανομένω γὰρ τῷ σώματι συν-" αύξονται καὶ αἱ φρένες γηράσκοντι δὲ συγγηράσκουσι, "καὶ ἐς τὰ πρήγματα πάντα ἀπαμβλύνονται." 'Η μεν δή ταθτα έκ διδαχής έλεγε. ὁ δ' αμείβεται τοῦσδε "11 " γύναι, πάντα όσα περ αὐτὸς ἐπινοέω ποιήσειν, εἰρηκας. "έγω γαρ βεβούλευμαι, ζεύξας γέφυραν, έκ τῆσδε τῆς "ήπείρου ές την ετέρην ήπειρον επί Σκύθας στρατεί-"εσθαι καὶ ταῦτα ολίγου χρόνου εσται τελεύμενα." Λέγει "Ατοσσα τάδε: ""Ορα νυν, ἐς Σκύθας μὲν τὴν πρώ-" την ιέναι έασον ούτοι γάρ, επεάν σύ βούλη, εσονταί "τοι. σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ελλάδα στρατεύεσθαι ἐπιθυ-"μέω γὰρ, λόγω πυνθανομένη, Λακαίνας τέ μοι γενέσθαι "θεραπαίνας και `Αργείας και `Αττικώς και Κοριυθίας. "έχεις δὲ ἄνδρα ἐπιτηδεώτατου ὰνδρῶν πάντων δέξαι τε

"ἔκαστα τῆς Ἑλλάδος καὶ κατηγήσασθαι, τοῦτον ος σευ "τὸν πόδα ἐξιήσατο." 'Αμείβεται Δαρεῖος' "Ω γύναι, "ἐπεὶ τοίνυν τοι δοκέει τῆς Ελλάδος ήμέας πρῶτα ἀπυ- "πειρῶσθαι, κατασκόπους μοι δοκέει Περσέων πρῶτον "ἄμεινον εἶναι, ὁμοῦ τούτω τῷ σῦ λέγεις, πέμψαι ἐς αὐ- "τούς οῖ μαθόντες καὶ ἰδύντες ἔκαστα αὐτῶν, ἐξαγγελέ- "ουσι ήμῖν. καὶ ἔπειτα, ἐξεπιστάμενος, ἐπ' αὐτοὺς τρέ- 135 "ψομαι." Ταῦτα εἶπε' καὶ ἄμα ἔπος τε, καὶ ἔργον ἐποίεε. ἐπεί τε γὰρ τάχιστα ήμέρη ἐπέλαμψε, καλέσας Περσέων ἄνδρας δοκίμους πεντεκαίδεκα, ἐνετέλλετό σφι, ἐπομένους Δημοκήδεῖ, διεξελθεῖν τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑλλάδος "όκως τε μὴ διαδρήσεταί σφεας ὁ Δημοκήδης, ἀλλά μιν πάντως ὀπίσω ἀπάξουσι. ἐντειλάμενος δὲ τούτοισι ταῦτα, δεύτερα καλέσας αὐτὸν Δημοκήδεα, ἐδέετο αὐτοῦ, ὅκως ἐξηγησάμενος πᾶσαν καὶ ἐπιδέξας τὴν Ἑλλάδα

πάντως οπίσω απάξουσι. Εντειλάμενος δε τούτοισι ταῦτα, δεύτερα καλέσας αὐτὸν Δημοκήδεα, έδέετο αὐτοῦ, όκως έξηνησάμενος πάσαν καὶ ἐπιδέξας τὴν Ἑλλάδα τοίσι Πέρσησι, ὀπίσω ήξει. δώρα δέ μιν τῷ πατρὶ καὶ τοίσι άδελφεοίσι εκέλευε πάντα τὰ εκείνου επιπλα λαβόντα άγειν, φας άλλα οί παραπλήσια άντιδώσειν προς δέ, ές τὰ δώρα όλκαδα οἱ έφη συμβαλέεσθαι, πλήσας αγαθών παντοίων, την άμα οι πλεύσεσθαι. Δαρείος μεν δη, δοκέειν έμοι, ἀπ' οὐδενὸς δολεροῦ νόου ἐπαγγέλλετό οί ταῦτα. Δημοκήδης δὲ, δείσας μη εὐ ἐκπειρῷτο Δαρεῖος, ούτι ἐπιδραμών πάντα τὰ διδόμενα ἐδέκετο, ἀλλά τὰ μὲν έωυτοῦ κατά χώρην έφη καταλείψειν, ίνα όπίσω σφέα απελθών έχοι, την μέντοι όλκάδα, τήν οι Δαρείος έπαγγέλλετο ές την δωρεήν τοίσι άδελφεοίσι, δέκεσθαι έφη. έντειλάμενος δε και τούτω ταῦτα ὁ Δαρείος, ἀποστέλλει αὐτοὺς ἐπὶ θάλασσαν.

136 Καταβάντες δὲ οὖτοι ἐς Φοινίκην, καὶ Φοινίκης ἐς Σιδῶνα πολιν, αὐτικα μὲν τριήρεας δὐο ἐπλήρωσαν, ἄμα δὲ αὐτῆσι καὶ γαυλὸν μέγαν, παντοίων ἀγαθῶν. παρεσκευασμένοι δὲ πάντα, ἔπλεον ἐς την Ἑλλάδα προσίσχοντες δὲ, αὐτῆς τὰ παραθαλάσσια ἐθηεῦντο, καὶ ἀπεγράφοντο ἐς δ, τὰ πολλὰ αὐτῆς καὶ οὐνομαστότατα θεησάμενοι, ἀπίκοντ τῆς Ἰταλίης ἐς Τάραντα. Ἐνθαῦτα δὲ ἐκ ἡηστώνης τῆς Δημοκήδεος, ᾿Αριστοφιλίδης τῶν Ταραντίνων ὁ βασιλεὺς, τοῦτο μὲν τὰ πηδάλια παρέλυσε τῶν Μηδικέων νεῶν τοῦτο δὲ, αὐτοὺς τοὺς Πέρσας ἔρξε.

ώς κατασκόπους δήθεν ἐόντας. Ἐν ῷ δὲ οὖτοι ταῦτα ἔπασχου, ὁ Δημοκήδης èς τὴν Κρότωνα ἀπικνέεται. ἀπιγ-μένου δὲ ήδη τούτου èς τὴν έωυτοῦ, ὁ ᾿Αριστοφιλίδης ἔλυσε τους Πέρσας, καὶ τὰ παρέλαβε τῶν νεῶν, ἀπέδωκέ σφι. Πλέουτες δὲ ἐνθεῦτεν οἱ Πέρσαι, καὶ διώκοντες Δημοκή- 137 δεα, ἀπικνέονται ές την Κρότωνα εύρόντες δέ μιν άγοράζοντα, άπτοντο αὐτοῦ. τῶν δὲ Κροτωνιητέων οἱ μὲν. καταρρωδέοντες τὰ Περσικὰ πρήγματα, προϊέναι ετοιμοι ήσαν οί δε αντάπτοντό τε, καὶ τοῖσι σκυτάλοισι έπαιον τούς Πέρσας, προϊσχομένους έπεα τάδε "Ανδρες Κρο-"τωνιήται, όρατε τὰ ποιέετε ἄνδρα βασιλέος δρηπέτην "γενόμενον έξαιρέεσθε. καὶ κῶς ταῦτα βασιλέϊ Δαρείω "ἐκχρήσει περιϋβρίσθαι; κῶς δὲ ὑμῖν τὰ ποιεύμενα " έξει καλώς, ην απέλησθε ημέας; ἐπὶ τίνα δὲ τησδε "προτέρην στρατευσόμεθα πόλιν; τίνα δὲ προτέρην αν-"δραποδίζεσθαι πειρησόμεθα;" Ταῦτα λέγοντες, τοὺς Κροτωνυήτας οὐκ ὧν ἔπειθον ἀλλ' ἐξαιρεθέντες τε τὸν Δημοκήδεα, καὶ τὸν γαυλὸν τὸν ἄμα ήγοντο ἀπαιρεθέντες, απέπλεον οπίσω ές την 'Ασίην, οὐδ' έτι έζητησαν τὸ προσωτέρω της Έλλάδος απικόμενοι εκμαθείν, εστερημένοι τοῦ ἡγεμόνος. Τοσόνδε μέντοι ἐνετείλατό σφι Δημοκήδης αναγομένοισι, κελεύων είπειν σφέας Δαρείω, ότι άρμοσται την Μίλωνος θυγατέρα Δημοκίδης γυναίκα. τοῦ γάρ δή παλαιστέω Μίλωνος ήν οὔνομα πολλον παρά βασιλέι. κατά δή τοῦτό μοι δοκέει σπεῦσαι τὸν γάμον τοῦτον τελέσας χρήματα μεγάλα Δημοκήδης, ἴνα φανή πρὸς Δαρείου ἐὼν καὶ ἐν τῆ ἑωυτοῦ δόκιμος. ᾿Αναχθέν- 138 τες δὲ ἐκ τῆς Κρότωνος οἱ Πέρσαι, ἐκπίπτουσι τῆσι νηυσί ές Ίηπυγίην καί σφεας, δουλεύοντας ένθαθτα, Γίλλος ἀνηρ Ταραντίνος φυγάς ρυσάμενος, ἀπήγαγε παρὰ βασιλέα Δαρείον. ὁ δὲ ἀντὶ τούτων έτοιμος ην διδύναι τοῦτο ό τι βούλοιτο αὐτός. Γίλλος δὲ αἰρέεται κάτοδόν οί ès Τάραντα ηενέσθαι, προαπηγησάμενος τὴν συμφορήν. ἵνα δὲ μὴ συνταράξη τὴν Ἑλλάδα, ἢν δί αὐτὸν στόλος μέγας πλέη επί την Ίταλίην, Κυιδίους μούνους ἀποχρῶν οἱ ἔφη τοὺς κατάγοντας γίνεσθαι δοκέων ἀπὸ τούτων, ἐόντων τοῖσι Ταραντίνοισι φίλων, μάλιστα δὴ τὴν κάτοδόν οἱ ἔσεσθαι. Δαρεῖος δὲ ὑποδεξάμενος ἐπετέλες πέμψας γὰρ ἄγγελον ἐς Κνίδον, κατάγειν σφέας ἐκέλευς Γίλλον ἐς Τάραντα. πειθόμενοι δὲ Δαρείω Κνίδιοι, Ταραντίνους οἰκ ὧν ἔπειθου, βίην δὲ ἀδύνατο ἦσαν προσφέρειν. Ταῦτα μέν νυν οὕτω ἐπρήχθη· οὐτοι δὲ πρῶτοι ἐκ τῆς ᾿Ασίης ἐς τῆν Ἑλλάδα ἀπίκοντο Πέρσαι, καὶ οῦτοι διὰ τοιόνδε πρῆγμα κατάσκοποι ἐγένοντο.

139 Μετά δὲ ταῦτα, Σάμον βασιλεύς Δαρείος αίρέει, πολίων πασέων πρώτην Ελληνίδων και βαρβάρων, διά τοιήνδε τινὰ αἰτίην. Καμβύσεω τοῦ Κύρου στρατευο-μένου ἐπ' Αἴγυπτον, ἄλλοι τε συχνοὶ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπίκουτο Ἑλλήνων, οι μεν, ώς οίκος, κατ' έμπορίην οι δέ, στρατευόμενοι οί δέ τινες, καὶ αὐτης της χώρης θεηταί των ην και Συλοσων ο Λιάκεος, Πολυκράτεος τε έων αδελφεός, και φεύγων έκ Σάμου. Τοῦτον τον Συλοσώντα κατέλαβε εὐτυχίη τις τοιήδε. λαβών χλανίδα καὶ περιβαλόμενος πυρρήν, ήγοραζε έν τη Μέμφι ίδων δε αυτόν Δαρείος, δορυφόρος τε έων Καμβύσεω και λόγου οὐδενός κω μεγάλου, ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος, καὶ αὐτὴν προσελθων ωνέετο. ὁ δὲ Συλοσων, ὁρέων τὸν Δαρείον μεγάλως έπιθυμέοντα της χλανίδος, θείη τύχη χρεώμενος, λέγει " Έγω ταύτην πωλέω μεν ουδενός χρήματος δίδωμι δέ " άλλως, εἴ περ ούτω δεῖ γενέσθαι πάντως τοι." Αἰνέσας 140 ταῦτα ὁ Δαρείος, παραλαμβάνει τὸ είμα. Ο μὲν δὴ Συλοσων ηπίστατο οί τουτο απολωλέναι δι' εὐηθίην. ώς οὲ τοῦ χρόνου προβαίνοντος Καμβύσης τε ἀπέθανε, καὶ τῶ Μάγω ἐπανέστησαν οἱ ἐπτὰ, καὶ ἐκ τῶν ἐπτὰ Δαρεῖος την βασιληίην έσχε πυνθάνεται ο Συλοσών, ώς ή βασιληίη περιεληλύθοι ές τοῦτον τὸν ἄνδρα, τῶ κοτὲ αὐτὸς έδωκε εν Αιγύπτω δεηθέντι τὸ είμα. αναβάς δὲ ες τὰ Σοῦσα, ίζετο ἐς τὰ πρόθυρα τῶν βασιλέος οἰκίων, καὶ ἔφη

Δαρείου εὐεργέτης εἶναι. ἀγγέλλει ταῦτα ἀκούσας ὁ πυλουρὸς τῷ βασιλέι. ὁ δὲ, θωυμάσας λέγει πρὸς αὐτόν "Καὶ τίς ἐστι Ἑλλήνων εὐεργέτης, ῷ ἐγὼ προαιδεῦμαι, " νεωστὶ μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχων; ἀναβέβηκε δ' ἤ τις ἡ οὐ- "δείς κω παρ ἡμέας αὐτῶν. ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν οὐδιν " ἀνδρὸς "Ελληνος. ὅμως δὲ αὐτὸν παράγετε ἔσω, ίνα " εἰδέω τί θέλων λέγει ταῦτα." Παρῆγε ὁ πυλουρὸς τὸν Συλοσῶντα· στάντα δὲ ἐς μέσον εἰρώτευν οἱ ἐρμηνέες

τίς τε εἴη, καὶ τί ποιήσας, εὐεργέτης φησὶ εἶναι βασιλέος. εἶπε ὧν ὁ Συλοσῶν πάντα τὰ περὶ τὴν χλανίδα γενόμενα, καὶ ὡς αὐτὸς εἴη κεῖνος ὁ δούς. ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Δαρεῖος: "Ω γενναιότατε ἀνδρῶν, σὰ κεῖνος εἶ, ος ἐμοὶ "οὐδεμίαν ἔχοντί κω δύναμιν ἔδωκας, εἰ καὶ σμικρά; ἀλλ' "ὧν ἴση γε ἡ χάρις όμοιως ὡς εἰ νῦν κοθέν τι μέγα "λάβοιμι. ἀνθ' ὧν τοι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἄπλετον "δίδωμι, ὡς μή κοτέ τοι μεταμελήσει Δαρεῖον τὸν 'Υστά-"σπεος εὖ ποιήσαντι." Λέγει πρὸς ταῦτα ὁ Συλοσῶν " Ἐμοὶ μήτε χρυσὸν, ὡ βασιλεῦ, μήτε ἀργυρον δίδου, "ἀλλ' ἀνασωσάμενός μοι δὶς τὴν πατρίδα Σάμον τὴν "νῦν, ἀδελφεοῦ τοῦ ἐμοῦ Πολυκράτεος ἀποθανόντος ὑπὸ " 'Οροίτεω, ἔχει δοῦλος ἡμέτερος ταὐτην μοι δὸς ἄνευ τε "φόνου καὶ ἐξανδραποδίσιος." Ταῦτα ἀκούσας Δαρεῖος, 141 ἀπέστελλε στρατηήν τε καὶ στρατηγὸν 'Οτάνεα, ἀνδρῶν τῶν ἐπτὰ γενόμενον ἐντειλάμενος, ὅσων ἐδεήθη ὁ Συλοσῶν, ταῦτά οἱ ποιέειν ἐπιτελέα. καταβὰς δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὁ 'Οτάνης, ἔστελλε τὴν στρατιήν.

Τής δε Σάμου Μαιάνδριος δ Μαιανδρίου είχε το κρά- 142 τος, επιτροπαίην παρά Πολυκράτεος λαβών την άρχην τῷ δικαιοτάτω ἀνδρῶν βουλομένω γενέσθαι, οὐκ ἐξεγένετο. Έπειδή γάρ οι έξαγγέλθη ὁ Πολυκράτεος θάνατος, έποίεε τοιάδε. πρώτα μεν, Διος Έλευθερίου βωμον ίδρύσατο, και τέμενος περί αὐτὸν ούρισε τοῦτο, το νῦν ἐν τῷ προαστηίω έστί. μετά δε, ώς οι έπεποίητο, έκκλησίην συναγείρας πάντων των άστων, έλεξε τάδε " Εμοί, ώς " ίστε καὶ ύμεῖς, σκήπτρον καὶ δύναμις πάσα ή Πολυκρά-" τεος ἐπιτέτραπται, και μοι παρέχει νῦν ὑμέων ἄρχειν" ἐγὼ δὲ, τὰ τῷ πέλας ἐπιπλήσσω, αὐτὸς κατὰ δυναμιν "οὐ ποιήσω. 'οἴτε γάρ μοι Πολυκράτης ήρεσκε δεσπό-"ζων ανδρών όμοιων έωυτώ, οὐτε άλλος όστις τοιαῦτα "ποιέει. Πολυκράτης μέν νυν έξέπλησε μοίραν την έωυ-"τοῦ ἐγῶ δὲ ἐς μέσου τὴν ἀρχὴν τιθὲίς, ἰσονομίην ὑμῖν "προαγορεύω. Τοσάδε μέντοι δικαιῶ γέρεα ἐμεωντῷ γε-" νέσθαι' ἐκ μέν γε τῶν Πολυκράτεος χρημάτων ἐξαίρετα " εξ τάλαντά μοι γενέσθαι ίρωσύνην δε προς τούτοισι " αίρεθμαι αὐτῷ τ' ἐμοὶ, καὶ τοῖσι ἀπ' ἐμεθ αἰεὶ γινομέ-" νοισι, τοῦ Διός τοῦ Ἐλουθερίου τῶ αὐτός τε ίρὸν ίδρυ"σάμην, καὶ τὴν ἐλευθερίην ὑμῖν περιτίθημι." 'Ο μὲν δὴ ταῦτα τοῖσι Σαμίοισι ἐπαγγέλλετο τῶν δέ τις ἐξαναστὰς εἶπε "'Αλλ' οὐδ' ἄξιος εἶ σύ γε ἡμέων ἄρχειν, "γεγονώς τε κακὸς καὶ ἐὼν ὅλεθρος ἀλλὰ μᾶλλον ὅκως

143 "λέ γον δώσεις τῶν μετεχείρισας χρημάτων." Ταῦτα εἶπε, ἐὼν ἐν τοῖσι ἀστοῖσι δόκιμος, τῷ οἴνομα ἢν Τελέσαρχος. Μαιἀνδριος δὲ νόῷ λαβῶν ώς εἰ μετήσει τὴν ἀρχὴν, ἄλλος τις ἀντ' αὐτοῦ τύραννος καταστήσεται, οὐδ ἔτι ἐν νόῷ εἶτε μετιέναι αὐτήν ἀλλ' ώς ἀνεχώρησε ἐς τὴν ἀκρόπολιν, μεταπεμπόμενος ἕνα ἕκαστον, ώς δὴ λόγον τῶν χρημάτων δώσων, συνέλαβέ σφεας καὶ κατέλησε οἱ μὲν δὴ ἐδεδέατο Μαιάνδριον δὲ μετὰ ταῦτα κατέλαβε νοῦσος. ἐλπίζων δέ μιν ἀποθανέεσθαι ὁ ἀδελφεὸς, τῷ οὕνομα ἔην Λυκάρητος, ἵνα εὐπετεστέρως κατάσχη τὰ ἐν τῆ Σάμφ πρήγματα, κατακτείνει τοὺς δεσμώτας πάντας. οὐ γὰρ δὴ, ὡς οἴκασι, ἐβουλέατο εἶναι ἐλεθεροι.

144 Έπειδή ὦν ἀπίκοντο ἐς τὴν Σάμον οἱ Πέρσαι κατάγοντες Συλοσῶντα, οὕτε τίς σφι χεῖρας ἀνταεἰρεται, ὑπόσπονδοὶ τε ἔφασαν εἶναι ἐτοῖμοι οἱ τοῦ Μαιανδρίου στασιῶται, καὶ αὐτὸς Μαιάνδριος, ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς νήσου. καταινέσαντος δ' ἐπὶ τούτοισι Ὀτάνεω καὶ σπεισαμένου, τῶν Περσέων οἱ πλείστου ἄξιοι θρόνους θέμενοι, κατεναν-

145 τίον της ακροπόλιος εκατέατο. Μαιανδρίω δε τω τυράννω ην αδελφεός ύπομαργότερος, τω ούνομα ην Χαρίλεως ούτος ό τι δη έξαμαρτών, έν γοργύρη έδέδετο και δη τότε έπακούσας τε τὰ πρησσόμενα, καὶ διακύψας διὰ τῆς γοργύρης, ώς είδε τους Πέρσας είρηναίως κατημένους, έβόα τε καὶ έφη λέγων, Μαιανδρίω θέλειν έλθειν ές λόγους. ἐπακούσας δὲ ὁ Μαιάνδριος, λύσαντας αὐτὸν ἐκέλευε άγειν παρ' έωυτόν. ώς δὲ άχθη τάχιστα, λοιδορέων τε καὶ κακίζων μιν, ἀνέπειθε ἐπιθέσθαι τοῖσι Πέρσησι, λέγων τοιάδε "Εμε μεν, ω κάκιστε ανδρών, εόντα σεωυ-"τοῦ ἀδελφεον, καὶ ἀδικήσαντα οὐδεν ἄξιον δεσμοῦ, δή-" σας γοργ'ρης ήξίωσας δρέων δὲ τοὺς Πέρσας ἐκβάλλον-"τάς τε σε καὶ ἄνοικον ποιεῦντας, οὐ τολμᾶς τίσασθαι, "ούτω δή τι ἐόντας εὐπετέας χειρωθῆναι; 'Αλλ', εἴ τι "σύ σφεας καταρρώδηκας, έμοι δός τους έπικούρους, καί " σφεας έγω τιμωρήσομαι της ένθάδε απίξιος αιτον δέ

" σε έκπέμψαι έκ της νήσου έτοιμός είμι." Ταθτα έλεξε 146 ό Χαρίλεως. Μαιάνδριος δὲ ὑπέλαβε τὸν λόγον, ὡς μὲν έγω δοκέω, ούκ ές τοῦτο άφροσύνης ἀπικόμενος, ώς δόξαι την έωυτοῦ δύναμιν περιέσεσθαι της βασιλέος, άλλα φθονήσας μάλλον Συλοσώντι, εί απονητί έμελλε απολάμψεσθαι ακέραιον την πόλιν, έρεθίσας ών τους Πέρσας. έθελε ώς ασθενέστατα ποιήσαι τὰ Σάμια πρήγματα, καὶ ούτω παραδιδόναι εὖ έξεπιστάμενος, ώς παθόντες οἱ Πέρσαι κακώς, προσεμπικρανέεσθαι έμελλον τοίσι Σαμίοισι. είδώς τε έωυτῷ ἀσφαλέα ἔκδυσιν ἐοῦσαν ἐκ τῆς νήσου τότε, έπεαν αυτός βούληται έπεποίητο γάρ οί κρυπτή διώρυξ, έκ της ακροπόλιος φέρουσα έπὶ θάλασσαν. Αίτὸς μεν δή ὁ Μαιάνδριος ἐκπλέει ἐκ τῆς Σάμου τοὺς δὲ ἐπικούρους πάντας ὁπλίσας ὁ Χαρίλεως, καὶ ἀναπετάσας τας πύλας, έξηκε έπὶ τοὺς Πέρσας, οὕτε προσδεκομένους τοιούτο ούδεν, δοκέοντάς τε δή πάντα συμβεβάναι. έμπεσόντες δε οί επίκουροι, των Περσέων τους διφροφορευμένους τε καὶ λόγου πλείστου έόντας έκτεινον. καὶ οὖτοι μέν ταθτα ἐποίευν, ή δὲ ἄλλη στρατιή ή Περσική ἐπεβοήθες πιεζεύμενοι δε οί επίκουροι, οπίσω κατειλήθησαν ές την ακρόπολιν. 'Οτάνης δε δ στρατηγός, ίδων πάθος 147 μέγα Πέρσας πεπουθότας, ἐντολάς τε, τὰς Δαρεῖός οί αποστέλλων ενετέλλετο, μήτε κτείνειν μηδένα Σαμίων, μήτε ανδραποδίζεσθαι, απαθέα τε κακών αποδούναι την νήσον Συλοσώντι τουτέων μέν των έντολέων μεμνημένος ἐπελαυθάνετο ὁ δὲ παρήγγειλε τῷ στρατιῷ, πάντα τὸν αν λάβωσι, καὶ ἄνδρα καὶ παίδα, όμοίως κτείνειν. ένθαθτα της στρατιής οί μεν την ακρόπολιν επολιόρκεον. οί δὲ ἔκτεινον πάντα τὸν ἐμποδών γινόμενον, ὁμοίως ἔν τε ίρω και έξω ίρου. Μαιάνδριος δ' αποδράς έκ της Σάμου, 145 έκπλέει ές Λακεδαίμονα άπικόμενος δ' ές αὐτὴν, καὶ ἀνενεικάμενος τὰ έχων έξεχώρησε, ἐποίεε τοιάδε. ὅκως ποτήρια ἀργύρεά τε καὶ χρύσεα προθεῖτο, οἱ μὲν θερά-πουτες αὐτοῦ ἐξέσμων αὐτά ὁ δὲ ἂν τὸν χρόνον τοῦτον τῶ Κλεομένει τῶ 'Αναξανδρίδεω ἐν λόγοισι ἐων, βασιλεύοντι Σπάρτης, προήγε μιν ες τὰ οἰκία. ὅκως δὲ ἴδοιτο Κλεομένης τὰ ποτήρια, ἀπεθώμαζέ τε καὶ έξεπλήσσετο. ό δε αν εκέλευε αυτον αποφέρεσθαι αυτών όσα βούλοιτο.

τοῦτο καὶ δὶς καὶ τρὶς εἴπαντος Μαιανδρίου, ὁ Κλεομένης δικαιότατος ἀνδρῶν γίνεται ος λαβεῖν μὲν διδόμενα οὐκ ἐδικαιέν μαθῶν δὲ ὡς ἄλλοισι διδούς τῶν ἀστῶν εὐρήσεται τιμωρίην, βὰς ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, ἄμεινον εἶναι ἔφη τῆ Σπάρτη, τὸν ξεῖνον τὸν Σάμιον ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Πελοπουνήσου, ἴνα μὴ ἀναπείση ἡ αὐτὸν, ἡ ἄλλον τινὰ Σπαρτιητέων, κακὸν γενέσθαι. οἱ δὶ ὑπακούσαντες,

149 έξεκήρυξαν Μαιάνδριον. Την δε Σάμον σαγηνεύσαντες οί Πέρσαι, παρέδοσαν Συλοσώντι, ἐρῆμον ἐοῦσαν ἀνδρών. ὑστέρω μέντοι χρόνω καὶ συγκατοίκισε αὐτὴν ὁ στρατηγὸς Ὁτάνης, ἔκ τε ὄψιος ὀνείρου, καὶ νούσου ή μιν κατ-

έλαβε νοσήσαι τὰ αἰδοῖα.

150 ΄Επὶ δὲ Σάμον στρατεύματος ναυτικοῦ οἰχομένου, Βαβυλώνιοι ἀπέστησαν, κάρτα εἔ παρεσκευασμένοι. ἐν ὅσφ γὰρ ὅ τε Μάγος ἡρχε, καὶ οἱ ἐπτὰ ἐπανέστησαν, ἐν τούτα παντὶ τῷ χρόνω καὶ τῷ ταραχῷ ἐς τὴν πολιορκίην παρεσκευάδατο· καὶ κως ταῦτα ποιεῦντες ἐλάνθανον. Ἐπεί τε δὲ ἐκ τοῦ ἐμφανέος ἀπέστησαν, ἐποίησαν τοιόνδε· τὰς μητέρας ἐξελόντες, γυναῖκα ἕκαστος μίαν προσεξαιρέετο, τὴν ἐβούλετο, ἐκ τῶν ἐωυτοῦ οἰκίων τὰς δὲ λοιπὰς ἀπάσας συναγαγόντες, ἀπέπνιξαν· τὴν δὲ μίαν ἕκαστος σιτοποιὸν ἐξαιρέετο. ἀπέπνιξαν δὲ αὐτὰς, ἵνα μή σφεων τὸν 151 σἔτον ἀναισιμώσωσι. Πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Δαρεῖος.

151 στου αναιστιμώσωσι. Πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Δαρεῖος, καὶ συλλέξας ἄπασαν τὴν έωντοῦ δὲναμιν, ἐστρατεύετο ἐπ' αὐτούς. ἐπελάσας δὲ ἐπὶ τὴν Βαβυλώνα, ἐπολιόρκεε φροντίζοντας οὐδὲν τῆς πολιορκίης. ἀναβαίνοντες γὰρ ἐπὶ τοὺς προμαχεώνας τοῦ τείχεος οἱ Βαβυλώνιοι, κατωρχέοντο, καὶ κατέσκωπτον Δαρεῖον καὶ τὴν στρατιὴν αὐτοῦ. καὶ τις αὐτῶν εἶπε τοῦτο τὸ ἔπος "Τί κάτησθε " ἐνθαῦτα, ὧ Πέρσαι, ἀλλ' οὐκ ἀπαλλάσσεσθε; τότε γὰρ " αἰρήσετε ἡμίας, ἐπεὰν ἡμίονοι τέκωσι." Τοῦτο εἶπε τῶν τις Βαβυλονίων, οὐδαμὰ ἐλπίζων ὰν ἡμίονον τεκεῦν.

152 Έπτὰ δὲ μηνῶν καὶ ἐνιαυτοῦ διεληλυθότος ήδη, ὁ Δαρειός τε ἤσχαλλε, καὶ ἡ στρατιὴ πᾶσα, οὐ δυνατὴ ἐοῦσα ἐλεῶν τοὺς Βαβυλωνίους καί τοι πάντα σοφίσματα καὶ πάσας μηχανὰς ἐπεποιήκες ἐς αὐτοὺς Δαρεῦος. ἀλλ' οὐδ' ῶς ἐδύνατο ἑλεῶν σφέας, ἄλλοισί τε σοφίσμασι πειρησάμενος, καὶ δὴ καὶ τῷ Κῦρος εἶλέ σφεας, καὶ τούτῷ ἐπει-

ρήθη. ἀλλὰ γὰρ δεινῶς ἦσαν ἐν φυλακῆσι οἱ Βαβυλώνιοι,

ουδέ σφεας οδός τε ην έλειν.

Ένθαῦτα, εἰκοστῶ μηνὶ, Ζωπύρω τῶ Μεγαβύζου τού- 153 του, ος των έπτα ανδρών έγενετο των τον Μάγον κατελόντων, τούτω Μεγαβύζου παιδί Ζωπύρω έγένετο τέρας τόδε τών οἱ στιοφόρων ἡμιόνων μια ἔτεκε. ὡς δέ οἱ ἐξαγ-γέλθη, καὶ ὑπὸ ἀπιστίης αὐτὸς ὁ Ζώπυρος εἶδε τὸ βρέφος, άπείπας τοίσι δούλοισι μηδευί φράζειν το γεγονός, έβου-λεύετο. καί οί προς τὰ τοῦ Βαβυλωνίου ρήματα, ος κατ αρχάς έφησε, επεάν περ ημίονοι τέκωσι, τότε τὸ τείχος άλώσε θαι, πρός ταύτην την φήμην Ζωπύρφ εδόκεε είναι άλώσειμος ήδη ή Βαβυλών στην γάρ θεῷ ἐκεῖνόν τε εἰπεῖν, καὶ ἐωυτῷ τεκεῖν την ήμίονον. Ως δὲ οἰ ἐδόκεε μόρσι- 154 μον εἶναι ήδη τῆ Βαβυλῶνι άλίσκεσθαι, προσελθών Δαρείω απεπυνθάνετο, εί περί πολλοῦ κάρτα ποιέεται την Βαβυλώνα έλειν. πυθόμενος δὲ ώς πολλοῦ τιμώτο, ἄλλο έβουλεύετο, όκως αὐτός τε έσται ὁ έλων αὐτην, καὶ έωυτοῦ τὸ ἔργον ἔσται κάρτα γὰρ ἐν τοῖσι Πέρσησι αἱ ἀγαθοεργίαι ές τὸ πρόσω μεγάθεος τιμῶνται. "Αλλφ μέν νυν οὐκ ἐφράζετο ἔργφ δυνατὸς εἶναί μιν ὑποχειρίην ποι-ῆσαι, εἰ δ' έωυτὸν λωβησάμενος αὐτομολήσειε ἐς αὐτούς. Ένθαθτα ἐν ἐλαφρῶ ποιησάμενος, ἐωυτὸν λωβᾶται λώβην ανήκεστον αποταμών γαρ έωυτοῦ την ρίνα καὶ τά ώτα, καὶ τὴν κόμην κακώς περικείρας, καὶ μαστιγώσας, ήλθε παρά Δαρείον. Δαρείος δε κάρτα βαρέως ήνεικε, 155 ίδων ἄνδρα δοκιμώτατον λελωβημένον έκ τε τοῦ θρόνου άναπηδήσας, άνέβωσέ τε καὶ είρετο μιν, όστις είη ὁ λω-Βησάμενος, καὶ ό τι ποιήσαντα, ὁ δὲ εἶπε "Οὐκ ἔστι " ούτος ώνηρ ότι μη σύ, τῷ ἔστι δύναμις τοσαύτη ἐμὲ "δη ώδε διαθείναι ούτε τις άλλοτρίων, ώ βασιλεύ, τάδε " έργασται, άλλ' αὐτὸς έγω έμεωυτόν δεινόν τι ποιεύμε-"νος 'Ασσυρίους Πέρσησι καταγελάν." 'Ο δ' αμείβετο " Ω σχετλιώτατε ανδρών, έργω τω αισχίστω οὔνομα τὸ "κάλλιστον έθευ, φας δια τους πολιορκευμένους σεωυτον " ἀνηκέστως διαθεῖναι τί δ', ὅ μάταιε, λελωβημένου σεῦ, " θᾶσσον οἱ πολέμιοι παραστήσονται; κῶς οὐκ ἐξέπλω-" σας τῶν φρενῶν, σεωυτὸν διαφθείρας;" 'Ο δὲ εἶπε· " Εἰ μέν τοι ὑπερετίθεα τὰ ἔμελλον ποιήσειν, οὐκ ἄν με

" περιείδες νυν δ' έπ' έμεωυτου βαλόμενος, έπρηξα, ήδη "ών, ην μη των σων δεήση, αίρεομεν Βαβυλώνα. Έγω "μέν γάρ, ως έγω, αὐτομολήσω ές τὸ τεῖχος, καὶ φήσω "προς αυτούς, ώς ύπο σεῦ τάδε πέπονθα καὶ δοκέω, "πείσας σφέας ταῦτα ἔχειν ούτω, τεύξεσθαι στρατιῆς. "σὺ δὲ, ἀπ' ἡς ὰν ἡμέρης ἐγω ἐσέλθω ἐς τὸ τεῖχος, ἀπὸ " ταύτης ές δεκάτην ήμέρην, της σεωυτού στρατιής, της " οὐδεμία ἔσται ἄρη ἀπολλυμένης, ταύτης χιλίους τάξον "κατά τὰς Σεμιράμιος καλεομένας πύλας μετά δὲ αὖτις, " ἀπὸ της δεκάτης ἐς εβδόμην, ἄλλους μοι τάξον δισχι-"λίους κατά τὰς Νινίων καλεομένας πύλας ἀπὸ δὲ τῆς " έβδόμης διαλείπειν είκοσι ήμέρας, καὶ ἔπειτα ἄλλους "κάτισον, άγαγών κατά τὰς Χαλδαίων καλεομένας πύ-" λας, τετρακισχιλίους. έχόντων δε μήτε οι πρότεροι " μηδέν των αμυνούντων, μήτε οδτοι, πλήν έγχειριδίων " τούτο δε εαν έχειν. μετά δε την εικοστην ημέρην, ίθέως "τὴν μὲν ἄλλην στρατιὴν κελεύειν πέριξ προσβάλλειν "πρὸς τὸ τεῖχος, Πέρσας δέ μοι τάξον κατά τε τὰς Βηλί-" δας καλεομένας πύλας και Κισσίας. ώς γάρ έγω δο-"κέω, ἐμέο μεγάλα ἔργα ἀποδεξαμένου, τά τε ἄλλα ἐπι-" τράψονται έμοι Βαβυλώνιοι, και δή και των πυλέων "τὰς βαλανάγρας. τὸ δ' ἐνθεῦτεν, ἐμοί τε καὶ Πέρσησι " μελήσει τὰ δεῖ ποιέειν."

"μελήσει τὰ δει ποιεειν."

Ταῦτα ἐντειλάμενος, ἢιε ἐπὶ τὰς πύλας ἐπιστρεφόμενος, ὡς δὴ ἀληθέως αὐτόμολος. ὁρέοντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ κατὰ τοῦτο τεταγμένοι, κατέτρεχον κάτα· καὶ ὁλίγον τι παρακλίναντες τὴν ἐτέρην πύλην, εἰρώτεον τίς τε εἰη, καὶ ὅτευ δεόμενος ῆκοι. ὁ δέ σφι ἢγόρευε, ὡς εἰη τε Ζώπυρος, καὶ αὐτομολέοι ἐς ἐκείνους. ἢγον δή μιν οἱ πυλουροὶ, ταῦτα ὡς ῆκουσαν, ἐπὶ τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωμίων. καταστὰς δὲ ἐπὶ αὐτὰ, κατοικτίζετο, φὰς ὑπὸ Δαρείου πεπονθέναι τὰ ἐπεπόνθεε ὑπὶ ἔωντοῦ· παθέειν δὲ ταῦτα, διότι συμβουλεύσαι οἱ ἀπανιστάναι τὴν στρατιὴν, ἐπεί τε οὐδεὶς πόρος ἐφαίνετο τῆς ἀλώσιος. "Νῦν τε, "ἔφη λέγων, ἐγὼ ὑμῦν, ὡ Βαβυλωνιοι, ῆκω μέγιστον "ἀγαθὸν, Δαρείω δὲ καὶ τῆ στρατιῆ καὶ Πέρσησι μέγιστον "ἀγαθὸν, Δαρείω δὲ καὶ τῆ στρατιῆ καὶ Πέρσησι μέναι "στον κακόν. οὐ γὰρ δὴ. ἐμέ γε ὧδε λωβησάμενος, κατα-"προίξεται· ἐπίσταιαι δ' αὐτοῦ πάσας τὰς διεξόδους τῶν

" βουλευμάτων." Τοιαθτα έλεγε. οι δε Βαβυλώνιοι δρέ- 157 ουτες άνδρα των έν Πέρσησι δοκιμώτατον ρινός τε καὶ ώτων έστερημένον, μάστιξί τε καὶ αίματι αναπεφυρμένον, πάγνυ έλπίσαντες λέγειν μιν άληθέα, καί σφι ήκειν σύμμαχον, ἐπιτράπεσθαι ἐτοῖμοι ἦσαν τῶν ἐδέετο σφέων. έδεετο δὲ στρατιής. 'Ο δὲ, ἐπεί τε αὐτῶν τοῦτο παρέλα-Βε, ἐποίεε τά περ τῷ Δαρείω συνεθήκατο. ἐξαγαγών γὰρ τη δεκάτη ημέρη την στρατιήν των Βαβυλωνίων, και κυκλωσάμενος τους χιλίους, τους πρώτους ένετείλατο Δαρείω τάξαι, τούτους κατεφόνευσε. μαθόντες δέ μιν οί Βαβυλώνιοι τοῖσι ἔπεσι τὰ ἔργα παρεχόμενον έμοῖα, πάγχυ περιχαρέες εόντες, παν δή ετοιμοί ήσαν ύπηρετέειν. ὁ δὲ, διαλιπών ήμέρας τὰς συγκειμένας, αὐτις έπιλεξάμενος των Βαβυλωνίων έξήγαγε καὶ κατεφόνευσε τῶν Δαρείου στρατιωτέων τοὺς δισχιλίους. ἰδόντες δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἔργον οἱ Βαβυλώνιοι, πάντες Ζώπυρον εἶχον έν στόμασι αινέοντες. ὁ δὲ, αὖτις διαλιπών τὰς συγκειμένας ήμέρας, έξήγαγε ές τὸ προειρημένον καὶ κυκλωσάμενος κατεφόνευσε τούς τετρακισχιλίους. ώς δὲ καὶ τοῦτο κατέργαστο, πάντα δὴ ἦν ἐν τοῖσι Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος, καὶ στρατάρχης τε οὖτός σφι καὶ τειχοφύλαξ ἀπεδέδεκτο. Προσβολήν δὲ Δαρείου κατὰ τὰ συγκείμενα 158 ποιευμένου πέριξ τὸ τεῖχος, ἐνθαῦτα δὴ πάντα τὸν δόλον ό Ζώπυρος εξέφαινε. οί μεν γάρ Βαβυλώνιοι αναβάντες έπὶ τὸ τείχος, ημύνοντο την Δαρείου στρατιήν προσβάλλουσαν δ δὲ Ζώπυρος τάς τε Κισσίας καὶ Βηλίδας καλεομένας πύλας αναπετάσας, εσηκε τους Πέρσας ες τὸ τείχος. τῶν δὲ Βαβυλωνίων οἱ μὲν εἶδον τὸ ποιηθέν, ούτοι έφευγον ές τοῦ Διὸς τοῦ Βήλου τὸ ίρον οἱ δὲ οὐκ είδον, έμενον έν τη έωυτοῦ τάξι έκαστος, ές ὁ δη καὶ οὖτοι έμαθον προδεδομένοι.

Βαβυλών μέν νυν ούτω το δεύτερον αίρεθη. Δαρεῖος 159 δὲ ἐπεί τε ἐκράτησε τῶν Βαβυλωνίων, τοῦτο μέν σφεων τὸ τεἰχος περιεῖλε, καὶ τὰς πύλας πάσας ἀπέσπασε τὸ γὰρ πρότερον ἐλών Κῦρος τὴν Βαβυλῶνα, ἐποίησε τούτων οὐδέτερον τοῦτο δὲ, ὁ Δαρεῖος τῶν ἀνδρῶν τοὺς κορυφαίους μάλιστα ἐς τρισχιλίους ἀνεσκολόπισε, τοῖσι δὲ λοιποῖσι Βαβυλωνίοισι ἀπέδωκε τὴν πόλιν οἰκέειν. ὡς

δ' έξουσι γυναίκας οἱ Βαβυλώνιοι, ΐνα σφι γένεα ὑπογίνηται, τάδε Δαρείος προϊδών ἐποίησε (τὰς γὰρ ἐωυτῶν, ώς καὶ κατ' ἀρχὰς δεδήλωται, ἀπέπνιξαν οἱ Βαβυλώνιοι, τοῦ σίτου προορέωντες) ἐπέταξε τοῖσι περιοίκοισι ἔθνεσι γυναίκας ἐς Βαβυλώνα κατιστάναι, ὅσας δὴ ἐκάστοισι ἐπιτάσσων, ὥστε πέντε μυριάδων τὸ κεφαλαίωμα τῶν γυναικῶν συνῆλθε ἐκ τουτέων δὲ τῶν γυναικῶν οἱ υῦν

Βαβυλώνιοι γεγόνασι.

160 Ζωπύρου δὲ οὐδεὶς ἀγαθοεργίην Περσέων ὑπερεβάλετο παρὰ Δαρείφ κριτῆ, οὐτε τῶν ὕστερον γενομένων,
οὐτε τῶν πρότερον, ὅτι μὴ Κῦρος μοῦνος· τοὐτφ γὰρ οὐδεὶς Περσέων ἡξίωσέ κω έωυτὸν συμβαλέειν. Πολλάκις
δὲ Δαρεῖον λέγεται γνώμην τἡνδε ἀποδέξασθαι, ὡς βούλοιτο ἄν Ζώπυρον εἶναι ἀπαθέα τῆς ἀεικίης μᾶλλον, ἡ
Βαβυλῶνάς οἱ εἴκοσι πρὸς τῆ ἐούση προσγενέσθαι. ἐτίμησε δέ μιν μεγάλως· καὶ γὰρ δῶρά οἱ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐδίδου ταῦτα τὰ Πέρσησί ἐστι τιμιώτατα, καὶ τὴν Βαβυλῶνά οἱ ἔδωκε ἀτελέα νέμεσθαι μέχρι τῆς ἐκείνου ζόης·
καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπέδωκε. Ζωπύρου δὲ τούτου γίνεται
Μεγάβυζος, ὃς ἐν λιγύπτφ ἀντία ᾿Αθηναίων καὶ τῶν συμμάχων ἐστρατήγησε· Μεγαβύζου δὲ Τούτου γίνεται
πυρος, ὃς ἐς λθήνας αὐτομόλησε ἐκ Περσέων.

'ΙΣΤΟΡΙΩΝ 'ΗΡΟΔΟΤΟΥ Γ'.

ΉΡΟΔΟΤΟΥ ΊΣΤΟΡΙΩΝ ΤΕΤΑΡΤΗ.

МЕЛПОМЕНН.

ΜΕΤΑ δὲ τὴν Βαβυλώνος αίρεσιν ἐγένετο ἐπὶ Σκύθας 1 αὖ τοῦ Δαρείου έλασις. 'Ανθεύσης γὰρ τῆς 'Ασίης ἀνδράσι, και χρημάτων μεγάλων συνιόντων, επεθύμησε δ Δαρείος τίσασθαι Σκύθας, ὅτι ἐκείνοι πρότεροι, ἐσβαλόντες ές την Μηδικήν και νικήσαντες μάχη τους άντιουμένους, ὑπῆρξαν ἀδικίης. Τῆς γὰρ ἄνω ᾿Ασίης ἦρξαν, ώς και πρότερου μοι είρηται, Σκύθαι έτεα δυών δέουτα τριήκοντα. Κιμμερίους γαρ επιδιώκοντες εσέβαλον ές την 'Ασίην, καταπαύσαντες της άρχης Μήδους ούτοι γαρ, πρίν η Σκύθας απικέσθαι, ήρχον της 'Ασίης. Τούς δὲ Σκύθας ἀποδημήσαντας ὀκτώ καὶ εἴκοσι ἔτεα, καὶ διὰ χρόνου τοσούτου κατιόντας ές την σφετέρην, έξεδέξατο ούκ έλάσσων πόνος του Μηδικού εύρον γαρ αντιουμένην σφι στρατιήν οὐκ δλίγην. αί γὰρ τῶν Σκυθέων γυναῖκες, ως σφι οι άνδρες απήσαν χρόνον πολλον, εφοίτεον παρά τούς δούλους. Τούς δε δούλους οι Σκύθαι πάντας τυ- 2 φλούσι, τοῦ γάλακτος είνεκεν τοῦ πίνουσι, ποιεύντες ώδε έπεαν φυσητήρας λάβωσι όστείνους αὐλοῖσι προσεμφερεστάτους, τούτους έσθέντες ές των θηλέων ύππων τὰ άρθρα, φυσῶσι τοῖσι στόμασι ἄλλοι δὲ, ἄλλων φυσεόντων, αμέλγουσι. φασί δὲ τοῦδε είνεκα τοῦτο ποιέειν τὰς Φλέβας τε πίμπλασθαι φυσεωμένας τῆς ἵππου, καὶ τὸ οὖθαρ κατίεσθαι. ἐπεὰν δὲ ἀμέλξωσι τὸ γάλα, ἐσχέαντες ές ξίλινα άγγήια κοίλα, καὶ περιστίξαντες κατά τὰ ἀγγήϊα τοὺς τυφλοὺς, δονέουσι τὸ γάλα. καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ ἐπιστάμενον ἀπαρύσαντες, ἡγεῦνται είναι τιμιώτερον τὸ δ' ὑπιστάμενον, ἦσσον τοῦ ἐτέρου. τούτων μεν είνεκα άπαντα τον αν λάβωσι οι Σκύθαι έκτυφλούσι

3 οὐ γὰρ ἀρόται εἰσὶ, ἀλλὰ νομάδες. Ἐκ τούτων δὴ ὧν σφι των δούλων καὶ των γυναικών έπετράφη νεότης οί έπεί τε έμαθον την σφετέρην γένεσιν, ήντιοθντο αὐτοίσι κατιούσι έκ των Μήδων. καὶ πρώτα μέν την χώρην απετάμοντο, τάφρον δρυξάμενοι εθρέαν, κατατείνουσαν έκ των Ταυρικών ουρέων ές την Μαιώτιν λίμνην, ήπερ έστὶ μεγίστη μετά δὲ, πειρεωμένοισι ἐσβάλλειν τοῖσι Σκύθησι αντικατιζόμενοι εμάχουτο. γινομένης δε μάχης πολλάκις, καὶ οι δυναμένων ουδέν πλέον έχειν των Σκυθέων τη μάχη, είς αὐτῶν ἔλεξε τάδε "Όξα ποιεθμεν, " άνδρες Σκύθαι; δούλοισι τοΐσι ήμετέροισι μαχόμενοι, " αὐτοί τε ἐλάσσονες κτεινόμενοι γινόμεθα, καὶ ἐκείνους " κτείνοντες έλασσόνων το λοιπον ἄρξομεν. νθν ων μοι "δοκέει αίχμας μεν καὶ τόξα μετείναι λαβόντα δε έκα-"στον τοῦ ἵππου τὴν μάστιγα, ἰέναι ἀσσον αὐτῶν. " μέγρι μεν γάρ ώρεον ημέας ὅπλα ἔχοντας, οί δὲ ἐνό-"μίζον όμοῖοί τε καὶ ἐξ όμοίων ήμῖν είναι ἐπεὰν δὲ "ἴδωνται μάστιγας ἀντὶ ὅπλων ἔχοντας, μαθόντες ὥς " είσι ημέτεροι δούλοι, καὶ συγγνόντες τούτο, οὐκ ύπο-4 "μενέουσι." Ταθτα ακούσαντες οι Σκύθαι, εποίευν έπιτελέα, οίδ έκπλαγέντες τω γινομένω, της μάχης τε έπελάθοντο, καὶ ἔφευγον. Ούτω οἱ Σκύθαι τῆς τε Ασίης ηρξαν, καὶ έξελασθέντες αθτις ύπο Μήδων, κατηλθον τρόπω τοιούτω ές την σφετέρην. των δὲ είνεκα ὁ Δα-

ρείος τίσασθαι βουλόμενος, συνήγειρε έπ' αὐτοὺς στρά-

τευμα.

'Ως δὲ Σκύθαι λέγουσι, νεάτατον άπάντων ἐθνέων είναι τὸ σφέτερον τοῦτο δὲ γενέσθαι ώδε. ἄνδρα γενέσθαι πρώτον έν τη γη ταύτη, ἐούση ἐρήμω, τώ οὔνομα είναι Ταργίταον τοῦ δὲ Ταργιτάου τούτου τους τοκέας λέγουσι έἶναι, έμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, λέγουσι δ' ὧν, Δία τε καὶ Βορυσθένεος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα. γένεος μέν τοιούτου δή τινος γενέσθαι τὸν Ταργίταον τούτου δὲ γενέσθαι παίδας τρείς, Λειπόξαϊν, καὶ 'Αρπόξαϊν, καὶ νεώτατον Κολάξαϊν. Έπι τούτων άρχόντων, έκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμενα χρύσεα ποιήματα, ἄροτρόν τε καὶ ζυγὸν καὶ σάγαριν καὶ Φιάλην, πεσέειν ές την Σκυθικήν. καὶ των ίδοντα πρώτον τον πρεσβύτατον, ασσον ίέναι, βουλόμενον αιτά λαβείν τον δε χρυσον, επιόντος, καίεσθαι άπαλλαχθέντος δὲ τούτου, προσιέναι τὸν δεύτερον, καὶ τον αύτις ταύτα ποιέειν. τους μέν δή καιόμενον τον χρυσου ἀπώσασθαι· τρίτω δὲ τω νεωτάτω ἐπελθίντι κατασβῆναι, καί μιν ἐκεῦνον κομίσαι ἐς ἑωυτοῦ· καὶ τοὺς πρεσβυτέρους άδελφεούς πρός ταῦτα συγγνόντας, την βασιληίην πάσαν παραδούναι τω νεωτάτω. 'Από μεν 6 δη Λειποξάϊος γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἱ Αὐχάται γένος καλέονται ἀπὸ δὲ τοῦ μέσου ᾿Αρποξάιος, οἰ Κατίαροί τε καὶ Τράσπιες καλέονται ἀπὸ δὲ τοῦ νεωτάτου αὐτῶν τοὺς βασιλη̂ας, οἱ καλέονται Παραλάται σύμπασι δὲ είναι οίνομα Σκολότους, τοῦ βασιλέος ἐπωυυμίην. Σκύθας δὲ "Ελληνες οὐνόμασαν. Γεγονέναι 7 μέν νύν σφεας ώδε λέγουσι οι Σκύθαι έτεα δέ σφι, έπεί τε γεγόνασι, τὰ σύμπαντα λέγουσι είναι ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλήος Ταργιτάου ές την Δαρείου διάβασιν την έπὶ σφέας, χιλίων ου πλέω, άλλα τοσαθτα. Τον δε χρυσον τούτον τον ίρον φυλάσσουσι οί βασιλήες ες τὰ μάλιστα, καὶ θυσίησι μεγάλησι ίλασκόμενοι μετέρχονται άνὰ πᾶν έτος. δς δ' αν έχων τον χρυσον τον ίρον έν τῆ όρτῆ ὑπαίθριος κατακοιμηθῆ, οὖτος λέγεται ὑπο Σκυθέων οὐ διενιαυτίζειν δίδοσθαι δέ οί διὰ τοῦτο ὅσα ἀν ἵππφ ἐν ήμέρη μιη περιελάση αὐτός. Της δὲ χώρης ἐούσης μεγάλης, τριφασίας τὰς βασιληίας τοίσι παισί τοίσι έωυτοῦ καταστήσασθαι Κολάξαϊν καὶ τουτέων μίαν μεγίστην ποιήσαι, έν τῆ τὸν χρυσὸν φυλάσσεσθαι. Τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν λέγουσι ἄνεμον τῶν ὑπεροίκων τῆς χώρης, οὐκ οἶά τε εἶναι ἔτι προσωτέρω οὐτε ὁρᾶν, οὐτε διεξιέναι, ίπὸ πτερών κεχυμένων πτερών γὰρ καὶ την γην και των ή έρα είναι πλέον, και ταθτα είναι τὰ άποκληίοντα την όψιν.

Σκύθαι μὲν ὧδε ὑπὲρ σφέων τε αὐτῶν, καὶ τῆς χώρης S τῆς κατύπερθε λέγουσι Ἑλλήνων δὲ οἱ τὸν Πόντον οἰκέοντες, ὅδε. Ἡρακλέα, ἐλαύνοντα τὰς Γηρυόνεω βοῦς, ἀπικέσθαι ἐς γῆν ταὐτην ἐοῦσαν ἐρήμην, ῆν τινα νῦν Σκύθαι νέμονται. Γηρυόνεα δὲ οἰκέειν, ἔξω τοῦ Πόντου κατοικημένον, τὴν οἱ Ἑλληνες λέγουσι Ἐρύθειαν νῆσον, τὴν πρὸς Γηδείροισι τοῦσι ἔξω Ἡρακληίων στη-

HEROD, II.

λέων ἐπὶ τῶ 'Ωκεανῶ. τὸν δὲ 'Ωκεανὸν λόγω μὲν λέγουσι ἀπὸ ἡλίου ἀνατολέων ἀρξάμενον γῆν περὶ πᾶσαν ρέειν, έργω δε ούκ αποδεικνύσι. ένθεύτεν τον Ήρακλέα απικέσθαι ές την νυν Σκυθίην γο ρην καλεομένην, καταλαβείν γὰρ αὐτὸν γειμώνά τε καὶ κρυμόν ἐπειρυσάμενον δέ την λεοντήν, κατυπνώσαι τὸς δέ οι ίππους τὰς ἀπὸ τοῦ ἄρματος νεμομένας ἐν τούτω τῷ χρόνω, ἀφανισθῆναι 9 θείη τύχη. 'Ως δ' ἐγερθῆναι τὸν Ἡρακλέα, διζησθαι. πάντα δε τὰ τῆς γώρης ἐπεξελθόντα, τέλος ἀπικέσθαι ἐς την Υλαίην καλεομένην γην. ένθαθτα δε αὐτὸν είρειν έν ἄντρω μιξοπάρθενόν τινα έχιδναν διφυέα της τὰ μὲν άνω ἀπὸ τῶν γλουτέων, εἶναι γυναικός τὰ δὲ ἔνερθεν. όφιος. ίδόντα δὲ καὶ θωυμάσαντα, ἐπείρεσθαί μιν εί κου ίδοι ίππους πλανωμένας την δε φάναι, εωυτην έχειν, και ούκ αποδώσειν έκείνω πρίν ή οί μιχθήναι τον δέ Ήρακλέα μιχθήναι έπὶ τῶ μισθῶ τούτω. κεινην τε δὴ ίπερβαλέσθαι την απόδοσιν των ίππων, βουλομένην ώς πλείστον χρόνου συνείναι τώ 'Ηρακλέϊ καὶ τὸν, κομισάμενον, έθέλειν απαλλάσσεσθαι. τέλος δὲ, ἀποδιδοῦσαν αιτην είπειν " Ιππους μεν δη ταίτας απικομένας ενθάδε. " έσωσά τοι έγώ σωστρα δε σύ παρέσχες, έγω γάρ έκ " σεῦ τρεῖς παίδας έγω, τούτους, ἐπεὰν γένωνται τρό-" φιες, "ό τι χρή ποιέειν, έξηγέο σύ εἴτε αὐτοῦ κατοικίζω, " χώρης γάρ τῆσδε έχω τὸ κράτος αὐτὴ, εἴτε ἀποπέμπω "παρά σέ." Την μεν δη ταθτα έπειρωτάν τον δε λέγουσι προς ταιτα είπειν "Επεάν ανδρωθέντας ίδηαι τούς " παίδας, τάδε ποιεύσα οὐκ ἀν άμαρτάνοις. τὸν μὲν ἀν όρας αὐτῶν τόδε τὸ τόξον ὧδε διατεινόμενον, καὶ τῶ ζω-" στηρι τώδε κατά τάδε ζωννύμενον, τοῦτον μεν τησδε της "χώρης οἰκήτορα ποιεῦ. ὑς δ' ἀν τούτων τῶν ἔργων τῶν " έντέλλομαι λίπηται, έκπεμπε έκ της χώρης. καὶ ταῦτα "ποιεύσα, αὐτή τε εὐφρανέαι, καὶ τὰ ἐντεταλμένα ποιή-10 σεις." Τὸν μὲν δὴ εἰρύσαντα τῶν τόξων τὸ ἔτερον, δύο

γάρ δή φορέειν τέως Ἡρακλέα, καὶ τὸν ζωστήρα προδέξαντα, παραδούναι τὸ τόξον τε καὶ τὸν ζωστήρα, έχοντα έπ' άκρης της συμβολής φιάλην χρυσέην διδόντα δέ, απαλλάσσεσθαι. την δ', έπεί οί γενομένους τους παίδας ανδρωθήναι, τούτο μέν σφι οὐνόματα θέσθαι τω μέν,

Αγάθυρσον, αὐτῶν τῶ δ' ἐπομένω, Γελωνόν Σκύθην δὲ, τῶ νεωτάτω τοῦτο δὲ, τῆς ἐπιστολῆς μεμνημένην αὐτὴν, ποιήσαι τὰ ἐντεταλμένα. καὶ δὴ δύο μέν οἱ τῶν παίδων, τόν τε Αγάθυρσον καὶ τὸν Γελωνίν, οὐκ οίους τε γενομένους έξικέσθαι πρός τον προκείμενον ἄεθλον, οἴχεσθαι έκ της γώρης, εκβληθέντας ύπο της γειναμένης τον δε νεώτατον αὐτῶν Σκύθην, ἐπιτελέσαντα, καταμείναι ἐν τῆ χώρη. καὶ ἀπό μὲν Σκύθεω τοῦ Ἡρακλέος γενέσθαι τοὺς αἰεὶ βασιλέας γινομένους Σκυθέων ἀπὸ δὲ τῆς φιάλης, έτι και ές τόδε φιάλας έκ των ζωστήρων φορέειν Σκύθας τὸ δή μοῦνον μηχανήσασθαι τὴν μητέρα Σκύθη. ταῦτα δὲ Ἑλλήνων οἱ τὸν Πέντον οἰκέοντες λέγουσι.

"Εστι δὲ καὶ ἄλλος λίγος, ἔχων άδε, τῶ μάλιστα 11 λεγομένω αὐτὸς πρόσκειμαι. Σκύθας τοὺς νομάδας, οἰκέοντας έν τη 'Ασίη, πολέμω πιεσθέντας ύπο Μασσαγετέων, οίχεσθαι διαβάντας ποταμον 'Αράξεα έπὶ γῆν την Κιμμερίην την γάρ νθν νέμονται Σκύθαι, αίτη λέγεται τὸ παλαιὸν είναι Κιμμερίων. τοὺς δὲ Κιμμερίους, ἐπιόντων Σκυθέων, βουλεύεσθαι, ώς στρατοῦ ἐπιόντος μεγάλου καὶ δή τὰς γνώμας σφέων κεχωρισμένας, ἐντόνους μέν αμφοτέρας, αμείνω δε την των βασιλέων την μεν γάρ δη του δήμου φέρειν γνώμην, ώς απαλλάσσεσθαι πρηγμα είη, μηδέ πρός πολλούς δεόμενον κινδυνεύειν την δε των βασιλέων, διαμάχεσθαι περί της χάρης τοίσι έπιοῦσι. οὔκων δη ἐθέλειν πείθεσθαι οὔτε τοῖσι βασιλεῦσι τὸν δημον, οἴτε τῷ δήμω τοὺς βασιλέας. τοὺς μεν δή ἀπαλλάσσεσθαι βουλεύεσθαι άμαχητί, την χώρην παραδόντας τοίσι έπιούσι τοίσι δε βασιλεύσι δόξαι έν τη έωυτων κέεσθαι ἀποθανόντας, μηδε συμφεύγειν τω δήμω λογισαμένους όσα τε αγαθά πεπόνθασι, και ζσα φεύγοντας έκ της πατρίδος κακά ἐπίδοξα καταλαμβάνει. ώς δε δόξαι σφι ταῦτα, διαστάντας, καὶ ἀριθμὸν ἴσους γενομένους, μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς μὲν, ἀποθανόντας πάντας ύπ' έωυτων, θάψαι τον δημον των Κιμμερίων παρά ποταμόν Τύρην καί σφεων έτι δήλος έστι ό τάφος. Θάψαντας δὲ, ούτω τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς χώρης ποιέεσθαι Σκύθας δε έπελθόντας, λαβείν ερήμην την χώρην. Καὶ νῦν ἔστι μὲν ἐν τῆ Σκυθική Κιμμέρια τείγεα. 12

ἔστι δὲ Πορθμήϊα Κιμμέρια· ἔστι δὲ καὶ χώρη οὔνομα Κιμμερίη· ἔστι δὲ Βόσπορος, Κιμμέριος καλεόμενος, φαίνονται δὲ οἱ Κιμμέριοι, φεύγοντες ἐς τὴν ᾿Ασίην τοὺς Σκύθας, καὶ τὴν χερσόννησον κτίσαντες, ἐν τῆ νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἴκισται. φανεροὶ δέ εἰσι καὶ οἱ Σκύθαι διώξαντες αὐτοὺς, καὶ ἐσβαλόντες ἐς γῆν τὴν Μηδικὴν, άμαρτόντες τῆς όδοῦ. οἱ μὲν γὰρ Κιμμέριοι αἰεὶ τὴν παρὰ θάλασσαν ἔφευγον· οἱ δὲ Σκύθαι, ἐν δεξιῆ τὸν Καὐκασον ἔχοντες, ἐδίωκον. ἐς δὶ ἐσέβαλον ἐς τὴν Μηδικὴν γῆν, ἐς μεσόγαιαν τῆς όδοῦ τραφθέντες. οὕτος δὲ ἄλλος ξυνὸς Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων λεγόμενος λόγος εἴρηται.

13 Έφη δὲ 'Αριστέης ὁ Καϋστροβίου, ἀνὴρ Προκουνήσιος, ποιέων ἔπεα, ἀπικέσθαι ἐς 'Ισσηδόνως, φοιβόλαμπτος γενόμευος' 'Ισσηδόνων δὲ ὑπεροικέειν 'Αριμασπούς, ἀνδρας μουνοφθάλμους' ὑπὲρ δὲ τούτων, τοὺς χρυσοφύλακας Γρύπας' τούτων δὲ, τοὺς 'Υπερβορέους, κατήκοντας ἐπὶ θάλασσαν. τούτους ὧν πάντας πλὴν 'Υπερβορέων, ἀρξάντων 'Αριμασπῶν, αἰεὶ τοῖοι πλησιοχώροισι ἐπιτίθεσθαι καὶ ὑπὸ μὲν 'Αριμασπῶν ἐξωθέσσθαι ἐκ τῆς χώρης 'Ισσηδόνας' ὑπὸ δὲ 'Ισσηδόνων, Σκύθας' Κιμμερίους δὲ, οἰκέοντας ἐπὶ τῆ νοτίη θαλάσση,

ύπο Σκυθέων πιεζομένους, έκλείπειν την χώρην. Ούτω

οὐδὲ οὖτος συμφέρεται περὶ τῆς χώρης ταντης Σκύθησι. 14 Καὶ ὅθεν μὲν ἔην ᾿Αριστέης, ὁ ταῦτα ποιήσας, εἴρηταντόν δὲ περὶ αὐτοῦ ἡκουον λόγον ἐν Προκουνήσω καὶ Κυζικω, λέξω. ᾿Αριστέην γὰρ λέγουσι, ἐὀντα τῶν ἀστῶν οὐδεὐδς γένος ὑποδεέστερον, ἐσελθόντα ἐς κναφήιον ἐν Προκοννήσω, ἀποθανεῖν καὶ τὸν κναφέα κατακληίσαντα τὸ ἐργαστήριον, οἴχεσθαι ἀγγελέοντα τοῖσι προσήκουσι τῷ νεκρῷ. ἐσκεδασμένου δὲ ἤδη τοῦ λόγου ἀνὰ τὴν πόλιν ὡς τεθνεὼς εἰη ὁ ᾿Αριστέης, ἐς ἀμφισβασίας τοῖσι λέγουσι ἀπικέσθαι ἀνδρα Κυζικηνὸν, ἥκουτα ἐξ Ἡρτάκης πόλιος, φάντα συντυχεῖν τέ οἱ ἰόντι ἐπὶ Κυζίκου, καὶ ἐς λόγους ἀπικέσθαι. καὶ τοῦτον μὲν ἐντεπαμένως ἀμφισβητέειν τοὺς δὲ προσήκοντας τῷ νεκρῷ ἐπὶ τὸ κναφήῖον παρεῖναι, ἔχουτας τὰ πρόσφορα, ὡς ἀναιρησομένους. ἀνοιχθέντος δὲ τοῦ οἰκήματος, οὕτε τεθνεῶτα οὐτε ζῶντα

φαίνεσθαι 'Αριστέην. μετά δὲ, έβδόμω ἔτεϊ φανέντα αύτον ές Προκόννησον, ποιήσαι τὰ ἔπεα ταῦτα τὰ νῦν ύπ Ἑλλήνων Άριμάσπεα καλέεται ποιήσαντα δὲ, ἀφανισθῆναι τὸ δεύτερον. ταῦτα μὲν αἰ πόλιες αὖται λέγουσι. Τάδε δὲ οἶδα Μεταποντίνοισι τοῖσι ἐν Ἰταλίη 15 συγκυρήσαντα μετά την άφάνισιν την δευτέρην 'Αριστέω έτεσι τεσσεράκοντα καὶ τριηκοσίοισι, ώς ένω συμβαλλόμενος εν Προκοννήσω τε καὶ Μεταποντίω ευρισκον. Μεταποντίνοι φασι, αὐτὸν 'Αριστέην, φανέντα σφι ές την γώρην, κελεθσαι βωμον 'Απόλλωνι ίδούσασθαι, καὶ 'Αριστέω του Προκουνησίου ἐπωνυμίην ἔχοντα ἀνδριάντα παρ' αὐτὸν ἱστάναι. φάναι γὰρ, σφὶ τὸν ᾿Απόλλωνα Ίταλιωτέων μούνοισι δη ἀπικέσθαι ές την χώρην, και αὐτός οἱ ἔπεσθαι ὁ νῦν ἐων ᾿Αριστέης τότε δὲ, ὅτε εἵπετο τῷ θεῷ, εἶναι κόραξ. καὶ τον, εἴπαντα ταὐτα, ἀφανισθῆναι. σφέας δὲ, Μεταποντῖνοι λέγουσι, ἐς Δελφοὺς πέμψαντας, τὸν θεὸν ἐπειρωτᾶν ὅ τι τὸ φάσμα τοῦ ἀνθρώπου είη, την δε Πυθίην σφέας κελεύειν πείθεσθαι τῶ φάσματι πειθομένοισι δὲ, ἄμεινον συνοίσεσθαι, καί σφεας δεξαμένους ταῦτα, ποιῆσαι ἐπιτελέα. Καὶ νῦν έστηκε ανδριας έπωνυμίην έχων 'Αριστέω, παρ' αὐτῷ τῶ αγάλματι τοῦ Απόλλωνος, πέριξ δὲ αὐτὸν δάφναι ἐστᾶσι το δε άγαλμα εν τη άγορη ίδρυται. 'Αριστέω μέν νυν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω.

Της δὲ γης, της πέρι ὅδε ὁ λόγος ὅρμηται λέγεσθαι, 16 οὐδεὶς οἰδε ἀτρεκὲς ὅ τι τὸ κατύπερθέ ἐστι. οὐδενος γὰρ δη αὐτόπτεω εἰδέναι φαμένου δύναμαι πυθέσθαι οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ᾿Αριστέης, τοῦ περ ὀλίγω πρότερον τούτων μνήμην ἐποιεύμην, οὐδὲ οὖτος προσωτέρω Ισσηδόνων, ἐν αὐτοῖσι τοῖσι ἔπεσι ποιέων, ἔφησε ἀπικέσθαι ἀλλὰ τὰ κατύπερθε ἔλεγε ἀκοῆ, φὰς Ἰσσηδόνας εἶναι τοὺς ταῦτα λέγοντας. ᾿Αλλ΄ ὅσον μὲν ἡμεῖς ἀτρεκέως ἐπὶ μακρότατον οῖοί τ ἐγενόμεθα ἀκοῆ ἐξικέσθαι, πῶν εἰρήσεται. ᾿Απὸ τοῦ Βορυσθενεϊτέων ἐμπορίου, τοῦτο γὰρ 17 τῶν παραθαλασσίων μεσαίτατόν ἐστι πάσης τῆς Σκυθίης, ἀπὸ τουτου πρῶτοι Καλλιπίδαι νέμονται, ἐόντες Ἑλληνες Σκύθαι ὑπὲρ δὲ τούτων, ἄλλο ἔθνος, οἱ ᾿Αλάζωνες καλέονται. οὐτοι δὲ καὶ οἱ Καλλιπίδαι τὰ μὲν ἄλλα κατὰ

ταὐτὰ Σκύθησι ἐπασκέουσι, σῖτον δὲ καὶ σπείρουσι καὶ σιτέονται, καὶ κρόμμνα καὶ σκόροδα καὶ φακοὺς καὶ κέγχρους. Ύπὲρ δὲ ἀλαζώνων οἰκέουσι Σκύθαι ἀροτῆρες, οἱ οἰκ ἐπὶ σιτήσει σπείρουσι τὸν σῖτον, ἀλλὶ ἐπὶ πρήσει. τούτων δὲ κατύπερθε οἰκέουσι Νευροί. Νευρῶν δὲ τὸ πρὸς βορῆν ἄνεμον, ἐρῆμος ἀνθρώπων, ὅσον ἡμεῖς ἄδμεν. ταῦτα μὲν παρὰ τὸν Ὑπανιν ποταμόν ἐστι ἔθνεα, πρὸς

18 έσπέρης τοῦ Βορυσθένεος. ᾿Ατὰρ διαβάντι τὰν Βορυσθένεα, ἀπὸ θαλάσσης πρῶτον μὲν ἡ Ὑλαίη. ἀπὸ δὲ ταὐτης ἀνω οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοί, τοὺς Ἑλληνες οἱ οἰκέουτες ἐπὶ τῷ Ὑπάνι ποταμῷ καλέουσι Βορυσθενείτας, σφέας δὲ αὐτοὺς, Ὀλβιοπολίτας. οὕτοι ὧν οἱ γεωργοὶ Σκύθαι νέμονται, τὸ μὲν πρὸς τὴν ἠῷ, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἱδοῦ, κατήκοντες ἐπὶ ποταμὸν τῷ οὐνομα κεῖται Παντικίπης τὸ δὲ πρὸς βορὴν ἀνεμον, πλόον ἀνὰ τὸν Βορυσθένεα ἡμερέων ἔνδεκα. ἡ δὲ κατύπερθε τούτων ἐρῆμός ἐστι ἐπὶ πολλόν. μετὰ δὲ τὴν ἐρῆμον Ανδροφάγοι οἰκέσυσι, ἔθνος ἐον ἱδιον καὶ οὐδαμῶς Σκυθικόν. τὸ δὲ τούτων κατύπερθε, ἐρῆμος ἤδη ἀληθέως, καὶ ἔθνος ἀνθρώπων

19 οὐδὲν, ὅσον ἡμεις ὅδμεν. Τὸ δὲ πρὸς τὴν ἡῶ γεωργῶν τούτων Σκυθέων, διαβάντι τὸν Παντικάπην ποταμὸν, Νομάδες ήδη Σκύθαι νέμονται, οὔτε τι σπείροντες οὐδὲν, οὔτε ἀροῦντες ψιλὴ δὲ δενδρέων πᾶσα αὔτη γῆ, πλὴν τῆς Ὑλαίης. οἱ δὲ Νομάδες οὖτοι τὸ πρὸς τὴν ἡῶ, ἡμερέων τεσσέρων καὶ δέκα ὁδὸν, νέμονται χώρην κατατεί-

20 νουσαν ἐπὶ ποταμὸν Γέρρον. Πέρην δὲ τοῦ Γέρρου ταῦτα δὴ τὰ καλεύμενα Βασιλήῖά ἐστι, καὶ Σκύθαι οἱ ἄριστοί τε καὶ πλεῖστοι, καὶ τους ἄλλους νομίζοντες Σκύθας δούλους σφετέρους εἶναι. κατήκουσι δὲ οἶτοι, τὸ μὲν πρὸς μεσαμβρίην, ἐς τὴν Ταυρικήν τὸ δὲ πρὸς ἢῶ, ἐπὶ τε τάφρον, τὴν δὴ οἱ ἐκ τῶν τυφλῶν γενόμενοι ὤρυξαν, καὶ ἐπὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος τὸ ἐμπόριον, τὸ καλέεται Κρημνοί τὰ δὲ αὐτῶν κατήκουσι ἐπὶ ποταμὸν Τάναϊν. Τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν ἄνεμον τῶν βασιληίων Σκυθέων οἰκέουσι Μελάγχλαινοι, ἄλλο ἔθνος, καὶ οὐ Σκυθικόν. Μελαγχλαίνων δὲ τὸ κατύπερθε, λίμναι, καὶ ἐρῆμός ἐστι ἀνθρώπων, κατόσον ἡμεῖς ἴδμεν.

21 Τάναϊν δὲ ποταμὸν διαβάντι, οἰκέτι Σκυθική, άλλ' ή

μέν πρώτη των λαξίων Σαυροματέων έστί οἱ έκ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενοι τῆς Μαιήτιδος λίμνης, νέμονται τὸ πρὸς βορην άνεμον, ήμερέων πεντεκαίδεκα όδον, πάσαν ἐοίσαν ψιλην και άγρίων και ημέρων δενδρέων. ύπεροικέουσι δε τούτων, δευτέρην λάξιν έχοντες, Βουδίνοι, γην νεμόμενοι πάσαν δασεην ύλη παντοίη. Βουδίνων δε κατύ- 22 περθε πρὸς βορῆν, ἔστι πρώτη μὲν ἐρῆμος, ἐπ' ἡμερέων έπτα όδον μετά δὲ τὴν ἐρῆμον, ἀποκλίνοντι μάλλον πρὸς άπηλιώτην άνεμον, νέμονται Θυσσαγέται, έθνος πολλον καὶ ίδιον ζώουσι δὲ ἀπὸ θήρης. Συνεχέες δὲ τούτοισι έν τοίσι αὐτοίσι τόποισι κατοικημένοι εἶσὶ τοίσι οὐνομα κείται Ἰῦρκαι, καὶ οὖτοι ἀπὸ θήρης ζώοντες τρόπω τοιώδε. λοχα, ἐπὶ δένδρεον ἀναβάς (τὰ δέ ἐστι πυκνὰ ἀνὰ πᾶσαν την χώρην) ίππος δε έκάστω, δεδιδαγμένος επὶ γαστέρα κείσθαι ταπεινότητος είνεκα, ετοίμος έστι, και κύων έπεὰν δὲ ἀπίδη τὸ θηρίον ἀπὸ τοῦ δενδρέου, τοξεύσας καὶ ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον διώκει, καὶ ὁ κύων ἔχεται. Υπέρ δὲ τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἢῶ ἀποκλίνοντι οἰκέουσι Σκύθαι άλλοι, από των βασιληΐων Σκυθέων αποστάντες, καὶ ούτω ἀπικόμενοι ἐς τοῦτον τὸν χώρον.

Μέχρι μὲν δὴ τῆς τούτων τῶν Σκυθέων χώρης, ἔστι 23 ἡ καταλεχθεῖσα πᾶσα πεδιάς τε γῆ καὶ βαθύγεος τὸ δ ἀπὸ τούτου, λιθώδης τ' ἐστὶ καὶ τρηχέη. διεξελθόντι δὲ καὶ τῆς τρηχέης χῶρον πολλὸν, οἰκέουσι ὑπώρεαν οὐρέων ὑψηλῶν ἀνθρωποι λεγόμενοι εἶναι πάντες φαλακροὶ, ἐκ γενεῆς γινόμενοι, καὶ ἐρσενες καὶ θήλεαι όμοίως, καὶ σιμοὶ, καὶ γένεια ἔχοντες μεγάλα φωνὴν δὲ ἰδίην ἰέντες ἐσθῆτι δὲ χρεώμενοι Σκυθικῆ, ζῶντες δὲ ἀπὸ δενδρέων. ποντικον μὲν οἴνομα τῷ δενδρέω ἀπὸ τοῦ ζῶσι, μέγαθος δὲ κατὰ συκέην μάλιστά κη καρπὸν δὲ φορέει κυάμο ἔσον, πυρῆνα δὲ ἔχει. τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον, σακκέουσι ἱματίοισι ἀπορρέει δ' ἀπ ἀυτοῦ παχὺ καὶ μέλαν οὔνομα δὲ τῷ ἀπορρέοντί ἐστι ἄσχυ. τοῦτο καὶ λείχουσι, καὶ γάλακτι συμμίσγοντες πίνουσι καὶ ἀπὸ τῆς παχὺτητος αὐτοῦ τῆς τρυγὸς παλάθας συντιθέασι, καὶ ταύτας σιτέονται. πρόβατα γάρ σφι εὐ πολλά ἐστι οὐ γάρ τι σπουδαῖαι νομαὶ αὐτόθι εἰσί. Ὑπὸ δενδρέω δὲ ἔκαστος κατοίκηται τὸν μὲν χειμῶνα, ἐπεὰν τὸ δένδρεον περικα-

λύψη πίλω στεγνῷ λευκῷ τὸ δὲ θέρος, ἄνευ πίλου. Τούτους οὐδεὶς ἀδικέει ἀνθρώπων ίροὶ γὰρ λέγονται εἰναι οὐδέ τι ἀρήϊον ὅπλον ἐκτέαται. καὶ τοῦτο μὲν, τοῖσι περιοικέουσι οὐτοί εἰσι οἱ τὰς διαφορὰς διαιρέοντες τοῦτο δὲ, ὸς ἀν φεύγων καταφύγη ἐς τούτους, ὑπ' οὐδενὸς

αδικέεται. οὔνομα δέ σφί ἐστι ᾿Αργιππαῖοι.

24 Μέχρι μέν νυν τῶν φαλακρῶν τούτων, πολλὴ περιφάνεια τῆς χώρης ἐστὶ, καὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐθνέων. καὶ τῆρ Σκυθέων τινὲς ἀπικνέονται ἐς αὐτοὺς, τῶν οὐ χαλεποὺ ἐστι πυθέσθαι, καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐκ Βορυσθένεός τε ἐμπορίων καὶ τῶν ἄλλων Ποντικῶν ἐμπορίων. Σκυθέων δὲ οἱ ἀν ἔλθωσι ἐς αὐτοὺς, δι ἐπτὰ ἑρμηνέων καὶ δι ἐπτὰ

2.5 γλωσσέων διαπρήσσονται. Μέχρι μέν δὴ τούτων γινώσκεται. τὸ δὲ τῶν φαλακρῶν κατύπερθε οὐδεὶς ἀπρεκέως οἶδε φράσαι οὐρεά τε γὰρ ὑψηλα ἀποτάμνει ἄβατα, καὶ οὐδεἰς σφεα ὑπερβαίνει. οἱ δὲ φαλακροὶ οὖτοι λέγουσι, ἐμοὶ μέν οὐ πιστὰ λέγουτες, οἰκέειν τὰ οὐρεα αἰγιποδας ἀνδρας ὑπερβάντι δὲ τούτους, ἄλλους ἀνθρώπους, οῖ τὴν ἐξάμηνον καθεύδουσι. τοῦτο δὲ οὐκ ἐνδέκομαι [τὴν] ἀρχήν. ᾿Αλλὰ τὸ μὲν πρὸς ηῷ τῶν φαλακρῶν γινώσκεται ἀτρεκέως, ὑπὸ Ἰσσηδόνων οἰκεόμενον τὸ μέντοι κατύπερθε πρὸς βορῆν ἄνεμον, οὐ γινώσκεται, οὕτε τῶν φαλακρῶν, οὐτε τῶν ἀραλακρῶν, οὐτε τῶν Ἰσσηδόνων, εἰ μὴ ὅσα αὐτῶν τούτων

26 λεγόντων. Νόμοισι δὲ Ἰσσηδόνες τοιοισίδε λέγονται χρᾶσθαι. Ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνη πατὴρ, οἱ προσήκοντες πάντες προσάγουσι πρόβατα: καὶ ἔπειτα ταῦτα θύσαντες, καὶ καταταμύντες τὰ κρέα, κατατάμνουσι καὶ τὸν τοῦ δεκομένου τεθνεῶτα γονέα: ἀναμίξαντες δὲ πάντα τὰ κρέα, δαὶτα προτιθέαται. τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ ψιλώσαντες καὶ ἐκκαθήραντες, καταχρυσοῦσι: καὶ ἔπειτα ἄτε ἀγάλματι χρέωνται, θυσίας μεγάλας ἐπετέους ἐπιτελέοντες. παῖς δὲ πατρὶ τοῦτο ποιέει, κατάπερ οἱ Ἑλληνες τὰ γενέσια. ἄλλως δὲ δίκαιοι καὶ οἶτοι λέγονται εἶναι ἀσκρατέες δὲ ὁμοίως αἱ γυναῖκες τοῖσι ἀνδράσι. γινώσκονται μὲν δὴ καὶ οὖτοι.

7 Το δε ἀπό τούτων το κατύπερθε, Ἰσσηδόνες εἰσὶ οἰ λέγοντες τοὺς μουνοφθάλμους ἀνθρώπους καὶ τοὺς χρυσοφύλακας Γρύπας είναι παρά δε τούτων Σκύθαι παρασφύλακας Γρύπας είναι παρά δε τούτων του παρά δε του παρά

λαβόντες λέγουσι παρά δε Σκυθέων ήμεις οι άλλοι νενομίκαμεν, καὶ οὐνομάζομεν αὐτοὺς Σκυθιστὶ Αριμασπούς. άριμα γάρ εν καλέουσι Σκύθαι, σπου δε τον οφθαλμόν. Δυσχείμερος δὲ αύτη ή καταλεχθεῖσα πᾶσα χώρη ούτω 28 δή τί έστι, ένθα τους μεν όκτω των μηνών αφόρητος οίος γίνεται κρυμός, έν τοίσι ύδωρ έκγέας, πηλον ου ποιήσεις. πύρ δὲ ἀνακαίων, ποιήσεις πηλόν. ή δὲ θάλασσα πήγνυται, καὶ ὁ Βόσπορος πῶς ὁ Κιμμέριος καὶ ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου οι έντος τάφρης Σκύθαι κατοικημένοι στρατεύουται, καὶ τὰς άμάξας ἐπελαύνουσι πέρην ἐς τοὺς Σινδούς. ούτω μεν δή τους όκτω μήνας διατελέει χειμών έων τους δ' ἐπιλοίπους τέσσερας ψύχεα αὐτόθι ἐστί. Κεχώρισται δὲ οὖτος ὁ γειμών τοὺς τρόπους πᾶσι τοῖσι ἐν ἄλλοισι χωρίοισι ηινομένοισι χειμώσυ έν τῷ τὴν μὲν ὡραίην οὐκ ὑει λόγου ἄξιον οὐδέν τὸ δὲ θέρος, ὕων οὐκ ἀνίει. βρονταί τε ήμος τη άλλη γίνονται, τηνικαθτα μέν οὐ γίνονται, θέρεος δὲ ἀμφιλαφέες ἡν δὲ χειμώνος βροντή γένηται. ώς τέρας νενόμισται θωμάζεσθαι. ώς δε και ην σεισμός γένηται, ήν τε θέρεος ήν τε γειμώνος, έν τη Σκυθική τέρας νενόμισται. ίπποι δε ανεχόμενοι φέρουσι τον χειμώνα τοῦτον, ημίονοι δὲ καὶ ὄνοι οὐκ ἀνέχονται ἀρχήν τῆ δε ἄλλη ἵπποι μὲν ἐν κρυμῷ ἐστεῶτες ἀποσφακελίζουσι, όνοι δε και ημίονοι ανέχονται. Δοκέει δέ μοι και το γί- 23 νος των βοών τὸ κόλον διὰ ταῦτα οὐ φύειν κέρεα αὐτόθι. μαρτυρέει δέ μου τη γνώμη καὶ 'Ομήρου έπος ἐν 'Οδυσσείη, έχου ώδε

Καὶ Λιβύην, ὅθι τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.

ορθῶς εἰρημένον, ἐν τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίνεσθαι τὰ κέρεα. ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύει κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχὴν, ἢ φύουτα φύει μόγις. ἐνθαῦτα μέν νυν διὰ τὰ ψύχεα γίνεται ταῦτα. Θωυμάζω δὲ, (προσθήκας γὰρ 30 δ) μοι ὁ λόγος ἐξ ἀρχῆς ἐδίζητο,) ὅτι ἐν τῆ Ἡλείη πάση χώρη οὐ δυνέαται γίνεσθαι ἡμίονοι, οὕτε ψυχροῦ τοῦ χώρου ἐόντος, οὕτε ἄλλου φανεροῦ αἰτίου οὐδενός. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Ἡλεῖοι ἐκ κατάρης τευ οὐ γίνεσθαί σφι ἡμιόνου : ἀλλὶ ἐπεὰν προσίῃ ἡ ὥρη κυίσκεσθαι τὰς ἵπτους, ἐξελαύνουσι ἐς τοὺς πλησιοχώρους αὐτάς καὶ ἔπειτά σφι ἐν τῆ

τῶν πέλας ἐπιεῖσι τοὺς ὄνους, ἐς οὖ ἂν σχῶσι αἰ ἵπποι ἐν γαστρί ἔπειτα δὲ ἀπίσω ἀπελαύνουσι. Περὶ δὲ τῶν πτερῶν, τῶν Σκύθαι λέγουσι ἀνάπλεων εἶναι τὸν ἡέρα, καὶ τούτων εἴνεκα οὐκ οἶά τε εἶναι οὕτε ἰδεῖν τὸ πρόσω τῆς ἡπείρου, οὕτε διεξιέναι, τἡνδε ἔχω περὶ αὐτῶν τὴν γνώμην. τὰ κατύπερθε ταύτης τῆς χώρης αἰεὶ νίφεται, ἐλάσσονι δὲ τοῦ θέρεος ἢ τοῦ χειμῶνος, ὥσπερ καὶ οἰκός. ἡδη ὧν ὅστις ἀγχόθεν χιόνα άδρὴν πίπτουσαν εἶδε, οἶδε τὸ λέγω. ἑοικε γὰρ ἡ χιών πτεροῖσι καὶ διὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον, ἐόντα τοιοῦτον, ἀοίκητα τὰ πρὸς βορῆν ἐστι τῆς ἡπείρου ταὐτης. τὰ ὧν πτερὰ εἰκάζοντας τὴν χιόνα τοῦς Σκύθας τε καὶ τοὺς περιοίκους δοκέω λέγειν. Ταῦτα μέν νυν, τὰ λέγεται μακρότατα, εἴρηται.

Υπερβορέων δὲ πέρι ἀνθρώπων οὔτε τι Σκύθαι λέγουσι, οὔτε τινὲς ἄλλοι τῶν ταύτη οἰκημένων, εἰ μη ἄρα Ἰσσηδόνες. ὡς δ᾽ ἐγὼ δοκέω, οὕδ᾽ οὖτοι λέγουσι οὐδέν ἔλεγον γὰρ ἄν καὶ Σκύθαι, ὡς περὶ τῶν μουνοφθάλμων ἐκρουσι. ᾿Αλλ΄ Ἡσιόδω μέν ἐστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρω ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δη τῶ

33 έωντι γε Όμηρος ταθτα τὰ έπεα ἐποίησε. Πολλώ δέ τι πλείστα περί αὐτῶν Δήλιοι λέγουσι, φάμενοι ίρὰ ἐνδεδεμένα ἐν καλάμη πυρῶν, ἐξ Ὑπερβορέων φερόμενα, ἀπικυέεσθαι ές Σκύθας από δε Σκυθέων ήδη δεκομένους αιεί τούς πλησιοχώρους έκάστους, κομίζειν αὐτὰ τὸ πρὸς έσπέρης έκαστάτω έπὶ τὸν Αδρίην ἐνθεῦτεν δὲ πρὸς μεσαμβρίην προπεμπόμενα πρώτους Δωδωναίους Έλλήνων δέκεσθαι άπὸ δὲ τούτων καταβαίνειν ἐπὶ τὸν Μηλιέα κόλπον, καὶ διαπορεύεσθαι ές Εύβοιαν πόλιν τε ές πόλιν πέμπειν, μέχρι Καρύστου τὸ δ' ἀπὸ ταύτης, ἐκλιπεῖν 'Ανδρον' Καρυστίους γαρ είναι τους κομίζοντας ές Τήνου Τηνίους δὲ, ἐς Δῆλον. ἀπικνέεσθαι μέν νυν ταῦτα τὰ ίρα ούτω λέγουσι ές Δήλον. πρώτον δέ τους Υπερβορέους πέμψαι φερούσας τὰ ίρὰ δύο κόρας, τὰς οινομάζουσι Δήλιοι είναι Υπερόχην τε καὶ Λαοδίκην άμα δέ αὐτησι ἀσφαλίης είνεκεν πέμψαι τοὺς Υπερβορέους τών αστών ανδρας πέντε πομπούς, τούτους οι νθν Περφερέες καλέουται, τιμάς μεγάλας έν Δήλω έχοιτες. έπεί δὲ τοίσι Υπερβορέοισι τους αποπεμφθέντας οπίσω ουκ απο-

νοστέειν, δεινά ποιευμένους εί σφέας αίει καταλάμψεται αποστέλλοντας μη αποδέκεσθαι, ούτω δη φέροντας ές τούς ούρους τὰ ίρὰ ἐνδεδεμένα ἐν πυρών καλάμη τοῖς πλησιοχώροις επισκήπτειν, κελεύοντας προπέμπειν σφέα από έωυτων ες άλλο έθνος. καὶ ταῦτα μεν ούτω προπεμπόμενα, απικνέεσθαι λέγουσι ές Δήλον. Οίδα δε αὐτὸς τούτοισι τοίσι ίροισι τόδε ποιεύμενον προσφερές τάς Θρηϊκίας καὶ τὰς Παιονίδας γυναίκας, ἐπεὰν θύωσι τῦ Αρτέμιδι τη Βασιληίη, οὐκ ἄνευ πυρών καλάμης θυούσας τὰ ἰρά. καὶ ταῦτα μὲν δὴ οἶδα ταύτας ποιεύσας. Τῆσι 34 δε παρθένοισι ταύτησι τησι εξ Υπερβορέων τελευτησασησι εν Δήλω, κειρονται και αί κόραι και οί παιδες οί Δηλίων αι μέν, προ γάμου πλόκαμον αποταμνόμεναι, καὶ περὶ ἄτρακτον είλίξασαι, επὶ τὸ σῆμα τιθείσι (τὸ δε σημά έστι έσω ές τὸ Αρτεμίσιον εσιόντι άριστερης γειρός ἐπιπέφυκε δέ οἱ ἐλαίη·) οἱ δὲ παίδες τῶν Δηλίων. περί χλόην τινὰ είλίξαντες τῶν τριχῶν, προτιθεῖσι και περι χλοην τιτα εικιξαντις των τροχων, προ οὖτοι ἐπὶ τὸ σῆμα. αὖται μὲν δὴ ταὐτην τὴν τιμὶ,ν ἔχουσι πρὸς τῶν Δήλου οἰκητόρων. Φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ, 35 καὶ τὴν "Αργην τε καὶ τὴν Ωπιν, ἐούσας παρθένους, ἐξ Υπερβορέων κατά τους αυτούς τούτους ανθρώπους πορευομένας, απικέσθαι ές Δήλον έτι πρότερον Υπερόχης τε και Λαοδίκης. ταύτας μέν νυν τη Είλειθυίη αποφεροίσας αντί του ωκυτόκου τον ετάξαντο φόρον απικέσθαι. την δε "Αργην τε καὶ την "Ωπιν αμα αὐτοῖσι τοῖσι θεοῖσι απικέσθαι λέγουσι, και σφι τιμάς άλλας δεδόσθαι πρός σφέων και γάρ αγείρειν σφι τάς γυναίκας, επονομαζούσας τὰ οὐνόματα ἐν τῷ ὕμνῷ, τίν σφι Ὠλῆν ἀνῆρ Λύκιος ἐποίησε παρὰ δὲ σφέων μαθόντας νησιώτας τε καὶ Ἰωνας, ύμνέειν 3 Ωπίν τε καὶ "Αργην, ὀνομάζοντάς τε καὶ αγείροντας (ούτος δε ό 'Ωλήν και τους άλλους τους παλαιούς ύμνους εποίησε, εκ Λυκίης ελθών, τους αειδομένους εν Δήλω) και των μηρίων καταγιζομένων επί τώ βωμώ την σποδον, ταύτην επί την θήκην της "Ωπιός τε καὶ 'Αργης ἀναισιμοῦσθαι ἐπιβαλλομένην. ή δὲ θήκη αὐτέων ἐστὶ ἔπισθε τοῦ ᾿Αρτεμισίου, πρὸς ημα τετραμμένη, ἀγχοτάτω τοῦ Κηΐων ἱστιητορίου. Καὶ ταῦτα μὲν 36 Υπερβορέων πέρι εἰρήσθω, τὸν γὰρ περὶ ᾿Αβάριος

λόγον τοῦ λεγομένου εἶναι 'Υπερβορέω οὐ λέγω, λέγων ώς τὸν ὀἴστὸν περιέφερε κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, οὐδὲν σιτεέμενος. Εἰ δέ εἰσί τινες 'Υπερβόρεοι ἄνθρωποι, εἰσὶ καὶ
ὑπερνότιοι ἄλλοι. γελῶ δὲ ὁρέων γῆς περιόδους γράψαντας πολλούς ἤδη, καὶ οὐδένα νόον ἔχοντας ἐξηγησάμενον
οἴ 'Ωκεανόν τε ῥέοντα γράφουσι πέριξ τὴν γῆν, ἐοῦσαν
κυκλοτερέα ὡς ἀπὸ τόρνου καὶ τὴν 'Λσίην τῷ Εὐρώπῃ
ποιείντων ἴσην. ἐν ὀλίγρισι γὰρ ἐγῶ δηλώσω μέγαθός
τε ἐκάστης αὐτέων, καὶ οἵη τίς ἐστι ἐς γραφὴν ἑκάστη.

37 Πέρσαι οἰκέουσι, κατήκοντες ἐπὶ τὴν νοτίην θάλασσαν, τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην. τοὐτων δ΄ ὑπεροικέουσι πρὸς βορέω ἀνέμου, Μῆδοι Μήδων δὲ, Σάσπειρες Σασπείρων δὲ, Κόλχοι, κατήκοντες ἐπὶ τὴν βορηίην θάλασσαν, ἐς τὴν Φάσις ποταμὸς ἐκδιδοῖ. ταῦτα τέσσερα ἔθνεα 38 οἰκέει ἐκ θαλάσσης ἐς θάλασσαν. Ἐνθεῦτεν δὲ, τὸ προς

- οδο οἰκέει ἐκ θαλάσσης ἐς θάλασσαν. Ἐνθεῦτεν δὲ, τὸ προς ἐσπέρης, ἀκταὶ διφάσιαι ἀπ' αὐτῆς κατατείνουσι ἐς θάλασσαν, τὰς ἐγω ἀπηγήσομαι. ἔνθεν μὲν ἡ ἀκτὴ ἡ ἐτέρη, τὰ πρὸς βορῆν ἀπὸ Φάσιος ἀρξαμένη, παρατέταται ἐς θάλασσαν παρά τε τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, μέχρι Σιγείου τοῦ Τρωϊκοῦ τὰ δὲ πρὸς νότου, ἡ αὐτὴ αὐτη ἀκτὴ ἀπὸ τοῦ Μυριανδρικοῦ κόλπου, τοῦ πρὸς Φοινίκη κειμένου, τείνει τὰ ἐς θάλασσαν μέχρι Τρισπίου ἄκρης. οἰκέει δ' ἐν τῷ ἀκτῆ ταὐτὴ ἔθνεα ἀνθρώπων τριή-Ω κουτα. αὐτη μέν νυν ἡ ἐτέρη τῶν ἀκτέων. Ἡ δὲ δὴ
- 39 κουτα. αὐτη μέν νυν ἡ ἐτέρη τῶν ἀκτέων. Ἡ δε δὴ ἐτέρη, ἀπὸ Περσέων ἀρξαμένη, παρατέταται ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν ἤ τε Περσικὴ, καὶ ἡ ἀπὸ ταὐτης ἐκδεκομένη ᾿Ασσυρίη, καὶ ἀπὸ ᾿Ασσυρίης ἡ ᾿Αραβίη. λήγει δὲ αὕτη (οὐ λήγουσα εἰ μὴ νόμω) ἐς τὸν κόλπον τὸν ᾿Αράβιον, ἐς τὸν Δαρεῖος ἐκ τοῦ Νείλου διώρυχα ἐσήγηαγε. Μέχρι μέν νυν Φοινίκης ἀπὸ Περσέων, χῶρος πλατὺς καὶ πολλός ἐστι τὸ δ΄ ἀπὸ Φοινίκης παρήκει διὰ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἡ ἀκτὴ αἵτη παρά τε Συρίην τὴν Παλαιστίνην, καὶ Αἴγυπτον, ἐς τὴν τελευτῷ ἐν τῷ ἔθνεά ἐστι τρία μοῦνα. Ἰαῦτα μὲν ἀπὸ Περσέων τὰ πρὸς ἐσπέρης 40 τῆς ᾿Ασίης ἔχοντά ἐστι. Τὰ δὲ κατύπερθε Περσέων, καὶ
- 40 τῆς Λοίης ἔχουτά ἐστι. Τὰ δὲ κατύπερθε Περσέων, καὶ Μήδων, καὶ Σασπείρων, καὶ Κόλχων, τὰ πρὸς ἡδ τε καὶ ἡέλιον ἀνατέλλοντα, ἔνθεν μὲν ἡ Ἐρυθρὴ παρήκει θάλασσα πρὸς βορέω δὲ ἡ Κασπίη τε θάλασσα, καὶ ὁ

'Αράξης ποταμὸς, ῥέων πρὸς ἠέλιον ἀνίσχοντα. μέχρι δὲ τῆς Ἰνδικῆς οἰκέεται 'Ασίη· τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης ἐρῆμος ἤδη τὸ πρὸς τὴν ἠῶ, οὐδ' ἔχει οὐδεὶς φράσαι οἶον δή τί ἐστι.

Τοιαύτη μεν καὶ τοσαύτη ή 'Ασίη έστί.

Ή δὲ Λιβίη ἐν τῆ ἀκτῆ τῆ ἐτέρη ἐστί· ἀπὸ γὰρ Αἰ- 41 γύπτου Λιβίη ήδη εκδέκεται. κατά μέν νυν Αίγυπτον ή άκτη αύτη στεινή έστι άπο γάρ τησδε της θαλάσσης ές την Ερυθρην θάλασσαν, δέκα μυριάδες είσι οργυιέων. αθται δ' αν είεν χίλιοι στάδιοι. το δε από του στεινου τούτου κάρτα πλατέα τυγχάνει ἐοῦσα ἡ ἀκτὴ ήτις Λιβύη κέκληται. Θωυμάζω ων των διουρισάντων καὶ διελόντων 42 Λιβύην τε καὶ 'Ασίην καὶ Ειρώπην οὐ γὰρ σμικρὰ τὰ διαφέροντα αὐτέων ἐστί. μήκεϊ μὲν γὰρ παρ' ἀμφοτέρας παρήκει ή Εὐρώπη εἴρεος δὲ πέρι, οὐδὲ συμβαλέειν άξίη φαίνεται μοι είναι. Λιβύη μεν γάρ δηλοί έωυτην, δεύσα περίρρυτος, πλην ισου αυτής προ ημου οὐρίζει Νεκώ τοῦ Αίγυπτίων βασιλέος πρώτου τῶν ἡμεις ίδμεν, καταδέξαντος. Θς έπεί τε τὴν διώρυχα ἐπαύσατο ορύσσων τὴν ἐκ τοῦ Νείλου διέχουσαν ἐς τὸν ᾿Αράβιον κόλπον, απέπεμψε Φοίνικας άνδρας πλοίοισι, εντειλάμενος ές τὸ οπίσω δι' Ηρακληίων στηλέων διεκπλέειν έως ές την βορηίην θάλασσαν, καὶ ούτω ές Αίγυπτον απικνέεσθαι. Όρμηθέντες ὧν οἱ Φοίνικες ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης, ἔπλεον τὴν νοτίην θάλασσαν. ὅκως δὲ γίνωτο φθινόπωρον, προσίσχοντες αν σπείρεσκον την γην, ίνα έκάστοτε της Λιβύης πλέοντες γινοίατο, καὶ μένεσκον τον άμητον θερίσαντες δ' αν τον σίτον, έπλεον ώστε δύο έτέων διεξελθόντων, τρίτω έτει κάμψαντες 'Ηρακληίας στίλας, απίκοντο ές Αίγυπτον, καὶ έλεγον, έμοι μέν ου πιστὰ, ἄλλω δὲ δή τεω, ώς περιπλώοντες τὴν Λιβύην, τὸν ηἐλιον ἔσχον ἐς τὰ δεξιά. οὕτω μὲν αὕτη ἐγνώσθη τὸ πρώτου. Μετὰ δὲ, Καρχηδονιοί εἰσι οἱ λέγοντες. [3] ἐπεὶ Σατάσπης γε ὁ Τεάσπιος, ἀνὴρ ᾿Αχαιμενίδης, εἰ περιέπλωσε Λιβύην, ἐπὰ αὐτὸ τοῦτο πεμφθείς ἀλλὰ δείσας τό τε μήκος του πλόου και την έμημίην, απήλθε οπίσω, οὐδ' ἐπετέλεσε τὸν ἐπέταξέ οι ἡ μήτηρ ἄεθλον. Θυγατερα γὰρ Ζωπύρου τοῦ Μεγαβύζου ἐβιήσατο παρθένον ἔπειτα μέλλοντος αὐτοῦ διὰ ταύτην την αἰτίην

ανασκολοπιείσθαι ύπὸ Ξέρξεω βασιλέος, ή μήτηρ τοῦ Σατάσπεος, ἐοῦσα Δαρείου ἀδελφεὴ, παραιτήσατο, φᾶσά οί αιτή μέζω ζημίην επιθήσειν ήπερ εκείνον Λιβύην γάρ οι ἀνάγκην ἔσεσθαι περιπλώειν, ές δ ὰν ἀπίκηται, περι-πλέων αὐτήν, ές τὸν ᾿Αράβιον κόλπον. συγχωρήσαντος δε Ξέρξεω έπὶ τούτοισι, ὁ Σατάσπης ἀπικόμενος ές Αίγυπτον, καὶ λαβών νέα τε καὶ ναύτας παρὰ τούτων, έπλεε παρά Ήρακληίας στήλας. διεκπλώσας δέ, και κάμψας το ακρωτήριον της Λιβίης, τω οίνομα Σολόεις έστὶ, έπλεε πρός μεσαμβρίην περήσας δε θάλασσαν πολλήν έν πολλοίσι μήνεσι, επεί τε του πλεύνος αιεί έδεε, αποστρέψας οπίσω, απέπλεε ές Λίγυπτου. Έκ δε ταύτης απικόμενος παρά βασιλέα Εέρξεα, έλεγε φάς τὰ προσωτάτω ανθρώπους σμικρούς παραπλέειν, έσθητι φοινικηίη διαγρεωμένους οὶ, όκως σφείς καταγοίατο τη νηὶ, φεύγεσκον πρός τὰ ούρεα, λείποντες τὰς πόλιας αὐτοὶ δὲ αδικέειν ούδεν εσιόντες, πρόβατα δε μοῦνα εξ αὐτέων λαμβάνειν. του δὲ μη περιπλώσαι Λιβύην παντελώς, αιτιον τόδε έλεγε το πλοίον το πρόσω ου δυνατον έτι προβαίνειν, αλλ' ενίσχεσθαι. Εέρξης δε ού οι συγγινώσκων λέγειν άληθέα, οὐκ ἐπιτελέσωντά τε τὸν προκείμενου άεθλου, ανεσκολόπισε, την αρχαίην δίκην επιτιμών. τούτου δὲ τοῦ Σατάσπεος εὐνοῦχος ἀπέδρη ἐς Σάμον, έπεί τε ἐπύθετο τάχιστα τὸν δεσπότεα τετελευτηκότα, έχων χρήματα μεγάλα, τὰ Σάμιος ἀνὴρ κατέσχε τοῦ επιστάμενος τὸ οὔνομα, έκὼν ἐπιλήθομαι.

14 Τῆς δὲ Ασίης τὰ πολλὰ ὑπὸ Δαρείου ἐξευρέθη δς βουλόμενος Ἰνδὸν ποταμὸν, δς κροκοδείλους δεὐτερος οὖτος ποταμῶν πάντων παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι τῆ ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, πέμπει πλοίοισι ἄλλους τε τοῖσι ἐπίστευε τὴν ἀληθηἤην ἐρέειν, καὶ δὴ καὶ Σκίλακα ἄνδρα Καρυανδέα. οἱ δὲ, όρμηθέντες ἐκ Κασπατιρου τε πόλιος καὶ τῆς Πακτυϊκής γῆς, ἔπλεον κατὰ ποταμὸν πρὸς ἡῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἐς θάλασσαν διὰ θαλάσσης δὲ πρὸς ἐσπέρην πλέοντες, τριηκοστῷ μηνὶ ἀπικυέονται ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, ὕθεν ὁ Αἰγυπτίων βαστικὸς τοὺς Φοίνικας, τοῦς πρότερον εἶπα, ἀπέστειλε πεμπλώευν Λιθύνν. μετὰ δὲ τοῦτονς περιπλώσευν Λιθύνν.

Ίνδούς τε κατεστρέψατο Δαρείος, καὶ τῆ θαλάσση ταύτη έχρατο. ούτω καὶ τῆς 'Ασίης, πλην τὰ πρὸς ἡέλιον ἀνίσχουτα, τὰ ἄλλα ἀνεύρηται ὁμοῖα παρεχομένη τῆ Λιβίη.
Ἡ δὲ δὴ Εὐρώπη πρὸς οὐδαμῶν φανερή ἐστι γινωσκο-45 μένη, οὐτε τὰ πρὸς ἡέλιον ἀνατέλλουτα, οὔτε τὰ πρὸς βορήν, εἰ περίρρυτός ἐστι· μήκεϊ δὲ γινώσκεται παρ' ἀμφοτέρας παρήκουσα. Οὐδ' ἔχω συμβαλέσθαι ἐπ' ὅτευ μιή ἐούση γή οὐνόματα τριφασια κέεται, ἐπωνυμίας έχοντα γυναικών, καὶ οὐρίσματα αὐτῆ Νεῖλός τε ὁ Λίγίπτιος ποταμός ετέθη, καὶ Φάσις ὁ Κόλχος (οἱ δὲ Τάναϊν ποταμον τον Μαιήτην καὶ Πορθμήϊα τὰ Κιμμέρια λέγουσι) οὐδὲ τῶν διουρισάντων τὰ οὐνόματα πυθέσθαι, και όθεν έθεντο τὰς ἐπωνυμίας, ἡ δὴ γὰρ Λιβύη μὲν ἐπὶ Λιβύης λέγεται ὑπὸ τῶν πολλῶν Ἑλλήνων ἔχειν τὸ ούνομα γυναικός αὐτόχθονος ή δὲ Ασίη ἐπὶ τῆς Προμηθέος γυναικός την έπωνυμίην. καὶ τούτου μέν μεταλαμ-Βάνονται τοῦ οὐνόματος Λυδοί, φάμενοι ἐπὶ ᾿Ασίεω, τοῦ Κότυος, τοῦ Μάνεω, κεκλῆσθαι τὴν ᾿Ασίην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς Προμηθέος ᾿Ασίης ἀπ ὅτευ καὶ τὴν ἐν Σάρδισι ψυλὴν κεκλῆσθαι ᾿Ασιάδα. Ἡ δὲ δὴ Εἰρώπη οὐτε εἰ περίρρυτός ἐστι γινώσκεται πρὸς οὐδαμῶν ἀνθρώπων: ούτε δκόθεν το ούνομα έλαβε τούτο, οίτε έστις οί ην ό θέμενος φαίνεται εί μη άπο της Τυρίης φήσομεν Εύρώπης λαβείν τὸ ούνομα τὴν χώρην, πρότερον δε ἦν ἄρα ἀνώνυμος, ὥσπερ αἱ ἔτεραι. ἀλλ' αὕτη ໆε ἐκ τῆς ᾿Ασίης τε φαίνεται ἐοῦσα, καὶ οὐκ ἀπικομένη ἐς τὴν γῆν ταύτην ή τις νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων Εὐρώπη καλέεται, ἀλλ' ὅσον ἐκ Φοινίκης ές Κρήτην, έκ Κρήτης δε ές Λυκίην. Ταῦτα μέν νυν έπὶ τοσούτον εἰρήσθω τοῖσι γὰρ νομιζομένοισι αὐτῶν χρησόμεθα.

Ό δὲ Πόντος ὁ Εὐξεινος, ἐπ' δν ἐστρατεύετο Δαρεῖος, 46 χωρέων πασέων παρέχεται, ἔξω τοῦ Σκυθικοῦ, ἔθνεα ἀμαθέστατα. οὔτε γὰρ ἔθνος τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου οὐδὲν ἔχομεν προβαλέσθαι σοφίης πέρι, οὔτε ἄνδρα λόγιον οἴδαμεν γενόμενου, πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος, καὶ ᾿Αναχάρσιος. Τῷ δὲ Σκυθικῷ γένεῖ ἐν μὲν τὸ μέγιστον τῶν ἀνθρωπηἴων πρηγμάτων σοφώτατα πάντων ἐξεύρηται, τῷν ἡμεῖς ἴδμεν. τὰ μέντοι ἄλλα οὐκ ἀγαμαι, τὸ

δε μέγιστον ούτω σφι ανεύρηται, ώστε αποφυγέειν τε μηδένα ἐπελθόντα ἐπὶ σφέας, μη βουλομένους τε έξευρεθηναι, καταλαβείν μη οίον τε είναι. τοίσι γαρ μήτε άστεα μήτε τείχεα ή εκτισμένα, άλλα φερέοικοι είντες, πάντες έωσι ιπποτοξόται, ζώοντες μη απ' αρότου, αλλ' από κτηνέων, οἰκήματά τέ σφι ή ἐπὶ ζευγέων, κῶς οὐκ αν

47 είησαν οδτοι άμαχοί τε καὶ άποροι προσμίσγειν; Έξεύρηται δέ σφι ταῦτα, τῆς τε γῆς ἐούσης ἐπιτηδέης, καὶ τών ποταμών εόντων σφι συμμάχων. ή τε γάρ γη εούσα πεδιάς αύτη, ποιώδης τε καὶ εὐυδρός ἐστι ποταμοί τε δί αὐτῆς ρέουσι οὐ πολλώ τεω ἀριθμὸν ἐλάσσονες των ἐν Αίγύπτω διωρύχων. όσοι δὲ οὐνομαστοί τέ εἰσι αὐτῶν. καὶ προσπλωτοὶ ἀπὸ θαλάσσης, τούτους οὐνομανέω. "Ιστρος μέν, πεντάστομος μετά δέ, Τύρης τε καὶ "Υπανις. καὶ Βορυσθένης, καὶ Παντικάπης, καὶ Υπάκυρις, καὶ Γέρρος, καὶ Τάναϊς. ῥέουσι δὲ οὐτοι κατὰ τάδε.

48 Ίστρος μέν, έων μέγιστος ποταμών πάντων τών πμεις ίδμεν, ίσος αιεί αυτός έωυτω ρέει και θέρεος καὶ γειμώνος. πρώτος δὲ τὸ ἀπ' ἐσπέρης τῶν ἐν τῆ Σκυθικῆ βέων, κατὰ τοιουδε μέγιστος γέγονε, ποταμών καὶ ἄλλων ἐς αὐτὸν ἐκδιδόντων. εἰσὶ δὲ οίδε οί μέγαν αὐτὸν ποιεῦντες διὰ μέν γε τῆς Σκυθικῆς χώρης πέντε μὲν οἱ ρέουτες, τόν τε Σκύθαι Πόρατα καλέουσι, "Ελληνες δὲ Πυρετόν καὶ άλλος, Τιαραντός καὶ 'Αραρός τε, καὶ Νάπαρις, καὶ 'Ορδησσός. ὁ μὲν πρώτος λεχθεὶς τῶν ποταμῶν, μέγας, και προς ηω ρέων ανακοινούται τω "Ιστρω το ύδωρ ο δε δεύτερος λεχθείς, Τιαραντός, πρός έσπέρης τε μάλλου, και ελάσσων. ό δὲ δη Άραρός τε και ὁ Νάπαρις και ό 'Ορδησσός, διὰ μέσου τούτων ζόντες, ἐσβάλλουσι ἐς τὸν "Ιστρον. οὖτοι μὲν αὐτιγενέες ποταμοὶ Σκυθικοὶ συμ-

49 πληθύουσι αὐτόν. Ἐκ δὲ ᾿Αγαθύρσων Μάρις ποταμὸς ρέων συμμίσγεται τῷ "Ιστρῳ. ἐκ δὲ τοῦ Αίμου τῶν κορυφέων τρείς άλλοι μεγάλοι, ρέοντες προς βορην άνεμου, ἐσβάλλουσι ἐς αὐτὸυ, "Ατλας, καὶ Αὐρας, καὶ Τίβισις δια δε Θρηίκης και Θρηίκων των Κροβύζων ρέοντες, "Αθρυς, καὶ Νόης, καὶ Άρτανης, ἐκδιδοῦσι ἐς τὸν Ίστρον ἐκ δὲ Παιόνων καὶ οὔρεος Ῥοδόπης, Σκίος ποταμὸς, μέσον σχίζων τὸν Αίμον, ἐκδιδοῖ ἐς αὐτόν. ἐξ Ἰλλυριῶν δὲ ρέων πρὸς βορῆν ἄνεμον "Αγγρος ποταμὸς, ἐσβάλλει ές πεδίον τὸ Τριβαλλικὸν, καὶ ές ποταμὸν Βρόγγον ὁ δὲ Βρόγγος ες του "Ιστρου, ούτω αμφοτέρους, εόντας μεγάλους, ὁ Ἰστρος δέκεται. ἐκ δὲ τῆς κατύπερθε χώρης Ὁμβρίκων, Κάρπις ποταμὸς, καὶ ἄλλος Ἄλπις [ποταμὸς,] πρὸς βορῆν ἄνεμον καὶ οὖτοι ῥέοντες ἐκδιδοῦσι ἐς αὐτον. ρέει γὰρ δὴ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ὁ "Ιστρος, άρξαμενος έκ Κελτών, οὶ ἔσχατοι προς ήλίου δυσμέων μετά Κύνητας οἰκέουσι τών ἐν τῆ Εὐρώπη· ῥέων δὲ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης, ἐς τὰ πλάγια τῆς Σκυθίης ἐσβάλλει. Τούτων ὧν τῶν καταλεγθέντων καὶ ἀλλων πολλῶν συμ- 50 βαλλομένων τὸ σφέτερον ὕδωρ, γίνεται ὁ Ἱστρος ποτα-μῶν μέγιστος. ἐπεὶ ὕδωρ γε ἐν πρὸς ἐν συμβάλλειν, ὁ Νείλος πλήθει ἀποκρατέει ες γαρ δή τοῦτον οὐτε ποταμός, ούτε κρήνη ουδεμία εσδιδούσα, ες πληθός οί συμβάλλεται. ἴσος δὲ αἰεὶ ρέει έν τε θέρει και χειμωνι ὁ Τστρος, κατὰ τοιόνδε τι, ως ἐμοὶ δοκέει. τοῦ μέν χειμωνός ἐστι ὅσοσπέρ ἐστι, ὁλίγω τε μέζων τῆς ἐωυτοῦ φύ σιος γίνεται θεται γάρ ή γη αθτη τοῦ χειμώνος πάμπαν ολίγω, νιφετώ δὲ πάντα χρέεται τοῦ δὲ θέρεος ή χιων ή έν τῶ χειμῶνι πεσοῦσα, ἐοῦσα ἀμφιλαφής, τηκομένη πάντοθεν εσδιδοί ες τον "Ιστρον αύτη τε δή ή χιων εσδιδούσα ες αὐτὸν, συμπληθύει, καὶ ὅμβροι πολλοί τε καὶ λάβροι συν αὐτῆ: ὕει γὰρ δὶ) τὸ θέρος. ὕσω δὲ πλέον ἐπ' έωυτὸν ὕδωρ ὁ ἥλιος ἐπέλκεται ἐν τῷ θέρεϊ ἢ ἐν τῷ χειμώνι, τοσούτω τὰ συμμισγέμενα τῷ Ἱστρω πολλα-πλάσιὰ ἐστι τοῦ θέρεος ἤπερ τοῦ χειμώνος· ἀντιτιθέμενα δὲ ταῦτα, ἀντισήκωσις γίνεται, ὥστε ἴσον μιν αἰεὶ φαίνεσθαι ἐόντα.

Είς μὲν δὴ τῶν ποταμῶν τοῖσι Σκίθησί ἐστι ὁ 51 Ἰστρος μετὰ δὲ τοῦτον, Τύρης ὸς ἀπὸ βορέω μὲν ἀνέμου ὁρμᾶται, ἄρχεται δὲ ῥέων ἐκ λίμνης μεγάλης, ἡ οὐρίζει τήν τε Σκυθικὴν καὶ τὴν Νευρίδα γῆν. ἐπὶ δὲ τῷ στόματι αὐτοῦ κατοίκηνται Ἔλληνες, οἱ Τυρῖται καλέονται. Τρίτος δὲ "Υπανις ποταμὸς ὁρμᾶται μὲν ἐκ τῆς 52 Σκυθικῆς, ῥέει δὲ ἐκ λίμνης μεγάλης, τὴν πέριξ νέμονται ὑπποι ἄγριοι λευκοί. καλέεται δ΄ ἡ λίμνη αἴτη ὀρθῶς, μήτηρ 'Υπάνιος. ἐκ ταύτης ὧν ἀνατέλλων ὁ "Υπανις ποταμός, ρέει ἐπὶ μὲν πέντε ἡμερέων πλόον βραχὺς, καὶ γλυκὺς ἔτι· ἀπὸ δὲ τούτου, πρὸς θαλάσσης τεσσέρων ἡμερέων πλόον, πικρὸς αἰνῶς. ἐκδιδοῦ γὰρ ἐς αὐτὰν κρὴνη πικρὴ, οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρὴ, ἡ μεγάθεῖ σμικρὴ ἐοῦσα, κιρυᾶ τὸν Ὑπανιν, ἐόντα ποταμὸν ἐν ὀλίγοισι μέγαν. ἔστι δὲ ἡ κρὴνη αὕτη ἐν οὕροισι χάρης τῆς τε ἀροτήρων Σκυθέων καὶ ᾿Αλαζώνων οῦνομα δὲ τῆ κρήνη, καὶ ὅθεν ρέει τῷ χώρῳ, Σκυθιστὶ μὲν, Ἑξαμπαῖος κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, Ἱραὶ ὁδοί. συνάγουσι δὲ τὰ τέρματα ὅ τε Τύρης καὶ ὁ Ὑπανις κατὰ ᾿Αλάζωνας· τὸ δε ἀπὸ τούτου, ἀποστρέψας ἐκάτερος ρέει εὐρύνων τὸ

μέσον.

53 Τέταρτος δε, Βορυσθένης ποταμός της έστι μέγιστός τε μετά "Ιστρον τούτων, και πολυαρκέστατος κατά γνώμας τὰς ἡμετέρας, οὐτι μοῦνον τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν, αλλά καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, πλην Νείλου τοῦ Αίγυπτίου τούτω γάρ ουκ οξά τε έστι συμβαλέειν άλλον ποταμον, τών δε λοιπών Βορυσθένης έστι πολυαρκέστατος. ος νομάς τε καλλίστας καὶ ευκομιδεστάτας κτήνεσι παρέχεται, ίχθύας τε άρίστους διακριδον καὶ πλείστους πίνεσθαί τε ήδιστός έστι· ρέει τε καθαρός παρά θολεροῖσι. σπόρος τε παρ' αὐτὸν ἄριστος γίνεται· ποίη τε, τῆ οὐ σπείρεται ή χώρη, βαθυτάτη άλες τε έπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ αὐτόματοι πήγνυνται ἄπλετοι κήτεά τε μεγάλα ανάκανθα, τὰ ἀντακαίους καλέουσι, παρέχεται ές ταρίχευσιν, ἄλλα τε πολλὰ θωυμάσαι ἄξια. Μέχρι μέν νυν Γέρρου χώρου, ές τον τεσσεράκοντα ήμερέων πλόος έστι. γινώσκεται ρέων ἀπὸ βορέω ἀνέμου τὸ δὲ κατύπερθε δί ών ρέει ανθρώπων, οὐδεὶς ἔχει φράσαι. φαίνεται δὲ ρέων δι' ἐρήμου ἐς τῶν γεωργῶν Σκυθέων τὴν χώρην ούτοι γαρ οι Σκύθαι παρ' αὐτὸν ἐπὶ δέκα ήμερέων πλόον νέμονται. μούνου δὲ τούτου τοῦ ποταμοῦ καὶ Νείλου ούκ έχω φράσαι τὰς πηγάς δοκέω δὲ, οὐδὲ οὐδεὶς Έλλήνων. Αγχοῦ τε δή θαλάσσης ὁ Βορυσθένης ῥέων γίνεται, καί οι συμμίσησται ό "Υπανις, ες τωυτό έλος εκδιδούς. τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ποταμῶν τούτων ἐὸν ἔμβολον τῆς χώρης, Ίππόλεω άκρη καλέεται έν δὲ, τὸ ίρὸν Δήμητρος ένιδρυται πέρην δὲ τοῦ ίροῦ ἐπὶ τῷ Ὑπάνι Βορυσθενείται κατοίκηνται. ταῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τούτων τῶν

ποταμών.

Μετά δὲ τούτους πέμπτος ποταμός ἄλλος, τῶ οὔνομα 54 Παντικάπης. ρέει δὲ καὶ οὖτος ἀπὸ βορέω τε καὶ ἐκ λίμνης, καὶ τὸ μεταξύ τούτου τε καὶ τοῦ Βορυσθένεος νέμονται οι γεωργοί Σκύθαι ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὴν Υλαίην. παραμειψάμενος δὲ ταύτην, τῷ Βορυσθένεϊ συμμίσγεται. "Εκτος δὲ Υπάκυρις ποταμός δς δρμᾶται μὲν ἐκ λίμνης, 55 δια μέσων δε των νομάδων Σκυθέων ρέων, εκδιδοί κατά Καρκινίτιν πόλιν, ές δεξιην απέργων την τε Υλαίην καὶ του Αχιλλήτον καλεόμενον Δρόμον. Έβδομος δε Γέρρος 56 ποταμός ἀπέσχισται μεν ἀπό τοῦ Βορυσθένεος, κατὰ τοίτο της χώρης ές δ γινώσκεται δ Βορυσθένης άπέσχισται μέν νυν έκ τοί του τοῦ χώρου, οὔνομα δὲ ἔχει τόπερ ὁ χῶρος αὐτὸς, Γέρρος. ῥέων δ' ἐς θάλασσαν, οὐρίζει τήν τε τῶν Νομάδων χώρην, καὶ τὴν τῶν βασιληίων Σκυθέων εκδιδοί δε ές του Υπάκυριν. "Ογδοος 57 δὲ δὴ Τάναϊς ποταμός: ος ρέει τὰ ἀνέκαθεν ἐκ λίμνης μεγάλης δρμεώμενος, εκδιδοί δε ές μέζω έτι λίμνην καλεομένην Μαιήτιν, ή ουρίζει Σκύθας τε τούς βασιληίους καὶ Σαυρομάτας. ές δε Τάναϊν τοῦτον ἄλλος ποταμός έσβάλλει, τῶ οἴνομά ἐστι Ύργις. Τοῖσι μὲν δὴ οὐνο- 58 μαστοίσι ποταμοίσι ούτω δή τι οι Σκύθαι έσκευάδαται. Τοῖσι δὲ κτήνεσι ή ποίη ἀναφυομένη ἐν τῆ Σκυθικῆ, ἔστι έπιγολωτάτη πασέων ποιέων των ήμεις ίδμεν ανοιγομένοισι δὲ τοῖσι κτήνεσί ἐστι σταθμώσασθαι, ὅτι τοῦτο ούτως έχει.

Τὰ μὲν δὴ μέγιστα οὕτω σφι εἴπορά ἐστι. τὰ δὲ 59 λοιπὰ νόμαια κατὰ τάδε σφι διακέεται. Θεοὺς μὲν μούνους τούσδε ἰλάσκονται· Ἱστίην μὲν μάλιστα· ἐπὶ δὲ, Δία τε καὶ Γῆν, νομίζοντες τὴν Γῆν τοῦ Διὸς εἶναι γυναίκα· μετὰ δὲ τούτους, ᾿Απόλλωνά τε καὶ οὐρανίην ᾿Αφροδίτην, καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἡρεα. τούτους μὲν πάντες οἱ Σκύθαι νενομίκασι· οἱ δὲ καλεόμενοι βασιλήῖοι Σκύθαι καὶ τῷ Ποσειδέωνι θύουσι. οὐνομάζεται δὲ Σκυθιστὶ, Ἱστίη μὲν, Ταβιτί· Ζεὺς δὲ ὀρθότατα, κατὰ γνώμν γε τὴν ἐμὴν, καὶ εόμενος Παπαΐος· Γῆ δὲ, ᾿Απία· ᾿Απόλλων δὲ, Οἰτόσυρος· οὐρανίη δὲ ᾿Αφροδίτη, ᾿Αρτίμ-

πασα· Ποσειδέων δὲ, Θαμιμασάδας. ἀγάλματα δὲ και βωμοὺς καὶ νηοὺς οὐ νομίζουσι ποιέειν, πλὴν "Αρηϊ

(6) τούτω δε νομίζουσι. Θυσίη δε ή αὐτή πᾶσι κατέστηκε περί πάντα τὰ ίρὰ ὁμοίως, έρδομένη ὧδε. τὸ μὲν ἰρήιον αὐτὸ ἐμπεποδισμένον τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἔστηκε. ὁ δὲ θύων, ὅπισθε τοῦ κτήνεος ἐστεῶς, σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου, καταβάλλει μιν πίπτοντος δὲ τοῦ ἰρηίου, ἐπικαλέει τὸν θεὸν τῷ ἂν θύη καὶ ἔπειτα βρόχω περὶ ὧν ἔβαλε τὸν αὐχένα, σκυταλίδα δὲ ἐμβαλών περιάγει, καὶ ἀποπνίγει οὐτε πῦρ ἀνακαύσας, οὐτε καταρξάμενος, οὕτ ἐπισπείσας ἀποπνίξας δὲ καὶ ἀποδείρας,

61 τράπεται πρὸς έψησιν. Τῆς δὲ γῆς τῆς Σκυθικῆς αἰνῶς άξύλου ἐούσης, ὧδέ σφι ἐς τὴν έψησιν τῶν κρεῶν ἐξεύρηται, ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὰ ἱρήϊα, γυμνοῦσι τὰ ὀστέα τών κρεών έπειτα έσβάλλουσι, ην μέν τύγωσι έγοντες λέβητας ἐπιγωρίους, μάλιστα Λεσβίοισι κρητήρσι προσεικέλους, γωρίς ή ότι πολλώ μέζονας ές τούτους έσβάλλοντες, έψουσι ύποκαίοντες τὰ ἐστέα τῶν ἱρηίων, ἡν δὲ μή σφι παρή λέβης, οί δὲ ἐς τὰς γαστέρας τῶν ἱρηίων έσβάλλοντες τὰ κρέα πάντα, καὶ παραμίξαντες ύδωρ, ύποκαίουσι τὰ ὀστέα. τὰ δὲ αἴθεται κάλλιστα αί δὲ γαστέρες χωρέουσι εὐπετέως τὰ κρέα ἐψιλωμένα τῶν οστέων. καὶ ούτω βοῦς τε έωυτον ἐξέψει, καὶ τὰ ἄλλα ίρηϊα έωυτὸ έκαστου. Έπεὰν δὲ έψηθη τὰ κρέα, ὁ θύσας, των κρεών και των σπλάγχνων απαρξάμενος, ρίπτει ές τὸ έμπροσθεν. Θύουσι δὲ καὶ τὰ ἄλλα πρόβατα, καὶ ἵππους μάλιστα.

άγαλμα τούτω δὲ τῶ ἀκινάκει θυσίας ἐπετείους προσάγουσι προβάτων καὶ ἵππων. καὶ δη καὶ τοῖσδ΄ έτι πλέω θύουσι ή τοίσι άλλοισι θεοίσι. "Όσους δ' αν τών πολεμίων ζωγρήσωσι, ἀπὸ τῶν έκατὸν ἀνδρῶν ἄνδρα ένα θύουσι, τρόπω οὐ τῶ αὐτῶ, ὧ καὶ τὰ πρόβατα, ἀλλ' ἐπε ροίω, ἐπεὰν γὰρ οἶνον ἐπισπείσωσι κατὰ τῶν κεφαλέων. αποσφάζουσι τοὺς ανθρώπους ές άγγος καὶ έπειτα ανενείκαντες άνω έπὶ τὸν όγκον τῶν Φρυγάνων, καταγέουσι τὸ αίμα τοῦ ἀκινάκεος. ἄνω μὲν δὴ φορέουσι τοῦτο. κάτω δὲ παρὰ τὸ ἱρὸν ποιεῦσι τάδε. τῶν ἀποσφαγέντων ανδρών τούς δεξιούς ώμους πάντας αποτάμνοντες σύν τήσι χερσί, ές του ήέρα ίεισι και έπειτα και τα άλλα άπερξαντες ίρήϊα ἀπαλλάσσονται χεὶρ δὲ, τῆ ᾶν πέση, κέεται, καὶ χωρὶς ὁ νεκρός. Θυσίαι μέν νυν αὐταί σφι 63 κατεστέασι. ύσι δε ούτοι ούδεν νομίζουσι, ούδε τρέφειν

έν τη χώρη τὸ παράπαν θέλουσι.

Τα δ΄ ές πόλεμον έχοντα ωδέ σφι διακέεται. Έπεαν 64 τὸν πρώτον ἄνδρα καταβάλη ἀνὴρ Σκύθης, τοῦ αίματος έμπίνει. όσους δ' αν φονεύση έν τῆ μάχη, τούτων τὰς κεφαλάς αποφέρει τῷ βασιλέι απενείκας μεν γάρ κεφαλήν, της ληίης μεταλαμβάνει την αν λάβωσι μη ένείκας δε, ού. αποδείρει δε αυτήν τρόπω τοιώδε. περιταμών κύκλω περί τὰ ὧτα, καὶ λαβόμενος τῆς κεφαλῆς έκσείει μετά δὲ, σαρκίσας βοὸς πλευρή, δέψει τήσι χερσί ὀργήσας δὲ αὐτὸ, ἄτε χειρόμακτρον ἔκτηται ἐκ δε τών χαλινών του ίππου τον αυτός ελαύνει, εκ τούτου έξάπτει, καὶ ἀγάλλεται. δς γάρ ἂν πλείστα δέρματα χειρόμακτρα έχη, ανήρ άριστος ούτος κέκριται. πολλοί δε αυτών έκ τών αποδερμάτων και γλαίνας επείνυσθαι ποιεύσι, συρράπτοντες κατάπερ βαίτας. πολλοί δὲ ἀνδρών έχθρών τὰς δεξιὰς χέρας, νεκρών ἐόντων, ἀποδείραντες αυτοίσι ὄνυξι, καλύπτρας τῶν φαρετρέων ποιείνται. δέρμα δὲ ἀνθρώπου, καὶ παχὺ καὶ λαμπρὸν, ἦν ἄρα σχεδον δερμάτων πάντων λαμπρότατον λευκότητι. πολλοί δὲ καὶ όλους ἀνδρας ἐκδείραντες, καὶ διατείναντες ἐπὶ ξύλων, ἐπ' ἵππων περιφέρουσι. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω σφι νενόμισται. Αὐτὰς δὲ τὰς κεφαλὰς, οὔ τι πάντων, ἀλλὰ 65 των έγθίστων, ποιεύσι τάδε, αποπρίσας έκαστος πάν

τὸ ἔνερθε τῶν ὀφρύων, ἐκκαθαίρει καὶ ἢν μὲν ἢ πένης, ὁ δὲ ἔξωθεν ὼμοβοέην μούνην περιτείνας, οὕτω χρᾶται ἢν δὲ ἢ πλούσιος, τὴν μὲν ὼμοβοέην περιτείνει, ἔσωθεν δὲ περιχρυσώσας, οὕτω χρᾶται ποτηρίω. ποιεῦσι δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν οἰκηίων, ἡν σφι διάφοροι γένωνται, καὶ ἢν ἐπικρατήση αὐτοῦ παρὰ τῷ βασιλέϊ. ξείνων δέ οἱ ἐλθοντων τῶν ἀν λόγον ποιέηται, τὰς κεφαλὰς ταύτας παραφέρει, καὶ ἐπιλέγει, ὡς οἱ ἐὐτες οἰκήϊοι πόλεμον προσεθήκαντο, καὶ σφεων αὐτὸς ἐπεκράτησε, ταύτην ἀν-

66 δραγαθίην λέγοντες. "Απαξ δε τοῦ ἐνιαντοῦ ἐκάστου ὁ νομάρχης, ἔκαστος ἐν τῷ ἐωυτοῦ νομῷ, κιρνᾶ κρητῆρα οἴνου, ἀπ' οῦ πίνουσι τῶν Σκυθέων ὅσοις ἄν ἀνδρες πολέμιοι ἀραιρημένοι ἔωσι. τοῖσι δ' ἄν μὴ κατεργασμένου ἢ τοῦτο, οὐ γεύονται τοῦ οἴνου τούτου, ἀλλ ἡτιμωμένοι ἀποκατέαται ὁνειδος δέ σφί ἐστι μέγιστον τοῦτο. ὅσοι δὲ ἂν αὐτῶν καὶ κάρτα πολλοὺς ἄνδρας ἀναιρηκότες ἔωσι,

οὖτοι δὲ σύνδυο κύλικας ἔχοντες, πίνουσι όμοῦ.

67 Μάντιες δὲ Σκυθέων εἰσὶ πολλοὶ, οἱ μαντεύονται ράβδοισι ἰτείνησι πολλησι ώδε. ἐπεὶν φακέλους ράβδων μεγάλους ἐνείκωνται, θέντες χαμαὶ, διεξελίσσουσι αὐτούς καὶ ἐπὶ μίαν ἐκάστην ράβδον τιθέντες, θεσπίζουσι ἄμα τε λέγοντες ταῦτα, συνειλέουσι τὰς ράβδους ὁπίσω, καὶ αὖτις κατὰ μίαν συντιθεῖσι. αὕτη μέν σφι ἡ μαντικὴ πατρωίη ἐστί. Οἱ δὲ Ἐνάρεες, οἱ ἀνδρόγυνοι, τὴν ᾿Α-φροδίτην σφι λέγουσι μαντικὴν δοῦναι. φιλύρης ὧν φλοιῷ μαντεύονται. ἐπεὰν τὴν φιλύρην τρίχα σχίση, διαπλέκων ἐν τοῖσι δακτύλοισι τοῖσι ἐωυτοῦ, καὶ δια-

68 λύων, χρά. Ἐπεὰν δὲ βασιλεὺς ὁ Σκυθέων κάμη, μεταπέμπεται τῶν μαντίων ἄνδρας τρεῖς τοὺς εὐδοκιμέδντας μάλιστα, οἱ τροπφ τῷ εἰρημένω μαντεύονται καὶ λέγουσι οὖτοι ὡς τὸ ἐπίπαν μάλιστα τάδε, ὡς τὰς βασιληίας ἱστίας ἐπιόρκηκε ὁς καὶ ὸς, λέγοντες τῶν ἀστῶν τὸν ἀν δὴ λέγωσι. τὰς δὲ βασιληίας ἱστίας νόμος Σκύθησι τὰ μάλιστά ἐστι ὀμνύναι τότε, ἐπεὰν τὸν μέγιστον ὅρκον ἐθέλωσι ὀμνύναι. αὐτίκα δὲ διαλελαμμένος ἄγεται οὖτος τὸν ἀν ἡ φῶσι ἐπιορκήσαι ἀπιγμένον δὲ ἐλέγχουσι οἱ μάντιες, ὡς ἐπιορκήσας φαίνεται ἐν τῆ μαντικῆ τὰς βασιληίας ἱστίας, καὶ διὰ ταῦτα ἀλγέει ὁ βασιλεύς ὁ δὲ

άρνέεται, οὐ φάμενος ἐπιορκήσαι, καὶ δεινολογέεται. οργεομένου δε τούτου, ο βασιλεύς μεταπέμπεται άλλους διπλησίους μάντιας. και ην μέν μιν και ούτοι, έσορέωντες ές την μαντικήν, καταδήσωσι έπιορκήσαι, του δέ ίθέως την κεφαλην αποτάμνουσι και τα χρηματα αὐτοῦ διαλαγχάνουσι οί πρώτοι τών μαντίων ην δε οί έπελθόντες μάντιες ἀπολύσωσι, ἄλλοι πάρεισι μάντιες, καὶ μάλα άλλοι. ην ών οί πλεύνες τον άνθρωπον απολύσωσι, δέδοκται τοίσι πρώτοισι τῶν μαντίων αὐτοίσι ἀπόλλυσθαι. 'Απολλύσι δήτα αὐτοὶς τρόπω τοιώδε 69 έπεαν αμαξαν Φρυγάνων πλήσωσι, και ύποζείξωσι βούς. έμποδίσαντες τους μάντιας, και χέρας οπίσω δήσαντες, καὶ στομώσαντες, κατειργνίσι ές μέσα τὰ φρύγανα ίποπρήσαντες δὲ αὐτὰ, ἀπιείσι φοβήσαντες τοὺς βοῦς. πολλοί μέν δή συγκατακαίονται τοίσι μάντισι βόες, πολλοί δὲ περικεκαυμένοι ἀποφεύγουσι, ἐπεὰν αὐτῶν ὁ ουμός κατακαυθή. κατακαίουσι δε τρόπω τω είρημενω καὶ δι άλλας αἰτίας τοις μάντιας, ψευδομάντιας καλέοντες. τούς δ' αν αποκτείνη βασιλεύς, τούτων ούδε τοίς παίδας λείπει, άλλα πάντα τὰ έρσενα κτείνει, τὰ δὲ θήλεα οὐκ ἀδικέει.

"Όρκια δὲ ποιεῦνται Σκύθαι ὧδε, πρὸς τοὺς ἂν ποιέ-70 ωνται. ἐς κύλικα μεγάλην κεραμίνην οἶνον ἐγχέαντες, αἴμα συμμίσγουσι τῶν τὰ ὅρκια ταμνομένων, τύψαντες, ὁπέατι ἡ ἐπιταμώντες μαχαίρη σμικρὸν τοῦ σώματος καὶ ἔπειτα ἀποβάψαντες ές τὴν κύλικα ἀκινάκεα, καὶ ὅιστοὺς, καὶ σάγαριν, καὶ ἀκόντιον. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, καπεύχουται πολλὰ, καὶ ἔπειτα ἀποπίνουσι αὐτοί τε οἱ τὸ ὅρκιον ποιευμενοι, καὶ τῶν ἐπομένων οἱ πλείστου

άξιοι.

Ταφαὶ δὲ τῶν βασιλέων ἐν Γέρροισι εἰσὶ. ἐς ὁ ὁ Βο-71 ρυσθένης ἐστὶ προσπλωτός. ἐνθαῦτα, ἐπεάν σφι ἀποθάνη ὁ βασιλεὺς, ὄρυγμα γῆς μέγα ὀρύσσουσι τετράγωνου. ἐτοῦμον δὲ τοῦτο ποιήσαντες, ἀναλαμβάνουσι τον υεκρὸν, κατακεκημωμένον μὲν τὸ σῶμα, τὴν δὲ νηδὺν ἀνασχισθεῖσαν, καὶ καθαρθεῖσαν, πλέην κυπέρου κεκομμένου καὶ θυμιήματος καὶ σελίνου σπέρματος καὶ ἀννησου συνερραμμένην ὀπίσω, καὶ κομίζουσι ἐν ἁμάξη ἐς ἄλλο ἔθνος.

οὶ δ' ὰν παραδέξωνται κομισθέντα τὸν νεκρὸν, ποιεῦσι τά περ οί βασιλήϊοι Σκύθαι τοῦ ώτὸς ἀποτάμνονται, τρίγας περικείρονται, βραγίονας περιτάμνονται, μέτωπον καὶ ρίνα καταμύσσονται, διά της τε άριστερης χερός δίστους διαβυνέονται. ενθεύτεν δε κομίζουσι εν άμάξη τον νέκυν τοῦ βασιλέος ἐς ἄλλο ἔθνος τῶν ἄρχουσι οἱ δέ σφι ἔπονται, ές τούς πρότερον ήλθον. ἐπεάν δὲ πάντας περιέλθωσι τὸν νέκυν κομίζοντες, ἐν Γέρροισι ἔσχατα κατοικημένοισί είσι τῶν ἐθνέων τῶν ἄρχουσι, καὶ ἐν τῆσι ταφῆσι. καὶ ἔπειτα, ἐπεὰν θέωσι τὸν νέκυν ἐν τῆσι θήκησι ἐπὶ στιβάδος, παραπήξαντες αίχμας ένθεν καὶ ένθεν τοῦ νεκρού, ξύλα ύπερτείνουσι, καὶ ἔπειτα ριψὶ καταστεγάζουσι. ἐν δὲ τῆ λοιπῆ εὐρυχωρίη τῆς θήκης, τῶν πολλακέων τε μίαν αποπνίξαντες θάπτουσι, καὶ τὸν οἰνοχόον, καὶ μάγειρον, καὶ ίπποκόμον, καὶ διήκονον, καὶ άγγελιηφόρου, καὶ ίππους, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπαρχάς, καὶ φιάλας χρυσέας ἀργύρω δὲ οὐδὲν οὐδὲ χαλκώ χρέωνται ταῦτα δὲ ποιήσαντες, χοῦσι πάντες χῶμα μέγα, άμιλλεώμενοι καὶ προθυμείμενοι ώς μέγιστον ποιήσαι.

72 Ένιαυτοῦ δὲ περιφερομένου, αὖτις ποιεῦσι τοιόνδε. λαβόντες των λοιπων θεραπόντων τους επιτηδεωτάτους (οί δέ είσι Σκύθαι έγγενέες ούτοι γάρ δη θεραπεύουσι τούς αν αυτός ο βασιλεύς κελεύση, αργυρώνητοι δε ούκ είσί σφι θεράποντες) τούτων ων των διηκόνων επεάν αποπνίξωσι πεντήκοντα, καὶ ἵππους τοὺς καλλιστεύοντας πεντήκουτα, έξελόντες αὐτῶν την κοιλίην, καὶ καθήραντες, έμπιπλάσι άχύρων, και συρράπτουσι άψίδος δε ήμισυ έπι δύο ξύλα στήσαντες υπτιον, καὶ τὸ έτερον ημισυ τῆς άψίδος ἐπ' ἔτερα δύο, καταπήξαντες τρόπω τοιούτω πολλά ταθτα έπειτα των ίππων κατά τὰ μήκεα ξύλα παχέα διελάσαντες μέχρι των τραχήλων, αναβιβάζουσι αὐτοὺς ἐπὶ τὰς άψιδας τῶν δὲ, αί μὲν πρότεραι άψιδες ύπέχουσι τους ώμους των ίππων αί δὲ όπισθε παρά τους μηρούς τὰς γαστέρας ὑπολαμβάνουσι σκέλεα δὲ ἀμφότέρα κατακρέμαται μετέωρα χαλινούς δὲ καὶ στόμια ἐμ-βαλόντες ἐς τοὺς ἴππους, κατατείνουσι ἐς τὸ πρόσθεν αὐτῶν, καὶ ἔπειτα ἐκ πασσάλων δέουσι. τῶν δὲ δὴ νεηνίσκων των αποπεπνιγμένων των πεντήκοντα ένα έκαστον ἀναβιβάζουσι ἐπὶ τὸν ἵππον, ὧδε ἀναβιβάζοντες ἐπεὰν νεκροῦ ἐκάστου παρὰ τὴν ἄκανθαν ξύλον ὀρθὸν διελάσωσι μέχρι τοῦ τραχήλου, κάπαθεν δὲ ὑπερέχει τοῦ ξύλου τούτου τὸ ἐς τόρμον πηγνύουσι τοῦ ἐτέρου ξύλου τοῦ διὰ τοῦ ἔππου. ἐπιστήσαντες δὲ κύκλω τὸ σῆμα ἵππέας τοιούτους, ἀπελαύνουσι.

Ούτω μέν τους βασιλήας θάπτουσι. τους δε άλλους 73 Σκύθας, ἐπεὰν ἀποθάνωσι, περιάγουσι οἱ ἀγχοτάτω προσήκοντες κατά τους φίλους έν άμάξησι κειμένους. τών δὲ έκαστος ὑποδεκόμενος εὐωχέει τοὺς ἐπομένους, καὶ τῶ νεκρῶ πάντων παρατιθεῖ τῶν καὶ τοῖσι ἄλλοισι, ήμέρας δὲ τεσσεράκοντα ούτω οἱ ιδιῶται περιάγονται, ἔπειτα θάπτονται. Θάψαντες δὲ οἱ Σκύθαι, καθαίρονται τρόπω τοιώδε. σμησάμενοι τὰς κεφαλάς καὶ ἐκπλυνάμενοι, ποιεύσι περί το σώμα τάδε έπεαν ξύλα στήσωσι τρία ές άλληλα κεκλιμένα, περί ταθτα πίλους είρινέους περιτείνουσι συμφράξαντες δε ώς μάλιστα, λίθους έκ πυρος διαφανέας έσβάλλουσι ές σκάφην κειμένην έν μέσω τῶν ξύλων τε καὶ τῶν πίλων. Ἐστι δέ σφι κάνναβις 74 φυομένη ἐν τῆ χώρη πλὴν παχύτητος καὶ μεγάθεος τῷ λίνῳ ἐμφερεστάτη ταύτη δὲ πολλῷ ὑπερφερει ἡ κάνναβις. αύτη καὶ αὐτομάτη καὶ σπειρομένη φίεται καὶ έξ αὐτῆς Θρήϊκες μὲν καὶ είματα ποιεθνται τοίσι λινέοισι όμοιότατα οιδ' αν, όστις μή κάρτα τρίβων είη αὐτής, διαγνοίη, λίνου ή καννάβιος έστι ος δὲ μη εἶδέ κω την κανναβίδα, λίνεον δοκήσει είναι τὸ είμα Ταύτης ων οί 75 Σκύθαι της καννάβιος τὸ σπέρμα ἐπεὰν λάβωσι, ὑποδύνουσι ύπὸ τοὺς πίλους, καὶ ἔπειτα ἐπιβάλλουσι τὸ σπέρμα έπὶ τοὺς διαφανέας λίθους τῶ πυρί τὸ δὲ θυμιῆται έπιβαλλόμενον, καὶ ἀτμίδα παρέχεται τοσαύτην, ώστε Ελληνική οὐδεμία άν μιν πυρίη άποκρατήσειε οί δὲ Σκύθαι, αγάμενοι τῆ πυρίη, ωρύονται. τοῦτό σφι ἀντὶ λουτροῦ ἐστί· οὐ γὰρ δὴ λοῦνται ὕδατι τὸ παράπαν τὸ σῶμα. Αί δὲ γυναῖκες αὐτῶν, Ίδωρ παραχέουσαι, κατασώχουσι περὶ λίθον τρηχὺν τῆς κυπαρίσοου, καὶ κέδρου, καὶ λιβάνου ξύλου καὶ ἔπειτα τὸ κατασωχομενον τοῦτο, παχὺ ἐὸν, καταπλάσσονται πῶν τὸ σώμα καὶ το πρόσωπον. καὶ ἄμα μὲν εὐωδίη σφέας ἀπὸ τούτου ἴσχει, ἄμα HEROD, II.

δὲ ἀπαιρέουσαι τῆ δευτέρη ἡμέρη τὴν καταπλαστὺν, γί-

Ξεινικοίσι δε νομαίοισι και ούτοι αίνως χράσθαι φεύγουσι, μήτι γε ων άλλων, Έλληνικοίσι δὲ καὶ ήκιστα. ώς διέδεξαν Ανάγαρσίς τε, καὶ δεύτερα αἶτις Σκύλης. Τοῦτο μέν γὰρ 'Ανάγαρσις, ἐπεί τε γῆν πολλὴν θεωρήσας καὶ ἀποδεξάμενος κατ' αὐτην σοφίην πολλην ἐκομίζετο ἐς ήθεα τὰ Σκυθέων, πλέων δι' Έλλησπόντου, προσίσγει ές Κύζικον, καὶ, εὖρε γὰρ τῆ Μητρὶ τῶν θεῶν ἀνάγοντας τούς Κυζικηνούς όρτην κάρτα μεγαλοπρεπέως, είξατο τη Μητρί δ' Ανάχαρσις, ην σως και ύγιης απονοστήση ές έωυτοῦ, θύσειν τε κατὰ ταὐτὰ κατὰ τὰ ερα τοὺς Κυζικηνούς ποιεύντας, καὶ παννυχίδα στήσειν. ώς δὲ ἀπίκετο ές την Σκυθικήν, καταδύς ές την καλεομένην Υλαίην (ή δ' έστι μὲν παρὰ τὸν 'Αχιλλήῖον Δρόμου, τυγχάνει δε πᾶσα ἐοῦσα δενδρέων παντοίων πλέη') ἐς ταὐτην δὴ καταδύς ὁ 'Ανάχαρσις, την όρτην πάσαν ἐπετέλεε τη θεώ, τύμπανον τε έχων, καὶ ἐκδησάμενος ἀγάλματα. καὶ τών τις Σκυθέων καταφρασθείς αυτόν ταθτα ποιεθντα, έσήμηνε τῷ βασιλέϊ Σαυλίω ὁ δὲ, καὶ αὐτὸς ἀπικόμενος, ώς είδε του ΄΄ νάχαρσιν ποιεύντα ταῦτα, τοξεύσας αὐτον ἀπέκτεινε. Καὶ νῦν, ἤν τις εἴρηται περὶ ᾿Αναχάρσιος, ού φασί μιν Σκύθαι γινώσκειν, διά τοῦτο ὅτι ἐξεδήμησέ τε ές την Ελλάδα, καὶ ξεινικοῖσι ἔθεσι διεχρήσατο. 'Ως δ' έγω ήκουσα Τίμνεω, τοῦ 'Αριαπείθεος ἐπιτρόπου, είναι αὐτὸν Ἰδανθύρσου τοῦ Σκυθέων βασιλέος πάτρων, παίδα δὲ εἶναι Γνούρου, τοῦ Λύκου, τοῦ Σπαργαπείθεος. εἰ ὧν ταύτης ήν της οἰκίης ὁ ᾿Ανάχαρσις, ἴστω ὑπὸ τοῦ άδελφεοῦ ἀποθανών. Ἰδάνθυρσος γὰρ ἦν παῖς Σαυλίου Σαύ-77 λιος δὲ ἦν ὁ ἀποκτείνας ᾿Ανάχαρσιν. Καίτοι τινὰ ἤδη ήκουσα λόγον άλλον ύπο Πελοποννησίων λεγόμενον, ώς ύπὸ τοῦ Σκυθέων βασιλέος 'Ανάχαρσις ἀποπεμφθείς τῆς Έλλάδος μαθητής γένοιτο όπίσω τε άπονοστήσας, φαίη πρὸς τὸν ἀποπέμψαντα, Έλληνας πάντας ἀσχόλους εἶναι ἐς πᾶσαν σοφίην, πλὴν Λακεδαιμονίων τούτοισι δὲ εἶναι μούνοισι σωφρόνως δουναι τε και δέξασθαι λόγον. 'Αλλ' οίτος μεν ο λόγος άλλως πεπαισται ύπ' αὐτῶν Ἑλλήνων ό δ' ων άνηρ, ώσπερ πρότερον εἰρέθη, διεφθάρη, Ούτος

μέν νυν ούτω δή τι ἔπρηξε διὰ ξεινικά τε νόμαια καὶ Έλ-

ληνικάς δμιλίας.

Πολλοίσι δὲ κάρτα ἔτεσι ὕστερον Σκύλης, ὁ ᾿Αρια- 75 πείθεος, ἔπαθε παραπλήσια τούτφ. 'Αριαπείθει γὰρ τῷ Σκυθέων βασιλέι γίνεται μετ' ἄλλων παίδων Σκύλης· έξ Ίστριηνής δὲ γυναικὸς οὖτος γίνεται, καὶ οὐδαμῶς ἐγχωρίης τὸν ἡ μήτηρ αὕτη γλῶσσάν τε Ἑλλάδα καὶ γράμματα εδίδαξε. μετά δε, χρόνω υστερον, Αριαπείθης μεν τελευτά δόλω ύπο Σπαργαπείθεος τοῦ Αγαθύρσων βασιλέος Σκύλης δὲ τήν τε βασιληίην παρέλαβε, καὶ την γυναίκα τοῦ πατρὸς, τῇ οὔνομα ἦν Ὁποίη. ἦν δὲ αὐτη ἡ Ὁποίη ἀστὴ, ἐξ ἦς ἦν Όρικος 'Αριαπείθεϊ παῖς. βασιλεύων δε Σκυθέων ό Σκύλης, διαίτη μεν οὐδαμως ήρεσκετο Σκυθικῆ, άλλὰ πολλὸν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ μᾶλλον τετραμμένος ην από παιδεύσιος της επεπαίδευτο. εποίες τε τοιούτο εὐτε ἀγάγοι την στρατιήν την Σκυθέων ές τὸ Βορυσθενεϊτέων άστυ, (οί δὲ Βορυσθενείται οὐτοι λέγουσι σφέας αὐτοὺς εἶναι Μιλησίους,) ἐς τούτους ὅκως ἔλθοι ό Σκύλης, την μέν στρατιήν καταλείπεσκε έν τῶ προαστείω, αὐτὸς δὲ ὅκως ἔλθοι ἐς τὸ τεῖχος, καὶ τὰς πύλας έγκληίσειε, την στολην αποθέμενος την Σκυθικήν, λάβεσκε αν Έλληνίδα έσθητα έχων δ' αν ταύτην, ηγόραζε, ούτε δορυφόρων έπομένων, ούτε άλλου ούδενός (τας δε πύλας εφύλασσον, μή τίς μιν Σκυθέων ίδοι έχουτα ταύτην την στολήν) και τάλλα έχρατο διαίτη Έλληνική, καὶ θεοίσι ίρὰ ἐποίεε κατὰ νόμους τοὺς Έλληνων. ὅτε δὲ διατρίψειε μήνα ή πλέον τούτου, απαλλάσσετο, ένδυς την Σκυθικήν στολήν. ταῦτα ποιέεσκε πολλάκις καὶ οἰκία τε έδείματο έν Βορυσθένει, καὶ γυναίκα έγημε ές αυτά έπιχωρίην. Ἐπεί τε δὲ ἔδεέ οἱ κακῶς γενέσθαι, ἐγένετο 79 ἀπό προφάσιος τοιῆσδε. ἐπεθύμησε Διονύσω Βακχείω τελεσθήναι μέλλοντι δέ οι ές χείρας άγεσθαι την τελετην, εγένετο φάσμα μέγιστον. ήν οι εν Βορυσθενεϊτέων τη πόλι οικίης μεγάλης και πολυτελέος περιβολή, (της καὶ ὀλίγω τι πρότερον τούτων μνήμην είχον,) την πέριξ λευκοῦ λίθου σφίγγες τε καὶ γρύπες έστασαν ές ταύτην ό θεὸς ἐνέσκηψε βέλος καὶ ή μὲν κατεκάη πᾶσα. Σκύλης δὲ οὐδὲν τούτου είνεκα ήσσον ἐπετέλεσε τὴν τελετήν.

Σκύθαι δὲ τοῦ βακχεύειν πέρι "Ελλησι ονειδίζουσι οὐ γάρ φασι οἰκὸς εἶναι θεον εξευρίσκειν τοῦτον ὅστις μαίν-εσθαι ἐνάγει ἀνθρώπους. Ἐπεί τε δὲ ἐτελέσθη τῷ Βακχείω ὁ Σκύλης, διεπρήστευσε τῶν τις Βορυσθενεϊτέων προς τους Σκύθας, λένων " Ήμιν γαρ κατανελάτε, δ " Σκύθαι, ότι βακχεύομεν καὶ ήμέας ὁ θεὸς λαμβάνει νῦν "ούτος ὁ δαίμων καὶ τὸν ὑμέτερον βασιλέα λελάβηκε, "καὶ βακγεύει, καὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ μαίνεται. εἰ δέ μοι " ἀπιστέετε, ἕπεσθε, καὶ ὑμῖν ἐγω δείξω." Είποντο των Σκυθέων οι προεστεώτες και αυτούς αναγαγών ο Βορυσθενείτης, λάθρη ἐπὶ πύργον κατείσε. ἐπεί τε δὲ παρήϊε σύν τῷ θιάσω ὁ Σκύλης, καὶ εἶδόν μιν βακχεύουτα οί Σκύθαι, κάρτα συμφορήν μεγάλην εποιήσαντο. 80 έξελθόντες δὲ, ἐσήμαινον πάση τῆ στρατιῆ τὰ ἴδοιεν. 'Ως δε μετά ταῦτα εξήλαυνε ὁ Σκύλης ες ήθεα τὰ έωυτοῦ, οί Σκύθαι προστησάμενοι τον άδελφεον αὐτοῦ 'Οκταμασάδην, γεγονότα έκ της Τήρεω θυγατρός, επανιστέατο τώ Σκύλη. ὁ δὲ, μαθών τὸ γινόμενον ἐπ' ἑωυτῶ, καὶ τὴν αιτίην δι' ην εποιέετο, καταφεύγει ές την Θρηίκην. πυθόμενος δε ό 'Οκταμασάδης ταῦτα, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Θρηϊκην έπεί τε δὲ ἐπὶ τῷ "Ιστρω ἐγένετο, ἢντίασάν μιν οί Θρήϊκες. μελλόντων δέ αὐτῶν συνάψειν, ἔπεμψε Σιτάλκης παρά του 'Οκταμασάδην, λέγων τοιάδε "Τί δεί " ήμέας αλλήλων πειρηθήναι; είς μέν μευ της αδελφεής " παις, έχεις δέ μευ άδελφεόν. σύ τ' έμοι απόδος τοῦτον, "καὶ ἐγῶ σοὶ τὸν σὸν Σκύλην παραδίδωμι στρατιή δὲ " μήτε σὺ κινδυνεύσης, μήτ' ἐγώ," Ταῦτά οἱ πέμψας ὁ Σιτάλκης ἐπεκηρυκεύετο ἡν γὰρ παρὰ τῷ 'Οκταμασάδη αιδελφεός Σιτάλκεω, πεφευγώς τούτον. ὁ δὲ 'Οκταμασάδης καταινέει ταθτα εκδιδούς δε τον εωυτοθ μήτρωα Σιταλκη, έλαβε του άδελφεου Σκύλην. και Σιτάλκης μεν παραλαβών τὸν ἀδελφεὸν, ἀπήγετο Σκύλεω δὲ 'Οκταμασάδης αὐτοῦ ταύτη ἀπέταμε τὴν κεφαλήν. Οὕτω μὲν περιστέλλουσι τὰ σφέτερα νόμαια Σκύθαι, τοῖσι δὲ παρακτωμένοισι ξεινικούς νόμους τοιαθτα ἐπιτίμια διδοθσι.

81 Πλήθος δὲ τὸ Σκυθέων οὐκ οἶός τε ἐγενόμην ἀτρεκέως πυθέσθαι, ἀλλὰ διαφόρους λόγους περὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἤκουον καὶ γὰρ κάρτα πολλοὺς εἶναί σφεας, καὶ ὀλίγους, ώς Σκύθας είναι. τοσόνδε μέντοι ἀπέφαινόν μοι ες όψιν. Έστι μεταξύ Βορυσθένεος τε ποταμού και Υπάνιος χώρος, οὐνομα δέ οἵ ἐστι Ἐξαμπαῖος τοῦ καὶ ὀλίγω τι πρότερον τούτων μνημην είχον, φάμενος έν αὐτῷ κρήνην ύδατος πικρού είναι, απ' ής το ύδωρ απορρέον τον "Υπανιν άποτον ποιέειν. Εν τούτω τω χώρω κέεται χαλκήτοι, μεγάθεϊ και έξαπλήσιον τοῦ ἐπὶ στόματι τοῦ Πόντου κρητήρος, τὸν Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου ἀνέθηκε. ος δε μη είδε κω τούτον, ώδε δηλώσω εξακοσίους αμφορέας εὖπετέως χωρέει τὸ ἐν Σκύθησι χαλκήῖον. πάχος δὲ τὸ Σκυθικὸν τοῦτο χαλκήῖον ἐστι δακτύλων ἔξ. τοῦτο ὧν έλεγον οι επιγώριοι από αρδίων γενέσθαι βουλόμενον γαρ τὸν σφέτερον βασιλέα, τῶ οὔνομα εἶναι Αριαντάν, τούτον είδεναι το πλήθος των Σκυθέων, κελεύειν μιν πάντας Σκύθας ἄρδιν έκαστον μίαν ἀπὸ τοῦ διστοῦ κομίσαι ος δ' αν μη κομίση, θάνατον απείλεε. κομισθηναί τε δή γρήμα πολλον αρδίων, και οι δόξαι έξ αυτέων μνημόσυνον ποιήσαντι λιπέσθαι έκ τουτέων δή μιν το χαλκή τον ποιησαι τούτο, καὶ ἀναθείναι ἐς τὸν Ἐξαμπαίον τούτον. ταῦτα δὴ περὶ τοῦ πλήθεος τοῦ Σκυθέων ήκουον. Θωυ- 52 μάσια δὲ ἡ χώρη αὕτη οὐκ ἔχει, χωρὶς ἢ ὅτι ποταμούς τε πολλώ μεγίστους, καὶ ἀριθμον πλείστους. ὁ δὲ ἀποθωυμάσαι άξιον καὶ πάρεξ τῶν ποταμῶν καὶ τοῦ μεγάθεος τοῦ πεδίου παρέχεται, εἰρήσεται ἴχνος Ἡρακλέος φαίνουσι ἐν πέτρη ἐνεὸν, τὸ οἶκε μὲν βήματι ἀνδρὸς, ἔστι δὲ τὸ μέγαθος δίπηχυ, παρὰ τὸν Τύρην ποταμόν. Τοῦτο μέν νυν τοιοῦτό ἐστι. ἀναβήσομαι δὲ ἐς τὸν κατ ἀρχὰς ήϊα λέξων λόγον.

Παρασκεύαζομένου Δαρείου ἐπὶ τοὺς Σκύθας, καὶ ἐπε εξη πέμπουτος ἀγγέλους ἐπιταξουτας τοῖσι μὲυ πεζὸυ στρατὸυ, τοῖσι δὲ νέας παρέχειν, τοῖσι δὲ ζευγυύναι τὸν Θρηίξιου βόσπορου ᾿Αρτάβανος ὁ Ὑστάσπεος, ἀδελφεὸς ἐων Δαρείου, ἐχρηζε μηδαμῶς αὐτὸν στρατηίην ἐπὶ Σκύθας ποιέεσθαι, καταλέγων τῶν Σκυθέων τὴν ἀπορίην. ἀλλ΄, οὐ γὰρ ἔπειθε συμβουλεύων οἱ χρηστὰ, ὁ μὲν ἐπέπαυτο· ὁ δὲ, ἐπειδή οἱ τὰ πωντα παρεσκεύαστο, ἐξήλαυνε τὸν στρατὸν ἐκ Σούσων. Ἐνθαῦτα τῶν Περσέων Οἰόβαζος 84 ἐδεήθη Δαρείου, τριῶν ἐόντων οἱ παίδων, καὶ πάντων

στρατευομένων, ένα αὐτῷ καταλειφθῆναι. ὁ δέ οἱ ἔφη, ώς φίλῳ ἐόντι καὶ μετρίων δεομένῳ, πάντας τοὺς παίδας καταλείψειν. ὁ μεν δὴ Οἰόβαζος περιχαρὴς ἦν, ἐλπίζων τοὺς υίἐας στρατηίης ἀπολελύσθαι ὁ δὲ ἐκέλευσε τοὺς ἐπὶ τούτων ἐπεστεῶτας ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς Οἰοβάζου παίδας. καὶ οὖτοι μὲν ἀποσφαγέντες, αὐτοῦ ταὑτη ἐλίτοντο.

85 Δαρεῖος δὲ ἐπεί τε πορευόμενος ἐκ Σούσων ἀπίκετο τῆς Καλχηδονίης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵνα ἔζευκτο ἡ γέφιρα, ἐνθεῖτεν ἐσβὰς ἐς νέα, ἔπλεε ἐπὶ τὰς Κυανέας καλευμένας, τὰς πρότερον πλαγκτὰς Ἔλληνές φασι εἰναι. ἔζόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἰρῷ, ἐθηεῖτο τὸν Πόντον, ἐόντα ἀξιοθέητον. πελαγέων γὰρ ἀπάντων πέφυκε θωυμασιώτατος: τοῦ τὸ μὲν μῆκος στάδιοί εἰσι ἐκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοι τὸ ἀὲ εὐρος, τῆ εὐρίτατος αὐτὸς ἐωυτοῦ, στάδιοι τριηκόσιοι καὶ τρισχίλιοι. τούτου τοῦ πελάγεος τὸ στόμα ἐστὶ εὖρος τέσσερες στάδιοι μῆκος δὲ τοῦ στόματος, ὁ αὐχὴν, τὸ δὴ Βόσπορος κέκληται, κατ ὁ δὴ ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐπὶ σταδίους εἴκοσι καὶ ἐκατόν ἐστιτείνει δὶ ἐς τὴν Προποντίδα ὁ Βόσπορος. Ἡ δὲ Προποντὶς, ἐοῦσα εὖρος μὲν σταδίων πεντακοσίων, μῆκος δὲ τετρακοσίων καὶ χίλίων, καταδίδοῦ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐόντα στεινότητι μὲν ἐπτὰ σταδίους, μῆκος δὲ τετρακοσίους, ἐκδιδοῦ δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ἐς χάσμα πελάγεος.

το τους. Εκιουί σε ο Ελλησπουτης ες χιισμα πεκαγεως, υηθος επίπαν μάλιστά κη κατανύει εν μακρημερίη όργυιὰς έπτακισμυρίας, νυκτὸς δὲ, εξακισμυρίας. ἤδη ὧν ἐς μὲν Φάσιν ἀπὸ τοῦ στόματος, (τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου μακρότατον,) ἡμερέων ἐννέα πλόος ἐστὶ, καὶ νυκτῶν ὀκτῶν αὖται ἔνδεκα μυριάδες καὶ ἐκατὸν ὀργυιέων γίνονται ἐκ δὲ τῶν ὀργυιέ ων τουτέων, στάδιοι ἐκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοί εἰσι. ἐς δὲ Θεμισκύρην τὴν ἐπὶ Θερμωδοντι ποταμῷ ἐκ τῆς Σινδικῆς, (κατὰ τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου εὐρύτατον), τριῶν τε ἡμερέων καὶ δύο νυκτῶν πλόος· αῦται δὲ τρεῖς μυριάδες καὶ τριτήκοντα ὀργυιέων γίνονται, στάδιοι δὲ τριηκόσιοι καὶ τρισχίλιοι. ΄Ο μέν νυν Πόντος οὖτος καὶ Βόσπορὸς τε καὶ Ἑλλήσπουτος οὕτω τέ μοι μεμετρέαται, καὶ κατὰ τὰ εἰρημένα πεφύκασι. Παρέχεται δὲ καὶ λίμνην ὁ Πόντος οὖτος, ἐκδιδοῦσαν ἐς ἑωυτὸν, οὐ πολλῷ τέφ ἐλάσσω έωυτοῦ· ἡ Μαιῆτίς τε καλέεται,

καὶ μήτηρ τοῦ Πόντου.

'Ο΄ δὲ Δαρεῖος, ὡς ἐθηήσατο τὸν Πόντον, ἔπλεε ὀπίσω 87 ἐπὶ τὴν γέφυραν, τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο Μανδροκλέης Σάμιος. Θηησάμενος δὲ καὶ τὸν Βόσπορον, στήλας ἔστησε δύο ἐπ' αὐτῷ λίθου λευκοῦ, ἐνταμῶν γράμματα, ἐς μὲν τὴν 'Ασσύρια. ἐς δὲ τὴν 'Ελληνικὰ, ἔθνεα πάντα ὅσαπερ ἦγε ἢγε δὲ πάντα τῶν ἦρχε. τοὐτων μυριάδες ἐξηριθμήθησαν, χωρὶς τοῦ ναντικοῦ, ἐβδομήκοντα σὺν ἱππεῦσι νέες δὲ ἔξακόσιαι συνελέχθησαν. Τῆσι μέν νυν στήλησι ταὑτησι Βυζάντιοι κομίσαντες ἐς τὴν πόλιν ὕστερον τούτων ἐχρήσαντο πρὸς τὸν βωμὸν τῆς 'Ορθωσίης 'Αρτέμιδος, χωρὶς ἐνὸς λίθου' οὖτος δὲ κατελείφθη παρὰ τοῦ Διονύσου τὸν νηὸν ἐν Βυζαντίω, γραμμάτων 'Ασσυρίων πλέος. Τοῦ δὲ Βοσπόρου ὁ χῶρος τὸν ἔζευξε βασιλεὺς Δαρεῖος, ὡς ἐμοὶ δοκέειν συμβαλλομένω, μέσον ἐστὶ Βυζαντίου τε καὶ τοῦ ἐπὶ στόματι ίροῦ.

Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα, ἡσθεὶς τῆ σχεδίη, τὸν ἀρχι- 88 τέκτονα αὐτῆς Μανδροκλέα τὸν Σάμιον ἐδωρήσατο πῶσι δέκα. ἀπ ὧν δὴ Μανδροκλέης ἀπαρχὴν, ζῶα γραψάμενος πῶσαν τὴν ζεῦξιν τοῦ Βοσπόρου, καὶ βασιλέα τε Δαρεῖον ἐν προεδρίη κατήμενον, καὶ τὸν στραπὸν αὐτοῦ διαβαίνοντα, ταῦτα γραψάμενος, ἀνέθηκε ἐς τὸ "Ηραιον,

ἐπυγράψας τάδε

Βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας ἀνέθηκε Μανὸροκλέης "Ηρη μνημόσυνον σχεδίης αὐτῷ μὲν στέφανον περιθεὶς, Σαμίσισι δὲ κῦδος, Δαρείου βασιλέος ἐκτελέσας κατὰ νοῦν.

ταῦτα μέν νυν τοῦ ζεύξαντος τὴν γέφυραν μνημόσυνα

έγένετο.

Δαρεῖος δὲ δωρησάμενος Μανδροκλέα, διέβαινε ἐς τὴν 89 Εὐρώπην, τοῖαι Ἰωσι παραγγείλας πλέειν ἐς τὸν Πόντον, μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ· ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται ἐς τὸν Ἰστρου, ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν, ζευγνύντας τὸν ποταμόν. τὸ γὰρ δὴ ναντικὸν ἦγον Ἰωνές τε καὶ λὶολέες καὶ Ἑλλησπόντιοι. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς τὰς Κυα-

νέας διεκπλώσας, ἔπλεε ἰθὺ τοῦ Ἰστρου ἀναπλώσας δὲ ἀνὰ τὸν ποταμὸν δυῶν ἡμερέων πλόον ἀπὸ θαλάσσης, τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα, ἐκ τοῦ σχίζεται τὰ στόματα τοῦ Ἰστου, ἐζεύγνυε. Δαρεῖος δὲ, ὡς διέβη τὸν Βόσπορον κατά τὴν σχεδίην, ἐπορεύετο διὰ τῆς Θρηϊκης: ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ Ἱεάρου ποταμοῦ τὰς πηγὰς, ἐστρατοπεδεύσατο

90 ήμέρας τρείς. 'Ο δὲ Τέαρος λέγεται ὑπὸ τῶν περιοίκων εἶναι ποταμῶν ἄριστος, τά τε ἄλλα ἐς ἄκεσιν φέροντα, καὶ δὴ καὶ ἀνδράσι καὶ ἵπποισι ψώρην ἀκέσασθαι. εἰσὶ δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαὶ δυῶν δέουσαι τεσσεράκοντα, ἐκ πέτρης τῆς αὐτῆς ρέουσαν καὶ αἱ μὲν αὐτέων εἰσὶ ψυχραί αἱ δὲ, θερμαί. ὁδὸς δ' ἐπ' αὐτάς ἐστι ἴση ἐξ Ἡραίου τε πόλιος τῆς παρὰ Περίνθω, καὶ ἐξ ᾿Απολλωνίης τῆς ἐν τῷ Εὐξείνω Πόντω, δυῶν ἡμερέων ἐκατέρη. ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Ὑτέαρος οὐτος ἐς τὸν Κοντάδεσδον ποταμόν. ὁ δὲ Κοντάδεσδος, ἐς τὸν ᾿Αγριάνην ὁ δὲ ᾿Αγριάνης, ἐς τὸν Ἔβρον 91 ὁ δὲ, ἐς θάλασσαν τὴν παρ' Αἴνω πόλι. Ἐπὶ τοῦτον ὧν

91 ό δὲ, ἐς θάλασσαν τὴν παρ' Αἴνφ πόλι. 'Ἐπὶ τοῦτου ὧν τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος ὁ Δαρεῖος, ὡς ἐστρατοπεδεύσατο, ἡσθεὶς τῷ ποταμῷ, στήλην ἔστησε καὶ ἐνθαῦτα, γράμματα ἐγγράψας, λέγοντα τάδε ΤΕΑΡΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙ 'ΥΔΩΡ ΑΡΙΣΤΟΝ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΑΙ-ΣΤΟΝ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ· ΚΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΑΣ ΑΠΙΚΕΤΟ ΕΛΑΥΝΩΝ ΕΠΙ ΣΚΥΘΑΣ ΣΤΡΑΤΟΝ ΑΝΗΡ ΑΡΙΣΤΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΑΙΣΤΟΣ ΠΑΝΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, ΔΑΡΕΙΟΣ 'Ο 'ΥΣΤΑΣΠΕ-ΟΣ, ΠΕΡΣΕΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. ταῦτα δὴ ἐνθαῦτα ἐγράφη.

92 Δαρεῖος δὲ ἐνθεῦτεν ὁρμηθεῖς, ἀπίκετο ἐς ἄλλον ποταμὸν, τῷ οὕνομα ᾿Αρτισκός ἐστι, ὃς διὰ ᾿Οδρυσέων ῥέει. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος, ἐποίησε τοικνδε. ἀποδέξας χωρίον τἢ στρατιῆ, ἐκέλευε πάντα ἄνδρα λίθον ἔνα παρεξιόντα τιθέναι ἐς τὸ ἀποδεδεγμένον τοῦτο χωρίον. ὡς δὲ ταῦτα ἡ στρατιὴ ἐπετέλεσε, ἐνθαῦτα κολωνοὺς μεγάλους τῶν λίθων καταλιπὼν, ἀπέλαυνε τὴν στρατιήν.

93 Πρὶν δὲ ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸν Ἰστρον, πρώτους αίρέει Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας. οἱ μὲν γὰρ δὴ τὸν Σαλμυδησσὸν ἔχοντες Θρήϊκες, καὶ ὑπὲρ ᾿Απολλωνίης τε καὶ Μεσαμβρίης πόλιος οἰκημένοι, καλεύμενοι δὲ Σκυρμιάδαι καὶ Νιψαΐοι, άμαχητὶ σφέας αὐτοὺς παρέδοσαν Δαρείω οί δε Γέται, πρός άγνωμοσύνην τραπόμενοι, αὐτικα έδου-λώθησαν, Θρηΐκων έοντες ἀνδρειότατοι καὶ δικαιότατοι. Αθανατίζουσι δε τόνδε τον τρόπον ούτε αποθνήσκειν 94 έωυτούς, νομίζουσι, ίέναι τε τὸν ἀπολλύμενον παρὰ Ζάλμοξιν δαίμονα. οί δὲ αὐτῶν τὸν αὐτὸν τοῦτον νομίζουσι Γεβελέιζιν. Διὰ πεντετηρίδος δὲ τὸν πάλω λαχόντα αἰεί σφεων αὐτῶν ἀποπέμπουσι ἄγγελον παρὰ τὸν Ζάλμοξιν, έντελλόμενοι των αν έκαστοτε δέωνται. πέμπουσι δέ ώδε· οί μὲν αὐτῶν ταχθέντες, ἀκόντια τρία ἔχουσι· ἄλλοι δὲ διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένου παρὰ τον Ζάλμοξιν τάς γείρας καὶ τοὺς πόδας, ανακινήσαντες αὐτὸν, μετέωρου ριπτεύσι ές τὰς λόγχας. ἢυ μὲυ δὴ ἀποθάνη ἀναπαρείς, τοίσι δε ίλεως ὁ θεὸς δοκέει είναι ην δε μη άποθάνη, αἰτιῶνται αὐτὸν τὸν ἄγγελον, φάμενοί μιν ἄνδρα κακὸν είναι, αἰτιησάμενοι δὲ τοῦτον, ἄλλον ἀποπεμπουσι ἐντέλλονται δὲ ἔτι ζῶντι. Οὖτοι οἱ αὐτοὶ Θρήϊκες καὶ πρὸς βρουτήν τε καὶ ἀστραπην τοξεύοντες ἄνω πρός του ουρανου, απειλεύσι τῷ θεῷ, οὐδένα ἄλλου θεὶν νομίζοντες είναι εί μη τον σφέτερον. 'Ως δε έγω πυνθά- 95 νομαι τών τον Ελλήσποντον οἰκεόντων Ελλήνων καὶ Πόντον, τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον, ἐόντα ἄνθρωπον, δουλεῦσαι έν Σάμω δουλευσαι δε Πυθαγόρη τω Μνησάρχου ένθευτεν δὲ αὐτὸν, γενόμενον ἐλεύθερον, χρήματα κτήσασθαι συχνά κτησάμενον δὲ, ἀπελθεῖν ἐς τὴν ἐωυτοῦ. ἄτε δὲ κακοβίων τε εόντων των Θρηίκων και ύπαφρονεστέρων, τον Ζάλμοξιν τοῦτον ἐπιστάμενον διαιτάν τε Ἰάδα, καὶ ήθεα βαθύτερα ή κατά Θρήϊκας, οἶα Έλλησί τε ὁμιλήσαντα καὶ Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτω σοφιστῆ Πυθαγόρη, κατασκευάσασθαι άνδρεώνα, ές τὸν πανδοκεύοντα των αστών τους πρώτους, και εύωχέοντα, αναδιδάσκειν ώς ούτε αυτός ούτε οἱ συμπόται αυτοῦ ούτε οἱ ἐκ τούτων αιεί γινόμενοι αποθανέονται, αλλ' ήξουσι ές χώρον τοῦτον ίνα αἰεὶ περιεόντες έξουσι τὰ πάντα ἀγαθά. ἐν ῷ δὲ έποίες τὰ καταλεχθέντα, καὶ ἔλεγε ταῦτα, ἐν τούτφ καταγαιον οἴκημα ἐποιέετο. ώς δέ οἱ παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα, ἐκ μὲν τῶν Θρηἵκων ἠφανίσθη καταβὰς δὲ κάτω ές το κατάγαιον οἴκημα, διαιτῶτο ἐπ' ἔτεα τρία. οἱ δέ 5--5

μιν ἐπίθεόν τε, καὶ ἐπένθεον ώς τεθνεῶτα τετάρτφ δὲ ἔτεῖ ἐφάνη τοῖσι Θρήῖξι. καὶ οὕτω πιθανά σφι ἐγένετο τὰ 96 ἔλεγε ὁ Ζάλμοξις. ταῦτά φασί μιν ποιῆσαι. Ἐγὰ δὲ περὶ μὲν τοὐτου καὶ τοῦ καταγαίου οἰκήματος οὕτε ἀπιστέω, οὕτε ἀν πιστεύω τι λίην δοκέω δὲ πολοδοι ἔτεα πρότερον τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον γενέσθαι Πυθαγόρεω. Εἴτε δὲ ἐγένετό τις Ζάλμοξις ἄνθρωπος, εἴτ ἐστὶ δαίμων τις Γέτησι οἴτος ἐπιχώριος, χαιρέτω. Οὖτοι μὲν δῆ, τρόπω τοιούτω χρεώμενοι, ὡς ἐχειρώθησαν ὑπὸ Περσέων,

είποντο τῶ ἄλλω στρατῶ.

Δαρείος δὲ ὧς ἀπίκετο καὶ ὁ πεζὸς ἄμ' αὐτῶ στρατὸς έπὶ τὸν "Ιστρον, ἐνθαῦτα διαβάντων πάντων Δαρείος ἐκέλευσε τοὺς Ἰωνας τὴν σχεδίην λύσαντας έπεσθαι κατ ἤπειρον έωυτῷ, καὶ τὸν ἐκ τῶν νεῶν στρατόν. Μελλόντων δὲ τῶν Ἰώνων λύειν καὶ ποιέειν τὰ κελευόμενα, Κώης ό Ἐρξάνδρου, στρατηγός ἐων Μυτιληναίων, ἔλεξε Δαρείω τάδε, πυθόμενος πρότερον εί οι φίλον είη γνώμην αποδέκεσθαι παρά τοῦ βουλομένου ἀποδείκνυσθαι "3 βασι-" λεῦ, ἐπὶ γῆν γὰρ μέλλεις στρατεύεσθαι, τῆς οὕτε ἀρη-" ρομένον φανήσεται οὐδεν, οὔτε πόλις οἰκεομένη σὸ νῦν " γέφυραν ταύτην έα κατά χώρην έστάναι, φυλάκους αὐ-" τῆς λιπών τούτους, οἴ περ μιν ἔζευξαν. καὶ ἤν τε κατὰ
" νόον πρήξωμεν εύρόντες Σκύθας, ἔστι ἄποδος ήμῦν ἤν " τε καὶ μή σφεας εύρεῖν δυνεώμεθα, ή γε άποδος ήμῖν " ἀσφαλής. ου γὰρ έδεισά κω, μη έσσωθέωμεν ύπο Σκυ-" θέων μάχη άλλα μαλλον, μή, οὐ δυνάμενοί σφεας εύ-" ρεῖν, πάθωμέν τι ἀλώμενοι. Καὶ τάδε λέγειν φαίη τις " ἀν με έωυτοῦ είνεκεν, ὡς καταμένω. ἐγὼ δὲ γνώμην " μέν, την εύρισκον αρίστην σοι, βασιλεῦ, ἐς μέσον φέρω. " αὐτὸς μέντοι έψομαί τοι, καὶ οὐκ ὰν λειφθείην." Κάρτα τε ήσθη τη γνώμη Δαρείος, καί μιν ημείψατο τοίσδε " Ξείνε Λέσβιε, σωθέντος έμεθ οπίσω ές οίκον τον έμον " ἐπιφάνηθί μοι πάντως, ἵνα σε άντὶ χρηστής συμβου-

(18) "λίης χρηστοισι ἔργοισι ἀμείψωμαι." Ταῦτα εἴπας, καὶ ἀπάψας ἄμματα ἐξήκοντα ἐν ἱμάντι, καλέσας ἐς λόγους τοὺς Ἰώνων τυράννους, ἔλεγε τάδε ""Ανδρες Ἰωνες, ἡ "μὲν πρότερον γνώμη ἀποδεχθείσα ἐς τὴν γέφυραν μετ-" είσθω μοι ἔγοντες δὲ τὸν ἱμάντα τόνδε, ποιέετε τάδε.

" ἐπεάν με ἴδητε τάχιστα πορευόμενον ἐπὶ Σκύθας, ἀπὸ " τούτου αρξάμενοι τοῦ χρόνου, λύετε ἄμμα εν έκάστης "ἡμέρης. ἡν δε ἐν τούτω τῷ χρόνω μὴ παρέω, ἀλλὰ " διεξέλθωσι ύμιν αι ήμέραι των άμματων, αποπλέετε ές "τὴν ὑμετέρην αὐτῶν. μέχρι δὲ τούτου, ἐπεί τε οἵτω "μετέδοξε, φυλάσσετε την σχεδίην, πάσαν προθυμίην "σωτηρίης τε καὶ φυλακής παρεχόμενοι. ταῦτα δὲ ποι-" εθντες, έμοι μεγάλως χαριείσθε." Δαρείος μεν ταθτα

είπας, ές τὸ πρόσω ἐπείνετο.

Της δε Σκυθικής γης ή Θρηϊκη το ές θάλασσαν πρό-99 κειται κόλπου δε αγομένου της γης ταύτης, η Σκυθική τε έκδέκεται, καὶ ὁ "Ιστρος ἐκδιδοῖ ἐς αὐτὴν, πρὸς εὖρον άνεμον τὸ στόμα τετραμμένος. Τὸ δὲ ἀπὸ Ἰστρου, ἔρχομαι σημανέων το προς θάλασσαν αυτής της Σκυθικής χώρης ες μέτρησιν. 'Από "Ιστρου αύτη ήδη άρχαίη Σκυθική έστι, πρός μεσαμβρίην τε καὶ νότον άνεμον κειμένη, μέγρι πόλιος καλεομένης Καρκινίτιδος. τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, την μεν επί θάλασσαν την αὐτην φέρουσαν, εοῦσαν ορεινήν τε χώρην καὶ προκειμένην τὸ ές Πόντον, νέμεται το Ταυρικον έθνος, μέχρι Χερσονήσου της Τρηγέης καλεομένης αύτη δὲ ἐς θάλασσαν την πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον κατήκει. Έστι γὰρ τῆς Σκυθικῆς τὰ δύο μέρεα τῶν ούρων ες θάλασσαν φέροντα, τήν τε πρός μεσαμβρίην και την πρός την ηώ, κατάπερ της Αττικής χώρης και παραπλήσια ταύτη καὶ οἱ Ταῦροι νέμονται τῆς Σκυθικῆς. ώς εἰ τῆς 'Αττικῆς ἄλλο ἔθνος καὶ μὴ 'Αθηναῖοι νεμοίατο του γουνου του Σουνιακου, μάλλου ές του πόντου την άκρην ανέχουτα, του από Θορικού μέχρι 'Αναφλύστου δήμου. λέγω δὲ, ώς εἶναι ταῦτα σμικρὰ μεγάλοισι συμβαλέειν. τοιούτον ή Ταυρική έστι. δς δὲ τῆς Αττικῆς ταῦτα μη παραπέπλωκε, έγω δὲ άλλως δηλώσω ώς εἰ της Ίηπυγίης άλλο έθνος, καὶ μη Ἰήπυγες, ἀρξάμενοι ἐκ Βρεντεσίου λιμένος, αποταμοίατο μέχρι Τάραντος, καὶ νεμοίατο την άκρην. δύο δὲ λέγων ταῦτα, πολλά λέγω παρόμοια, τοισι ἄλλοισι ἔοικε ή Ταυρική. Τὸ δ' ἀπὸ τῆς 100 Ταυρικής, ήδη Σκύθαι τὸ κατύπερθε τῶν Ταύρων καὶ τὰ πρὸς θαλάσσης της ηοίης νέμονται, τοῦ τε Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου τὰ πρὸς ἐσπέρης, καὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος, μέχρι Τανάϊδος ποταμοῦ, ὃς ἐκδιδοῖ ἐς μυχὸν τῆς λίμνης ταύτης. "Ἡδη ὧν ἀπὸ μὲν "Ιστρου, τὰ κατύπερθε ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα, ἀποκληἴεται ἡ Σκυθική ὑπὸ πρώτων 'Αγαθύρσων' μετὰ δὲ, Νευρών' ἔπειτα δὲ, Αν-

πρώπου 'Αγαθύρσωυ' μετά δέ, Νευρών ἔπειτα δέ, 'Αρ101 δροφάγων' τελευταίων δέ, Μελαγχλαίνων. 'Έστι ἄν τῆς
Σκυθικῆς, ὡς ἐοὐσης τετραγώνου, τῶν δύο μερέων κατηκόντων ἐς θάλασσαν, πάντη ἴσον τό τε ἐς τὴν μεσόγαιαν
φέρον, καὶ τὸ παρὰ τὴν θάλασσαν. ἀπὸ γὰρ 'Ιστρου ἐπὶ
Βορυσθένεα δέκα ἡμερέων ὁδός' ἀπὸ Βορυσθένεός τ' ἐπὶ
τὴν λίμνην τὴν Μαιῆτιν, ἐπέρων δέκα: καὶ τὸ ἀπὸ θαλάσσης ἐς μεσόγαιαν ἐς τοὺς Μελαγχλαίνους τοὺς κατύπερθε
Σκυθέων οἰκημένους, εἴκοσι ἡμερέων όδός. ἡ δὲ όδὸς ἡ
ἡμερησίη ἀνὰ διηκόσια στάδια συμβέβληταί μοι. οὕτω
ὰν εἴη τῆς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια, τετρακισχιλίων σταδίων' καὶ τὰ ὅρθια, τὰ ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα, ἐτέρων
τοσούτων σταδίων. ἡ μέν νυν γῆ αὕτη ἐστὶ μέγαθος
τοσούτη.

102 Οἱς Σαίθαν δίνεςς σάζει λίσον ἐκριλικῖς τ΄ τος ἐνον
στοσάντη.

Οἱ δὲ Σκίθαι δίντες σφίσι λόγον, ὡς οἰκ οἰοί τέ εἰσι τὸν Δαρείου στρατὸν ἰθυμαχίη διώσασθαι μοῦνοι, ἔπεμπον ἐς τοὺς πλησιοχώρους ἀγγέλους τών δὲ καὶ δὴ οἱ βασιλῆες συνελθύντες ἐβουλεύοντο, ὡς στρατοῦ ἐπελαύροντος μεγάλου. ἦσαν δὲ οἱ συνελθύντες βασιλῆες, Ταύρων, καὶ ᾿Αγαθύρσων, καὶ Νευρˆν, καὶ ᾿Ανδροφάγων, καὶ Μελαγχλαίνων, καὶ Γελωνάν, καὶ Βουδίνων, καὶ

καὶ Μελαγχλαίνων, καὶ Γελωνάν, καὶ Βουδίνων, καὶ 103 Σαυροματέων. Τούτων Ταῦροι μὲν νόμοισι τοιοισίδε χρέωνται. θύουσι μὲν τῆ Παρθένω τούς τε ναυηγούς, καὶ τοὺς ἀν λάβωσι Ἑλλήνων ἐπαναχθέντας, τρόπω τοιῷδε καταρξάμενοι, ἡοπάλω παίουσι τὴν κεφαλήν οἱ μὲν δὴ λέγουσι, ὡς τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ ἀθέουσι κάτω, (ἐπὶ γὰρ κρημνοῦ ἴδρυται τὸ ἰρόν) τὴν δὲ κεφαλὴν ἀνασταυροῦσι οἱ δὲ, κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν ὁμολογέουσι, τὸ μέντοι σῶμα οὐκ ἀθέεσθαι ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ λέγουσι, ἀλλὰ γῆ κρί πτεσθαι. τὴν δὲ δαίμονα ταὐτην, τῆ θύουσι, λέγουσι αὐτοὶ Ταῦροι Ἰφιγένειαν τὴν ᾿Αγαμέμνονος εἶναι. Πολεμίους δὲ ἄνδρας, τοὺς ἀν χειρώσωνται, ποιεῦσι τάδε ἀποταμῶν ἔκαστος κεφαλὴν, ἀποφέρεται ἐς τὰ οἰκία ἔπειτα ἐπὶ ξύλου μεγάλου ἀναπείρας ίστῷ ὑπὲρ τῆς οἰκίης ὑπερέχουσαν πολλὸν, μάλιστα δὲ ὑπὲρ τῆς καπνο-

δόκης. φασὶ δὲ τούτους φυλάκους τῆς οἰκίης πάσης ὑπεραιωρέεσθαι. ζῶσι δὲ ἀπὸ ληίης τε καὶ πολέμου. ᾿Αγάθυρσοι δὲ, ἀβρότατοι ἄνδρες εἰσὶ, καὶ χρυσοφόροι τὰ 104 μάλιστα. ἐπικοινον δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μιξιν ποιεῦνται, ἵνα κασίγνητοί τε ἀλλήλων ἔωσι, καὶ οἰκήϊοι ἐόντες πάντες, μήτε φθόνω, μήτ΄ έχθει χρέωνται ές ἀλλήλους. τὰ δ΄ ἄλλα νόμαια Θρήϊξι προσκεχωρήκασι. Νευροί δὲ 105 νόμοισι μεν χρέωνται Σκυθικοίσι. γενεή δε μιή πρότερον σφεας τής Δαρείου στρατηλασίης κατέλαβε εκλιπείν την χώρην πάσαν ύπο οφίων. όφιας γάρ σφι πολλούς μεν ή χώρη ἀνέφαινε, οι δε πλεύνες ἄνωθέν σφι εκ των ερήμων έπέπεσον ές δ, πιεζόμενοι, οίκησαν μετά Βουδίνων, την έωυτων εκλιπόντες. κινδυνεύουσι δε οι άνθρωποι ούτοι γόητες είναι λέγονται γὰρ ὑπὸ Σκυθέων καὶ Ἑλλήνων των έν τη Σκυθική κατοικημένων, ως έτεος έκάστου άπαξ τών Νευρών έκαστος λύκος γίνεται ἡμέρας δλίγας, καὶ αὐτις ὀπίσω ἐς τὰυτὰ κατίσταται. ἐμὲ μέν νυν ταῦτα λέγοντες οὐ πείθουσι λέγουσι δὲ οὐδὲν ήσσον, καὶ ὀμνύουσι δὲ λέγοντες. ᾿Ανδροφάγοι δὲ ἀγριώτατα πάντων 106 ἀνθρώπων ἔχουσι ἤθεα οὕτε δίκην νομίζοντες, οὕτε νόμφ ούδενὶ χρεώμενοι. νομάδες δέ εἰσι· ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῆ Σκυθικῆ ὁμοίην γλώσσαν δὲ ἰδίην ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων. Μελάγχλαινοι δὲ είματα 107 μὲν μέλανα φορέουσι πάντες, ἐπ' ὧν καὶ τὰς ἐπωνυμίας έχουσι νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέωνται. Βουδίνοι δὲ, 108 έθνος έδν μέγα καὶ πολλόν, γλαυκόν τε πῶν ἰσχυρῶς ἐστὶ καὶ πυρρόν. πόλις δὲ ἐν αὐτοῖσι πεπόλισται ξυλίνη, ούνομα δὲ τῆ πόλι ἐστὶ Γελωνός τοῦ δὲ τείχεος μέγαθος κώλον έκαστον, τριήκοντα σταδίων έστὶ, ύψηλον δὲ, καὶ παν ξύλινον καὶ οἰκίαι αὐτῶν ξύλιναι, καὶ τὰ ἰρά. ἔστι γὰρ δὴ αὐτόθι Έλληνικών θεών ίρὰ, Έλληνικώς κατεσκευασμένα ἀγάλμασί τε καὶ βωμοῖσι καὶ νηοῖσι ξυλίνοισι. καὶ τῷ Διονύσφ τριετηρίδας ἀνάγουσι, καὶ βακχεύουσι. Είσι γάρ οι Γελωνοί τὸ άρχαιον "Ελληνες έκ των δε έμπορίων έξαναστάντες, οἴκησαν εν τοῖσι Βουδίνοισι καὶ γλώσση τὰ μὲν Σκυθική, τὰ δὲ Ἑλληνική χρέωνται. Βουδίνοι δε οὐ τῆ αὐτῆ γλώσση χρέωνται 109 καὶ Γελωνοί άλλ' οὐδὲ δίαιτα ή αὐτή. οἱ μὲν γὰρ Βου-

δίνοι, εόντες αὐτόχθονες, νομάδες τέ είσι, καὶ φθειροτραγέουσι μοινοι τών ταύτη. Γελωνοί δε, γής τε εργάται, καὶ σιτοφάγοι, καὶ κήπους εκτημένοι, οὐδεν την ίδεην όμοδοι, ούδε το χρώμα. ύπο μέντοι Έλλήνων καλέ-ονται καὶ οί Βουδίνοι, Γελωνοί, ούκ ὀρθώς καλεόμενοι. Ή δὲ γώρη σφέων, πᾶσά ἐστι δασέη ἴδησι παντοίησι έν δὲ τῆ ἴδη τῆ πλείστη ἐστὶ λίμνη μεγάλη τε καὶ πολλή, καὶ έλος καὶ κάλαμος περὶ αὐτήν. ἐν δὲ ταύτη ἐνύδριες άλίσκονται, καὶ κάστορες, καὶ ἄλλα θηρία τετραγωνοπρόσωπα, τῶν τὰ δέρματα περὶ τὰς σισύρνας παραρράπτεται καὶ οἱ ὄρχιες αὐτοῖσί εἰσι χρήσιμοι ἐς ὑστερέων ἄκεσιν.

110

Σαυροματέων δὲ πέρι ώδε λέγεται. "Ότε "Ελληνες 'Αμαζόσι ἐμαχέσαντο, (τὰς δὲ 'Αμαζόνας καλέουσι οί Σκύθαι Οἰόρπατα· δύναται δὲ τὸ οὔνομα τοῦτο κατὰ Έλλάδα γλώσσαν άνδροκτόνοι Οίὸρ γὰρ καλέουσι τὸν άνδρα, τὸ δὲ Πατὰ, κτείνειν) τότε λόγος, τοὺς "Ελληνας, νικήσαντας τη έπὶ Θερμώδοντι μάχη, αποπλέειν άγοντας τρισί πλοίοισι των 'Αμαζόνων όσας ήδυνέατο ζωγρήσαι τας δὲ ἐν τῶ πελάγει ἐπιθεμένας, ἐκκόψαι τοὺς ἄνδρας. πλοία δὲ οὐ γινώσκειν αὐτὰς, οὐδὲ πηδαλίοισι χρησθαι, οὐδὲ ἱστίοισι, οὐδὲ εἰρεσίη ἀλλ' ἐπεὶ ἐξέκοψαν τους άνδρας, έφέροντο κατά κύμα καὶ άνεμον καὶ άπικνέονται της λίμνης της Μαιήτιδος έπὶ Κρημνούς. οί δὲ Κρημνοί, είσὶ γῆς τῆς Σκυθέων τῶν ἐλευθέρων. ἐνθαῦτα ἀποβῶσαι ἀπὸ τών πλοίων αί 'Αμαζόνες, ώδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην. ἐντυχοῦσαι δὲ πρώτω ἱπποφορβίω, τούτο διήρπασαν καὶ έπὶ τούτων ίππαζομεναι, έληιζοντο 111 τὰ τῶν Σκυθέων. Οἱ δὲ Σκύθαι οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι τὸ πρηγμα ούτε γὰρ φωνην, ούτε ἐσθητα, ούτε τὸ ἔθνος έγίνωσκου, άλλ' έν θώματι ήσαν δκόθεν έλθοιεν. έδόκεον δ' αὐτὰς είναι ἄνδρας την αὐτην ηλικίην έγοντας, μάγην τε δή πρὸς αὐτὰς ἐποιεῦντο ἐκ δὲ τῆς μάχης τῶν νεκρῶν έκράτησαν οι Σκύθαι, και ούτω έγνωσαν έούσας γυναίκας. βουλευομένοισι ὧν αὐτοῖσι ἔδοξε κτείνειν μέν οὐδενὶ τρόπφ ἔτι αὐτὰς, έωυτῶν δὲ τοὺς νεωτάτους ἀποπέμψαι ές αὐτάς, πληθος εἰκάσαντας ὅσαιπερ ἐκεῖναι ήσαν τούτους δὲ στρατοπεδεύεσθαι πλησίον ἐκεινέων, καὶ

ποιέειν τάπερ αν καὶ ἐκείναι ποιέωσι ην δὲ αὐτούς διώκωσι, μάχεσθαι μεν μή, ύποφεύγειν δέ έπεαν δε παύσωνται, έλθόντας αυτούς πλησίον στρατοπεδεύεσθαι. ταῦτα έβουλεύσαντο οι Σκύθαι, βουλόμενοι έξ αὐτέων παίδας έγγενήσεσθαι. 'Αποπεμφθέντες δε οι νεηνίσκοι, εποίευν 112 τά ἐντεταλμένα. ἐπεὶ δὲ ἔμαθον αὐτοὺς αἱ ᾿Αμαζόνες ἐπ᾽ οὐδεμιῆ δηλήσει ἀπιγμένους, ἔων χαίρειν προσεχώρεον δὲ πλησιαιτέρω τὸ στρατόπεδον τῶ στρατοπέδω ἐπ' ημέρη έκάστη, είχον δε ούδεν ούδ' οί νεηνίσκοι, ώσπερ οὐδε αί 'Αμαζόνες, εί μη τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἵππους ἀλλὰ ζόην έζωον την αὐτην ἐκείνησι, θηρεύοντές τε καὶ ληϊζόμενοι, Έποίευν δε αί 'Αμαζόνες ες την μεσαμβρίην τοι- 113 όνδε εγίνοντο σποράδες, κατά μίαν τε καὶ δύο, πρόσω δή άπ' άλληλέων, ές εθμαρίην αποσκιδνάμεναι, μαθόντες δὲ καὶ οι Σκύθαι, ἐποίευν τώυτὸ τοῦτο καί τις μουνωθεισέων τινὶ αὐτέων ἐνεχρίμπτετο, καὶ ἡ ᾿Αμαζών οὐκ ἀπωθέετο, ἀλλὰ περιείδε χρήσασθαι. καὶ φωνήσαι μὲν οὐκ είχε, ου γάρ συνίεσαν άλλήλων, τη δε χειρί έφραζε ές την ύστεραίην έλθειν ές τωυτό χωρίον, και έτερον άγειν σημαίνουσα δύο γενέσθαι, καὶ αὐτὴ ἐτέρην άξειν. ὁ δὲ νεηνίσκος έπεὶ ἀπηλθε, έλεξε ταῦτα πρὸς τοὺς λοιπούς. τη δε δευτεραίη ήλθε ές το χωρίον αυτός τε ούτος, και έτερον ήγε, και την 'Αμαζόνα εύρε, δευτέρην αυτην ύπομένουσαν, οί δε λοιποί νεηνίσκοι ώς επύθοντο ταῦτα, καὶ αὐτοὶ ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν 'Αμαζόνων, Μετά 111 δέ, συμμίξαντες τὰ στρατόπεδα, οἴκεον ὁμοῦ, γυναῖκα έχων έκαστος ταύτην τη το πρώτον συνεμίχθη. την δέ φωνήν την μέν των γυναικών, οι άνδρες ούκ έδυνέατο μαθείν, την δε των ανδρών αι γυναίκες συνέλαβον. Έπει δὲ συνήκαν άλλήλων, έλεξαν πρὸς τὰς 'Αμαζόνας τάδε οί άνδρες "Ήμιν είσι μεν τοκέες, είσι δε κτήσεις. νθν ών " μηκέτι πλεῦνα χρόνον ζόην τοιήνδε ἔχωμεν άλλ' ἀπελ-"θόντες ές τὸ πλήθος διαιτώμεθα. γυναίκας δὲ ἔξομεν "ύμέας, καὶ οὐδαμέας ἄλλας." Αί δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε " Ήμεις ουκ αν δυναίμεθα οικέειν μετά των ύμετέ-" ρων γυναικών ου γάρ τὰ αὐτὰ νόμαια ἡμῖν τε καὶ κεί-" νησί έστι. ήμεις μεν τοξεύομέν τε και άκοντίζομεν και " ίππαζόμεθα, έργα δὲ γυναικήϊα οὐκ ἐμάθομεν αί δὲ

- "ύμέτεραι γυναίκες τούτων μεν οὐδεν τῶν ἡμεῖς κατελέ"ξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικήτα ἐργάζονται, μένουσαι
 "ἐν τῆσι ἀμάξησι, οὕτ' ἐπὶ θήρην ἰοῦσαι, οὕτε ἄλλη
 "οὐδαμῆ, οὔκ ἂν ὧν δυναίμεθα ἐκείνησι συμφέρεσθαι.
 "'λλλ' εἰ βούλεσθε γυναίκας ἔχειν ἡμέας, καὶ δοκέειν
 "εἶναι δικαιότατοι, ἐλθόντες παρὰ τοὺς τοκέας, ἀπολα-
- "χετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος καὶ ἔπειτα ἐλθόντες, 115 " οἰκέωμεν ἐπὶ ἡμέων αὐτέων." 'Επείθοντο καὶ ἐποίησαν ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. ἐπεί τε δὲ ἀπολαχόντες τῶν κτημάτων τὸ ἐπιβάλλον, ἡλθον ὀπίσω παρὰ τὰς 'Αμαζόνας, ἔλεξαν αἱ γυναῖκες πρὸς αὐτοὺς τάδε " Ἡμέας ἔχει φό- "βος τε καὶ δέος, ὁκως χρὴ οἰκέειν ἐν τῷδε τῷ χώρος " τοῦτο μὲν, ἱμέας ἀποστερησάσας πατέρων τοῦτο δὲ, " τὴν γῆν τὴν ὑμετέρην δηλησαμένας πολλά. ἀλλὶ ἐπείν " τὰ ἀξιοῦτε ἡμέας γυναῖκας ἔχειν, τάδε ποιέετε ἄμα ημῖν " ψέρετε ἐξενμαπέωνει ἐκ τῆς κῆς τῆσδε, καὶ περίσταντες
- "φέρετε, έξαναστέωμεν έκ τῆς γῆς τῆσδε, καὶ περήσαντες 116 "Ταναϊν ποταμὸν οἰκέωμεν." Έπείθοντο καὶ ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. διαβάντες δὲ τὸν Τάναϊν, ώδοιπόρεον πρὸς ἤλιον ἀνίσχοντα τριῶν μὲν ἡμερέων ἀπὸ τοῦ Τανάϊδος ὁδον, τριῶν δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος πρὸς βορῆν ἄνεμον. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, ἐν τῷ νῦν κατοίκηνται, οἴκησαν τοῦτον. καὶ διαίτη ἀπὸ τούτου χρέωνται τῆ παλαιῆ τῶν Σαυροματέων αἱ γυναῖκες, καὶ ἐπὶ θήρην ἐπὶ ἵππων ἐκφοιτῶσαι ἄμα τοῖσι ἀνδράσι καὶ χωρὶς τῶν ἀιδρῶν, καὶ ἐς πόλεμον φοιτῶσαι, καὶ στολὴν
- 117 τὴν αὐτὴν τοῖσι ἀνδράσι φορέουσαι. Φωνῆ δὲ οἱ Σαυρομάται νομίζουσι Σκυθικῆ, σολοικίζοντες αὐτῆ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου, ἐπεὶ οὐ χρηστῶς ἐξέμαθον αὐτὴν αἱ ᾿Αμαζόνες. Τὰ περὶ γάμων δὲ ὧδὲ σφι διακέεται οὐ γαμέεται παρθένος οὐδεμία, πρὶν ἂν τῶν πολεμίων ἄνδρα ἀποκτείνη. αἱ δὲ τινες αὐτέων καὶ τελευτῶσι γηραιαὶ πρὶν γήμασθαι, οὐ δυνάμεναι τὸν νόμον ἐκπλῆσαι.
- 118 Ἐπὶ τούτων ὦν τῶν καταλεχθέντων ἐθνέων τοὺς βασιλέας άλισμένους ἀπικόμενοι τῶν Σκυθέων οἱ ἀγγελοι, ἔλεγον ἐκδιδάσκοντες ὡς ὁ Πέρσης, ἐπειδη οἱ τὰ ἐν τῆ ἢπείρω τῆ ἐτέρη πάντα κατέστραπται, γέφυραν ζεύξας ἐπὶ τῷ αἰχένι τοῦ Βοσπόρου, διαβέβηκε ἐς τἡνδε τὴν ἤπειρον διαβὰς δὲ, καὶ καταστρεψάμενος Θρήϊκας, γεπαιρίνους Θρήϊκας, γεπαιρίνους διαβὰς δὲ

φυροί ποταμον "Ιστρον, βουλόμενος καὶ τάδε πάντα ύπ' έωυτω ποιήσασθαι. "Υμείς ων μηδενί τρόπω έκ τοῦ " μέσου κατήμενοι περιίδητε ήμέας διαφθαρέντας άλλά " τωυτὸ νοήσαντες, αντιάζωμεν τὸν ἐπιόντα. οὔκων ποι-"ήσετε ταῦτα, ήμεῖς μὲν πιεζόμενοι, ἡ ἐκλείψομεν τὴν "χώρην, ἡ μένουτες, όμολογίη χρησόμεθα. τί γὰρ πά-"θωμεν, μὴ βουλομένων ὑμέων τιμωρέειν; 'Υμῖν δὲ οὐ-" δεν έπὶ τούτω έσται έλαφρότερον. ήκει γάρ δ Πέρσης " οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἡμέας ἢ οὐ καὶ ἐπὶ ὑμέας οὐδέ οί " καταχρήσει ήμέας καταστρεψαμένω, ύμέων ἀπέχεσθαι. "μέγα δὲ ύμιν λόγων τῶνδε μαρτύριον ἐρέομεν εἰ γὰρ "έπ' ήμέας μούνους έστρατηλάτεε ὁ Πέρσης, τίσασθαι " της πρόσθε δουλοσύνης βουλόμενος, χρην αὐτὸν πάντων "των άλλων απεχόμενον, ούτω ίέναι ἐπὶ τὴν ἡμετέρην "καὶ ἂν ἐδήλου πᾶσι, ώς ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνει, καὶ οὐκ " ἐπὶ τοὺς ἄλλους. νῦν δὲ ἐπεί τε τάχιστα διέβη τήνδε " την ήπειρον, τους αιεί έμποδών γινομένους ήμεροθται "πάντας τούς τε δή ἄλλους έχει ὑπ' έωυτῷ Θρήϊκας, καὶ " δή καὶ τοὺς ήμῖν ἐόντας πλησιοχώρους Γέτας." Ταῦτα 119 Σκυθέων ἐπαγγελλομένων, ἐβουλεύοντο οἱ βασιλέες οἱ άπὸ τῶν ἐθνέων ήκοντες. καί σφεων ἐσχίσθησαν αί γνῶμαι ό μεν γάρ Γελωνός, καὶ ό Βουδίνος, καὶ ό Σαυρομάτης, κατά τώυτο γενόμενοι, ύπεδέκοντο Σκύθησι τιμωρήσειν ό δὲ 'Αγάθυρσος, καὶ Νευρός, καὶ 'Ανδροφάγος, καὶ οί των Μελαγχλαίνων και Ταύρων, τάδε Σκύθησι ύπεκρίναντο "Εί μέν μη ύμεις έατε οι πρότερον άδικήσαντες " Πέρσας καὶ ἄρξαντες πολέμου, τούτων δεόμενοι τῶν νῦν " δέεσθε, λέγειν τε αν εφαίνεσθε ήμιν ορθα, και ήμεις ύπα-" κούσαντες, τώυτὸ αν ύμιν επρήσσομεν. νῦν δὲ ύμεις τε ές "την έκείνων έσβαλόντες γην, άνευ ημέων, επεκρατέετε "Περσέων, όσον χρόνον ύμιν ο θεος παρεδίδου και έκεινοι, " ἐπεί σφεας ώυτος θεὸς ἐγείρει, τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀποδιδοῦ-" σι. ήμεις δε ούτε τι τότε ηδικήσαμεν τους άνδρας τούτους "οὐδεν, ούτε νῦν πρότεροι πειρησόμεθα ἀδικέειν. "Ην " μέντοι ἐπίη καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην, ἄρξη τε ἀδικέων, καὶ " ήμεις οὐ πεισόμεθα. μέχρι δὲ τοῦτο ἴδωμεν, μενέομεν " παρ' ήμιν αὐτοισι. ήκειν γὰρ δοκέομεν οὐκ ἐπ' ήμέας " Πέρσας, άλλ' ἐπὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀδικίης γενομένους."

190 Ταῦτα ώς ἀπενεινθέντα ἐπύθοντο οἱ Σκίθαι, ἐβουλεύουτο ίθυμαχίην μεν μηδεμίαν ποιέεσθαι έκ τοῦ έμφανέος, ότι δή σφι οὖτοί γε σύμμαχοι οὐ προσεγίνοντο ὑπεξιόντες δὲ, καὶ ὑπεξελαύνοντες, τὰ φρέατα, τὰ παρεξίοιεν αὐτοὶ, καὶ τὰς κρήνας συγχοῦν, τὴν ποίην τε ἐκ τῆς γῆς έκτρ! βειν, διχοῦ σφέας διελόντες. καὶ πρὸς μὲν τὴν μίαν των μοιρέων, της έβασίλευε Σκώπασις, προσχωρέειν Σαυρομάτας τούτους μεν δη ύπάγειν, ην έπὶ τοῦτο τράπηται ό Πέρσης, ιθύ Τανάϊδος ποταμού παρά την Μαιητιν λίμνην ύποφεύγοντας άπελαύνοντός τε τοῦ Πέρσεω, έπιόντας διώκειν. αύτη μέν σφι μία ην μοίρα της βασιληίης, τεταγμένη ταύτην την όδον ήπερ είρηται. τὰς δὲ δύο των βασιληίων, την τε μεγάλην, της ήρχε Ίδάνθυρσος, και την τρίτην της έβασίλευε Τάξακις, συνελθούσας ές τώυτὸ, καὶ Γελωνών τε καὶ Βουδίνων προσγινομένων, ημέρης καὶ τούτους όδω προέχοντας των Περσέων, ύπεξάγειν, ύπιοντας τε καὶ ποιεύντας τὰ βεβουλευμένα. πρώτα μέν νυν ύπάγειν σφέας ίθυ των χωρέων των άπειπαμένων την σφετέρην συμμαχίην, ίνα και τούτους έκπολεμώσωσι εί δὲ μὴ έκοντες γε ὑπέδυσαν τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Πέρσας, ἀλλ' ἄκοντας ἐκπολεμῶσαι. μετὰ δὲ τοῦτο, υποστρέφειν ές την σφετέρην, και έπιχειρέειν, ην δη

121 βουλευομένοισι δοκέη. Ταῦτα οἱ Σκύθαι βουλευσάμενοι, ὑπηντίαζον τὴν Δαρείου στρατιὴν, προδρόμους ἀποστείλαυτες τῶν ἱππέων τοὺς ἀρίστους. τὰς δὲ ἀμάξας, ἐν τὴσί σφι διαιτᾶτο τὰ τέκνα τε καὶ αὶ ໆυναικες πᾶσαι, καὶ τὰ πρόβατα [πάντα,] πλὴν ὅσα σφι ἐς φορβὴν ἰκανὰ ἦν, τοσαῦτα ὑπολιπόμενοι, τὰ ἄλλα άμα τῆσι ἀμάξησι προέπεμψαν, ἐντειλάμενοι αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐλαύνειν. ταῦ-

τα μέν δή προεκομίζετο.

122 Των δὲ Σκυθέων οι πρόδρομοι ώς εξρον τοὺς Πέρσας ὅσον τε τριων ήμερέων όδον ἀπέχοντας ἀπὸ τοῦ Ἱστρου, οὐτοι μὲν τοὐτους εὐρόντες, ἡμέρης ὁδῷ προέχοντες, ἐστρατοπεδεύοντο, τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα λεαίνοντες. οι δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον ἐπιφανεῖσαν τῶν Σκυθέων τὴν ἵππον ἐπήὐσαν κατὰ στίβον αἰεὶ ὑπαγόντων καὶ ἔπειτα, πρὸς γὰρ τὴν μίαν τῶν μοιρέων ἴθυσαν, οι Πέρσαι ἐδίωκον πρὸς ἡῶ τε καὶ τοῦ Τανάϊδος. διαβάντων δὲ τοὐτων τὸν

Τάναϊν ποταμόν, οἱ Πέρσαι ἐπιδιαβάντες ἐδίωκον ἐς τὸ τών Σαυροματέου την χώρην διεξελθόντες, άπίκοντο ές την τών Βουδίνων. "Όσον μέν δη χρόνου οί Πέρσαι ἤίσαν 123 διὰ τῆς Σκυθικῆς καὶ τῆς Σαυρομάτιδος χώρης, οἱ δὲ εἶχου οὐδὲν σινέεσθαι, ἄτε τῆς χώρης ἐούσης χέρσου ἐπεί τε δὲ ἐς τὴν τῶν Βουδίνων χώρην ἐσέβαλον, ἐνθαῦτα δὴ ἐντυχόντες τῷ ξυλίνῷ τείχεϊ, ἐκλελοιπότων τῶν Βουδίνων, καὶ κεκενωμένου τοῦ τείχεος πάντων, ενέπρησαν αὐτό. τοῦτο δὲ ποιήσαντες, είποντο αἰεὶ τὸ πρόσω κατὰ στίβον ές δ διεξελθόντες ταύτην, ές την ερημον απίκοντο. ή δε έρημος αύτη ύπὸ οὐδαμῶν νέμεται ἀνδρῶν, κέεται δὲ ὑπὲρ της Βουδίνων χώρης, ἐοῦσα πληθος ἐπτὰ ημερέων όδοῦ. ύπερ δε της ερημου Θυσσαγέται οικέουσι ποταμοί δε έξ αὐτῶν τέσσερες μεγάλοι ρέοντες διὰ Μαιητέων ἐκδιδοῦσι ές την λίμνην την καλεομένην Μαιητιν τοίσι ουνόματα κέεται τάδε, Λύκος, "Οαρος, Τάναις, Σύργις. Έπει ὧν 124 ὁ Δαρεῖος ἦλθε ἐς τὴν ἐρῆμον, παυσάμενος τοῦ δρόμου, ίδρυσε την στρατιήν έπὶ ποταμῷ Οάρῳ. τοῦτο δὲ ποιήσας, ὀκτὰ τείχεα ἐτείχεε μεγάλα, ἴσον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέσας, οκτώ τείχει ετείχει ετείχει μάλιστά κηι αλληλών επιεχουτα, σταδίους ώς έξήκοντα μάλιστά κηι των έτι ές έμὲ τὰ ἐρείπια σωα ήν. Εν ὡ δὲ οῦτος πρός ταῦτα ἐτράπετο, οἱ διωκόμενοι Σκύθαι περιελθόντες τὰ κατύπερθε, ὑπέστρεφον ἐς τὴν Σκυθικήν. ἀφανισθέντων δὲ τούτων τὸ παράπαν, ὡς οὐκέτι ἐφαντάζοντό σφι, οὕτα δὴ ὁ Δαρείος τείχεα μεν έκεινα ημίεργα μετήκε αυτός δε ύποστρέψας ή ε πρός έσπέρην δοκέων τούτους τε πάντας τούς Σκύθας είναι, καὶ πρὸς έσπέρην σφέας φεύγειν.

Έλαύνων δὲ τὴν ταχίστην τον στρατον, ώς ἐς τὴν 125 Σκυθικὴν ἀπίκετο, ἐνέκυρσε ἀμφοτέρησι τῆσι μοίρησι τῶν Σκυθέων ἐντυχών δὲ, ἐδίωκε ὑπεκφέροντας ἡμέρης ὁδῷ. καὶ, οὐ γὰρ ἀνίεε ἐπιῶν ὁ Δαρεῖος, οἱ Σκύθαι κατὰ τὰ βεβουλευμένα ὑπέφευγον ἐς τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην πρώτην δὲ, ἐς τῶν Μελαγχλαίνων τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐσβαλόντες τούτους ἐτάραξαν οἱ τε Σκύθαι καὶ οἱ Πέρσαι, κατηγέοντο οἱ Σκύθαι ἐς τῶν ᾿Ανδροφάγων τοὺς χώρους. ταραχθέντων δὲ καὶ τούτων, ὑπῆγον ἐπὶ τὴν Νευρίδα. ταρασσομένων δὲ καὶ τούτων, ἤισαν ὑποφεύγοντες οἱ Σκύθαι ἐς τοὺς ᾿Αγαθύρσους. ᾿Αγάθυρ-

σοι δὲ ὁρέοντες καὶ τοὺς ὁμούρους φείγοντας ὑπὸ Σκυθέων, καὶ τεταραγμένους, πρὶν ἤ σφι ἐμβαλέειν τοὺς Σκύθας, πέμψαντες κήρυκα, ἀπηγόρευον Σκύθησι μὴ ἐπιβαίνειν τῶν σφετέρων οἴρων προλέγοντες ὡς εἰ πειρήσονται ἐσβαλόντες, σφίσι πρῶτα διαμαχήσονται. ᾿Αγάθυρσοι μὲν προείπαντες ταῦτα, ἐβοήθεον ἐπὶ τοὺς οἰρους, ἐρύκειν ἐν νῷ ἔχοντες τοὺς ἐπιόντας. Μελάγχλαινοι δὲ καὶ ᾿Ανδροφάγοι καὶ Νευροὶ, ἐσβαλόντων τῶν Περσέων ἄμα Σκύθησι, οὕτε πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο, ἐπιλαθόμενοὶ τε τῆς ἀπειλῆς, ἔφευγον αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐς τὴν ἐρήσους οὐκέτι ἀπείπαντας ἀπικνέοντο οἱ δὲ χκύθαι ἐς μὲν τοὺς ᾿Αγαθύρσους οὐκέτι ἀπείπαντας ἀπικνέοντο τοῦσι Πέρσησι.

Ως δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγίνετο, καὶ οἰκ ἐπαύετο, πέμψας Δαρεῖος ἰππέα παρὰ τὸν Σκυθέων βασιλέα Ἰδάνθυρσου, ἔλεγε τάδε: "Δαιμόνιε ἀνδρῶν, τἱ φείγεις αἰεἰ, ἔξόν
"τοι τῶνδε τὰ ἔτερα ποιέειν; εἰ μὲν γὰρ ἀξιάχρεος δοκέεις
"εἶναι σεωυτῷ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι ἀντιωθῆναι, σὺ δὲ
"στάς τε καὶ παυσάμενος πλιίνης μάχεσθαν εἰ δὲ συγ"γινώσκεαι εἶναι ἥσσων, σὺ δὲ καὶ οὕτω παυσάμενος τοῦ
"δρόμου, δεσπότη, τῷ σῷ δῶρα φέρων γῆν τε καὶ ὕδωρ,

" δρόμου, δεσπότη τῷ σῷ δῶρα φέρων γῆν τε καὶ ὕδωρ, 127 " ἐλθὲ ἐς λόγους." Πρὸς ταῦτα ὁ Σκυθέων βασιλεὺς Ίδάνθυρσος έλεγε τάδε "Ούτω τὸ ἐμὸν έχει, ὧ Πέρσα " έγω οὐδένα κω ἀνθρώπων δείσας έφυγον, οὖτε πρότερον, " ούτε νῦν σε φεύγω οὐδέ τι νεώτερον εἰμι ποιήσας νῦν " ή καὶ ἐν εἰρήνη ἐώθεα ποιέειν. "ὁ τι δὲ οὐκ αὐτίκα μά-" γομαί τοι, έγω καὶ τοῦτο σημανέω. ήμιν οὔτε ἄστεα, " ούτε γη πεφυτευμένη έστι, των πέρι δείσαντες μη άλώη " ή καρή, ταχύτερον συμμίσγοιμεν αν ές μάχην ύμιν εί " δε δέοι πάντως ές τοῦτο κατά τάχος ἀπικνέεσθαι, τυγ-" χάνουσι ήμιν ἐόντες τάφοι πατρώϊοι, φέρετε, τούτους " άνευρόντες, συγχέειν πειράσθε αὐτούς καὶ γνώσεσθε " τότε, εἴτε ὑμῖν μαχησόμεθα περὶ τῶν τάφων, εἴτε καὶ "οὐ μαχησόμεθα. πρότερον δὲ, ἢν μὴ ἡμέας λόγος αἰρῆ, "ου συμμίξομέν τοι. αμφί μεν μάχη τοσαθτα εἰρήσθω " δεσπότας δὲ ἐμοὺς ἐγώ Δία τε νομίζω, τὸν ἐμὸν πρόγο-" νου, καὶ Ίστίην την Σκυθέων βασίλειαν, μούνους είναι. " Σοὶ δὲ ἀντὶ μὲν δώρων γῆς τε καὶ ὕδατος δώρα πέμψω

"τοιαθτα οθά σοι πρέπει έλθεθν ἀντὶ δὲ τοθ ἴτι δεσπό"της ἔφησας εἶναι ἐμὸς, κλαίειν λέγω." (Τοθτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων ῥῆσις.) 'Ο μὲν δὴ κῆρυξ οἰχώκεε ἀγγελέων

ταῦτα Δαρείφ.

Οί δε Σκυθέων βασιλέες, ακούσαντες της δουλοσύνης 128 τὸ οὖνομα, ὀργῆς ἐπλησθησαν. τὴν μεν δὴ μετὰ Σαυρο-ματέων μοῖραν ταχθεῖσαν, τῆς ἦρχε Σκώτασις, πέμπουσι, Ἰωσι κελεύοντες ἐς λόγους ἀπικέσθαι τούτοισι, οἳ τὸν "Τστρον έζευγμένον έφρούρεον αὐτών δὲ τοίσι ὑπολειπο-μένοισι ἔδοξε πλανᾶν μὲν μηκέτι Πέρσας, σῖτα δὲ ἐκάστοτε αναιρεομένοισι επιτίθεσθαι. νωμώντες ών σίτα αναιρεομένους τους Δαρείου, ἐποίευν τὰ βεβουλευμένα. ή μεν δή ίππος την ίππον αίει τρέπεσκε ή των Σκυθέων οί δὲ τῶν Περσέων ἰππόται φεύγοντες ἐσέπιπτον ἐς τὰν πεζόν. ὁ δὲ πεζὸς ἀν ἐπεκούρεε οἱ δὲ Σκύθαι ἐσαράξαντες την ίππον ὑπέστρεφον, τὸν πεζὸν φοβεόμενοι. ἐποιεθντο δὲ καὶ τὰς νύκτας παραπλησίας προσβολάς οἱ Σκύθαι. Τὸ δὲ τοῖσι Πέρσησί τε ἦν σύμμαχον, καὶ τοῖσι 129 Σκύθησι αντίξοον, ἐπιτιθεμένοισι τῶ Δαρείου στρατοπέδω, θώμα μέγιστον ἐρέω· τών τε ὄνων ή φωνή, καὶ τών ήμιονων τὸ είδος. οὔτε γὰρ ὄνον οὔτε ήμίονον γη ή Σκυθική φέρει, ώς καὶ πρότερου μοι δεδήλωται ουδε έστι έν τῆ Σκυθική πάση χώρη το παράπαν οὐτε όνος, οὐτε ἡμίο-νος, διὰ τὰ ψύχεα. ὑβρίζοντες ὧν οἱ ὄνοι ἐτάρασσον τὴν ίππου των Σκυθέων πολλάκις δε, επελαυνόντων επί τοις Πέρσας, μεταξύ όκως ακούσειαν οί ίπποι των όνων της φωνής, εταράσσοντό τε ύποστρεφόμενοι, καὶ εν θώματι έσκου, ὀρθὰ ἱστάντες τὰ ὧτα ἄτε οὐτε ἀκούσαντες πρότερον φωνής τοιαύτης, ούτε ιδόντες τὸ είδος. ταῦτα μέν νυν έπὶ σμικρόν τι ἐφέροντο τοῦ πολέμου.

Οἱ δὲ Σκύθαι, ὅκως τοὺς Πέρσας ἴδοιεν τεθορυβημέ- 130 νους, ἵνα παραμένοιέν τε ἐπὶ πλέω χρόνον ἐν τῆ Σκυθικῆ, καὶ παραμένοντες ἀνιώατο, τῶν πάντων ἐπιδευέες ἐόντες, ἐποίευν τοιάδε. ὅκως τῶν προβάτων τῶν σφετέρων αὐτῶν καταλίποιεν μετὰ τῶν νομέων, αὐτοὶ ἀν ὑπεξήλαυνον ἐς ἄλλον χῶρον οἱ δὲ ἀν Πέρσαι ἐπελθόντες ἐλάβεσκον τὰ πρόβατα, καὶ λαβόντες, ἐπήροντο ἀν τῷ πεποιημένω. Πολλάκις δὲ τοιούτου γινομένου, τέλος Δαρεῖός τε ἐν ἀπο- 131

ρίησι εἴχετο καὶ οἱ Σκυθέων βασιλῆες μαθόντες τοῦτο, ἔπεμπον κήρυκα, δῶρα Δαρείω φέροντα, ὄρνιθά τε, καὶ μῦν, καὶ βάτραχον, καὶ δἰστούς πέντε. Πέρσαι δὲ τὸν φέροντα τὰ δῶρα ἐπειρώτεον τὸν νόον τῶν διδομένων ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη οἱ ἐπεστάλθαι ἄλλο ἡ δόντα τὴν ταχίστην ἀπαλλάσσεσθαι αὐτοὺς δὲ τοὺς Πέρσας ἐκέλευε, εἱ σοφοί εἰσι, γνῶναι τὸ ἐθέλει τὰ δῶρα λέγειν. ταῦτα ἀκούσαν-

είσι, γνώναι τὸ ἐθέλει τὰ δώρα λέγειν. ταῦτα ἀκούσαν132 τες οἱ Πέρσαι, ἐβουλεύοντο. Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη
ἢν, Σκύθας έωυτῷ διδόναι σφέας τε αὐτοὺς, καὶ γῆν τε
καὶ εδωρο εἰκαζων τῆδε, ὡς μῶς μὲν ἐν γῆ γίνεται, καρπὸυ
τὸν αὐτὸν ἀνθρώπω σιτεόμενος βάτραχος δὲ ἐν εδατι
ὄρνις δὲ μάλιστα ἔοικε εππω τοὺς δὲ διστοὺς, ὡς τὴν
ἐωυτῶν ἀλκὴν παραδιδοῦσι. αῦτη μὲν Δαρείω ἡ γνωμη
ἀπεδέδεκτο συνεστήκεε δὲ ταύτη τῆ γνώμη ἡ Γωβρίεω,
τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐπτὰ ἐνὸς τῶν τὸν Μάγον κατελώντων.
εἰκάζοντος τὰ δῶρα λέγειν " Ἡν μὴ ἄρνιθες γενόμενοι
"ἀναπτῆσθε ἐς τὸν οὐρανὸν, ὧ Πέρσαι, ἡ μυες γενόμενοι
"κατὰ τῆς γῆς καταδύητε, ἡ βάτραχοι γενόμενοι ἐς τὰς
' λίμνας ἐσπηδήσητε, οὐκ ἀπονοστήσετε ὁπίσω, ὑπὸ τῶν-
"δε τῶν τοξευμάτων βαλλόμενοι." Πέρσαι μὲν δὴ οὕτω
τὰ δῶρα εἰκαζον.

134 Πέρσησι δὲ, μετὰ τὰ δῶρα τὰ ἐλθόντα Δαρείω, ἀντετάχθησαν οἱ ὑπολειφθέντες Σκύθαι πεζῷ καὶ ἵπποιοι, ὡς συμβαλέοντες. τεταγμένοισι δὲ τοῖσι Σκύθησι λαγὸς ἐς τὸ μέσον διῆξε τῶν δὲ ὡς ἔκαστοι ὡρεον τὸν λαγὸν, ἐδίω-

κου, ταραχθέντων δε των Σκυθέων, και βοή χρεωμένων. είρετο ὁ Δαρείος τῶν ἀντιπολεμίων τὸν θόρυβον πυθόμενος δέ σφεας τὸν λαγὸν διώκοντας, εἶπε ἄρα πρὸς τούσπερ εώθεε και τὰ άλλα λέγειν "Οῦτοι ὧνδρες ἡμέων "πολλον καταφρονέουσι καί μοι νῦν φαίνεται Γωβρύης " εἶπαι περὶ τῶν Σκυθικῶν δώρων ὀρθῶς. ώς ὧν οὕτως " ήδη δοκεόντων καὶ αὐτῶ μοι ἔχειν, βουλής ἀγαθής δεί, "όκως ἀσφαλέως ή κομιδή ήμιν έσται τὸ ὀπίσω." Πρίς ταῦτα Γωβρύης εἶπε· " Ω βασιλεῦ, ἐγὼ σχεδὸν μὲν "καὶ λόγω ηπιστάμην τούτων των ανδρών την απορίην " έλθων δέ, μάλλον εξέμαθον, ορέων αὐτοὺς έμπαίζοντας " ήμιν. Νύν ων μοι δοκέει, ἐπὴν τάχιστα νὺξ ἐπέλθη, " έκκαύσαντας τὰ πυρὰ, ώς καὶ ἄλλοτε ἐώθαμεν ποιέειν. " τών στρατιωτέων τους ασθενεστάτους ές τὰς ταλαιπω-"ρίας έξαπατήσαντας, καὶ τοὺς όνους πάντας καταδή-"σαντας, ἀπαλλάσσεσθαι, πριν ἡ καὶ ἐπὶ τὸν Ἱστρον "ἰθύσαι Σκύθας λύσοντας την γέφυραν, ἡ καί τι "Ιωσι "δόξαι τὸ ήμέας οδόν τε έσται έξεργάσασθαι." Γωβρύης μέν ταθτα συνεβούλευε. Μετά δε, νύξ τε εγένετο, και 135 Δαρείος έχρατο τη γνώμη ταύτη. τούς μέν καματηρούς των ανδρών, και των ην ελάχιστος απολλυμένων λόγος, καὶ τοὺς ὄνους πάντας καταδήσας, κατέλιπε αὐτοῦ ταύτη έν τῷ στρατοπέδω. κατέλιπε δὲ τούς τε όνους καὶ τούς ασθενέας της στρατιής, τωνδε είνεκεν ίνα οί μεν όνοι βοήν παρέχωνται, οί δὲ ἄνθρωποι ἀσθενείης μὲν είνεκεν κατελίποντο, προφάσιος δε τήσδε δηλαδή, αὐτὸς μεν σύν τῷ καθαρῷ τοῦ στρατοῦ ἐπιθήσεσθαι μέλλοι τοῖσι Σκύθησι, οὖτοι δὲ τὸ στρατόπεδον τοῦτον τὸν χρόνον ρυσίατο. ταθτα τοίσι ύπολειπομένοισι ύποθέμενος ὁ Δαρείος, καὶ πυρά έκκαύσας, την ταχίστην έπείγετο έπὶ τὸν "Ιστρον. οί δὲ ὄνοι, ἐρημωθέντες τοῦ ὁμίλου, ούτω μὲν δὴ μᾶλλον πολλώ ίεσαν της φωνής ακούσαντες δε οι Σκύθαι τών ουων, πάγχυ κατά χώρην ήλπιζον τοὺς Πέρσας είναι. Ήμέρης δέ γενομένης, γνόντες οι ύπολειφθέντες ώς προ- 136 δεδομένοι είεν ύπο Δαρείου, χειράς τε προετείνοντο τοίσι Σκύθησι, καὶ ἔλεγον τὰ κατήκοντα. οἱ δὲ ώς ήκουσαν ταῦτα, τὴν ταχίστην συστραφέντες, αί τε δύο μοίραι τῶν Σκυθέων καὶ ή μία, Σαυρομάται καὶ Βουδίνοι καὶ Γελωνοὶ, ἐδίωκον τοὺς Πέρσας ἰθὺ τοῦ "Ιστρου. ἄτε δὲ τοῦ Περσικοῦ μὲν τοῦ πολλοῦ ἐόντος πεζοῦ στρατοῦ, καὶ τὰς ὁδοὺς οὐκ ἐπισταμένου, ὥστε οὐ τετμημένων τῶν ὁδῶντοῦ δὲ Σκυθικοῦ, ἱππότεω, καὶ τὰ σύντομα τῆς ὁδοὺ ἐπισταμένου ἀμαρτόντες ἀλλήλων, ἔφθησαν πολλῷ οἱ Σκυθαι τοὺς Πέρσας ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀπικόμενοι. Μαθόντες δὲ τοὺς Πέρσας οἴκω ἀπιγμένους, ἔλεγον πρὸς τοὺς Ἰωνας ἐόντας ἐν τῆσι νηνσί· "Ανδρες Ἰωνες, αἴ τε ἡμέραι ὑμῦν "τοῦ ἀριθμοῦ διοίχηνται καὶ οὐ ποιέετέ γε δίκαια, ἔτι "παραμένοντες. ἀλλ', ἐπεὶ πρότερον δειμαίνοντες ἐμέ-"νετε, νῦν λίσαντες τὸν πόρον, τὴν ταχίστην ἄπιτε χαί-"ροντες ἐλεύθροι, θεοῖσί τε καὶ Σκύθησι εἰδότες χάριν. "τὸν δὲ πρότερον ἐόντα ὑμέων δεσπότην ἡμεῖς παραστησύσωθαι." σύμεθα οὕτω, ὥστε ἐπὶ μηδαμοὺς ἔτι ἀνθρώπους αὐτὸν "στρατεύσωσθαι."

137 Πρὸς ταῦτα οἱ Ἰωνες ἐβουλεύοντο. Μιλτιάδεω μὲν τοῦ ἸΑθηναίου στρατηγέουτος καὶ τυραννεύοντος Χερσονησιτέων τῶν ἐν Ἑλλησπόντο ἢν γνωμη, πείθεσθαι Σκύθησι, καὶ ἐλευθεροῦν Ἰωνίην Ἱστιαίου δὲ τοῦ Μιλησίου ἐναντίη ταὐτη, λέγοντος ὡς νῦν μὲν διὰ Δαρεῖον ἔκαστος αὐτῶν τυραννεύει πόλιος τῆς Δαρείου δὲ δυνάμιος καταιρεθείσης, οὔτε αὐτὸς Μιλησίων οὖός τε ἔσται ἄρχειν, οὔτε ἄλλον οὐδένα οὐδαμών βουλήσεσθαι γὰρ ἐκάστην τῶν πολίων δημοκρατέεσθαι μᾶλλον ἢ τυραννεύεσθαι. Ἱστιαίου δὲ γνώμην ταύτην ἀποδεικνυμένου, αὐτίκα πάντες ἢσαν τετραμμένοι πρὸς ταύτην τὴν γνώμην, πρότερον τὴν

138 Μιλτιάδεω αίρεόμενοι. Ἡσαν δὲ οὖτοι οἱ διαφέροντές τε τὴν ψῆφον, καὶ ἐόντες λόγου πρὸς βασιλῆος Ἑλλησπουντίων μὲν τίραννοι Δάφνις τε ᾿Αβυδηνὸς, καὶ Ἡπτοκλος Λαμψακηνὸς, καὶ Ἡρόφαντος Παριηνὸς, καὶ Μητρόδωρος Προκουνήσιος, καὶ ᾿Αρισταγόρης Κυζικηνὸς, καὶ ᾿Αρίστων Βυζάντιος οὖτοι μὲν ἦσαν οἱ ἐξ Ἑλλησπόντου. άπ Ἰωνίης δὲ, Στράττις τε Χίος, καὶ Λιάκης Σάμιος, καὶ Λαοδαμας Φωκαιεὺς, καὶ Ἱστιαῖος Μιλήσιος, τοῦ ἦν γνώμη ἡ προκειμένη ἐναντίη τῆ Μιλτιάδεω. Αἰολέων δὲ παρῆν λόγιμος μοῦνος ᾿Αρισταγόρης Κυμαῖος.

139 Οὖτοι ὧν ἐπεί τε τὴν Ἰστιαίου αίρεοντο γνώμην, ἔδοξε σφι πρὸς ταὐτη τάδε ἔργα τε καὶ ἔπεα προσθείναι τῆς μὲν γεφύρης λύειν τὰ κατὰ τοὺς Σκύθας ἐἐντα, λύειν δὲ ὅσον τόξευμα ἔξικνέεται ἵνα καὶ ποιέειν τι δοκέωσι, ποιείντες μηδὲν, καὶ οἱ Σκύθαι μὴ πειρώατο βιώμενοι καὶ δι Σκύθαι μὴ πειρώατο βιώμενοι καὶ ποιέτιν τε, λύοντας τῆς γεφύρης τὸ ἐς τῆν Σκυθικὴν ἔχου. ὡς πάντα ποιήσουσι τὰ Σκύθησί ἐστι ἐν ήδονῆ. ταῦτα μὲν προσέθηκαν τῆ γνώμη. Μετὰ δὲ, ἐκ πάντων ὑπεκρινατο Ἱστιαίος, τάδε λέγων '''Ανδρες Σκύθαι, χρηστὰ '' ἤκετε φέροντες, καὶ ἐς καιρὸν ἐπείγεσθε καὶ τὰ τε ἀπ' ' ὑμέων ἡμῦν χρηστῶς ὁδοῦται, καὶ τὰ ἀπ' ἡμέων ἐς '' ὑμέων ἡμῦν χρηστῶς ὁδοῦται, καὶ τὰ ἀπ' ἡμέων ἐς '' ὑμέων τὸν πόρον, καὶ προθυμίην πῶσαν ἔξομεν, θέ- ''λοντες εἶναι ἐλεύθεροι. 'Εν ῷ δὲ ἡμέες τάδε λύομεν, '' ὑμέας καιρός ἐστι δίζησθαι ἐκείνους εὐρόντας δὲ, ὑπέρ '' τρέμεων καὶ ὑμέων αὐτῶν τίσασθαι οὕτως ὡς κείνους 'πρέπει.''

Σκύθαι μὲν τὸ δεύτερον Ἰωσι πιστεύσαντες λέγειν 140 ἀληθέα, ὑπέστρεφον ἐπὶ ζίτησιν τῶν Περσέων, καὶ ἡμάρτανον πάσης τῆς ἐκείνων διεξόδου. αἴτιοι δὲ τούτου αὐτοὶ οἱ Σκύθαι ἐγένοντο, τὰς νομὰς τῶν ἴππων τὰς ταὐτη διαφθείραντες, καὶ τὰ ὑδατα συγχώσαντες. εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ἐποιησαν, παρεῖχε ἀν σφι, εἰ ἐβούλοντο, εὐπετέως ἐξευρέειν τοὺς Πέρσας νῦν δὲ, τά σφι ἐδόκεε ἄριστα βεβουλεῦσθαι, κατὰ ταῦτα ἐσφάλησαν. Σκύθαι μέν ννν τῆς σφετέρης χώρης τῆ χιλός τε τοῦσι ἵπποισι καὶ ὕδατα ἢη, ταὐτη διεξιόντες, ἐδιζηντο τοὺς ἀντιπολεμίους, δοκέοντες καὶ ἐκείνους διὰ τοιούτων τὴν ἀπόδρηστιν ποιέεσθαι. οἱ δὲ δὴ Πέρσαι τὸν πρότερον ἐωυτῶν γενόμενον στίβον, τοῦτον φυλάσσοντες ἤισαν καὶ οὕτω μόγις εῦρον τὸν πόρον. Οἶα δὲ νυκτός τε ἀπικόμενοι, καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης ἐντυχόντες, ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην ἀπίκατο μή σφεας οἱ Ἰωνες ἔωσι ἀπολελοιπότες. Ἡν δὲ περὶ λαρεῖον ἀνηρ 141 Αἰγύπτιος, φωνέων μέγιστον ἀνθρώπων τοῦτον [δὴ] τὸν ἀνδρα καταστάντα ἐπὶ τοῦ γείλεος τοῦ Ἱστρου, ἐκελευε

οί Ἰωνες ἔωσι ἀπολελοιπότες. Ἡν δὲ περὶ Δαρεῖον ἀνηρ Αἰγύπτιος, φωνέων μέγιστον ἀνθρώπων τοῦτον [δὴ] τὸν ἀνδρα καταστάντα ἐπὶ τοῦ χείλεος τοῦ Ἰστρου, ἐκέλευε Δαρεῖος καλέειν Ἱστιαῖον Μιλήσιον. ὁ μὲν δὴ ἐποίεε ταῦτα· Ἱστιαῖος δὲ, ἐπακούσας τῷ πρώτῳ κελεύσματι, τάς τε νέας ἀπάσας παρεῖχε διαπορθμεύειν τὴν στρατιὴν, καὶ τὴν γέφυραν ἔξευξε. Πέρσαι μὲν ὧν οὕτω ἐκφεύ-ΗΕΒΟD. 11.

142 γουσι Σκύθαι δὲ διζήμενοι, καὶ τὸ δεύτερον ήμαρτον τῶν Περσέων. καὶ τοῦτο μεν, ώς ἐόντας Ἰωνας ἐλευθέρους, κακίστους τε καὶ ἀνανδροτάτους κρίνουσι είναι ἀπαντων ανθρώπων τοῦτο δὲ, ώς δούλων Ἰώνων τὸν λόγον ποιεύμενοι, ανδράποδα φιλοδέσποτά φασι είναι, καὶ άδρηστα μάλιστα, ταῦτα μέν δη Σκύθησι ἐς Ἰωνας απέρριπται.

143 Δαρείος δε διά της Θρηίκης πορευόμενος, απίκετο ές Σηστου της Χερσονήσου. ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸς μὲν διέβη τῆσι νηυσὶ ἐς τὴν ᾿Ασίην, λείπει δὲ στρατηγὸν ἐν τῆ Εὐρώπη Μεγάβαζον, ἄνδρα Πέρσην τῷ Δαρεῖός κοτε ἔδωκε γέρας, τοιόνδε εἴπας ἐν Πέρσησι ἔπος. ὡρμημένου Δαρείου ροιάς τρώγειν, ώς ἄνοιξε τάχιστα τὴν πρώτην τῶν ροιέων, εἴρετο αὐτὸν ὁ ἀδελφεὸς ᾿Αρτάβανος, ὅ τι Βούλοιτ' ἄν οἱ τοσοῦτο πληθος γενέσθαι, όσοι ἐν τῆ ροιῆ κόκκοι. Δαρείος δὲ εἶπε, Μεγαβάζους ἄν οἱ τοσούτους αριθμον γενέσθαι βούλεσθαι μαλλον ή την Ελλάδα ύπήκοον. ἐν μὲν δὴ Πέρσησι ταῦτά μιν εἴπας ἐτίμα τότε δὲ αὐτὸν ὑπέλιπε στρατηγὸν, ἔχοντα τῆς στρατιῆς τῆς έωυ-

144 τοῦ ὀκτώ μυριάδας. Οὖτος δὲ ὁ Μεγάβαζος, εἴπας τόδε τὸ ἔπος, ἐλείπετο ἀθάνατον μνήμην πρὸς Ἑλλησποντίων. γενόμενος γὰρ ἐν Βυζαντίω, ἐπύθετο ἐπτακαίδεκα ἔτεσι πρότερου Καλχηδουίους κτίσαντας την χώρην Βυζαντίων πυθόμενος δε, έφη Καλχηδονίους τοῦτον τον χρόνον τυγχάνειν έοντας τυφλούς· οὐ γαρ ὰν τοῦ καλλίονος παρε-όντος κτίζειν χώρου, τὸν αἰσχίονα έλέσθαι, εἰ μὴ ἦσαν ούτος δη ων τότε ο Μεγάβαζος στρατηγός λειφθείς έν τη χώρη Ελλησποντίων, τούς μη μηδίζοντας

κατεστρέφετο. οὖτος μέν νυν ταῖτα ἔπρησσε.

145 Τον αὐτον δὲ τοῦτον χρόνον ἐγίνετο ἐπὶ Λιβύην ἄλλος στρατιής μέγας στόλος, διὰ πρόφασιν τὴν ἐγὰ ἀπηγήσομαι, προδιηγησάμενος πρότερον τάδε. Των έκ της Αργούς ἐπιβατέων παίδων παίδες, ἐξελασθέντες ὑπὸ Πελασγών τών ἐκ Βραυρώνος ληϊσαμένων τὰς 'Αθηναίων γυναίκας, ύπὸ τούτων έξελασθέντες έκ Λήμνου, οίχοντο πλέοντες ές Λακεδαίμονα ίζόμενοι δὲ ἐν τῷ Τηϋγέτω, πθρ ἀνέκαιον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἰδόντες, ἄγγελον ἔπεμπου, πευσόμενοι τίνες τε καὶ δκόθεν είσί. οἱ δὲ τῶ ἀγγέλω εἰρωτέουτι ἔλεγου, ώς εἴησαυ μὲυ Μινύαι, παίδες δὲ εἶευ τῶν ἐυ τῆ ᾿Αργοῖ πλεώντων ἡρώων προσχόντας δὲ τούτους ε΄ς Λήμου, φυτεύσαι σφεας. Οί δὲ Λακεδαιμό-νιοι, ακηκοότες του λόγου της γευεής τῶν Μινυέων, πέμψαντες τὸ δεύτερου, εἰρώτεου τἱ θέλουτες ἥκοιέν τε ἐς τὴν χώρηυ, καὶ πῦρ αἴθοιεν. οἱ δὲ ἔφασαν, ὑπὸ Πελασγῶν έκβληθέντες, ήκειν ές τους πατέρας δικαιότατον γάρ είναι ούτω τούτο γίνεσθαι δέεσθαί τε οἰκέειν αμα τουτοισι, μοιράν τε τιμέων μετέχοντες, καὶ τῆς γῆς ἀπολαχόντες. Λακεδαιμονίοισι δε έαδε δέκεσθαι τους Μινύας έπ' οἶσι θέλουσι αὐτοί μάλιστα δὲ ἐνῆγέ σφεας ώστε ποιέειν ταῦτα τῶν Τυνδαριδέων ἡ ναυτιλίη ἐν τῆ ᾿Αργοῖ. δεξάμενοι δὲ τοὺς Μινύας, γῆς τε μετέδοσαν, καὶ ἐς φυλὰς διεδάσαντο. οι δε αὐτίκα μεν γάμους έγημαν, τὰς δε ἐκ Λήμνου ήγοντο, έξέδοσαν ἄλλοισι. Χρόνου δὲ οὖ πολλοῦ 146 διεξελθόντος, αὐτίκα οἱ Μινύαι ἐξύβρισαν, τῆς τε βασιλήτης μεταιτέοντες, καὶ ἄλλα ποιεῦντες οὖκ ὅσια. τοῦσι ών Λακεδαιμονίοισι έδοξε αὐτοὺς ἀποκτείναι συλλαβόντες δέ σφεας κατέβαλον ές έρκτην κτείνουσι δὲ τοὺς αν κτείνωσι Λακεδαιμόνιοι, νυκτός μετ' ήμέρην δέ, οὐδένα. ἐπεὶ ὧν ἔμελλόν σφεας καταχρήσεσθαι, παραιτήσαντο αί γυναίκες των Μινυέων, ἐοῦσαι ἀσταί τε καὶ των πρώτων Σπαρτιητέων θυγατέρες, ἐσελθεῖν τε ἐς τὴν έρκτην, καὶ ές λόγους έλθειν έκάστη τῶ έωυτης ανδρί. οί δέ σφεας παρήκαν, οὐδένα δόλον δοκέοντες έξ αὐτέων έσεσθαι, αί δὲ ἐπεί τε ἐσῆλθον, ποιεῦσι τοιάδε πασαν την είχον έσθήτα παραδούσαι τοίσι ανδράσι, αὐταὶ τὴν των ανδρων έλαβον, οι δε Μινύαι, ενδύντες την γυναικηίην ἐσθητα, ἵιτε γυναίκες, ἐξήϊσαν έξω. ἐκφυγόντες δὲ τρόπω τοιούτω, ίζοντο αὖτις ές τὸ Τηύγετον. Τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον χρόνον Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος, 147

τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ Θερσάνδρου, τοῦ Πολυνείκεος, ἔστελλε ἐς ἀποικίην ἐκ Λακεδαίμονος. ἦν δὲ ὁ Θήρας ούτος, γένος ἐων Καδμεῖος, τῆς μητρὸς ἀδελφεὸς τοῖσι Αριστοδήμου παισί, Εύρυσθένει και Προκλέι: ἐουτων δ ἔτι τῶν παίδων τούτων υηπίων, ἐπιτροπαίην εἰχε ὁ Θήρας την έν Σπάρτη βασιληίην. αὐξηθέντων δὲ τῶν άδελφιδέων, καὶ παραλαβόντων την άρχην, ούτω δη ό

Θήρας δεινον ποιεύμενος άρχεσθαι ύπ' άλλων, έπεί τε έγευσατο άρχης, ούκ έφη μένειν έν τη Λακεδαίμουι, άλλ' ἀποπλεύσεσθαι ές τους συγγενέας. ήσαν δε έν τη νῦν Θήρη καλεομένη νήσφ, πρότερον δε Καλλίστη τη αὐτη ταύτη, απόγονοι Μεμβλιάρεω του Ποικίλεω, ανδρός Φοίνικος. Κάδμος γάρ ο Αγήνορος, Ευρώπην διζήμενος. προσέσχε ές την νυν Θήρην καλεομένην προσχόντι δέ είτε δή οι ή χώρη ήρεσε, είτε καὶ άλλως ήθέλησε ποιήσαι τούτο, καταλείπει γάρ έν τη νήσω ταύτη άλλους τε τών Φοινίκων, και δέ και των έωυτου συγγενέων Μεμβλίαρον. ούτοι ενέμοντο την Καλλίστην καλεομένην επί νενεάς.

148 πρίν ή Θήραν έλθειν έκ Λακεδαίμονος, οκτώ ανδρών. Έπι τούτους δη ών ὁ Θήρας, λαὸν έχων ἀπὸ τῶν φυλέων, έστελλε, συνοικήσων τούτοισι, καὶ οὐδαμῶς ἐξελῶν αὐτούς, άλλα κάρτα οἰκηϊεύμενος. Ἐπεί τε δὲ καὶ οί Μιυυαι εκδράντες έκ της έρκτης ίζοντο ές τὸ Τηύγετον, τῶν Λακεδαιμονίων βουλευομένων σφέας απολλύναι, παραιτέεται ο Θήρας όκως μήτε φύνος γένηται, αυτός τε ύπεδέκετό σφεας έξάξειν έκ της χώρης. συγγωρησάντων δὲ τη γνώμη των Λακεδαιμονίων, τρισί τριηκοντέροισι ές τούς Μεμβλιάρεω ἀπογόνους ἔπλωσε οἴτι πάντας ἄγων τοὺς Μινύας, άλλ' ολίγους τινάς. οί γὰρ πλεῦνες αὐτῶν ἐτράποντο ές τους Παρωρεάτας και Καύκωνας τούτους δ' έξελάσαντες έκ της χώρης, σφέας αὐτοὺς έξ μοίρας διείλον καὶ ἔπειτα ἔκτισαν πόλιας τάσδε ἐν αὐτοῖσι, Λέπρεον, Μάκιστον, Φρίξας, Πύργον, "Επιον, Νούδιον" τουτέων δὲ τὰς πλεθνας ἐπ' ἐμέο Ἡλεθοι ἐπόρθησαν.

149 δε νήσω επί τοῦ οἰκιστέω Θήρα ή επωνυμίη εγένετο. δὲ παῖς οὐ γὰρ ἔφη οἱ συμπλεύσεσθαι, τοιγαρών ἔφη αὐτὸν καταλείψειν ὅϊν ἐν λύκοισι ἐπὶ τοῦ ἔπεος τούτου ούνομα τῶ νεηνίσκω τούτω 'Οϊόλυκος ἐγένετο καί κως τὸ ούνομα τοῦτο ἐπεκράτησε. 'Οϊολύκου δὲ γίνεται Αίγεύς. άπὸ τοῦ Αἰγείδαι καλεῦνται, φυλή μεγάλη ἐν Σπάρτη. τοίσι δὲ ἐν τῆ φυλή ταύτη ἀνδράσι οὐ γὰρ ὑπέμειναν τὰ τέκνα, ίδρύσαντο έκ θεοπροπίου Έρινύων τῶν Λαΐου τε καὶ Οἰδιπόδεω ίρύν καὶ μετὰ τοῦτο ὑπέμεινε. τὼυτὸ τούτο καὶ ἐν Θήρη τοίσι ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων γεγο-

νόσι.

Μέχρι μέν νυν τούτου τοῦ λόγου Λακεδαιμόνιοι Θη- 150 ραίοισι κατὰ ταὐτὰ λέγουσι: τὸ δὲ ἀπὸ τούτου μοῦνοι Θηραῖοι ὧδε γενέσθαι λέγουσι. Γρῖνος ὁ Αἰσανίου, ἐὼν Θήρα τούτου ἀπόγουος, καὶ βασιλεύων Θήρης τῆς νήσου, ἀπίκετο ἐς Δελφοὺς, ἄγων ἀπὸ τῆς πόλιος ἐκατόμβην είποντο δέ οι και άλλοι των πολιητέων, και δη και Βάττος ό Πολυμνήστου, έων γένος Ευφημίδης των Μινυέων, Χρεωμένω δὲ τῶ Γρίνω τῶ βασιλέϊ τῶν Θηραίων περὶ άλλων, χρά ή Πυθίη κτίζειν έν Λιβύη πόλιν. ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων " Έγω μεν, ωναξ, πρεσβύτερος τε ήδη είμι, "καὶ βαρὺς ἀείρεσθαι σὺ δέ τινα τῶνδε τῶν νεωτέρων "κέλευε ταθτα ποιέειν." "μα τε έλεγε ταθτα, καὶ έδείκυυε ές του Βάττου. τότε μεν τοσαθτα. μετά δε άπελθόντες, ἀλογίην εἶχον τοῦ χρηστηρίου, οἴτε Λιβίην είδότες διου γής είη, οὐτε τολμώντες ές ἀφανές χρήμα ἀποστέλλειν ἀποικίην. Έπτὰ δὲ ἐτέων μετὰ ταῦτα οἰκ 151 ὖε τὴν Θήρην ἐν τοῖσι τὰ δένδρεα πάντα σφι τὰ ἐν τῆ νήσω, πλην ένος, έξαυάνθη. χρεωμένοισι δέ τοῖσι Θηραίοισι προέφερε ή Πυθίη την ές Λιβύην αποικίην. ἐπεί τε δὲ κακοῦ οὐδὲν ἢν σφι μῆχος, πέμπουσι ἐς Κρήτην αγγέλους, διζημένους εἴ τις Κρητών ἢ μετοίκων ἀπυγμένος εἴη ἐς Λιβύην. περιπλανώμενοι δὲ αὐτὴν οὖτοι, ἀπίκοντο καὶ ἐς "Ιτανον πόλιν ἐν ταύτη δὲ συμμίσγουσι ἀνδρὶ πορφυρέι, τῷ οὔνομα ἔην Κορώβιος ος ἔφη ὑπ' ἀνέμων ἀπενειχθείς ἀπικέσθαι ές Λιβίην, καὶ Λιβύης ές Πλατέαν νήσον. μισθώ δὲ τοῦτον πείσαντες ήγον ἐς Θήρην. ἐκ δὲ Θήρης έπλεον κατάσκοποι ἄνδρες, τὰ πρώτα οὐ πολλοί. κατηγησαμένου δὲ τοῦ Κορωβίου ἐς τὴν νῆσον ταύτην δὴ τὴν Πλατέαν, τὸν μὲν Κορώβιον λείπουσι, σιτία καταλιπόντες όσων δή μηνών αὐτοὶ δὲ ἔπλεον την ταχίστην άπαγγελέοντες Θηραίοισι περί τῆς νήσου. Αποδημεόν- 152 των δὲ τούτων πλέω χρόνον τοῦ συγκειμένου, τὸν Κορώβιον ἐπέλιπε τὰ πάντα. μετὰ δὲ νηθς Σαμίη, τῆς ναυκληρος ἔην Κωλαίος, πλέουσα ἐπ' Λι', ύπτου, ἀπηνείχθη ές την Πλατέαν ταύτην. πυθόμενοι δε οι Σάμιοι παρά τοῦ Κορωβίου τὸν πάντα λόγον, σιτία οἱ ἐνιαυτοῦ καταλείπουσι. αὐτοὶ δὲ ἀναχθέντες ἐκ τῆς νήσου, καὶ γλιχόμενοι Αλγύπτου, έπλεον, αποφερόμενοι απηλιώτη ανέμω.

καὶ, οὐ γὰρ ἀνίει τὸ πνεῦμα, Ἡρακλέας στήλας διεκπερήσαντες, ἀπίκοντο ἐς Ταρτησσὸν, θείη πομπῆ χρεώμενοι. τὸ δὲ ἐμπόριον τοῦτο ἦν ἀκήρατον τοῦτον τὸν χρόνον ἄστε ἀπονοστήσαντες οὖτοι ὀπίσω, μέγιστα δὴ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἀτρεκίην ἴδμεν, ἐκ φορτίων ἐκέρδησαν, μετά γε Σώστρατον τὸν Λαοδάμαντος, Αἰγινήτην τοὐτω γὰρ οὖκ οἶά τέ ἐστι ἐρίσαι ἄλλον. οἱ δὲ Σάμιοι τὴν δεκάτην τῶν ἐπικερδίων ἐξελόντες, ἔξ τάλαντα, ἐποιήσαντο χαλκήἰον, κρητήρος ᾿Αργολικοῦ τρόπον πέριξ δὲ αὐτοῦ γρυπῶν κεφαλαὶ πρόκροσσοί εἰν καὶ ἀνέθηκαν ἐς τὸ Ἡραιον, ὑποστήσαντες αὐτῷ τρεῖς χαλκέους κολοσσοὺς ἐπταπήχεας, τοῖοι γούνασι ἐρηρεισμένους. Κυρηναίοισι δὲ καὶ Θηραίοισι ἐς Σαμίους ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου 153 πρῶτα φιλίαι μεγάλαι συνεκρήθησαν. Οἱ δὲ Θηραίοι,

έπεί τε τὸν Κορώβιον λιπόντες ἐν τῆ νήσφ, ἀπίκοντο ἐς τὴν Θήρην, ἀπήγγελον ὡς σφι εἰη νῆσος ἐπὶ Λιβύη ἐκτισμένη. Θηραίοισι δὲ ἔαδε ἀδελφεόν τε ἀπ' ἀδελφεοῦ πέμπειν, πάλφ λαχόντα καὶ ἀπὸ τῶν χώρων ἀπάντων, ἔπτὰ ἐόντων, ἄνδρας εἶναι δέ σφεων καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα Βάττον. οὕτω δὴ στέλλουσι δύο πεντηκοντέ-

ρους ές την Πλατέαν.

151 Ταῦτα δὲ Θηραῖοι λέγουσι τὰ δ' ἐπίλοιπα τοῦ λόγου, συμφέρονται ήδη Θηραΐοι Κυρηναίοισι, Κυρηναΐοι γάρ τὰ περί Βάττον οὐδαμῶς δμολογέουσι Θηραίοισι. λέγουσι γάρ ούτω έστι της Κρήτης 'Αξὸς πόλις, ἐν τῆ εγένετο Έτέαρχος βασιλεύς ος έπὶ θυγατρὶ αμήτορι, τή ούνομα ην Φρονίμη, έπὶ ταύτη έγημε άλλην γυναικα. ή δε έπεσελθούσα έδικαίευ είναι και τῷ ἔργῳ μητρυιή τῆ Φρονίμη, παρέχουσά τε κακὰ, καὶ πᾶν ἐπ' αὐτῆ μηχανωμένη καὶ τέλος, μαχλοσύνην ἐπενείκασά οι, πείθει τὸν άνδρα ταῦτα ἔχειν ούτω. ὁ δὲ, ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός, έργον οὐκ όσιον έμηχανᾶτο ἐπὶ τῆ θυγατρί. ἡν γάρ δη Θεμίσων, ανήρ Θηραίος έμπορος, έν τη 'Αξώ τούτον ὁ Ἐτέαρχος παραλαβών ἐπὶ ξείνια, ἐξορκοί, ή μέν οι διηκονήσειν ό τι αν δεηθή. ἐπεί τε δὲ ἐξόρκωσε, αγαγών οί παραδιδοί την έωυτου θυγατέρα, και ταύτην έκέλευε καταποντώσαι ἀπαγαγόντα. ὁ δὲ Θεμίσων, περιημεκτήσας τη άπίτη του όρκου, και διαλυσάμενος την

ξεινίην, ἐποίεε τοιάδε. παραλαβών την παίδα ἀπέπλεε. ώς δε εγένετο εν τω πελάγει, αποσιεύμενος την εξόρκωσιν τοῦ Ἐτεάρχου, σχοινίοισι αὐτὴν διαδήσας κατῆκε ές τὸ πέλαγος, ανασπάσας δε απίκετο ές την Θήρην, Έν-155 θεύτεν δὲ τὴν Φρονίμην παραλαβών Πολύμνηστος, ἐών των Θηραίων ανήρ δόκιμος, επαλλακεύετο γρόνου δε περιϊόντος έξεγενετό οι πάις ισχνόφωνος και τραυλός, τω ούνομα ετέθη Βάττος, ώς Θηραιοί τε και Κυρηναίοι λέγουσι ώς μέντοι έγω δοκέω, άλλο τι Βάττος δὲ μετωνομάσθη, ἐπεί τε ἐς Λιβύην ἀπίκετο, ἀπό τε τοῦ χρηστηρίου τοῦ γενομένου ἐν Δελφοῖσι αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῆς τιμῆς την έσχε την επωνυμίην ποιεύμενος Λίβυες γαρ βασιλέα Βάττον καλέουσι, καὶ τούτου είνεκα δοκέω θεσπίζουσαν την Πυθίην καλέσαι μιν Λιβυκή γλώσση, είδυῖαν ώς βασιλεύς έσται εν Λιβύη. επεί τε γαρ ηνδρώθη οῦτος, ήλθε ές Δελφούς περί της φωνής επειρωτέοντι δέ οί γρα ή Πυθίη τάδε

Βάττ', ἐπὶ φωνὴν ἦλθες ἄναξ δέ σε Φοίβος Απόλλων ές Λιβύην πέμπει μηλοτρόφον οἰκιστήρα.

ώσπερ εί είποι Έλλάδι γλώσση χρεωμένη " Ω βασιλεύ, "ἐπὶ φωνήν ήλθες." Ο δὲ ἀμείβετο τοῖσδε "Ω "ναξ. " έγω μεν ήλθον παρά σε χρησύμενος περί της φωνής. "σὺ δέ μοι άλλα αδύνατα χρᾶς, κελείων Λιβύην άποι-"κίζειν' τέφ δυνάμει; κοίη χειρί;" Ταῦτα λέγων, οὐκὶ ἔπειθε ἄλλα οἱ χρῷν. ὡς δὲ κατὰ ταὐτὰ ἐθέσπιζέ οἱ καὶ πρότερον, οίχετο μεταξύ απολιπών ο Βάττος ές την Θήρην, Μετά δὲ, αὐτῶ τε τούτω καὶ τοῖσι ἄλλοισι Θηραί- 156 οισι συνεφέρετο παλιγκότως. άγνοεθντες δε τάς συμφορας οί Θηραίοι, έπεμπον ές Δελφούς περί των παρεύντων κακών. ή δὲ Πυθίη σφι έχρησε συγκτίζουσι Βάττω Κυρήνην της Λιβύης άμεινον πρήξειν. Απέστελλον μετά ταῦτα τὸν Βάττον οἱ Θηραῖοι δύο πεντηκοντέροισι. πλώσαντες δε ες την Λιβύην οδτοι, ου γαρ είχον ο τι ποιέωσι άλλο, οπίσω απαλλάσσοντο ές την Θήρην. οι δέ Θηραίοι καταγομένους έβαλλον, καὶ οὐκ έων τῆ γῆ προσίσγειν. άλλ' οπίσω πλώειν εκέλευον. οί δε, αναγκαζόμενοι, οπίσω απέπλωου καὶ έκτισαν νήσου έπὶ Λιβύη κειμένην, τή

οίνομα, ώς και πρότερον είρεθη, έστι Πλατέα. λέγεται

δε ίση είναι ή νήσος τη νθν Κυρηναίων πόλι.

Ταύτην οἰκέοντες δύο ἔτεα, οὐδὲν γάρ σφι χρηστὸν συνεφέρετο, ένα αὐτῶν καταλιπόντες, οἱ λοιποὶ πάντες απέπλεον ές Δελφούς. απικύμενοι δε έπὶ τὸ χρηστήριον, έχρέωντο, φάμενοι οἰκέειν τε την Λιβύην, καὶ οὐδεν άμεινον πρήσσειν οἰκεῦντες. ή δὲ Πυθίη σφι πρὸς ταῦτα γρα τάδε

> Αὶ τὸ ἐμεῦ Λιβύην μηλοτρόφον οἶδας ἄμεινον, μη έλθων έλθόντος, άγαν άγαμαι σοφίην σευ.

'Ακούσαντες δὲ τούτων οἱ ἀμφὶ τὸν Βάττον, ἀπέπλωον οπίσω ου γάρ δή σφεας απίει ο θεός της αποικίης, πρίν δή ἀπίκωνται ές αὐτην την Λιβίην. 'Απικόμενοι δὲ ές την υήσον, και αναλαβόντες τον έλιπον, έκτισαν αυτής της Λιβύης χώρον αντίου της νήσου, τω ούνομα ην "Αζιρις, του νάπαι τε κάλλισται ἐπ' ἀμφότερα συγκληίουσι,

158 καὶ ποταμὸς τὰ ἐπὶ θάτερα παραρρέει. Τοῦτον οἴκεον τον χώρον εξ έτεα εβδόμω δέ σφεας έτει παραιτησάμενοι οί Λίβυες, ως èς αμείνονα χώρον ἄξουσι, ανέγνωσαν ἐκλι-πεῶν. ἦγον δέ σφεας ἐνθεῦτεν οἱ Λίβυες αναστήσαντες προς έσπέρην και τον κάλλιστον των χώρων, ίνα διεξιόντες οί" Ελληνες μη ίδοιεν, συμμετρησάμενοι την ώρην της ημέρης, νυκτός παρήγον έστι δὲ τῷ χώρω τούτω οὐνομα Ίρασα. ἀγαγόντες δέ σφεας ἐπὶ κρήνην λεγομένην εἶναι ᾿Απόλλωνος, εἶπαν '''Ανδρες Έλληνες, ἐνθαῦτα ὑμῖν " επιτήδεον οἰκέειν ενθαίτα γαρ ὁ οὐρανὸς τέτρηται."

159 Έπὶ μέν νυν Βάττεώ τε τοῦ οἰκιστέω τῆς ζόης, ἄρξαντος ἐπὶ τεσσεράκοντα ἔτεα, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ 'Αρκεσίλεω, άρξαντος έκκαίδεκα έτεα, οίκεον οί Κυρηναίοι, έόντες τοσούτοι, όσοι άρχην ές την αποικίην έστάλησαν έπὶ δὲ τοῦ τρίτου, Βάττεω τοῦ Εὐδαίμονος καλεομένου, "Ελληνας πάντας ώρμησε χρήσασα ή Πυθίη πλέειν συνοικήσοντας Κυρηναίοισι Λιβύην έπεκαλέοντο γάρ οί Κυρηναίοι έπὶ γῆς ἀναδασμώ. ἔχρησε δὲ ὧδε ἔχοντα.

> "Ος δέ κεν ές Λιβύην πολυήρατον υστερον έλθη γας αναδαιομένας, μετά οι ποκά φαμι μελήσειν.

Συλλεχθέντος δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐς τὴν Κυρ μην, περι-

ταμνόμενοι γῆν πολλὴν οἱ περίοικοι Λίβυες καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, τῷ οὔνομα ἢν ᾿Αδικρὰν, οἶα τῆς τε χώρης στερισκόμενοι, καὶ περιϋβριζόμενοι ὑπὸ τῶν Κυρηναίων, τῷ Αἰγψπτον ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς ᾿Απρίῃ, τῷ Αἰγψπτου βασιλέι. ὁ δὲ, συλλέξας στρατὸν Αἰγψπτίων πολλὸν, ἔπεμπε ἐπὶ τὴν Κυρήνην οἱ δὲ Κυρηναῖοι ἐκστραπευσάμενοι ἐς Ἱρασα χώρον, καὶ ἐπὶ κριμην Θέστην, συνέβαλόν τε τοίσι Αἰγψπτίοιτ, καὶ ἐνίκησαν τῆ συμβολῆ. ἄτε γὰρ οὐ πεπειρημένοι πρότερον οἱ Διγύπτου Ἑλλήνων, καὶ παραχρεώμενοι, διεφθάρησαν οὕτα, ἄστε ὀλίγοι τινὲς αὐτών ἀπενόστησαν ἐς Αἴγψπτον. ἀντὶ τούτων Αἰγψπτοι κατὰ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι ᾿Απρίῃ,

ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ.

Τούτου δὲ τοῦ Βάττεω γίνεται πάϊς Αρκεσίλεως. δς 160 βασιλεύσας, πρώτα τοίσι έωυτοῦ άδελφεοίσι έστασίασε, ές ο μιν ούτοι απολιπόντες οίχοντο ές άλλον χώρον της Λιβύης καὶ ἐπ' ἐωυτῶν βαλλόμενοι, ἔκτισαν πόλιν ταύτην, ή τότε καὶ νῦν Βάρκη καλέεται κτίζοντες δ' άμα αυτήν, απιστάσι από των Κυρηναίων τους Λίβυας. Μετά δέ, Αρκεσίλεως ές τους υποδεξαμένους τε των Λιβύων, και αποστάντας τους αυτούς τούτους, εστρατεύετο οι δε Λίβυες δείσαντες αὐτὸν, οίχοντο φεύγοντες πρὸς τούς ηρίους των Λιβύων. ὁ δὲ ᾿Αρκεσίλεως είπετο φείγουσι ές οῦ ἐν Λεύκωνί τε τῆς Λιβύης ἐγίνετο ἐπιδιώκων, καὶ έδοξε τοίσι Λίβυσι ἐπιθέσθαι οί. συμβαλόντες δὲ ἐνίκησαν τούς Κυρηναίους τοσούτο, ώστε έπτακισγιλίους όπλίτας Κυρηναίων ένθαθτα πεσέειν. μετά δὲ τὸ τρώμα τούτο, 'Αρκεσίλεων μεν κάμνοντά τε καὶ φάρμακον πεπωκίτα ο άδελφεὸς Λέαρχος αποπνίγει Λέαρχον δὲ ή γυνο ή Αρκεσίλεω δόλο κτείνει, τη οίνομα ην Έρυξω. Διε-101 δέξατο δὲ την βασιληίην τοῦ Αρκεσίλεω ὁ πάϊς Βάττος, γωλός εων και ούκ άρτίπους. οι δε Κυρηναίοι πρός την καταλαβούσαν συμφορήν έπεμπον ές Δελφούς, έπειρησομένους, όν τινα τρόπον καταστησάμενοι κάλλιστα αν οικέοιεν. ή δε Πυθίη εκίλευε εκ Μαντινέης της 'Αρκάδων καταρτιστήρα άγαγέσθαι. αίτεον ων οι Κυρηναίοι, καὶ οί Μαντινέες έδοσαν ἄνδρα τῶν ἀστῶν δοκιμώτατον, τῶ ούνομα ην Δημώναξ. Ούτος ων ωνήρ απικόμενος ές την

6-5

Κυρήνην, καὶ μαθών ἕκαστα, τοῦτο μὲν, τριφίλους ἐποί-ησέ σφεας, τῆδε διαθείς· Θηραίων μὲν γὰρ καὶ τῶν περιοίκων μίαν μοίραν ἐποίησε ἄλλην δὲ, Πελοποννησίων καὶ Κρητών τρίτην δὲ, νησιωτέων πάντων τοῦτο δὲ, τῶ Βασιλέϊ Βάττω τεμένεα έξελων, καὶ ίρωσύνας, τὰ άλλα πάντα, τὰ πρότερον είχον οι βασιλέες, ές μέσον τῶ δήμω ἔθηκε.

162 Έπὶ μὲν δὴ τούτου τοῦ Βάττεω οὕτω διετέλεε ἐόντα· έπὶ δὲ τοῦ τούτου παιδὸς 'Αρκεσίλεω πολλή ταραχή περὶ τῶν τιμέων ἐγένετο. ᾿Αρκεσίλεως γὰρ, ὁ Βάττου τε τοῦ χωλοῦ καὶ Φερετίμης, οὐκ ἔφη ἀνέξεσθαι κατὰ τὰ ὁ Μαντινεύς Δημώναξ έταξε, άλλα απαίτες τα των προγόνων γέρεα. Ενθεύτεν στασιάζων εσσώθη, καὶ έφυγε ες Σάμον ή δὲ μήτηρ οἱ ἐς Σαλαμίνα τῆς Κύπρου ἔφυγε. Τῆς δὲ Σαλαμίνος τούτον τον χρόνον ἐπεκράτεε Εὐέλθων, ος τὸ έν Δελφοίσι θυμιητήριον, έδν άξιοθέητον, ανέθηκε, τὸ έν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ κέεται. ἀπικομένη δὲ παρὰ τοῦ-τον ἡ Φερετίμη, ἐδέετο στρατιῆς, ἡ κατάξει σφέας ἐς τὴν Κυρήνην. ὁ δέ γε Εὐέλθων πᾶν μᾶλλον ἢ στρατιήν οί έδίδου. ή δὲ, λαμβάνουσα τὸ διδόμενον, καλὸν μὲν, ἔφη, καὶ τοῦτο εἶναι, κάλλιον δὲ ἐκεῖνο, τὸ δοῦναί οἱ δεομένη στρατιήν. τοῦτο γὰρ ἐπὶ παντὶ τῷ διδομένω ἔλεγε. λευταΐον οι έξέπεμινε δώρον ο Ευέλθων άτρακτον χρύσεον καὶ ήλακάτην, προσήν δὲ καὶ εἴριον. εἰπάσης δὲ αὖτις της Φερετίμης τωυτὸ έπος, ὁ Εὐέλθων έφη, τοιούτοισι

163 γυναίκας δωρέεσθαι, άλλ' οὐ στρατιή. 'Ο δὲ 'Αρκεσίλεως, τοῦτον του χρόνον έων ἐν Σάμφ, συνήγειρε πάντα ἄνδρα ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ. συλλεγομένου δὲ στρατοῦ πολλοῦ, ἐστάλη ἐς Δελφοὖς ᾿Αρκεσίλεως, χρησόμευος τῷ χρηστηρίφ περὶ κατόδου. ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾶ τάδε· "Ἐπὶ μεν τέσσερας Βάττους, καὶ 'Αρκεσίλεως τέσσερας, όκτω " ανδρών γενεάς, διδοί ύμιν Λοξίης βασιλεύειν Κυρήνης "πλέον μέντοι τούτου οὐδὲ πειρασθαι παραινέει. Σύ " μέντοι ήσυχος είναι, κατελθών ές την σεωυτού. ην δὲ " την κάμινον εύρης πλέην ἀμφορέων, μη ἐξοπτήσης τοὺς " ἀμφορέας, ἀλλ ἀπόπεμπε κατ' οὖρον. εἶ δὲ ἐξοπτήσεις " τὴν κάμινον, μὴ ἐσέλθης ἐς τὴν ἀμφίρρυτον εἰ δὲ μὴ,

164 " ἀποθανέαι καὶ αὐτὸς, καὶ ταῦρος ὁ καλλιστεύων." Ταῦ-

131

τα ή Πυθίη 'Αρκεσίλεω χρά. ὁ δὲ, παραλαβών τοὺς ἐκ τῆς Σάμου, κατῆλθε ἐς τὴν Κυρήνην καὶ ἐπικρατήσας τῶν πρηγμάτων, τοῦ μαντηίου οὐκ ἐμέμνητο, ἀλλὰ δίκας τοὺς ἀντιστασιώτας αἴτεε τῆς ἑωυτοῦ φυγῆς. τῶν δὲ οἰ μεν τὸ παράπαν ἐκ τῆς χώρης ἀπαλλάσσοντο, τοὺς δέ τινας χειρωσάμενος ο 'Αρκεσίλεως ές Κύπρον απέστειλε έπι διαφθορή. τούτους μέν νυν Κνίδιοι απενειχθέντας προς την σφετέρην, ερρύσαντο, και ες Θήρην απέστειλαν. έτέρους δέ τινας των Κυρηναίων, ές πύργον μέγαν 'Αγλωμάχου καταφυγόντας ίδιωτικου, ύλην περινήσας ό 'Αρκεσίλεως ενέπρησε. Μαθών δε έπ' εξεργασμένοισι το μαντήίον εον τουτο, ωτι μιν ή Πυθίη ούκ ξα εύρόντα εν τῆ καμίνω τους αμφορέας έξοπτησαι, έργετο έκων της των Κυρηναίων πόλιος, δειμαίνων τε τον κεχρημένον θάνατον, καὶ δοκέων αμφιρρυτον την Κυρήνην είναι. Είχε δέ γυναϊκα συγγενέα έωυτοῦ, θυγατέρα δὲ τοῦ τῶν Βαρκαίων βασιλέος, τῷ οὔνομα ἦν `Αλαζίρ· παρὰ τοῦτον ἀπικνέεται, καί μιν Βαρκαῖοί τε ἄνδρες, καὶ τῶν ἐκ Κυρήνης φυγάδων τινές, καταμαθόντες αγοράζοντα, κτείνουσι πρός δὲ, καὶ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ ᾿Αλαζίρα. ᾿Αρκεσίλεως μέν νυν, είτε έκων είτε ίικων άμαρτων του χρησμού, έξέπλησε μοίραν την έωυτού.

Ή δὲ μήτηρ Φερετίμη, τέως μὲν ὁ ᾿Αρκεσίλεως ἐν τῆ 165 Βάρκη διαιτατο ἐξεργασμένος ἐωυτῷ κακὸν, ἡ δὲ εἶχε αὐτὴ τοῦ παιδὸς τὰ γέρεα ἐν Κυρήνη, καὶ τάλλα νεμομένη, καὶ ἐν βουλὴ παρίζουσα ἐπεί τε δὲ ἔμαθε ἐν τῆ Βάρκη ἀποθανόντα οἱ τὸν παιδα, φεύγουσα οἰχώκεε ἐς Αἴγυπτον. ἡσαν γάρ οἱ ἐκ τοῦ ᾿Αρκεσίλεω εὐεργεσίαι ἐς Καμβύσεα τὸν Κύρου πεποιημέναι οὖτος γὰρ ἡν ὁ ᾿Αρκεσίλεως, ὁς Κυρήνην Καμβύση ἔδωκε, καὶ φόρον ἐπάξατο. ᾿Απικομένη δὲ ἐς Αἴγυπτον ἡ Φερετίμη, Αρυάνδεω ἰκέτις ἔξετο, τιμωρῆσαι ἐωυτῆ κελεύουσα προϊσχομένη πρόφασιν, ώς διὰ τὸν μηδισμόν ὁ παῖς οἱ τέθνηκε. Ὁ δὲ Αρυάνδης ἡν οὖτος τῆς Αἰγύπτου ὕπαρχος ὑπὸ 166 Καμβύσεω κατεστεώς: ὸς ὑστέρω χρόνω τοὐτων παρισεύμενος Δαρείω διεφθάρη. πυθόμενος γὰρ καὶ ἰδων Δαρεῖον ἐπιθυμέοντα μνημόσυνον ἐωυτοῦ λιπέσθαι, τοῦτο τὸ μὴ ἄλλω εἰη βασιλεῖ κατεργασμένον, ἐμμεέτο τοῦτον

ες οὖ ἔλαβε τὸν μισθόν. Δαρεῖος μὲν γὰρ χρυσίον καθαρώτατον ἀπεψήσας ἐς τὸ δυνατώτατον, νόμισμα ἐκόψατο· Άρυἀνδης δὲ ἄρχων Αἰγύπτου, ἀργύριον τώυτὸ τοῦτο ἐποίεε· καὶ νῦν ἐστὶ ἀργύριον καθαρώτατον τὸ ᾿Αρυανδικόν. μαθὼν δὲ Δαρεῖός μιν ταῦτα ποιεῦντα, αἰτίην οἱ ἄλλην

μαθων ος Δαρείος μιν ταυτα ποιευντα, αιτίην οι αλλην 167 ἐπενείκας, ὡς οἱ ἐπανιστέατο, ἀπέκτεινε. Τότε δὲ οἶτος ο΄ Ἀρυάνδης κατοικτείρας Φερετίμην, διδοῖ αὐτῆ στρατὸν τὸν ἐξ λἰγύπτου ἄπαντα, καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὸν υαυτικόν στρατηγὸν δὲ τοῦ μὲν πεζοῦ "Αμασιν ἀπέδεξε, ἄνδρα Μαράφιον τοῦ δὲ ναυτικοῦ Βάδρην, ἐόντα Πασαργάδην γένος, πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι τὴν στρατιὴν, ὁ ᾿Αρυάνδης πέμψας ἐς τὴν Βάρκην κήρυκα, ἐπυνθάνετο τίς εἴη ὁ ᾿Αρκεσίλεων ἀποκτείνας. οἱ δὲ Βαρκαῖοι αὐτοὶ ὑποδεκέατο παντες πολλά τε γὰρ καὶ κακὰ πάσχειν ὑπὰ αὐτοῦ. πυθομενος δὲ ταῦτα ὁ ᾿Αρυάνδης, οὕτω δὴ τὴν στρατιὴν ἀπέστειλε ἄμα τῆ Φερετίμη. Αὕτη μέν νυν αἰτίη πρόσχημα τοῦ λόγου ἐγίνετο ἀπεπέμπετο δὲ ἡ στρατιὴ, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, ἐπὶ Λιβύων καταστροφῆ. Λιβύων γὰρ δὴ ἔθνεα πολλὰ καὶ παντοῖά ἐστι καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ὀλίγα βασιλέος ἦν ὑπήκοα, τὰ δὲ πλέω ἐφρόντιζε Δαρείου οὐδέν.

168 Ο λικόουσι δὲ κατὰ τάδε Λίβυες. 'Απ' Λιγύπτου ἀρξάμενοι, πρῶτοι 'Αδυρμαχίδαι Λιβύων κατοίκηνται οὰ υόμοισι μεν τὰ πλέω Αιγυπτίοισι χρέωνται, ἐσθῆτα δὲ φορέουσι οἴην περ οἱ ἄλλοι Λίβυες. αἱ δὲ γυναῖκες αἰ τῶν ψέλιον περὶ ἐκατέρη τῶν κυημέων φορέουσι χάλκεον τὰς κεφαλὰς δὲ κομώσαι, τοὺς φθεῖρας ἐπεὰν λάβωσι τοὺς ἐωυτῆς ἐκάστη ἀντιδάκνει, καὶ οὕτω ῥίπτει. οὖτοι δὲ μοῦνοι Λιβύων τοῦτο ἐργιάζονται καὶ τῷ βασιλέὶ μοῦνοι τὰς παρθένους μελλούσας συνοικέειν ἐπιδεικνύουσι ἡ δὲ ἄν τῷ βασιλέὶ ἀρεστὴ γένηται, ὑπὸ τούτου διαπαρθενεύεται. παρήκουσι δὲ οὖτοι οἱ 'Αδυρμαχίδαι ἀπ' Αἰνεύεται. παρήκουσι δὲ οὖτοι οἱ 'Αδυρμαχίδαι ἀπ' Αἰν

169 γύπτου μέχρι λιμένος, τῷ οἴνομα Πλυνός ἔστι. Τούτων δὲ ἔχονται Γιλιγάμμαι, νεμόμενοι τὴν πρὸς ἐσπέρην χώρην, μέχρι 'Αφροδισιάδος νήσου. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτου χώρω ἥ τε Πλατέα νῆσος ἔπικέεται, τὴν ἔκτισαν Κυρηναῖοι καὶ ἐν τῷ ἡπείρω Μενελάϊος λιμήν ἐστι, καὶ ''Χίρις, τὴν οἱ Κυρηναῖοι οἴκεον καὶ τὸ σίλφιον ἀρχεται

ἀπὸ τούτου. παρήκει δὲ ἀπὸ Πλατέης νήσου μέχρι τοῦ στόματος τής Σύρτιος τό σιλφιου, νόμοισι δὲ χρέωνται οὖτοι παραπλησίοισι τοῖσι ἐτέροισι. Γιλιγαμμέων δὲ 170 ἔχονται τὸ πρὸς ἐσπέρης ᾿Ασβύσται. οὖτοι τὸ ὑπὲρ Κυρήνης οἰκέουσι, ἐπὶ θάλασσαν δὲ οὐ κατήκουσι 'Ασβύσται τὸ γὰρ παρὰ θάλασσαν Κυρηναῖοι νέμονται. τεθριπποβάται δὲ οὐκ ήκιστα, ἀλλὰ μάλιστα Λιβύων εἰσί. νόμους δὲ τοὺς πλεῦνας μιμέεσθαι ἐπιτηδεύουσι τοὺς Κυρηναίων. 'Ασβυστέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἐσπέρης 171 Αὐσχίσαι. οὖτοι ὑπὲρ Βάρκης οἰκέουσι, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν κατ' Εὐεσπερίδας. Αὐσχισέων δὲ κατὰ μέσον της χώρης οἰκέουσι Κάβαλες, ολίγον έθνος, κατήκοντες έπὶ θάλασσαν κατὰ Ταύχειρα πόλιν τῆς Βαρκαίης νόμοισι δὲ τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται τοῖσι καὶ οἱ ὑπὲρ Κυρή-νης. Αὐσχισέων δὲ τούτων τὸ πρὸς ἐσπέρης ἔχουται 172 Νασαμῶνες, ἔθνος ἐὸν πολλόν οῖ τὸ θέρος καταλείποντες έπὶ τῆ θαλάσση τὰ πρόβατα, ἀναβαίνουσι ἐς Αὐγιλα χώρον, όπωριεύντες τους φοίνικας οί δε πολλοί και άμφιλαφέες πεφύκασι, πάντες έόντες καρποφόροι. τους δε αττελέβους επεάν θηρεύσωσι, αυήναντες πρός τον ήλιον, καταλέουσι, καὶ έπειτα ἐπὶ γάλα ἐπιπάσσοντες, πίνουσι. γυναίκας δε νομίζοντες πολλώς έχειν έκαστος, επίκοινον αὐτέων τὴν μίξιν ποιεῦνται, τρόπω παραπλησίω τῷ καὶ Μασσαγέται έπελν σκίπωνα προστήσωνται, μίσγονται. πρώτον δή γαμέοντος Νασαμώνος ανδρός, νόμος έστι την νύμφην νυκτί τη πρώτη διὰ πάντων διεξελθείν των δαιτυμόνων μισγομένην των δε ως εκαστός οι μιχθη, διδοί δώρον τὸ ἀν έχη φερόμενος ἐξ οἴκου. 'Ορκίοισι δὲ καὶ μαντική χρέωνται τοιήδε. ομνύουσι μέν τους παρά σφίσι άνδρας δικαιοτάτους καὶ άρίστους λεγομένους γενέσθαι, τούτους, των τύμβων απτόμενοι. Μαντεύονται δε έπί τών προγόνων φοιτέοντες τὰ σήματα, καὶ κατευξάμενοι έπικατακοιμέωνται τὸ δ' αν ίδη ἐν τῆ όψει ἐνύπνιον, τούτω χράται. Πίστισι δὲ τοιησίδε χρέωνται. ἐκ τῆς χειρὸς διδοῦ πιεῦν, καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς τοῦ ἐτέρου πίνευ ἡν δε μή έχωσι ύγρον μηδεν, οί δε της χαμάθεν σποδού λαβόντες λείχουσι.

Νασαμώσι εξ προσίμουροί είσι Ψύλλοι. ούτοι έξα- 173

πολώλασι τρόπω τοιώδε. ὁ νότος σφι πνέων ἄνεμος τὰ ἔλυτρα τῶν ὑδάτων ἐξηύηνε· ἡ δὲ χώρη σφι πᾶσα ἐντὸς ἐοῦτα τῆς Σύρτιος, ἡν ἀνυδρος. οἱ δὲ, βουλευσάμευοι, κοινῷ λόγω ἐστρατεύοντο ἐπὶ τὸν νότον (λέγω δὲ ταῦτα τὰ λέγουσι Λίβυες·) καὶ ἐπεί τε ἐγίνοντο ἐν τῆ ψάμμω, πνεύσας ὁ νότος κατέγωσέ σφεας. ἔξαπολομένων δὲ

174 τούτων, ἔχουσι τὴν χώρην οι Νασαμώνες. Τούτων δε κατύπερθε, πρὸς νότον ἄνεμον, ἐν τῆ θηριώδεϊ οἰκέουσι Γαράμαντες· οὶ πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι, καὶ παντὸς ὁμιλίην· καὶ οἴτε ὅπλον ἐκτέαται ἀρήϊον οὐδὲν, οἴτε ἀμύ-

175 νεσθαί ἐπιστέαται. Οὖτοι μὲν δἡ κατύπερθε οἰκέουσι Νασαμώνων τὸ δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔχονται τὸ πρὸς ἐσπέρης Μάκαι οἱ λύφους κείρονται, τὸ μὲν μέσον τῶν τριχῶν ἀνιέντες αὕξεσθαι, τὰ δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν κείροντες ἐν χροῦ ἐς δὲ τὸν πόλεμον στρουθῶν καταγαίων δορὰς φορέουσι προβλήματα. διὰ δὲ αὐτῶν Κίνυψ ποταμὸς ρέων ἐκ λόφου καλευμένου Χαρίτων, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῦ. ὁ δὲ λόφος οὖτος ὁ Χαρίτων δασὺς ἴδησί ἐστι, ἐούσης τῆς ἄλλης τῆς προκαταλεγθείσης Λιβύης ψιλῆς. ἀπὸ θα-

176 λάσσης δὲ ἐς αὐτὸν στάδιοι διηκόσιοί εἶσι. Μακέων δὲ τούτων ἐχόμενοι Γίνδανές εἰσι τῶν αὶ γυναίκες περισφύρια δερμάτων πολλὰ ἐκάστη φορέει, κατὰ τοιόνδε τι, ὡς λέγεται κατὰ ἄνδρα ἔκαστον μιχθέντα περισφύριον περιδέεται ἢ δὶ ἄν πλεῖστα ἔχη, αὕτη ἀρίστη δέδοκται εἶναι,

δέεται η δ΄ αν πλείστα έχη, αίτη αρίστη δέδοκται είναι, 177 ώς ύπο πλείστων ανδρών φιληθείσα. 'Ακτην δε προέχουσαν ες τον πόντον τούτων τών Γινδάνων νέμονται Λωτοφάγοι οι τον καρπόν μοῦνον τοῦ λωτοῦ τρώγοντες ζώουσι. ό δε τοῦ λωτοῦ καρπός εστι μέγαθος σσον τε τῆς σχίνου γλυκύτητα δε, τοῦ φοίνικος τῷ καρπῷ προσείκελος. ποιεῦνται δε έκ τοῦ καρποῦ τούτου οι Λωτοφάγοι καὶ οἶνον.

178 Λωτοφάγων δὲ τὸ παρὰ θάλασσαν ἔχονται Μάχλυες, τῷ λωτῷ μὲν καὶ οὖτοι χρεώμενοι, ἀτὰρ ἦσσόν γε τῶν πρότερον λεχθέντων. κατήκουσι δὲ ἐπὶ ποταμὸν μέγαν, τῷ οὖνομα Τρίτων ἐστί. ἐκδιδοῖ δὲ οὖτος ἐς λίμνην μεγάλην Τριτωνίδα· ἐν δὲ αὐτῆ νῆσος ἔνι, τῆ οὔνομα Φλά. ταύτην δὲ τὴν νῆσον Λακεδαιμονίοισί φασι λίγιον εἶναι

179 κτίσαι. "Έστι δὲ καὶ ὅδε λόγος λεγόμενος Ἰήσονα, ἐπεί τε οἱ ἐξεργάσθη ὑπὸ τῷ Πηλίῳ ἡ ᾿Αργὼ, ἐσθέμενον ἐς

αὐτὴν ἄλλην τε έκατόμβην, καὶ δὴ καὶ τρίποδα χάλκεον, περιπλώειν Πελοπόννησον, βουλόμενον ές Δελφούς άπικέσθαι καί μιν, ώς πλέοντα γενέσθαι κατά Μαλέην, ύπολαβείν ἄνεμον βορήν, καὶ ἀποφέρειν πρὸς τὴν Λιβύην. πρίν δὲ κατιδίσθαι γην, ἐν τοῖσι βράχεσι γενέσθαι λίμνης τῆς Τριτωνίδος. καί οἱ ἀπορέουτι τὴν ἐξαγωγὴν λόγος ἐστὶ φανῆναι Τρίτωνα, καὶ κελεύειν τὸν Ἰήσονα ἐωυτῶ δοῦναι τὸν τρίποδα φάμενόν σφι καὶ τὸν πόρον δέξειν, καὶ ἀπήμονας ἀποστελέειν. πειθομένου δὲ τοῦ Ἰήσονος, ούτω δή του τε διέκπλοου των βραχέων δεικυύναι του Τρίτωνά σφι, καὶ τὸν τρίποδα θεῖναι ἐν τῷ ἐωυτοῦ ἰρῷ· έπιθεσπίσαντά τε τῶ τρίποδι, καὶ τοῖσι σύν Ἰήσονι σημήναντα τὸν πάντα λόγον, ώς ἐπεὰν τὸν τρίποδα κομίσηται τῶν ἐκγόνων τις τῶν ἐν τῆ ᾿Αργοῖ συμπλεόντων, τότε ἐκατὸν πόλιας οἰκῆσαι περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην Ἑλληνίδας πάσαν είναι ανάγκην. ταθτα ακούσαντας τους έπιγωρίους τῶν Λιβύων, κρύψαι τὸν τρίποδα. Τούτων δὲ 180 έχονται των Μαχλύων Αύσεις. ούτοι δε και οι Μάχλυες πέριξ την Τριτωνίδα λίμνην οικέουσι το μέσον δε σφι οὐρίζει ὁ Τρίτων. καὶ οἱ μὲν Μάχλυες τὰ ὀπίσω κομέουσι της κεφαλής οί δε Αυσείς, τὰ έμπροσθε. 'Ορτή δε ένιαυσίη 'Αθηναίης αι παρθένοι αυτών δίχα διαστάσαι μάχονται πρὸς ἀλλήλας λίθοισί τε καὶ ξύλοισι, τῆ αὐθιγενέϊ θεῷ λέγουσαι τὰ πάτρια ἀποτελέειν, τὴν Αθηναίην καλέομεν. τὰς δὲ ἀποθνησκούσας τῶν παρθένων ἐκ τῶν τρωμάτων, ψευδοπαρθένους καλέουσι. πρίν δε άνείναι αὐτὰς μάχεσθαι, τάδε ποιεῦσι κοινή παρθένον την καλλιστεύουσαν έκάστοτε κοσμήσαντες κυνή τε Κορινθίη καὶ πανοπλίη Έλληνικη, καὶ ἐπ' ἄρμα ἀναβιβάσαντες, περιαγουσι την λίμνην κύκλφ. ότεοισι δε το πάλαι εκόσμεον τὰς παρθένους, πριν ή σφι "Ελληνας παροικισθήναι, οι κ έχω εἶπαι δοκέω δ΄ ὧν Αἰγυπτίοισι ὅπλοισι κοσμέεσθαι αυτάς. ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κρά-νος φημὶ ἀπῖχθαι ἐς τοὺς "Ελληνας. Τὴν δὲ 'Αθηναίην φασὶ Ποσειδέωνος εἶναι θυγατέρα καὶ τῆς Τριτωνίδος λίμνης καί μιν μεμφθεῖσάν τι τῷ πατρὶ, δοῦναι έωυτὴν τῷ Διί* τὸν δὲ Δία έωυτοῦ μιν ποιήσασθαι θυγατέρα. ταθτα μὲν λέγουσι. Μίξιν δὲ ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν

ποιέονται, οἴτε συνοικέοντες, κτηνηδόν τε μισγόμενοι. ἐπεὰν δὲ γυναικὶ τὸ παιδίον άδρὸν γένηται, συμφοντέουσι ές τώντο οἱ ἄνδρες τρίτου μηνος, καὶ τῷ ἄν οἴκη τῶν ἀν-δρῶν τὸ παιδίον, τούτου παῖς νομίζεται.

Ούτοι μεν οἱ παραθαλάσσιοι τῶν Νομάδων Λιβύων εἰρέαται. Ύπὲρ δὲ τούτων ἐς μεσόγαιαν ἡ θηριώδης ὲστὶ 181 Λιβύη ύπερ δε της θηριώδεος, οφρύη ψάμμης κατήκει. παρατείνουσα από Θηβέων των Αίγυπτιέων ἐπὶ Ἡρακληίας στήλας. ἐν δὲ τῆ ὀφρύη ταύτη μάλιστα διὰ δέκα ημερέων όδου, άλός έστι τρύφεα κατά χόνδρους μεγάλους έν κολωνοίσι και έν κορυφησι έκάστου τοῦ κολωνοῦ ἀνακοντίζει ἐκ μέσου τοῦ άλὸς ὕδωρ ψυχρὸν καὶ γλυκύ. περὶ δε αὐτὸ ἄυθρωποι οἰκέουσι ἔσχατοι πρὸς τῆς ἐρήμου, καὶ ὑπὲρ τῆς θηριώδεος. Πρώτοι μὲν, ἀπὸ Θηβέων διὰ δέκα ημερέων όδοῦ, 'Αμμώνιοι, έχοντες τὸ ίρὸν ἀπὸ τοῦ Θηβαιέος Διός καὶ γὰρ τὸ ἐν Θήβησι, ὡς καὶ πρότερον εϊρηταί μοι, κριοπρόσωπου τοῦ Διος τώγαλμά έστι. τυγ-χάνει δὲ καὶ ἄλλο σφι ὕδωρ κρηναίου ἐόν τὸ τὸν μὲν ὅρθρου γίνεται χλιαρου, ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερου· μεσαμβρίη τέ ἐστι, καὶ τὸ κάρτα γίνεται ψυχρόν· τηνικαῦτα δὲ ἄρδουσι τοὺς κήπους· ἀποκλινομένης δὲ τῆς ημέρης ύπίεται του ψυχρου, ές ου δύεται τε ό ήλιος, καὶ το ύδωρ γίνεται χλιαρόν έπὶ δὲ μᾶλλον ίὸν ές τὸ θερμὸν ές μέσας νύκτας πελάζει τηνικαίτα δε ζέει αμβολάδην παρέρχονταί τε μέσαι νύκτες, καὶ ψύχεται μέχρι ἐς ἡῶ. έπίκλησιν δε αύτη ή κρήνη καλέεται Ήλίου.

Μετά δὲ 'Αμμωνίους, διὰ τῆς ὀφρύης τῆς ψάμμου, δι' άλλέων δέκα ήμερέων όδοῦ, κολωνός τε άλός ἐστι όμοιος τω 'Αμμωνίω, και ύδωρ, και άνθρωποι περί αύτον οἰκέουσι τῶ δὲ χώρω τούτω οὔνομα Αὔγιλά ἐστι. ἐς τούτον τον χώρον οί Ναο αμώνες όπωριεύντες τούς φοί-

183 νικας φοιτέουσι. `Από δε Αυγίλων, διὰ δέκα ήμερέων ἀλλέων όδοῦ, ἔτερος άλὸς κολωνὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ φοίνικες καρποφόροι πολλοί, κατάπερ και εν τοισι ετέροισυ και ἄνθρωποι οικέουσι εν αὐτῷ, τοισι ούνομα Γαράμαντές έστι, έθνος μέγα ἰσχυρώς το ἐπιλ τὸν ἄλα γῆν ἐπιφορέον-τες, οὕτω σπείρουσι· συντομώτατον δ' ἐστὶ ἐς τοὺς Λωτο-φαγους, ἐκ τῶν τριήκοντα ἡμερέων ἐς αὐτοὺς όδός ἐστι· έν τοισι καὶ οἱ ὀπισθονόμοι βόες γίνονται ἀπισθονόμοι δὲ διὰ τόδε εἰσί τὰ κέρεα ἔχουσι κεκυφότα ἐς τὸ ἔμπροσθε διὰ τοῦτο ἀπίσω ἀναχωρέοντες, νέμονται ἐς γὰρ τὸ ἔμπροσθε οἰκ οἰοί τέ εἰσι, προεμβαλλόντων ἐς τὴν γῆν τῶν κερέων ἄλλο δὲ οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἄλλων βοῶν ὅτι μὴ τοῦτο, καὶ τὸ δέρμα ἐς παχύτητά τε καὶ τρίψιν. Οἱ Γαράμαντες δὲ οὖτοι τοὺς Τρωγλοδύτας Αἰθίσπας θηρεύουσι τοῖσι τεθρίπποισι. οἱ γὰρ Τρωγλοδύται Αἰθίσπες πόδας τάχιστοι ἀνθρώπων πάντων εἰσὶ, τῶν ἡμεῖς πέρι λόγους ἀποφερομένους ἀκούρμεν, σιτέονται δὲ οἱ Τρωγλοδύται ὄφις καὶ σαύρας, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔρπετῶν. γλώσσαν δὲ οὐδεμιῆ ἄλλη παρομοίην νενομίκασι, ἀλλὰ τετρίγασι, κατάπερ αἱ νυκτερίδες.

νομικασι, αλλα τετριγασι, καταπερ αι νυκτεριδες. 'Απὸ δὲ Γαραμάντων δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, 184

άλλος άλός τε κολωνός, καὶ ίδωρ καὶ άνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι, τοῖσι οὔνομά ἐστι ᾿Ατάραντες οἱ ἀνώνυμοί είσι μοῦνοι ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. άλέσι μὲν γάρ σφί ἐστι ᾿Ατάραντες οὔνομα, ἐνὶ δὲ ἐκάστω αὐτῶν ούνομα ούδεν κέεται. ούτοι τῷ ήλίῳ ὑπερβάλλουτι κατα-ρέωνται, καὶ πρὸς τούτοισι πάντα τὰ αἰσχρὰ λοιδορέονται, ότι σφέας καίων επιτρίβει, αὐτούς τε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν χώρην αὐτῶν. Μετὰ δὲ, δι ἀλλέων δέκα ἡμερέων όδοῦ, ἄλλος κολωνὸς άλὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περί αὐτὸν οἰκέουσι. ἔχεται δὲ τοῦ άλὸς τούτου οὖρος, τῶ οὔνομά ἐστι "Ατλας. ἔστι δὲ στεινὸν καὶ κυκλοτερὲς πάντη ύψηλον δε ούτω δή τι λέγεται, ώς τὰς κορυφάς αὐτοῦ οὐκ οἶά τε εἶναι ἰδέσθαι οὐδέκοτε γὰρ αὐτὰς ἀπολείπειν νέφεα, οὔτε θέρεος, οὔτε χειμῶνος. τοῦτο τὸν κίονα τοῦ οὐρανοῦ λέγουσι οἱ ἐπιχώριοι εἶναι. ἐπὶ τούτου τοῦ οὔρεος οἱ ἄνθρωποι οὖτοι ἐπώνυμοι ἐγένοντο καλέουται γὰρ δὴ "Ατλαντες. λέγονται δὲ οὔτε ἔμψυχον οὐδὲν σιτέεσθαι, οὕτε ἐνύπνια ὁρᾶν.

Μέχρι μὲν δὴ τῶν ἀΑτλάντων τούτων, ἔχω τὰ οὐνό- 185 ματα τῶν ἐν τἢ ὀφρύη κατοικημένων καταλέξαι τὸ δ' ἀπὸ τούτων, οὐκέτι. διήκει δ' ὧν ἡ ὀφρύη μέχρι Ἡρακληΐων στηλέων, καὶ τὸ ἔξω τουτέων ἔστι δὲ άλός τε μέταλλον ἐν αὐτἢ διὰ δέκα ἡμερέων δδοῦ, καὶ ἄνθρωποι οἰκέοντες. τὰ δὲ οἰκία τούτοισι πῶσι ἐκ τῶν ἀλίνουν

χόνδρων οἰκοδομέαται. ταῦτα γὰρ ἥδη τῆς Λιβύης ἄνομβρά ἐστι οὐ γὰρ ἄν ἦδυνέατο μένειν οἰ τοῖχοι ἐόντες ἄλινοι, εἰ ὖε. ὁ δὲ ἀλς αὐτόθι καὶ λευκὸς καὶ πορφύρεος τὸ εἶδος ὀρύσσεται. Ὑπὲρ δὲ τῆς ὀφρύης ταὐτης, τὸ πρὸς νότον καὶ μεσόγαιαν τῆς Λιβύης, ἐρῆμος καὶ ἄνυμδρος καὶ ἄθηρος καὶ ἄνομβρος καὶ ἄξυλός ἐστι ἡ χώρη

καὶ ἰκμάδος ἐστὶ ἐν αὐτῆ οὐδέν.

186 Ούτω μέν μέχρι τῆς Τριτωνίδος λίμνης ἀπ' Αἰγύπτου νομάδες εἰσὶ κρεοφάγοι τε καὶ γαλακτοπόται Λίβνες· καὶ θηλέων τε βοῶν οὔ τι γενόμενοι, διότι περ οὐδὲ Αἰγύπτιοι, καὶ ὖς οὐ τρέφοντες. βοῶν μέν νυν θηλέων οὐδ' αἱ Κυρηναίων γυναίκες δικαιεῦσι πατέεσθαι, διὰ τὴν ἐν Αἰγύπτω Ἰσιν, ἀλλὰ καὶ νηστείας αὐτῆ καὶ όρτὰς ἐπιτελέουσι· αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων γυναίκες οὐδὲ ὑῶν πρὸς τῆσι βουσὶ

187 γεύονται. ταῦτα μεν δη ούτω έχει. Τὸ δὲ προς έσπέρης της Τριτωνίδος λίμνης οὐκέτι νομάδες εἰσὶ Λίβυες, οὐδὲ νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρεώμενοι, οὐδὲ κατὰ τὰ παιδία ποιεύντες οίον τι και οί νομάδες εώθασι ποιέειν. οι γάρ δή των Λιβύων νομάδες, εί μεν πάντες, οὐκ έχω ἀτρεκέως τούτο είπαι ποιεύσι δε αυτών συχνοί τοιάδε τών παιδίων των σφετέρων, ἐπεὰν τετραέτεα γένηται, οἴσπη προβάτων καίουσι τὰς ἐν τῆσι κορυφῆσι Φλέβας μετεξέτεροι δε αυτών, τὰς εν τοῖσι κροτάφοισι τοῦδε είνεκα, ώς μή σφεας ές του πάντα χρόνου καταρρέου φλέγμα έκ της κεφαλής δηλήται. καὶ διὰ τοῦτό σφεας λέγουσι είναι ύγιηροτάτους. είσὶ γὰρ ώς ἀληθέως οἱ Λίβυες ἀνθρώπων πάντων ύγιηρότατοι, των ήμεις ίδμεν εί μεν διά τούτο, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἶπαι, ὑγιηρότατοι δ' ὧν εἰσί. ην δε καίουσι τὰ παιδία σπασμός επιγένηται, εξεύρηταί σφι άκος τράγου οδρον σπείσαντες ρύονταί σφεα. λέγω

σφι άκος: τράγου ούρου σπείσαντες ρύουταί σφεα. λέγω 188 δε τὰ λέγουσι αὐτοὶ Λίβυες. Θυσίαι δε τοῖσι νομάσι εἰσὶ αΐδε. ἐπεὰρ τοῦ ἀτὸς ἀπάρξωνται τοῦ κτήνεος, ρυπτέουσι ὑπὲρ τὸν δόμον τοῦτο δε ποιήσαντες, ἀποστρέφουσι τὸν αὐχένα αὐτοῦ. θύουσι δε ἡλίω καὶ σελήνη μούνοισι. τούτοισι μέν νυν πάντες Λίβυες θύουσι ἀτὰρ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην νέμοντες, τῆ ᾿Αθηναίη

189 μάλιστα, μετὰ δὲ, τῷ Τρίτωνι καὶ τῷ Ποσειδέωνι. Τὴν δὲ ἄρα ἐσθῆτα καὶ τὰς αἰγίδας τῶν ἀγαλμάτων τῆς 'Αθη-

ναίης έκ των Λιβυσσέων εποιήσαντο οί Έλληνες. πλην γάρ η ότι σκυτίνη η έσθης των Λιβυσσέων έστὶ, καὶ οί θύσανοι οί έκ των αιγίδων αὐτησι οὐκ ὄφιές είσι, άλλά ίμαντινοι τὰ δὲ ἄλλα πάντα κατὰ τώντὸ ἔσταλται. καὶ δή καὶ τὸ οἴνομα κατηγορέει, ὅτι ἐκ Λιβύης ήκει ή στολή τών Παλλαδίων αίγέας γάρ περιβάλλονται ψιλάς περί την έσθητα θυσανωτάς αι Λίβυσσαι, κεχριμένας έρευθεδάνω έκ δε των αίγεων τουτέων αίγίδας οι "Ελληνες μετωνόμασαν. Δοκέει δ' έμοί γε καὶ ή όλολυγη ἐν ἰροῖσι ἐνθαῦτα πρῶτον γενέσθαι κάρτα γὰρ ταύτη χρέωνται αί Λίβυσσαι, καὶ χρέωνται καλώς. Καὶ τέσσερας ίππους συζευγνύναι παρά Λιβύων οί "Ελληνες μεμαθήκασι. Θάπτουσι δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας οἱ νομάδες κατάπερ οἱ 190 Έλληνες, πλήν Νασαμώνων. οὖτοι δὲ κατημένους θάπτ-ουσι· φυλάσσοντες, ἐπεὰν ἀπίῃ τὴν ψυχὴν, ὅκως μιν κατίσουσι, μηδε ύπτιος αποθανέεται. Οἰκήματα δε σύμπηκτα έξ ανθερίκων ένερμένων περί σχοίνους έστι, καί ταῦτα περιφορητά, νόμοισι μεν τοιούτοισι οὖτοι γρέ-OUTOL.

Τὸ δὲ πρὸς ἐσπέρης τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, Αὐσέων 191 έγονται άροτήρες ήδη Λίβυες, και οικίας νομίζοντες έκτήσθαι, τοίσι οὐνομα κέεται Μάξυες οἱ τὰ ἐπιδεξιὰ τῶν κεφαλέων κομόωσι, τὰ δ' ἐπαριστερὰ κείρουσι τὸ δὲ σώμα χρίονται μίλτω. φασί δε ούτοι είναι των έκ Τροίης ανδρών. Ἡ δὲ γώρη αύτη τε καὶ ή λοιπή της Λιβύης ή προς έσπέρην, πολλώ θηριωδεστέρη τε καὶ δασυτέρη έστὶ τῆς τῶν νομάδων χώρης. ἡ μὲν γὰρ δὴ πρὸς τὴν ηω της Λιβύης, την οί νομάδες νέμουσι, έστι ταπεινή τε καὶ ψαμμώδης, μέχρι τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ ή δὲ ἀπὸ τούτου τὸ πρὸς ἐσπέρης, ή τῶν ἀροτήρων, ὀρεινή τε κάρτα καὶ δασέα καὶ θηριώδης. καὶ γὰρ οἱ ὄφιες οἱ ὑπερμεγάθεες καὶ οι λέοντες κατά τούτους είσὶ, καὶ οι ἐλέφαντές τε καὶ ἄρκτοι, καὶ ἀσπίδες τε καὶ ὄνοι οι τὰ κέρεα έγοντες καὶ οι κυνοκέφαλοι, καὶ οι ἀκέφαλοι οι ἐν τοῖσι στήθεσι τους έφθαλμους έχοντες, ώς δή λέγονταί γε ύπὸ Λιβύων, καὶ οἱ ἄγριοι ἄνδρες, καὶ γυναῖκες ἄγριαι, καὶ άλλα πλήθει πολλά θηρία άκατάψευστα. Κατά τους 192 Νομάδας δέ έστι τούτων οὐδεν, άλλ' άλλα τοιάδε πύγαργοι, καὶ ζορκάδες, καὶ βουβάλιες, καὶ όνοι, οὐκ οί τὰ κέρεα έχοντες, άλλα άλλοι άποτοι ου γάρ δή πίνουσι καὶ όρυες, τῶν τὰ κέρεα τοῖσι φοίνιξι οἱ πήχεες ποιεῦνται μέγαθος δὲ τὸ θηρίον τοῦτο κατὰ βοῦν ἐστί καὶ βασσάρια, καὶ ὕαιναι, καὶ ὕστριχες, καὶ κριοὶ ἄγριοι, καὶ δίκτυες, καὶ θῶες, καὶ πάνθηρες, καὶ βόρυες, καὶ κροκόδειλοι όσον τε τριπήχεις χερσαίοι, τησι σαύρησι εμφερέστατοι καὶ στρουθοὶ κατάγαιοι, καὶ όφιες σμικροὶ, κέρας εν εκαστος έχοντες. ταθτά τε δη αθτόθι έστι θηρία, και άπερ τη άλλη, πλην ελάφου τε καὶ ύὸς άγρίου έλαφος δὲ καὶ ὖς ἄγριος ἐν Λιβύη πάμπαν οὐκ ἔστι. μυῶν δὲ γένεα τριξα αὐτόθι ἐστί· οἱ μεν, δίποδες καλέονται· οἱ δὲ, ζεγέριες τὸ δὲ οὐνομα τοῦτό ἐστι μὲν Λιβυκὸν, δύναται δέ κατά Έλλάδα γλώσσαν, βουνοί οί δέ, έχινέες. είσι δὲ καὶ γαλαῖ ἐν τῷ σιλφίω γινόμεναι, τῆσι Ταρτησσίησι όμοιόταται. Τοσαθτα μέν νυν θηρία ή των Νομάδων Διβύων γη έχει, όσον ημείς ίστορέοντες έπλ μακρότατον οδοί τε έγενομεθα έξικέσθαι.

193 Μαξύων δὲ Λιβύων Ζαύηκες ἔχονται, τοῖσι αί γυναῖ-194 κες ἡνιοχεῦσι τὰ ἄρματα ἐς τὸν πόλεμον. Τούτων δὲ Γύζαντες ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι κατεργάζονται, πολλῷ δ΄ ἔτι πλέον λέγεται δημιουργοῖς ἄνδρας ποιέειν. μιλτοῦνται δ΄ ὄν πάντες οὖτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσι οἱ δὲ σφι ἄφθονοι ὅσοι ἐν τοῖσι οὐρεσι

195 γίνονται. Κατά τοίτους δε λέγουσι Καρχηδόνιοι κέεσθαι νήσον τή οἴνομα εἶναι Κι΄ραυνιν μῆκος μεν διηκοσίων σταδίων, πλώτος δε στεινὴν, διαβατὸν ἐκ τῆς ἡπείρου ελαιέων τε μεστὴν καὶ ἀμπέλων. λίμνην δὲ ἐν αὐτῆ εἶναι, ἐκ τῆς αἰ παρθένοι τῶν ἐπιχωρίων πτεροῖσι ὀρνίθων κεχριμένοισι πίσση ἐκ τῆς ἰχύος ψῆγμα ἀναφέρουσι χρυσοῦ. Ταῦτα εἰ μέν ἐστι ἀληθέως οὐκ οἶδα, τὰ δὲ λέγεται γράφω. εἰη δὶ ἀν πὰν ὅκου καὶ ἐν Ζακινθω ἐκ λίμνης καὶ ὕδατος πίσσαν ἀναφερομένην αὐτὸς ἐγὰ ὥρεον. εἰσὶ μὲν καὶ πλεῦνες αὶ λίμναι αὐτόθι, ἡ δὲ ὧν μεγίστη αὐτέων ἐβδομήκοντα ποδῶν πάντη, βάθος δὲ διόργυίος ἐστι ἐς ταὐτην κοντὸν κατιεῖσι ἐπ ἀκρω μυρσίνην προσδήσαντες, καὶ ἔπειτα ἀναφέρουσι τῆ μυρσίνη πίσσαν, όδμὴν μεν ἔγουσαν ἀσφάλτου, τὰ δὶ ἄλλα τῆς Πιερικῆς πίσσης

άμείνω. ἐσχέουσι δὲ ἐς λάκκον ἐρωρυγμένον ἀγχοῦ τῆς λίμνης έπεων δε άθροίσωσι συχνήν, οίτω ές τους ώμφορέας ἐκ τοῦ λάκκου καταχέουσι. ὁ τι δ' αν ἐσπέση ἐς τὴν λίμνην, ὑπὸ γῆν ἰὸν, ἀναφαίνεται ἐν τῆ θαλόσση ἡ δὲ ἀπέχει ὡς τέσσερα στάδια ἀπὸ τῆς λίμνης. Οὕτω ὧν καὶ τὰ ἀπὸ τῆς νήσου τῆς ἐπὶ Λιβύη κειμένης οἰκότα ἐστὶ

άληθηίη.

Λέγουσι δὲ καὶ τάδε Καρχηδόνιοι είναι τῆς Λιβύης 196 χῶρόν τε καὶ ἀνθρώπους ἔξω Ἡρακληίων στηλέων κατοικημένους, ἐς τοὺς ἐπεὰν ἀπίκωνται καὶ ἐξέλωνται τὰ φορτία, θέντες αὐτὰ ἐπεξῆς παρὰ τὴν κυματωγὴν, ἐσβάντες ές τὰ πλοία, τύφειν καπνόν τοὺς δ' ἐπιχωρίους, ἰδομένους τον καπνον, ιέναι έπὶ την θάλασσαν καὶ ἔπειτα ἀντὶ τῶν φορτίων χρυσον τιθέναι, καὶ έξαναχωρέειν πρόσω ἀπὸ τών φορτίων, τους δε Καρχηδονίους εκβάντας, σκέπτεσθαι καὶ ἢν μὲν φαίνηταί σφι ἄξιος ὁ χρυσὸς τῶν φορτίων, ἀπελόμενοι ἀπαλλάσσονται ἡν δὲ μὴ ἄξιος, ἐσβάντες οπίσω ές τὰ πλοία κατέαται οι δὲ προσελθόντες άλλον πρός ών έθηκαν χρυσόν, ές οδ αν πείθωσι. άδικέειν δε ουδετέρους ούτε γάρ αυτούς του χρυσού άπτεσθαι πρὶν ἄν σφι ἀπισωθη τη ἀξίη των φορτίων, οὐτ' ἐκείνους τῶν φορτίων ἄπτεσθαι πρότερον η αὐτοὶ τὸ χρυσίον λάβωσι.

Οὖτοι μέν εἰσι τοὺς ἡμεῖς ἔχομεν Λιβύων ὀνομάσαι 197 καὶ το των οί πολλοὶ βασιλέος τοῦ Μήδων ούτε τι νίν ούτε τότε εφρόντιζον οὐδέν. Τόσον δὲ ἔτι ἔχω εἰπεῖν περὶ της γώρης ταύτης, ίτι τέσσερα έθνεα νέμεται αυτήν, καὶ ου πλέω τούτων, όσον ήμεις ίδμεν και τα μέν δύο αὐτόχθονα τῶν ἐθνέων, τὰ δὲ δύο, οὔ. Λίβυες μὲν καὶ Αἰθίοπες, αὐτόχθονες οἱ μὲν τὰ πρὸς βορέω, οἱ δὲ τὰ πρὸς νότου της Λιβύης οικέοντες Φοίνικες δὲ καὶ "Ελληνες, έπηλυδες. Δοκέει δέ μοι οὐδ' άρετην εἶναί τις ή Λιβύη 198 σπουδαίη, ώστε η 'Ασίη η Ειρώπη παραβληθηναι, πλην Κίνυπος μούνης το γάρ δη αὐτο ούνομα ή γη τῶ ποταμῶ έχει. αύτη δε όμοιη τη αρίστη γεών Δήμητρος καρπον έκφέρειν οὐδε οἶκε οὐδεν τῆ άλλη Λιβύη. μελάγγαιος τε γάρ έστι, καὶ ἔπυδρος πίδαξι καὶ οἴτε αὐχμοῦ φρον-

τίζουσα οὐδεν, ούτε όμβρον πλέω πιοῦσα δεδήληται.

ὕεται γὰρ δὴ ταῦτα τῆς Λιβύης. τῶν δὲ ἐκφορίων τοὶ καρποῦ ταὐτὰ μέτρα τῆ Βαβυλωνίη γῆ κατίσταται. ἀγαθὴ δὲ γῆ καὶ τὴν Εὐεσπερῖται νέμονται ἐπ' ἐκατοστὰ γὰρ, ἐπεὰν αὐτὴ ἑωυτῆς ἄριστα ἐνείκη, ἐκφέρει ἡ δὲ ἐν

199 τῆ Κίνυπι, ἐπὶ τριηκόσια. Ἐχει δὲ καὶ ἡ Κυρηναίη χώρη, ἐοῦσα ὑψηλοτάτη ταὐτης τῆς Λιβύης τῆν οἱ Νομάδες νέμονται, τρεῖς ὅρας ἐν ἑωυτῆ ἀξίας θώματος. πρῶτα μὲν γὰρ τὰ παραθαλάσσια τῶν καρπῶν ὀργῷ ἀμάσθαί τε καὶ τρυγὰσθαι τούτων δὲ συγκεκομισμένων, τῶν ὑπερθαλασσιδίων χώρων τὰ μέσα ὀργῷ συγκομίζεσθαι, τὰ βουνοὺς καλέουσι συγκεκόμισταί τε οὖτος μέσος καρπὸς, καὶ ὁ ἐν τῆ κατυπερτάτη τῆς γῆς πεπαίνεταί τε καὶ ὀργῷ ὥστε ἐκπέποταί τε καὶ καταβέβρωται ὁ πρῶτος καρπὸς, καὶ ὁ τελευταῖος συμπαραγίνεται. οἵτω ἐπ' ὀκτὰ μῆνας Κυρηναίους ὀπώρη ἐπέχει. Ταῦτα

μέν νυν έπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

200 Οί δὲ Φερετίμης τιμωροί Πέρσαι, ἐπεί τε ἐκ τῆς Αίγύπτου σταλέντες ύπὸ τοῦ ᾿Αρυάνδεω ἀπίκατο ἐς τὴν Βάρκην, επολιόρκεον την πόλιν, επαγγελλόμενοι εκδιδόναι τούς αἰτίους τοῦ φόνου τοῦ ᾿Αρκεσίλεω τῶν δὲ πῶν γάρ ην τὸ πληθος μεταίτιον, οὐκ ἐδέκοντο τοὺς λόγους. ένθαθτα δή επολιόρκεον την Βάρκην επὶ μήνας εννέα. ορύσσοντές τε ορύγματα ύπόγαια φέροντα ές τὸ τείχος. καὶ προσβολάς καρτεράς ποιεύμενοι. τὰ μέν νυν ορύγματα ανήρ χαλκεύς ανεύρε ἐπιχάλκω ασπίδι, ώδε ἐπιφρασθείς περιφέρων αυτήν έντος του τείχεος προσίσγε πρὸς τὸ δάπεδον τῆς πόλιος. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ἔσκε κωφὰ πρὸς ὰ προσίσχε, κατὰ δὲ τὰ ορυσσόμενα ήχεσκε ὁ χαλκός της ασπίδος. αντορύσσοντες δ' αν ταύτη οι Βαρκαίοι έκτεινου των Περσέων τους γεωρυχέοντας. τοῦτο μεν δή ούτω έξευρέθη τὰς δὲ προσβολάς ἀπεκρούοντο οἱ Βαρ-Χρόνον δὲ δὴ πολλὸν τριβομένων, καὶ πιπτόντων αμφοτέρων πολλών, καὶ οὐκ ἦσσον τών Περσέων, "Αμα-

201 καΐοι. Χρόνου δὲ δὴ πολλὸν τριβομένου, καὶ πιπτόντων ἀμφοτέρων πολλών, καὶ οὐκ ἦσσον τῶν Περσέων, "Αμασις, ὁ στρατηγὸς τοῦ πεζοῦ, μηχανᾶται τοιάδε. μαθών τοὺς Βαρκαίους, ὡς κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκ αἰρετοὶ εἶεν, δόλω δὲ αἰρετοὶ, ποιέει τοιάδε. νυκτὸς τάφρον ὀρύξας, εὐρέην, ἐπέτεινε ξύλα ἀσθενέα ὑπὲρ αὐτῆς· κατύπερθε δὲ ἐπιπολῆς τῶν ξύλων γοῦν γῆς ἐπεφόρησε, ποιέων τῦ κατά χώρην.

ἄλλη γη ἰσόπεδον. ἄμα ἡμέρη δὲ ἐς λόγους προεκαλέετο τοὺς Βαρκαίους· οἱ δὲ ἀσπαστῶς ὑπήκουσαν, ἐς ὅ σφι ἔαδε ὁμολογίη χρήσασθαι. τὴν δὲ ὁμολογίην ἐποιεῦντο τοιήνδε τινὰ, ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου τάμνοντες ὅρκια· ἐς τ ἀν ἡ γῆ αὐτη οὕτω ἔχη, μένειν τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην καὶ Βαρκαίους τε ὑποτελέειν φάναι ἀξίην βασιλεῖ, καὶ Πέρσας μηδὲν ἄλλο νεοχμοῦν κατὰ Βαρκαίων. Μετὰ δὲ τὸ ὅρκιον, Βαρκαῖοι μὲν πιστεύσαντες τοὐτοισι, αὐτοί τε ἐξήϊσαν ἐκ τοῦ ἄστεος καὶ τῶν πολεμίων ἔων παριέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸν βουλόμενον, τὰς πίλας πάσας ἀνοίξαντες. οἱ δὲ Πέρραι καταρρήξαντες τὴν κρυπτὴν γέφυραν, ἔθεον ἔσω ἐς τὸ τεῖχος. κατέρρηξαι δὲ τοῦδε είνεκα τὴν ἐποίτοιοι χρόνον μένειν αἰεὶ τὸ ὅρκιον, ὅσον ἄν ἡ γῆ μένη κατὰ τὰ τότε εἰχε· καταρρήξασι δὲ, οὐκέτι ἔμενε τὸ ὅρκιον

Τούς μέν νυν αἰτιωτάτους τῶν Βαρκαίων ἡ Φερετίμη, 202 ἐπεί τε οἱ ἐκ τῶν Περσέων παρεδόθησαν, ἀνεσκολόπισε κύκλω τοῦ τείχεος: τῶν δέ σφι γυναικῶν τοὺς μαζοὺς ἀποταμοῦσα περιέστιξε καὶ τοὐτοισι τὸ τείχος: τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν Βαρκαίων ληίην ἐκέλευσε θέσθαι τοὺς Πέρσας, πλὴν ὅσοι αὐτῶν ἦσαν Βαττιάδαι τε καὶ τοῦ φόνου οὐ μεταίτιου τούτοισι δὲ τὴν πόλιν ἐπέτρεψε ἡ Φερετίμη.

Τοὺς ὧν δὴ λοιποὺς τὧν Βαρκαίων οἱ Πέρσαι ἀνδρα- 203 ποδισάμενοι ἀπήεσαν ὁπίσω καὶ ἐπεί τε ἐπὶ τῆ Κυρηναίων πόλι ἐπέστησαν, οἱ Κυρηναῖοι λόγιόν τι ἀποσιεύμενοι διεξήκαν αὐτοὺς διὰ τοῦ ἀστεος. διεξιούσης δὲ τῆς στρατηςς, Βάρης μὲν ὁ τοῦ ναντικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς ἐκέλευε αἰρέειν τὴν πόλιν, "Αμασις δὲ ὁ τοῦ πεζοῦ οὐκ ἔα ἐπὶ Βάρκην γὰρ ἀποσταλῆναι μούνην Έλληνίδα πόλιν. ἐς ὁ διεξελθοῦσι, καὶ ἰζομένοισι ἐπὶ Διὸς Λυκαίου ὅχθον, μετεμέλησέ σφι οὐ σχοῦσι τὴν Κυρῆνην, καὶ ἐπειρῶντο τὸ δεὐτερον παριέναι ἐς αὐτήν οἱ δὲ Κυρηναῖοι οὐ περιώρεον. τοῖσι δὲ Πέρσησι, οὐδενὸς μαχομένου, φόβος ἐνέπεσε ἀποδραμόντες τε ὅσον ἐξήκοντα στάδια, ἴζοντο. ἰδρυθέντι δὲ τῷ στρατοπέδω ταύτη ἡλθε παρὰ ᾿Αρυάνδεω ἄγγγελος, ἀποκαλέων αὐτούς. οἱ δὲ Πέρσαι Κυρηναίων δεηθέντες ἐπόδιά σφι δοῦναι, ἔτυχον λαβόντες δὲ ταῦτα,

ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Αίγυπτον. παραλαβόντες δὲ τ ἐνθεῦτεν αὐτοὺς Λίβνες, τῆς τε ἐσθῆτος είνεκα καὶ τῆ σκευῆς τοὺς ὑπολειπομένους αὐτῶν καὶ ἐπελκομένους ἐφό

204 νευον, èς δ èς την Αιγυπτον απικέατο. Οὐτος ὁ Περσέω στρατὸς της Λιβύης έκαστάτω èς Εὐεσπερίδας ηλθε τοὺς δὲ ηνδραποδίσαντο τῶν Βαρκαίων, τούτους δὲ ἐκ τη Αιγύπτου ἀνασπάστους ἐποίησαν παρὰ βασιλέω βασιλεύς δὲ σφι Δαρεῖος ἔδωκε τῆς Βακτρίης χώρης κώμης ἐγκατοικῆσαι. οἱ δὲ τῆ κώμη ταύτη οὐνομα ἔθεντο Βάρ κην, ήπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ῆν οἰκευμένη ἐν τῆ γῆ τῆ Βακτρίη

05 Οὐ μὲν οὐδὲ ἡ Φερετίμη εὖ τὴν ζόην κατέπλεξε. ὧε γὰρ δὴ τάχιστα ἐκ τῆς Λιβύης, τισαμένη τοὺς Βαρκαίους, ἀπευόστησε ἐς τὴν Αἴγυπτον, ἀπέθανε κακῶς ζῶσα γὰρ εὐλέων ἐξέζεσε. ὡς ἄρα ἀνθρώποισι αὶ λίην ἰσχυραὶ τιμωρίαι πρὸς θεῶν ἐπίφθονοι γίνονται. ἡ μὲν δὴ Φερετίμης τῆς Βάττεω τοιαύτη τε καὶ τοσαύτη τιμωρίη ἐγένετο ἐς Βαρκαίους.

'ΙΣΤΟΡΙΩΝ 'ΗΡΟΔΟΤΟΥ Α'.

NOTES.

BOOK III. THALIA.

1. Cambyses wages war against Amasis.

αίτεε "λμασω θυγατέρα = "asked from Amasis his daughter."

One of the thing asked as well as the person after a verb of asking, as in Lat. after "rogo," and such like verbs.

κάρτα μεγάλη τε και εὐειδής = "especially tall and fair to look upon."

Tennyson's line:

"Divinely tall, divinely beautiful,"

and Aristotle's notion of beauty in his Ethic. Nicom.

διαβεβλημένος ὑπὸ 'Αμάσιος οὐ μανθάνεις = "you know not that you have been shamefully imposed upon by Amasis." Observe the fact, expressed in the participial form, and the impression resulting, in the purely verbal form: a construction sometimes imitated by the Romans, as in Virgil, Æu. Ц. 377:

"Sensit medios delapsus in hostes."

We may observe that as Amasis reigned 44 years (see Chap. 101). Nitetis, if her father was delivered up to the Egyptians by Amasis at the beginning of his reign, must have been at this time 44 years old at the very least.

έπαναστὰs=''having risen up against" (a settled form of government, see Grote).

2. The Egyptian account makes Cambyses the son of Nitetis by Cyrus.

οἰκηϊεῦνται="claim as belonging to their own house." So, according to Malcom, the Persians made out a Persian mother for their conqueror, Alexander the Great; the pride of the conquered being thus gratified by the supposed connexion of the conqueror with themselves.

οὐ μὴν οὐδὲ λέληθε αὐτοὺς = "and assuredly it could not have escaped them."

παρατρέπουσι τὸν λόγον="pervert the account,"—turn aside the account.

3. Some make Nitetis the concubine of Cyrus.

έμοι μέν οὐ πιθανός="to me indeed not credible." Observe the adversative clause is omitted, ἄλλοις δέ.

τον δέ, διαμνημονεύοντα = "and that one continued to bear (this thing) in mind."

4. Phanes aids Cambyses in invading Egypt.

σπουδήν ποιεύμενος έλε $\hat{\mathbf{u}}$ = "considering it an important business to capture him."

σοφίη μω περιβλθε="got over him with his cunning," or rather
"got round" him, as we say, i.e. over-reached. Compare the Lat.
"circumvenire"="circumvenir"

τὴν διέξοδόν οἱ ἀσφαλέα παρασχεῖν="to give him a safe passage through and out" (of the country).

5. The line of coast from Phœnicia to Egypt.

Σύρων των Παλαιστινών = "the Syrians, who were *Philistines,*" who is ancient times were by far the most powerful race of *Southern* Syria, and who are thought by some to have been the Hyksos or Shepherdinvaders of Egypt.

Καδύτιος πόλιος = the city of Jerusalem, according to the writer in the Dict. of Geography, who observes that there is no mention in sacred or profane history of any other city, maritime or inland, that could at all answer to the description of Cadytis in respect to its size; and the capture of Jerusalem by Necho after the battle of Megiddo, which is evidently corrupted by Herodotus into Magdolum (II. 159), the name of a city on the frontier of Egypt towards Palæstine, with which he was more familiar, though not expressly mentioned, is implied in holy Scripture: for the deposition and deportation of Jehoahaz and the substitution and subjugation of Jehoiakim could not have been effected, unless Necho had held possession of the capital. (2 Kings xxiv. 29-35. Comp. 2 Chron. xxxvi. 3.) It may then be safely concluded, that Carlytis is Jerusalem; and it is remarkable that this earliest form of its classical name is nearly equivalent to the modern name by which alone it is now known to its native inhabitants." "El-Khuds" signifies "the Holy (city)," and this title appears to have been attached to it as early as the period of Isaiah (xlviii. 2; lii. 1), and is of frequent recurrence after the captivity. (Neh. xi. 1, 18; Matt. iv. 5; xxvii. 53.) Its pagan name, "Colonia Ælia Capitolina," never took any hold either on the people or the historians. It is generally supposed to be identical with "the Salem" of which Melchizedek was king. And Josephus thus derived "Jerusalem" from lepov and "Salem" = "the Holy (city) of Peace," Salem = "Shalem."

τον Τυφώ κεκρύφθαι. According to Æschylus (Prometheus Vinctus, v. 373), Typhon was placed by Zeus under Mount Ætna. Creuzer maintains that Osiris was the author of all that was good, and Typhon of all that was evil.

6. 7. Use of wine-jars since the Persian conquest of Egypt.

 $\kappa \epsilon \rho \alpha \mu o s =$ "jars," the singular being used in a collective sense: in the same way we have used $\kappa \epsilon \mu a$, $\pi \lambda \ell \nu \theta o s$, $\epsilon \sigma \theta \eta s$, $\lambda \ell \theta o s$, $\epsilon \mu \pi \epsilon \lambda o s$, $\epsilon \eta$

"ππος, ή ἀσπίς. The passage above shows very clearly the vast extent to which wine was used in ancient Egypt.

 \mathcal{E}_{ν} ... $\mathbf{a}_{\rho} \mathbf{i} \theta \mathbf{u} \hat{\omega} =$ " a single one" in number.

δήμαρχον. This officer was also the governor of the town, and the nomarch (II, 177) of the cantons.

έκ Μέμφιος = έν Μέμφι.

σάξαντες ὕδατι= "having furnished with water." See VII. 62, 70, 73, 86.

8. Fidelity of the Arabs.

σέβονται πίστις="religiously observe their pledges of fidelity" (as much as those who observe them above all things). Supply α εβομένοις. So in Chap. 57 we read ὁμοῖα τόδοι πλουσιαστάσοια, and in VII. 118. δόκιμος ὁμοῖα τῷ μάλιστα. See also Thue. I. 25; and Cie. ad Die. IV. 2, has "tans sum anieus rei-publicæ quam qui maxime." πίστις=πίστιας by contraction.

ἐπιτάμνει = "cuts on the surface." Lat. "incīdit."

λίθους έπτά = "seven stones." Observe that seven is a sacred number among all the Orientalists besides the Jews.

κείρονται δὲ περιτρόχαλα. This custom is alluded to in Jeremiah ix. 16, xxxii. 9; Levit. xix. 27.

'Οροτάλ-''Αλιλάτ. According to the Biogr. Univ. the Arabic Allah is a contraction of the article Al and of the substantive Elah, which means "God." It is probably since the triumph of the Korān in the Eastern countries that this word only is employed. Originally, the idolatrous Arabs added to that generic name of the Deity the word Taalai, which means "very high." while the other powers above men were comprised under the denomination of d'Al-Kabat, "the God." The Romans and the Greeks, who understood nothing of the idioms of these people, translated these two names by those of Orotalt and Alilat, and made them two principal divinities of the Arabs.

9. How the Arabians supplied the army of Cambyses with water.

άσκοὺς καμήλων="bags made of camels' skins:" such are even now in use for the caravans and for a like purpose. See VII. 26.

δεξαμενάς="receivers," or "reservoirs." The whole is a most improbable story.

10. The death of Amasis, after a long reign.

"σθησαν γάρ Θῆβαι, κ.τ.λ. "Showers fall annually at Thebes, perhaps, on an average, four or five in the year: and every eight or ten years heavy rains fill the torrent-beds of the mountains, which run to the banks of the Nile." Wilkinson, Theb. page 75.

και τότε="even then." Here και is emphatic rather than merely connective, as "et" and "vel" often in Latin.

ψακάδι=" a drizzling shower." Some say " a fine rain."

11. Children of Phanes sacrificed before the battle.

κατὰ ἔνα ἔκαστον τῶν παίδων=Lat. "singulos pueros"= "each boy singly" (by himself).

έσφαζον ές τὸν κρητῆρα="they proceeded to out the throat (of each), (tetting the blood fall) into the mixing bowl," just as they slaughtered the cattle in their sacrifices to the gods.

διὰ πάντων δὲ διεξελθόντες τῶν παίδων="when they had gone completely through (the sacrifice) of all the sons,"

έμπιθντές δὲ τοῦ αξιατος="now drinking some of the blood." The genitive here is partitive. Compare Sallust's brief but terrible account of the Catilinarian conspirators, who bound themselves by an oath, ratified by drinking blood; and compare Æschylus, Seven against Thebes:

ταυροσφαγοῦντες ès μελάνδετον σάκος, και θιγγάνοντες χεροί ταυρείου φόνου, "Αρη τ' Ένυὼ και φιλαίματον Φόβον ώρκωμότησαν, κ.τ.λ.

And see Herod. IV. 70.

12. The Egyptians' skulls different from those of the Persians.

καὶ πρὸς τὸν ἢλιον παχύνεται τὸ ὀστέον="and the bone is thickened by being exposed to the sun."

σκιητροφέουσι έξ ἀρχῆs, κ.τ.λ. = "they rear (their heads) in the shade from infancy, being accustomed to wear turbans for caps."

irrò 'Irápa roô Afĝvos. See VII. 7, and also Thucyd. I. 104, 110. Imarus gained his victory about B.C. 460. From this passage it is evident that Herodotus visited the country after the year 460.

13. The Egyptians retreat on Memphis.

οὐδενὶ κόσμφ=" without any regular order."

ἀνὰ ποταμὸν = "up the river." See II. 4, 96, as opp. to κατὰ ποταμὸν = "down (the stream) river," I. 194.

ποὺς ἄνδρας κρεουργηδὸν διασπάσαντες= "having torn the crew in pieces, after the fashion of butchers (cutting up meat)." Compare $i \pi \pi \eta \delta v = i q f e r$ the fushion of a horse." The suffix $\gamma \delta v$ would seem derived from $\delta \delta \delta v = a way$; and this is supported by analogy. Compare "tilkewize" from "dike-ways," in English; and the corresponding ending -iter to adverbs in Latin, from "iter" = "a way," journey; as in "breviter," "celeriter," "suaviter," &c., the adverb expressing the way in which a thing is done, &c.

παρέστησαν = "surrendered." Supply έαυτούς, and see VI. 99, 140. φόρου τε ετάξαυτο = "and arranged to pay a-tribute."

14. Story of Psammenitus.

έπὶ λύμη=" with a view to insult him." See II. 121.

 $\hat{\epsilon}\pi$ ' $\tilde{v}\delta\omega\rho$ = "for water." So in v. 12: $\hat{\epsilon}\pi$ ' $\tilde{v}\delta\omega\rho$ $\tilde{\epsilon}\pi\epsilon\mu\pi\sigma\nu$.

κατὰ τοὺς πατέρας = "over against their fathers." See I. 76, II. 148.

 $\dot{\alpha}\pi\eta\lambda\iota\kappa\epsilon'\sigma\tau\epsilon\rho\rho\nu=$ "more advanced in years." The positive form of this word is found in Homer's Hymn to Ceres, v. 140:

οία γυναικός ἀφήλικος ἔργα τέτυκται.

προσαιτέοντα τὴν στρατιὴν="begging from the army." See Aristoph, Acharn, 429.

μέζω κακὰ ἢ ώστε ἀνακλαίεω. Compare Thuoyd. VII. 75: μείζω ἢ καλ δάκρια πεπουθότοs. "There lies a yrief too deep for tears." ώς ἀπενειχθέττα = "upon their being reported, as they were."

 $\epsilon \pi l \gamma \dot{\eta} \rho aos o \dot{v} \hat{u} \hat{\mu} =$ " on the threshold of old age." See Homer's *Iliad*, XXII. 60, XXIV. 486, *Odyss*. XV. 246.

15. Psammenitus put to death for treason.

 ϵl δè καl $\dot{\eta} \pi \sigma \tau \dot{\eta} \theta \eta$, κ.τ.λ. = "but if he had not been believed to be inegative very observe the force of the negative particle after the negative verb, and see on I. 152.

ωστε ἐπιτροπεύειν αὐτῆς "so as to have the governorship of it." <math>ωστε with the infinitive mood, as here, implies a merely supposed case (notice the previous ων), or a representation of the mind; while with the indicative mood, it would imply that the consequence, as a matter of fact, really did take place. In harmony with this we have in negative sentences the absolute negative oùe with the indicative, and the conditional negative μη with the infinitive, in connexion with ωστε.

 $\kappa airoi =$ "and yet." An adversative particle. Properly = κal and $\tau \mathfrak{D} =$ in this respect, too." Always corrective, with an assumption that something is still to be considered, which may qualify the precious assertion.

ἀπιστὰς γὰρ Αίγυπτίους ἥλω="for he was convicted of having made the Egyptians revolt." See I. 5.

έπάϊστος = φανερός. Some would derive it from έπὶ—ιδειν (for all to look upon). See VI. 74, VII. 146.

αίμα ταύρου. See the Knights of Aristoph. 81:

βέλτιστον ήμιν αίμα ταύρειον πιείν.

16. The body of Amasis burnt by Cambyses.

ποιησαι="to do without delay." (The force of the agrist in non-indicative moods, see I. II.)

και τὰς τρίχας ἀποτίλλεν:= "and to pluck out the hairs." In Raw-linson's Herodotus we have the following remark: "This is evidently a Greek statement, and not derived from the Egyptian priests. There was no hair to pluck out, 'the head and all the body' of the kings and priests being shaved: the whole story may be doubted." But surely not on such grounds as these, as it is well known that the nails and hair of the body do grow after death, so that it was more than possible

that there should be "hair to pluck out." With these outrages and this exhumation compare the treatment of Wycliffe's remains by the bigoted Roman Catholics.

ἀντεῖχέ τε καὶ οὐδὲν διεχέετο="continued to hold out, and did not, in any respect, fall in pieces."

κατακαῦσαι = "to destroy it by fire." Observe the intensive power of κατὰ in composition,

συναποθυήσκευ τῷ κατεσθιομέν φ = "it dies off along with that which is being devoured."

μέντοι, properly="in this respect indeed," in this view; τοι being equivalent to τω or τούτω.

σεμνοῦν=" embellish with magnificence." See I. 05.

17, 18. Projects of Cambyses.

οίκημένους δὲ Λιβύης, κ.τ.λ. = "and settled close upon the sea, which (lay) south of Libya."

τοῦ πεζοῦ ἀποκρίναντα = "having detached a portion of his infantry."

κατόπτας (rare in prose) = usual κατασκόπους = Lat. "speculatores" = "spies," ἐπιτηδεύοντας = "those taking care to."

καὶ πρὸς ταύτη=" and in addition to this."

 $τ\hat{\omega}$ λόγ ω = "under a profession of;" as opp. to $τ\hat{\omega}$ έργ ω = "in reality."

τοιήδε τις = " some such thing as the following."

τοὺς ἐν τέλεϊ="those in power."

19. The Phænicians refuse to fight against Carthage.

ούκ ἀν ποιέειν="could not possibly do." Compare the words of Themistocles at Artemistium in VIII. 22: ἄνδρες Τωνες, οὐ ποιέτε δίκαια ἐπὶ τοὺς πατέρας στρατευόμενοι, and see Thurdy I. 24.

Φοινίκων δὲ οὐ βουλομένων=" and now that the Phoenicians were actually averse to it." Observe the positive force of οὐκ with a participle.

δουλοσύνην διέφυγον πρός Περσέων="completely escaped slavery at the hands of the Persians." διά in composition has the intensive force of the Lat. "per" in composition.

βiny οἰνκ ἐδικαίου, κ. τ .λ. = " for Cambyses did not think it right to him force to hear upon the Phoenicians, and his naval armament entirely depended on the Phoenicians."

20. Cambyses sends presents to the Ethiopians.

πορφύρεον τε εἰμα="a cloak (outer garment) of a dark and brilliant hue." Homer applies πορφύρεοs to the billows of the sea, and Horace speaks of "purpureis ales oloribus," and St Mark and John call the robe put on our Saviour πορφύραν, which St Luke calls $\lambda \alpha \mu \pi p \acute{\alpha} v$. This dye was from Tyre.

χρύσεον στρεπτόν="a golden collar." Lat. "torques"=στρεπτός.

μύρου ἀλάβαστρον (better ἀλάβαστον) = "an alabaster box of perfume." Compare Horace's "Nardi parvus onyx," Od. XII. 17, and St Matthew's Gospel, xxvi. 7. It came from a quarry near Thebes in Egypt.

μέγιστοι="tallest." See Chap. 114, and Isaiah xlv. 14: "The labour of Egypt, and the merchandize of Elhiopia, and of the Sabaans, men of stature, shall come over to the."

κατὰ τὸ μέγαθος = "in proportion to their size."

21. Story of the Ethiopian king.

διδοί = " presents," from διδόω.

προτιμών πολλοῦ ἐμοὶ ἔεῖνος γενέσθαι="setting much value on heching a friend to me." Here we have the genitive of prize or educ; Lat. "magnī estimans."

τόξον τόδο δόδωτες. From this circumstance Bruce supposed that the Macrobians were a tribe of the Shangallas, dwelling in the gold countries on both sides of the Nile, to the north of Fazuhla.

μέχρι δὲ τούτου -supply χρόνου-" up to this time."

θεοΐσι εἰδέναι χάριν, κ.τ.λ. = "to be thankful to the gods, who do not turn the attention of the children of the Ethiopians to the acquisition of other land in addition to their own."

Alθιόπων. The name is probably Semitic; and if indigenous, certainly so, since the Ethiopian language is pure Semitic. The Abyssinians to this day call themselves Itiopjuwan. The Greek geographers however, derived the name from alfω ("to burn") and $\mathring{\omega}\varphi$ (the face), and applied it to all the sun-burnt, dark-complexioned races above Egypt.

22. Reception of the messengers of Cambyses by the Ethiopians.

τοῖσι.ηκουσι="to those who had come and were present." This verb always implies a past as well as present.

δεύτερα δὲ, τὸν χρυσοῦν, κ.τ.λ.="in the second place he proceeded to ask about the golden collar of wreathed work;" and compare Exodus xxviii. 14, "and two chains of pure gold at the ends; of wreathen work shalt thou make them, and fasten the wreathen chains to the ouches."

ὑπερησθείς = "having been above (measure) delighted."

χρόσον ὁκόσον μακρότατον="and the extent of the time, at the farthest, during which" (acc. of duration).

εὶ μὴ τῷ πόματι ἀνέφερον, φράζων= "unless they made up for it by that drink, pointing out the wine to the Ichthyophagi."

τοῦτο γὰρ ἐωυτοὺς ὑπὸ Περσέων ἐσσοῦσθαι=" for (they confessed) that this is the thing in which they were surpassed by the Persians. Observe that many verb take this quasi-cognate construction with the

accusative of the neuter pronoun, as here. It is rare with the passive compared with the active; so we have $\pi a \mu a \beta a i \omega n \delta c = "this here is the transgression I commit." <math>\chi \rho \omega \mu a \tau \delta \delta c = "this is the use I make of it." <math>\delta \kappa \phi o \beta \omega n \delta c = "this is the startling terror I produce," <math>\kappa.\tau.\lambda$.

23. How long the Ethiopians live.

ἔτεα μὲν ἐς ἐείκοσι, κ.τ.λ.="the majority of them arrive at 120 years (of age), and some surpass even this (period)."

δζενν-ℓων=" and that it smells of violets." That of which anything smells or breathes is put into the genitive after the verbs δζενν, πνέεν. Properly it is the causal genitive.

τὸ δὲ ἔδωρ τοῦτο, κ.τ.λ.=" now if this water is really at all of that character which it is said to be by them, probably they are long-lived for this reason, because of their invariable use of this (water)."

θεησάμενοι "having looked upon long and with admiration." Compare the Lat. "specto" and its compounds, contrasted with "specto" and its compounds. (The verbs being frequentative and intensive.)

24. The marvellous things in their country.

έξ ὑέλου. Some say by this is meaut "amber;" some, "fossil salt;" some, "crystal;" some, "glass;" and some, "alabaster."

έξομοιεθντες τὸ έδος ἐς τὸ θυνατὸν="making it as completely like the natural form as possible."

καl ἔχει πάντα φανερὰ = "and it has all its parts exposed to view just as a dead body has," i.e. not like the mummy which has only the front exposed to view, the back being hidden by the mummy case.

πάντων τε ἀπαρχόμενοι=" offering to it the first-fruits of all things." οι μάλιστα προσήκοντες= "those who most of all belonged to him," i.e. his nearest relatives.

25. Cambyses invades the Ethiopians.

οργήν ποιρσόμενος = "having considered it (a proper subject of) anger," i.e. having indulged his feeling of anger. Compare VII. 105, and Thuc. IV. 224. So we have generally in Herodotus the middle voice with ποιέω when thus used periphrastically, as in other authors: thus in Herod. Θώνμα ποιεύμενοι, λήθην ποιεύμενοι, καταστροφήν ἐποιήραπος and akin to these we have δεινών ποιείσθαι, μέγα, and συμφορήν ποιείσθαι. In other authors we have πόλεμον ποιείσθαι for πολεμέν, ἐξέτασιν ποιείσθαι = ἔξέτασιν, and ἀναβολήν ποιείσθαι εἰναβάλλεσθαι.

παραγγείλας = "having sent orders throughout (the country) for." Properly a military term to send orders along a line of soldiers.

οὔτε λόγον έωυτῷ δοὺς="neither having given himself consideration," i.e. time to consider.

οῖα δὲ ἐμμανὴς, κ.τ.λ. = "inasmuch as he was actually mad, and not master of his senses." This is not a mere pleonasm, it is an unfolding

in detail of his madness, in its practical effect. So in Soph. Antig. 498, we have

λυσσωσαν αὐτὴν, οὐδ' ἐπήβολον φρενών.

And also see v. 42, III. 34, IX. 54; Soph. Elect. 474.

 $\dot{\nu}$ πομένε ω = "to stay as a reserve." Compare $\dot{\nu}$ πολεlπ ω = "to leave as a reserve."

ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ώς πέντε μυριάδας="he detached from his army as much as fifty thousand men."

διεληλυθέναι = Lat. "pervenisse," "gone through," i.e. completed.

αὐτίκα πάντα αὐτοὺς, κ.τ.λ. = "immediately all they had of provision, connected therewith, failed them at last," i.e. every sort of provisions failed them. So in I. 100, τὰ τῶν ὀνειράτων ἐχόμενα; III. 66, τὰ ἐσθῆτος ἐχόμενα ἐζον.

ἐγνωσιμάχεε = " he had proceeded to oppose his (former) opinion."

νῦν δὲ οὐδένα λόγον, $\kappa.\tau.\lambda.=$ "but in his present circumstances Le made no account of the matter, and he proceeded to advance farther."

διέζωον = "continued to struggle through existence."

 $\epsilon \kappa$ δεκάδος, $\kappa.\tau.\lambda.=$ " having drawn by lot one of their number out of every ten."

δείσας την ἀλληλοφαγίην="horrified at their devouring each other."

οὔτω ἔπρηξε="fared thus" (disastrously). κακῶς is here omitted.

See IV. 77, and Thuc. VII. 24.

26. The detachment reaches the Oasis, and afterwards is lost in the sands.

άπικόμενοι μὲν φανεροί είσι, κ.τ.λ.="it is evident that they arrived at the city of Oasis."

Σάμωι. Dahlmann thinks Herodotus is here deceived by a similarity of names, like that which induced the Greeks on the coasts of the Euxine to call the national god of the Gete (Zamolxis) a Zemian. It is not in the nature of things at that time to suppose that Greeks from Samos would have conducted a colony to this place more than 300 miles from a coast.

καl τρόπω τοιούτω ἀφανισθήναι=" and in such a manner as this they were lost sight of." The story is very improbable, according to most authorities.

27. Cambyses annoyed at the festivities of the Egyptians.

 $^*E\pi a\phi o\nu$. Wilkinson believes this to be a misapplication of the name Apopkis, the giant serpent, and the emblem of sin. Plutareh thought Apis the image of the soul of Osiris, and the sacred emblem of that god.

ήσαν $\dot{\epsilon}$ ν θαλίησι=" were feasting and enjoying themselves." So Homer's Odys. XI. $\dot{\epsilon}$ 03, $\tau\dot{\epsilon}$ ρπεται $\dot{\epsilon}$ ν θαλίης.

διὰ χρόνου πολλοῦ=" after a long interval of time."

έπεὰν φανῆ= "whenever he appears." Here āν discharges the function of the Latin -cunque="ever," and to harmonize with this indefinite notion we have the conjunctive (subjunctive) mood used.

28. Apis described.

οὐ λήσειν ἔφη αὐτὸν="he said it should not escape his notice."
οἱ μὲν δὴ μετήϊσαν ἄξοντες="these now went away to bring him."

κατίσχειν = "over-powers" or "over-shadows" her, i.e. the cow.

έπl δὲ τοῦ νώτον, αἰετὸν εἰκασμένον="but over the surface of his back an eagle is figured." The dative would mark a particular point "upon his back."

έπι δὲ τῆ γλώσση κάνθαρον. Pliny says:

"Nodus sub lingua, quem cantharum appellant."

29. The sacrilegious acts of Cambyses.

ὑπομαργότερος="maddish." Observe the qualifying force of ὑπὸ, lits the Latin "sub." See Chap. 145, and VI. 75. The positive with its cognates is found in Homer.

 σ πασάμενος τ δ έγχειρίδιον="having drawn his dagger." Observe generally the possessive force of the article, as here, with a middle verb.

οὐ χαίροντες γέλωτα ἐμὲ θήσεσθε= "ye shall not with impunity make me your laughing-stock."

30. The madness of Cambyses increases.

 $\Sigma \mu \ell \rho \delta w$. It is said his true name was Bardis. Compare the Mardus of Æschylus (Perse, 780). The Σ is merely euphonic, as in σμικρδε, σμέρνης, κ.τ.λ.

μοῦνος Περσέων="he was the only one of the Persians, who." Compare the use of the Lat. "solus" with a verb.

τῆ κεφαλῆ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσειε="touched the heaven with his head." Either the genitive after a verb of touching, or a partitive genitive. The expression bocame a proverb. So Horace, 1. Ode:

"Sublimi feriam sidera vertice."

And Ovid, Met. VII. 61:

"Et vertice sidera tangam."

oi μὲν λέγουσι, ἐπ' ἄγρην, κ.τ.λ. = "some say that (Prexaspes) took him (Smerdis) out to a hunt, (and then killed him), while others say that he brought him to the Erythræan Sea, and plunged him into its depths."

31. Incest of Cambyses.

καl $\mathring{\eta}\nu$ of $\mathring{\alpha}\pi'$ $\mathring{\alpha}\mu\phi$ οτέρων $\mathring{\alpha}$ δελ ϕ ε $\mathring{\eta}=$ " and was his sister by both (parents)."

ès où (supply χρένου) ἀποθάνωσι, ἥ σφι, κ.τ.λ. = "until this time (they continue judges), until they die off, or some unjust action is brought home to them."

ύπεκρθυσνο αὐτῷ (see I. 2)="they proceeded to give him an ecusice awer." In Herodotus the word is just in its transition state, as it approaches its fully developed Attic force of "playing a part," "acting an assumed character." Compare ὑποφέρεω, Xenoph. Hel. iv. 72, and ὑφορμασίμενοι, Thuc. II. 83, with Grote's valuable note to p. 267, Vol. VI. of History of Greece.

παρεξεύρον ἄλλον νόμον= "they found out along with it another law, which helped any (king) who was resolved to marry his own sister."

την έρωμένην. Generally supposed to be Atossa.

32. Two accounts of his sister's death.

 $d\mu\phi l...\tau\hat{\omega}$ θανάτ ω = "about the death." So in vi. 62; and compare Homer's Iliad, v. 157;

τοι ήδ' άμφι γυναικί πολύν χρόνον άλγεα πάσχειν.

So common people use "about" almost constantly for "concerning."

νικωμένου δὲ τοῦ σκύλακος="now while the whelp was being overcome." Observe the force of the present participle.

παραγενέσθαι οί = "took its stand by it."

ἐπικρατῆσαι = "in the end mastered (the lion's) cub."

33. Cambyses subject to epilepsy.

 $\tau \alpha \bar{v} \tau \alpha \mu \dot{v} \nu$ ès $\tau o \dot{v} s$ ols $\eta \dot{v} o v$, κ, τ, λ . = "these then are the acts of downright madness which Cambyses committed against those of his own family." See this construction explained in III. 22.

 $\tau_{i\nu}$ $t\rho_{i\nu}$. This sacred disease is supposed to be epilepsy, which was considered as a judgment direct from heaven. The Tuscans now call it "mal benedetto."

οῦ νύν τοι, κ.τ.λ. = "it is not, be assured, an unlikely thing for the sees to be unsound, as long as the body is diseased with a violent disease." Compare the Lat. proverb, "mens sana in corpore sano."

νοῦσον νοσέοντος, the accusative of the rognate word; a construction more common in Greek than in most other languages.

34. Brutal conduct of Cambyses to others.

τάδε δ' ἐς τοὺς ἄλλους, κ.τ.λ. See note at the beginning of the previous chapter.

καί οἱ τὰs ἀγγελίας ἐφόρεε οὖτος = "and this one was wont to carry head was agont to carry head was agont to carry head when used of £chtes both mean "to wear."

παραφρονέειν = "is beside himself," i.e. mad.

πρὸς τὸν-πατέρα τελέσαι Κύρον= "to cetimate him in comparison with his father Cyrus." Einkesley would place τελέσαι last, and render it "turned out."

καὶ προσεκτῆσθαι, κ.τ.λ.=" and besides had gained the possession of Egypt and the sea."

35. Prexaspes' son murdered.

 $\sigma \dot{v}$ νῦν μάθε = "do thou learn forthwith." Observe here the force of the aorist, harmonising with νῦν.

βαλὼν τύχοιμι μέσης τῆς καρδίης=" I should shoot and hit (him) in the middle of his heart." The genitive is here local: for the partial attribute, see on II. 4.7.

Πέρσαι φανέονται λέγοντες οὐδὲν="it will be evident that the Persian actually speak to no purpose." The infinitive λέγεω would mean, "they seem to speak."

ούτως ἐπίσκοπα τοξεύοντα = " shooting with so good an aim."

δέσποτα, οὐδ' ἄν, κ.τ.λ.= "my Lord, I could not possibly fancy that even a god could have possibly shot so well." Observe the double dv and its double force.

int κεφαλήν="head downwards." Compare Virgil's "volvitur in caput," in both cases it is literally = "apon his head." With the whole sentence compare VII. 14.

36. Cambyses intends killing Crossus.

μὴ πάντα ἐπίτρεπε = "do not turn every thing over to," i.e. extend.
πλικίη="to the impetuosity of youth," See VII. 18.

ίσχε καὶ καταλάμβανε = "keep a close hold upon thyself, and keep thyself down." ίσχω is the frequentative and intensive form of έχω.

 $i\pi\epsilon i \tau o i \kappa a i \pi d \lambda a i$, $\kappa \tau . \lambda . =$ "since, be assured, even for a long time I wave been wanting to lay hold upon some pretext against thee." $\kappa a i \pi d \lambda a i = 1.4$. "jam pridem."

τὸν τρόπον αὐτοῦ = "his turn," i.e. his character: in many ways τρόπος is an exact equivalent to our "turn."

κατακρύπτουσι= "conceal him in sufety." Compare καταφεύγω.

καταχρῆσθαι = "use him up," i.e. make away with him. Compare the Lat. "conficere," and διαπράττειν occasionally.

èκείνουν μέντοι τοὺν περιποιήσαντας, κ.τ.λ. = ''however that those who had preserved (him) should not do their work for nothing, and that he should kill them," See v. 105.

37, 38. Cambyses insults publicly the religion of the Egyptians.

καὶ πολλὰ τῷ ἀγάλματι κατεγέλασε = "and he much ridiculed the image." The dative here is peculiar to Herodotus; other authors have the genitive.

έμφερέστατον, κ.τ.λ. = "bearing a very close resemblance to the

Phenician Pataeci." These were the tutelary Gods of the Phonicians, whose images, resembling dwarfs or pigmies in size, they used to place at the prows of their vessels. See Creuzer's Symbols, Vol. I. p. 530.

τῶν Καβείρων. See Appendix I. (at the end of these notes).

èπl κόσφ ὰν χρήματι βουλοίατο = "on condition of receiving what sum would they be willing to eat up their fathers when dead." Observe the possessive force of the article here, as usual, with a middle verb: and also that when we say "eat up," the Greeks speak of eating down (as in καταφάγω, κατεσθίω, κατασιτέεσθαι), which is more natural and philosophical.

έπι τίνι χρήματι δεξαίατ' αν = " on condition of receiving what sum they would be likely to undertake."

εὐφημέεω = "to observe a religious silence," "favere linguâ" in Latin.

νόμον πάντων βασιλέα = "that custom rules everything." Yet Pindar did not, it is clear, use νόμος in this sense, but rather in the sense of a law of nature, or fate, ruling both gods and men. The fragment as restored by Bæckh is as follows:

κατὰ φύσιν νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων ἄγει δικαιῶν τὸ βαιότατον ὑπερτάτα, χειρί.

39. Polycrates, tyrant of Samos.

os έσχε Σάμον έπαναστάς = " who rose up in rebellion, and had seized upon Samos."

καὶ ἢν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην, κ.τ.λ. = " and they were noised abroad both up and down Ionia and the rest of Greece."

ίθύσειε στρατεύεσθαι = "he might direct his march."

ἔφερε δὲ καὶ ἡγε, κ.τ.λ. = "now he continued to plunder all without making any one an exception." See on 1. 166.

ἀποδιδούς τὰ ἔλα $\beta \epsilon =$ "restoring those things which he took."

έν δέ-supply αὐτοῖς = "and amongst them."

èν Σάμφ=the city so called, which was the capital of the island Samos; the chief towns gave their names to the islands in the Ægean.

40. The advice of his ally Amasis to Polycrates.

καί κως $\tau \delta \nu$ "Αμασω, κ.τ.λ. = " and it happened that the great good fortune of Polycrates did not escape the notice of Amasis, but was a source of continual anxiety to him."

φθονερόν. See I. 32, and compare Horace, Od. III. 29:

"Fortuna sævo læta negotio et Ludum insolentem ludere pertinax Transmutat incertos honores, Nunc mihi, nunc alii benigna." This notion of the jealousy of the Deity is found in Livy as well as in Herodotus. See v. 21. "M. Furius Camillus dicitur precatus esse, ut si cui Deorum hominuunque nimia sua fortuna populique Romani videretur, ut cam invidiam lenire suo privato incommodo, quam minimo publico populi Romani liceret." And again, x. 13: "Q. Fabius Maximus se dicebat Fortunam ipsam vereri, ne cui Deorum nimia jam in se, et constantior, quam velint humana res, videatur."

καὶ οῦτω διαφέρεω, κ.τ.λ. = "and thus he should vary his course of life, faring at one time well, and at another time ill, rather than he should have invariable prosperity"

φροντίσας, ἀπόβαλε. Observe the immediate force of these agrists.

41. Polycrates endeavours to propitiate the jealousy of the God.

ωs oi εὐ ὑπετίθετο "Αμασις = " that Amasis had given him a good suggestion."

σφρηγίε χρυσόδετος = "a seal-ring, set in gold."

Σαμίου. The workmen of this island seem to have been very distinguished. See I. 51, III. 60, IV. 88, 152, and see Arist. Pol. v. IX. 4.

ἀναγαγεῖν, κ.τ.λ. = "to put out into the deep sea."

περιελόμενος τὴν σφρηγίδα="having taken off his ring from around (his finger)."

συμφορή ἐχρήτο= "he gave expression to his affliction," but συμφορήν ℓ ποι ℓ ετο= "he considered it as an affliction."

42. The ring of Polycrates found in a fish.

auόνδε έλὼν="having caught this here (fish)," probably holding it up to view at the same time.

καίπερ γε ἐὼν ἀποχειροβίωτος= "Aye, although I am actually one who gains a living by the work of my own hands."

καὶ χάρις διπλέη= "and the compliment is two-fold." Compare the Lat. "gratia," which suits most of the senses of χάρις.

μέγα ποιεύμενος ταῦτα= "considering this as a great deed." Compare with this story the opening part of Juvenal's 4th Satire.

 τ ὸν ο̂ὲ ἀς ἐσῆλθε, κ.τ.λ. = "now as it occurred to him that the circumstance was providential."

 $\gamma \rho a \phi e \iota$ is $\beta \iota \beta N \iota \omega$, $\kappa.\tau. \lambda.=$ "the enters into a book all that he had does not shart things had come down upon him; and having thus entered them, he sent the book on to Egypt."

ές Λίγυπτον ἐπέθηκε. Blakesley thinks that the *literal* meaning would be, "he put on it the address— to Egypt," and that this probably was the origin of the idiom, and quotes v. 95, ἐπιτθεῖ ἐδ Μιτλήψην, to confirm this view. We cannot but think this an illustration unfortunately too full of the light of modern times, with its post-office arrangements, "addresses," &c. to suit such an interpretation; indeed, the word

in the sense of the sense of the sense withing addresses, or writing anything else on things; in all Herodotus meant such a thing, $\hat{\epsilon}\pi\nu\rho\hat{a}d\mu$, or some such word, would have been the word used. (Sec 1.51, and 11.88.) We are inclined to think that the real origin of the idiom may be more safely found in the notion of laying a thing upon one, in the sense of giving a commission or order to any one to do something; hence, "to give in charge, (as here, to carry down) into Egypt." Compare also $\hat{\epsilon}\pi\alpha\tau\epsilon\hbar\lambda\omega$.

43. Amasis gives up the alliance with Polycrates.

διαλύεσθαι τὴν ξευίην = "quite to put an end to the friendly relation he had with him." Grote (Vol. IV. p. 323) thinks "it was Polycrates, who, with characteristic faithlessness, broke off his friendship with Amasis, finding it suitable to his policy to cultivate the alliance of Cambyses." See III. 44.

44. Polycrates sends some troublesome citizens to Cambyses.

 $\epsilon \pi \iota \kappa \alpha \lambda \epsilon \sigma \alpha \mu \epsilon \nu \omega \nu =$ having called them to their aid." Compare the similar force of $\epsilon \pi \dot{\alpha} \gamma \epsilon \sigma \theta \alpha \iota$.

έπ' Αἴγυπτον = "against Egypt." Observe here the usual force of the local accusative after έπί. So in Thuc. vi. 1, έπὶ Σικελίαν πλεύσαντες = "having sailed against Sicily."

έπιλέξας = "having chosen with a view to (this purpose)."

τριήρεσι. See Thuc. I. 13 and 14.

45. The banished Samians return, and form an alliance with Sparta.

 $Ka\rho\pi \delta\theta\psi$ = (near the island) "Carpathus," now Scarpanto, between Crete and Rhodes, on the way to Egypt.

καταπλέουσι= "and sail home."

παραστήσασθαι = "to bring over to their side," i.e. to their own terms of peace.

εἶχε ἐτοίμους = "had them at hand." προδιδῶσι = "go over to."

αὐτοῖσι νεωσοίκοισι = "ship-sheds and all." See III. 126, VI. 32, 92.

46. The Spartan brevity of speech illustrated.

καταστάντες ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας = "having been admitted to an audience with the magistrates." Compare below, πρώτη καταστάσει.

ξλεγον πολλά, κ.τ.λ.="reflected to speak at length, inasmuch as they were in very great want."

 $\dot{\nu}$ πεκρίναντο="gave them an evasive answer." Such is the force of $\dot{\nu}$ π $\dot{\nu}$ here; see note on I. 2, and see III. 3I.

τὰ μέν πρῶτα λεχθέντα, κ.τ.λ. Compare Thuc. 1. 86.

 $τ\hat{\omega}$ θυλάκω περιεργάσθαι="that they had done a work of supererogation in [making use of that word] - θύλακος (bag)."

47. The Spartan account of the expedition to Samos.

εὐεργεσίας ἐκτίνοντες = "paying off acts of kindness." Compare the Lat. "exsolvo." This aid was probably given to the Lacedomonians by the Samians in the second Messenian War. See Müller's Derians, Vol. I. p. 173.

η τον κρητήρα. See its description in 1. 70.

ζώων ἐνυφασμένων συχνών="and many figures woven in."

cloloισι ἀπὸ ξύλου="wool (gathered) from a tree," i.e. cotton.

Compare the German term for cotton—tree wool—Baum wollen.

48. The Corinthians interfere.

συνεπελάβοντο="seized upon and took part in this expedition."

ὔβρισμα = "an act of outrage," just as ἀδίκημα = "an act of injustice;" πρῶγμα = "an act;" ποίημα = "a thing composed."

κατά δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ κρητῆρος. See 1, 70. Sardis was taken, according to Clinton, n.c. 546, and the Spartan War against Polycrates, B.C. 525.

'Αρτέμιδοs. This temple was called Tαυροπόλιον, because in Samos, as in Chios, the goddess was worshipped under the title of Tαυροπόλοs, as her brother was under that of Kαπροφύνος.

σιτίων δὲ τοὺς παίδας ἐργώντων, κ.τ.λ. See a like case mentioned by Thucydides, 1. 126 and 13.

τρωκτά σησάμου τε καὶ μέλιτος = " cakes of sesamum and honey."

49. Feud between Corinth and Corcyra.

ἔκτισαν τὴν νῆσον, Β. C. 734, according to Clinton.

διάφοροι έόντες έωυτοίσι = "being actually at variance with each other."

ἀπεμνησικάκεον τοῖσι Σαμίοισι οἱ Κορίνθιοι="the Corinthians continued to remember the wrong (done them) even to the last against the Samians."

πρότεροι $\tilde{\eta} \rho \xi a \nu =$ " were the first to begin." See Thuc. I. 25.

50. Career of Periander after the murder of his wife.

McMoσav. Her real name was Lyside. Mclissa = "the Bee," was her pet name, either for her sweet temper, or industry. πρατέμπων αύτους = "escorting them," going onwards part of the way with them.

ούτε προσδιελέγετο= "he did not reply to him in return."

πέρι θυμῷ ἐχόμενος = "taking it very much to heart." Compare Head, XIII. 119, νεμεσσώμαι πέρι κήρι, and XXI.. 70, ἀλόσσων πέρι θυμῷ.

51. Periander expels his son Lycophron from his house.

ἄτε οὐ νόω λαβών, οὐκ ἐμέμνητο="he did not make mention (of that vol), inasmuch as he had not comprehended it," literally, he had not taken it into his mind, and seized or grasped its meaning.

καὶ μαλακὸν ἐνδιδύναι βουλόμενος οὐδὲν = "and wishing not to show any indulgence, from tenderness," literally, "to give in, from softness." See III. 105, and Aristophanes, Plut. 488, μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.

άπηγόρευε μή μιν δέκεσθαι= "he forbade their receiving him." See on I. 152. Compare Sophocles (Œd. Tyr. 236):

τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ, τοῦτον, ὅστις ἐστὶ, γῆς τῆσδ', ῆς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω, μήτ' εἰσδέχεσθαι, μήτε προσφωνεῦν τινὰ, κ.τ.λ.

52. Periander feels for his banished son.

κήρυγμα ϵ ποιήσατο="caused a proclamation to be made." See on 1. 21, and 111. 25.

iohp ζημίην="a sacred fine." Müller (Dorians, Vol. 1. p. 317) states that "sacred fines" were paid to Apollo as a revenging and partishing God.

 \ddot{o} σην δή $\epsilon \ddot{i}$ πας = "having mentioned the amount, whatever it was."

δέκεσθαι ήθελε="would receive him."

ἐκυλινδέετο = " continued rolling or roving about." See, however, Buttmann, Lewil. on κυλινδεῖν, from which it only differs in sound.

ὑπεὶς δὲ τῆς ὀργῆς=" now relaxing from his anger."

Κορίνθου της ενδαίμονος. See Hiad, 11. 570, where it is called depetor τε Κόρωθου, and Pindar, Olymp, XIII. 4, τὰν διβιάν Κόρωθου. Its advantageous situation is well described by Thuc. I. 13.

δργ $\hat{\eta}$ χρεώμενος, κ.τ.λ.= "exhibiting angry feelings toward that one to whom least of all you should exhibit them."

αὐτός σφε ἐξεργασάμην=" I myself made away with her." Compare the Latin "conficere."

δου φθονέεσθαι κρέσσον ἐστὶ ἢ οἰκτείρεσθαι= "by how much it is better to be envied than to be pitied." Pindar (1 Pyth. 85) uses the same proverbial sentiment,

κρέσσων γάρ οἰκτιρμοῦ φθόνος.

απιθι="begone." Observe that the English here is the exact equivalent of the acristic force of this verb. See on 1.11.

53. Periander endeavours to bring back Lycophron to Corinth.

 π αρηβήκεε=" was past and beyond the prime of life," from π αρὰ and ήβη. See Thuc. II. 44, ὅσοι δ' αῦ π αραβήκατε.

τὰ πρήγματα ἐπορᾶν τε καὶ διέπειν='' to overlook and manage the affairs (of the state).'' Supply τῆς πόλεως.

ούκ ἐνεώρα="did not see anything in him," i.e. any capacity for government. Schweighæuser thus supplies the evident ellipsis, ούκ ἐνεώρα αὐτὸν δυνατὸν σύντα τὰ πράγματα ἄποράς.

άλλά οι κατεφαίνετο είναι νωθέστερος="nay, he s emed without doubt

to be rather stupid." $\delta \nu$ here would have implied that he proved himself to be; observe also the qualifying force of the comparative degree here, and farther, that Homer (Hiad, XI. 559) applies the epithet $\nu \omega \theta \dot{\eta} s$ to an ass, exactly as our "stupid" is generally so applied.

ούδὲ ἀνακρίσιος ήξίωσε="deemed him worthy not even of an inquiry."

ès άλλους πεσέειν=" should fall upon others."

φιλοτιμίη, κτήμα σκαιὸν=" obstinacy is an unfortunate acquisition."

μη τῷ κακῷ τὸ κακὸν ἱῶ=" do not cure misfortune with misfortune."

Compare Soph. Ajax, 360,

—μη κακὸν κακῷ διδούς, ἄκος πλέον τὸ πῆμα τῆς ατης τίθει.

τὰ ἐπαγωγότατα = α those (arguments) which were most likely to induce him.

54, 55. The Spartans attack Samos.

 $\pi \rho o \sigma \beta$ αλόντες δὲ $\pi \rho \delta s$ τὸ τεῖχος="having attacked the wall," or what is better and more literal="having made a dash at the wall."

χειρί πολλη= "considerable band," just like Lat. "multa manu."

èν Πιτάνη. Pitana was one of the $\hat{o}\hat{\eta}\mu$ οι or κώμαι of which Sparta was composed, and during the period of Macedonian sovereignty was included within its walls. See Thuc. I. 10, and Müller's Doriuas, II. p. 47, and Leeke's Morea, Vol. I. p. 176.

56. The Lacedæmonians return home from Samos.

κόψαντα="having coined or stamped." Compare Lat. "cudo," from "cuedo."

Aακεδαμόνιοι Δωριέεs. The Spartans were always proud of being storiums, while they at times upbraided the Athenians with being Ionians. Perhaps here the term Dorian is used to mark distinctively that this was the first expedition made into Asia from Lacedamon after the Dorian Conquest. Here Rawlinson well observes, "These words are emphatic. They mark the place which this expedition occupies in the mind of Herodotus. It is an aggression of the Greeks upon Asia, and therefore a passage in the history of the great quarrel between Persia and Greece, for all Asia is the king's" (f. 4). Indeed, it is probable that Polycrates, though really independent, was in nominal subjection to Persia. This is implied both in the statement (f. 169), that "the Ionians of the islands gave themselves up to Cyrus," and on the request of Polycrates (III. 44), that Cambyses "would not omit to ask aid from Sannes." Cambyses was only collecting troops from his subjects.

57. The Samian exiles go to Siphnus.

Σίφνον, now "Siphanto," one of the Cyclades; according to Herod. (VIII. 48), it was colonized by Ionians from Athens.

όμοια τοισι πλουσιωτάτοισι. See on 111. 8.

φράσσασθα:= "to take heed against." The "wooden regiment" and rainted herald apply to crews of the wooden ships, whose prows were rainted red.

58. They impose a heavy tax on the Siphnians.

πρός την Σίφνον προσίσχον = " put in at Siphnus."

μιλτηλιφέες=the Homeric epithets μιλτοπάρησε and φοινικοπάρησε. See Iliad, 11. 637; Od. 1x. 123, x1. 124.

φυλάξασθαι = "to guard itself against" (i.e. to beware of).

έπρηξαν="exacted from them."

59. They purchase the island Hydria.

'Τὂρέην. This city was situated between the Argolic and Saronic Gulfs, almost opposite to Hermione, now called "Hydria,"

παρακατέθεντο = "gave as a deposit,"

Κυδωνίην. Homer, Od. XIX. 176, mentions the Cydonians as one of the clans of Crete, and as indigenous, αὐτόχθονες.

Δικτύνηs. Epithet of Qiana, as Goddess of the chace; otherwise called Britomartis, the inventress of hunting and sports.

έγκοτον έχουτες = "cherishing a grudge against." See VI. 73, 133, and IX. 110.

60. Three great works in Samos.

τούτου ὄρυγμα, κ.τ.λ. = "and of this (hill) there is a tunnel, begun at its base, and carried right through it, with openings at each side."

νηδς μέγιστος, i.e. of Juno or Hera.

έπιχώριος = "a native," one who happened to be born upon the spot (ἐπί χωρίω). Observe as a general rule adjectives ending in -ιος (= English "-ly,") mark an accidental quality, as οὐράμιος = "that which happens to belong to, or come from heaven," &c.

61. Revolt of the Magians against Cambyses.

περί Αίγυπτον = "in and about Egypt."

μελεδωνόν = ἐπίτροπον, ἐπιμελητήν.

Σμέρδιν. The pretender's real name was Gamutes, according to the Behistun inscription (see Rawlinson and Blakesley), corrupted into Comatis by Trogus Pompeius. (See Appendix II.)

62. Cambyses at Agbatana in Syria.

της Συρίης ἐν ᾿Αγβατάνοισι. According to Pliny this lay on Mount Carmel. Blakesley makes it Hamath (2 Kings xvii.) on the Orontes. Hyde makes it Batanæa, the Basan of the Jews, embracing a greater part of Galilee.

τό τοι προσέθηκα πρηγμα = "the deed which I laid upon thee (to do)."

où $\mu\dot{\eta}$ $\pi\iota$ $\tau\iota\iota$, $\kappa.\tau.\lambda$. = "be assured, that from him at least, there shall spring up, under no circumstance whatever, any thing tending to a revolution more than before." See $\tau\iota$. 1.7. Compare "res nozw" in Lat. in the sense of "revolution," and observe the comprehensive negative involved in où $\mu\dot{\eta}$; où κ =not, actually, as a positive fact; $\mu\dot{\eta}$ =nut, possibly, as a supposed fact, and when combined = not either positive, probably or possibly, i.e. under no circumstance whatever either actual or conceinable.

63. Prexaspes questions the herald from Smerdis.

έπιβατεύων τοῦ Σμέρδιος οὐνόματος = "taking his stand upon the name of that Smerdis." See v1. 65, 1x. 95, v1. 61, and compare the similar metaphor in $\ell m'$ $\ell m \ell \delta \sigma \delta \chi \ell \delta \sigma \ell \delta a$.

64. The dream of Cambyses fulfilled.

ἀπέκλαιε Σμέρδιν = "he proceeded to weep aloud for Smerdis." περιημεκτήσας. See on I, 44.

ο μόκης ἀποπίπτει = "the cap of the scabbard falls off," leaving the point of the sword thus bare.

τρωματισθείs δὲ, κ.τ.λ. = "and having been wounded just in the place where he himself struck Apis the God of the Egyptians, when he thought he was mortally struck." With καιρίη supply $\pi \lambda \eta \gamma \hat{g}$, "a mortal blow." See Agam. of Æschylus, v. 1292, 3.

συλλαβών δὲ τὸ θεοπρόπιον = "having put together (the sense of) the oracular decree," i.e. having comprehended it. Bähr quotes a similar story of Robert Guiscard, Duke of Apulia, who died, as he says, at Zante, on his way to Jerusalem. He died not at Zante, but at Cape Ather, in Cephallenia, in his progress against the Greek Empire. See Gibbon, Vol. VII. p. 247. Anna Comnena speaks of his death as taking piace at a Jerusalem in Ithaca. See the note on Malone's Shakespeare, Henry IV. Part II. Act IV. sc. 4.

"It hath been prophesied to me many years, I should not die but in Jerusalem, Which vainly I supposed the Holy Land; But bear me to that chamber; there I'll lie; In that Jerusalem shall Harry die."

65. The dying confession of Cambyses.

τοσαῦτα. Supply ἔλεγε, or better ἔλεξε.

καταλελάβηκέ με. Supply ἀνάγκη=" a necessity has overpowered me," literally, "come down upon me and seized me."

 \mathcal{E}_{pp} wτον="1 continued to keep concealed." \mathcal{E}_{pp} concealed." \mathcal{E}_{pp} concealed that the third that the second of the concealed the theorem of the theorem o

έποίησα ταχύτερα ή σοφώτερα=" I acted with more despatch than wisdom."

èν τŷ γὰρ ἀνθρωπητη φύσει, κ.τ.λ. = "for, as it turns out, it was not in the nature of man to avert that which was doomed to happen."

έπιλεξάμενος = "having taken into further consideration."

ὑπαραιρημένου = "having been sccretly taken off" by death.

οὐδὲν δέον = "to no purpose" = μάτην (chap. 44).

oi $\delta \hat{\epsilon}$ $i\mu \hat{a}\nu$ $M d\gamma o_i$, $\kappa.\tau.\lambda.=$ "and ye have the Magians the lords of year palace." The dative here is that of the party most interested. Compare "mith," "tibl," and so forth in Latin.

τὰ ἐναντία τούτοισι ἀρέομαι. See Soph. Œd. Τίμτ. 277, καὶ ταθτα τοθε μὴ δρώσιν εθγομαι θεούς

μήτ' άροτον αὐτοῖς γῆν ἀνιέναι τινὰ, μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας.

And further, compare the curses of King Lear in Shakespeare.

66. The duration of Cambyses' reign.

πάντες τά τε, κ.τ.λ.="and all rent their garments, and all that belowing garments to very shreds." See III. 25, and VIII. 99, and Æsch. Persee, 1060.

άπήνεικε = "carried off," exactly = Lat. "abstulit" of death.

i,πιστέατο= "they took it for granted."

 ϵ κπολεμωθ $\hat{\eta}$ = "might soon be set at variance."

67. The Magian usurpation lasts for seven months.

 $\epsilon \pi \iota \beta \alpha \tau \epsilon \iota \omega \nu \tau \sigma \hat{v}$ ομων $\iota \mu \omega \nu \iota \mu \omega \nu \iota \nu \iota \lambda =$ "taking his stand on having the same name as Smerdis the son of Cyrus."

τοὺς ἐπιλοίπους, κ.τ.λ. = "that remained, as an addition to complete the eight years of Cambyses."

διαπέμψας = " having sent in different directions."

άτεληθην είναι στρατηθης, κ.τ.λ. = "freedom from service and tribute during three years."

ένιστάμενος ès την άρχην=" on establishing himself in the government."

68, 69. Otanes discovers the deceit of Smerdis.

έγένετο κατάδηλος = "he became completely exposed."

'Οτάνης. The Behistun inscription gives the names of the conspirators who slew the Magian pretender very nearly as Herodotus has done; yet Otanes (Ulana) is made the son, not of Pharnaspes, but Socres (Thukra).

πρώτος ὑπόπτευσε=''was the first to suspect.'' Compare the Lat. ''suspect,'' (frequentative of suspicion)=''to keep looking under,'' and so to suspect.

καὶ ταύτη τε συνοίκεε. See 2 Samuel xvi. 20.

τὰ ὧτα ἀπέτεμε. See the remarkable expression of Tacitus (Ann.

XII. 14), "Auribus decisis vivere jubet," a practice not yet given up by the Turkish authorities of the present day.

έν περιτροπ \hat{y} = "as their turn comes round" (they are wont to go), and compare our word "rotation." See Esther iii. 11—14 and ii. 12.

70. Seven of the nobles conspire against Smerdis.

'A σ παθ $l\nu$ η ν , not mentioned in the Behistun inscription. Yet on Darius' tomb he is mentioned as the king's quiver-bearer.

Γωβρύην, mentioned as Gaubaruwa in the Behistun inscription.

Ίνταφέρνεα, called Vidafirna in the inscription, where he heads the list.

Μεγάβυζον, in the Behistun inscription called Bagabuksha.

'Υδάρνεα, "Vidarna" in the inscription.

ό πατηρ υπαρχος. The strange fact that Darius was king in his father's life-time is verified by the great inscription.

71. The impetuous policy of Darius.

ώς συστήσων ἐπὶ τῷ Μάγῳ θάνατον="with a view to combine with others in carrying out the death of the Magus."

où yàp ämewov="for it would not be better (to put them off than to do them forthwith)."

ίδιη περιβαλλόμενος έωυτῷ κέρδεα = "casting about for his own private gains;" i. e. "making every roundabout contrivance for."

έπ' ὑμέων αὐτῶν βαλόμενοι='' having cast yourselves upon your own selves; '' i. e. throwing yourselves upon your own resources, and on those alone.

 $\dot{\nu}\pi\epsilon\rho\pi\dot{\epsilon}\sigma\eta$ "have passed over." A remarkable expression, certainly, as applied to time.

72. Decision of Darius.

διεστεώσας = "stationed at intervals."

οὐδὲν χαλεπὰς παρελθεῖν = (know that the guards) "are in no respect difficult to pass by."

ήμέων ἐόντων τοίων, κ.τ.λ.= "for being such as we are (i. e. nobles), there is no one (of the guards) who will not allow us to pass by."

σημίναι τῷ βασιλέϊ="to declare without further delay to the king."
Observe the force of the agrist.

fνοῦ γὰρο αὐτοῦ γλιχόμεθα= "for we are striving for the same object, fνοm a love of it." Further explained by τ ώντοῦ π εριχόμεθα= "we are compassing the same object" (a few lines below).

ές χρόνον—supply ὕστερον = "hereafter."

73. Agreement of the seven conspirators in a settled plan.

παρέξει (supply ὁ θεὸs)="when will the Deity afford us a more glo:ious opportunity?"

ἀνασώσασθαι τὴν ἀρχὴν= "to recover the government with safety."

τὰ ἐπέσκηψε Πέρσησι. See III. 65, and also καὶ τούτου ὧτα οὐκ ἔχοντος=" and since he has not his ears." So the Greeks of Cyrene, according to Herod. IV. 161, will not be governed by Battus who is lame.

 $\xi \pi i \ \delta \iota \alpha \beta o \lambda \hat{\eta} = ii \text{ from ill-will.}$

 τ ίθεμαι ψῆφον = "I give my vote;" literally, "I put down my pebble" (with which they voted at that time).

καὶ μὴ διαλύεσθαι, κ.τ.λ. = "and that we should not break up from this assembly to go anywhere else than directly to the Magian."

74. The confession of Prexaspes.

έν ώ-supply χρόνω="whilst."

κατά συντυχίην = "by coincidence," not "by chance."

Πρηξάσπεα φίλον προσθέσθαι="to attach to themselves Prexaspes as a friend without further delay." Observe the force of the agrist.

αἴνη = αἴνω = "in good estimation," "repute."

πίστι τε λαβόντες καὶ ὁρκίοισι. This is more fully developed as a phrase in IX. 106: πίστι καταλαβόντες καὶ ὁρκίοισι "'having bound him down by a pledge of fidelity and oaths." See Thucyl IV. 86.

 $\vec{\eta}$ $\mu \grave{e} \nu (= \vec{\eta} \ \mu \grave{\eta} \nu$, the usual formula for an oath) Example ($\omega u \tau \hat{\omega} = \frac{1}{2} \sin \beta u$) in swear) "that assuredly he would keep to himself;" i.e. not disclose.

ύπισχνεύμενοι τὰ πάντα, κ.τ.λ. = "undertaking to give him ten thousand of everything."

δεύτερα προσέφερον="they proceeded to make a sec nd proposal to him."

75. Prexaspes commits suicide.

έγενεηλόγησε = "recounted the genealogy" (of the family of Cyrus).

ὄσα ἀγαθά. Supply πάντα as an antece lent. "He proceeded to mention all the good things they had done."

āπῆκε ἐωντῶν ἐπὶ κεφαλὴν φέρεσθαι, κ.τ.λ. = "the flung himself so as to be borne down headlong from the tower." With ἐπὶ κεφαλὴν compare Virgil's "in caput" = "on one's head."

τὸν πάντα χρόνον—supply διὰ = "during the whole of his career."

76. The conspirators receive a favourable omen.

οί μὲν ἀμφὶ τὸν "Οτάνην=" Otanes and his party." Just as we have lower down, οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δαρεῖον="Darius and his party:" and in Homer's Πίαd, III. 146, οἱ ἀμφὶ Πρίμανο=" Friam and his train."

μηδέ, οἰδεόντων τῶν πρηγμάτων, ἐπιπίθεσθαι= "not to make their attack while things were in a state of tumult."

ωθιζομένων = "while they were struggling with each other in words." See VIII. 78, έγένετο ωθισμός λόγων πολλός, and compare IX. 26.

77. The Eunuchs' endeavour to stop the conspirators.

θείη πομπή χρεωμένους = "who were then experiencing the guidance of God." Compare Æsch. Aq. 747, πομπά Διὸς ξενίου,

of σφεαs Ιστόρεον ὅ τι θέλοντες ήκοιεν="" who proceeded to ask them with what desire they had come." Observe here that the dependent verb ήκοιεν is in the optative mood, after a past tense of the governing verb. Had the governing verb been in the present or future, the dependent verb would have been in the subjunctive (conjunctive) mood. The dependence is after rather a different fashion in Latin. The governing verb, if future or present, will require the governed verb in dependence on it in the present tense subjunctive mood; but if the governing verb be past, it will require the dependent verb to be in a past tense also, in the subjunctive mood; the Latin language having no distinct optative mood. In Latin the above sentence would run, "qui ex iis quaerebant quidnam volentes venissent."

διακελευσάμενοι = "having encouraged each other." Observe the force of the middle verb.

78. Resistance of the Magian brothers.

καὶ ὡς ἔμαθον τὸ ποιεύμενον, πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο="and when they learned what was going on they applied themselves to violent measures."

προσθείναι τὰς θύρας; exactly our "put to the doors." See Thucyd. 1v. 67.

συμπλακέντος = " entangled with." Lat. "impliciti."

79. A Magian massacre, and a commemorative festival.

πατάγω="a clashing of arms."

τὸν ἐν ποσὶ γινόμενον = "that came in their way."

 ϵl δè μη νύξ ἐπελθοῦσα ἔσχε=" and had not the coming on of night checked (them)."

ταύτην τὴν ἡμέρην θεραπεύουσι Πέρσαι. According to the Behistun inscription another view is to be taken of this matter. See Appendix II.

Μαγοφόνια. Called by some Persian word, which when translated into Greek is this.

φανηναι ès τὸ φως = "to show himself to the light of day."

80. The conspirators advocate different forms of government.

κατέστη ὁ θόρυβος = " the tumult had settled down."

ελέχθησαν δ' $\vec{\omega}\nu =$ "yet they were really spoken." $\vec{\omega}\nu = o\vec{v}\nu$ of the Attics, which is here, as elsewhere in Herodotus (viz. IV. 5, VI. 43, IV. 82), used in its first and natural sense, as being only another form of $\vec{c}\vec{v}\nu$ or $\vec{o}\nu$, from $\vec{\omega}\nu$, and so = "as a fact," "actually," "really."

ès μέσον Πέρσησι καταθείναι τὰ πρήγματα="to lay down the administration of affairs in the hands of the general public of the Persians."

άγαθὸν = σύμφερον = "advantageous," "expedient" (of political good).

χρημα κατηρτημένον="a well-arranged thing."

ανευθένω = "irresponsible;" not subject to the scrutiny, εὐθύνη, so natural to the Athenian constitution when fully developed.

έγγίνεται "βρις. So Sophoeles, $(Ed.\ Tyr.\ v.\ SS3,\ ιβρις φυτεύει τύραννον ἄφθουον = "free from envy" (literally).$

διαβολάς δὲ ἄριστος ἐνδέκεσθαι. Thueyd. III. 38, and Soph. Œd.. Tyr. 440.

ούνομα πάντων κάλλιστον ἔχει, ἰσονομίην. The Greeks knew no language but their own; hence they naturally fell into the error of reasoning from words, as equivalent to objects in rerum naturâ. Compare the language of Eurip. Medea, 129—133:

δεινὰ τυράννων λήματα... τῶν γὰρ μετρίων πρῶτα μὲν εἰπεῖν τοὔνομα νικᾳ, χρῆσθαί τε μακρῷ λῷστα βροτοῖσιν.

Compare also the language of Athenagoras, the democratical orator at Syracuse, who exalts the name in a similar way. ἐγὰ δὶ ψημι, πρῶτα μὲν, δῆμον ξύμπαν ἀνύμασθαι; and compare also the reasoning from the name indulged in as the starting point in the resolution of the heroir Polyxena in Hecuba, v. 357, 8:

νῦν δ' εἰμὶ δούλη. πρῶτα μέν με το ὅνο μα θανεῖν ἐρᾶν τίθησιν, οὐκ εἰωθὸς ὄν.

And see Eurip. Phoen. 535—541, and Thucyd. VI. 39, and Arist. Pol. 1V. p. 1294.

lσονομίην="political equality" (in the eyes of the common law). In the Scholium on the deliverance of Athens from the Peisistratids especial glory is given to Harmodius and Aristogiton because they made Athens lσονόμους.

81. Megabyzus advocates an aristocracy.

δήμου ἀκολάστου = " an insubordinate or unbridled democracy." See Eurip. Hec. 605.

οὐδαμῶς ἀνασχετὸν="by no means is it to be endured."

γινώσκειν = τὸ γινώσκειν of a more finished period of the language.

έμπεσῶν τὰ πρήγματα ἄνευ νόου, κ.τ.λ. This general truth, according to Grote, is often stated by ancient authors. Livy says, "Hæc est natura multitudinis, aut humiliter servit aut superbe dominatur;" and Tacitus, "Nihil in vulgo modicum; terrere, ni paveant, uti pertinuerint, impunè contenni."

χειμάββφ ποταμφ ἴκελος. Compare Cicero pro Plancio (Chaps. 4 and 6): "Hiæ undæ comitiorum, et mare profundum et immensum, sic effervescunt quodam quasi æstu, ut ad alios accedant, ab aliis recedant." And see Demosthenes contra Æsch. Fals. Leg. p. 229: ώς ὁ μέν δῆμος ἐστιν, κ.τ.λ.

έπιλέξαντες="having selected for this purpose."

τούτοισι περιθέωμεν τὸ κράτος = "let us forthwith (aorist) invest (observe the metaphor) these with the chief power."

82. Darius advises a monarchy.

πάντων ἀρίστων ἐόντων=''(supposing) all of them to be the best (of their kinds respectively)."

τοῦτο = τὴν μουναρχίην, οτ = μούναρχον είναι, as Kühner takes it.

φιλέει ἐγγίνεσθαι=" are wont to spring up." Herodotus frequently set the verbs φιλέῦν and θέλευ to signify the actions of necessity or roberent frequency, as he regarded the working of things as but the willing and loving (φιλέω and θέλω) obedience to the decrees of Providence.

άπέβη ἐς μουναρχίην. Supply τὰ πράγματα="the government passed away into a monarchy."

άδύνατα μη οὐ = Lat. "non potest fieri quin," "it is impossible but that."

οί γὰρ κακοῦντες τὰ κουὰ, κ.τ.λ.= "for those who carry on villainoily the affairs of the state, act by banding together and laying their leads together." See VII. 145, and Aristoph. Knights, 850, τοῦτο δ' εἰς &ν ἐστὶ συγκεκυφός.

οὐ γὰρ ἄμεινον = "for it is better (not to break) them."

83. Four of the seven conspirators support the views of Darius.

προσέθεντο ταύτη="attached themselves to this" (last opinion, i.e. that of Darius).

δηλα γάρ. Supply "choose a king," or some such expression.

έκ τοῦ μέσου. The more usual form would be έξω or ἐκτός. See IV. 118, VIII. 22, 73.

έκ τοῦ μέσου καθῆστο="sat down in idleness, apart from the common interest," i.e. kept neutral or indifferent.

84. Privileges granted to Otanes and his family.

στήσονται = "establish for themselves" (force of the middle).

aiel γινομένοισι="from time to time descended."

έσθῆτά τε Μηδικήν="the Medish dress," which was of silk, according to VII. 116. Xerxes gave a similar honour to the Acantheans.

συνέστησε αὐτοὺs="he had established them" (as a body of joint conspirators).

85, 86. The cunning of Œbares, the groom of Darius.

αὐτῶν ἐπαναβεβηκότων = "when they (i.e. the conspirators) had got upon (their horses)."

έν τούτω τοι έστι="it depends upon this." So in VI. 109, and Eurip. Iphig. Taur. 1057.

τούτου είνεκεν=" as far as this goes."

ἄμ' ἡμέρη δὲ διαφωσκούση="as soon as the day began clearly to dawn." See IX. 44, and Thuc. III. I.

έξ αlθρίης = "out of a clear, unclouded sky." This is the reason why it was regarded as supernatural. Compare Horace, Od. 1. 34. 7:

"Diespiter

... per purum tonantes
Egit equos volucremque currum."

έτελέωσέ μιν="inaugurated him" (as king).

čκ συνθέτου = "e composito," as we say "got-up," "by arrangement," or "settled agreement."

87. Another account of the trick.

ἐπιψαύσας = "having touched the surface."

κρύψας. Compare Eurip. Hec. 1012:

πέπλων έντος η κρύψασ' έχεις.

88. The power of Darius.

Δαρεῖος βασιλεύς. Cyrus died B.C. 529. Cambyses reigned (Chap. 65) seven years and five months. The Magus (Chap. 67) only seven months. Thus Darius would begin to be king B.C. 521. See Clinton's Fasti Hell. Vol. II. p. 14.

οὐκ ἄν ἐσβάλοιεν=" could not possibly have made an invasion."

γάμους $\tau\epsilon$ τοὺς πρώτους, κ , τ .λ. = "The first marriages which Darius proceeded to make, in the opinion of the Persians, were the two daughters of Cyrus, Atossa and Artystone." Besides the wives mentioned by Herod. in this chapter, Darius married the daughter of Gobryas (VII. 2) and Phratagune, daughter of his brother Artames (VII. 224), the former before he became king. His sons by the daughter of Gobryas was Artabazanes (VII. 2), Ariabignes (VII. 97), Arsamones. By Atossa,

daughter of Cyrus, he had Xerxes, Masistes, Achæmenes, Hystaspes (vii. 64, 82, 97). By Artystone, daughter of Cyrus, he had Arsames (vii. 69), Gobryas (vii. 72). By Parmys, daughter of Smerdis, Arionardus. By Phratagune he had Abrocomes and Hyperauthes.

89. The civil government of Darius.

άρχὰs κατιστήσατο εἴκοσι="established for himself twenty principalities, which (the Persians) themselves call satrapies." According to Rawlinson the word "satrap" is found twice in the great inscription at Behisten. It is spelt Khshatrapa, being derived from "pa," keeper or preserver, and Khshatram="empire." Compare the Lat. "procurator."

φόρους="taxes." In the European monarchies of the middle ages, what were called *free gifts* were more ancient than taxes. Compare the "aides" in the old French monarchies; and the gifts of the German kings, according to Tacitus. See also Iliad, IX. 154—297, and Odyssey, passim.

πρὸς τοῖοι $\ell \theta \nu \epsilon \sigma_i$, κ.τ.λ. = "joining to some nations the neighbouring inhabitants, and assigning to others nations more remote still, while he passed over the adjoining people."

τὸ δὲ Βαβυλώνιον τάλαντον δύναται. According to Beekh, seventy Euboic mine were = seventy-two Attic; and the new Attic talent was to the Euboic in round numbers as 73 to 75.

ολίγωρος = "careless and mean" = "trifling and trivial."

90. Finances of Darius.

Μαγνήτων τῶν ἐν τῆ ' Ασίη. To distinguish these Lydian Magnesians from those in Thessaly, who were the founders of the colony.

Συρίων. See I. 72.

ès την φοευ έουσαν ἴππον. Bähr attributes this arrangement, difference as it did from that which prevailed throughout the rest of the empire, to the vast importance of Clilicia as a multury post. See also Cramer's Asia Minor, Vol. II. p. 317. See I. 32, and II. 4.

91. The financial system of Darius.

Ποσειδηΐου. This city lay on the coast of Cassiotis, south of the mouth of the Orontes, and about midway between the cities of Seleucia and Laodicea. According to Mannert, the remains of the old town still retain the name of Posseda. The district of Cassiotis was included in Upper Syria subsequently; but it is clear from this passage, and from v. 52, that in his time the province of Cilicia included part of northern Syria, and extended eastward as far as the Euphrates.

καὶ τοῦ ἐπιμετρουμένου σίτου="and the corn measured out (to the soldiers)."

τῷ Λευκῷ τείχεῖ τῷ ἐν Μέμφι. The city of Memphis consisted of three divisions; two of burnt brick, and one, the citadel, of white stone, whence the name τὸ Λευκὸν τείχος. (See Thucydides, I. 104.)

Σανταγύδαι. Ritter places these tribes in the regions of Paropamisus and Margiana, corresponding with the north and north-western parts of Cabool, including, most likely, the east of Khorassan.

Κισσίων. These are mentioned in VII. 62, 86: their country is now Khuyistan.

92. The financial distribution of Darius' empire.

Hαρικανίων καὶ 'Ορθοκορυβαυτίων. The Paricanii are again mentioned in VII. 68. According to Ritter, they are the same with the Uxii and Cossei, who occupied the mountain-chain which separates Persis from Susiana. The Orthocorybantii probably occupied the lower Jaxartes or Sir.

 $Kd\sigma\pi\omega$ $\delta \delta$, $\kappa.\tau.\lambda$. According to Rennell, the Caspii held the eastern part of Aderbigian, with the province of Ghilan. The Dareites, whem he thinks the same with the Dahe, were seated in Dahistan, south-east of the Caspian, between Hyreania and the ancient course of the Oxus. The Pausi, or Pausici, bordered on the Chorasmii. The Pantimathi lay in the same quarter. By this means he seems to extend the eleventh satrapy from the mouth of the Cyrus (Khur) to that of the Oxus, occupying the semicircular part south of the Caspian, comprehending the modern provinces of Ghilan, Mazanderan, Korhan, Dahestan, known in ancient geography by the names of Gela, Maxera, Papuri, Hyrcania, and the country of the Dahe.

Βακτριανῶν. Ancient Bactria corresponded nearly with the modern Balk.

93, 94. The same subject continued.

Πακτυϊκής. See III. 102. It is supposed to be between the Indus and the Choraspes, the Cabul river.

Σαγαρτίων. Nomads, see I. 125, and VII. 85. Ritter places them on the borders of the desert, to the north-east of Diangiana.

Σαραγγέων. In the Punjaub, or "land of five rivers."

ἀνασπάστους = "transplanted:" properly, "torn away from (their homes)."

Σάκαι δὲ καὶ Κάσπιοι. In VII. 64, Herodotus tells us that the people named Scythians by the Greeks are by the Persians called Saca. According to Rennell, the Saca and Caspii occupied Little Thibet and Cashmere.

Πάρθοι δὲ, κ.τ.λ. According to Rennell, Sogdia is Samarcand, part of Bokhara, between the Oxus and the Jaxartes; Chorasmia is Kharesm (part of independent Tartary); Aria is the district of Herat. Parthia, at this time, embraced the mountainous districts between Hyrcania, Margiana, Aria and the desert of Chorasmia.

"flaguciaco. Ritter states these fairy worshippers (from Pairika"flaguciaco. Ritter states these fairy worshippers (from Pairika"flaguciaco. Ritter states these fairy worshippers (from Pashire to
Amran Chain, on the west of the Toba mountain, from Bushire to

Shorawuk; a district lying on the south-eastern portion of Afghanistan. He places the Asiatic Ethiopians in Gedrosia.

Maτημοδαι δὲ, καὶ Σάσπειρσι, κ.τ.λ. According to Rennell the Matieni were in the north-west part of Media Major, above the ascent of Mount Zagros, and between Echatana and the Lake of Maraga: the Saspeires in the eastern part of Armenia. The Tibareni lay on the borders of the Thermodon, and the Mosynœci, Macrones, Moschi, followed in succession eastward.

και φόρου ἀπαγίνεον πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους = "and they were accustomed to pay a tribute equal to that of all the others."

ψήγματοs. Barnes tells us that the rivers Swan and Hurrso yield show that the ores lie on the southern side of the Himale; a continuous that the ores lie on the southern side of the Himale; a.

95. The reckoning of the tribute in Euboic talents.

πρὸς τὸ Εὐβοϊών. The whole sum for the nineteen satrapies was 7600 Babylonian talents of silver, each of which, according to Herodotus, is equal to 70 Euboic minas; altogether 8866§ Euboic talents. The text here contains an erroneous summing up of items, which critics have no means of correcting with cetainty. Nor is it possible to trust the large sum which he alleges to have been levied from the Indians, though all the other items, included in the nineteen silver-paying divisions, seem within the probable truth; and indeed both Rennell and Robertson think the total too small. The charges on some of the satrapies are decidedly smaller than the reality. See Grote, Vol. 1v. P. 345-

το δξ χουσίον τρισκαιδεκαστάσιον. The relative value of gold to silver seems to have varied, in ancient times, from 13 to 1 to 10 to 1. In modern Europe the proportions are from 13½ to 1 to 15 to 1.

μύρια καὶ τετρακισχίλια, κ.τ.λ. This amount exceeds by 3,40 talents the sum total of the two amounts mentioned, namely, the 9540 talents from the 19 satrapies, and the 4680 talents, the value of gold dust. These sums were not all the provinces were required to furnish, but only the sum to be paid over by the satraps to the royal treasury. See Heeren, Vol. 1. p. 411.

τὸ δ' ἔτι τούτων, κ.τ.λ. = "but I pass by and do not speak of any sum that falls short of these;" i. e. the minor amounts.

96. Taxes of the islanders and European Greeks.

τῆς Λιβύης ὁλιγαχόθεν=" and from a small portion of Libya." See III. 91.

ἀπὸ νήσων. On the Ægean Sea, close to Asia.

čπάν δὲ δεηθή χρημάτων. Before Darius Hystaspes the Persians had no coinage of their own; and the daric first struck by him (Herod. 1v. 166) was, properly speaking, a medal, and of the finest gold.

97. The Persians pay no tax.

ή Περσίς. Persia Proper = modern province of "Fars,"

δωρα δὲ ἀγίνεον= "are wont to bring gifts." See on III. 89.

σπέρματι. Supposed to be " rice."

ἀπύρου χρυσίου = "unmelted gold;" supposed to be "gold-dust."
φάλαγγας ἐβένου = "rolls of ebony."

98, 99, 100. An account of the Indians.

of Twoof. The India of Herodotus seems to embrace Little Thilet and Cabul, the Punjaub, the southern districts near the mouth of the Indus, and the confines of Guzerat.

καλάμου δὲ ἔν γόνν= "a single joint of the bamboo cane." Pliny observes, Nat. Hist. xvi. 65: "Arundini quidem Indicæ arborea amplitudo: quales vulgo in templis videmus. Navagiorumque etiam vicem præstant (si credimus) singula internodia."

Παδαΐοι. Boblen says the name was derived from Padyas = "bad" or "wicked," and that Καλατίαι is from Kala = "black." Tibullus, IV. 1.44. has:

I. 144, has:

"Impia nec sævis celebrans convivia mensis
Ultima vicinus Phœbo tenet arva Padæus."

ἄπαρνδς έστι μη μέν νοσέειν. So III. 66, and see note on I. 152.

οὐ συγγινωσκόμενει = "non-consentientes" = "not coinciding with hims in their opinion, as a fact." Observe the force of οὐκ with the participle.

al ἐπιχρεώμεναι μάλιστα= "those who have most intercourse (with them)." See Thucyd, 1. 41, Dr Arnold's Edition.

ές δὲ τούτου λόγον=ές τοῦτο. So in VII. 92.

ἐτέρων δέ ἐστι Ἰνδῶν. Generally supposed to be the Mahrattas.

101. 102. Habits of the Indians described.

Κασπατύρω τε πόλι. These are considered by Heeren to be the city and territory of Cabal. See iv. 44. The desert subsequently mentioned is generally taken to be "Cobi."

oi μόρμηκες. Bœckh (Public Economy of Athens) explains this table as arising from the productive mines of India and the golden sands of its rivers.

σειρηφόρον="drawn by the trace only." See Aya. of Æschylus, v. 815.

103. The camel described.

έχει τέσσερας μηρούς="has four thighs." Elakesley here well remarks, "The appearance of four knees in the hind legs of the camel, arises from the circumstance, that the joint which anatomically answers to the human knee, and which in the ox or horse is concealed, or nearly so, under the skin of the belly, projects a good way below, the belly

being pinched in, and the thigh-bone longer in proportion than that of other quadrupeds. In fact, the animal kneels upon this joint when he crouches to receive his burden."

104, 105. Indian method of obtaining gold.

λελογισμένως ὅκως ἃν, κ.τ.λ.="from calculating that they might be engaged in plundering, while the scorching heats were hottest."

 $i\pi\epsilon\rho\tau\epsilon(\lambda as, \kappa.\tau.\lambda)$. ="when the sun has risen above (the horizon) and reached a certain height up to the time of the breaking-up of market (i. e. a little after mid-day)."

έν ὕδατι βρέχεσθαι = "to be bathed in sweat." Compare the French expression, "nager dans l'eau," and the Latin word, "sudor," which is only another form of ὕδωρ.

αποκλιναμένης δὲ τῆς μεσαμβρίης = "after mid-day was passed." Some read ἀποκλινομένης = "immediately after mid-day."

έπὶ δυσμῷσι ἐών = "at its setting." See Job xxiv. 7, and Exod. xxii. 27, Deut. xxiv. 13.

παραλύεσθαι, κ.τ.λ. = "slacken their paces, first one, and then the other, as they drag themselves along." See III. 113, IV. 203.

ένδιδόναι μαλακόν οὐδέν="do not at all give in (i. e. relax) from softness." See III. 51.

τὸν πλέω for τὸ πλέον. See on I. 24.

106, 107. Theory that the most beautiful things come from the carth's extreme parts.

τὰ κάλλιστα ἔλαχον=''have had the most beautiful objects allotted to them." See III. 116.

πολλόν τι κεκραμένας = "to some considerable degree tempered." See Plato's Timæus, p. 24 c.

χρυσός ἄπλετος. Compare Soph. Antig. 1038, τον Ίνδικον χρυσόν.

καρπὸν είρια. This is evidently cotton, which grew in great abundance in the Punjaub. See the 47, Bk. III. and observe the German word for "cotton" is "Baum-woller" "tree-wool."

τὴν στύρακα = "the gum-styrax."

ὄφιες ὑπόπτεροι = "mosquitoes" acc. to Heeren; but = "flying-serpents" acc. to Miot and others.

108, 109. Providential arrangements in the world of animals.

έπικυΐσκεται = "becomes doubly pregnant." See Pliny, x. 13.

 η $\delta \hat{\epsilon}$ $\delta \hat{\eta}$ λέαννα, κ.τ.λ. According to Larcher this is not at all true. Gordon Cumming, and recently Dr Livingstone, have shaken the authority of Herodotus with respect to this animal.

ευν ισχυρότατον. See Thucyd. 1. 2, and Plato's Rep. IV. 420 Ε. πολλόν τι χρήμα. See 1. 36.

110. The Arabian method of gathering the cassia.

βύρσησι καὶ δέρμασι=" with dressed and undressed hides."

έπὶ τὴν κασίην="after the cassia" (as an object of search).

τησι νυκτερίσι...τέτριγε. Compare Homer's Odyss, Ω. 5:

ται δὲ τρίζουσαι ἔποντο.

'Ως δ' ὅτε νυκτερίδες... Τρίζουσαι ποτέονται.

And Pliny (*Hist. Nat.* XII. 19) has, "item casiam circa paludes propugnante unguibus diro vespertilionum genere, aligerisque serpentibus." Heeren believes these to have been the winged lizards (*Draco volune* of Linn.) so common in that country.

προσείκελα="bearing a resemblance to" (in form or appearance generally).

καὶ ἐς ἀλκὴν ἄλκιμα = "and brave as bravery itself," as we say, "as beave as brave can be." In speaking of the great extent of a quality we often magnify it to the extent of the abstract quality itself, as in Latin, "exitium Libyæ" = "the very ruin of Africa." Compare the expression, ώς τάχιστα, and such like, which are probably only elliptical, the positive being understood.

111. The Arabian method of collecting cinnamon.

κυνάμωμον καλέομεν. According to Apetz the fable has arisen from the tymological sense of the Phennician word, of which the former part keén means "nest," and the verb formed from it "kiameen," "to build a nest." See Rosenmüller. Heeren infers that a mystery was made of the native country of cinnamon. He says, that the researches of modern naturalists have sufficiently proved that it is found in the East-Indian islands alone; and that although some of the later Greek geographers, amongst whom Strabo may be reckoned, speak of cinnamon as a production of Arabia, yet they were most probably deceived by the circumstance of its being obtained through the medium of Arabia.

112, 113, 114. Productions of Arabia.

τό δὲ δὴ λήδαων = "gum-cistus," acc. to Heeren. This phenomenon is explained by the exading from a shrub on which the goats are fond of browsing.

γλοιός. Hence probably our "glue."

δύο δὲ γένεα δίων. Mr Fellowes (Travels in Asia Minor) speaking of Smyrna says: "The sheep of the country are the Cape sheep, having a kind of apron tail, entirely of rich marrowy fat, extending to the width of their hind-quarters, and frequently trailing on the ground: the weight of the tail is often more than six or eight pounds."

ἀποκλινομένης δὲ μεσαμβρίης = "when the mid-day is on the decline." \dot{c} μφιλαφέαε = "huge." Properly applied to vessels that could be taken hold of on both sides (λαμβάνεω ἀμφὶs) by two handles, and required to be so from their size.

115. The extremity of Europe.-Amber.

'Hριδανδν = (probably) "the Vistula." According to Rawlinson, the word Eridanus (= Rhodanus) seems to have been applied by the early inhabitants of Europe, especially to great and strong-running ricers. The Italian Eridanus (the Po), the Transalpine Rhodanus (the Rhône), and the still more northern Rhenus (the Rhìne), a name in which we may recognize a similar contraction to that which has now changed Rhodanus into Rhone, are all streams of this character. The main root of the word appears in the Sanscrit sru, the Greek ρ̄ε·, ρ̄ν (hre, hru-, rhe-, rhu-), the Latin ri-vus, our ri-ver, the German ri-nnen, &c. This root appears to have been common to all the Indo-Germanic nations. In Eridanus, Rhodanus, &c. it is joined with a root dan (= "stream" or "water"), which is also very widely spread, appearing in the words Danube, Dane, Innester, Dnieper, Don, Donan, Donety, Tanais, Tena, and perhaps Jor-dan.

τὸ ἡλεκτρον="the amber." Tacitus (Germania, cap. 45) speaks of ember ("succinum"), which the natives called glesum (glass!), as found in the shoals and shores of the Baltic Sea.

Κασσιτερίδας. The Scilly Islands, or tin islands. Kasterû="tin" in Sanserit: hence the Greek Κασσίτερος, and the Arabic "Kasdar." The Carthaginians went to Britain for tin, as the Tyrians had done before.

116. Gold comes from the north of Europe.

'Αριμασπούς. See IV. 13 and 27, and Æsch. Prom. 828: δξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκραγεῖς κύνας Γρύπας φόλαξαι, τόν τε μουνῶπα στρατὸν 'Αριμασπὸν ἰπποβάμον' οῦ χρυσύρμυτον οἰκοῦσιν ἀμφὶ νᾶμα, Πλούτωνος πόρον.

And see Milton, Par. Lost, II. 943.

117. The sale of water in Asia.

Σαραγγέων. Ritter says these people, as well as the Drange mentioned by Arrian, Strabo, and Ptolemy, were divisions of the sense people, as the dr in the old Persian corresponded with the 3 in old Bactrian. One division of this people he places about the lake Zarrah or Zarch, the Aria Palus, or 'Αράχωτος λίμην,—the other, the Sarange, to the northward.

διαλελαμμένος = "distributed."

ὖει σφι ὁ θεός. Here we find the good old religious form in which the Deity is made the agent and subject in all such sentences expressive of the operati n of natural phenomena. So in Latin, "Deus pluit," before the impersonal "pluit" arose.

διάκορος="thoroughly saturated." διά=Lat. "per," being intensive.

118. The outrage of Intaphernes.

κατέλαβε. Supply τὸ ἀποθανεῖν as the subject.

έσαγγείλαι= "to go in to announce him."

οὐ περιώρεον. Supply αὐτὸν ἐσιέναι. See I. 24.

τὸν ἀκινάκεα. The characteristic weapon of Asia. Horace speaks of it as "Medus acinaces" (Od. 1. 27. 5); it usually hangs by the liquid. Observe that the root ac, here common to this word and many others, denotes "sharpness." Hence acies, acerbus, acutus, acumen, and acer: and in Greek ἄρος, αξχαη, κ.τ.λ. Compare English "ache" from Greek ἄχος.

ανείρας περί τον χαλινόν = "having fastened up about the bridle."

119. Darius seizes Intaphernes.

άπετερᾶτο γνώμης="proceeded to sound his opinion by distent influences." The force of the $4\pi\delta$ here seems to imply that the king kept off the real subject, but made gradual approaches to it occasionally for the purpose of ascertaining their real feelings.

έλπίδας πολλάς έχων="having many grounds for expecting."

ξôησε τὴν ἐπὶ θανάτφ. Supply ôἐσω="he bound them in bendage with a view to putting them to death."

ἡ δ΄ ἀμείβετο. Compare Soph. Antig. 905—912. The perfect similarity of sentiment between the last four lines and the sentiment in Herodotus here is so very striking, that we are inclined to think one the source of the other. The Antigone was represented B.C. 441, and Herodotus went to Thurium B.C. 443, and yet he went on revising his work until about B.C. 408; so that it was quite possible for him to have taken it from his friend Sophoeles.

120, 121. Orœtes, satrap of Sardis, puts Polycrates to death.

κατὰ...τὴν Καμβύσεω νοῦσον="about the time of the sickness of Cambyses." κατὰ (of time) = in a line with—parallel with that event.

Σαρδίων ἴπαρχος. See III. 127, where it is said that he was satrage of Phrygia, Lydia, and Ionia. Sardis was the capital of the satrapy.

έπι τῶν βασιλέος θυρέων="at the court of the king." Hence the Eastern word "Porte" applied to the Oriental court.

νομοῦ ἄρχοντα τοῦ ἐν Δασκυλείφ. Dascyleum, a small town in Hellespont, was the residence of the satrap of the Hellespontine cities. See Arnold's Thuc. I. 129.

'Ανακρέοντα τὸν Τήϊον. This poet flourished about the 55th Olympiad. in the beginning of Cyrus' reign. After the death of Polycrates, B.C. 512, he went to Athens, to the court of Hipparchus.

122. How Orcetes got Polycrates into his power.

τῆς δὲ ἀνθρωπηῖης λεγομένης γενεῆς. Wesseling means by this an historical period as opposed to a mythic. Grote remarks (Vol. I. p. 313, note), that the expression exactly corresponds to that of Pausanias, IX. 5. I: ἐπὶ τῶν καλουμένων Ἡρώων, for the age preceding the ἀνθρωπηῖη γενεή. See also VIII. 21.

123. Mæandrius, the secretary of Polycrates, tricked.

πληρώσας λίθων. See Cornelius Nepos (*Life of Hannibal*) for a like trick used by Hannibal towards the *Gortynians*; and also see Thuc. VI. 46.

καταδήσας δὲ τὰς λάρνακας= "having bound down the chests (with roses):" the only way to fasten chests in an age when locks were unknown. Compare the straw ropes of the poor Irish emigrants, whose coarse boxes are generally without locks; and see Ezekiel (xxvii. 24), "chests of rich apparel bound with cords." To fasten the end so as to defy the attempt of another to untie it gave rise to the proverb (most probably), \dot{o} τοῦ 'Οδυσσέως δεσμός; and compare the "vindice nodus" of Horace.

124. The dream of Polycrates' daughter.

παντοίη ἐγίνετο="became everything," i.e. tried all sorts of expedients. See VII. 10. 3, and IX. 119.

έπεφημίζετο="continued her words of ill omen." See Thuc. VII. 75.

125. Its fulfilment.

Συρηκοσίων—τύραννοι. Gelo died B.C. 478, where the history of Herod. ends with the siege of Sestos. Hiero died B.C. 467, from which time, except the single year of Thrasybulus' reign, immediately after Hiero, the government was democratical, until Dionysius, B.C. 406.

οὐκ ἀξίως ἀπηγήσιος="in a manner not fit for description." See VI. 30, VII. 238.

126, 127. Vengeance overtakes Orcetes.

άπαραιρημένους τὴν ἀρχὴν = "deprived of the government." So III. 65, 137.

άγγαρήϊον= "the Persian mounted courier." See VIII. 98, and Xenoph. Cyropæd. VIII. 6. 7, and Æsch. Agam. 273.

ὑπείσας = "having placed in ambuscade."

 $a \dot{v} \tau \hat{\phi} i \pi \pi \phi =$ "horse and all."

της ιθείης. Supply ὁδοῦ, and see note on II. 161.

οιδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων="while things were still in a state of tunult," literally "swelling," (hence οίδια, "the swell" (of the sea). Observe the Lat. "tumeo"="to swell;" hence "tunultus," and our "tunultu".

128. Tact of Bagæus.

 π αλλομένων= "while (the lots) were being shaken." See Riad, III. 866.

περιαιρεόμενος. See III. 41.

γραμματιστάς δὲ βασιληίους = "the royal seribes." This division of power and double appointment by the great king appears to have been retained until the close of the Persian empire. See Quintus Curtius, V. 1, 17, 11. The present Turkish government nominates a Defverdar as finance administrator in each province, with authority derived directly from itself, and professedly independent of the Pacha.

129, 130. Darius sprains his ancle, and is cured by Democedes.

των χρημάτων="the property." Among it was Democedes, as one of his slaves.

άστράγαλος έξεχώρησε έκ τῶν ἄρθρων="his ancle-joint was dislocated from its socket."

παρακούσας = "heard by the way" = Lat. "obiter audire."

κατεφάνη="it was downright evident." See VI. I.

φλαύρως ἔχειν τὴν τέχνην = "he possessed skill, though after a sorry fashion."

ἐπέτρεψε. Supply ἐαυτὸν or τὸ πρᾶγμα.

δωρέεται = Lat. "donare." It has a double construction either with τινί τι οr τινά τινι.

ὑποτύπτουσα φιάλη="dipping down deep with the cup."

 $\sigma \tau \alpha \tau \hat{\eta} \rho \alpha s =$ about sixteen shillings and threepence of our money. Said to have been first coined by Cyrus.

131, 132, 133, 134, 135. The history of Democedes.

πατρὶ συνείχετο, κ.τ.λ. The passage is well rendered by Blakesley: "At Crotona he was kept on the fret by a father of bitter temper." See VI. 12. In both cases the annoyance spoken of is one acting by continual (τό συνεχές) irritation.

τῶν ὄσα. Supply πάντων as an antecedent, and see I. 21.

περί τὴν τέχνην ἐστὶ ἐργαλήϊα=" the instruments which are of practical service as bearing upon his act." Observe the accusative here with περί, expressive of a real object; the genitive would imply a mental relation only = "concerning."

δημοσίη μισθεῦνται="engage him for the public and at the public rypense." At all times of Greece, in modern days as well as in Homer's days, the physician was counted amongst the public functionaries (δημιοεργοί, Odyss. XVII. 383). As the Athenians in the time of Aristophanes allowed their ambassadors only two drachmas a day 'Acharnians, v. 66), it is generally thought that Herodotus has grossly exaggerated the salary paid to Democedes. It probably came through

the Crotonians, who gave Herodotus the information, in order to honour their own townsman.

'Αργεῖοι ἥκουον μουσικὴν—πρῶτοι. Müller (Dorians, Vol. II. p. 345):
''Argos was particularly celebrated for its flute-players. About the 48th Olympiad (B.c. 588) Sacadas wrote poetry, composed music, and played lyric songs and elegies to the flute.''

 $\ddot{\eta}\nu$ δè μέγιστον πρ $\hat{\eta}\gamma\mu\alpha=$ "he possessed the greatest influence." See below, ch. 157.

ὅσα ἐς αἰσχύνην ἐστὶ φέροντα=" all those things which tend to dishonour." See IV. 90, and I. 10.

αὐξανομένω γὰρ τῷ σώματι, κ.τ.λ. Compare Lucretius:

"Præterea, gigni pariter cum corpore, et una Crescere sentimus, pariterque senescere mentem."

And Livy, VI. 23: "Juvenibus bella data et cum corporibus rigere et deflorescere animis."

ζεύξας γέφυραν. See IV. 88, 97. Herodotus uses also ζεύγνυναι ποταμέν. See VII. 24, 33. In the former case he means the joining of the rafts or boats composing the bridge; in the latter case he means the joining of the banks of the river, by means of a bridge.

την πρώτην. Supply ώραν.

καὶ ἄμα ἔπος τε, καὶ ἔργον. Supply ἔφατο="no sooner said than done"= Lat. "dictum factum." Compare Homer, Iliad, Ψ . 242:

αὐτίκ' ἔπειθ' ἄμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.

 $π\hat{a}σαν...την$ Έλλά $\hat{a}a$. Observe the adjective here is separated from its noun by Hyperbaton, to give it emphasis.

 $\sigma v \mu \beta a \lambda \epsilon \epsilon \sigma \theta a \epsilon =$ "would contribute," Lat. "conferre." This metaphorical word is one which comes from the Greek custom of holding joint entertainments, in which each guest brings and contributes something to the feast: these contributions were called $\tau \dot{a}$ $\sigma \dot{b} \mu \beta o \lambda a$.

136. Departure of Democedes to Crotona.

 γ aνλὸν=ναῦς στρογγύλη=''a round vessel." Acc. to Bochart it cons from the Hebrew "yol," round. See VIII. 97, where the term used is γανλοὺς Φουκηΐους.

παντοίων ἀγαθῶν. Supply ἔπλησαν.

έθηεῦντο="they kept observing." Imperfect and frequentative= Lat. "speculabantur."

ἀπεγράφοντο = "they continued to write out (their observations)."

è ψηστώνης= "easy good-nature." From this sense it came to mean "Loseness or laxity of principle" as opp, to strict morality or dealing. Compare the force of "facilis" in "faciles Nympha." 137. The Persians pursue Democedes.

roĉoι σκυτάλοισι="their sticks." "The custom of carrying sticks," says Müller (Dorians, Vol. In. p. 287), "was common to the Spartaus with the Dorians of Lower Italy."

κῶς ταῦτα βασιλεῖ Δαρείφ, κ.τ.λ.= 'how will king Darius put up with being insulted in this extraordinary way?'' see VIII. 70. κῶς ἐκχρήσει, literally=''how will it suffice or content."

σπεθσαι τον γάμον. See Homer's Odyss. XIX. 137, οἱ δὲ γάμον σπεθοσουσω, and also I. 38. Arnold in Thuevd. IV. 121, where the people of Neione are paying honour to Brasidas, (προσήρχοντο ὅσπερ ἀθλητῆ, icites this passage as an evidence how far the Greeks admired distinguished excellence in the games.

138. The Persian pursuers shipwrecked on Iapygia.

έκπίπτουσε τῆσε νηυσί, κ.τ.λ.="they are shipwrecked on the Iapygian promontory," which is now called Capo di Lucca.

Kwōtovs μούνους. See Müller's Dorians (Vol. 1. p. 145), who thinks the friendship of the Chiddans with the Tarentines was founded on the recognition of a common origin.

139. Fall of Samos.

oi δέ τινες, κ.τ.λ. = "and some few also to see the country itself."

φεύγων ἐκ Σάμου=" being banished from Samos;" being expelled by his brother. See ch. 39.

 $\chi \lambda a \nu i \delta a$ (like $\chi \lambda a \mu \nu s$), a clock, but the former was of finer texture and more costly. Observe it is called by the general name $\epsilon i \mu a$ (lower down)="\u00e4a a outer garment."

αὐτὴν ἀνέ ϵ το="was for buying it." The imperfect here is merely tentative, expressing an attempt to complete an action.

θείη τύχη χρεώμενος = " availing himself of the lucky circumstance." See I. 111, and III. 53.

άλλως="without any equivalent;" i.e. gratis, or "merely as a gift."

παραλαμβάνει τὸ εἶμα = "takes along with him that outer garment."

140. Syloson becomes known to Darius.

ἡπίστατο="thought." ἐπίσταμαι has often this sense in Herodotus.

δt' εὐηθίην="through his good-nature," and sometimes="simplicity" (silliness). See Thueyd, 111. 83, and compare the French "bomhommie" and the German "einfalt."

περιεληλύθοι = "had come round to."

Δαρείου εὖεργέτης. See VIII. 85, and Thucyd. I. 129.

 $\ddot{\phi}$ έγὼ προαιδεθμαι="to whom I should show honour or thanks for a benefit previously (conferred on me)." Or "to whom I am under any previous obligation."

ἀναβέβηκε...κω, κ.τ.λ. = "has come up the country as yet to our court."

η τις η οὐδείς="few or none;" i. e. almost nobody, or scarcely anyone. In Latin we have "aut unus aut nullus."

έχω δὲ χρέος, κ.τ.λ.= "and I have no debt of (due to) a Greek to mention." (The objective genitive.)

τί θέλων λέγει ταῦτα="what he meant by saying these things." Compare the Latin expression, "quid sibi velit."

 $\pi \alpha \rho \hat{\eta} \gamma \epsilon =$ "led him in" (by walking along side of him).

στάντα δὲ ἐς μέσον= "and when he took his stand before him" (in the midst of the guards).

άλλ' ών ἴση γε, κ.τ.λ. = "yet really the favour was the same to me (then) as if now I should gain a considerable acquisition from some quarter."

ώς μή κοτέ, κ.τ.λ. = "so that never at any time will you repent of having done a kindness to Darius, the son of Hystaspes." See on 1. 5.

ἀνασωσάμενός μοι, κ.τ.λ.="but restore my country, Samos, to free-dom, and give it me back without delay." Observe here the force of the acrists.

έξανδραποδίσιος "selling the men out of the (country) for slaves." So we find in \mathbf{v} . 6, έπ' έξαγώγη = "for exportation."

141. Otanes is commissioned to restore Syloson.

 $\dot{a}\pi\dot{\epsilon}\sigma\tau\dot{\epsilon}\lambda\lambda\dot{\epsilon}=$ "proceeded to send off."

καταβάs. Blakesley observes, "it does not appear what sea-board is here intended; and probably no definite place was meant by the story."

142. Mæandrius tries to form a commonwealth in Samos.

 $\Delta i \dot{o} \dot{s}$ 'E\(\text{E}\ell \varphi \rho i \omega, \kappa, \tau, \tau. = "he \kappa ad \text{an altar built to Zeus, the guardian god of freedom."}

τέμενος. The holy ground cut of f(τέμενω) from secular uses, and dedicated to the service of religion, hence the Lat. "templum. See Iliad, Θ , 48.

 $\epsilon_{\gamma b}$ δ ξ , $\tau \dot{\alpha} \circ \ddot{\alpha}$ $\pi \ell \lambda \alpha$ s, $\kappa.\tau.\lambda.=$ "but those things which I throw in the teeth of my neighbour, I will not do them myself, as far as I can (avoid them)." See vii. 136.

ο̂εσπόζων ἀνδρῶν ὁμοίων=''lording it over men on an equality with himself."

ές μέσον την άρχην τιθείς. See Chap. 80, Bk. III.

καὶ τὴν ἐλευθερίην ὑμῖν περιτίθημι= " and I invest you with freedom."

κακὸς="base born," as opposed to ἀγαθὸς, ἄριστος—the good (in birth), "quality," "aristocracy."

λών δλεθροs. So Demosthenes, Philipp. 3, p. 119, of King Philip: δλεθρον Μακεδόνοs. Horace, Ερ. 1. 15. 31: "pernicies barathrumque macelli."

143. The proposal of Mæandrius not received.

νόφ λαβών="having taken into consideration." See III. 41, 51, v.91, vIII. 19,="having comprehended, or grasped it in their mind."

φs δη...δωσων = "as if, forsooth, he were about to render an account of the property, which he had got <math>(between) in his hands." δη = ηδη. Compare the irony sometimes found in our own "now."

Αυκάρητος. Afterwards governor, see V. 17.

ώς είκασι. An unusual form of the personal for the impersonal verb ξοικε.

144. Syloson arrives at Samos with Persian troops.

κατάγοντες= "restoring (from exile) to his country."

άνταείρεται="lifts up (his hands) against him."

of $\pi\lambda\epsilon$ istor axio: = "those of most worth," i.e. the highest in dignity.

 $\theta p \delta rovs$ $\theta \ell \mu e roi = ``causing seats to be placed" (force here of the middle voice).$

145. A truce formed and broken.

 $\dot{\nu}\pi$ ομαργότερος= "maddish," rather mad. See III. 29, and VI. 75. Observe the diminutive force of $\dot{\nu}\pi\dot{\nu}$ = Lat. "sub," as "subalbus," "rather white."

 $\ddot{\sigma}$ τι $\ddot{\delta}$ η $\dot{\epsilon}$ ξαμαρτών = "having committed some great offence, whatever it might be."

γοργύρη = "an underground prison."

διακύψας διὰ, κ.τ.λ. = "having crept out through the prison." Literally, "having stooped through."

οὔτω δη = "in this way, and in no other."

146. The Persians attacked.

ὑπέλαβε τὸν λόγον="took up the proposal." Compare "suscipio" in Lat. with the sense of ὑπολαμβάνω.

ές τοῦτο ἀφροσύνης ἀπικόμενος="having arrived at this particular degree of folly" (the special genitive).

προσεμπικρανέεσθαι = "would be additionally embittered against."

τοὺς διφροφορευμένους="those who were carried about in palanquins."

147. Otanes orders a general massacre.

μεμνημένος ἐπελανθάνετο="though he remembered them, he forgot them in the execution."

 π αρήγγειλε $\tau \hat{y}$ στρατι \hat{y} ="proceeded to send the order along the line of his army."

öμοίως = "without discrimination or distinction" = "all equally." Compare the Lat. "pariter."

148, 149. Mæandrius escapes away to Sparta: Syloson left in Samos.

ἀνεπεικάμενος τὰ ἔχων, κ.τ.λ. = "and having brought up with him all the property he had, when he departed."

ὅκως ποτήρια, κ.τ.λ. = "as often as he had his cups of silver and gold set before him." See IX. 110.

δ δὶ ᾶν ἐκέλενε = "he would order him," i.e. he was in the ħabit of ordering him. So in 111. 51: ἀπελαίνετ ὰν = "he would be driven off," i.e. he was in the habit of being driven off.

εὐρήσεται τιμωρίην = "he would find assistance for his (plans)." (τιμωρίην here = $\beta o \eta \theta \epsilon lav$.)

βàs ἐπὶ τοὺς ἐφόρους. Müller (Dorians, Vol. II, p. 126) shows from this passage that the Ephori (= "overseers") had the power of expelling suspected foreigners; and therefore that they probably were the chief managers of the Xenelasia.

ύπακούσαντες = "having heard the suggestion."

σαγηνεύσαντες = "having taken by a drag-net." See VI. 31.

ἐρῆμον ἐοῦσαν ἀνδρῶν. According to Strabo, this depopulation was caused by the excessive tyranny of Syloson.

συγκατοίκισε = "joined in having a population settled down in it."

150. The Babylonians revolt.

Βαβυλώνιοι ἀπέστησαν="the Babylonians revolted." This took place in the beginning of the reign of Darius, according to Clinton. According to Rawlinson, Babylon revolted twice from Darius, once in the first year, and again in the fourth year of his reign.

èν ὅσφ γὰρ... ἐν τούτφ παντὶ τῷ χρόνφ. Observe how carefully Herodous, even in such a sentence as this, carries out the rule of giving ὅσος, not ὅσπερ, and much less δε or ὅσπες, as a relative to the antecedent πᾶς or its compounds. See especially on 1. 21.

 $\tilde{\eta}\rho\chi\epsilon=$ "held the command," not "seized it," which would require $\tilde{\epsilon}\sigma\chi\epsilon$ άρχην or ήρξε. See on 1. 18.

παρεσκευάδατο Ionic = Attic παρεσκευασμένοι ήσαν.

τὰs μητέραs ἐξελύντες="having made an exception of the mothers" (taking them out from the rest).

àπάσας = "without exception," like Lat. "cunctus."

dπέπνιξαν. Isaiah foretold (xlvii. 9) this massacre: "But these two tings shall come to thee in a moment in one day, the loss of children, and widowhood."

σιτοποιόν (see VIII. 187) = "a cook," or any female servant in a hones, whose especial office it was to grind corn and prepare the food. In the Hecuba of Euripides Polyscan puts this down as the first in the catalogue of horrors to be endured by the slave at the hands of her lord:

προσθείς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν ἐν δόμοις.

See also Thuc. II. 78; Exod. xi. 5; St Matth. xxiv. 41; and Homer's Odyss. xx. 106-110.

ϊνα μὴ ἀναισιμώσωσι = "lest they should soon use up" (force of the aorist).

151, 152. Darius goes to Babylon.

φροντίζοντας οὐδὲν, κ.τ.λ. = "(the Babylonians, implied in the preceding Βαβυλῶνα) not at all seriously thinking of the siege."

ήμίονοι = "half-asses" (ήμισυς—δνος), and so "mules." See Juvenal, XIII. 65:

"Vel miranti sub aratro Piscibus inventis et fetæ comparo mulæ."

ἀλλ' οὐδ' ὡς ἐδύνατο= "but not even thus was he able." οὐδὶ is here emphatic as well as negative.

άλλὰ γὰρ, κ.τ.λ.="yet (he did not succeed), for the Babylonians were earnestly on the watch."

153, 154. A mule brings forth a foal, and thus the omen is fulfilled.

τέρας τόδε = "the following significant omen."

τὸ βρέφος="the foal." So Homer, in Iliad, XXIII. 266:

πρὸς τὰ ὑήματα = " in accordance with the traditional sayings."

έπεάν περ ἡμίονοι τέκωσι=" whenever mules, though mules, do bring forth."

ei περί πολλοῦ κάρτα ποίεται, κ.τ.λ. = "whether he makes very much of the immediate capture of Babylon:" here, as elsewhere, the verb ποιέω is middle when used periphrastically. See on 1. 21, and 111. 25. In English we sometimes apply the verb "make" to subjective notions (as ποιέω is in Greek with the middle voice), as in such phrases as "he does not know what to make of it;" and "he makes very much of me." Compare the Lat. "facere" with the genitives of price, "magni," "pluris," &c.

ώς πολλοῦ τιμῷτο="that he would value it at a high price."

κάρτα γὰρ ἐν τοῖσι Πέρσησι, κ.τ.λ. = "for amongst the Persians good offices (done to the state) are very much esteemed as conducive to the further ance of (a mar's) greatness."

 $\epsilon i \ \delta' \ \dot{\epsilon} \omega \nu \tau \dot{\nu} \nu$. Carry on here the negative of the previous sentence, which is necessarily connected with it: $\epsilon i \ \delta \dot{\epsilon}$ being thus really $= \epsilon i \ \delta \dot{\epsilon} \ u \dot{n}$.

έν έλαφρ $\hat{\varphi}$ ποιησάμενος = "having made light of it." See I. 118. So Soph. Phil. 875:

πάντα ταῦτ' ἐν εὐχερεῖ

ἔθου.

μαστιγώσας. Supply έωυτόν.

155, 156, Zopyrus mutilates himself, and deserts to Babylon.

δοκιμώτατον=" of the highest repute."

ἀνέβωσε Ionic = Attic ἀνεβοήσε = "sent up a cry."

έμὲ δη = "a man of my rank" (as Blakesley would render it), or "myself, even myself, observe."

ώδε διαθείναι = "thus to have disposed of me."

σχετλιώτατε="most reckless."

οὕνομα τὸ κάλλιστον ἔθευ="thou hast established for thyself a most glorious name."

παραστήσονται = "will take their stand on our side," i.e. come over to us.

έξέπλωσας τῶν φρενῶν="sailed out of your senses," i.e. art mad. See VI. 12, and Theocritus, II. 19:

πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;

 \dot{v} περτίθεα Ionic = Attic \dot{v} περτίθην, used here as a pluperfect = "if I had handed it over," i.e. communicated.

 $\mathring{\eta}\nu$ μη τών σών δεήση="unless there be anything wanting now on your side."

ώς ἔχω="just as I have myself," i.e. just as I am.

ès δεκάτην ἡμέρην= "on the tenth day." So Alcest. (Eurip.) 321: ès αθριον.

τη̂ς οὐδεμία ἔσται, κ.τ.λ. = "for which, when lost, there will be no concern." See III. 4, and IX. 8; and observe, ωρη = "care," "concern," but ωρη (with the aspirate) = "an hour" or "time."

έχόντων=έχέτωσαν. Compare λεγόντων, 1. 89; σωζόντων, Soph. Ajax, 660.

τῶν ἀμυνούντων. Supply ὅπλων.

πλην έγχειριδίων. Observe that πλην takes the genitive as being derived from πλέον.

τά τε ἄλλα ἐπιτράψονται= "will commit all their property to me in trust."

τὰς βαλανάγρας="the hooks for the bolts," properly "bolt-drawers," which Rawlinson says were very like those used in the East—a straight piece of wood, with upright pins, corresponding with those that fall down into the bolt, and which are pushed up by this key, so as to enable the bolt to be drawn back. See Thuc. II. 4, Arnold's edition.

ἐπιστρεφόμενος="turning himself round towards" (the Persians, to see if he were observed). Compare Zopyrus with Sinon in Virgil's Æneid, and especially with Sextus Tarquinius in Livy, I. 53, 54, 55

όλίγον τι παρακλίναντες, κ.τ.λ. = "having placed ajar, just a little, one of the gates."

ἐπὶ τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωνίων="to the public council of the Babylonians." Compare the phrases τὸ κοινὸν τῶν Αρκάδων, τῶν Θεττάλων, and Cicero's terms, "commune Milyadum, commune Sicilie," and the French "commune."

 $\xi \phi \eta \lambda \ell \gamma \omega \nu = "he went on to say."$

καταπροίξεται = "shall get scot-free." See III. 36.

έπίσταμαι δ' αὐτοῦ, κ.τ.λ.="and I know all the ins and outs of his plans."

157, 158. Zopyrus carries out his stratagem, and betrays Babylon to Darius.

τὰ ξργα παρεχόμενον = "exhibiting his σων deeds." See VII. 21, and VII. 119. Observe here the force of the middle, and contrast it with such phrases as παρέχευ τυὶ πράγματα, κ.τ.λ.

 $\pi \hat{a} \nu \delta \hat{\eta} \epsilon r \hat{\alpha} (\mu o_i, \kappa.\tau.\lambda. = \text{``in everything now (though not before)}$ they were ready to serve him:" here $\delta \hat{\eta}$ is in its first and derived sense, from $\delta \hat{\eta} \hat{\sigma}$.

 ϵ πιλεξάμενος τ ών Βαβυλωνίων (the partitive genitive) = "having chosen for his purpose $(\epsilon \pi l)$ some of the Babylonians."

είχον ἐν στόμασι αἰνέοντες = "were ever talking of and praising." Without the αἰνέοντες it would mean censure, as in VI. 136, where the Athenians are said ἔσχον ἐν στόμασι (Miltiades); and compare Homer. Hiad, II. 250, and Terence, Adelphi, Act 2, Sc. 1: "in ore est omni populo."

πάντα δὴ ἢν="he was quite everything." See I. 122, VII. 56, and Thuc. VIII. 95.

ένθαῦτα δη = "just here, observe, and nowhere else."

ξμενον...ἔκαστος = "they continued to remain, each of them." The verb is in the plural, because the idea of several subjects is implied with such words as ἔκαστος.

159, 160. Darius takes Babylon, and punishes the inhabitants.

 $\dot{a}\pi\dot{\epsilon}\sigma\pi\alpha\sigma\epsilon$ = "wrenched off" (their gates).

τους κορυφαίους="the head men," i.e. the chief men. Grote, Vol. IV. p. 311, quotes from Voltaire a parallel case of extraordinary cruelty,

perpetrated in modern times against the revolted Strelitzes in the year 1698.

őσας δή, $\kappa.\tau.\lambda.=$ "assigning a number, whatever it might be, to each." See I. 160.

παρὰ Δαρείω κριτ $\hat{\eta}=$ " in the judgment of Darius." Compare I. 32: παρ' έμοι = " in my judgment."

γνωμην τήνδε ἀποδέξασθαι="to have set forth this opinion." See IV. 143.

πρὸς $\tau \hat{\eta}$ ἐούσ η = "in addition to the one he now had." Observe the force of the dative with ἐπt.

δωρα ϵδίδου = "he used to give him presents."

καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπέδωκε="and many other things he gave him, in addition."

BOOK IV. MELPOMENE

1. Darius undertakes an invasion of Syria.

μετὰ δὲ τὴν Βαβυλώνος αξρεσιν = "after the capture of Babylon."

Output as a general rule, μετὰ with the acc. = "after;" with a genitive = "along with;" and with a dative case = "amongst."

έπι Σκύθας έλασις. Clinton dates this B. C. 508. Grote observes: "There is nothing to mark the precise year of the Scythian expedition; but as the accession of Darius is fixed to 521 B.C., and as the expedition is connected with the early part of his reign, we may conceive him to have entered upon it, as soon as his hands were free; that is, as soon as he had put down the revolted satraps and provinces, Orcetes, the Medes, Babylonians; and five years seems a reasonable time to allow for these necessities of the empire, which would bring the Scythian expedition to 516-515 B.C. There is reason in supposing it to have been before 514 B.C., for in that year Hipparchus was slain at Athens, and Hippias, the surviving brother, looking out for securities and alliances abroad, gave his daughter in marriage to Acantides, son of Hippoklus, despot of Lampsakus, 'perceiving that Hippoklus and his son had great influence with Darius' (Thucyd. VI. 50). Now Hippoklus could not well have acquired this influence before the Scythian expedition; for Darius came down then for the first time to the western sea. Hippoklus served upon that expedition (Herod. IV. 130), and it was probably then that his favour was acquired, and farther confirmed during the time that Darius stayed at Sardis after his return from Syria."

δυῶν δέοντα τριήκοντα="thirty (years) wanting two;" i.e. twenty-eight. Compare the Lat. expressions "duodeviginti," for eighteen, and "duodetriginta," for twenty-eight. δέοντα governs the genitive as the participle of δέ ω ="to want;" a privative verb.

πόνος = " a troublesome (engagement)." See VI. 114.

2. The Scythian treatment of slaves.

 τ 00 πίνουσι = attraction of the relative into the case of the antecedent (γάλακτος) for δ πίνουσι. Homer (Iliad, XIII. 5) calls the Soythians γλακτοφάγοι and 'Ιππημολγοί; this is just the character of the present Calmucks.

φυσητηρας = "blow-pipes."

περιστίξωντες="having placed them all around, at equal distances." See IV. 202. Eyesight was necessary for agricultural slaves but not for pastoral slaves, such as these.

δονέουσι = "stir round" (so as to form eddies).

τὸ ἐπιστάμενον="that which stands at the top;" i.e. the cream, yet some say="koumiss."

3, 4. The revolt of the Scythian slaves, and its suppression.

ἐπετράφη νεότης = " a body of youth afterwards sprang up."

ηντιοῦντο αὐτοῖσι κατιοῦσι, κ.τ.λ. = "they proceeded to oppose themselves to them (their masters) on their return from the Medes."

τὴν Μαιῶτιν λίμνην = Latin "Palus Mæotis," now "the Sea of Azof."

οὐδὲν πλέον ἔχειν="to gain no further advantage over."

λαβόντα δὲ ἔκαστον, κ.τ.λ. = "but let each one of us take a horse-whip, and go a little neaver to them (i.e. the slaves)." The phrase is evidently euphemistic.

όμο
îοι τε και έξ όμοιων ἡμῶν="our equals, and of equal descent with ourselves."

συγγνόντες τοῦτο="and having become conscious of this."

 ϵ ποίευν ϵ πιτελέα = "they proceeded to carry these things out into execution."

 $\dot{\epsilon}$ κπλαγέντες τ $\dot{\varphi}$ γινομέν $\dot{\varphi}$ = Lat. "facti percussi"= "thunderstruck (with astonishment) at the deed."

5. Divine origin of the Scythians.

νεώτατον ἀπάντων="the youngest of all nations, without exception." See I. 34.

Ταργίταον. Some commentators think in this word we may find the root of the word "Turk,"

έμοι μέν οὐ πιστά λέγοντες, λέγονσι δ' ἄν="asserting things which Indeed do not believe, yet, as a matter of fact, they do assert them." See III. 80.

 $\Lambda \epsilon \iota \pi \delta \xi a \ddot{w}$, $\kappa. \tau. \lambda$. According to some, the ending 'xais="son" (connate with $u \dot{u} \dot{s}$?). At this day, according to Grote (Vol. III. p. 331), the three great tribes of the Nomadic Turcomans, on the north-eastern border of Persia, near the Oxus, the Yamud, the Gohkla, and the Tuhla, assert for themselves a legendary genealogy deduced from three brothers.

 $i\pi i \tau o i \tau \omega \nu \dot{\alpha} \rho \chi \dot{\delta} \nu \tau \omega \nu =$ at the time these ruled." This is the usual force of $i\pi i$ with the genitive of persons.

 $\pi \rho \delta s$ τα \hat{v} τα συγγν δv ταs = "having come to an understanding about these matters."

6, 7. The different names by which the Scythians are called.

σύμπασι="to them taken, all in a body."

Σκύθας δὲ "Ελληνες οὐνόμασαν. Some have supposed the word "Scythian" to be connected with the English "shoot," and the old Norse "shyta." Compare the English "ship" as connected with "skiff," from the Greek $\sigma\kappa\dot{\alpha}\phi\rho_0$. "The Greek word Σκύθης," observes Tawlinson, "is probably nothing more than the Asiatic Saka (Zakaa) with an

Ethnic adjectival ending $\cdot\theta\eta s$, equivalent to the ordinary $\cdot\tau os$ or $\cdot\tau\eta s$, found in so many names of peoples, e. g. Κελτόs, Γαλάτηs, Σπαρτιάτηs, $\theta\epsilon\sigma\eta\rho\sigma r os$, Βισάλτηs, Φελιότηs, κ.τ.λ. The first vowel has been dropped, and Σακάθηs contracted into Σκθηs.

tλασκόμενοι, κ.τ.λ. See vi. 69, 2 Kings xviii. 4, and Livy, ii. 5. ἀποκληΐοντα τὴν ὄψιν= "shutting out the sight." See iv. 31.

8. 9. 10. The Greek account of the origin of the Scythians.

νῦν Σκύθαι νέμονται=(which) "the Scythians now hold as pasture land." Hence the term Nomads.

Γηρούσεα. See Livy, Bk. I. 3, and the article "Hercules" in Dr Smith's Dict. of Biogr.

'Ερύθειαν νησον="Isle de Leon" now.

κατυπνῶσαι="he lay down and slept."

την 'Υλαίην = " Iambrylouk" now.

οὐκ ἀποδώσειν ἐκείνψ= "she would not give them up to him." Observe here the absolute force of οὐκ with a non-indicative mood.

 $\dot{\nu}$ περβαλέσθαι τὴν ἀπόδοσιν, κ.τ.λ.="kept putting off the restoration of the mares."

καὶ τὸν κομισάμενον, κ.τ.λ. = "and that he (i. e. Hercules) was for taking them away and getting off."

οὐκ ἀν ἀμαρτάνοις = " you could not possibly err." Observe how ἀν strengthens the negative.

έπιστολής=Lat. "mandati"="commission." Compare ἐντέλλομαι art τὰ ἐντετάλμενα of the preceding chapter, referring to the same circumstances.

 $\dot{\epsilon}$ κ τῶν ζωστήρων φορέειν="wear them hanging down from their belts."

11. Another account of the Scythians.

ποταμόν 'Αράξεα= "the Volga," probably.

Kuμερίων=" Mongolians," according to Niebuhr. Rawlinson, in an interesting appendix to Vol. III., discusses this subject well. Homer (Odyss. XI. 13—22), Æschylus, Callinus, and Aristotle, confirm the opinion of Herodotus, of the power of the Cimmerians at an early period, probably the same as the Cimry (Cimbri) and Celts, a view confirmed by Niebuhr. They have left their name in Cambria (Wales), Cambrai (in France), Crimea, and Crim-Tartary, Wallachia, Gallicia, and Galitia. Cornwall is supposed to be the country of the Welsh of the Horn (promontory!), originally, Cern-Walli.

 $\pi \rho \hat{\eta} \gamma \mu a$ εἴη, κ.τ.λ.=" and there was nothing needed (to induce them) to run a risk against multitudes."

HEROD. II.

διαμάχεσθαι = "to fight to the last." Compare the Latin terms "dimicare" and "debellare."

IIV.

Tύρην = "the Dniester."

12. The settlement of the Cimmerians about Sinope.

Βόσπορος Κιμμέριος = "the Straits of Kaffa,"

Σινώπη πόλις. On the sea-coast of Paphlagonia, now called "Sinob," let the other Greek colonies on the coast of the Black Sea, founded by Miletus, about 632 B.C.

13. The story of Aristeas.

φοιβόλαμπτοs = φοιβόληπτοs = "inspired (seized, literally) by Phœbus." Compare the Latin term, "cæritus," from Ceres.

ἄνδρας μουνοφθάλμους. See III. 27.

τούς χρυσοφύλακας. See III. 116.

'Υπερβορέους="the Hyperboreans," "the people of the extreme results," supposed to be now represented by the Russians and Siberians.

αἰεὶ τοῖσι πλησιοχώροισι ἐπιτίθεσθαι="from time to time pressed upon those of the neighbouring country."

Ίσσηδόνας. Supposed to occupy "Great Tartary." See 1. 201, and IV. 25.

έπὶ τ $\hat{\eta}$ νοτίη θαλάσση="the Euxine," as the South Sea here in relation to the Northern Sea, just before mentioned. See III. 115.

14, 15. The story of Aristeas, continued.

Προκοντήσφ. Was famous for its marble; hence its modern name of Marmora, and whence the name of the adjacent Sea (of Marmora). See VI. 33.

'Αρτάκης. Now "Artaki," near Cyzicus. See VI. 33.

φανέντα és="having arrived at and shown himself in;" (pregnant construction.)

πάδε δὲ οίδα. Herodotus might well say this, as Metapontum was scarcely a day's journey from Thurium, where he revised, if he did not, as there is reason to believe, write, his history.

'Ιταλιωτέων="the Greek settlers in Italy." "Ιταλοι or "Itali"= "the original inhabitants of Italy."

κόραξ, a bird of augury. See IV. 96, and Horace, "oscinem corrum," Od. 111. 27.

τὸ δὲ ἄγαλμα, κ.τ.λ. See I Kings xv. 13, 2 Kings xxiii. 6.

16. The extremes of Scythia unknown.

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ = "nay, for not even."

δσον...παν ειρήσεται. See on I. 21.

έξικέσθαι="to reach" (make one's way fully to). See I. 171. Like the Latin "pervenire."

17. 18. 19. 20. Description of Scythian tribes.

Βορυσθενεϊτέων. The Borysthenes is now called "the *Dneiper*," on whose banks the Callipidæ lived. The Alazones occupied part of Padolia and Braclau, while the agricultural Scythians occupied the *Ukraine*.

 τ à μὲν ἄλλα, κ. τ .λ. = "practise all the other things which the Scythians do, in addition to (their own customs)."

κρόμμυα = "onions." See Numbers xi. 5, and Herod. II. 125

έπὶ σιτήσει="for feeding" (purposes), and ἐπὶ πρήσει="for selling" (with a view to, as an object).

Neupol. In the north of Poland, according to Corbley, who says, the river on which Wilna is built is called Nevis in the Lithuanian language.

παρά τον "Υπανιν ποταμόν = " along the banks of the river Boug."

ή 'Τλαίη. See 19, 54, 55, 76, Bk. IV. Anciently celebrated for its timber, of which it is now found destitute.

έπι τῷ Ὑπάνι ποταμῷ. The city Olbia lay on the right bank of the Hypanis, about six miles above its junction with the Borysthenes.

πλόον ἀνὰ τὸν Βορυσθένεα. See IV. 53.

'Ανδροφάγοι. See IV. 106.

τοῦ Γέρρου, now "the Tascenac." See IV. 54, and IV. 101.

τὰ Βασιλήϊα. Supply $\chi \omega \rho \iota \alpha =$ "the places (occupied by) the royal Scythians." Compare "the Golden Horde" amongst the modern Mongolians (see Grote, Vol. III. p. 320).

Kρημνοl = now "Taganrock" (probably),

Μελάγχλαινοι. See IV. 100-110.

λίμναι = now "Ladoga and Onega," most probably.

21, 22, 23. Other tribes of Scythia described.

λαξίων="allotments," from λαχ, as in ξλαχον, aor. of λαγχάνω; hence also Luchesis, one of the Fates. Compare Horace's Odes, III.

" Campestres melius Scytha

Quorum plaustra vagas rite trahunt domos,

Vivunt et rigidi Getæ,

Immetata quibus jugera liberas

Fruges et Cererem ferunt,

Nec cultura placet longior annua,

Defunctumque laboribus

Æquali recreat sorte vicarius."

Compare the American and Canadian term "lot," for "settlement" or "farm." The "Sarmatians" are the "Cossacks of the Don."

Boυδῦνοι. See III. 108. These people occupied the country near the Ural Mountains. The Thyssagetæ="the Lesser Goths;" Massagetæ=""the Greater Goths," according to Rawlinson.

 $\dot{\alpha}\pi\eta\lambda\iota\dot{\omega}\tau\eta\nu$ $\ddot{\omega}\nu\epsilon\mu\nu\nu$ = "the wind that comes from the quarter whence the sun comes," i.e. the *East*.

 $\ell \nu$ τοῖσι αὐτοῖσι τόποισι="in the same places;" mark that αὐτὸs="ipse," but ὁ αὐτὸs="idem."

λοχά. Supply ὁ θηρών, from ἀπὸ θήρης, which goes before.

ταπεινότητος είνεκα = " for the sake of being low."

 $\tilde{\epsilon}\chi\epsilon\tau\alpha\iota=$ "lays hold of it" (with a genitive either of touch or the part (scized)).

λιθώδης= "abounding in stones." Latin, "lapidosus." Adjectives ending in -ώδης imply abundance or likeness (from είδος).

φαλακροὶ, ἐκ γενεῆς γινῶμενοι= "being bald-headed from their birth." Fähr quotes Malte Brun for this practice among the Calmucks of slaving, from the very earliest years, the heads of those who are destined for the priesthoot. Observe also that the Lamas, the priests of the Calmucks, are bald-headed.

 $\pi l \lambda \phi$ $\sigma \tau \epsilon \gamma \nu \hat{\phi}$ $\lambda \epsilon \nu \kappa \hat{\phi} =$ "strong white felt;" from this, Blakesley says, the Tartar tents are commonly made.

'Aργιππαΐοι=" Mongols" (probably).

24, 25. The Scythian and Hellenic merchants the sources of information.

πολλη περιφάνεια="distinct intelligence," or still more literally="a thorough circumspection or investigation."

 τ ων $\ddot{\epsilon}$ μπροσθεν $\dot{\epsilon}$ θν $\dot{\epsilon}$ ων = " of the tribes in front."

διαπρήσσονται="negotiate." The seven tribes are supposed to be these just before mentioned by the author himself: the Tauri, Sarmatians, Budini, Geloni, Thyssagette, Turcæ, and the Argippasi.

οὔρεα γὰρ ὑψηλά. The Altaic chain of mountains is here most probably alluded to.

οῦ τὴν ἐξάμηνον καθεύδουσι. This probably arose from the report respecting the six months' duration of the polar darkness.

Ίσσηδόνων. These most likely were Calmucks. See I. 201.

26. The habits of the Issedones.

ατε αγάλματι="as a votive gift." The inhabitants of Sumatra in meadrent times eat their near relations, when overtaken by old age and weakness.

τὰ γενέσια (from γενέσθαι= "to have been," and now no longer) = "the day kept in commemoration of their death," as opposed to τὰ γενέθλια= "the birth-day commemoration."

tookparées δè δμοίων at γυναδιεν τοῦτα ἀνδράσα. Dr Livingstone, in his Travels in Africa, has stated the existence of such a state of things amongst the African tribes: the heirs of Malabar are governed entirely by xovnen. Compare also 1 Kings x. 1, respecting "the Queens of the South." See Rawlinson, Vol. III, p. 27, note

27. The Arimaspi and Griffins.

'Αριμασπούs. See III. 116, and Æschylus, Prometheus Vinctus, 819, and Milton, Par. Lost, Ek. II. 943. These people were probably called "one-eyed" from their wearing snow-caps with one single slit, serving as an eye-hole, just as the Greenlanders do now.

28. Severity of the climate.

άφόρητος οίος = "such as to be intolerable."

τοὺς μὲν ὀκτὼ τῶν μηνῶν. The genitive here is partitive; the accusative is expressive here of the duration of time, more fully expressed at times by διά. Blakesley believes that the extension of the winter to eight months was owing to the commercial season being limited to four.

ή θάλασσα= "the Palus Mæotis."

ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου = " in the time of the ice."

έν τώ. Supply χειμώνι.

την μὲν ὡραίην (= ΰρην) κ.τ.λ. = "it does not rain (there) during the season that it does rain in other countries."

υων οὐκ ἀνίει="it does not give up raining."

τηνικαθτα="there (in Scythia)."

29, 30. The peculiar cattle.

έν 'Οδυσσείη. ΙΥ. 85.

άρχὴν="at all" (when used with a negative).

προσθήκας εδίζητο = "is wont to seek out for itself digressions."

31. The feathers in the air explained.

οὔτε διεξιέναι="nor to make one's way either in or out (of the country)."

έλάσσονι="in a less degree."

εἰκάζοντας = "from comparison" (of them to the snow).

32. The Hyperboreans.

λέγουσι οὐδέν="say nothing to the purpose."

'Ησιόδφ. None of Hesiod's extant works contain any such allusion.

τῷ ἐὁντι="as a reality." Compare the Latin, "re verâ."

33. The Delian legend.

καλάμη πυρῶν="wheaten strav." By these offerings were probably meant the first-fruits of the harvest. See Müller's Dorians, Vol. 1. p. 343.

έπι του 'Αδρίην. Supply κόλπον.

'Aρτέμιδι τŷ Βασιληΐη. The Thracian called this goddess Bendis.
'e Plato's Pol. 1. p. 327, and see the Article Bendis in Dr Smith's Diet.
of Biog. and Muth.

34. The Delian rites to Hyperoche and Laodice.

παρθένοισι ταύτησι...τελευτησάσησι="in honour of these maidens who ended (their lives)." Supply τον βίον.

πλόκαμον ἀποταμνόμεναι="cutting off from their own (head) a curl" (force of the middle voice).

'Aρτεμίστον='' the temple of Venus." This ending in -toν is common to the names of temples of the gods and goddesses and other public buildings (like 'Ωδεδον='' the Music Hall''), from $t\acute{e}vα\iota=$ " to go," as the places to which people went.

35. Delian legend of Arge and Opis.

πρὸς ηθω τετραμμένη. Müller thinks this belongs to the Cretan period, as the Dorians buried their dead to the east, and the Ionians to the west.

36. Criticism of Herodotus.

 $^{1}A\beta\dot{a}\rho os \ \delta' ov$. Blakesley considers Abaris was a priest of Apollo who went on a begging pilgrimage, carrying the arrow as the sacred symbol of his god.

 $\gamma\epsilon \lambda\hat{\omega}$ $\delta\hat{c}$ $\delta\rho\epsilon\omega_{P}$, $\kappa.\tau,\lambda.=$ "and I laugh when I see that many people before my time have drawn up charts of the earth, and that without intelligence to explain them."

 ${}^{\prime}A\sigma in\nu$. Homer knew nothing of Asia as a division of the world, any more than of Europe or Libya. The word "As," so common among various Asiatic tribes, or those of Asiatic origin, is supposed to refer to the Sun, especially as an object of worship; so that the Asians are the people of the Sun, or the people from the East, the land of the Sun.

"'Tis the clime of the East, 'tis the land of the Sun."

The correlative derivation of Europa from the Phœnician and Hebrew root Ereb, Oreb, or Erop (not unknown to the Indo-European languages), signifying the Evening, Sunset, and hence "the West." thus the Greeks distinguished the relative positions of Europe and Asia as the West and the East. The earliest allusions to this distinction are found in the authors of the first half of the fifth century B.c. See Pindar, Olymp. VII. 33; Pyth. IV. 6, 42, 259; IX. 57, 71, 109; Istth. 11. 72; Æsch. Prom. 412, 730—735; Frag. 177; Supplices, 284;

Eum. 292. "I wonder," Herod. says (IV. 42), "at those who distinguish and divide Libya, Asia, and Europe (i.e. as if they were equal or mearly so)," &c. Libya has been derived from $M\beta a=$ "moisture," or "south wind," so that Libya meant "the land of the South," because the south wind brought moisture, it was called the "moist wind." Compare the Hebrew "Lubim," Greek $\lambda\epsilon l\beta\omega$. "Africa" has been derived from the Arabic root "furah" = "to separate," "the land far away" (compare $\delta\pi la \gamma \beta$).

199

ės γραφην = "by entering into a description," or "in figure."

37, 38, 39, 40, 41. Herodotus' geographical system of Asia.

τὴν νοτίην θάλασσαν="the sea south" (of the Persians)=the Arabian Ocean.

την βορηίην θάλασσαν. The Euxine Sea.

ἀκταὶ="sea-coasts," or tracts by sea.

Σιγείου τοῦ Τρωϊκοῦ. Adjacent to Mount Ida, now called Yenisheri. See Herod. v. 65, 94; Thucyd. VIII. 101.

τρία μοῦνα. Some say these are Assyria, Syria, and Arabia. Bakesley says, Phœnicians, Assyrians, and Arabians.

'Αράξης. See I. 201.

έρημος, that of Cobi.

Λιβύη="all Africa" here. See II. 16.

τῆσοε τῆς θαλάσσης= "the Mediterranean," "our sea." Compare the Lat. "nostrum mare." for the same sea.

Έρυθρην θάλασσαν. The Arabian Gulf.

42, 43. Circumnavigation of Africa.

φθινόπωρον = "late autumn;" literally, "the waning of the autumn."

σπείρεσκον ... μένεσκον. These suffixes (-σκον) mark the habit of custom.

οἴτω μὲν αἴτη ἐγνώσθη τὸ πρῶτον (= ἡ λιβύη ἐγνώσθη ἐοῦσα περίρρυτος), κ.τ.λ. These Carthaginians, to whom Herodotus here alludes, told him that Libya was circumnavigable: but it does not seem that they knew of any other actual circumnavigation except that of the Phoenicians sent by Nekôs; otherwise Herodotus would have made some allusion to it, instead of proceeding, as he does immediately, to tell the story of the Persian Sataspês, who tried and failed. Some critics have construed the words, in which Herodotus alludes to the Carthaginians as his informants, as if what they told him was the story of the fruit-

less attempt made by Sataspés. But this is evidently not the meaning of the historian; he brings forward the opinion of the Carthaghians as confirmatory of the statement made by the Phenicians employed by Nekôs. The statement that they had the sun on their right hand (i. e. to the northward) is just the point that confirms its truth; for this phenomenon, observable according to the season even when they were within the tropics, could not fail to force itself on their attention as constant, after they had reached the southern temperate zone. See Grote, Vol. III. pp. 378, 379.

Καρχηδόνιοί εἰσι, κ.τ.λ. This must have been after the failure of Sataspės. He obviously means to say that there were three commonly alleged circumnavigations of Africa—that under the auspices of Necho, being the first, and the second (that by Sataspės) being in fact an abortive attempt;—so that really the next after Necho who asserted themselves to have accomplished the feat were the Carthaginians. See Blakesley.

οί λέγοντες. Supply αὐτὴν περίρρυτον είναι.

έσθητι φοινικήτη="in garments made of palm-leaves." Mark that φοινίκεος would be="crimson."

τὸ πλοΐον τὸ πρόσω, κ.τ.λ. Grote (Vol. III. 383) observes that "two things are to be remarked in respect to this voyage: I. He took with him a ship and seamen from Egypt; we are not told that they were Phoenician; probably no other mariners than Phoenicians were competent to such a voyage-and even if the crew of Sataspes had been Phænicians, he could not offer rewards for success equal to those at the disposal of Nekôs. 2. He began his enterprise from the Strait of Gibraltar instead of from the Red Sea. Now it seems that the current between Madagascar and the Eastern coast of Africa sets very strongly towards the Cape of Good Hope, so that while it greatly assists the southerly voyage, on the other hand, it makes return by the same way very difficult." Strabo, however, affirms that all those who had tried to circumnavigate Africa, both from the Red Sea and the Strait of Gibraltar, had been forced to return without success, so that most people believed there was a continuous isthmus which rendered it impracticable to go by sea from one point to the other. He is himself however persuaded that the Atlantic is σύρρους on both sides of Africa, and therefore that circumnavigation is possible. He as well as Poseidonius disbelieved the tale of the Phoenicians sent by Nekôs. It is worth while remarking that Strabo cannot have read the story in Herodotus with much attention, since he mentions Darius as the king who sent the Phœnicians round Africa, not Nekôs; nor does he take notice of the remarkable statement of these navigators respecting the position of the sun."

44, 45. Further geographical discussions.

 $\tau \hat{\eta}$ is $\theta \hat{a} \lambda a \sigma \sigma a \nu \hat{\epsilon} \kappa \delta \hat{\iota} \delta \hat{o} \hat{\iota} =$ "the particular point where it empties itself into the sea."

 $\ell \pi i \sigma \tau \epsilon \nu \epsilon \tau i \nu \lambda \eta \theta \eta i \eta \nu \epsilon \rho \ell \epsilon \nu$, $\kappa. \tau. \lambda. =$ "(in whom) he reposed confidence that they would tell the truth, and especially Seylax." $\epsilon \rho \epsilon \omega$ has always a future sense.

Κασπατύρου = " Cabul" (probably).

 $τ\hat{\eta}$ θαλάσση ταύτη έχρ $\hat{\alpha}$ το="and made this sea available for his own purposes."

οκόθεν τὸ οὐνομα, κ.τ.λ. According to Hesiod, Europa was one of the Oceanides (see Theogony, 357). The name is not found either in the Hiad or Odyssey, but in the Hymu to Apollo, 250, 290.

νομιζομένοισι. Supply ὀνόμασι.

46, 47. The character of the Pontine tribes.

ό δὲ Πόντος ὁ Εὐξεινος = "the Black Sea;" anciently called "Αξενος = "the inhospitable" sea.

"Frigida me cohibent Euxini littora Ponti, Dictus ab antiquis Axenus ille fuit."

It owed its inhospitable character to the bad weather frequent to it, and to the reputed cannibalism of its northern Scythian coasters. Its names made no doubt changed when it was opened up to Greek commerce and navigation. Homer seems not to have known it. Pindar calls it by both names; Pyth. IV. 362, Nem. IV. 79. By the Turks it is called "Karadenghez," by the modern Greeks "Maurethalassa," and by the Russians "Czarne-More." Miletus sent many colonies to its coasts. It was the shape of a Scythian bow. The Euxine and Maotis taken together are about one twenty-fourth larger than the Caspian. It is thought that once the Euxine and the Caspian were united.

φερέοικοι. Compare Horace, Odes, 111. 24. 10, of the "Campestres Sythe, quorum plaustra vagas rite trahunt domos;" and Æschyl. Prometh. 700, and 734—739.

iπποτοξόται = "horse-archers." See Thucyd. II. 96, and Ovid's Trist. III. 10. 54.

κῶς οὐκ ἀν εἴησαν, κ.τ.λ. See Thucyd. 11. 97.

ἄποροι προσμίσγειν = "difficult to come to close quarters with."

"Ιστρος="the Danube." The Tanais="the Don."

48, 49. The Danube and its feeders.

καl θέρεος καl χειμώνος="both in summer and in winter." The genitive of time in Greek is really elliptical. Supply διὰ χρόνον.

Πόρατα = "the Pruth," probably.

Τιαραντός = "the Alonta," according to Niebuhr.

Σκίος ποταμός="the Ishar." According to Rawlinson this is untrue, as no stream forces its way through this chain of mountains. The Scientific stress on the northern flank of Mount Hamus, exactly opposite to the point where the range of Rhodope (Despoto Dach) branches out.

from it towards the south-east. From the two opposite angles made by the Rhodope with Hæmus spring the two streams of Hebrus and Nestus. Hence it appears that Thucydides is more accurate than Herodotus when he says of the Scius or Oseius: ῥεῖ δ' ουτος ἐκ τοῦ ὄρους ὅθεν περ καὶ ὁ Νέστος καὶ ὁ 'Έβρος (Π. 96).

50. Nile and Danube compared.

is $\pi \lambda \hat{\eta} \theta$ os = "(going) into the question of extent,"

νιφετ $\hat{\varphi}$ δὲ πάντα χρέεται. Supply $\hat{\eta}$ $\gamma \hat{\eta} =$ "and the land is perfectly familiar with snow."

λάβροι = "violent" (= "seizing and carrying off," from λαμβάνω). Compare the Latin "ferox," from "fero."

ἀντιτιθέμενα δὲ ταῦτα, κ.τ.λ. = "and these things being set against each other, the balance is restored, so that an evident equality arises."

51, 52. The rivers Tyras and Hypanis.

Tions = "the Dniester." See IV. II.

μεγάθεϊ σμικρή ἐοῦσα = "being actually small in size."

"Eξαμπαῖος. According to Rawlinson from "exan" or "hexan," connected with the Sansorii accha=Greek άγία, Lat. "sacra," English "hallowed," and from "γρά" or "pais" Sansorii "patha," Greek πάτος, German "pfad," and our own "path" and "pad." Some would render it Hexenpfad="witches' path." See Donaldson's Varronianus, p. 39.

συνάγουσι = "contrahunt" = "contract."

53. The Borysthenes.

τούτω γὰρ οὐκ οἶά τε, κ.τ.λ. = "for it is not possible to compare any other river with this;" i.e. the Nile.

συμβαλέειν. Compare the Lat. "conferre," to put together for the sake of comparison.

άριστους διακριδόν, κ.τ.λ. = "distinguished for their excellence and numbers."

ρέει τε καθαρὸς, κ.τ.λ. = "and it flows in a clear stream among troubled and muddy waters."

 $\tilde{\epsilon}$ μβολον = "a tongue of land" (literally, "a beak," Lat. "rostrum").

54, 55, 56, 57, 58. Other rivers described.

Παντικάπης="Desna," probably, while the Hypacyris was the "Kanilshak," and the Gerrhus the Tasczenac.

οί γεωργοί Σκόθαι. According to Strabo these inhabited the Tauric Peninsula. See VII. 4.

"Υργις = " Seviersky," probably.

 $\ell\pi$ ιχολωτάτη="has the greatest tendency to produce bile." The force of $\ell\pi$ h here, as elsewhere, with adjectives marks a tendency towards (an end).

άνοιγομένοισι δὲ τοῖσι κτήνεσι = "and by opening up the carcases of bests it is possible to veigh the matter for oneself, and (infer) that the thing is so (as we have stated)."

59, 60, 61. Scythian peculiar customs.

 $\epsilon \ddot{\sigma} \pi o \rho \alpha =$ "plentiful;" literally = "with ways and means $(\pi \dot{\sigma} \rho o s)$ to obtain."

Θεούς μέν μούνους, κ.τ.λ. = "and these indeed are the only Gods whom they appease" (with sacrifices). Compare the use of "solus" in Latin = "the only one who."

Zeờs Παπαῖος = "Father Zeus." Compare the Latin Juppiter, Jeus or Zeus, pater, Dies-piter. (Compare πάππαΞ = "papa" in English.) Homer and Virgil make Jupiter "the father" (of gods and men), and Aratus, quoted by St Paul (Acts xvii. 28), has τοῦ (i.e. of Zeus) γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. The root pa or ρὰ marks the notion of father in all the Indo-European languages; as Sanscrit "pitâ," Persiun "pita," Greek πατὴρ, Lat. "pater," Italian "padre," German "vater," English "father, &c.

 $^{\prime}A\pi ia$. Part of the Peloponnesus once so called. See Æschyl. Sepp. 260. The Apian land of Homer is the $^{\prime\prime}far\cdot away\ land$ (from $d\pi b$).

'Aρτίμπασα = "Artemis," is a corrupted form.

Θαμιμασάδας = "Thammuz" of Ezekiel (viii. 14), and Taβιτl = "Tophet" (2 Kings xxiii. 10). According to Blakesley's conjectures, Creuzer would deduce Zend Tabiti from "tabat," heated; Papeeus from Baba, Father; Apia, the Earth Goddess, from Apria, "dust;" Œtosyros, Apollo, from dœthu, "an eye" (of day).

 $\alpha\dot{\nu}\tau\dot{\rho}=$ "by itself," without any one to compel it. See v. 85. Compare the use of "ipse" in Lat. = "sponte suâ," as Virgil, Bucol. 1v. 21;

" Ipsæ lacte domum referent distenta capellæ Ubera."

The willingness of the victim was esteemed a lucky omen in a sacrifice.

περί ὧν ἔβαλε="threw around without delay,"

ην μέν τύχωσι έχοντες = "if they happen to have them."

 $\hat{\eta}\nu = \hat{\epsilon}\hat{\alpha}\nu = \epsilon \hat{\epsilon}\hat{\alpha}\nu = \text{``if probably,''} \text{ or ``supposing, if.''}$

ύποκαίουσι τὰ ὀστέα=" they burn the bones beneath." See Ezekiel xxiv. 5: "Take the choice of the flock, and burn also the bones under it, and make it boil well, and let them seethe the bones of it therein."

απαρξάμενος, $\kappa.\tau.\lambda.=$ "and having taken part of the sacrifice to begin the offering with." This was for the god, who is supposed to be present, though unseen. Compare Horace: "Ante Larem gustet veneration of the property of the control of the present of the

rabilior Lare dives." By the term κατάρχεσθαι is meant the dedication once for all (downright) of the whole victim.

 $\pi o \delta \beta a \tau a =$ "cattle."

62, 63. Mode of sacrifice to Ares, the god of war.

άρχητων = " where the magistrates assemble."

φάκελοι = Lat. "fasciculi," "faggots."

'Αρησε τὸ ἄγαλμα. According to Niebuhr, the worship of the god of war under the symbol of the scimitar was a Mongolic custom.

ἀποσφάζουσι τοὺς ἀνθρώπους. See III. 11.

σὺν τῆσι χερσὶ="arms and all," not "hands and all," says Blakesley, and rightly, who quotes Eurip. Heracles, 740.

 $\dot{\alpha}\pi\dot{\epsilon}\rho\xi\alpha\nu\tau\epsilon$ s, $\kappa.\tau.\lambda.=$ " and, in the next place, after putting an end to the offering of all the other sacrifices, they take themselves off."

νουίζουσι, with the dative = χρωνται=" habitually use." See IV. 117, and Thueyd, III, 82, and II, 44.

64. 65. Ferocity of the Scythians.

κεφαλὰs ἀποφέρει τῷ βασιλέ!="the bears off the heads for their king" (for the same custom among the Gauls, see Arnold's Rome, Vol. I. p. 539).

λαβόμενος τῆς κεφαλῆς ἐκσείει="and having taken hold of the skin, he shakes it off from the skull."

ην ἄρα = ξμελλε ἄρα ἔσεσθα, according to Blakesley, who thus renders the whole passage: "But human skin being both thick and shiny, would of course be calculated to take the brightest appearance in point of whiteness of almost all skins."

περιχρυσώσας="having set in gold;" literally, "having put gold around it."

τῶν οἰκητων = "their relations" (those of their own household).

66. Annual festival of warriors.

κιρνά κρητήρα οἴνου="mixes a mixing-cup of wine."

 $\tau \hat{\omega} \nu \Sigma \kappa \upsilon \theta \dot{\epsilon} \omega \nu$, $\kappa.\tau.\lambda.=$ "those of the Scythians drink by whom the centies may have been taken off (i.e. killed) in war." The genitive is here partitive.

ήτιμωμένοι ἀποκατέαται="being disgraced, they sit apart from each other."

67. Scythian soothsayers.

ἐπὶ μίαν ἐκάστην μάβδον="each staff by itself." See Thucyd. IV. 43, and see Ezekiel xxi. 21, and Tacitus, German. 10, and Virgil's Bn. VI. 74, and Hosea ii. 12.

φιλύρης ὧν φλοιῷ μαντεύονται="and as a fact they conduct their divinations by means of the bark of the linden-tree."

τρίχα σχίση. See Virgil's Bucolies, VIII. 77, and Hymn to Hermes, 530.

68. Soothsaying over the illness of the chieftains.

τους εὐδοκιμέοντας μάλιστα=" those who are in the highest repute." $\dot{\epsilon}\pi t\pi a \nu =$ "generally" (properly, "looking at the thing as a whole").

δs και δs="such and such," or "this and that one."

διαλελαμμένος ἄγεται="he is taken from among them, and dragged away." See note on I. II4.

δενολογέ
εται="complains loudly," "considers it a hard and dreadful thing."

καταδήσωσι="bind down to." See II. 174.

69. The false soothsayers burnt.

στομώσαντες - "having gagged them," to prevent their uttering curses. Compare Æsch. Αy. 236: στόματος καλλαπρώρου φυλακάν κατασχεϊν, φθόγγον όμου οίκοις, βία χαλίνων τ' ἀναύδω μένει.

ρυμός = "that by which a carriage is drawn (ρύομαι)," and so a pole.

70. Method of pledging faith.

alua συμμίσγουσ, κ.τ.λ. See I. 74, and III. 11, and Sallust's account of the Catiline conspirators: "fuere qui dicerent eum humani corporis sanguinem vino permiatum in pateris circumtulisse: inde cum post exsecrationem omnes degustassent, sicuti in solemnibus sacris fieri consucuit, aperuisse consilium suum."

έπιταμόντες= "having cut the surface." Compare the Lat. "incidere," and the Eng. "incision."

71. How the chiefs are buried.

ταφαὶ δὲ τῶν βασιλέων. See Iliad, 11. 793, and X. 414, and Herod. V. 4. These tombs are probably the barrows (tumuli) scattered up and down from the Wolga to the Lake Baikal.

κατακεκηρωμένον μέν τὸ σῶμα="with the body completely covered over with wax." See I. 140.

τοῦ ἀτὸς ἀποτάμνονται, κ.τ.λ.="they cut off part of the ear (partitive genitive), they clip the hair all round (the head), and they make incisions all over the arms; they lacerate the forehead and the nostril, and pass arrows through the left hand." See Dr Livingstone's Travels in Africa, Chap. XXIV. p. 488.

èν δὲ τῆ λοιπŷ εὐρυχωρίη, κ.τ.λ. See Herod. v. 5, 8, and Arnold's Roman History, Vol. II. p. 537; and compare the slaughter of the twelve Trojan princes over the funeral pile of Patroclus, and also the sacrifice of Polyxena to the ghost of Achilles in Eurip. Hecuba.

ἀργύρω δὲ οὐδὲν, κ.τ.λ. Blakesley says, "this must mean that they

do not use either silver or bronze in commerce: for their arms would doubtless be of the latter."

72. Cruel customs connected with their funerals.

άψίδος δὲ ημισυ, κ.τ.λ.="having placed the half of a wheel, with the concave side uppermost, upon two stakes."

αί μέν πρότεραι ἀψίδες = "the foremost part of the half wheels."

έπεὰν νεκροῦ, κ.τ.λ. = "whenever they have driven a straight stake along the spine up to the neek of the corpse, and they fix the end of it, which comes out below beyond the body, they fasten into a hole belonging to the other stake, which passes through the horse." $\tau \delta \rho \mu \sigma = \tau \rho \bar{\rho} \mu a = \text{``a socket formed by boring (τείρω)."}$ The root "tor," or "ter" (compare English "turning"), is common to Greek and Latin, as "tornus," $\tau \delta \rho \nu a$, $\tau \epsilon \rho \mu a$, $te \tau o$, $\tau \epsilon t \rho \omega$, $te \tau o$.

κύκλω τὸ σῆμα="around that tomb." Here <math>κύκλω=περl.

73. How the mourners are purified.

ὑποδεκόμενος = "receiving in silence." Compare Lat. "sub" in composition.

συμφράξαντες = "having packed them as closely as possible."

διαφανέας = " of a transparent (heat)."

74, 75. Hemp grown there; its uses.

κάνναβις= "hemp" (the English word no doubt comes through the Teutonic "hanf").

αὐτομάτη= Lat. "sponte suâ," "all or quite of its own accord."

ὄστις μη κάρτα τρίβων εἴη αὐτῆς = " whoever is not very familiar with it," literally, "rulbed up in it," from constant handling; the origin of the word is from $\tau \rho$ ίβω. Compare the English "trite," from Latin "tero."

ἀγάμενοι τῆ πυρίη, ἀρύονται="and exulting in the bath they shriek aloud" (with joy), on getting rid of the mosquitoes in this way, say Clarke's Travels, Vol. II. p. 59. Niebuhr thinks this was an attempt to produce intoxication, the "bang" which is now used for that purpose by their descendants is certainly produced by hemp.

76. The Scythian aversion to foreign customs.

καὶ οὖτοι="these persons, too, (as well as others)." Observe (1), as here, the accumulative sense of καὶ, (2) emphatic="even," (3) as connective="and," or "both," or "also." See II, o1.

ώs διέδεξαν 'Ανάχαρσις=" as they showed in the case of Anacharsis," who flourished about 600 B.C.

Κύζικον. See IV. 14.

τη Μητρί. Cybele. See IV. 53.

σως και ύγιης=" safe and sound."

κατὰ τὰ ὅρα—here the article is demonstrative and relative, as in the saw." See II. 99, v. II2, and vI. 88.

Thalny. See IV. 54.

ές ταύτην δη=" now observe, to this."

ἐκδησάμενος="and having fastened upon his person" (so that they hung from it). Observe the force of the middle voice as well as the force of the preposition in composition.

έπιτρόπου = "the steward," not "the quardian," acc. to Niebuhr.

77. The Hellenic story of Anacharsis.

καίτοι="and yet," Lat. "αίσμι," properly καί τφ="in this respect too," always a corrective particle, implying that something besides must be considered, which is likely to modify the preceding statement. See III. 15.

ηδη ηκουσα = "before this time I have heard." See VI. 84.

ό λόγος άλλως = "this story without reason."

πέπαισται = παιδίας χάριν πέπλασται.

78, 79, 80. Fate and career of Scyles.

μετὰ δὲ χρόνω ὕστερον= "but afterwards in succeeding time." Observe the abverbial force of μετά. Compare the Lat. "post" = postea.

τελευτ \hat{q} δόλ ω ὑπ δ ="ends (his life) at the hands of—treacherously." Many neuter verbs, and verbs used as neuters, are constructed as passives, with ὑπ δ and a governed genitive case. The more common words, with such a construction, are $\epsilon_{\kappa\pi}$ (πτεις, $\delta_{\kappa\sigma}$ 0θανεθ), $\delta_{\kappa\sigma}$ (πραστήραι.

τὸ Βορυσθενεϊτῶν ἄστυ. This was Olbia, a colony from Miletus. See IV. 17.

γυναϊκα ἔγημε ἐς αὐτὰ (supply) δώματα, the construction is pregnant = " he married a wife, and led her to his home."

ές χείρας ἄγεσθαι. See 1. 126, and compare 1 Kings ii. 17-25, Lev. xviii. 8.

καταφεύγει = "flies for refuge," hence καταφυγ $\dot{\eta}$ = "a place of refuge."

 $\epsilon \hat{i}s \mu \hat{\epsilon} \nu =$ "thou art really." Observe the breathing rough when $\epsilon \hat{i}s =$ "one."

Σιτάλκης. See Thuc. II. 29, and IV. 101. Herod. VII. 137. He died B. C. 424.

περιστέλλουσι (see I. 98) = "fence round" (with sanctions).

81. The census of the Scythians.

ώς Σκύθας εἶναι="for Scythians, there were few of them." See II. 8, and II. 135.

'Αριαντάν. Ritter connects him with Asia-Bactra, the country of the worshippers of Buddha.

82. Print of the foot of Hercules.

ϊχνος Ἡρακλέος. See H. 91. Ritter thinks he discovers here an adultsion to the sacred sandal of Buddha, which appeared after the great deluge, the track of which is still shown in Cevlon.

83. Darius prepares for his Scythian expedition.

τὴν ἀπορίην="the difficulty in finding ways and means among the Scythians," See Thuc. 1V. 32.

Σούσων, now "Sus," acc. to Rennell. See v. 49, 53.

84. The cruelty of Darius.

καταλειφθηναι = " should be left behind to him."

άποσφαγέντες αὐτοῦ="having been slaughtered on the spot." Supply τοῦ τόπου.

ταύτη ϵ λίποντο="in this place or way they were left." Supply $\delta \delta \hat{\varphi}$. See VII. 38, 39, and v. 92.

85. Darius arrives at the Bosphorus.

τάs Κυανέαs (supply πέτραs)=" the dark-blue Rocks." These were two small rocky islands, just at the entrance of the Euxine, now called Arek-Jaki, anciently the Symplegades (the Dashers), said to move and roam about (πλαγτάs, from πλάζομα).

 $\epsilon\pi l \ \tau \hat{\omega} \ l \rho \hat{\omega}$. This is supposed to be the temple of Zeus Urius (οὔριος), the God of favourable voyages (from οὖρος, a favourable wind).

έθηεῖτο="he continued to gaze upon" (intensive form).

 $\pi\epsilon \lambda \alpha \gamma \ell \omega \nu \gamma \delta \rho \delta \pi \delta \nu \tau \omega \nu$, $\kappa.\tau.\lambda.=$ "for of all deep seas without exception is the most wonderful." See I. 34. Observe that Herodotus is about right in his dimensions of the Bosphorus, though when he comes to the Propontis his dimensions are very much too great.

86. Herodotus' method of measurement of seas.

νηθε ἐπίπαν, κ.τ.λ. = "a ship generally completes in a long day's (sailing) somewhere about."

ξυδεκα μυρίαδες και έκατου δργυιέων=" 1,110,000 fathoms."

Σινδικής, on the mouth of Kouban. See IV. 28.

87. Darius sails to Mandrocles' bridge.

 $\hat{\epsilon}\pi$ ' $a\dot{v}\tau\hat{\varphi}=$ " upon the coast."

ès μèν τὴν (στήλην)=" upon the one column."

'Ασσύρια γράμματα. No doubt of the Babylonish arrow-headed characters, which have been recently deciphered.

εθνεα πάντα ὅσαπερ ἡγε="the exact number of all the nations which he was leading," Observe the force of precision given by π ερ, and see note on 1. 21.

τῆς 'Ορθωσίης 'Αρτέμιδος = " Diana who had established or preserved their city." Compare the Lat. "Jupiter Stator."

ό χῶρος τὸν ἔζευξε. This bridge is supposed to have been constructed where the towers of Rumili-Eshi-Hissar now stand on the European side, and Auadoli-Eshi-Hassar on the Asiatic side.

88. Mandrocles rewarded by Darius, and makes an offering.

 $\tau \hat{\eta} \sigma \chi \epsilon \delta i \eta = "$ with the rafted bridge."

έδωρήσασο πᾶσι δέκα="presented him with ten of everything." See I. 50, III. 140.

ζωα γραψάμενος = to the more developed and later form ζωγραψάμενος = " having had painted from the life" (the whole passage), &c.

ίχθυόεντα = "piscosum," Lat. "abounding in fish." Adjectives in Greek ending in -ειs, and in Latin in -osus, express abundance.

κατά νοῦν = Lat. "ex sententia" = "to the satisfaction of."

89, 90. Darius marches into Thrace.

ἔπλεε ἰθὸ τοῦ "Ιστρου = " proceeded to sail directly to the Danube."

άναπλώσας...πλόον-the accusative of the cognate word.

Tedpov = "Teara," or "Dera," now.

ès ἄκεσιν φέροντα (see III. 133) = "conducive to healing."

'Απολλωνίης, afterwards called "Sozopolis," now "Sizeboli." The Contaderdus is now Kutschakden acc. to Mannert.

'Aγριάνης = "Erzene" now, while "Εβρον = "Maritza." These rivers form a junction about ten miles to the south of Adrianople.

91. An inscription of Darius at Tearus.

στήλην ἔστησε=" he set up a column." Observe the transitive notion of the Aor. I. of ἴστημ, and its compounds.

92. Remains on the bank of the Artiscus.

'Aρτισκός = "The Arda."

παρεξιόντα= "as he passed by and out."

χωρίον=" a little place"= "spot." The χώρος was greater, = "a place," while χῶρα, still greater, = Lat. "regio," "a country."

κολωνούς = "hills," mounds, hence the Lat. "collis."

93. The Getæ first oppose Darius.

τοὺς ἀθανατίζοντας = "those who consider themselves immortal."

Σαλμυδησσόν=" Midja."

Γέται = the modern "Dacians."

άγνωμοσύνην= "a senselessness of existence."

94. Story of Zalmoxis.

διὰ πεντετηρίδος, κ.τ.λ.="every four years they chose out a messenger by lot and send him off to Zalmoxis, telling him the details of their wants."

95 Zalmoxis said to have been a slave of Pythagoras.

δουλεθσαι. Thracian slaves were very common in Greece, and the Thracians very often sold their children for slaves (v.~6). Compare Geta and Davus in Terence.

χρήματα κτήσασθαι="made money for himself" (as we say).

ὑπαφρονεστέρων = "rather more unintellectual."

ήθεα βαθύτερα = "deeper habits (of thought)."

.πιθανὰ = "credible." Adjectives ending in -νὸς, -ίνος, -ίνος, -έννὸς, (= Lat. "-andus") mark a passive and intransitive sense, as $\pi \sigma \theta$ εινὸς = Lat. "desiderandus," "that must be longed for," $\pi \iota \theta$ ανὸς = "that which one must or should believe."

96. Herodotus' view of the story.

Huθαγόρεω. This philosopher was born about 5,70 B.C., and flourished in the time of Polycrates, tyrant of Samos, and the last of the Tarquius at Rome, B.C. 540-510.

97. The Getæ resist in vain.

ἀποδέκεσθαι Ιορίο = ἀποδέχεσθαι Attic.

ἀρηρομένον (Ionic = ἡρομένον, from ἀρόω) = " (no part) ploughed."

έστάναι (for έστηκέναι) = " to continue standing."

καὶ ήν τε κατὰ νόον πρήξωμεν = "and if we should fare to our satisfaction" ($\hat{\eta}v = \hat{\epsilon} dv$).

ἄποδος Ionic = Attic ἄφοδος = "a means of going off," i.e. retreat.

 $\mu\dot{\eta}$, où $\delta vvd\mu evo$ = "under no circumstances, possible or conceivable, being able." $\mu\dot{\eta}$ = the negation of the probable or conceivable, $o\dot{\omega}$ = the negation of the actual.

γνώμην is μέσον φέρω= "I bring forward my opinion for the public good." Compare Virgil's En. XI. 335: "Consulite in medium, et rebus succurrite fessis."

ζψομαι... λειφθείην. Observe how the optative softens down the positive implied in the future indicative. See Iliad, 11. 158.

98. Darius leaves the Ionians to watch the bridge.

απάψας ἄμματα="having knotted knots" (the accusative of the constante word). ἀπάψας Ionic=Attic ἀφάψας, and with this passage compare Livy, vII. 3.

99. Description of the sea-coast of Scythia.

κόλπου δὲ ἀγομένου τῆς γῆς ταύτης=" the land running round into a bay."

αὔτη ήδη ἀρχαίη Σκυθικὴ=" it is from this point now that this old Scythia begins."

του γουνου = "the highland," or "promontory." Compare Soph. Αjax, "υ' ὑλῶεν ἔπεστι πόντου πρόβλημι' ἀλικλυστου, ακραν ὑπό πλάκα Σουνόυ, and Dr Chandler's Travels, "We now approach Cape Sunium, which is steep, abrupt, and rocky;" and compare Byron's lines,

"Place me on Sunium's rocky brow," &c.

100, 101. Description continued.

τὰ πρὸς θαλάσσης τῆς ἡρίης = "the Eastern sea-board." Blakesley here remarks, "The sea of Azof and the Bosphorus seem to be conjointly described as the eastern sea in opposition to the sea to the west of the Crimea. The Euxine itself was in after times considered to be divided into an easterly and westerly portion by a line drawn from $\kappa \rho \omega \delta$ $\mu \epsilon \tau \omega \sigma \nu$ (the Ram's head), the southernmost point of the Crimea, to Cape Carambis in Paphlagonia. It was said that navigators passing between often saw the two points simultaneously."

ώς ἐούσης τετραγώνου = "as it was really a square."

ἐπικάρσια = "at an angle." See I. 180, and Odyssey, IX. 70.

102. The Scythians attempt a confederacy against Darius.

δόντες σφίσι λόγον = "having given themselves up to consideration," i.e. having reasoned with themselves.

lθυμαχίη = "in a stand-up fight."

103, 104, 105. Habits of the Tauri, Agathyrsi, and Neuri.

 $τ\hat{\eta}$ Παρθέν ψ =to Iphigenia Taurica. See Eurip. Iphig. Taur. 38, 39.

'Αγάθυρσοι = "the Hungarians," acc. to some.

Θρήϊζι προσκεχωρήκασι = "they have gone over to the Thracians" (in all their other customs).

Nevpol. See IV. 17, and Grote, Greek Hist. Vol. III. p. 325.

κινδυνεύουσι δὲ, κ.τ.λ. = "and these men run the risk of being considered conjurors."

äπaξ="once for all," "once and no more than once."

λύκος γίνεται. Creuzer considers the "wolf" as the symbol of the Sun. Blakesley thinks we have here the superstition of the wehr-wolf, so common to all countries where the wolf was found. See Virgil's Bucolics, VIII. 97.

106, 107. Of the Scythian cannibals and the Melanchlæni.

ούτε δίκην νομίζοντες="neither accustomed to believe in a principle of right."

οὔτε νόμφ οὐδενὶ χρεώμενοι="and not using any law" (in their dealings with each other).

 $\gamma \lambda \hat{\omega} \sigma \sigma \omega \delta \hat{\epsilon} \, l \delta l \eta \nu$. Supply έχουσε from the previous verb φορέουσε, thich in the zeugma does double duly, firstly, for itself with respect to είματα, secondly, for έχουσε with respect to $\gamma \lambda \hat{\omega} \sigma \sigma \omega$.

 $\epsilon m'$ $\delta \nu$ και $\tau \dot{\alpha} s$ $\epsilon \pi \omega \nu \nu \mu \iota \alpha s$ $\epsilon \chi \omega \nu \sigma \iota$. Acc. to Blakesley a tribe exists in the Hindoo Koosh culled Siah-paosh = $\mu \epsilon \lambda \dot{\alpha} \gamma \chi \lambda \alpha \iota \nu \sigma \iota$, from the black sheep-skins which they wear.

108, 109. Of the Budini, and their city.

γλαυκόν τε πᾶν, κ.τ.λ. Compare Tacitus' description of the Germans, "truces et cerulei oculi : rutulæ comæ."

δη αὐτόθι= "on this very spot, observe."

καὶ $\phi\theta\epsilon$ ιροτραγέουσι μοῦνοι, κ.τ.λ. = "and they are the only people of those in this quarter who eat lice (raw or alive)." Ritter would make $\phi\theta\epsilon$ ûρes the seeds of the fir cone. Yet see IV. 168, and the confirmation by Mela and Pliny.

οὐδὲν τὴν ἰδέην ὁμοῖοι, κ.τ.λ. = "and in no respect like them (the Budini) in figure or even in complexion."

θηρία τετραγωνοπρόσωπα. Blakesley takes these puzzling animals to be "seuls," found in the Caspian and in the mouths of the Wolga, the skins of which would come by the same route as the musk-bags and otter and beaver-skins.

περί τὰς σισύρτας παραρράπτεται = "are sewed round, as a fringe, about their woollen mantles." See Tacitus, Germania, cap. 27, and Euriptdes, Baccha, 109.

ὄρχιες, "the bags of the musk-deer."

110-117. The Sauromatæ connected with the Amazons.

ὄτε "Ελληνες, κ.τ.λ. See Iliad, III. 189. The Villoison Scholiast on this passage makes the Amazons daughters of Ares and Armenia, a Naiad goddess. Müller considers them the female attendants of the goddess Diana (of Ephesus), the native place of the goddess being Cappadocia.

Ollowara. Ritter makes oldo = Lat. "win," and Sanserit "wirch," while $\pi a \tau a = "to kill$." Creuzer would make them worshippers of the moon, from the Circassian word "maza" = "the moon."

Σκυθέων τῶν ἐλευθέρων = "the Royal Scythians." See IV. 10.

 $i\pi\pi$ οφορβί ω = " a troop of pasturing horses."

την αὐτην ήλικίην ἔχοντας=" of the same age," i.e. being all alike beardless, they appeared an army of young men.

ὑποφεύγειν δὲ= "but to retreat a little way."

ζίην έζωον = "they continued to live a life," the accusative of the cognate substantive.

έκτιλώσαντο = "made them their pets." Compare Pindar's Pyth. 11.

την δὲ φωνην, κ.τ.λ. See Arist. Rhet. I. 5, 6; Thuc. II. 45.

οὐκ ἆν δυναίμεθα = "we could not possibly." Observe how αν strengthens the negative.

έκείνησι συμφέρεσθαι = "bear with the women yonder," or as we say, "get along with," for "agreeing with."

έπλ ἡμέων αὐτέων = "by our own selves," i.e. apart from the rest. See ix. 17.

τὸ $\epsilon \pi i \beta$ αλλον (supply $\mu \epsilon \rho$ os from $\tau \omega \nu \kappa \tau \eta \mu \alpha \tau \omega \nu \tau$ $\delta \mu \epsilon \rho$ os, a little above) = "the portion (of goods) that falleth to their share." See I. 106.

Σαυροματέων. Supposed to be the Sarmatians of a later period. Rawlinson connects them with the northern Medes (Sauro-Medes), and identifies them with the slaves (Sclavoniaus). See also IV. 21.

φων $\hat{\eta}$ δε νομίζουσι Σκυθικ $\hat{\eta}$ ="make a rule of using the Seythian langer," νομίζω with a dative = χομομα, and therefore has the same sense or nearly so. See II. 44, and IN. 64.

118, 119. Embassy of the Scythians to the neighbouring barbarians, and its success.

ό Πέρσης = "the Persian (king)." So below, ὁ Γελωνὸς = "the king of the Geloni," and ὁ Βουδῖνος = the king of the Budini.

èκ τοῦ μέσου κατήμενοι: "sitting down in idleness apart from the common interest," i.e. keeping neutral. See III. S3, ἐκ τοῦ μέσου καθήστο.

τώυτὸ νοήσαντες = "unanimously."

τί γὰρ πάθωμεν="for what can we now do?" See Eurip. Hecuba, 612; Homer's Iliad, Λ. 404.

 $\dot{\nu}\mu\dot{\nu}\nu$...έλα $\phi\rho$.="things will not be a whit easier for you on this account."

η̈ οὐ καὶ ἐπὶ ὑμέας. Here the negative is confirmative and emphatic, not redundant. See v. 94, vii. 16, and Thuc. II. 62, III. 36.

τῆς πρόσθε δουλοσύνης. See I. 103, 105, and IV. 1, 12.

τοὺς αἰεὶ, κ.τ.λ. = "he subdues all that from time to time happen to oppose him." See II. 98, and Eurip. Hecuba, 1164.

ύπεδέκοντο = " undertook."

ἔατε Ionic = Attic ήτε.

την όμοίην ύμεν. Supply δίκην = "are repaying the like measure of justice to you."

καὶ ἡμεῖς οὐ πεισόμεθα = ''and we will not put up with it'' (i.e. the invasion).

μέχρι...τδωμεν= "until we happen to see." Observe here the contingency implied in the subjunctive, which is rare with μέχρι, and compare Soph. Αjακ, 571, μέχρις μυχούς κέχωτι νερτέρου δεοῦ.

120. The Scythian plan of warfare against Darius.

ὑπεξιόντες δὲ καὶ ὑπεξελαύνοντες = "secretly withdrawing and secretly driving off" (the cattle).

τλ παρεξίωεν="which they might pass by on their way out." τλ φρέατα="the artificial tanks." τλs κρίψαs="the natural springs of water." στγχοῦν="to fill up," not "poison."

121. The Scythians send forwards their skirmishers.

ταῦτα μὲν δὴ προεκομίζετο="these then forthwith conveyed themselves forwards into a distant country."

122. Persians meet and pursue the Scythians.

οί πρόδρομοι="the advanced guard," the same with τὴν ἵππον (below)="the advanced troop of horse."

τὴν ἴππον="the body of cavalry." So ἡ κάμηλος="a troop of camels."

πρὸς γὰρ τὴν μίαν, κ.τ.λ. (supply ὁδὸν)="they directed their march straight against one detachment of their force."

οί Πέρσαι ἐδίωκον, κ.τ.λ. = "the Persians kept up the pursuit in the direction of the east and the Don."

ἀπίκοντο ἐτ τὴν τῶν Βουδίνων=if, as it appears, the Sauromatæ and Budini were on opposite banks of the Don (Tanais), then the Persians must have re-crossed the river, and this Herodotus has omitted.

123. The wooden town of the Budini burnt.

κεκενωμένου τοῦ τείχεος πάντων="the fortification having been emptied of every thing." See iv. 108.

τὴν ἐρῆμον. Supply χώραν. See IV. 22. Some consider it the l'ralian desert.

 $\pi \lambda \hat{\eta} \theta$ os = "extent." See I. 203.

"Oapos="the Wolga," acc. to Rennell.

124. Darius halts, and builds fortresses.

τῶν ἔτι ἐς ἐμὲ, κ.τ.λ. = "and of those the ruins were still in a state of preservation even to my time."

ημίεργα μετηκε="left them behind him half jinished."

125. Darius encounters other divisions.

ὑπεκφέροντας ἡμέρης ὁδῷ= "keeping a day's march before him." ἀνίεε ἐπιών= "aive up proceeding against them."

ὑπέφευγον = "continued gradually to withdraw."

κατηγέουτο = "led the way into." With ές supply χώρηυ.

of δὲ Σκύθαι ἐς μὲν τοὺς 'Αγαθύρσους, κ.τ.λ. Rawlinson thus translates this difficult passage, "The Scythians, when the Agathyrsi forbade them to enter their country, refrained, and led the Persians back from the Neurian district into their own land," and thus remarks in a note: "The Agathyrsi, having the Carpathians for their frontier, would be better able to defend themselves than the nations which lay farther to the east. As 'luxurious,' and 'fond of wearing gold' (supra, cap. 104), the Agathyrsi would also have more to lose than their neighbours."

126,127. Darius sends a challenge to the Scythians for a pitched battle: and the answer.

δαιμόνιε ἀνδρῶν="thou strange man;" others render it, "thou unfortunate man." See Homer's Iliad, Bk. vi.

έξον τοι= "it being in thy power." So παρεόν and παρέχον are used by Herodotus. The accusative absolute.

μάχεσθαι. Supply θέλε. See III. 134, and VII. 159.

 γ ῆν τε και ὕδωρ. See Virgil's En. VIII. 128, and Herod. VI. 218, and Arist. Rhet. II. 23.

τὸ ἐμὸν ἔχει="thus the matter stands with me," literally, "has itself."

ἐώθεα, Ionic Pluperf. = Attic εἰώθεω = " it had been my custom."

άλώη. Aor. Subj. (2) from άλίσκω.

 $\mathring{\eta}\nu~\mu\mathring{\eta}~\eta\mu\acute{e}\alpha s~\lambda\acute{o}\gamma os~\alpha i\rho \hat{\eta}=``unless~a$ (sufficient) reason should draw us on." See I. 132.

exaleur $\lambda^2\gamma\omega$ ="1 bid you weep"=" may ill luck go with you," "go and hang yourself,"—an expression of contempt or hatred, imitated by Horace, Sal. 1. 10. 90:

Demetri, teque Tigelli,
Discipularum inter jubeo plorare cathedras."

Compare Aristophanes, Acharn. 1131, Knights, 433.

 $\dot{\eta}$ ἀπὸ Σκυθέων βῆσκε = "a mode of expression which was traditional among the Scythians." Observe $p\acute{e}\omega$ = "to mention a traditional saying," $k\acute{+}\gamma\omega$ = "I command," = "tell to do." Compare St Matthew's Gospiel, chap. v. 33, 34, for the recurring formulas: ἡκούσατε ὅτι ἐρρέθη, the language of tradition, and ἐγὰ ὁ ἐκγὰ ὑμῆν, the language of personal command, in direct opposition to each other. Blakesley remarks on this passage in Herodotus, "The ordinary salutation of civility among the Greeks was χαῖρε, and κελεύω χαίρεω, the expression κλαῖε or οῖρωζε in the place of it would be considered as the pitch of ruffianly ill-breeding—the behaviour of a Scythian—to whom the refined Greeks attributed every description of coarseness of which they had any account. See I. 202, 216. Hence it was proverbially described as ἡ ἀπὸ Σκυθέων

 \dot{p} η̂σιs. As the French would in the case of the English," and the English of a "Goth."

128. The Scythians try to cut off the Persian foragers.

πλαναν="to make to wander." πλανασθαι (mid)="to wander."

σῖτα δὲ ἐκάστοτε ἀναιρεομένοισι, κ.τ.λ.= "to set upon them on each occasion when they tried to carry off provisions for themselves." Observe the phrase here is different from σῖτον αἰρεῖσθα1= "to take one's food," i.e. to eat. (See III. 26, VI. 120.) σῖτα= "vietus," all kinds of provisions. See V. 34.

αν ἐπεκούρεε = " would probably have helped (the cavalry)."

129. The braying of the asses a protection to the Persians.

οιὰ τὰ ψύχεα = "on account of the continual cold weather," so plural "frigora" in Latin.

ύβρίζοντες = "by their braying." See Pindar Pyth. x. 55, and Xenoph. Anab. v. 88.

όρθὰ ἰστάντες τὰ ὧτα=" pricking up their ears." See Soph. *Electra*, 25, and Horace, *Od.* II. 19. 4.

ταῦτα μέν νυν ἐπὶ σμικρόν τι, κ.τ.λ.= "they carried off then these results of the war, to some small extent."

130, 131. The Scythians send significant gifts to the Persians.

of \$\tilde{e}\$ & \$H_{d}paa, \$k,r,\lambda = \cdots some of the Persians then would come on, and from time to time would take away some of the sheep, and when they had done so would be lifted up (with joy) at what had been done.\(^{1}\)

τὸν νόον = Lat. "mentem" = "the meaning."

γνῶναι τὸ ἐθέδει, κ.τ.λ. = "at once to understand what the gifts meant to imply." Observe here the force of the Aorist, and see vi. 37, and v. 80, and compare the Lat. volo.

132. Various interpretations about the Scythian gifts.

Δαρείου μέν νυν ή γνώμη ήν = Δαρείος μέν νυν έγιγνώσκε—εἰκάζων.

δρες δὲ μάλιστα ἔοικε ἵππφ. Since each of them is significant of that in which the Scythians most excelled—"swiftness." See I. 216, and Isaiah xxx. 17.

συνεστήκεε=" was at variance with." See I. 208, and for Gobryas, see III. 70.

 \dot{a} ναπτ $\hat{\eta}$ σθε="fly upwards."

133. The Scythians tamper with the Ionians in charge of the bridge.

Maιῆτιν Ionic=Attic Μαιῶτιν—" the Palus Mæotis," now the sea of Azof.

φρουρέειν. See IV. 120, 122.

έσακούεw = "hearken" (to hear, and act on what you hear) ; ἀκούω = "to hear," simply.

134. The Persians think of retreating.

 $\delta i \hat{\eta} \xi \epsilon =$ " sprang between them." from $\delta i a t \sigma \sigma \omega$.

ὥρεον Ionic = Attic ὥραον, "saw,"

 $\epsilon \ell \pi \epsilon \ \alpha \rho \alpha =$ "said, as you would naturally expect" (considering his

character). ἄρα (from ἄρω), properly, "fittingly."
ὡς ὧν οὕτως, κ.τ.λ. = "since, therefore, things appear even to myself

to be in this condition."

τούτων τῶν ἀυδρῶν τὴν ἀπορίην (the objective genitive) = "the difficulty of dealing with these men." See IV. 83.

τους ἀσθενεστάτους, κ.τ.λ. = "the weakest to endure the hardships of

the march."

135, 136. Gobryas' advice given and followed.

νύξ τε ἐγένετο, και Δαρεῖος, κ.τ.λ.="as soon as it became night, Darius carried out into practice this plan."

αὐτοῦ (supply τοῦ τόπου) ταύτη. See III. 25.

προφάσιος δὲ τῆσδε, κ.τ.λ.= "under this pretext, observe now." δηλαδή here plays the part of voilà in French, to call special notice to what follows.

σὺν τῷ καθαρῷ τοῦ στρατοῦ = "with the effective portion of the army," See I, 121,

κατὰ χώρην ἥλπιζον, κ.τ.λ.=''quite expected that the Persians would be in their position."

ξλεγον τὰ κατήκοντα = " they proceeded to tell them their situation." συστραφέντες = " having joined their forces together."

ἄπε δὲ τοῦ Περσικοῦ. With a genitive absolute ἄτε and ὤστε are very often joined in Herod. See v1. 44. Compare cap. 128. The number and size of the rivers are mentioned by Herod. as the principal wonder of Scythia, chap. 82. He ranks the Borysthenes as the largest of all rivers except the Nile and the Danube (c. 53). The Hypanis also (βου) is ποταμὸς ἐν ὁλίγοισι μέγας (c. 52), but he appears to forget the existence of such rivers when he describes the Persian march. See Grote, Vol. IV. p. 355.

έφθησεν πολλ $\hat{\alpha}$, κ.τ.λ.="arrived at the bridge long before the Persana." $\phi \theta d\nu \omega_0$, like $\lambda \omega \nu \theta d\nu \omega_0$, $\tau \nu \gamma \chi d\nu \omega_0$, is almost always constructed with a participle.

παραστησόμε θ α = "we will so reduce to submission"—bring over to our side,

137, 138. Ionians deliberate about breaking the bridge.

ελευθεροῦν Ἰωνίην. See VI. 37, and Thirlwall's Greek Hist. Vol. II.
chap. 14. Rawlinson tells us that "the Chersonesites upon the HEROD. II.
10

Hellespont" are here distinguished from the inhabitants of the Heraelectic Chersonesus, which occupied the peninsula between the port of Balaclava and the great harbour of Sebastopol.

οί διαφέροντες τὴν ψῆφον = "who voted differently." See v. 30, VI. 13, VIII, 132.

έθντες λόγου="being of account" in the king's estimation.

139, 140. The Scythians deceived.

πειρώατο Ionic = Attic πειρώντο.

ἐκ πάντων ὑπεκρίνατο= "gave a plausible answer in the name of all."

 $\tau \dot{a} \dot{a} \dot{m}^* \dot{\nu} \mu \dot{\epsilon} \omega \dot{\gamma} \dot{\mu} \dot{\omega}_{\nu}$, $\kappa \tau \lambda$. Blakesley takes this, "your part of the matter is set a-going in a spirit of kindness to us, and our part of it is performing in a way to play into your hands." $\dot{\phi} \dot{\phi} \dot{\omega} \dot{\nu} =$ "to put a person in the way of a thing;" thus Æschylus, Aya. 184, Prom. 497, and see VI. 73.

ώς κείνους πρέπει=" as they deserve."

παρείχε ἄν σφι (supply καιρὸς)= "an opportunity would probably have presented itself to them."

έντυχόντες. Supply τῷ πόρφ.

ἀπίκατο = ἀφίγμενοι ήσαν.

141. 142. The Persians reach the bridge.

φωνέων μέγιστον = φων. μάλιστα. So we have μέγα for μάλα, used in 1. 8, 11. 141.

έπακούσας τῷ πρώτ ψ κελεύσματι="having hearkened to (and obeyed) the first call."

ἀπέρριπται. See I. 153, VII. 13.

143, 144, 145. Darius marches to Sestus, and leaves Megabazus behind.

Μεγάβαζον. Some read Μεγάβυζον (see III. 160).

τόδε τὸ ἔπος. This was afterwards attributed to the Delphic Oracle. See II. 160.

ėν Βυζαντίφ=" Constantinople" (now). A Megarian colony.

 $\dot{\epsilon}$ κ της 'Αργοῦς (supply νηὸς) $\dot{\epsilon}$ πιβάτ ϵ ων = " the Argonauts."

δε Βραυρώνος, κ. τ. λ. See VI. 138, where the Pelasgians are said to be the same that were shortly before settled on the flanks of Mount Hymettus.

 $\pi \hat{v} \rho$ $\hat{a} \nu k \kappa a \omega r =$ "they proceeded to light up a fire." This was the smooth of control act to Blakesley, of their worship of Vulcan, which they carried with them from the volcanic isle of Lemnos. See VI. 140.

146. The Minyans of Lemnos.

 $\dot{\epsilon}\pi\dot{\epsilon}i$ $\vec{\omega}\nu$ $\xi\mu\epsilon\lambda\lambda\sigma\nu$, $\kappa.\tau.\lambda$. = "when then they were on the point of

dispatching them." Compare the Lat. "conficere;" and with this stratagem compare the escapes of Lavalette and Lord Nithsdale from prison in a similar way.

147. The island Thera and its colonization.

ἔστελλε="was fitting out." See III. 141, and Eurip. Iplig. in Aulide, 661. See also Herod. VI. 52.

έπιτροπαίην είχε την βασιληίην = "held the royal office which had been committed to him in trust." See III. 142.

Θήρη νήσω="Santorin" now. It lay to the south of the other Cyclades islands.

148, 149. Theras goes to Calliste.

άγων τοὺς Μανόας. This colonization of Thera by the Minyæ with the Lacedemonians has been celebrated by Pindar (Pyth. IV. 257, Ed. of Dissen):

Λακεδαιμονίων μιχθέντες ἀνδρῶν ἤθεσι τάν ποτε Καλλίσταν ἀπώκησαν χρόνω νᾶσον.

τους Παρωρεάτας = "those who live on the mountain-sides."

Καύκωνας. See I. 147, and VIII. 73.

Λέπρεον. Supposed to be now "Palæokastro."

Μάκιστον, now "Mortizza." See Leake's Morea, I. p. 56.

οὐ γὰρ ἔφη. This expression, says Blakesley, is equivalent to ἀς οὐκ ἔφη, or rather the particle γὰρ attaches the notion of causality to the clause which it connects, and may be indifferently rendered by the English "for" or "since," or any other causative particle. Translate: "his son too, as he declined to sail with him. 'Then,' the father said, 'he would leave him behind, a sheep among wolves." Similarity below, "And as with the men of this tribe, their children did not live to grow up, they, in pursuance of an oracle, established a temple for the Erinyes of Laus and Œdipodas." See v. 60.

150. The Delphic oracle to Grinus of Thera.

Εὐφημέδης. See Pindar, Pyth. IV. 455. οὕτε Λιβύην εἰδότες, κ.τ.λ. See II. 50.

151, 152, 153. The Therwans' connection with Samos and Cyrene.

οὐκ τε (supply ὁ θεὸs) = " the Deity did not wet with rain." ἀνδρὶ πορφυρέϊ = " a merchant dealing in purple dye."

όσων δη μηνών="for so many months, whatever the number was." See I. 157.

τοῦ συγκειμένου="than what had been agreed upon."

άκήρατον = "untouched;" in full force. See I. 163.

πρόκροσοι = "set at regular distances," like towers on a battlement, or "standing out from the surface." See VII. 188.

φιλίαι μεγάλαι. See II. 32, III. 26.

154, 155, 156, 157, 158. Cyrenian account of the origin of Battus.

παν έπ' αὐτή μηχανωμένη. See v. 62.

 $\hat{\eta} \mu \hat{v} = \text{Attic } \hat{\eta} \mu \hat{\eta} \nu = \text{``most solemnly and assuredly.''}$ The formula with an oath.

άποσιεύμενος την έξόρκωσιν="just saving the oath imposed upon himself." Compare IV. 203.

τραυλός = "balbus" = "stuttering." See X. 15.

αλλο τι="for some other reason."

συνεφέρετο παλιγκότως="according to their old ill-luck did it fare with them." See VII. 8.

Πλατέα, the island "Bomba," IV, 151.

ούδεν σφι χρηστὸν συνεφέρετο=" nothing good bore them company." form of expression for bad luck, especially common to the peasantry of Ireland.

 $\dot{\alpha}\pi i\epsilon \iota = "lets off,"$ and see I. I.

"A jupis = " Temmineh ;" opp. to Bomba.

νάπαι = "saltus" = "the wooded glens."

παραιτησάμενοι = "having obtained leave to."

"Ιρασα = "Ersen" now, probably. See Pindar, Pyth. IX. 106. Pindar also celebrates the fountain of Apollo (Pyth. IV. 294).

ένβαῦτα γὰρ ὁ οὐρανὸς τέτρηται="for here the heaven has been pierced." Eustathius (ad Homer.) explains, "the sky is a sort of reservoir, which in other parts of the world is sound, and holds water, but at this place leaks." Compare Gen. vii. 11, "The windows of heaven twere opened;" and see Deut. xi. 11, xxviii. 12, 23, and 2 Kings vii. 2.

159, 160. Annals of Cyrene.

ἐπὶ γῆς ἀναδασμ $\hat{\varphi}$ ='' on the condition of having the land divided up and down among them." See Arnold's Rom. Hist. Vol. 1. p. 158, and Thucyd. v. 4, and Herod. VII. 155, and Müller's Dovians, Vol. II. p. 181.

περιταμνδμενοι γην πολλην = "being deprived of much of their land." Compare the English "curtailed."

παραχρεώμενοι="setting nothing by their lives;" literainy, "using themselves as secondary things," (εν παρέργω) or "staking," "hazarding," as the stakes were laid down alongside (παρά) each other.

'Απρίη. See II. 161. Βάρκη. See IV. 158.

161, 162, 163, 164, 165. Affairs of Cyrene.

καταρτιστήρα = " a reformer." See V. 29, 106.

τῷ βασιλέι Βάττῳ, κ.τ.λ. Grote here observes (Vol. Iv. p. 59):

"I construe the word τεμένεα as meaning all the domains, doubtless large, which had belonged to the Battiad princes; contrary to Thrige, who restricts the expression to revenues derived from sacred property. The supposition of O. Müller, that the preceding king had made himself despotic by means of Egyptian soldiers, appears to me not probable and not admissible upon the simple authority of Plutarch's romantic story, when we take into consideration the silence of Herodotus."

τεμένεα έξελών. See Müller's Dorians, Vol. II. p. 181.

ές μέσον τῷ δήμῳ ἔθηκε=" surrendered it into the hands of the people." See III. 80, VII. 164.

γέρεα=" privileges." See I. 59.

ès Σάμον. See IV. 152.

 $\epsilon \pi l \pi \alpha \nu \tau l \tau \hat{\omega}$ διδομέν $\hat{\omega}$ έλε $\gamma \epsilon$ = "she used to say this over every present that was given her."

άπόπεμπε κατ' οὖρον = "send them off adown the breeze;" i.e. "let them go their way in peace." See Soph. Track. 474, Æschyl. Sept. c. Theb. 696.

ταθρος ὁ καλλιστεύων. So in Æschyl. Ag, the hero is called ὁ βοῦς ἐπλ φάτνη.

Kuldioi. See III. 138, and IV. 161.

έπ' έξεργασμένοις = "after all was done and over." See I. 170, and compare Juvenal (Sat. XIII. 237):

"quid fas

Atque nefas, tandem incipiunt sentire peractis Criminibus."

166, 167. The coinage of Aryandes: invades Barca and Cyrene.

παρισεύμενος = "making himself equal by an indirect course." Such is here the force of παρά.

κατοικτείρας = "from downright compassion."

Μαράφιον. See I. 125, V. 32, VI. 43, 94, VII. 88.

πρόσχημα="a mere pretext;" literally="a thing held before one" to mask one's real design.

168. Description of the Lybian tribes-Adyrmachidæ.

IIAurós. Supposed to be identical with the "Panormus" of Ptolemy, now called Port Bardeah.

169. The Giligammæ.

'Αφροδισιάδος νήσου. Supposed to be "Drepanum," near Derna.

τῆς Σύρτιος. According to Niebuhr, Herodotus seems to have known but one Syrtis, the Greater Syrtis of later times, now called the Gulf of Sidra.

τὸ σίλφιον. This was used among other things as sauce for the Decitian cels. See Aristoph. Birds, 1579. It was a royal monopoly, and therefore produced unbounded wealth to the monarch of Cyrene. Hence the proverb, τὸ Βάττου σίλφιον. See Pliny, Nat. Hist. XIX. 3, and XXIII. 23, and Plautus, Rud. III. 2, 16. It was a kind of laserpitium or assafætida for fattening cattle, and useful as an aperient for men. It fetched its weight in silver, and was represented on the coins of Cyrene.

170. The Asbystæ (tribe).

'Ασβύσται. Mentioned by Pliny (Nat. Hist. v. 5) as neighbours of the Nasamonians and Macians. They lived near the Cyrenæans.

Κυρηναίων. The inhabitants of Cyrene were famous for their skill in chariot-driving; hence the appellations of $e\bar{v}u\pi mos$, $i\pi\pi d\bar{\rho}\sigma ros$, and such like, applied to its natives by Pindar (Pyth. iv. 2, ix. 5). The usual emblems on their coins, besides the silphium, were the horse, four-horse chariot, and the chariot-wheel.

171. The tribe of the Auschisæ.

Εὐεσπερίδαs. The city of Hesperis was afterwards called Berenice, from the wife of Ptolemy Euergetes; its ruins are at Ben Ghazi. See Pindar, Pyth. V. 34.

Κάβαλες. Now (probably) the "Cabyles" of modern Algeria, a real Berber race.

Ταύχειρα. Now Tokrah, near Ptolemais.

172. The tribe of the Nasamones.

Naσaμώνεs. They lay round the shores of the greater Syrtis (see II. 32). In the Roman times they were notorious as wreckers. See Lucan, Phareal. IX. 438.

ἀττελέβους = " wingless locusts."

καταλέουσι = "grind down."

έπικατακοιμέωνται. See I. 52, and Virgil's Æneid, VII. 80-100.

173. The Psylli, an extinct race.

τὰ ἔλυτρα τῶν ὑδάτων="the water-tanks," or "reservoirs." See 1.185.

ό νότος κατέχωσέ σφεας="the south-wind buried them in heaps of (sand)." See III. 26.

174, 175. The Garamantes.

Γαράμαντεs. The people of "Fezzan," the ancient Phazania, which lay between Tunis and Egypt. Its capital was Garama, now Monrouk.

οστε ἀμώνεσθαι ἐπιστέαται="neither do they know how to defend themselves." This does not well tally with IV. 159. See also Chap. 183.

Mάκαι. Their place is now "Tripoli" (probably).

στρουθών καταγαίων="sparrows that hide themselves in the ground," i.e. ostriches, which in fright poke their heads in the sand, and foolishly fancy no one can see them. Compare VII. 70. The covering of feathers broke the blow of a weapon—a contrivance which the South Sea Islanders now use for the same purpose.

Kūνψ. Now "Kinifo" (probably): it was here that Dorieus, the Spartan, tried to found a colony (v. 42). See also IV. 198, for its fertility.

176, 177, 178. The Gindanes, Lotus-eaters, and Machlyes.

Tivoaves. Now "Gadzames," between Tunis and Agadez.

Αωτοφάγοι. Their country is now the peninsula of Zarzis. The lotts, according to Rawlinson, is the Rhamnus, now called in Arabic Sidr, the fruit Nebk. See Odyssey, 1x. 84-96, and Pliny, XIII. 32, and Herod. II. 96.

και οίνον="and wine, too."

Mάχλυες. Pliny calls these neighbours of the Nasamonians.

λίμνην μεγάλην Τριτωνίδα. We quote the Dict. of Geog. by Dr Smith, p. 1233: "The Lake Tritonitis of Ptolemy is called, however, by other writers Tritonis (Herod. IV. 179). Herodotus seems to confound it with the Lesser Syrtis itself; but Scylax (p. 49), who gives it a circumference of 1000 stades, describes it as connected with the Syrtis by a narrow opening, and as surrounding a small island, called by Herodotus Phla (Φλά), which is also mentioned by Strabo as containing a temple of Aphrodite, and by Dionysius. This lake Tritonis is undoubtedly the present Schibkah-el-Lovdjah, of which, according to Shaw (Travels, I. p. 237), the other two lakes are merely parts; while the river Triton is the present El-Hammah. This river indeed is no longer connected with the lake, a circumstance, however, which affords no essential ground for doubting the identity of the two streams, since in those regions even larger rivers are sometimes compelled by the quicksands to alter their course. Scylax mentions also another island called Tritonos (Τρίτωνος) in the Syrtis Minor, which last itself is, according to him, only part of a large Sinus Tritonitis. Some writers confound the Lake Tritonis with the lake of the Hesperides, and seek it in other districts of Libya: sometimes in Mauritania, in the neighbourhood of Mount Atlas, and the Atlantic Ocean; sometimes in Cyrenaica, near Berenice, and the river Lathon or Lethon. The latter hypothesis is adopted by Lucan (IX. 346), the former by Diodorus Siculus (III. 531. who also attributes to it an island inhabited by the Amazons. But Strabo (l. c.) especially distinguishes the lake of the Hesperides from the Lake Tritonis."

179. Legend of Jason.

Ἰήσονα. See Grote, Vol. I. p. 316.

 $\tau \hat{\psi} \tau \rho l m o \delta_i$, $\kappa. \tau. \lambda$. See Pindar, Pyth. IV. Plakesley observes that tripod (the symbol of the tutelary deity of the settlers, see 1. 144) is a most important feature in the legend, and appears in all the versions

of it. Apollonius Rhodius makes the sacred tripod a return for the piece of earth, which, in his narrative as well as that of Pindar (Pyth. IV. 12), is the symbol by which Triton makes over the soil to the Hellenic settlers (IV. 1548). Diodorus brings the matter down even closer to the level of daily experience. Triton, according to him, was the king of the country, who on explaining to the Argonauts the difficulties of the coast, was rewarded by them with a brazen tripod, which in after times was actually seen covered with hieroglyphics at Berenice (IV. 56).

180. The Auses tribe.

Aὐσείς. Of these we have little or no trace.

'Αθηναίην. The Athene of the Greeks was identified with the Neith of the Egyptians by the Greeks themselves: see Plato's Timœus, p. 21 Ε; her worship was general throughout the tribes of Africa. See II. 50, IV. 188.

περιάγουσι τὴν λίμνην κύκλφ. Blakesley observes, "the existence of this practice may have suggested to the friends of Pisistratus the demonstration described by Herodotus above, I. 6o. It seems scarcely doubtful that this Athene is a war goddess, a kind of Enyo, Bellona, or Amazon, analogous to the mother of Ares at Papremis, where on the day of the high festival there was 'a passage of arms,' not unlike the one described in the text. See II. 63."

πρὶν δὲ ἀνεῖναι αὐτὰς μάχεσθαι= "now before they gave up fighting."
ὀτέοισι=" with what things, be they what they may."

ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου. See II. 156, and Thucyd. I. 8.

181. The Oasis of Ammon.

διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ= "at intervals of ten days' journey."

ἀπὸ τοῦ Θηβαιέος Διὸς="after the fashion of that belonging to Thebæan Zeus."

γίνεται χλιαρόν = "becomes tepid." With the whole account compare Lucretius, vi. 849—874, and iii. 104.

182, 183. Relative distances of Augila and Garamantes.

κύγιλα. The distance between the Ammonians (Siwah) and Augila is rightly given. See Hornemann's Travels.

συντομώτατον = "the shortest cut."

τρίψιν = "firmness to the touch when rubbed."

νυκτερίδες (nightly birds) = "bats." See Æsch. Ag. 1050; Aristoph. Birds, 1681.

184. The Atarantes and the Pillar of Heaven (Atlas).

'Ατάραντες. Heeren conjectures these to be the Bornous of Tegerry; yet this is hard to reconcile with Chaps. 181 and 185.

" $4\pi\lambda as$. By this Homer and Hesiod meant the Peak of Teneriffe: Herodotus evidently describes Atlas as the Peak, and yet places it in Africa.

τον κίστα τοῦ οὐρανοῦ = "the Pillar of Heaven." So Æschylus (Prom. Vinctus, 357):

πρός έσπέρους τόπους ἔστηκε κίον' οὐρανοῦ τε καὶ χθονός ὤμοιν έρείδων, ἄχθος οὐκ εὐάγκαλου.

185. A desert beyond the Pillars of Hercules.

τὰ δὲ οἰκία τούτοισι, κ.τ.λ. The salt-mine here spoken of is described almost in the same words by Leo Africanus, who knew nothing of Herodotus; these mines are situated on the S.E. of the desert of Zanhaga, between Morocco and Timbuctoo.

186, 187, 188. Tribes west of Lake Tritonis, not Nomads.

διότι περ οὐδέ. See II. 41 and 64. Pindar, Pyth. IX. 109.

καίουσι. The Arabs, as well as other Orientalists, still make burning with a red-hot iron the grand remedy for almost all diseases.

ὑγιηρότατοι δ' ῶν εἰσὶ = "and, as a fact, they are the most healthy." Observe the force of ῶν, and see on III. 80.

ούενται = "rescue themselves (from disease)," i.e. cure.

189. The garb of Athene is similar to that of the Libyan women.

σκυτίνη ἡ ἐσθὴs = " their garb is made of leather." Garments of this material are very common for women even at the present day in Africa. Compare Gen. iii. 21, for "coats of skins." The hide was thrown loosely round the loins, and cut into stripes to fit more closely.

κεχριμένας έρευθεδάν φ . Compare "the rams' skins dyed red" of Exodus xx. 5; and we know the repute of Morocco leather.

190. Burial of the Nomad Tribes.

κατίσουσι. The inhabitants of the Canary Isles buried their dead standing; the old Britons buried them in a sitting posture.

οἰκήματα δὲ σύμπηκτα, κ.τ.λ. = " now their huts are made up of the stalks of asphodel, wattled with rushes, and these can be carried about." Hellanicus says these were merely for keeping off the sun.

191. West of the Triton dwell the agricultural Libyans.

ἐκ Τροίης ἀνδρῶν. The story went that Antenor, going from Troy to Italy, coasted along the African shore and planted colonies. See Pindar, Pyth, v, 78.

ὄνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχουτες, "Antelopes," probably; while the cynocephali were "apes."

192. w/yapyo. See Shaw's Travels, p. 171: "Pesides the common gazelle or antelope, jopxás, antelope dorcas of Cuvier, and the antelope bubalis of Linneus, a species of wild goat, this country produces another species of the same shape and colour, though of the bigness of a reebuck, with horns sometimes two feet long. This, which the Africans call lidmee, may be the same with the strepsiceros and addax of the ancients. Bochart, from the supposed whiteness of the buttocks, finds great affinity between the addax and the bison, which in Deut. xiv. 5, our translation, agreeably to the LXX. and Vulgate versions, renders the pygarg."

 τ ῶν τ ὰ κέρεα, κ.τ.λ. = " the horns of these are made into the curved sides of Pheenician lutes." Compare the construction here with VIII. 27, $\dot{\eta}$ δδ δεκάτη έγψενο, κ.τ.λ.

βασσάρια = "foxes." ὔστριχες = "porcupines."

οίποδες καλέονται = "jerboas" probably. Supposed to be mentioned in Leviticus xi. 29, and Isaiah lxvi. 17.

Bouvol = "little hills" or "mounds." Compare the Gaelic Ben, and Celtic Pen, denoting a hill. See Aschylus, Supplices, 117, 128. The word is supposed to be indigenous to Cyrene, and travelled from that place to Alexandria (hence we find it in the Septuagint version of the Holy Scriptures, see Gen. xxxi. 46, Exodus xvii. 9, Numbers xxiii. 9, Deut. xxxiii. 15, Joshua v. 3), and to Sicily, and to Athens, where Herodotus picked it up.

193, 194. The Zaueces and Gyzantes.

Γύζαντες. Dr Shaw conjectures that the name Zygantes may have been derived from that of the towns and mountains of Zow-ain or Zagwan, situated about 40 Greek miles S.W. of Carthage. See 1V. 191.

πιθηκοφαγέουσι = "eat monkeys."

άφθονοι ὅσοι = "in unenviable numbers;" i.e. vast, countless.

195. The island Cyraunis.

κατὰ τούτους = "in a line with these." See II. 75, III. 14.

Kύραυνιν="Karkenah," the Cercina of the Romans, at the mouth of the Lesser Syrtis. Niebuhr makes it the Cerne of Hanno, now the "Isle of Arguin."

Zακύνθω, now "Zante." Its "ten springs" are still celebrated.

Πιερικής πίσσης="the pitch of Pieria." This was believed to be the set in Greece. Pliny describes it, "Asia picem Idæam maxime portat, Græcia Piericam."

λάκκον = "a cistern." Connected by the root with the Latin "lacus," lacunar," Greek Λάκων (as Sparta was full of chasms).

196. Carthaginian accounts of Libyan commerce.

Καρχηδόνιο. See ii, 32. Καρχήδων has been derived from Carthahadtha "'New-Town," founded by the Phoenicians. Compare the Lat. "Neapolis," now "Naples."

κυματωγήν = "beach," where "the waves break" (κύματα ἄγνιμι). Compare ἀκτή and ἡηγμῖς (in Homer), of a similar derivation.

άντὶ τῶν φορτίων=" as an equivalent for the goods."

197. Two native and two foreign races in Libya.

έφρύντιζον οὐδέν = "gave themselves no serious thought."

έπήλυδες. The Egyptians are omitted, because Egypt was reckoned to the account of Asia. See II. 47, IV. 39 and 41. "Taking the Ethiopians," says Rawlinson, "to represent that type of man which, starting from the characteristics of the Egyptian, develops into the negro, we shall find no reason to cavil at the enumeration of races in our author. The Libyans, the indigenous inhabitants of the northern parts, are the modern Berbers, who under various names, Berbers, Shuluhs, Cabyles, Pirariks, continue to form an important element in the population of North Africa, stretching from the mountains of Morocco to the oasis of Ammon. Southward of this race dwell an entirely different people. From Senegambia to Nubia, a type of man approaching more or less nearly to the negro is found to prevail (Pritchard, Nat. Hist. of Man, p. 269). Even the southern races, Caffres and Hottentots, appear to belong to this same family. In these we have the Ethiopians of Herodotus. The other two Herodotean races have been absorbed, as likewise have the Romans and the Vandals. The only existing element in the population of Africa, which does not appear in Herodotus, is the Arabian, the introduction of which is fixed historically to the period of the Mahometan conquests, A.D. 639-710."

198. Rare fertility of the Cinyps.

καρπον εκφέρειν. Compare Ovid, Pont. II. 7, 25:

"Cinyphiæ segetis citius numerabis aristas."

And see IV. 175, IV. 191, and I. 193, IV. 171.

ἔπυδρος πίδαξι = "well-watered with springs."

φροντίζουσα οὐδὲν = Lat. "nescia" = "unconscious of," knows nothing of.

199. Succession of crops at Cyrene.

 $\delta\rho\gamma\hat{a}$ $\dot{a}\mu\hat{a}\sigma\theta\alpha\iota=$ "is ripe for the harvest."

βουνούς="little hills." Compare the Gaelic "Ben" and Celtic "Pen"="Hill."

 $\epsilon \pi'$ $\delta \kappa \tau \omega \mu \hat{\eta} \nu \alpha s = "$ extending over eight months."

200. Aryandes' army besieges Barca.

Φερετίμης. See IV. 165-167.

έπαγγελλόμενοι="taking upon themselves to announce," and so to promise.

των δὲ των γὰρ των, κ.τ.λ. = "inasmuch as of those the whole multitude had partaken of the guilt."

τὰ μέν δρύγματα, κ.τ.λ. See Livy, XXXVIII. 7.

έπιχάλκω άσπίδι = "a shield covered with bronze."

ἀπεκρούοντο = " continued to beat them off."

201. Amasis takes the town by treachery.

χρόνον δὲ δὴ πολλὸν τριβομένων="now as full many seasons wore away." Compare the Lat. expression "conterere tempus," and observe how the particle δ ὴ renders a definite term still more definite, and an indefinite term more indefinite.

έμπεδορκέοιεν = "might keep the oath unbroken."

202. Pheretime's cruel revenge.

κυκλφ τοῦ τείχεος=" around the wall." κύκλφ=περὶ just as χάριν= ℓ νεκα. Müller observes that Pheretime was corrupted by Egyptian or Libyan influence as the state of Cyrene was—from a Doric lady became an Eastern Sultana." See Dorions, II. p. 428; see III. 159.

203. The greater part of these Barcæans enslaved.

₹πέστησαν = "halted at."

 ϕ όβος ἐνέπεσε="a panic-fear fell on them." Lycæan Zeus is supposed to be identical with Pan ("Deus Arcadiæ," acc. to Virgil). See Thucyd, vII. 80.

έπελκομένους = "dragging themselves onwards." See III. 105.

ès δ ès τὴν Αίγυπτον ἀπικέατο. See III. 13 and 91.

204. Vain attempt in Cyrene.

Εὐεσπερίδας. See IV. 171.

ἀνασπάστους. See II. 104.

ἐγκατοικῆσαι. See V. 15, VI. 3, 20, 119. The transplantation of
nonenal seems to have been much practised by the Persians, as fornierly by the Assyrians.

205. Death of Pheretime.

ζῶσα γὰρ εὐλέων ἐξέξεσε=" for while alive she was eaten up of worms." Compare the similar deaths of Antiochus Epiphanes, Herod the Great, and Philip II. of Spain, all infamous for their blood-thirsty persecutions.

APPENDICES.

APPENDIX I.

THE CABEIRI (Herod. III. cap. 37). From Dr Smith's Dict. of Mythology.

" CABEIRI (Κάβειροι), mystic divinities, who occur in various parts of the ancient world. The obscurity that hangs over them, and the contradictions respecting them in the accounts of the ancients themselves, have opened a wide field for speculation to modern writers on mythology, each of whom has been tempted to propound a theory of his own. The meaning of the name Cabeiri is quite uncertain, and has been traced to nearly all the languages of the East, and even to those of the North; but one etymology seems as plausible as another, and etymology in this instance is a real ignis fatuus to the inquirer. The character and nature of the Cabeiri are as obscure as the meaning of their name. All that we can attempt to do here is to trace and explain the various opinions of the ancients themselves, as they are presented to us in chronological succession. We chiefly follow Lobeck, who has collected all the passages of the ancients upon this subject, and who appears to us the most sober among those who have written upon it (Aglaopham. pp. 1202-1281).

The earliest mention of the Cabeiri, so far as we know, was in a drama of Eschylus, entitled $Ka\beta\epsilon\iota\rho\alpha$, in which the poet brought them into contact with the Argonauts in Lemnos. The Cabeiri promised the Argonauts plenty of Lemnian wine (Plut. Sympos. II. 1; Pollux, VI. 23; Bekker, Anced. p. 115). The opinion of Welcker (Die Eschyl. Trilog. p. 236), who infers from Dionysius (I. 68, &c.) that the Cabeiri had been spoken of by Arctinus, has been satisfactorily refuted by Lobeck and others. From the passage of Æschylus here alluded to, it appears that he regarded the Cabeiri as original Lemnian divinities, who had power over everything that contributed to the good of the inhabitants, and especially over the vineyards. The fruits of the field, too, seem to have been under their protection, for the Pelasgians once in a time of scarcity made vows to Zeus, Apollo, and the Cabeiri (Myrsilus, ap. Dionys. I. 23). Strabo in his discussion about the Curetes, Dactyls, &c. (X. p. 466), speaks of the origin of the Cabeiri, deriving his statements from ancient authorities, and from him we learn, that

Acusilaus called Camillus a son of Cabeiro and Henhæstus, and that he made the three Cabeiri the sons, and the Cabeirian nymphs the daughters, of Camillus. According to Pherecydes, Apollo and Rhytia were the parents of the nine Corybantes who dwelled in Samothrace, and the three Cabeiri and the three Cabeirian nymphs were the children of Cabeira, the daughter of Proteus, by Hephæstus. Sacrifices were offered to the Corybantes as well as the Cabeiri in Lemnos and Imbros, and also in the towns of Troas. The Greek logographers, and perhaps Æschylus too, thus considered the Cabeiri as the grandchildren of Proteus and as the sons of Hephæstus, and consequently as inferior in dignity to the great gods on account of their origin. Their inferiority is also implied in their jocose conversation with the Argonauts, and their being repeatedly mentioned along with the Curetes, Dactyls, Corybantes, and other beings of inferior rank. Herodotus (III. 37) says, that the Cabeiri were worshipped at Memphis as the sons of Hephæstus, and that they resembled the Phoenician dwarf-gods (Haraixci) whom the Phænicians fixed on the prows of their ships. As the Dioscuri were then yet unknown to the Egyptians (Herod, II, 51), the Cabeiri cannot have been identified with them at that time. Herodotus proceeds to say, 'the Athenians received their phallic Hermæ from the Pelasgians, and those who are initiated in the mysteries of the Cabeiri will understand what I am saving; for the Pelasgians formerly inhabited Samothrace, and it is from them that the Samothracians received their orgies, But the Samothracians had a sacred legend about Hermes, which is explained in their mysteries.' This sacred legend is perhaps no other than the one spoken of by Cicero (De Nat. Deor. III. 22), that Hermes was the son of Cœlus and Dies, and that Proserpine desired to embrace him. The same is perhaps alluded to by Propertius (II. 2, II), when he says, that Mercury (Hermes) had connexions with Brimo, who is probably the goddess of Pheræ worshipped at Athens, Sicyon, and Argos, whom some identified with Proserpine (Persephone), and others with Hecate or Artemis (Spanh. ad Callim. hymn. in Dian. 259). We generally find this goddess worshipped in places which had the worship of the Cabeiri, and a Lemnian Artemis is mentioned by Galen (De Medic. Simpl. 1x. 2, p. 246, ed. Chart.). The Tyrrhenians, too, are said to have taken away the statue of Artemis at Brauron, and to have carried it to Lemnos. Aristophanes, in his 'Lemnian Women,' had mentioned Bendis along with the Brauronian Artemis and the great goddess, and Nonnus (Dionys. XXX. 45) states that the Cabeicus Alcon brandished 'Εκάτης θιασώδεα πυρσόν, so that we may draw the conclusion that the Samothracians and Lemnians worshipped a goddess akin to Hecate, Artemis, Bendis, or Persephone, who had some sexual connexion with Hermes, which revelation was made in the mysteries of Samothrace.

"The writer next to Herodotus who speaks about the Cabeiri, and whose statements we possess in Strabo (p. 472), though brief and obscure, is Stesimbrotus. The meaning of the passage in Strabo is, according to Lobeck, as follows: Some persons think that the Corybantes are the sons of Cronos, others that they are the sons of Zeus and Calliope, that they (the Corybantes) went to Samothrace and were

the same as the beings who were there called Cabeiri. But as the doings of the Gorybantes are generally known, whereas nothing is known of the Samothracian Corybantes, those persons are obliged to have recourse to saying, that the doings of the latter Corybantes are kept secret or are mystic. This opinion, however, is contested by Demetrius, who states, that nothing was revealed in the mysteries either of the deeds of the Cabeiri, or of their having accompanied Rhea, or of their having brought up Zeus and Dionysus. Demetrius also mentions the opinion of Stesimbrotus, that the lep a were performed in Samothrace to the Cabeiri, who derived their name from Mount Cabeirus in Berecyntia. But here again opinions differed very much, for while some believed that the lep a Ka $\beta \epsilon i \rho \omega$ were thus called from their having been instituted and conducted by the Cabeiri, others thought that they were celebrated in honour of the Cabeiri, and that the Cabeiri belonged to the great gods.

"The Attic writers of this period offer nothing of importance concerning the Cabeiri, but they intimate that their mysteries were particularly calculated to protect the lives of the initiated (Aristoph. Pax, 298; comp. Etymol. Gud. p. 289). Later writers in making the same remark do not mention the name Cabciri, but speak of the Samothracian gods generally (Diod. IV. 43, 49; Ælian, Fragm. p. 320; Callim. Ep. 36; Lucian, Ep. 15; Plut. Marcell. 30). There are several instances mentioned of lovers swearing by the Cabeiri in promising fidelity to one another (Juv. III. 144; Himerius, Orat. 1. 12), and Suidas (s. v. Διαλαμβάνει) mentions a case of a girl invoking the Cabeiri as her avengers against a lover who had broken his oath. But from these oaths we can no more draw any inference as to the real character of the Cabeiri, than from the fact of their protecting the lives of the initiated; for these are features which they have in common with various other divinities. From the account which the scholiast of Apollonius Rhodius (1, 913) has borrowed from Athenion, who had written a comedy called The Samothracians (Athen. XIV. p. 661), we learn only that he spoke of two Cabeini, Dardanus and Jasion, whom he called sons of Zeus and Electra. They derived their name from Mount Cabeirus in Phrygia, from whence they had been introduced into Samothrace.

"A more ample source of information respecting the Cabeiri is opened to us in the writers of the Alexandrine period. The two scholia on Apollonius Rhodius (l.c.) contain in substance the following statement: Mnascas mentions the names of three Cabeiri in Samothrace, viz. Axicores, Axicocress, and Axicocress; the first is Demeter, the second Persephone, and the third Hades. Others add a fourth, Cadmilus, who according to Dionysodorus is identical with Hermes. It thus appears that these accounts agreed with that of Stesimbrotus, who reckoned the Cabeiri among the great gods, and that Mnascas only added their names. Herodotus, as we have seen, had already connected Hermes with Persephone; the worship of the latter as connected with that of Demeter in Samothrace is attested by Artemidorus (ap. Scrat. IV. p. 198); and there was also a port in Samothrace which derived its name, Demetrium, from Demeter (Liv. XIV. 6). According to the authors used by Dionysius (I. 68), the worship of Samothrace was

introduced there from Arcadia; for according to them Dardanus, together with his brother Jasion or Jasus and his sister Harmonia, left Arcadia and went to Samothrace, taking with them the Palladium from the temple of Pallas. Cadmus, however, who appears in this tradition, is king of Samothrace; he made Dardanus his friend, and sent him to Teucer in Troas. Dardanus himself, again, is sometimes described as a Cretan (Serv. ad An. 111. 167), sometimes as an Asiatic (Steph. s. v. Δάρδανος; Eustath. ad Dionys. Pericg. 301), while Arrian (ap. Eustath. p. 351) makes him come originally from Samothrace. Respecting Dardanus' brother Jasion or Jasus, the accounts likewise differ very much; for while some writers describe him as going to Samothrace either from Parrhasia in Arcadia or from Crete, a third account (Dionys. I. 61) stated, that he was killed by lightning for having entertained improper desires for Demeter; and Arrian (l. c.) says that Jasion, being inspired by Demeter and Cora, went to Sicily and many other places, and there established the mysteries of these goddesses, for which Demeter rewarded him by yielding to his embraces, and became the mother of Parius, the founder of Paros.

"All writers of this class appear to consider Dardanus as the founder of the Samothracian mysteries, and the mysteries themselves as solemuized in honour of Demeter. Another set of authorities, on the other hand, regards them as belonging to Rhea (Diod. v. 51; Schol. ad Aristid. p. 106; Strab. Excerpt. lib. VII. p. 511, ed. Almelov.; Lucian, De Dea Syr. 97), and suggests the identity of the Samothracian and Phrygian mysteries. Pherecydes too, who placed the Corybantes, the companions of the great mother of the gods, in Samothrace, and Stesimbrotus who derived the Cabeiri from Mount Cabeirus in Phrygia, and all those writers who describe Dardanus as the founder of the Samothracian mysteries, naturally ascribed the Samothracian mysteries To Demeter, on the other hand, they were ascribed by Mnaseas, Artemidorus, and even by Herodotus, since he mentions Hermes and Persephone in connexion with these mysteries, and Persephone has nothing to do with Rhea. Now, as Demeter and Rhea have many attributes in common-both are μεγάλοι θεοί, and the festivals of each were celebrated with the same kind of enthusiasm; and as peculiar features of the one are occasionally transferred to the other (c. g. Eurip. Helen, 1304), it is not difficult to see how it might happen, that the Samothracian goddess was sometimes called Demeter and sometimes Rhea. The difficulty is, however, increased by the fact of Venus (Aphrodite) too being worshipped in Samothrace (Plin. H. N. v. 6). This Venus may be either the Thracian Bendis or Cybele, or may have been one of the Cabeiri themselves, for we know that Thebes possessed three ancient statues of Aphrodite, which Harmonia had taken from the ships of Cadmus, and which may have been the Hataïkol who resembled the Cabeiri (Paus. IX. 16, § 2; Herod. III. 37). In connexion with this Aphrodite we may mention that, according to some accounts, the Phœnician Aphrodite (Astarte) had commonly the epithet chabar or chabor, an Arabic word, which signifies 'the great,' and that Lobeck considers Astarte as identical with the Σελήνη Καβειρία, which name P. Ligorius saw on a gem.

"There are also writers who transfer all that is said about the Samothracian gods to the Dioscuri, who were indeed different from the Cabeiri of Acusilaus, Pherecydes, and Æschylus, but yet might easily be confounded with them; first, because the Dioscuri are also called great gods, and secondly, because they were also regarded as the protectors of persons in danger either by land or water. Hence we find that in some places where the avakes were worshipped, it was uncertain whether they were the Dioscuri or the Cabeiri (Paus. X. 38, § 3). Nay, even the Roman Penates were sometimes considered as identical with the Dioscuri and Cabeiri (Dionys, I. 67, &c.); and Varro thought that the Penates were carried by Dardanus from the Arcadian town Pheneos to Samothrace, and that Æneas brought them from thence to Italy (Macrob. Sat. III. 4; Serv. ad .En. 1. 378, III. 148). But the authorities for this opinion are all of a late period. According to one set of accounts, the Samothracian gods were two male divinities of the same age, which applies to Zeus and Dionysus, or Dardanus and Jasion, but not to Demeter, Rhea, or Persephone. When people, in the course of time, had become accustomed to regard the Penates and Cabeiri as identical, and yet did not know exactly the name of each separate divinity comprised under those common names, some divinities are mentioned among the Penates who belonged to the Cabeiri, and vice versa. Thus Servius (ad En. VIII. 619) represents Zeus, Pallas, and Hermes as introduced from Samothrace; and, in another passage (ud Æn, 111, 264), he says that, according to the Samothracians, these three were the great gods, of whom Hermes, and perhaps Zeus also, might be reckoned among the Cabeiri. Varro (de Ling. Lat. v. 58, ed. Müller) says, that heaven and earth were the great Samothracian gods; while in another place (ap. August. De Civ. Dei, VII. 18) he stated, that there were three Samothracian gods, Jupiter or Heaven, Juno or Earth, and Minerva or the prototype of things,—the ideas of Plato. This is, of course, only the view Varro himself took, and not a tradition.

"If we now look back upon the various statements we have gathered, for the purpose of arriving at some definite conclusion, it is manifest, that the earliest writers regard the Cabeiri as descended from inferior divinities, Proteus and Hephæstus: they have their seats on earth, in Samothrace, Lemnos, and Imbros. Those early writers cannot possibly have conceived them to be Demeter, Persephone, or Rhea. It is true those early authorities are not numerous in comparison with the later ones; but Demetrius, who wrote on the subject, may have had more and very good ones, since it is with reference to him that Strabo repeats the assertion, that the Cabeiri, like the Corybantes and Curetes, were only ministers of the great gods. We may therefore suppose, that the Samothracian Cabeiri were originally such inferior beings; and as the notion of the Cabeiri was from the first not fixed and distinct, it became less so in later times; and as the ideas of mystery and Demeter came to be looked upon as inseparable, it cannot occasion surprise that the mysteries, which were next in importance to those of Eleusis, the most celebrated in antiquity, were at length completely transferred to this goddess. The opinion that the Samothracian gods were the same as the Roman Penates, seems to have arisen with those writers who

endeavoured to trace every ancient Roman institution to Troy, and thence to Samothrace.

"The places where the worship of the Cabeiri occurs, are chiefly Samothrace, Lemnos, and Imbros. Some writers have maintained, that the Samothracian and Lemnian Cabeiri were distinct; but the contrary is asserted by Strabo (x, p, 466). Besides the Cabeiri of these three islands, we read of Baotian Cabeiri. Near the Neïtian gate of Thebes there was a grove of Demeter Cabeiria and Cora, which none but the initiated were allowed to enter; and at a distance of seven stadia from it there was a sanctuary of the Cabeiri (Paus. IX. 25, § 5). Here mysteries were celebrated, and the sanctity of the temple was great as late as the time of Pausanias (comp. IV. I, § 5). The account of Pausanias about the origin of the Bostian Cabeiri savours of rationalism, and is, as Lobeck justly remarks, a mere fiction. It must further not be supposed that there existed any connexion between the Samothracian Cadmilus or Cadmus and the Theban Cadmus; for tradition clearly describes them as beings of different origin, race, and dignity. Pausanias (IX. 22, § 5) further mentions another sanctuary of the Cabeiri, with a grove, in the Bœotian town of Anthedon; and a Bœotian Cabeirus, who possessed the power of averting dangers and increasing man's prosperity, is mentioned in an epigram of Diodorus (Brunck, Anal. II. p. 185)."

APPENDIX II.

THE BEHISTUN INSCRIPTION OF DARIUS. (Chiefly from Rawlinson's Herodotus and Blakesley.)

This inscription is an authentic account of the exploits of King Darius, sculptured by his command, and is of the highest historical value for its statements of events and dates.

It was found at Behistun or Bisutun, on the borders of ancient Media, on the road leading from Babylon to the Southern Ecbatana. It is cut on a rock 1700 feet high, belonging to the great chain of Zagros, which separates the high plateau of Iran from the extensive plan watered by the two streams of the Tigris and the Euphrates. On the rock Darius is delineated, crowned and with a bow in his hand, trampling on a prostrate captive. Nine other captives are approaching the Monarch. Over this group the god Ormuzd is represented, and immediately over the lumnan figures are inscriptions in the cunefform or arrow-headed characters, said to be trilingual, one in old Persian, one in Babylonian, and one in the Scythic or Tatar dialect. It is supposed to have been wrought in the 5th year of Darius, B.C. 516. From one

of these columns when deciphered we learn the names of those who alone with Darius "slew Gomates the Magian, who was called Bartius;" these were Intaphanes, son of Veispases, Otanes, son of Socres, Gobryas, son of Mardonius, Hydarnes, son of Megabignes, Megabyzus, son of Dadoes, and Ardomanes, son of Vaccis. Of the five columns the first contains the most important historical information; it asserts,

"I am Darius, the great king, king of kings, king of Persia, king of the provinces, son of Hystaspes, grandson of Arsames, an Ache-

menian.

"Saith Darius the king: My father was Hystaspes, of Hystaspes the father was Arsames, of Arsames the father was Aryaramnes, of Aryaramnes the father was Teispes, (whose) father (was) Achaemenes.

"Saith Darius the king: Are we called of Achæmenes? From of old we have been unsubdued; from of old those of our race were kings. "Saith Darius the king: Eight of my race were kings before me; I

am the ninth."

Afterwards we have detailed that Ormuzd is the giver of this power to the king, as well as of the provinces over which he rules. Then we have the details of the circumstances which led to Darius becoming king, as follow:

"Saith Darius the king: Ormuzd granted me the empire. Ormuzd brought help to me until I acquired this empire. By the grace of

Ormuzd I hold this empire.

"Saith Darius the king: This is what was done by me before I became king. He who was named Cambyses, the son of Cyrus of our race, he was here king before me. Of that Cambyses was a brother named Bartius, of the same father and the same mother (or, of the same mother and the same father, according to Blakesley, who consistently with the Median notion thus presumes the precedence of the mother) as Cambyses. Cambyses slew that Bartius. When Cambyses had slain Bartius, that which Bartius had stirred up was unknown to the state. Afterwards Cambyses proceeded to Egypt. When Cambyses had proceeded to Egypt, afterwards the state became irreligious; afterwards a lie became abundant both in Persia and Media and the other provinces.

"Saith Darius the king: Afterwards was a man, a Magian, named Gomates. He rose up from Pissiachada, a mountain named Arakadres; from thence, on the 14th day of the month Viyakhna, then it was that he rose up. To the state he thus lied, 'I am Bartius, who am Cyrus' son, Cambyses' brother.' Afterwards the whole state cannot into the conspiracy: it passed from Cambyses to him, both Persia and Media, and the other provinces; he seized the empire. On the 9th day of the month Garmapada, then it was he thus seized the empire.

Afterwards Cambyses, chafing, died.

"Saith Darius the king: That empire of which Gomates the Magian deprived Cambyses, that empire from of old belonged to our race. After Gomates the Magian had deprived Cambyses of both Persia and Media and the other provinces, he did according to his

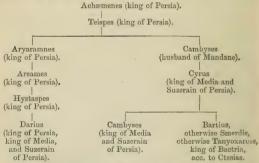
desire, he became king.

"Saith Darius the king: There was not a man, neither Persian nor Median, nor any one of our family, who would deprive Gomates the Magian of the empire. The state feared to oppose him. He often proclaimed to the state as he had known Bartius do, in that same way he had proclaimed to the state, 'Beware it hold me not in other account than as Bartius, the son of Cyrus.' No one was bold; every one was standing around Gomates the Magian and those who were his chief associates. Siktakhotes was the fort named; Nisæa the region of Media, there I slew him; I deprived him of his empire; by the grace of Ormuzd I became king. Ormuzd gave me the empire.

"Saith Darius the king: The empire which had been wrested from our race, that I recovered. I established it firmly; as in the days of old, so did I. The rites which Gomates the Magian had introduced, I prohibited. I restored to the state the chants and the worship, and to those families which Gomates the Magian had deprived of them. I firmly established the kingdom, both Persia and Media and the other provinces, as in the days of old. Thus did I restore what had been taken away. Thus did I, by the grace of Ormuzd, that Gomates the

Magian might not blot out our race."

We subjoin the following genealogy of the Achemenids, which Blakesley considers to be substantially in accordance with Herodotus and Ctesias, as well as with the Behistun inscription;



This, Blakesley considers, will explain parts of the inscription that are otherwise unintelligible. We quote his words:

"Darius, in the first part of what may be called his annals, as well as in the tablet above his own figure in the bas-relief, asserts that there have been eight kings of his race before him, and that he himself is the ninth. As it is plain from the genealogy which accompanies this assertion, that three of the number were not in the direct line from Aches-

menes to himself, and consequently were not kings of Persia, they must be sought for elsewhere. I believe that they are Cyrus the Great, Cambyses, and the true Smerdis. It may be argued against this view, that as he speaks of Smerdis (Bartius) as a fomenter of troubles, it is not to be supposed that he would acknowledge him as a sovereign de jure. To this, however, I cannot agree. Ctesias expressly states that Cyrus left his son Tanyoxarces (who is identical with the Bartius of the inscription) an independent sovereign of a portion of his dominions, at the same time that he constituted the elder brother Cambyses his successor in the empire; and although subsequent proceedings cost the vounger son his life, yet this would not (I conceive) at all detract from the disposition to acknowledge his royal character. Jehu paid a similar mark of respect to the idolatress Jezebel immediately after he had caused her destruction. And it is to be observed that Bartius's conduct is no where spoken of as if it had extended to open rebellion against Cambyses. He is rather conceived of as secretly tampering with the subjects of the latter, and, if destroyed at all during his reign, as cut off by assassination, -in so mysterious a manner as to occasion very different reports both of the time and the circumstances of his death. and to furnish more than one pretender with plausible grounds for asserting his existence. For until after the death of Cambyses it was popularly believed that he was alive and reigning; therefore, up to that time it was impossible that he should have been publicly declared a rebel and as such deprived of his royal character, even if we grant that this consequence would, in Oriental ways of thinking, follow from such a public declaration. And after the death of Cambyses, and the assertion being publicly made that the professed Bartius was an impostor. there would remain no motive for such a gratuitous insult to the memory of a prince who no longer stood in the way of Darius."

To return to the history of the empire after the death of Cyrus; it may be gathered from every account of Cambyses that his distinctive character was that of a despiser of the prevailing religion, his hostility to which was carried to the extreme of intolerance. A savage in temperament, and filled with religious fanaticism, his policy put an end to the calm which had been produced by the compromise of his father Cyrus, and induced the troubles which it was the interest of his brother Bartius, king of the Bactrians, to foment. It was only natural under such circumstances that the Medians should seize the opportunity of Cambyses' absence in Egypt to endeavour to rid themselves of him, and at the same time revive the supremacy of their own religion. It had become a question between supremacy or extinction; and accordingly the general revolt spoken of in the Benistun tablets took place, and was for a time eminently successful, until the Ormuzd worshippers under the guidance of Darius-the next heir to the empire after the death of Bartius-once more obtained the victory, and by the consummate skill of their champion succeeded in consolidating it. Indeed the true political significance of the Magian usurpation,-represented as it is by Herodotus in the light of a private scheme, carried into effect by an ambitious and unprincipled pretender, - yet shews itself here and there in his narrative, in insulated passages which harmonize ill with the story that he follows in his main account, but are in exact agreement with the course of proceedings as recorded in the Behistun tablets. Several of these undesigned confirmations of the official account have been remarked in the notes, and probably more will be detected by a

reader whose attention has been called to the subject.

The narrative of Herodotus represents the cadastral system introduced by Darius as his first measure after setting up the monument to which the strange story of his horse was attached. But this system. from its very nature, implies a centralization of government. It was calculated by its operation to render the monarch far more independent of his powerful vassals, and likewise to procure him personal popularity in the outlying countries, the imports on which were fixed by it at a definite sum, instead of being left dependent on the will of the ruffianly chiefs who happened to be in command. It was only to be expected that this limitation of arbitrary power should be unpalatable to the semibarbarous Persian chivalry, and that they should express their contempt for the financial turn of their sovereign by nicknaming him "a tradesman." Now, when Herodotus puts the erection of the monument and the introduction of the cadastral scheme together, this is (I apprehend) due to the circumstances of the two relating to the salient points of Darius's life. His accession to the throne of Media not merely made him the feudal superior of the king of Persia, but united in one family the hereditary sovereignty of both countries, and thus furnished him with a power that his predecessors had not possessed, -that of converting a bundle of states into an organic whole. Except under such circumstances, it is likely that the centralization effected by him would have been impossible; and we see that those Persians who were not Achæmenids, as well as the Magian usurpers, are represented by Herodotus as pursuing the opposite policy, and are calculated to encourage the independence of the separate states. But even with such advantages of position, it is inconceivable that such a revolution as that effected in the creation of the Persian empire (as we find it at the end of Darius's reign) can have been brought about by him rapidly. It is more reasonable to consider it as the ultimate state into which things subsided at the end of a long series of wars and civil troubles. And this is exactly what the Behistun inscription would lead us to believe. The annals, which take up the greater portion of the first and the whole of the remaining three tablets which completed the original monument. are nothing more or less than the details of those campaigns which issued in the acquisition of absolute dominion over the twenty-three provinces, these provinces themselves being enumerated immediately after the formal recitation of Darius's titles, that is, in the very beginning of the inscription. The acquisition of the empire, and its reduction under a system of central government, is plainly regarded by the Persian monarch in the same light as the French Code was by Napoleon: it is the great work in which he looks to go down to posterity—the résumé of his achievements. Before it could have been effected the spirit of the individual races must have been quelled, their separate interests fused together, and the weight of individual nobles diminished to an extent which could scarcely have been produced by any other

agency than that which the inscription shews us to have been at work, viz. bloody wars of race and religion, terminating in the establishment of a central predominant power wielding the resources of the whole

empire.

Such a course of events is quite natural, and in accordance with what has taken place in many other countries. The struggles which resulted in the supremacy of Darius have their parallel in the Thirty Years' War of modern Europe, and in our own Wars of the Roses. Henry the Seventh is the English Darius in many important elements of his character and fortunes, although wanting his personal accomplishments and generous temper.

Conformably to what might have been expected from a train of events such as have been sketched out, it appears that Darius changed the seat of government from Agbatana to Susa. This was as important a step as it would be to transfer the British court and legislature from London to Edinburgh; or as it would have been if the Bourbons on their restoration had made Bordeaux the capital of France. Yet the fact only appears indirectly from the narrative of Herodotus, who is perfectly unconscious of the momentous revolution of interests necessarily involved in such a policy, and never explicitly notices it at all.

Again, the extreme anxiety about the personal identity of Bartius, and the very mysterious circumstances attending his death, receive an entirely new illustration if the relationship of Darius to Cyrus was what we have suggested. It is perfectly certain that very many persons believed Gomates to be the genuine son of Cyrus, and perhaps with justice. Darius believed himself to be the only person cognizant of the death of the real Smerdis. Prexaspes must have believed the same. Otanes, in his turn, fancied the pretender's secret known only to him. One thing is clear, that it was absolutely necessary for the Persian party to destroy Gomates, and that they had the same motive for denying his claim to be the son of Cyrus that the Orange party in the reign of James II. had for trumping up the story of the warming-pan. The claim of legitimate succession has always been too powerful an engine not to be coveted by aspirants to power, and secured, if necessary, by the commission of crime; and the removal of the only obstacle to Darius's accession (whether Gomates or Bartius) was at last achieved by a small band of conspirators, who justified their act to the world by the equivocal evidence of producing the head of their victim and that of his brother in public.

But by whatever means Darius may have acquired his power, it is plain from various incidents mentioned in the narrative of Herodotus, that he used it in a prudent and temperate manner. If he spared nothing to establish the supremacy of the religious party of which, according to the Behistun inscription, he was the champion, yet, that result having been obtained, he appears to have been at least tolerant of the conquered party. The fierce fanaticism which had served him excellently as a weapon of offence must have become very inconvenient when he had no longer rivals to overthrow; and it was only to be expected that he should revert to the policy of Cyrus and carefully avoid that of Cambyses. And hence, probably, arose that revival of Median customs and religious rites in the court of the new dynasty. which is indicated in the consultation of Magian soothsayers by his son Xerxes, the Magian hero-worship at Ilium, the scrupulous reverence for Delos exhibited by the Median commander Datis, and (as it would seem) the recognition in later times of the necessity of a Magian priest, even where the ceremonial belonged to a simple religious system. Indeed the remarkable tendency of the Persians to adopt foreign customs. which Herodotus himself remarks as an especial characteristic, would probably have baffled the attempt of Darius, had he even been desirous of making one, to retain them, after inheriting the wealth and civilization of their late masters, in the simplicity of their ancient manners and ancient faith. The more sagacious chiefs of the old school doubtless, like Artembares, prophesied the degeneracy of a generation brought up in habits which would have excited the horror of Cyrus, but their protest was in vain; and in the time of Herodotus it can scarcely be doubted that the court of the Great King presented in morals, religion, and social indulgence of all kinds, a picture in no respect different from that which might have been seen in the worst days of the Median or Assyrian dynasties.

APPENDICES.

Weale's Endimentary Series.



PHILADELPHIA, 1876. THE PRIZE MEDAL

Books: Rudimentary, Scientific,

"WEALE'S SERIES." ETC.



A NEW LIST OF

WEALE'S SERIES

RUDIMENTARY SCIENTIFIC, EDUCATIONAL, AND CLASSICAL.

Comprising nearly Three Hundred or I Fifty distinct works in almost every de-partment of Science, Art, and Educate is, re-ammended to the notice of Engineers. Architects, Builders, Artisans, and Students generally, as well as to these interested in Workmen's Linners, Library and Science Institute us, Colleges, School, Science Cases, Soc., Sec.

"WEALE'S SERIES includes Text-Books on almost every branch of Science and Industry, comprising such subjects as Agriculture, Architecture Engineering, Physical and Chemical Science, and many miscellaneous brought up to the latest discoveries in scientific research, are constantly issued. The prices at which they are sold are as low as their excellence is

"Amonest the literature of technical education, WEALE'S SERIES has ever enjoyed a high reputation, and the additions being made by Messrs. CROSBY LOCKWOOD & Co. render the series even more complete, and bring the information upon the several subjects down to the present time,"-Mining

"It is impossible to do otherwise than bear testimony to the value of WEALE'S SERIES."-Engineer.

the merits of 'Weale's Rudimentary Series.' Any persons wishing to acquire knowledge cannot do better than look through Weale's Series and get all the books they require. The Series is indeed an inexhaustible mine of literary wealth."-The Metropolitan.

"WEALE'S SERIES has become a standard as well as an unrivalled



LONDON, 1862,

THE PRIZE MEDAL

Was awarded to the Publishers of

"WEALE'S SERIES."



CROSBY LOCKWOOD & CO.,

7, STATIONERS' HALL COURT, LUDGATE HILL, LONDON, E.C.

RUDINITARY SCIENTIFIC SERIES. WEALE'S



"x" The volumes of this Series are freely Illustrated with Woodcuts, or otherwise, where requisite. Throughout the following List it must be understood that the books are bound in limp cloth, unk a otherwise stard; but the volumes manked with a 1 may all, be induction, it have in a little books for 6d.

N.B.—In ordering from this List it is recommended, as a means of facilitating business and obviating error, to quote the numbers affixed to the volumes, as well as the titles and prices.

ARCHITECTURE, DUILDING, ETC.

- 16. ARCHITECTURE—ORDERS—The Orders and their Æsthetic
- 17. ARCHITECTURE-STILES-The History and Description of the Styles of Architecture of Various Countries, from the Earliest to the Present Period. By T. TALDOT BURN, F.R.I.B.A., &c. Illustrated. 2s.

 ".* ORDERS AND STYLES OF ARCHITECTURE, in One Vol., 3s. 6d.
 18. ARCHITECTURE.—D. D. STOR.—The Principles of Design in
- Architecture, as deducible from Nature and exemplified in the Works of the Architecture, is deduction from Nature and examplified in the Works of the Architects, BVE. L. Garbert, Architect, Illustrated, 25.6d, **The three preceding Works, in One handsome Vol., half bound, entitled "Modern Agentirecture," price 6s.
- THE ART OF INVILDING, Radingerts of. General Principles of Construction, Materials used in Building, Strength and Use of Materials,
 - 23. BRICK'S AND TILES, Rudimentary Treatise on the Manufas-

 - 25. MASONRY AND STONECUTTING; in which the Principles of Masonic Projection and their application to the Construction of Curved Wing-Walls, Domes, Oblique Bridges, and Roman and Gothic Vaulting,
- 14. FOUNDATIONS AND CONCRETT, WORKS, a Rudimentary Treatise on; containing a Synopsis of the principal cases of Foundation Works, with the usual Modes of Treatment, and Practical Remarks on Footings, Planking, Sand, Concrete, Béton, Pile-driving, Caissons, and Cofferdams. By E. Donson, M.R.I.B.A., &c. Fifth Edition, revised. 13. 6d.
- 42. COTTAGE, INTLIDING. By C. BRUCE ALLEN, Architect. Ninth Edition, revised and enlarged. Numerous Illustrations. 1s. 6d.
- 15. LIMES, CEMENTS, MORTARS, CONCRETES, MASTICS, PLASTERING, &c. By G. R. Burnell, C.E. Twelfth Edition. 18.6d.
- 57. WARMING AND VENTILATION, a Rudimentary Treatise
- 85 **. CONSTRUCTION OF FOUR LOCKS. Compiled from the Papers of A. C. Hobbs, Esq., of New York, and Edited by CHARLES TOMINSON, F.R.S. To which is added, a Description of Fenby's Patent Locks, and a Note upon Iron Safes by Roders Maller, M.L.C.E. Illus. 2s. 6d.

 - 111. ARCHIES, PIERS, BUTTRESSES, &c.: Experimental Essays on the Principles of Construction in; made with a view to their being useful to the Practical Builder. By WILLIAM BLAND, Illustrated, 1s, 6d.
 116. THE ACOUNTICS OF PUBLIC BUILDINGS; or, The Principles of the Science of Sound applied to the purposes of the Architect and Builder. By T. Roore Sammi, M.K.I.B.A., Architect. Illustrated. 1s, 6d.

Architecture, Building, etc., continued.

127. ARCHITECTURAL MODELLING IN PAPER, the Art of.

128. VITROLIUS — THE ARCHITECTURE OF MARCUS VITROVIUS POLLO. In Ten Books. Translated from the Latin by Joseph Gwitz, F.S.A., F.R.A.S., With 29 Plates. 58.

130. GRECIAN ARCHITECTURE, An Inquiry into the Principles of Beauty in; with an Historical View of the Rise and Progress of the Art in Greece. By the Earl of Aberdeen. is.

The two proceeding Works in One bands one V. I., half bound, entitled "Ancient

* The two preceding W. when in Ocs. conclusions 1.1., body bound, entitled "Ancient Ancienterture," price 6s.

132. DIVELLING-HOUSES, a Russian energy Treatise on the Erection of: Illustrated by a Perspective View, Plans, Elevations, and Sections of a pair of Semi-detached Villas, with the Specification, Quantities, and Estimates, and every requisite detail, in sequence, for their Construction and Finishing. By S. H. Brooks, Architect. New Edition, with Plates. 2s. 6d.; 156. QUANTITIES AND MEASCREMENTS, How to Calculate and Take them in Bricklayers, Masons, Plasterers, Plumbers, Paniters, Paperhangers', Gilders', Smiths', Carpenters', and Joiners' Work. By A. C. BRAYON, Architect and Surveyor. New and Enlarged Edition. Illus. 1s. 6d. 175. LOCK W. OD & CON BUILDINGS. 1.4D CONTRACTORS.

PRICE BOOK, for 1831, containing the latest Prices of all kinds of Builders'.

half bound, 4s. [Just protested. 182. CARPENTRY AND FOUNERY—THE ELEMENTARY PRIMARY.] (182. CHRIEN II. AND YOLNEW)—THE ELEMENTARY PRINTERS OF CARPENTER. Chefly composed from the Standard Work of THOMAS TREBGOLD, C.E. With Additions from the Works of the most Recent Authorities, and a TREATISE ON JOINERY by E. WYNDIAM TARN, M.A. Numerous Illustrations. 3s. 6d.4

182*. CARVENTRY AND YOLNER I. THE ASSOCIATION OF \$5 INST. to accompany the above. With Descriptive Letterpress. 4to. 6s.; cloth, 7s. 6d. 187. HINTS TO VOLVE ARCHIVECTS.

WICK. New, Revised, and enlarged Edition. By G. Huskisson Guillaume, Architect. With numerous Woodcuts. 3s. 6d.‡

188. HOUSE PAINTING, GRAINING, MARBLING, AND SIGN HOUSE PAINTING, GRAINING, MARLING, AND SIGN
WRITING: A Practical Manual of, containing full information on the
Processes of House-Painting, the Formation of Letters and Practice of
Sign-Writing, the Principles of Decorative Art, a Course of Elementary
Drawing for House-Painters, Writers, &c., &c. With a Coloured Plates of
Woods and Marbles, and nearly 150 Wood Engravings. By ELLIS A.
DAVIDSON. Third Edition, revised. 5s. cloth limp; 5s. cloth boards.
 THE RUDINENTS OF PRACTIC IL MACKLAYNG.
In Six Sections: General Principles; Arch Drawing, Cutting, and Setting;
Pointing; Paving, Tiling, Materials; Slating and Plastering; Practical
Geometry, Mensuration, &c. By Adam Hammon. Historated. 1s. 6d.
 PLUMINING. A Text-Deck to the Following combodings the latest

192. THE TIMBER IMPORIES. INCIDES MEASUREMENT AND STANDARD GUIDE; comprising copious and valuable Memoranda for the Retailer and Builder. By Richards E. Graxby.

Second Edition, Revised. 3s.4 PAINTING MAINE FAST. By J. G. Barrecon, Illustrated with 12 full-page Engravings of Examples, 1s. 2c6. A BOOK ON BUILDING, Cont. and Factor Land. Including Property of the Cont. Cont. and the Creat Property of the Cont. Cont. and the Creat Property of the Cont. Property of the CHURCH RESTORATION. With the Theory of Domes and the Great Pyramid, &c. By Sir EDMUND BECKETT, Bart., LL.D., Q.C., F.R.A.S. Second Edition,

^{7,} STATIONERS' HALL COURT, LUDGATE HILL, E.C.

226. THE FOINTS MADE AND USED BY BUILDERS in the Practical Treatise on). With especial reference to those wrought by Artherese in Erecting and Finishing Habitable Structures. By Wivill J. Christry, Architect. With upwards of 100 Engravings on Wood, 3s.3

CHRISTY, Architect. With unwards of 16 Engravings on Wood. 38.

23. THE CONSTRUCTION OF ROOFS OF WOOD AND IRON.

(An Klementary Treatise on). Deduced chiefly from the Works of Robison,
Tredgold, and Humber. By E. WYNDIAM TARN, M.A., Architect. With
numerous Illustrations. 18, 64.

22). ELEMENTARY DECORATION: A Guide to the Simpler

[Just published. Showing New and Author. 28. 230. HANDRAILING (A Practical Treatise Ch).

CIVIL ENGINEERING, ETC.

219. CIVIL ENGINEERING. BY HENRY LAW, M. Inst. C.E. 119. CIVIL ENGINEERING. 30 THEMS DAY, MINISTRUM.
Including a Treatise on Hydraulic Engineering by Gro. R. Burnell,
M.Inst.C.E. Sixth Edition, revised, with Lurge Additions on Richer
Practice in Civil Engineering, by D. Kirnear Clark, M.Inst. C.E.,
Author of Tramways: Their Construction, Re. 6s. 6d., Cloth boards, 7s. 6d.
M. Well-Digglad, Boulday, And P. W. 17 M. P. W. C.K. By John

GEORGE SWINDELL, A.R.I.B.A. New Edition, by G. R. BURNELL, C.E. 18.6d, 35. THE BLASTING AND QUARRYING OF STONE, for

Building and other Purposes. With Remarks on the Blowing up of Bridges, By Gen, Sir John Burgovan, Bart., K.C.B. Illustrated. 18, 5d. 48.4 LW 41.7 CONSTRUCTION, Elementary and Practical In-

structions on the Science of. By Sir M. Stephenson, C.E. New Edition, by Edward Nugent, C.E. With Statistics of the Capital, Dividends, and Working of Railways in the United Kingdom. By E. D. Chattaway, 4s. Set. EMBANKING LANDS PROM THE SEA, the Practice of.

Treated as a Means of Profitable Employment for Capital. With Examples and Particulars of actual Embankments, &c. By J. Wiggins, F.G.S. 28. &t. WATER WORKS, for the Supply of Cities and Towns. With

a Description of the Principal Geological Formations of England as influencing supplies of Water; and Details of Engines and Pumping Machinery
for raising Water. By SAMUEL HUGHES, F.G.S., C.E. New Edition, 45.4
117. SUPTERRANEOUS SURTEVING, an Elementary and Prac-

SUHTI-RRANEOUS SURTE VING, an Elementary and Practical Treatis on. By Thomas Fenneca, Also the Method of Conducting Subterraneous Surveys without the Use of the Magnetic Needle, and other Modern Improvements. By Thomas Baker, C.E. Illustrated. 2s. 6d.;
 ROBERT STATES AND STREET OF THE CONSTRUCTION OF J. INTERPRETATION J. INT. J. INT.

facture and Distribution of Coal Gas. Originally written by SAMUEL HUGHES, C.E. Sixth Edition, re-written and much Enlarged by WILLIAM RICHARDS, C.E. With 2 Illustrations. 4s. 6d.2.
213. PIONEER ENGINEERING. A Treatise on the Engineering

MECHANICAL ENGINEERING, ETC.

33. CRANES, the Construction of, and other Machinery for Raising

Heavy Bodies. By Joseph Glynn, F.R.S. Illustrated. 1s. 6d. THE STEAM ENGINE. By Dr. LARDNER. Illustrated. 1s. 6d.

59. STEAM BOILERS: their Construction and Management. By

R. ARMSTRONG, C.E. Illustrated. 1s. 6d. 67. CLOCKS, WATCHES, AND BELLS, a Rudimentary Treatise on. By Sir EDMUND BECKETT, LL.D., Q.C. Seventh Edition, revised and enlarged, with numerous Illustrations. 4s. 6d. cloth limp; 5s. 6d. cloth boards.

THE POWER OF WATER, as applied to drive Flour Mills, and to give motion to Turbines, &c. By Joseph Glynn, F.R.S. 2s.†
 PRACTICAL MECHANISM, the Elements of; and Machine Tools. By T. Baker, C.E. With Additions by J. Nasnyth, C.E. 2s. 6d.†

139.

HHE STEAN ENGLANDER Tractical Beautiful Bea

105. ACON TRAIN THEAT, eXHIBITING THE PTINEIPIES CONCERNED IN CONCERNE

DRAWING. By JOHN MAXTON, Engineer. Fourth Edition. Illustrated with 7 Plates and nearly 350 Woodcuts. 3s. 6d.‡ STEAM AND THE STEAM ENGINE, Stationary and

Portable. Being an extension of Mr. John Sewell's "Treatise on Steam." By D. K. CLARK, M.I.C.E. Second Edition, revised. 3s-6d.; 200. FUEL, its Combustion and Economy. By C. W. WILLIAMS,

A.I.C.E. With extensive additions on Recent Practice in the Combustion A.I.C.E. With extensive additions on Recent Practice in the Commission and Economy of Fuel—Coal, Coke, Wood, Feat, Petroleum, &c.—by D. K. CLARK, M.I.C.E. and Edition. 3s.6d.:

202. LOCOMOTHE ENGINES. By G. D. DFMPSEY, C.E.; with large additions by D. KINNEAR CLARK, M.I.C.E. 3s.4

211. THE FOILERAMAKER'S ASSISTANT in Drawing, Tem-

211. THE BOILERMAKER'S ASSISTANT in Drawing, Templating, and Calculating Boiler and Tank Work. By John Countrey, Practical Boiler Maker. Edited by D. K. Clark, C.E. 100 Illustrations, 2s. 216. MATERIALS AND CONSTRUCTION; A Theoretical and

Practical Treatise on the Strains, Designing, and Erection of Works of Construction. By Francis Campin, C.E. 3s.#
217. SEWING MACHINERY: Its Construction, History, &c., with

full Technical Directions for Adjusting, &c. By J. W. URQUHART, C.E. 28.1 223. MECHANICAL ENGINEERING. Comprising Metallurgy. Moulding, Casting, Forging, Tools, Workshop Machinery, Manufacture of the Steam Engine, & By Francis Campin, E. 22, 6d.

224. Codell Bellong, A Practical Tenties, Historical and

Descriptive. By J. W. BURGESS. 28. 6d.‡ 235. PRACTICAL ORGAN BUILDING. By W. E. DICKSON,

M.A., Precentor of Ely Cathedral. Illustrated. 2s. 6d.‡ [Just published. 236. DETAILS OF MACHINERY, Comprising Instructions for the Execution of various Works in Iron in the Fitting-Shop, Foundry, and Boiler-Yard. Arranged expressly for the use of Draughtsmen, Students, and Foremen Engineers. By FRANCIS CAMPIN, F.C. 33± [74xt published. THE SMITHY AND FORGE; including the Farrier's Art and

Coach Smithing. By W. J. E. CRADE. Illustrated. [In the press

^{7,} STATIONERS' HALL COURT, LUDGATE HILL, E.C.

SHIPBUILDING, NAVIGATION, MARINE ENGINEERING, ETC.

EI. NAVAL ARCHITECTURE, the Rudiments of; or an Exposition of the Elementary Principles of the Science, and their Practical Application to Naval Construction. Compiled for the Use of Beginners. By IAMES PEARE, School of Naval Architecture, H.M. Dockyard, Portsmouth. Fourth Edition, corrected, with Plates and Diagrams. 3s. 6d.; SHIPS FOR OCEAN AND RIVER SERVICE, Elementary

and Practical Principles of the Construction of. By HAKON A. SOMMER-FELDT, Surveyor of the Royal Norwegian Navy. With an Appendix. 1s. 6d.

53. AN ATLAS OF ENGRAVINGS to Illustrate the above. Twelve

large folding plates. Royal 4to, cloth. 7s. 6d.

MAINTING, MAINT MAKING. AND RIGGING OF SHIPS,
Rudimentary Treatise on. Also Talles of Spars, Rigging, Blocks; Chain,
Wire, and Hemp Ropes, &c., relative to every class of vessels. With an
Appendix of Dimensions of Masts and Xards of the Royal Navy. By ROBERT KIPPING, N.A. Fourteenth Edition. Illustrated. 28.2 34*. IRON SHIP-BUILDING. With Practical Examples and Details

for the Use of Ship Owners and Ship Builders. By John Grantham, Consulting Engineer and Naval Architect. 5th Edition, with Additions. 48.

ATLAS OF FORTY PLATES to Illustrate the above.

Some AN ATLAS OF FORTY PLATES to Illustrate the above.

Fifth Edition. Including the latest Examples, such as H.M. Steam Frigates
"Warrior," Hercules," Bellerophon; "H.M. Troop Ship "Serapis,"
Iron Floating Dock, See, &c. 410, boards. 38s.

55. THE SAILOR'S SEA HOOK: a Rudimentary Treatise on
Navigation. Part I. How to Keep the Log and Work it off. Part II. On
Finding the Latitude and Longitude. By JAMES GREENWOOD, BA. To
which are added, the Deviation and Error of the Compass; Great Circle
Sailing; the International (Commercial) Code of Signals; the Rule of the
Road at Sea; Rocket and Mortar Apparatus for Saving Life; the Law of
Storms; and a Brief Dictionary of Sea Terms. With numerous Woodcuts
and Coloured Plates of Flags. New, thoroughly revised and much enlarged
edition. By W. H. Rossen. 28, 6d.;

82. MARINE ENGINEN. AND STEAM VESSELS, a Treatise
on. Together with Practical Remarks on the Screw and Propelling Power,
as used in the Royal and Merchant Navy. By Romen Murray, C.E.,
Engineer-Surveyor to the Board of Trade. With a Glossary of Technical
Terms, and their Equivalents in French, German, and Spanish. Seventh
List Hong and Merchant Propelling. Stip-building. By W.

81. THE FORMS OF SHIPS AND BOJUS: Hints, Experimentally Derived, on some of the Principles regulating Ship-building. By W.

ally Derived, on some of the Principles regulating Ship-building. By W. BEAND, Seventh Edition, revised, with numerous Illustrations and Molodels as 60, 99. Act of Vigatron, VAND ACT OF ACT ON ACT ON A TRANSPORT OF THE Professor J. R. YOUNG. New Edition, including the requisite Elements from the Nautical Almanac for working the Problems. Illustrated, 2s. 6d.

TAPLES intended to facilitate the Operations of Navigation and

Nautical Astronomy, as an Accompaniment to the above Book. By J. R.

166. SHIPS' ANCHORS, a Treatise en. By G. Corsell, N.A. 18. 5d.

166. SHIPS ANCHORS, a Treatise on. By G. Coussill, N.A. 18, 60, 149. SALIS AND SAIL MARNING, an Elementary Treatise on. With Draughting, and the Centre of Effort of the Sails. Also, Weighte and Sizes of Ropes; Masting, Rigging, and Sails of Steam Cessels, &c., &c. Eleventh Edition, enlarged, with an Appendix. By Robert Kipping, N.A., Sailmaker, Ouassid, Newastle. Illustrated. 25, 6d. 4
 155. THE ENGINEER'S GUIDE TO THE ROYAL AND MERCANTILE NAVIES. By a PRACTICAL ENGINEER, Revised by D. F. M'CARTIN, late of the Ordanance Survey Office, Southampton. Scilor's Sea-Blook. By Lasas Grassworn and W. H. Rossen. Together with Companies. By Hasses Grassworn and W. H. Rossen. Together with Mathematics in Belfast College. Illustrated with numerous Word Engravings and Coloured Plates. 75. Strengly half-bound in leather.

PHYSICAL SCIENCE, NATURAL PHILO-SOPHY, ETC.

CHEMISTRY, for the Use of Beginners. By Professor GEORGE Forwars, F.R.S. With an Appendix on the Application of Chemistry to

Agriculture, is. NATURAL PHILOSOPHY, Introduction to the Study of; for the Use of Beginners. By C. Tominson, Lecturer on Natural Science in King's College School, London. Woodcuts. 1s. 6d.

4. MINERALOGI, Rubilments of a concise View of the Properties of Minerals. By A. Ratisava, Jun. Woodcuss and Swel Plates. 3s. 1.

6. MECHANICS, Rudimentary Treatise on; being a comise Exposition of the General Principles of Mechanical Science, and their Applications.

tions. By Charles Tomenson. Illustrated. rs. 6d. ELECTRICITY, showing the General Principles of Electrical

MP-IGAL II.S. 7; Deling a c. Riche B.; Josilion of the General Principles of Magnetical Science, and the Tunous at which it has been applied. By Sir W. Show Hamms. New Edition, note I and calareed by H. M. Noan, B. J., Vice President of the Casada I Suciety, Author of "A Manual of Electricity," Ser. Ser. With previouslants, 3s. 6d.; Progress; with Descriptions of some of the Operation. In St. Kshore, C.E., F.S.A. 3s.
 PNEUMATICS, for the Use of Degiuners. By CMARLIS

Tomlinson. Illustrated, 18.6d.

10MINSON. Hubstrated. Is. co.

72. MANUAL. OF THE MOLLUSCA; a Treatise on Recent and Fossil Shells. By Dr. S. P. WOODWARD, A.L.S. Fourth Edition. With Appendix by RAIPH TATE, A.L.S., F.G.S. With numerous Plates and 300 Woodcuts. 6s. 6d. Cloth boards, 7s. 6d.

79** PHOTOGRAPHY, Popular Treatise on; with a Description of the Stereoscope, &c. Translated from the French of D. Van Monchhoven, by M. Tronsympatry, Pp. D. Woodcuts. 1s. 6d.

by W. H. THORNTHWAITE, Ph.D. Woodcuts. 1s, 6d.

96. ASTRONOMY. By the late Rev. Require MARK, M.A., F.R.S., formerly Radeliffe Observer at Oxford. Third Edition, revised and corrected to the Present Time. WILLIAM THYNNE LYNN, B.A., F.R.A.S., WILLIAM THYNNE LYNN, B.A., F.R.A.S., The Published.

97. STATICS AND DYNAMICS, the Principles and Practice of; embracing also a clear development of Hydrostatics, Hydrodynamics, and Central Forces. By T. BAKER, C.E. 18. 6d.

138. TELEGRAPH, Handbook of the: a Manual of Telegraphy, Telegraph Clerks' Remembrancer, and Guide to Candidates for Employment in the Telegraph Service. By R. Bown. Fourth Edition, revised and enhanced: to watch the property of the Service of the Control of the Service of the Control of the Control of the Service of the Control of the Service of the Control of the Service of the Control of the Control of the Service of the Control of th

by W. McGregor, First Assistant Suppt, Indian Gov. Felegraphs. 3s.1

173. PHYSICAL GEOLOGY, partly based on Mignor-General PortLOCK'S "Rudiments of Geology" by Rangel Am. A.L. S., &c. Woodcuts. 2s.

174. HISTORICAL GEOLOGY, partly based on Major-General
Positions's "Rudiments," By Rusin Two, A.L. S., &c. Woodcuts. 2s.

173. RUDIMENTARY TREATISE ON GEOLOGY, Physical and
Mistorical. Partly based on Major-General Positions's "Rudiments of

174. Geology," By Rather Tark, A.L. S., &c. In One Volume, 4s. 6d.1

183. ANMAL PHYSICS, Handbook of By Dr. Landbook, D.C. L.,

6 formedly Professor of Natural Edicosphy and Astronomy in Cultiversity

College, Lond, With 5se filterations, in One Vol. 7s. 6d., cloth boards.

* * Sold also in Two Parts, as follows :-

AMMAL PHYSICS. By Dr. LARDNER. Part I., Chapters I.—VII. 4s.
ANIMAL PHYSICS. By Dr. LARDNER. Part II., Chapters VIII.—XVIII. 3s 183. 184.

The ; indicates that these vols, may be had strongly bound at 6d. extra.

^{7,} STATIONERS' HALL COURT, LUDGATE HILL, E.C.

MINING, METALLURGY, ETC.

117. SUBTERRANVOUS SURIEVING. Elementary and Practical Treatise on, with and without the Magnetic Needle. By Thomas Ferwick, Surveyor of Mines, and Thomas Bakers, C.E. Illustrated. 2s. 6d.‡
133. METALLUKGY OF COTYER; an Introduction to the Methods of Seeking, Mining, and Assaving Copper, and Manufacturing its Alloys. By Romert H. Lamponry, Ph.D. Woodcuts. 2s. 6d.‡
134. METALLUKGY OF SILVER AND LEAD. By Dr. R. H.

LAMBORN, Woodcuts, 2s. 6d.; 135. ELECTRO-METALLURGY; Practically Treated. By ALEX-Asperts, Students, &c. By William Moroass. 25. 6d.

Agents, Students, &c. By William Moroass. 25. 6d.

172. MINING TOOLS, MINING TO STEPPER STATEMENT OF MINING TOOLS, WILLIAM MOROASS. 25. 6d.

172* MINING TOOLS, JYLLIAM OF Engrewings to Illustrate the above,

containing 235 Illustrations, drawn to Scale. 4to. 4s. 6d.; cloth boards, 6s. 176. METALLURGY OF IRON. Containing History of Iron Manu-

facture. Methods of Assay, and Analyses of Iron Ores, Processes of Manufacture of Iron and Seed, &c. By H. BAUERMAN, F.G.S. sth Edition, resisted and enlarged. set.

180. COAL AND COAL MINING, A Rudimentary Treatise on.

By WARNSTON W. SHYIT, M.A., F.R.S. Fifth Edition, revised and enlarged. With numerous illustrations, 3s. 6d.; 195. THE MALERIL SURFEYOR AND VALUER'S COM-

PLE IS GUIDE, with new Traverse Tables, and Descriptions of Improved Instruments; also the Correct Principles of Laying out and Valuing Mineral Properties. By WILLIAM LINTERN, Mining and Civil Engineer. 3s. 6d.4

214. SLIVE AND SLATE QUARRYING, Scientific, Practical, and Commercial. By D. C. Davies, F.G.S., Mining Engineer, &c. With numerous Illustrations and Folding Plates. 3s.4

215. THE GOLDSMITTES ILLANDEOOK, containing full Instruc-

THE GOLDSMITH S IT., ADDOOR, Containing full instituctions for the Alloying and Working of Gold. By George E. Gee, Goldsmitt and Silversmith. Second Edition, considerably enlarged., 3s.4
 THE SILVERSMITH'S HANDFOOK, containing full Instructions for the Alloving and Working of Silver. By George E. Ger., 3s.4
 MAGNETIC SURVEYING, AND ANGULAR SURVEY.

ING, with Records of the Peculiarities of Needle Disturbances. Compiled from the Results of carefully made Experiments. By WILLIAM LINTERN, Mining and Civil Engineer and Surveyor. 2s.

FINE ARTS.

20. PERSPECTIVE FOR BEGINNERS. Adapted to Young Students and Amateurs in Architecture, Painting, &c. By Großer Pyrks, 28.

40. GLASS STAINING, AND THE ART OF PAINTING ON & 41.

BERG, With an Appendix on The ART OF EXAMELING, 28.6d.

69. MUSIC, A Rudimentary and Practical Treatise on. With

numerous Examples. By Charles Child Spencer. 2s. 6d.

71. PIANOFORTE, The Art of Playing the. With numerous Exer-

cises & Lessons from the Best Masters. By CHARLES CHILD SPENCER. 18.6d.

6-71. MOSIC AND THE PHANOTENES.
bound, 58.
181. PAINTING POPULARLY EXPLAINED, including Fresco, Oil, Mosaic, Water Colour, Water-Glass, Tempera, Encaustic, Miniature, Painting on Ivory, Vellum, Pottery, Lnamel, Glass, &c. With Historical Sketches of the Progressor the Art by Thomas Joins Gelluck, assisted by Joins Thurs, F.S.A. Fourth Edition, revised and enlarged. 58.2
186. A GRAMMAR OF COLOURING, applied to Decorative Painting and the Arts. By George Field. New Edition, enlarged and adapted to the Use of the Ornamental Painter and Designer. By Ellis A. Davingon. With two new Coloured Diagrams, &c. 35.4

DAVIDSON. With two new Coloured Diagrams, &c. 3s.1

The \$ indicates that these vois, may be had strongly bound at 6d. extra.

AGRICULTURE, GARDENING, ETC.

66. CLAY LANDS & LOAMY SOILS. By Prof. DONALDSON. IS. 131. MILLER'S, MERCHANT'S, AND FARMER'S READY RECKONER. With approximate values of Millstones, Millwork, &c. 1s.

140. SOILS, MANURES, AND CROPS. (Vol. 1. OUTLINES OF

Modern Farming.) By R. Scott Burn. Woodcuts. 2s. 141. FARMING & FARMING ECONOMY, Notes, Historical and

Practical, on. (Vol. 2. OUTLINES OF MODERN FARMING.) By R. SCOTT BURN, 15.

12. STOCK; C. ATTLE, S. HIEEP, AND HONNES. (Vol. 3.

OUTLINES OF MODERN FARMING.) By R. SCOTT BURN, Woodcuts. 28. 6d.

145. D.ARY, FIGS, AND FOULTRY, Management of the. By
R. SCOTT BURN. With Notes on the Diseases of Stock. (Vol. 4. OUTLINES OF MODERN FARMING.) WOODCUTS. 28.

146. UTILIZATION OF NEW AGE, IRRIGATION, AND
RECLAMATION OF WASTE LAND. (Vol. 5. OUTLINES OF MODERN
FARMING.) By R. SCOTT BURN. WOODCUTS. 25. 6d.

**NOS. 140-1-2.5.6, in One Vol., bandsomely half-bound, entitled "OUTLINES OF MODERN FARMING." By ROBERT SCOTT BURN. Price 125.

177. FRUIT TREES, The Scientific and Profitable Culture of. From the French of Du Breuil. Revised by Geo. Glenny. 187 Woodcuts. 3s. 6d.;

198. SHEEP; THE HISTORY, STRUCTURE, ECONOMY, AND DISEASES OF. By W. C. SPOONER, M.R.V.C., &c. Fourth Edition, enlarged, including Specimens of New and Improved Breeds, 3s. 6d.4.

201. KITCHEN GARDENING MADE EASY. Showing how to prepare and lay out the ground, the best means of cultivating every known Vegetable and Herb, &c. By George M. F. GENNY. 26.d.4

207. OUTLINES OF FARM MANAGEMENT, and the Organi-

By ROBERT SCOTT BURN. 28. 6d.7 208. OUTLINES OF LANDED ESTATES MANAGEMENT:

Trigation, Distance, &c. By R. Schit Bein, Scholl Hein, Trigation, Distance, &c. By R. Schit Bein, Scholl Hein, Scholl Hein, Scholl Hein, Scholl Hein, Scholl Hein, Scholl Hein, Schiller of Cultimes of Langed Estatus and Farm Management," By R. Scott Burn, Price & THE TREE PLANTER AND PLANT PROPAGATOR.

209. THE TREE PLANTER AND PLANT PROPAGATOR.
 A Practical Manual on the Propagation of Forest Trees, Fruit Trees, Flowering Shrubs, Flowering Plants, &c. By Samuel Wood. 2s.4
 210. THE TREE PRUNER. A Practical Manual on the Pruning of Fruit Trees, including also their Training and Removation; also the Pruning of Shrubs, Climbers, and Flowering Plants. By Samuel Wood. 2s.4
 Nos. 200 & 200 in One Vol., handsomely half-bound, entitled "The Tree Planter, Propagator and Pruner." By Samuel Wood. Price 55.
 218. THE HAY AND STRAIM MEASURES, Being New Tables for the Use of Auctioneers, Valuers, Farmers, Hay and Straw Dealers, &c., forming a complete Cabullator and Ready-Reckner, conseculty adanted to

persons connected with Agriculture. Fourth Edition. By John Steele. 2s. 222. SUBUREAN FARMING. The Laying-out and Cultivation of

Farms, adapted to the Produce of Milk, Butter, and Cheese, Eggs, Poultry, and Pigs. By Prof. Join Dowaldson and R. Scott Burn, s.s. 6d.‡
231. THE ARTOF GRAPTING AND BUDDING. By CHARLES

BALTET. With Illustrations. 2s. 6d. (Gust published. COTTAGE GARDENING: or, Flowers, Fruits, and Vegetables

for Small Cardens. By E. Horday, 1s. ed. [Just published. GARDEN RECEIPTS. Edited by CHARLES W. QUIN. 1s. Od. (Just published. (Just published.

234. THE KITCHEN AND MARKET GARDEN. tributors to "The Garden." Compiled by C. W. Snaw, Editor of "Gardening Illustrated." 450 pp. 35.2 [Just published. LAND DRAINAGE, in Theory and Practice. By PROFESSOR

The ; indicates that these vols. may be had strongly bound at 6d. extra.

ARITHMETIC, GEOMETRY, MATHEMATICS,

32. MATHEMATICAL INSTRUMENTS, a Treatise on; in which their Construction and the Methods of Testing, Adjusting, and Using them are concisely Explained. By J. F. HEATHER, M.A., of the Royal Military Academy, Woolwich. Original Edition, in x vol., Illustrated., is. 6d.

* In ordering the above, be careful to say, "Original Edition" (No. 32), to distinguish it from the Enlarged Edition in 3 vols. (Nos. 168-9-70.)

60. LAND AND ENGINEERING SURVEYING, a Treatise on; with all the Modern Improvements. Arranged for the Use of Schools and Private Students; also for Practical Land Surveyors and Engineers. By T. BAKER, C.E. New Edition, revised by EDWARD NUGENT, C.E. Illustrated with Plates and Diagrams. 2s.1

CI*. READY RECKONER FOR THE ADMEASUREMENT OF LAND. By ABRAHMA ARMAN, Schoolmaster, Thurleigh, Beds. To which is added a Table, showing the Price of Work, from 2s. 6d. to fx per acre, and Tables for the Valuation of Land, from 2s. 6d. 5,000 per acre, and from one pole to two thousand acres in extent, &c., &c. 1s. 6d.

76. DESCRIPTIVE GEOMETRY, an Elementary Treatise on; with a Theory of Shadows and of Perspective, extracted from the French of G. MONGE. To which is added, a description of the Principles and Practice of Isometrical Projection; the whole being intended as an introduction to the Application of Descriptive Geometry to various branches of the Arts. By J. F. HEATHER, M.A. Illustrated with 14 Plates 2s.

178. PRACTICAL PLANE GEOMETRY: giving the Simplest Modes of Constructing Figures contained in one Plane and Geometrical Construction of the Ground. By J. F. HEATHER, M.A. With 215 Woodcuts. 28.

179. PROJECTION: Orthographic, Topographic, and Perspective: giving the various Modes of Delineating Solid Forms by Constitutions on a Single Plane Surface. By J. F. Heariner, M.A. In preparation.

*** The above three volumes will form a Conference Elementary Course of Mathematical Drawner.

- §3. COMMERCIAL BOOK-KEEPING. With Commercial Phrases and Forms in English, French, Italian, and German. By JAMES HADDON, M.A., Arithmetical Master of King's College School, London. 1s. 64.
- 84. ARITHMETIC, a Rudimentary Treatise on: with full Explanations of its Theoretical Principles, and numerous Examples for Practice. For the Use of Schools and for Self-instruction. By J. R. Young, late Professor of Mathematics in Belfast College. New Edition, with Index. 1s. 6d.
- 8; A. Key to the above, containing Solutions in full to the Exercises, together with Comments, Explanations, and Improved Processes, for the Use of Teachers and Unassisted Learners. By J. R. Youko. 1s. 6d.
- 85. EQUATIONAL ARITHMETIC, applied to Questions of Interest, \$5\structure{*}\text{.}\$ Annuities, Life Assurance, and General Commerce; with various Tables by which all Calculations may be greatly facilitated. By W. Hirsley. 2s.

ALGEBRA, the Elements of. By James Haddon, M.A., Second Mathematical Master of King's College School. With Appendix, containing miscellancous Investigations, and a Collection of Problems in 86. ALGEBRA, the Elements of. various parts of Algebra. 2s.

83. A Key and Companion to the above Book, forming an extensive repository of Solved Examples and Problems in Illustration of the various Expedients recessary in Algebraical Operations. Especially adapted for Self-Instruc-tion. By J. R. Youno. 7s. 6d.

88. EUCLID, THE ELEMENTS OF: with many additional Propositions 89, and Explanatory Notes: to which is prefixed, an Introductory Essay on Logic. By HENRY LAW, C.E. 2s. 6d.4 ** Sold also separately, viz. :-

EUCLID, The First Three Books. By HENRY LAW, C.E. 15. 6d.

EUCLID, Books 4, 5, 6, 11, 12. By HENRY LAW, C.E. 18.6d.

The t indicates that these vols, may be had strongly bound at 6d. extra.

Arithmetic, Geometry, Mathematics, etc., continued.

90. ANALYTICAL GEOMETRY AND CONIC SECTIONS, a Rudinentary Treatise on. By James Hann, late Mathematical Master of King's College School, London. A New Edition, re-written and enlarged by J. R. Young, formerly Professor of Mathematics at Bellast College. 2s.4

TRIGONOMETRY, the Elements of. 91. PLANE HANN, formerly Mathematical Master of King's College, London. 1s. 6d.

92. SPHERICAL TRIGO. VOMETR1, the Elements of. By JAMES HANN, Revised by CHARLES H. DOWLING, C.E., 18.

**O'r with "The Elements of Flane Trigonometry," in One Volume, 2s. 6d.

93. MENSURATION AND MEASURING, for Students and Prac-Tical Use. With the Mensuration and Levelling of Land for the Purposes of Modern Engineering. By T. BAKER, C.E. New Edition, with Corrections and Additions by E. NUCENT, C.E. Illustrated. 1s. 6d.

102. INTEGRAL CALCULUS, Rudimentary Treatise on the. Номеквым Сох, В.А. Illustrated. 1s.

103. INTEGRAL CALCULUS, Examples of the S. By JAMES TRANS, late of King's College, London. Illustrated. 1s.

101. DIFFERENTIAL CALCULUS, ELEMENTS of the. By W. S. B. WOOLHOUSE, FRA.S., &c. s., s. 6d.

105. MINEMONIUS, in Easy Macmonical Lessons. By the Rev. Thomas Previous Kirkman, M.A. 1s. 6d.

136. ARTHUMETIC. Ru timentary, for the Use of Schools and Self-Instruction. By James Haddon, M.A. Revised by Adraham Arman. 1s. 6d.

135. 6d.
137. A KEY TO HADDON'S RUDINENTARY ARITHMETIC. By A. ARMAN. 18. 6d.
108. DRAWING AND MEASURING INSTRUMENTS. Including—I. Instruments employed in Geometrical and Mechanical Drawing, and in the Construction, Copying, and Measurement of Maps and Plans. Hill in the Consuderion, Copying, and Measurement of Maps and Plans. II, Instruments used for the purposes of Accurate Measurement, and for Arithmetical Computations. By J. F. HEATHER, M.A., late of the Royal Military Academy, Woolwich, Author of "Descriptive Geometry," &c., &c.

160. OPTICAL INSTRUMENTS. Including (more especially) Tele-

by Photography. By J. F. HEATHER, M.A. Illustrated. 1s. 6d.
170. SURVEYING AND ANTRONOMICAL INSTRUMENTS. Including—I. Instruments Used for Determining the Geometrical Features of a portion of Ground. II. Instruments Employed in Astronomical Observations. By J. F. Heartner, M.A. Illustrated, is 6d.

The one of the volumes for a second second relative section of Grounds of the Construction. Adjustment, Testing, and Use, the Thirteenth Edition of which is on sale, price is 6d. (See No. 3a in the Series.)

168. MATHEMATICAL INSTRUMENTS. By J. F. HEAVIER, 160. M.A. Indusced Edition, for the most past entirely re-weight. The 3 Parts as 2700. above, in One thick Volume. With numerous Hustrations, 4s. 64.4

158. THE SLIDE RULE, AND HOW TO USE IT: containing

585. THE COMPLETE MEASURER; setting forth the Measurement of Boards, Glass, &c., &c.; Unequal-sided, Square-sided, Octagonal-sided, Round Timber and Stone, and Standing Timber. With a Table showing the solidity of hewn or eight-sided timber, or of any octagonal-sided column. Compiled for Timber-growers, Merchants, and Surveyors, Stonemasons, Architects, and others. By Relaxan Horkova. Fourth Edition, with valuable additions. 42: \$trongly bound in leather, \$5.

106. THEORY OF COMPOUND INTEREST AND ANNUI-

^{7,} STATIONERS' HALL COURT, LUDGATE HILL, E.C.

Arithmetic, Geometry, Mathematics, etc., continued.

199. INTUITIVE CALCULATIONS; or, Easy and Compendious Methods of Performing the various Arithmetical Operations required in Commercial and Business Transactions; together with Full Explanations of Decimals and Duodecimals, several Useful Tables, &c. By DANIEL O'GORMAN. Twenty-fifth Edition, corrected and enlarged by J. R. Young. formerly Professor of Mathematics in Belfast College. 38.1

204. MATHEMATICAL TABLES, for Trigonometrical, Astronomical,

204. MATHEMATICAL TABLES, for Ingonometrical, Astronomical, and Nautical Calculations; to which is prefixed a Treatise on Logarithms. By Henry Law, C.E. Together with a Series of Tables for Navigation and Nautical Astronomy. By J. R. Young, formerly Professor of Mathematics in Belfast College. New Edition. 3s. 6d.:
 221. MEASURES, ILEIGHTS, AND MONETS OF ALL NATIONS, and an Analysis of the Christian, Hebrew, and Mahometan Calendars. By W. S. B. WOOLHOUSE, F.R.A.S., F.S.S. Sixth Edition, carefully revised and enlarged. 2st.
 227. MATHEMATICS AS APPLIED TO THE CONSTRUCT.

TIVE ARTS. Illustrating the various processes of Mathematical Investi-TIPE ARTS. Indistrating the various processes of Mathematical Investi-gation, by means of Arithmetical and Simple Algebraical Equations and Practical Examples; also the Methods of Analysing Principles and De-ducing Rules and Formulæ, applicable to the Requirements of Practice. By Francis Campin, C.E., Author of "Misterials and Construction," &c. Second Edition, revised and enlarged by the Author. 3s.t [Just published.

MISCELLANEOUS VOLUMES.

30. A DICTIONARY OF TERMS used in ARCHITECTURE, BUILDING, ENGINEERING, MINING, METALLURGY, ARCHAELOV, the FINE ARTS, See, By Join Wealts. Eith Edition. Revised by ROBERT HUNT, F.R.S., Keeper of Mining Records. Numerous Illustrations. 5s. cloth limp; 6s. cloth boards.

50. THE LAW OF CONTRACTS FOR WORKS AND SER-

VICES. By DAVID GIBBONS. Third Edition, enlarged. 38.# 1112. MANUAL OF DOMESTIC MEDICINE. By R. GOODING,

B.A., M.D. Intended as a Family Guide in all Cases of Accident and Emergency. Third Edition. 23.1
112°. MANAGEMENT OF HEALTH. A Manual of Home and

Personal Hygiene. By the Rev. James Barro, B.A. is.

150. LOGIC, Pure and Applied. By S. H. EMMENS. 15, 6d.

153. SELECTIONS. FROM LOCKE'S ESSAYS ON THE HUMAN UNDERSTANDING. With Notes by S. H. EMMENS. 25,

154. GENERAL HINTS TO EMIGRANTS. Containing Notices of the various Fields for Emigration. With Hints on Preparation for time variety Piens for Emigration. With Hints on Preparation for Emigrating, Outlies, &c., &c. with Directions and Recipes useful to the Emigrant. With a Map of the World. 2s.

157. THE EMIGRANT'S GUIDE TO NATAL. By ROBERT

JAMES MANN, F.R.A.S., F.M.S. Second Edition, carefully corrected to

193. HANDBOOK OF FIELD FORTIFICATION, intended for the

193. MANDBOOK OF FIELD FORTHFICATION, intended for the Guidance of Officers Freparing for Promotion, and especially adapted to the requirements of Beginners. By Major W. W. KNOLLYS, F.R.G.S., 93rd Sutherland Highlanders, &c. With 163 Woodcuts., 3s.4
 194. THE HOUSE MANAGER: Being a Guide to Housekeeping, Practical Cookery, Fickling and Preserving, Household Work, Dairy Management, the Table and Dossert, Cellarage of Wines, Home-brewing and Wine-making, the Boudoir and Dressing-room, Travelling, Stable Economy, Gardening Operations, &c. By AN OLD HOUSEKEEPER, 3s. 6d.4
 194. HOUSE BOOK (The). Comparising: —I. THE HOUSE MANAGER.
 M.D. LIL, MANAGERIENT OF HEALTH. BY JAMES BAIRD. In One Vol., strongly half-hound. 6s.

80

112*

EDUCATIONAL AND CLASSICAL SERIES.

HISTORY.

I. England, Outlines of the History of; more especially with

5. Greece, Outlines of the History of; in connection with the Rise of the Arts and Civilization in Europe. By W. Douglas Hamilton, of University College, London, and EDWARD LEVIEN, M.A., of Balliol College, Oxford. 2s. 6d.; cloth boards, 3s. 6d.

7. Rome, Outlines of the History of: from the Earliest Period to the Christian Era and the Commencement of the Decline of the Empire By EDWARD LEVIEN, of Balliol College, Oxford. Map, 2s. 6d.; cl. bds. 3s. 6d.

9. Chronology of History, Art, Literature, and Progress, from the Creation of the World to the Conclusion of the Franco-German War. The Continuation by W. D. HAMITON, F.S.A., 3s.; cloth boards, 3s. 6d.

50. Dates and Events in English History, for the use of Candidates in Public and Private Examinations. By the Rev. E. RAND. 13.

ENGLISH LANGUAGE AND MISCELLANEOUS.

11. Grammar of the English Tongue, Spoken and Written. With an Introduction to the Study of Comparative Philology. By HYDE CLARKE, D.C.L. Fourth Edition. 18, 6d.

It*. Philology: Handbook of the Comparative Philology of English, Anglo-Saxon, Frisian, Flemish or Dutch, Low or Platt Dutch, High Dutch or German, Danish, Swedish, Icelandic, Latin, Italian, French, Spanish, and Portuguese Tongues. By HYDE CLARKE, D.C.L. 18.

Dictionary of the English Language, as Spoken and Written. Containing above 100,000 Words. By HYDE CLARKE, D.C.L. 35. 6d.; cloth boards, 45.6d.; complete with the Granmar, cloth bds., 55.6d.
 Composition and Punctuation, familiarly Explained for

those who have neglected the Study of Grammar. By JUSTIN BRENAN. 17th Edition. 18.6d

49. Derivative Spelling-Book: Giving the Origin of Every Word from the Greek, Latin, Saxon, German, Teutonic, Dutch, French, Spanish, and other Languages; with their present Acceptation and Pronunciation. By J. Rowsporthaxi, F.R.A.S. Improved Edition. 1s. 6d.

51. The Art of Extempore Speaking: Hints for the Pulpit, the

Senate, and the Bar. By M. Bautan, Vicar-General and Professor at the Sorbone. Translated from the French. 7th Edition, carefully cornected. 2s. 6d.

Mining and Quarrying, with the Sciences connected therewith. First Book of, for Schools. By J. H. Coutins, F.G.S., Lecturer to the Miners' Association of Cornwall and Devon. 1s.

Places and Facts in Political and Physical Geography,

for Candidates in Examinations. By the Rev. Endar Rang, B.A. 1s.
 Analytical Chemistry, Qualitative and Quantitative, a Course of. To which is prefixed, a Brief Treatise upon Modern Chemical Nomenclature and Notation. By WM. W. PINK and GEORGE E. WEBSTER. 2s.
 HE SCHOOL MANAGERS' SERIES OF READING

THE BOOKS,

Adapted to the Requirements of the New Code. Edited by the Rev. A. R. Grant, Rector of Hitcham, and Honorary Canon of Ely; formerly H.M. Inspector of Schools.

2. . o 6 T FIRST STANDARD . 0 10 SECOND

LESSONS FROM THE BIBLE. Part I. Old Testament. Is.

LESSONS FROM THE BIBLE. Part II. New Testament, to which is added

THE GEOGRAPHY OF THE BIBLE, for very young Children. By Rev. C.

THORNYON FORSTER. 1S. 2d. ** Or the Two Parts in One Volume. 2s.

FRENCH.

24. French Grammar, With Complete and Concise Rules on the Gentless of Franch News. By G. L. Stratess, Ph.D. 1s. 6d.

25. French-English Dictionary. Comprising a large number of

25. French-English Dictionary. Comprising a large number of New Term we thin Ratine him, Mining &c. By Alfred Elwes. 1s. 64. 26. English-French Dictionary. By Alfred Elwes. 2s. 2s. 65. French Dictionary (as above). Complete, in One Vol., 5s.; cloth boards, 4s. 6d. **, or with the Grammar, cloth boards, 4s.

-ductory Lessons, with Translations, several Vocabularies of Words, a Col-

29. German Grammar, Adapted for English Students, from Heyse's Theoretical and Practical Grammar, by Dr. G. L. STRAUSS. 18.

most approved Authors of Germany; with Notes, Philological and Explanatory. By G. L. Strauss, Ph.D. is. 41-43. German Triglot Dictionary. By Nicholas Esterhazy

S. A. HAMLTON. In Three Parts. Part I. German-French-English. Part II. English-German-French. Part III. French-German-English.

41-43 German Triglot Dictionary as ab ver, together with German

& 30. Grammar (No. 30), in One Volume, cloth boards, 5s.

27. Italian Grammar, amongol in Twenty Lessons, with a Course

Italian Triglet Dictionary, wherein the Genders of all the Italian and French Nouns are carefully noted down. By ALFRED ELWES. Vol. I. Italian-English-French. 2s. 5d.
 Italian Triglet Dictionary. By A. ELWES. Vol. 2.

32. Italian Triglot Dictionary. By Alfred Elwer. Vol. 3.

26.30, Italian Triglet Dictionary (as above). In One Vol., 7s. 6d.

34. Spanish Grammar, in a Simple and Practical Form. With a Course of Exercises. By ALERED ELVES. 18. 64. 55. Spanish English and English-Spanish Dictionary.

with the proper Access and the Gender of every Nour. By Alerson Elwes.

\$\frac{4}{3}\times, \text{ cloth boards, 5s.} \frac{4}{3}\times \text{ cloth boards, 5s.} \frac{1}{3}\times \text{ Cloth board

With a Course of Exercises. By ALFRED ELWES. 18. 6d.

56. Portuguese-English and English-Portuguese Dic-

46*. Hebrew Grammar. By Dr. BRESSLAU. is. 6d.

44. Hebrew and English Dictionary, Biblical and Rabbinical: containing the Hebrew and Chaldee Roots of the Old Testament Post-Rabbinical Writings, By Dr. Bresslau. 6s.

46. English and Helvett Dictionary. By Dr. Parsulav. 3s. 14.16. Hebrew Dictionary (. . . love , in Two Vols., complete, with

LATIN.

10. Latin Grammar. Containing the Inflections and Elementary Principles of Translation and Construction. By the Rev. THOMAS GOODWIN, M.A., Head Master of the Greenwich Proprietary School. 1s.

20. Latin-English Dictionary. By the Rev. Thomas Goodwin. M.A. 28.

22. English-Latin Dictionary; together with an Appendix of French and Italian Words which have their origin from the Latin. By the Rev. Thomas Goodwin, M.A. 18.6d. Complete in One Vol., 38.6d.; cloth boards, 48.6d. ** or with the Grammar, cloth boards, 58.6d.

LATIN CLASSICS. With Emplanatory Notes in English.

1. Latin Delectus. Containing Entracts from Charical Authors, with Genealogical Vocabularies and Explanatory Notes, by H. Young. 18.64

2. Cæsaris Commentarii de P. de Gallico, No. es, and a Geographical Register for the Use of Schools, by H. Young. 2s.

3. Cornelius Nepos. With Notes. By H. Young. Is.

Virgilii Maronis Bucolina & Gorgio. With Notes on the Bucolics by W. Rushton, M.A., and on the Georgics by H. Young. 1s. 6d.

Virgilii M.ronis Fines. With Notes, Critical and Explanatory, by H. Yousa. New Edition, revised and improved. With copious Addi-tional Notes by Rev. T. H. L. Leary, D.C.L., Jornerly Scholar of Brasenose

6. Horace; Oiles, Engle, and Changen Secolare. Notes by H. 7. Horace; Satires, Epistles, and Ars Poetion. Notes by W. Brown-

8. Sallustii Crispi Catalina et Bellum Jugurthinum. Notes, Critical

9. Terentii Anchie et Heautontimerumenes. With Notes, Critical

19. Terentii Adelphi, Heevra, Phormio. Edited, with Notes, Critical

II. Terentii Eunuchus, Comeedia, Notes, by Rey, I, Davies, M.A.

22. Ciceronis Oratio pro Sento Remin Applies. Elital, with an

13. Ciceronis Orationes in Catilinam, Verrem, et pro Archia.

14. Ciceronis Cato Major, Leslins, Pratte, site le Sensetute, de Ami-

16. Livy: History of Rome. Notes by H. Your o and W. P. Sturn,

M.A. Part I. Books i., ii., Is. 6d.

16. — Part 2. Books iii., iv., v., Is. 6d.

17. — Part 3. Books xxi., xxii., Is. 6d.

19. Latin Verse Selections, from Carillas, Thullas, Properties,

Latin Prose Selections, from Very, Consilla, Vitavius, Seneca, Quintillan, Florus, Velleius Paterculus, Valerius Maximus Suctonius, Apulcius, &c. Notes by W. B. Donne, M.A. 28.
 Juwenalis Saches, Will P. Luciana, and Notes by T. H. S.

14. Greek Grammar, in accordance with the Principles and Philological Researches of the most eminent Scholars of our own day. By HANS CLAUDE HAMILTON. 18, 6d.

15,17. Greek Lexicon. Containing all the Words in General Use, with their Significations, Inflections, and Doubtful Quantities. By Henry R. Hamilton. Vol. 1. Greek-English, 2s. 6d.; Vol. 2. English-Greek, 2s. Or the Two Vols. in One, 4s. 6d.; cloth boards, 5s.

11.15. Greek Lexicon (as above). Complete, with the GRAMMAR, in One Vol., cloth boards, 6s.

With Explanatory Notes in English.

Greek Delectus. Containing Extracts from Classical Authors, with Genealogical Vocabularies and Explanatory Notes, by H. Youxe. New Edition, with an improved and enlarged Supplementary Vocabulary, by John Hurchison, M.A., of the High School, Glasgow. 1s. 6d.

2. 3. Xenophon's Anabasis; or, The Retreat of the Ten Thousand.

Notes and a Geographical Register, by H. Young. Part 1. Books i. to iii., 1s. Part 2. Books iv. to vii., 1s.

4. Lucian's Select Dialogues. The Text carefully revised, with Grammatical and Explanatory Notes, by H. Young. 1s. 6d.

5-12. Homer, The Works of. According to the Text of BAEUMLEIN. 5-12. HOMER, The Works of. According to the fext of BAEUMLEIN.

With Notes, Critical and Explanatory, drawn from the best and latest Authorities, with Preliminary Observations and Appendices, by T. H. L.

THE LIAD: Part 1. Books i. to vi., 1s. 6d. Part 3. Books xiii. to xviii., 1s. 6d. Part 4. Books iii. to xviii., 1s. 6d. Part 4. Books xiii. to xviii.

13. Plato's Dialogues: The Apology of Socrates, the Crito, and the Phædo. From the Text of C. F. HERMANN. Edited with Notes, Critical and Explanatory, by the Rev. JAMES DAVIES, M.A. 28. 11-17. Herodotus, The History of, chiefly after the Text of GAISFORD.

-17. Herodotus, The History of, clinicity after the Text of GARSEORD.

With Preliminary Observations and Appendices, and Notes, Critical and
Explanatory, by T. H. L. Learny, M.A., D.C.L.

Part 1. Books i., ii. (The Cilo and Euterpe), 2s.
Part 2. Books ii., iv. (The Thalia and Melpomene), 2s.
Part 3. Books v. viv. (The Terpsichore, Erato, and Polymnia), 2s.
Part 4. Books viiv., ix. (The Urania and Calliope) and Index, 1s. 6d.

18. Sophocles: (Edipus Tyrannus. Notes by H. Young.

20. Sophocles: Antigone. From the Text of DINDORF.

Critical and Explanatory, by the Rev. JOHN MILNER, B.A. 28.

 Euripides: Hecuba and Medea. Chiefly from the Text of DIN-DORF. With Notes, Critical and Explanatory, by W. Brownego Smith, M.A., F.R.G.S. 1s. 6d. 26. Euripides: Alcestis. Chiefly from the Text of DINDORF. With

Notes, Critical and Explanatory, by Join Minker, B.A. 1s. 6d.

30. Æschylus: Prometheus Vinctus: The Prometheus Bound. From the Text of Disposes. Edited, with English Notes, Critical and Explanatory, by the Rev. James Davies, M.A. 1s.

32. Æschylus: Septem Contra Thebes: The Seven against Thebes.
From the Text of DINDORF. Edited, with English Notes, Critical and Ex-

planatory, by the Rev. JAMES DAVIES, M.A. IS.

40. Aristophanes: Achamians. Chiefly from the Text of C. H. Weise. With Notes, by C. S. T. Townshend, M.A. 18. 6d.
41. Thucydides: History of the Peloponnesian War. Notes by H.

Young. Book r. is. 42. Xenophon's Panegyric on Agesilaus. Notes and Intro-

duction by Lt. F. W. Jewitt. 18. 6d.

3. Demosthenes. The Oration on the Crown and the Philippies.
With English Notes. By Rev. T. H. L. Leary, D.C.L., formerly Scholar of

A SELECTION FROM WEALE'S SERIES.

なるようないではなってはまるではなっては

Latin Classics-continued.

HORACE: Odes, Epodes, and Carmen Sæculare. Note by H. Young. 1s. 6d.

HORACE: Satires, Epistles, and Ars Poetica. Note by W. Brownerge Smith, M.A., F.R.G.S. 1s. 6d.

JUVENALIS Satiræ. Notes by T. H. S. Escott, B.A. 2s

LIVY: History of Rome. Notes by H. Young and W. B. SMITH, M.A.

Part 1. Books i., ii., 1s. 6d.

Part 2. Books iii., iv., v., 1s. 6d. Part 3. Books xxi. and xxii., 1s. 6d.

SALLUSTII Crispi Catalina et Bellum Jugurthinum-Notes by W. M. DONNE, B.A. 1s. 6d.

TERENTII Adelphi, Hecyra, Phormio. Edited with Notes, Critical and Explanatory, by J. Davies, M.A. 2s.

TERENTII Andria et Heautontimorumenos. Witl Notes, Critical and Explanatory, by J. DAVIES, M.A. 1s. 6d.

TERENTII Eunuchus, Comœdia. Edited with Note by J. Davies, M.A. 1s. 6d.

VIRGILII Maronis Bucolica et Georgica. With Notes on the Bucolics by W. Rushton, M.A., and on the Georgics by H. Young. 1s. 6d.

VIRGILII Maronis Æneis. With Notes by H. Young New Edition, revised and improved. With copious Additiona Notes by Rev. T. H. L. Learn, D.C.L., formerly Scholar o Brasenose College, Oxford. Complete, 3s.

Part 1. Books i.—vi., 1s. 6d. Part 2. Books vii.—xii., 2s.

CATULLUS, TIBULLUS, PROPERTIUS, & OVID Selections from. Notes by W. B. DONNE. 2s.

LATIN Prose Selections: from Varro, Columella, Vitru vius, Seneca, Quintilian, Florus, Velleius Paterculus, Valeriu Maximus, Suetonius, Apuleius, &c. Notes by W. B. Donne. 2s

GREEK AND LATIN LEXICONS, GRAMMARS, HISTORIES, &c.

OUTLINES OF THE HISTORY OF GREECE, in connection with the Rise of the Arts and Civilization in Europe by W. D. Hamilton and E. Levien. Plates. 2s. 6d.; el. bds., 3s. 6c

OUTLINES OF THE HISTORY OF ROME, from the Earliest Period to the Christian Era, and the Commencemen of the Decline of the Empire, by E. LEVIEN, M.A. Map. 2s. 6d. cloth boards, 3s. 6d.

CROSBY LOCKWOOD & CO., 7, STATIONERS' HALL COURT, E.C

PARTER WITH BATTER TO THE BATTER BATT

PLEASE DO NOT REMOVE CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

4002 A33 1889

PA Herodotus Selected books. Greek. 18897

